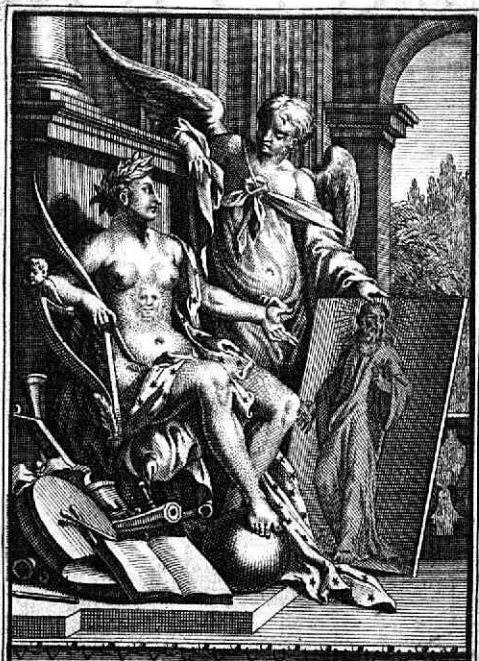

**Davids harpzangen, of de CL psalmen van den koninklyken
profeet David, en andere heilige mannen : nevens de gewoone
lofzangen in de kerken gebruikelyk**

<https://hdl.handle.net/1874/36101>

Andriessen p. 176.
Papereu. 1° dl. p. 221.

DAVIDS
HARPZANGEN,
op nieuw berymt door
F. HALMA.

F. Halma del. & sculp.
BY FRANÇOIS HALMA, 1797.

J. Goeree del.

J. J. Van den Broek sculp.

DAVIDS HARPZANGEN,

Of de

CL PSALMEN

Van den koninklyken Profeet David, en andere heilige Mannen.

Nevens de gewoone LOFZANGEN in de Kerken gebruikelek.

Op nieuw, naar de Nederduitfche Overzettinge en Kanttekeningen, op de gewoone zangwyzen, in dichtmaat gebragt,

DOOR

FRANÇOIS HALMA.

T' AMSTERDAM,

By FRANÇOIS HALMA,

1707,

Met privilegie.

A A N D E

DOORLUCHTIGSTE HOOGGEBORE

VORSTINNE

A M E L I A,

DOOR GODTS GENADE,

PRINSESSE VAN NASSAU,

GEBORE VORSTINNE TE ANHALT,

HERTOGINNE TE SAXEN,

EGERN EN WESTFALEN,

GRAVINNE VAN ASKANIE, TE

KATSENELBOGE, VIANDEN, DIEST

EN SPIEGELBERG, ENZ. ENZ.

Avids goddelyke zangen,

Die door hunnen
gouden toon,

Zielen streelen, harten
vangen,

Worden U hier aangeboôn,

* 3

Met

O P D R A G T.

Met verschuldigde eerbiedsteken en,
 O Doorluchtigste Vorstin,
 Als die hun geboorte rekenen
 Uit den Oorsprong van 't begin.
 's Hemels Geest, die, uit den hoogen,
 Daalde in 't koninklyk gemoedt,
 Heeft het tot den zang bewogen,
 En ontfonkt door zynen gloet.
 O Vorstin, geene aardsche toonen
 Haalen by dit geestmuzyk.
 Geen Apol noch zyne Zoonen
 Gaven immer zulk een' blyk
 Van verhevenheit en vinding,
 Als men ziet in Davids dicht,
 Schoon de wereld, door verblindung,
 Zich niet spiegelt by dit licht.
 Hier zyn Goddelyke straalen,
 Uit den opperhemeltrans,
 Die tot in de zielen daalen,
 Vol van schitterenden glans.
 Hier kan zich de ziel vermeien
 In de Godtheit, haar begin,
 En zich paaren met de reien
 Van het hemels Hofgezin.

David

O P D R A G T.

David kan haar meer vermaaken,
 Door zyn heilig snaargeluit,
 Dan 't vernis der aardsche zaaken,
 Dat geen wezen in zich fluit.
 Zy, verrukt in haar gedachten,
 Voelt door 't Goddelyk gezang
 Nieuwe lust en nieuwe krachten,
 Vry van 's werelts last en prang.
 O Vorstin, die hoog geboren
 Zyt uit Ouderlyken Stam,
 Laat een Koning U bekooren,
 Blaakende van hemelvlam.
 Zie zyn Goddelyke liefde,
 Die zoo helder gloeit en brandt,
 Na zy eerst zyn ziel doorgriefde
 Tot in 't binnenste ingewandt.
 Laat U Davids Harp behaagen,
 Die U, groote Voedstervrou
 Van de kerk, wordt opgedraagen
 Opdat zy Haar stichten zou:
 Stichten met vernieuwde klanken
 Van de Nederduitsche tong,
 Of het vier der hemelspranken
 Dieper tot in 't harte drong.

O P D R A G T.

Gy hebt zelf my moedt gegeven,
 O Vorstin, om 't stichtlyk werk,
 Op 't getou, kloek af te weeven
 Tot gebruik van Jezus kerk.
 Uw vermaning was een prikkel,
 Om gemoedigt voort te gaan,
 En myn' aangezetten fikkel
 In dien ryken oogst te slaan.
 'k Stapte rustig door de beemden
 Van den Vorst, naar 't vaste spoor,
 Om my nimmer te vervreemden
 Van den weg dien hy verkoor.
 'k Volgde geen bespiegelingen
 Uit de reden afgeleidt,
 Daar de staatsveranderingen
 Van de Kerke in zyn voorzeit.
 Dit, Vorstin, laat ik den Mannen
 Over van het kerkbestier,
 Die den zin naaukeurig wannen,
 Aangevlamt van 't Pinxtervier.
 David, meende ik, mostmen hooren
 Naar zyn zuivre lettertaal,
 Om slechts in het hart te booren
 Met dit Godtgewyde staa!.

O P D R A G T.

Echter daar ik 's Konings reden
 Most bepaalen naar haar wit,
 Als d'Apostels haar ontleeden,
 Toone ik 't geen 'er onder zit.
 Want als 's Heeren Geest ons voor-
 gaat,

Volgtmen zeker op zyn licht,
 Daar hy ligtlyk buiten 't spoor slaat,
 Die zyn eige vinding sticht.

'k Poogde Koning Davids Psalmen,
 Voor de Kerke en 't Vaderlandt,
 Zoo te snaaren dat hun galmen
 Derfden alle misverstant.

'k Zogt krakkeelen naau te myden,
 Opgerezen in den kring
 Van de Kerke, en die ter zyden
 Zweeven buiten haaren ring.

'k Oogde om Christus Huis te bou-
 wen

Zonder hamerslags geweld,
 En Vorst Davids zin t' ontvouwen
 In 't vertaalen voorgestelt.

'k Volgde 't ondict van de Vaderen,
 Door het hoog Gezag gesterkt;

O P D R A G T.

'k Achte dit de zuiverste aderen
 Daar de zin uit werdt gemerkt.
 Echter wraakte ik nooit de Helden,
 Die fomwyl dit snaarensfel
 Op vry hooger toonen stelden,
 Als een taal van 't voorbestel.

'k Poogde in 't algemeen te schryven
 Voor de gansche Christenheit,
 En Godtsdienstelyk te blyven
 By 't geen in de woorden leit.
 Dies koome ik uw ooren streelen,
 Met dees' zangen, ô Vorstin:
 Laat u David niet verveelen,
 Noch zyn Harp uw Hofgezin.
 Vindt Uw Hoogheit hier gebreken,
 Die het oordeel zyn ontslipt;
 't Schuim mag zoo in 't oog niet stee-
 ken
 Dat Haar 't gout hierdoor ontglipt.

'k Bidde ook dat Zy my verschoone,
 Over dees' vrymoedigheid:
 Ik was stout op Davids kroone,
 Die haar stralen hier verspreidt.
 Davids Harp en goude snaaren
 Scheenen met uw Vorstenhof
Niet

O P D R A G T.

Niet onwaardiglyk te paaren,
Wegens haar verheve stof.
Dat Uw Hoogheit haar dan eere
Naar 't oirspronkelyke licht,
Als van Isrels Opperheere
Voor Godts Heiligdom gedicht.
Schraag ook myne Duitsche toonen,
O Doorluchtigste Vorstin!
Dan zult Gy myn zangnimf kroo-
nen;
Die, verheugt en bly van zin,
Altoos uwen roem zal zingen
Dat hy ryze aan 's hemels kringen.

Uwe Hoogheits

onderdanige, gehoorzaame,
en volvaardigste dienaar

FRANÇOIS HALMA.

BERECHT

AAN DEN

CHRISTELYKEN

LEZER EN ZANGER.

At ik, na zooveele anderen, waaronder zelfs Mannen van naame en geleerdheit, en Flonkerlichten in de Dichtkunde, bestaan hebbe, alle de Harpzangen van den koninglyken Dichter David, en andere heilige Mannen, (gemeenlyk de Psalmen geheeten, en tot 150 in eenen bondel vervat) op nieuw in Nederduitsche dichtmaat te stellen, naar de zangwyzen in de openbaare Kerke gebruikelyk, zal, naar ik hoope, van geen redelyk mensch gewraakt worden, schoon 'er d' Afgunst al overlang haare tanden op gewet heeft:

*Want, wie misdoet in zynen pligt
Die andren en zichzelven sticht;
Of hier slechts zuiverlyk op doelt,
Hoe zeer de Nydt hier tegen woelt?*

Dit wetenwe, dat, schoon veele het zelve doen, het zelve echter niet door hen verricht wordt, dewylze, in de omstandigheden, niet alle op het zelve wit doelen; of dat ook hunne bequaamheit, ter uitvoeringe van hunnen

toe-

B E R E C H T.

toeleg, niet even ver reikt; 't geen onweder-
spreekelyk is.

D' Apostel Paulus heeft de verscheide Gaven van den H. Geest in de Christenkerke verwonderlyk beschreven en opgetelt, in het twaalfde hoofdstuk van zynen eersten brief aan die van Korinten, daar hy zonneklaar aanwyft, dat niet alle, schoon zelf met de eerste en hoogste gaven van wysheit en kennisse voorzien, tot alles bequaam waren; maar dat Godts Geest zoowel zommige gaven en bequaamheden den Leden, als den Leeraaren en Voorgangeren, naar zyne volle vryheit, mededeelt; die ook tot slichtinge en opbouw van Godts Kerke mogen en moeten aangelegt worden; waaronder men ook ligtelyk, en zonder verwringinge der woorden, de Dichtkunde zoude kunnen vinden, als het hoofddeel der Zangkunste, die ontwyfelbaar hier onder de *Profecye*, als mede in het volgende 14 hoofddeel, verstaan wordt; gelyk die ook altoos van de Heidenen zelfs voor cene byzondere hemelgave is aangezien.

*Dies volgde ik 't Apostolisch spoor,
Om door Vorst Davids heldre lichten
Des Heilandis Kerk gebou te stichten,
Schoon 's Heeren Geest my niet verhoor
Om in het openbaar te spreken:
Zyn vier kan andren ook ontsteeken.*

Dit dunkt my, bescheide Lezer, genoeg ter
verantwoordinge, dat ik hier in niets gedaan
hebbe, dan 't geene my, zoowel als anderen,

B E R E C H T.

paste en vry stont, en met den pligt van een' Christen, (die zich zoo niet aan de wereldt moet verslaaven, dat hy niets tot stichtinge van zyn eigen gemoedt, en anderen overhebbe) naar de duidelyke leeringe des Apostels, overecnquame.

Maar schyne ik, alhoewel geen ongeoorloft, echter geen onnodig, en, by gevolg, geen vruchteloos werk gedaan te hebben, dat ik als eene naleezinge doe, na den oogst van zooveele anderen, die my hier in zyn voorgaan; en men nu al meer dan tot twintig konde optellen?

*Want waartoe brengtmen aan den dag
Het geen men reeds van andren zag?
Of pronktmen met gelcende veëren?
Men breng' zyn eige vinding voort,
En niet dat, overlang gehoort,
Alleen 't veronderde kan leeren,
't Zy datmen op den rymklank ziet,
Of 't geen men door het rym bediedt.*

Doch hierop dient tot onderrechtinge, dat ik deze myne beryminge der Psalmen zoodanig hebbe gedaan, als of 'er geene andere in de wereldt ware; dewyl ik, ('t geen ik voor Godt en de menschen betuige) niet alleen my van een anders arbeit, in 't minste of meeste, niet hebbe gedient; veel min iets, zelf tot een eenigen regel toe, uit anderen ontleent, maar niemant zelfs ingezien; zoo om geenen anderen uit te schryven, (thans zoo gewoon, doch teffens

B E R E C H T.

zoo ftrydig met de waare eere en edelmoe-
digheit,) als om my niet te verbyfteren in het
vier, of de dryvinge der Dichtkunde; die,
zal ze eenpaarig doorgaan, en aan malkande-
ren hangen, altoos uit de zelve ader moet
vloeien; en 't zy dat deze waterftraalen fom-
tyts wat helderder, of onklaarder zyn, echter
altyt uit den zelven welgrondt moeten opbor-
relen, en den zelven ftreek houden. Want, hoe
men 't ook opvatte; indien men een gebouw
met ongelyke fteenen, (laat zommigen zoo
ficrlyk zyn als ze willen) optrekt, het zal ze-
kerlyk, in fteede van welftandig en evenre-
dig, voor 't ooge wanftaltig, en buiten den
haak ftaan, en nimmer eenen rechtschapen
Boukundigen, maar alleen den halfzienden
en onweetenden, aan wien men zich luttel
moet kreunen, voldoen.

*Want, wat men zegge tot verweering,
Wanneer men alles famenraapt,
Daar 't eene fluit en 't ander gaapt;
Die inflag past niet by de fcheering:
Ja 't wordt gelyk een beedlaars kleedt,
Gemaakt uit allerhande lappen:
Ook komt de diefftal zich beklappen,
Hoe fyn men 't flinxse kunsje weet
Om dien met loosheit te verheelen:
't Is zeldzaam ftraffeloos te fteelen.*

Onderwyle voorzie ik eene zwaare tegenwer-
ping omtrent deze fteeling; want het zy men
hier geloof aan flaa, of niet, ten minften zal
't aan geene pleiters voor 't Pfalmboek van
Vander

B E R E C H T.

Vander Ghyfen ontbreeken, als dat reeds veelen heel verre heeft ingenomen, en die, naar zyn eige bekentenisse, het zyne uit zeventien Berymingen, toen al in de wereldt, als een honigbie haren honig uit veele bloemen, getrokken, en het dus ook den naam van *David's Honigraadt* gegeevén heeft. Dit werk is ook al voorlange van zommigen met stichtinge gebruikt, ook vry hoog geacht, en met verscheide zinspeelende lofdichten, op die zoe- te schakeering en mengeling, gesterkt; ja zelfs, by veelen tot noch toe voor het beste gekeurt; waar omtrent men elks oordeel moet vrylaaten. Wat my aangaat, ik hebbe dit samen- raapsel zoo luttel als cenige van de andere berymingen ingezien, en laate den man, al voor lange uit den tyt, nevens zyn werk, in zyne volle waarde of onwaarde. Dit wectenwe alleen dat een man, onbegaaft met de Dichtkunde, als bekend is dat hy was, zekerlyk een door- dringend oordeel moet gehad hebben, om, by gelykenis, uit zooveele stukken, van verscheide verwe en ouderdom, een sierlyk kleedt, naar 't hedendaags gebruik, te maaken: of dat hy in een tafereel 17 stukken, uit verscheide schilderyen, hebbe samengeplakt, en daarin eene houding en welstant gebragt, die het onbenevelt oordeel voldoen kunnen: het geen ik, schoon niet t' eenemaal misgedeelt van den Parnas, en de kennisse der Dichtkunde, my nimmer zoude onderwinden, ja onmogelyk achte.

Doch hoe dit zy of niet, redeneering geldt niet, daar de ondervinding en de zaak zelve spre-

B E R E C H T.

spreeken; en 't zoude my luttel tot voortzettinge van dit myn werk baaten, hoezeer ik my tegen 't bovengedachte Psalmboek, of andere aankantte, indien 'er de wereldt smaak in vindt, waar van men ten meesten tyt, zoo weinig als van dien omtrent natuurlyke spyzen, geene reden kan geeven:

Dies laate ik 't werk van Vander Ghyzen,

En anderen my voorgegaan,

In hunne volle waarde staan;

Elk kieze, in dit verschot van spyzen,

Dat zynen smaak het best behaagt.

De vogels zingen heel verscheiden:

Geen kok kan zoo de spys bereiden

Dat zy naar yders kiesheit staagt:

Schoon ik dan andren hoor verheffen,

Dat is geen pyl om my te treffen.

Ondertusschen verdenke men my niet van vermetelheit, als of ik dit werk zoo hoog schatte, dat ik het als zonder gebreken, en onwraakbaar keurde. Nimmer becroop my die waan, en ik weete mogelyk beter dan anderen, die nooit de handt aan diergelyk een werk sloegen, datmen hierin onmogelyk den top van volmaaktheit kan bereiken. Want gelyk alle menschelyke zaaken die derven, zyn 'er in dit werk noch veele byzondere redenen, waarom men alles niet op den volmaakten leeft der Dichtkunde schoeien, en altoos haare vaste en beproefde regelen volgen kan. Want, behalven dat de Grondtaale, waarin deze Goddelijke Harpzangen zyn beschreven, heel kort,
en

B E R E C H T.

en fomwyl afgebroken in haare zinuitingen is; die daarom niet alleen op veele plaatzen eenige duifterheit heeft, maar ook nootwendig hier en daar, tot een klaar verftant van den zin, in onze taale moet aangevult worden; behalven deze reden, zeggenwe, vindmen zich daar beneven dikwyls met den dichttrant, en de zangmaat belemmert, die menigmaal zeer ongelyk en ongemakkelyk voor het rym zyn, dat men nimmer, wat zommigen ook gepoogt hebben, om, naar 't gebruik der Grieken en Romeinen, rymelooze vaarzen te maaken, van onze Dichtkunde, behoudens haare kracht en welftant, zal kunnen afscheiden. Boven al valt dit mocielyk, wanneer men zich naau poogt te binden aan de woorden van den text, 't geen vooral myn toeleg is geweest, als dat ik voor een der wezendlykste en nootzaaklykste deelen, in 't vertaalen en berynen van een Pfalmboek, fchatte. Want men moet David hierin zooveel letterlyk, en in zyne uitdrukkingen hooren, als 't de rym en trant eenigzins kunnen lyden, ja, al ware het fomwyl met eenige hardigheid in de fnydinge der vaarzen, en uitspraak der woorden: waarop men echter, als men fpreekt, niet moet zondigen: even gelyk men eenigen wanftal des lichaams voor geene volmaaktheit, maar voor eene verminking hebbe te houden, waarmede men geensins mag pronken, ten zy men de bespotting en verontwaardiging van al de wereldt getrooft zy en zoeke; dat nimmer in eenig gezont verftandt vallen kan.

Want

B E R E C H T.

*Want, hoemen een gebrek ook noemt,
Het zy een scheefheit in de leden,
Of darmen hinkt in zyne treden;
't Is dwaasheit datmen hier op roemt.
Geen beuvel op den rug verheven,
Kan iemand immer luister geeven.*

Doch laat ons een reefje, om op zyn scheeps te spreken, inbinden, dewyl nergens minder, als voor een Psalmboek, daarmen nimmer eenig Berecht voor ziet, eene lange Voorrede past; te meer, dewyl hier reeds eene Opdragt vooraf gaat, en de vermaning aan Christus Kerke, door wylen den hooggeleerden en vermaarden Heere, Theodorus Beza, voor zyne en Marots Fransche Psalmen gestelt, noch hier op volgt. Overzulks, alhoewel wy noch vry wat te zeggen hebben, zullen wy zoo kort poogen te sluiten als 't mogelijk zy:

*Dewyl de langkheit ligt verveelt,
Schoon Orfeus zelf op 't snaartuig speelt.*

Ten vervolg van ons Berecht zeggenwe derhalve; dat wy ons Werk, tot bewys onzer rechtzinnigheit, en verzekeringe datwe de zaak, ten aanzien van 't voornaamste, naar 't oogwit des heiligen Dichters, wel getroffen hebben, ter toetze aan de Godtgeleerden der Nederlandsche Akademiën hebben overgegeeven, wier getuigenis dan in dezen voor ons spreekt, en onze beukelaar is. Wat verder de Taal en Vaarzen betreft, ik hebbe getracht zuiver in de uitdrukkingen, en samenvoeginge

B E R E C H T.

ge der woorden te zyn, naar maate dat ik de Nederduitsche taale, onze Moedertaale, meer dan twintig jaaren met het oordeel van onderscheidt, onderzocht, en minder of meerder beschaaft, naar den vroegeren of laaterentyt, gebruikt hebbe, daar verscheide Vertalingen, Vaarzen en Schriften, van eigen opstel, sedert dien tyt uitgegeeven, (hier onnodig te noemen) bewys van draagen:

*Dus hebbe ik lang in 't veldt geploegt
Der Nederduitsche Taalgeleerdheit;
Dies wraake ik streng de taalverkeerdheit,
Hoe iemand arbeidt, steent en zwoegt,
Wanneer hy mislaat in het schryven:
De taal moet goede zaaken styven.*

Wat nu het dicht dezer Psalmen zelf aangaat, daarvan zal ik luttel zeggen, dewyl elk roch daarvan naar zynen smaak zal vonnissen. Joost van den Vondel, schoon ik hem van verre slechts nastaaere, schatte ik, zonder verkleeninge van anderen, het hoogste onder de Nederduitsche Dichteren, en den bequaamsten, om in zulke verheve en heilige stoffen, waar in de Majesteit moet uitschitteren, en teffens de zedigheit bewaart worden, te volgen; alhoewel die groote Dichter zelf het beste niet in zync Psalmen, in vergelykinge van 't puik zyner Werken, ('t geen men gedwongen is te belyden) geslaagt is. Van de Heeren Vollenhove, Moonen, Antonides, Bake, Hoogstraaten, Rotgans, G. Brandt, en anderen, is my, door 't leezen hunner schriften, wel wat aangekleeft;

al-

B E R E C H T.

alhoewel ik nooit, als ik boven betuigde, eenen
 eenigen regel van die Parnashelden uitgeschree-
 ven, en in myne Werken, (zy zyn dan zoo als ze
 zyn) ingelast hebbe; waarop ik my schroome-
 loos beroeme. Alleen bekenne ik geerne, dat de
 Heer Hoogstraten, myn geëerde Vriendt, de
 goedheit heeft gehad om eene laatste proeve de-
 zer Harpzangen na te zien, die my somwyl ook
 wel het een en 't ander heeft aangewezen,
 't geen ter overweeginge, of verbeteringe
 diende; wien ik daar over veel verplichtinge
 hebbe. Want hoe naau men meent iets be-
 spiegelt, of overdacht te hebben, het is on-
 mogelyk, in zoo eene ruime zee, niet som-
 tyts eene kleene streek mis te zeilen, dat door
 zoo eenen ervaren Loots, als den gedachten
 Heere, ligt te merken en aan te wyzen is. En
 zeker, gelyk vier oogen, naar 't gemeene
 spreekwoordt, meer dan twee zien, zal men 't
 zich nimmer beklagen, dat men, in 't schryven
 of dichten, raadt met eene heldere Vraagbaak
 houde. Immers ik bedanke my zulks; en ben,
 omtrent de kennisse en oefeninge der Dicht-
 kunde, behalven den gemelden Heere, mede
 niet luttel verschuldigt aan dat Flonkerlicht
 der Poëzye, dien pronk der Latynsche Dich-
 teren, den Heere Joan van Bloekhuizen,
 dien men slechts met eerbied behoefte te noc-
 men, om hem naar verdiensten te kennen; en
 die de Nederduitsche Dichtkunst, schoon nu
 in lange van hem, wegens hooger bezigheid, niet
 geoeffent, echter in zyne jeugt tot zyn voor-
 werp en uitspanninge gehad heeft, en haar,
 zoowel als iemand ter wereldt, in den grondt

B E R E C H T.

verstaat, 't geene ik met alle zekerheit onder-
vonden hebbe, en ontwyfelbaar, zonder eed-
stavinge, wel zal geloofd worden.

Dies schroomde ik niet de Parnashelden,

Aan wien ik my verschuldigt ken,

Hier opentlyk door myne pen,

Met lof in dit Berecht te melden.

Dat zyn de Meesters van de kunst,

Hoecer Omweetenheit mag raazen,

Om haars gelyken te verbaazen,

Verheerlykt door Apolloos gunst.

'k Hebbe aan hun toorts myn kaars omstecken,

En hoor noch daaglyks uit hun mondt,

't Geen yder dikwyls ondervondt,

Om waare dichtkunde aan te queeken.

Men volge dan het blakend licht

Waar door de Zangberg wordt gesticht.

Ik voege hier by, dat ik, na eene oefeninge van
meer dan zeltien jaaren in verscheide Woorden-
boeken, (waarvan de wereltd eerlang weder de
vruchten zal zien) my nooit bykans in 't rymen,
of 't vinden der slotwoorden, verlegen vinde;
als aanstonds haast kundig, of een woordt
bequaam tot den weérklank is, of niet; 't geen
hun is bewuust, die weeten met hoedanig eene
ligtheit myne vaarzen, zy zyn dan recht-
of wanfchappen, geboren worden. En zeker, had-
de ik dat ook niet ten voordeele, nimmer on-
dernam ik eenig dichtstuk: nimmer ook hadden
deze Harpzangen het licht gezien: want die in
't dichten lang op de nagels byten, en tienmaal

een

B E R E C H T.

een woordt zetten en herzetten moet, voor-
dien is de Dichtkunde een rechte solterbank,
die niet tot verquikkinge, maar tot pyniging
van den geest strekt; 't geen my, in den om-
slag myner burgerlyke, en huislyke bezighe-
den, zoo niet geheel overstaag smyten, im-
mers t' eenemaal overdwarffen zoude.

'k Acht dan de Poëzy een spel,

Om myne geesten op te heffen,

En 't pit der zaaken te beseffen:

Een nimmerdrooge watervel,

Om myn gedachten, onder 't vlocien,

Met haare stroomen te besproeien.

Van wat gebruik nu dit Psalmbboek in ons
Gemeenebeite zal wezen, en hoe doorgaans
ontfangen worden, beveele ik den tyt, en het
Goddelyk albestier, dat alles op zynen tyt,
naar het woordt van den wyfsten der Konin-
gen, schoonmaakt. Te denken, dat het, on-
der 't verschoot van zoo veele, en 't lang ge-
bruik van Datheen, (van wiens krcupelheit
in 't rym, en uitdrukken der zaaken, wy
liever niets, dan weinig zeggen) ooit in de
Kerke, ten gemeenen gebruike, zoude wor-
den ingevoert, zoude naar vermetelheit ricken,
immers flux van de Afgunst daar voor gekeurt
worden: hoewel 'er mogelyk niet nodiger in
de Kerke dan de hervorming van het Psalm-
boek ware; dewyl de Gemeente in den zang
hart en monde ten hemel verheft, en, met
luider keele, Godt bidt, of dankt; of zyne
deugden, weldaaden, en wonderen verheft,

en

en erkent; dat zeker anders, dan in zoo een barbarische en verouderde taale, als waarin grootste deel van Datheens Psalmen is verv. (naar den styl der dichtkunde, meest onlebaar) behoorde te geschieden. Zoude ik hi alle de tastelyke gebreken aanwyzyn, waarv. dit Psalmboek grimmelt, 't ware misschien te haatlyk, en te lang een werk: dies hebben maar tot een staaltje voor allen, den 6 en 108ten, wegens het schoewerpen op Edom en den 78ten, het 33 zangvers, in te zien, dat Godt, in de wraake, die hy neemt over zyn vyanden, zoodanig als een dronken man wordt ingevoert: datmen 'er met recht voo schrikken moet. Meer zeggen wy 'er nie van, opdat wy niet voor eenen eenzydigén en al te onbarmhartigen rechter worden uit gekreeten.

Alleen moetenwe noch, zoo kort als mogelyk is, eene gewigtige tegenwerping voldoen van zulken, die beweren dat he veranderen van het Psalmboek, in de openbaare kerken, bykans een onmogelyk, en teffens een ganfch wraakbaar werk zoude zyn: zoo omdat alle menschen van Datheens Psalmboeken zyn voorzien, als omdat de oude Liedén daar aan gewent zyn, en veele van die Psalmen van buiten kennen; die men onmogelyk van het oude en gewoone gebruik zoude kunnen af- en tot eene andere beryminge, schoon op de zelve zangwyzyn, overbrengen. Behalven dat in een Psalmboek alles moet eenvoudig zyn, en dat 'er niets hoogdravende in mag gehoort worden; 't geen zekerlyk, ge-lyk

lyk men bekennen moet, met Datheens 17-melerye wel overeenkomt: doch
*Hoe! zalmen iets eenvoudig noemen,
 Dat kreupel is in taal en maat?
 En 't geen op vaste beenen staat,
 Als buiten maat en regel doemen?
 De schoonheit maakt zichzelf bekend.
 De diamant blykt uit zyn straalen.
 De dichtkunst wykt niet uit haar paalen,
 Als zy, aan straattaal ongewent,
 Met hooger woorden poogt te draaven.
 Geen vrye kunst kan zich verlaaven.*
 Doch laat ons wat nader op deere driedelige tegenwerping antwoorden, en teffens, met het sluiten van dit Berecht, het stuk voldingen.

Dit gaat by alle menschen, ten vasten grondregel, door, dat het geene in de eene plaats mogelyk en in te voeren is, dit ook in eene andere is in zwang te brengen, ten zy 'er zulke wigtige omstandigheden van onderscheidt worden aangewezen, dat ze, om zoo te spreken, tastbaar zyn; 't geen in dit geval, noch van naby, noch van verre, plaats heeft. Overzulks stelle ik, dat, indien men te Genève, (de Moeder- en Voedsterstadt der Reformatie-) en 't onderhoorig Gebiedt, de Fransche Psalmen van Marot en Beza, in die van Conrard en Labastide, zonder de minste ontruffinge, of opschuddinge der gemeente, heeft kunnen verwisselen, men alzoó ligt en gemakkellyk in onze Kerken eene veranderinge daar omtrent

konde invoeren; dewyl 'er niet een eenige reden zy te verzinnen, die tegen de laatste zoude klem hebben, en tegen de eerste niet gelden. Want een kleiner, of grooter Staat maakt hierin weinig onderscheidts; naardien elke Stadt, Vlek, of Dorp in 't byzonder maar zulks in zyne Kerke invoert, waardoor dan zelf het werk te ligter wordt; dewyl 'er zooveele de handt, ter uitvoeringe, aan leenen, als 'er Herders en Opzienders van alle de Gemeenten in eenen Staat zyn, waarin zulk eenen nodige, en gewenschte veranderinge, hoe lang ook tegengestaan, gemaakt wordt. Ook heeft de Geneefche Kerk ontwyfelbaar, zoo wel oude lieden, en mögelyk meer, naar de grootte te rekenen, als onze Nederlandtsche, die de verouderde Psalmen van buiten kennen; aangezien zulks den Franschen, als meezingensgezint, ruim zoo veel als ons Nederlanderen eigen is. Het zelve is ook waar ten aanzien van alle de Fransche Kerken in 't gebiedt van zyne Koningklyke Majesteit van Pruiffen; daar van gelyken, naar 't voorbeeld van Genève, de Psalmen van wylen de Hooggedachte Heeren, Conrard en Labastide, gezongen worden.

Maar verder. Dat alle menschen in onze Kerke van Dathens Psalmboek zyn voorzien leert de ervarenheit, en 't gebruik van dat werk. Doch waren de Kerken en huizen niet met Bybels van de oude Overzettinge voorzien, toen de nieuwe in 't licht quam, en de eerste, door 't Oppermogend gezagh van den Staat, voor de laatste wyken moest? En wat

flak

flak daar niet een groot ongerief voor de Leeraars en Gemeenten in, als die zoo lang, al hun leven, de een in 't leeren, de andere in 't hooren, aan de oude Overzettinge gewent waren! Echter bleef dat heilzaam en gewenscht werk daarom niet achter: want het was beter, (magmen die gelykenis bezigen) eens voor al een gebroken been, schoon met wat sinart, wel te zetten, dan, omdat men het niet rustig dorst aantasten, al zyn leven op krukken te gaan; 't geen men ligtelijk tot ons dus verre verhandelde onderwerp konde overbrengen.

Wat nu de oude Liederen belangt, daar omtrent zeggenwe kortelyk, (behalven 't geen 'er boven al van is aangeroert) dat die zich aan het oude mogen houden, wanneer ze zich aan het nieuwe niet gewennen konnen; want zekerlyk zullen ze in weinige jaaren zoo hebben uitgezongen, en verminderen, datze de overige gemeente niet hinderlyk zullen zyn, en zelf in den beginne niet; overmits hunne stemmen haast, door den algemeenen kerkklank, dermaaten zullen verdooft, en verzwolgen worden, dat 'er de minste verwarringe niet uit te wachten zy.

Ik ga voorby de verandering die de Lutherischen, eerst in de kerke van Amsterdam, en vervolgens in alle hunne vergaderplaatzen van Nederlandt, omtrent hun Psalmboek, hebben ingevoerd; zoo ook een deel der Doopsgezinden hier t' Amsterdam, zonder dat zulks de minste opschuddinge in die Gezintheden, maar veeleer eene algemeene goetkenninge en stichting,

tinge, verwekt heeft; gelyk het ook zeker te kort schieten? De taal der Dichtkunde
lyk, indien het eens doorgedrongen wierdt, word, wegens haare uitstekendheit boven het
in onze Kerken, daar de gewoone kerkzang ii ondicht, de taal der Goden genaamt. En wat
der daat schraal genoeg naar de maat en der helpt ook van 't schoonste en heerlykste voor-
gemeenen trant van zingen is, van een alge werp, vooral in dicht, te spreken, wanneer
meen nut en voordeel zoude zyn. Want du zulks niet met eene betaamlyke grootsheit en
zoude de jeugt van jongs aan, in 't van buiten sterlykheit geschiedt, die echter verre is van
leeren der Psalmen, zich aan eene goede Ne zwetferye, en ydele windbreekinge? Die dit
derduitsche taale gewennen; en, daar ze nui vatten en gevoelen kan, vatte het, en doe 'er
verslingert om andere gedichten, en poëtisch zyn voordeel, tot zyn eige vergenoeginge,
boeken, niet alle even stichtelyk, greetig te leezen mede: doch die hiervan den rechten sijnmaak niet
konde zy lust krygen in Davids heilige sijnaarzan heeft, en vooze raapen, om zoo te spreken,
gen, die nergens in voor de kracht der wereldly voor 't puik van frisch en ryp Ooft verkieft,
ke zwigten, ja die alle oneindigwerf overtreffen dien laten wy zyn hart, in 't geen hem be-
valt, ophaalen: alleen wenschen wy, dat de
zulkten zich van schampere spotternye onthou-
den, omtrent zaaken die zy niet verstaan,
en mogelyk nimmer begrypen zullen. Doch
hecht deze wensch ook niet op hen, 't zal den
verstandigen luttel scheelen; dewyl 't in 't
menschelyk geslachte nooit op hunne slem,
't zy tot goedkenninge of afkeuringe van iets,
zal aankomen. Voor ons, wy streven naar 't
volmaakste, en poogen de beste Leidslieden,
Noordstarren in de kunst, te volgen; hoe ver ons
dit nu in deeze Psalmdichtinge gelukt is, blyve
't oordeel van den onzydigen Lezer aanbevolen.

*Dus zietmen geene redenskracht,
Ook niet uit inzicht van stokouden,
Dat Neêrlands Kerk Datheen moet houden,
Van niemant om zyn dengt geacht:
Men kies 'er dan eens een uit veelen,
Om 't kreupel kerkgezang te heelen.*

Uit het bovengestelde vervalt eenigzins van
zelf, het geene men van eene gewaande een-
voudigheid zegt, die, wel ingezien, meel
maar op eene vaatselafheit, of lammigheid,
onwaardig den luister der zaake waarvan ge-
sproken, of die gezongen wordt, uitloopt.
En waarom hier toch zulk eene kruipende
laagheit gevordert, daar het oirpronkelyke in-
mers poëzy, en dieswegen zoo doorluchtig en
verheven is, dat, als wy schoon de allerkrach-
tigste en hoogdravenste uitdrukkingen in onze
taale bezigen, wy ontwyfelbaar noch ver-
11

Maar eer wy eindigen, moetenwe den le-
zer of zanger van eene zaak noch waar-
schuwven, als waarvan hy nootwendig moet
verftendigt zyn; te weten, dat wy hier, naar
den hedendaagfchen dichttrant, de e in alle
de andere vokaalen, of klinkers, doen finel-
ten, zoodat die op 't end van een woordt,
daar

B E R E C H T.

daar een *a, e, i, o,* of *u* volgt, niet behoort, maar in de volgende eerste woordtgreep opgeslorpt wordt. Dit wyft altoos 't getal der Nooten vastelyk aan; en wanneer men hier eens aan gewent is, zal het ons zoo lutte hinderen als den Franschen in hunne taal en zang, waarin het nimmer de minste stooting, noch verwarring geeft. Ik hebbe dit gedaan, zoo om 't gebruik der Dichtkunde, als de vloeiendheit der vaarzen te behouden die, wanneer men zommige woorden niet heet uitschryft, en zulks met een haakje (dezer voegen') achter eenig woordt aanwyft, zekerlyk veel verliest. *De*, echter schryve ik nooit heel uit, maar volge daar in liever 't gebruik der voornaamste Dichteren, boven aangeroert, van wien ik altoos de *d*, als 'er een klinker volgt dezer wyze, (*d'*) geschreven vinde; doch elk hebbe hier in zyne eige keure en zinnelykheit. Noch moeten wy hier byvoegen; dat we somwyl, naar vereisch, of liever door dwang der overvloedige stoffe, wel een zangvaars, of een half, meer dan den ouden rym uitloopen, doch nooit minder, 't geen wy dan door tusschengestelde Itarretjes, dezer voegen **** altoos hebben afgebakent, en dus geen verwarring in den kerkzang kan geeven.

Zie daar het geen wy wilden uiten,

O Lezer, in dit Voorberecht,

Om u in zedigheid t' ontsluiten

Al 't geen hier dient vooraf gezegt.

De Godt, die alles doet bekhyven,

Zal, hoope ik, mynen toelez styven.

AAN

AAN

CHRISTUS KERKE

DOOR

THEODORUS BEZA

voor de Fransche Psalmen van
hem en KLEMENT MAROT
gestelt.

In dicht nagevolgt en uitgebreid

DOOR

F. HALMA.

*O Kleene schaar! die, in uw' kleenen staat
De wereldt zelf, hoe groot, te boven gaat;
O Christenvolk! de smaadt van deze wereldt,
Doch ryk getooit, en om het hoofdt beperelt
Met zuivre deugt, tot u vloeit myn gesprek,
Opdat dit werk uw liefde en aandacht wekk'.
't Boek schynt gering, indien men 't oog laat weiden
Op dicht en trant: doch wilmen 't hooger leiden
Op 't onderwerp, zoo is 'er zaak noch stof
In 's wereldts ruim zoo waart den grootsten lof.
'k Zal dan voor u Vorst Davids liedren zingen,
'k Weet dat de klank u zal in 't barte dringen:
Want wien toch raakt dit koninklyke werk,
Meer in zyn kracht, dan Koning Iesus kerk?*

** 4.

lk

AAN CHRISTUS KERKE.

Ik kenne hier geen Koningen noch Vorsten
Die greezig naar veel staat en hoogheit dorsten,
Maar wier gemoecht nooit was met deugt bekleedt:
U, Koningen, die uwen pligt vergeet,
Dien vleiens en verniste leugenschriften
Vervoeren, tot het volgen van uw driften;
U wordt de Harp van Israels Vorst en Heer
Niet aangeboden, tot uw vermaak en leer:
Hoewel in 't werk veel goddelyke zaaken
Vervat zyn die uw kroon en zetel raaken:
Maar uw gehoor is doof voor dit geluid,
Noch meer uw hart, daar 't op een steenrots sluit.

Maar 'k wyde ze den Koningen en Vorsten
Die nooit den staf met Christenbloed bemorsten,
En door hun deugt den rykstroon waardig zyn;
Wier blanke borst geleende mom noch schyn
Bedeckt; maar die met hunne magt en vleugelen
D' onnozelen beschermen, en betengelen
Het swood geweld en wreede dwinglandy;
Opdat de Harp van David veilig zy.
Naardien zy 't woordt van 's hemels Koning
smaaken,

En in het hart van zyne liefde blaaken,
Door 't goddelyk vier van zynen Hemelgeest,
Den vollen oogst van 't eerste Pinxterfeest.
Leent, Vorsten, 't oor, hier hoortge een' Koning
spreeken,

Daar by in praal verbest het zegetekken,
Ook daar by zwenkt in traanen om zyn schuld,
Of dan weér is met Gods genâ vervult.
Gy Herders, komt hier van een' Herder booren,
Tot kroon en troon door 't hoog bestier gekoren,
De zoete sluit en ruispyp, die Gods mond
Zelf aanblijes van het zalig vee'verbandt.

Hoort,

AAN CHRISTUS KERKE.

Hoort, Schaapen, hoort de Goddelyke zangen,
Waaruit gy nut en voetzsel kondt ontfangen:
Smart u het hart: hier is een sterke troost.
Weent gy: gy ziet waarge uwe traanen loest.
Voelt gy u slaan: hier vindt gy uw verzading.
Raakt gy in noodt: hiet ziet gy uw verdading.
Zyt gy bevreesd: hier vindige een hemelwacht.
Trest u de doodt: gy sebroomt niet voor haar magt.
Wat ongeval of ramp u dan mogt naaken,
Ziet op den Heer, die voor uw heil wilt waaken,
Zoodat wanneer gy hem als Koning eert,
Al uwe rouw in bly gejuich verkeert.

Maar wat is 't, laas! als ik u al verzamel,
U, Koningen, u Herders, ryk en schamel?
U Heerschers, door dit goddelyk geschal?
'k Schroom dat het meest u niet genaaken zal.
'k Zie zommigen beklemt in beerepooten:
'k Zie anderen nit landt en erf verstoeten;
Ik zie 'er dien het harte in 't lyf bezwykt,
Omdat de wolf zich met hunn' roof verrykt.
'k Zie schaapen in hun kooien fel besprongen:
Ik zie 'er dien de keel wordt toegewrongen.
Wier witte vacht van bloed en wonden druip.
'k Zie daar den vos, die in den schaapsstal sluip,
Om zyn gedarmte en holle maag te vullen
Met lammenvleesch. Ik hoor de leeuwen brullen,
Wier tanden zyn geslepen op den roof.
De wraaklust houdt zich voor de klagten doof
Der onschult, en komt alles overrompelen.
Men poegt de Kerk in eenen stroom te dompelen
Van Christenbloet, dat langs de straaten vleit.
Gods bruidt bezwykt, terwyl de boosheit groeit,
Die alles komt door staal en vier verwoesten,
'k Zwaart, dat men eerst zag in de scheid verwoesten,

** 5

Daar

AAN CHRISTUS KERKE.

Hoort, Schaapen, hoort de Goddelyke zangen,
Waaruit gy nut en voedtzel kondt ontfangen:
Smart u het hart: hier is een sterke troost.
Weent gy: gy ziet waarge uwe traanen loost.
Voelt gy u slaau: hier vindt gy uw verzading.
Raakt gy in noodt: hiet ziet gy uw verdading.
Zyt gy bevreest: hier vindtge een hemelwacht.
Trest u de doodt: gyschroomt niet voor haar magt.
Wat ongeval of ramp u dan mogt naaken,
Ziet op den Heer, die voor uw heil wil waaken,
Zoodat wanneer gy hem als Koning eert,
Al uwe rouw in bly gejuich verkeert.
Maar wat is 't, laas! als ik u al verzamel,
U, Koningen, u Herders, ryk en schamel?
U Heerschers, door dit goddelyk geschal?
Ik Schroom dat het meest u niet genaaken zal.
Ik Zie zommigen beklemt in beerepooten:
Ik Zie anderen uit landt en erf verstooten;
Ik zie 'er dien het harte in 't lyf bezwykt,
Omdat de wolf zich met hunn' roof verrykt.
Ik Zie schaapen in hun kooien sel besprongen:
Ik zie 'er dien de keel wordt toegewrongen,
Wier witte vacht van bloedt en wonden druïpt.
Ik Zie daar den vos, die in den schaapsstal slaïpt,
Om zyn gedarmte en holle maag te vullen
Met lammrenvleesch. Ik hoor de leeuwen brullen,
Wier tanden zyn geslepen op den roof.
De wraaklust houdt zich voor de klagten doof
Der onschult, en komt alles overrompen.
Men poogt de Kerk in eenen stroom te dompelen
Van Christenbloet, dat langs de straaten vloeit.
Godts bruidt bezwykt, terwyl de boosheit groeit,
Die alles komt door staal en vier verwoesten.
Zwaart, datmen eerst zag in de scheê verwoesten,

AAN CHRISTUS KERKE.

Daar 't heidendom voortyts meê hadt gewoedt.
 Wordt weêr gevaagt, opdat het boos gemoedt
 Van zulken die van 't Christendom verbafteren,
 En 's Heeren woordt en hemelwaardeit lafteren,
 Zyn wanvrucht toone, in zynen wolvenaart,
 Of tygers borst, die vroom noch onvroom spaart.
 Maar alles dingt naar goedt, en hals en leven.
 Het moordzwaardt word den Koningén gegeeven.
 Die flux gereedt op 's Priesters woordt en wenk
 Zich wapenen, dat elk vervolge en krenk?
 Des Heeren erve en trouwe kruisgenooten..
 Strak wordt de kerk in ketenen gesloten,
 Of sel verjaagt in harde ballingschap:
 De woede stygt en krygt den hoogsten trap.
 'k Roep echter, volk, die Jesus hemelwaardeit
 Getrou beylt, en door zyn' glans en klaarheit
 U ziet bestraalt, verlies, verlies geen' moedr:
 Korst JESUS leeft en waakt voor uw behoedr.
 Zing, Godt ter eere, op heldren toon en galmen.
 Prys zynen naam met Koning Davids Psalmen,
 Smeek dat het schip der kerke nooit verzink',
 Opdat zyn lof tot aan de wolken klink'.
 En gy, die, in de naare moordspelonken
 En kerkers, noch den sellen gloet en vonken
 Van 't strafvier voelt, zwigt niet voor 't helsch
 geweld,
 Maar troost u met de harp van Isrels heldt.
 Komt u de doodt met haaren schicht bespringen:
 Gy kondt vol moedt van Christus zege zingen;
 Die hel en doodt door kruis en doodt verwon,
 En eenwig blyft uw heil en levenszon.
 Strydt dapper, als des Heeren lyftrouwanten.
 In 't moordbol zelf kont gy de kruisvaan planten
 Kau 't waar geloof, des duivels magt ten trots:
 Zie!

AAN CHRISTUS KERKE.

Ziet op uw Hoofdt, uw Leidsman, Isrels rotz.
 Uw lichaam is gebonden en geknevelt,
 Maar uwe ziel beschouwt hier onbenevelt
 Het hoogste goedt, dat haar alleen genoeft;
 Weest dan gerust in alles wat Godt voegt.
 Is 't zyne wil, by slaakt u uit de banden:
 Doch treffen u 's doodts onverzoeubre banden,
 Uw lichaam sterft, maar 't leven van den geest
 Begint dan eerst op 't eenwig hemelseest.
 Komt, vrienden, zingt Vorst Davids Harp-
 gezangen,
 Hier kont gy troost, hier leven uit ontfangen
 Voor uwe ziel. Steekt deeze lofbarzin,
 Zoo menigwerf behoort op Sions kruin.
 Scheurt lucht en zwerk met deeze zegetoonen,
 De hemel prykt met uwe zegekroonen.
 Het aardryk vange uw droef en naar geluit,
 Dat uit uw' mondt op zyne vlakke stuit,
 Als gy beweent uw misbedryf en zonden.
 Dat uwe tong in blyschap worde ontbonden
 Tot 's Heeren lof, de hoogste Majesteit,
 Die baren glans door 't wereldruim verspreidt.
 Breekt uit voor Godt en Jesus tempelschaaren
 In schel gejuich. Wydt bem uw keel en snaaren,
 In 's wereltds spyt, om haare ondankbaarheên.
 En ydelheit als op den nek te treên.
 Komt, wilt den Heer, die, door zyn alvermogen,
 De wereldt schiep, verheffen in den hoogen,
 Opdat hy zy verbeerlyk door den lof,
 Uit onzen mondt, tot boven 't starrenhof.
 O Christenkerk! hier boort gy Sions klanken.
 Op Duitschen toon, vervult met hemelpranken
 Van heilig vier; 't is Koning Davids woordt,
 Schoon 't in zyn taal veel scheller wordt gehoort.
 * * *
 'k Deedt'

AAN CHRISTUS KERKE.

*'k Deed' wat ik kon om zyne harp te snaaren
Naar ons geboor, en mynen zang te paaren
Met hem, daar hy op Sions heuvel zingt,
Van 't Priester- en Levitendom omringt.*

*'k Weet dat voor my veel slonkerende Lichten
Bestonden om 't gewyde boek te dichten;
Maar als ik lette op 't oude kerkgezang,
In 't kerkgebruik schier dubbele eeuwen lang,
Zoo lam van taal: hoe durve ik het verachten
Om 't oud gebruik? Ook wil ik 't niet verzachten
Door nieuw geslik, maar laat het in 't geheel,
Totdat het eens het Hoog Gezagh verveel.
Ik waane ook niet zoo veele wakkre helden,
Die Davids harp op syner snaaren stelden,
T'onluistren of te sieken naar de kroon:
Men toetse slechts onzijdig trant en toon.
Ik volgde hier wat elk is vrygelaaten,
'k Hoop dat het werkiets aan de kerk zal baaten,
Is 't niet in 't ruime en hooge koorgewels,
't Is in 't geheim by yder Christen zelf,
Op wien de naam past van Godts huis en tempel,
Bezegelt met zyn' goddelyken stempel.
Hoewel het ook, wanneer het aandacht wekt,
Tot nut gebruik van yder Christen strekt,
Om in de kerk zyn eigen hart te streelen.
Dit zal geen mensch in 't kerkgezang verveelen.
Of hindert zalks een kraibbelziek gemoedt:
Wat schaadt het dat het schoon hier tegen wroet?
't Past yder hier zyn vryheit in te volgen.
Een beekje wordt ligt door den stroom verzwolgen.
Elk hebbe dan hier in zyn eige keur,
En zing' van harte, en niet slechts naar de fleur.*

PRI-

PRIVILEGIE.

DE Staaten van Hollandt ende West-
Vrieslandt. Doen te weten; Alzoo ons vertoont
is by *François Halma*, Boekdrucker en Boekverko-
per tot Amsterdam, hoe hy suppl. na zich veele jaren
in de Nederduitsche Taale, en Dichtkunde te hebben
geoeffent, waar van verscheide blyken voorhanden wa-
ren, eindelyk hadde beslaan, niet zonder raad en toetse
van voornaame Godtgeleerden, op nieuw in Dichtmaat te
brengen, de hondert vyftig Harpzangen, of Psalmen van
den Koninklyken Profeete David, nevens de gewoone
Lofzangen in de Openbaare Gereformeerde Kerke gebrui-
kelyk, op de zelve maat, en zangwyzen, als op de
Franche Psalmen van *Klement Marot*, en *Theodorus
Besa*, gelyk ook op die van *Dathenus* waren gestelt: dat
hy suppl. ook daar beneven gereet hadde een bondel
van Heilige Feestgezangen, gelyk ook van veele Men-
geldichten en verscheide Vertalingen, zoo van oude, als he-
dendaagliche Schryveren, alle by den suppl. zelfs gedru-
t gemaakt, ofte vertaalt: dat hy ook, op zekere gronden,
van 't beste gebruik, op zyn Nederduitsch ende Fransch
Woordenboek, voor 't grootste gedeelte gedrukt, hadde
aangeteekent t' onderscheit van de drieerlei geslachten der
Naamwoorden, daar beneven de dadelyke, en lydende
Werkwoorden, de Bywoorden, Voornaamen, Voorzetsels,
en alle Woordleden, volstrekt tot de zuiverheit der Ne-
derduitsche Taale nootzaaklyk, doch tot noch toe in
geene Woordenboeken gezien, en door den suppl. na
een veeljaarg onderzoek en oeffeningen, uitgevonden,
en in dit zyn Woordenboek overgebragt: en gemerkt
het bovengemelde Psalmbboek ontrent voldrukt was, en-
de in 't kortte van den suppl. stont in 't licht gegeeven te
worden; dat ook zyn voorgemelt dubbel Woordenboek
van Nederduitsch ende Fransch, als boven bearbeit, ook
zeer naar 't einde schoot, en hy verscheide zynere Mengel-
werken, by den suppl. zelfs gedicht ende gemaakt, op
zyne perse hadde, en nu van tyt tot tyt stont uit te gee-
ven; en daar by, dat hy in de uitgave dezer zynere Wer-
ken, of eenige van die, heel lichtelyk van zommige baat-
zoekende menschen, door 't nadrukken, konde worden
ontuist, waar door de suppl. niet alleen 't verhoopte voor-
deel van zoo veeljaargen arbeit zoude derven, maar ook
tot zyn smerte moeten zien, dat zyn Werk elendig ver-
minkt, ende bedorven zoude werden: zoo keerde de
suppl. zich overzalks tot ons, met onderdanigste beede

PRIVILEGIE.

dat het Ons gelieven mogte, uit kracht van Ons Opptemagtig gezagh; en hoogste gebied, hem gunstiglyk te verleen en Voorrecht of Privilegie voor alle zyne bovengemelde Werken, en dat voor den tyt van vyftien eerstkomende jaaren; Zoo dat het niemant der Onderdaanen van Holland en West-vrieslandt vry zoude staan, de zelve in geheel, of ten deele, na te drukken, te doen nadrukken of elders nagedrukt in de voorsz. onze Landen te brengen, of te verkoopen, onder wat voorwendzel, of hotdanig een opschrift, of tytel, en in wat formaat zulks ook wezen mogte, dewyl dit alleen de vindinge was van des suppl. en de vrucht van ene lange oeffeninge, en uitvorfchinge; en dat'er niets ligter was, dan zich hier in van zynen diebbaaren arbeit te dienen, en hem te ontzetten van de vruchten, die hy met reden zich hier uit beloofte hadde: SOO IS'T, dat wy de zaake ende 't verzoek voorsz. over gemerkt hebbende, ende genegen wende ter bede van den suppl. uit onze rechte Wetenschap, Souveraine magt en Autoriteit, den zelve suppl. geconfenteert, geacordeert, ende geöctroyeert hebben, confentieren, accorderen, ende octroyeren hem nits dezen, dat hy gedurende den tyt van vyftien eerst achter een volgende jaaren, de voorsz. hondert vyftig Harzangen of Psalmen van den Koninklyken Profecte David, nevens de gewoonlyke Lofzangen, in de Openbare Gereformeerde Kerke gebruijckelyk, op de zelve maat en zangwyzen, als op de Franfche Psalmen van Klement Marrot, en Theodorus Beta, gelyk ook op die van Dathenus waren gestelt; als mede de voorsz. Heilige Feestzangen, gelyk ook de gemelde Mengeldichten, ende verfcieide Vertaalingen, zoo van oude als hedendaagfche Schryveren, alle by den voornocmden suppl. zelf gedicht ende gemaakt; insgelyks mede zyne voorsz. Nederduitsch ende Franfch Wordenboek, met de gemelde Aanteekeningen, als hier boven gemeldt, binnen den voorsz. onzen Lande allen zal mogen drukken, doen drukken, uitgeeven ende verkoopen; verbiedende daarom allen ende eeniegelyken, de zelve Werken in 't geheel, of ten deele na te drukken, ofte elders nagedrukt binnen den zelve onzen Lande te brengen, nitt te geeven of te verkoopen, op verbeurte van alle de nagedrukte, ingebragte, ofte verkochte Exemplaren, ende een boete van drie hondert guldens daarenboven te verbeuren, te appliceeren een derde part voor den Officier die de Calangie doen zal, een derde part voor den Armen, 't ter plaatze daar 't Calns voorvallen zal, ende 't resterende derde part voor den suppl.; alles in dien verstaande, dat wy den suppl. met de-

PRIVILEGIE.

zen onzen Octroye alleen willende gratificeren tot verhoedinge van zyne fchade, door 't nadrukken van de voorsz. Werken, daar door in geenigen deele verftaan den in. houdt van dien te autoriferen, ofte te advoueren, ende veel min de zelve onder Onze protectie ende befcherminge eenig meerder Credit, aanzien ofte reputatie te geeven; nenaar de suppl. in cas daar inne iets onbehoortlyks zoude infuieren, alle 't zelve tot zynen lafte zal gehouden wezen te verantwoorden; tot dien einde, wel expreffelyk begeerende, dat, by aldien hy dezen Onzen Octroye voor de zelve Werken zal willen ftellen, hy daar van geen geacqvierde ofte gecontraheerde mentie zal mogen maken, nenaar ge houden wezen 't zelve Octroy in 't geheel ende zonder eenige Omiffie daar voor te drukken, of te doen drukken; ende dat hy gehouden zal zyn een Exemplaar van de voorsz. Werken, gebonden ende wel ge.onditioneert, te brengen in de Bibliothek van onze Universiteit tot Leiden, ende daar van behoortlyk te doen blyken; alles op pene van het effect van dien te verliezen. Ende ten einde de suppl. dezen onzen Confente ende Octroye moge genieten als naar behooren; Laften Wy allen, ende een iegelyken die 't aangaan mag, dat zy den suppl. van den inhoud van dezen doen laten ende gedogen, rustelyk, vredelyk, ende volkomentlyk, genieten ende gebruiken, Cefterende alle bictet ter contrarie. Gedaan in den Hage onder onzen grooten Zeegele hier aan doen hangen, den 25 January, in 't jaar onzes Heeren ende Zaligmaakers zeventien hondert en zeven.

A. HEINSIUS. vt.

Ter Ordonnantie van de Staaten.

SIMON van BEAUMONT.

PRIVILEGIE

Der Ed. Mog. Heeren Staaten van
VRIESLANDT.

DE Staaten van Vrieslandt. Allen den geveu die dezen zullen zien ofte hooren lezen Sulmit.
Doen te weten: Alzoo François Halma, in naam van zynen zoon, Drukker onzer Academie tot Franquevet, ons by request heeft te kennen gegeven, dat hy onder de Perffe hadde zyn eigen nieuw byzigt Pjaltboek, gecreest om in korten

PRIVILEGIE.

in het licht te komen, als mede zyne Heilige Feestgezangen, en andere zyne Dichtkundige of Vertaalde Werken, als een dubbelt Fransch en Neerlandisch Woordenboek, het welke mede op het einde loopt. Doch dat hy beducht zynde, dat lichtelyk iemand anders, w't wanzynste of baarzyncht, het een of het ander zynor Werken mogte nadrukken, of elders nagedrukt in deze Provintie, (tot zyn groot nadeel en schade, ook veeltigt tot bedorf en vervalsching van zynen veeljaarigen Arbeit.) invoeren en verkoopen. Dat daarom hy suppliant te raade was geworden, om zich aan ons te adressen, en onderdanigst te verzoeken Onze Brieven van Oitroy; 500 IS 'T, dat Wy, nu geboude Deliberatie, hebben goetgevonden in verstaan, aan den suppliant zyn verzoek te accorderen, vervolgs den zelve te verlenen deze Onze Brieven van Oitroy; en daarly aan den gedachten Francois Halma, zyne Erven, of die het recht door wettige Cessie hebben bekomen, te Oitroyeren en te vergunnen, om alleen, met uitsluiting van allen anderen, binnen deze Provintie te mogen drukken, doen drukken, ende verkoopen des supplants voorschreven Psalmbok, en alle zyne andere Werken, waar op zyn naams als Schryver, Dichter, of Vertaaler staat geëxprimeert, in zoodanigen Formaat of Letter, als hy suppliant geraden zal vinden, en zulky voor den tyt van vyftien achter een volgende jaaren. Mer expresse interdictione aan alle en een yder van de Ingezetenen dezer Provintie, om het meergedachte Psalmbok, of andere van des supplants Werken, zonder consent van den suppliant, in 't geheel of ten deele, ook niet onder eenen anderen tyt, in deze Provintie na te drukken, te doen nadrukken, of elders nagedrukt, alhier te verkoopen, by poene van vyftig gende Friesche Ryders, toven en behalven de confiscatie van alle zoodanige nagedrukke Exemplaren, Welken reizte te verbeuren; te applicieren een derde deel ten behoeve van den Officier die de Canonge zal doen, het tweede derde deel, ten behoeve van de Armen, en het resterende derde deel ten profyte van den suppliant, zyne Erven, of 't recht van de zelve bekomen hebbonde. Want wy het zelve ten dienste van den Lande alzoov verstaan te behooven. Gegeven binnen Leeuwarden op 't Landtschapshuis onder 't Zeijl der Staaten van Frieslandt, Paragraphe van onzen President, ende der zelve Secretaris haals, dezen 8 Martij 1707.

U. BARON v. AYLVA. vt.

Ter Ordonnantie der Heeren Staaten voorz.

H. HUBER.

A F.

APPROBATIOE

VAN DE THEOLOGISCHE FACULTEIT TOT LEYDEN.

DE Theologische Faculteit in de Academie tot Leiden, verzoekt door Sr. Francois Halma, Boekdrukker tot Amsteldam, om haar oordeel te geven over Davids Harpgezangen, op nieuw door hem berymt, verklaart, voor zoo veel haare bezigheden hebben toegelaten, dezelve gelezen, en daar in niets gevonden te hebben, 't geen of met de rechtzinnigheit der Christelyke Leere, of Formulieren van eenigheit is strydende: dat hy, daarenboven, zich hiert heeft trachten te houden aan onze eijkende Nederduitsche Overzettinge, en de zaaken in zoo zoet-vloeyende Dichtmaat berymt, dat hem nevens andere voornaame Mannen, die in dit spoor zyn voorgegaan, daar over ook zynen verdienden lof is toekomende. De Heere zegene verdc 's Mans neersligheit in 't geen hy tot gemeene slichtinge noch voorne mens is aan 't licht te brengen. Aldus gedaan tot Leyden, den 3den van Maart, Anno 1707.

SALOMON van TIL,
S.S.T. Dr. & Professor.

JOANNES à MARCK,
Theol. Dr. & Prof.

FRANC. FABRICIUS,
Theol. Dr. & Prof.
Facultatis Theologica
H. T. Decanus.

H. WITS. Th. Dr.
& Prof.

GOED.

GOEDKENNING

DER THEOLOGISCHE FACULTEIT IN DE
AKADEMIE
TE FRANEKER.

SR. François Halma, veele jaaren herwaart zyne Drukpeisse hebbende besteer ten grooten nutte en cierraad van de *Republyk der Letteren*, en anderzint overvloedige blyken gegeven van zyne loffelyke geoesfentheit in de *Nederlandsche Taale en Dichtkunde*, heeft aan de *Theologische Faculteit der Academie van Friesland te Francker* vertoon *David's Harpzangen*, op nieuw door hem bezynt, ten dienste van de Kerke. De genoemde Faculteit heeft dezelve op verscheidene plaatsen ingezien, en ter toetse gebragt; en ten opzichte van het *Stoffelyke* bevonden niet af te weiden van het *Heilige Woord*, de *Regelmate* onzes Geloofs, in onze *Nederlandsche Overzettinge* uitgedrukt; maar wel met groot genoeg gemerke, dat gemelde *Overzettinge*, zoo veel doemlyk, op eene verstantryke en ongedrongene wyze, meet met de *eigene woorden der zelve*, in den *Rym* is behouden. De *Rym* zelve oordeeltze, naar de maate haarer kennisse in dezen, te zyn van de beste soorte; keurlyk; gemakkellyk; wel vloeyende; in onverbasterde Moeder-taale opgeflett; en in diervoegen gericht, dat, zonder aanstoot, met aange-naamheit, slichinge, en opmerkinge des geestes van een ieder gelezen, of in zang gebruikt kan worden. De Faculteit durft ook wel uit dezen hoofde dit nieuwe Werk boven veele andere gelyke aan de Gemeinten des Heeren in deeze Landen aanpryzen; en wenscht, dat de Auteur doot des Heeren zegen die vrucht mag zien van dezen pryswaardigen arbeit zyns verstants, dat de Liefhebbers van de *Dicht- en Zang-kyunst* daar door in grooten getale verwekt mogen worden om zich in 't *Boek der Psalmen*, een schat en bundel van Goddelyke en Geestelyke wysheit, te verlustigen, tot waarachtige vereeniging des herten met Godt, aandachtige bespiegeling zynere wege, en voorbereidinge tot de volmaakte vertroofing en blydschap des Hemels, een *Psalmen- en Zangschool* der Heiligen.

C. VITRINGA.
Vice-Dec.

Francker, den 4 Maart
1707.

JOHANNES van der WAEYEN, Joh. Fil.
S. S. Theol. Dr. & Professor.

G E-

GETUIGENIS

VAN DE
THEOLOGISCHE FACULTEIT
DER UNIVERSITEIT VAN DE
STADT GRONINGEN
EN OMLANDEN.

DE Theologische Faculteit der Universiteit van de Stadt Groningen en Omlanden, heeft, op verzoek van den Auteur, zoo veel als de tyt en de dargelykhe beshigheden hebben toegelaaten, nagezien *David's Harpzangen*, of de *CL Psalmen op nieuw in Dichtmaat gebragt*, door *François Halma*. Heeft daar in niere bevonden tegens de Formulieren van Eenigheit: maar in 't tegendeel pryft zynen Christelyken yver, en zyn goet oogmerk, als mede zyne bequaamheit in de Dichtkunst, en het behandelen van zaaken, dienende tot opwelding der gemoederen, om Godt met Gebeden en Lozangen te verheerlyken, en om de Zielen tot een vrolyke heiligheit, tot verquikkingen en vertroofing aan te zetten. Wy wenschen den Auteur verder den Zegen des Heeren tot alle zyne andere Christelyke ondernemingen, op dat dit Werk, en wat hy noch verder mogte komen in 't licht te brengen, strecken moge ter eere Gods, tot slichinge van de Kerke Christi, en tot zyn eige en veeler zaligheit. Gedaan tot Groningen, den 11 April, 1707.

JOHANNES BRAUNIUS,
S. S. Theol. Dr. & Prof.
h. t. Facult. Decanus.

PAULUS HULSIUS,
S. S. Theol. Dr.
& Professor.

GOED-

GOEDKENNING

VAN DEN HEERE

JOHAN MEYER, G. VAN LEEUWEN,

S. S. T. DR. EN PROFESSOR

IN DE AKADEMIE

TE HARDERWYK.

DE Wyl de Psalmen Davids, naar het exempel van Christus, d'Apostelen, en eerste Kerke, by ons in de Gemeente met veele slichting gezongen worden, zoo is den arbeit der geeenen te pryzen, die zoodanige Psalmymen van tyt tot tyt, in de Nederduitsche Taale verbeterit, hebben in't licht gegeeven, onder dewelke wicmunten *Davids Gezangen*, op nieuw door U Ed. in *Dichtmaat* gebracht, daar van ik een goet gedcelte, zoo veel myne dagelykche bezigheden konnen lyden, doorgelezen, en het schriftmatig en conform de Formulieren van eenigheit bevonden hebbe. En hoewel ik in de Nederduitsche Poëzy niet veel geoeffent ben, evenwel konnen bescpeuren, datze een klaare, duidelyke en vloeyende zin hebben, en derhalven voor anderen bequaam zyn om gezongen te worden; niet twyfelende, of dit Werk zal zeer dienstig zyn tot bevorderinge van Godts eere, en slichtinge veeler menschen. Waar mede ik blyve, enz.

JOH. MEYER.

Harderwyk den
14 Maart,
1707.

GOED-

GOEDKENNING

VAN DEN HEERE

G. VAN LEEUWEN,

S. S. T. DR. EN PROFESSOR IN

DE ILLUSTRE SCHOOLE,

EN BEDIENAAR VAN'T EVANGELI

T A M S T E R D A M.

VAN wat achtinge het zingen van Liederen in alle eeuwen, ook onder de Heidenen, in de plechtige diensten, door vreemde Priesteren in dien tyt geregelt, geweest is, weeten zy die enige ervarenheit in dezen opzichte uit de geschiedenissen hebben. De Heilige gezangen echter, immers zoo veel wy weeten, schynen wel meest hun aanvang te neemen met Mozes en Mirriam zyne Zuster, die een Profetesse was, toenze Godts wonderen, in Egypten en aan de Schelfzee volbragt, op zoo eene wyze ter dankzegginge en eeuwig gedachtenisse voor het volk roemden. Sedert munte hier in David, Israëls Koning, boven alle anderen uit, zoo lieflyk in zyn woorden, toon, en snarenspel, en die onnavolglyk niet alleen de hoogstgeduchte verborgentheden van den Christus, zyn lyden, en heerlykheit, tot de volkome onderwerpinge van de geheele aarde aan zyne magt, door den Geest heeft opgegeeven; maar boven dien ook de gansche Hemelsche wysheit, tot onderwys van de onwetenden, troost voor de treurigen, oordestant van de

GOEDKENNING

de zwakken, in zoo veele verwisselingen van tyden en zaaken, die ooit de Kerke zoude ondergaan tot dus verre toe, tot dat eindelyk al deze Geestelyke gezangen in een rolle t'zamen gebragt zynde, te recht voor een Goudt Kleinoot, nooit genoeg te waardeeren, by de gheele Kerke, uit Joden en Heidenen, is geschat geworden. Gelykze dan ook van outs in alle Taalen, waarin het Evangelium verkondigt wierdt, zyn overgebragt, en in de plechtige Godtsdienoeffeningen, waar toe de Heiligen by een quamen, gebruikt geworden. De meeste stichtingechter van zoo nuttigen werk, wel voornamentlyk toe de zulken overgaande, die den zin onder de woorden opgeloten, in hunne Overzettinge en Rym allernaast hadden uitgedrukt. Onze Nederlandtsche Kerken hebben, naar tyts gelegenheit, van den aanvang af, en dat de leer naar het voorbeeld van de H. Schriften herstelt was, ook hier in haar deel gehad, en veele naderbaant, noch moeite, noch arbeid gespaart om dezelve Psalmen op te heideren, en hoe langer hoe verstaanbaarder te maaken, onder welkdan met groot recht onzes achtens dit nieuwe werk, by *François Halma* ontworpen, en met die kracht en geestrykheit ten einde gebragt, wel een schoone plaatse verdient; gelyk wy ook nu, des verzocht zynde, het loflike Werk, zoo veele onze bedieninge toeliet, hebben overzien: en gemerkt hier in niets voorquam dat de gezonde leere tegen is, ons niet willen ontrekken, op het loflike te roemen, en den Kerken, benevens allen oprechten lief hebben, die Gode met hart en mond op het aangenaamste willen zingen en dienen, in het byzondt ende met ernst aan te pryzen.

GERBR. van LEEUWEN,

Sacr. Litter. Dr. & Profeflor.

Amsterdam den

24 Maart

1707.

GOED-

GOEDKENNING

VAN DEN HEERE

JAKOB RHENFERD,

PROFESSOR IN DE HEILIGE

EN OOSTERSCHE TAALEN

IN DE AKADEMIE

TE FRANEKER.

HEt is al overlang, dat veele Godtvruchtige en verstandige Leden der Nederlandtsche Kerken zich beklaagt hebben, van de slechte gezangen in het gemeen gebruik ingevoerd, en tot nu toe behouden. Doch het heeft dezelve ook niet ontbroken aan schrandere en dichtkundige Geesten, die, naar de maate der gaven hun medegedeelt, getracht hebben hunnen Landt- en Geloofs-genooten van lialyker en sinryker Rym te dienen. Onder deze komt nu ook te voorschyn Sr. *François Halma*, die, als in de Nederlandtsche Taale en Dichtkunde zonderling ervaren, zynen yver en naarfigheit mede ter gemeene stichtinge heeft willen aanleggen en besteeden, waar van zyn E. mits dezen komt bewys te geeven.

Dit dan aan my vertoont, en op verscheide plaatsen naukeurig ingezien en onderzocht zynde, kan ik niet nalaten te verklaaren, het zelve bevonden te hebben (om van den Rym en de Dichtkunst niet te spreken) met de letter en sin van de Psalm-n Davids, zoo veel anders de rym ende het voorbeeldt, dat hy nootzaakelyk volgen moeste, toelaar, naast over een te komen; niet twyfelende, of dezen zynen arbeidt zal tot grooten dienst en stichtinge van de Nederlandtsche Kerke gedyn, indien de zelve met zoo veel genegenheit ende liefde van de Christelyke Gemeente wordt aangenomen, als het werk van hem met yver ende naarfigheit is bearbeidt ende uitgewrocht. Waar toe ik zyn E. Godes genadigen en mildelicken Zegen van harte toewensche.

JACOB RHENFERD.

Franequer den

23 Maart

1707.

OP.

DAVIDS HARPZANGEN
IN NEDERDUITSCH GEDICHT
UITGEGEVEN DOOR

FRANÇOIS HALMA.

Carmina, quae Pylum vincere digna senem.

Heeft Datheen het rym gevonden,
Dat ons kerken overlang
Dient by DAVIDS HARPEZANG,
Min gefiert dus dan gefchonden;
Door dat licht en stout bestaan
Is te groot een eer verworven.
't Kerkgezag viel min bedorven,
Zang met onluft niet belaân
By geflepenheit van oordeel,
Waar die rymvrucht vroeg gefinoort
In haar' opgang, of geboort.
Wie geniet tot flichting voordeel,
Als men hoort zo menigmaal
Laffe en ongerymde rymen,
Dic aan een flechts woorden lymen
Van geen recht Neêrduitsche taal?

Och

Op Davids Harpzangen.

Och wat raat, om voor de kerken,
Daar het meefte volk te blint
Smaak in d'ersgewoonte vint,
Ooit verbetering uit te werken?
't Oude kerkgebruik houdt ftant,
Lydt geen klagen noch beftaffen,
(Hoe veel min is 't af te fchaffen?)
Voortgereikt van hant tot hant.
En al rymden brave mannen
Wakker op Dathenus fpoor,
Hoe verftaat een kiefch gehoor,
Wie de kroon verdien' te fpannen?
'k Zie geen puik van poëzy,
Eedle kunst- noch taalfieraden:
Opgevult zyn meefst hun bladen
Met veel lamme lymery.
Ydel wort van hun met rennen
In dit renperk prys verwacht,
Die de netheit, deugt en kracht
Van hun moederspraak niet kennen.
Zuivre taal, als eersieraat,
Hoog gefchat by andre volken,
Wort by dieze in Duitsch vertolken,
Of iet fchryven, los verfmaadt.
Vondel bleek de rechte dichter,
Die met maatfong, ruim zo fchoon,
Hier mogt dingen naar de kroon,

* * *

Waar

Op Davids Harpzangen.

Waar hy in Godts dienst verlichter,

Bont hy zich aan 't out Latyn

Niet te slip in zyn vertaling,

En misleide hem geen dwaling

Van zyn meester Bellarmyn.

Taalgebrek noch wilt gerevel

Smet zyn dichtkunst: maar 't geloof

Van de Pausgezintheit schoof

Op dat klaar gezigt een' nevel.

Maar wat klage ik? HALMAAS licht

Poogt veel luisters te verdoven.

Velen ging hy lang te boven

Met gezwintheit van gedicht.

Is Datheen by hem te nocmen?

Neen, die slaat niet minder af,

Dan het lichte stro en kaf

By een' luffhof, ryk van bloemen.

Fransche dichtmaat baart hem lof,

Noch Hebreewfche taalgeleertheit,

Schuw van misflag en verkeertheit,

Maar wel zuivre Bybelstof.

En wie kan 's mans toezigt laken,

Daar geleerden, groot van naam,

En onsterfelyk door de faam,

Zelfs hun zegel voort aan staken?

Wie met zangen, Godt ten prys,

Door de wolken wenscht te dringen,

Schepp

Op Davids Harpzangen.

Schepp' hier lust in, leer' dus zingen

Op de koninklyke wys.

Dank hebb' HALMAAS vlyt, vol yvers,

Dank in dicht zyn kloek vernuft,

Daar zo menig brein in fust

Van gene onvermaarde schryvers.

Laat veel geesten nu, verblydt

Door den eernaam van poëten,

Of laat rymers, die zo heten,

Dit verbetren, elk om stryt.

'k Vrees dat hun, hoe sterk zy zweten,

Licht het werk gelukken kon,

Als dat wulpsche Faëton

En Ikaar zich stout vermeten.

Waant zich hier en daar noch een

Boven HALMA te verheffen,

In 't gezang hem t' overtreffen,

Ik tot noch toe kenne' er geen'.

J. VOLLENHOVE.

DAVIDS HARPZANGEN,
IN NEDERDUITSCH DICHT
GEBRAGT DOOR

FRANÇOIS HALMA.

Geloofsgenooten, die met goddelyke toonen,
Aen Davidsharp gehuwt, der dingen bouweer pryft,
En tot zyn' lof uw tong en lippen onderwyft,
Volgt HALMA, HALMA, een' van Godts ver-
koore zoonen.

Hy, van Godts Geest, die eerst op Zion plagh te woonen,
Ontvont, daer d'Amstelfroom den aerdkloot laeft en
spyft,
Volgt met zyn Duitfche fluit, die staetigh daelt en ryft,
d'Ebreuffche luitfnaer der Palestynfche kroonen.

O echte moederrael, geen bastertspruit, zoo ryk,
Zoo zuiver, zoo manhaft, waet vindt men uws gelyk;
Om'shemels groot bedryf godtsdienfgh uit te galmen?

De waerheit triomfeert met u de werelt deur;
En Gode en't Kruislam zelf behaegt, als wieroockeur,
Voortaen de hemelzang van HALMAES Duitfche Pſalmen.

A. MOONEN.

D A

DAVIDS
HARPZANGEN.

De eerste Pſalm.

Pſalm 1.

1 **V**reugde is de man die
nimmer gaat / Of wandelt
in der goddeloogen raadt;

2 **H**y / die nooit staat op booze zondaars
wegen / En die / 't geſtoelt der ſpot-

ren ongenegen / Dooft daar in zit:

3 **M**aar 's Heeren wet betracht / Ja

denkt daar met vermaak op dag en nacht.

4 **H**y is gelyk een boom die heetlyk

bloeit Aan eene beek / waar dooz hy op-

waarts groeit In volle bzacht / met

vruchten zwaar geladen / Die op haar

oog het oog en 't hart verzaden; Wiens

bladen nooit verwelken noch vergaan:

5 **A**l wat hy doet zal altoos wel beſtaan.

6 **D**och zoo beſtaan de goddeloogen

7 **N**ooit / Die 's Heeren wzaak als bluyftig kar-
ker

1 Welgeſluckt
ſaligh is de
man / die niet
en wandelt in
den raet der
godtloofen /
noch ſtaet op
den weg der
ſondaren / noch
ſit in het ge-
ſtoelte der
ſpottaren.

2 Maar ſijne
luſt is in de
wet / ende hy
overdenckt ſij-
ne wet dagh
ende nacht.

3 Want hy ſal
zijn als een
boom geplant
aen waterbes-
ten / die ſijne
vrucht geeft in
ſijnen tijt / ende
welchers blad
niet af en valt:
ende al wat hy
doet / ſal wel
gelucken.

4 Also en ſijn
de godtloofen
niet / maar als

DAVIDS HARPZANGEN.

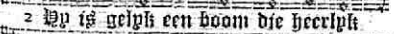
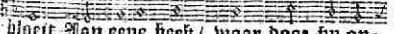

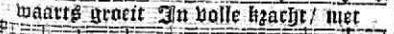

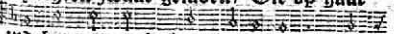

De eerste Psalm.

Psalm 1.

 Chastig is de man die

 nimmer gaat / Of wandelt

 in der goddeloozen raadt;

 Op / die nooit staat op booze zondaars

 wegen / En die / 't gestoelt der spot-

 tren ongenegen / Moest daar in zit :

 maar 's Heeren wet betracht / Ja

 denkt daar met vermaakt op dag en nacht.

 2 Op is gelijk een boom die heerlyk

 bloeit Aan eene beek / waar door hy op-

 waarts groeit In volle kragt / niet

 vuchten zwaar geladen / Die op haar

 tyd het oog en 't hart verzaden ; Wiens

 bladen nooit verwelken noch vergaan :

 Al wat hy doet zal altoos wel bestaan.

 3 Doch zoo bestaan de goddeloozen

 nooit / Die 's Heeren wzaak als vluchtig kaf

 ver-

1 Welgeluckt
 saligh is de
 man / die niet
 en wandelt in
 den raet der
 godtloosen /
 noch staet op
 den wegh der
 sondaren / noch
 sit in het ge-
 stoelte der
 spotteren.

2 Maer sijn
 lust is in des
 wet / ende hy
 overdenckt sijn
 ne wet dagh
 ende nacht.

3 Want hy sal
 sijn als een
 boom geplant
 aen waterbee-
 ken / die sijne
 vrucht geeft te
 sijnen tijt / ende
 welkers blad
 niet af en valt :
 ende al wat hy
 doet / sal wel
 gelucken.

4 Also en sijn
 de godtloosen
 niet / maar als

het haf / dat
de wint henen
bzijft.

Daerom
sullen de gods-
loos niet be-
staen in 't ge-
richte / noch de
sondaers in de
vergaderinge
der rechtere-
digen.

6 Want de
heer kent den wegh
der rechtere-
digen / maar de
wegh der gods-
loosen sal ver-
gaan.

Jes. lvii. 17.

Psalm 2.

1 Waerom
kueden de
koningen / en
de bedencken
de volken ydel-
heyt?

2 De konin-
gen der aerden
stelden sich op /
ende de konin-
gen becaetsa-
gen te samen /

berstvooit / Dat van den wint woerdt
heen en weer gedreven. Dies zullen
ook de goddeloosen beeden Dooz 't
hoog gerichte en 's hemels Ma-
jesteit : Geen plaats is by de kroon-
men hun bereidt.

4 Want Godt / die in den hoogen hemel
woont / En daar syn glans en heerlijkheit
vertoont / Kent al 't bedryf van die om-
laag hem bzeesen : 't Krechtbaar dig volk
wil by ten Heilant wezen ; Maar 't boos
geslacht / godtloos / vol trots en waan / Za-
in syn' toegn krechtbaar dig ondergaan.

De ij Psalm.

Waarom rot dus her heidendom byeen
En syn vol woede en ydelheit de volken /
Stout tegen Gods Gezalfden op de been ?
De koningen / wier hoogmoet ryft ten wol-
ken / Verbinden zich met hun verware-
magten / Cor Joan van Godt / des hemels

Adajesteit / Opdat ze dus onwaar dig-
lyk verachten Het goote heil dat
Godt syn volk bereidt.

2 Men hoorz uit hun die godtbergeete
taal : Laat ons den band van 't hoog
gezag herscheuren / Hun rouwen van
ons smyten / tot een pzaal / En tegen hem
gemoedigt 't hoost opbeuren / Ja syn
gebodt en alle tucht verwerpen.

Maar Godt / die uit den hemel alles
ziet / Zal lachen / en syn wraak-
zwaardt op hen scherpen / Ja spor-
ten met dien trots in 't hoog gelsiedt.

3 Syn donderstem zal hun in 't zondig
oer Schel klinken / en vol toorne tot
hen spzeeken : Ontaardt geslacht wat
neemt gy reukloos dooz / Om 's hemels
raad en bzeeverbond te bzeeken ? Ik ben
de Heer / die van alle eeuwigheden
Myn Koning heb gezalf / als Sions

tegen den
heer / en
de regen sijnen
Gesalfden /
[zeggende :]

3 Laat ons
hare banden
berscheuren /
ende hare rou-
wen van ons
wrepen.

4 Die in den
hemel woont /
zal lachen : de
heer sal se be-
spotten.

5 Dan sal hy
tot hen spzeeken
in synen
loorn / ende in
sijne grimmig-
heyt sal hyse
verspzeicken.

6 Ich doch
hebbe mijnen
Koning ge-
salft ober
Sion den berg
mijner heylig-
heyt.

Heer; Myn' heiligen berg / daar hy
wordt aangebeden: Geen werelds magt
werpt ooit zyn' troon ter neer.

Musfe.

7 Ich sal van
't befluyt ver-
halen: De
Heere
heeft tot my
gefept: Gy zyt
mijn Sone / he-
den heb ich u
gegeneeert.
* Zach. vi. 12.

4 'k Zal melden van het zalig breek-
luit: De Heer spzakt zelf tot my voor
alle d'euten / Gy zyt myn Zoon / ik
teelde u * als myn Spuit / Gies stille
ik u ten Heilandt der Hebruewen;
Daar uwe Kerk zult gy veel grooter
stichten / Giesch overzulis / en 't he-
dentsche geslacht: Woзде u ten erf-
om d'aarde te verlichten / Als on-
der uw gehoozzaamheit gebzagt.

8 Gpsicht van
my / ende ich
sal de Hebrue-
nen geven
[tot] uw' erf-
deel / ende de
synden der
aerde [tot]
uwe bestin-
ge.

9 Gy sulste
verpieteten
met eenen pfe-
ren scepter / gy
sulste in stuc-
ken slaen als
een potte-bac-
kers vat.

1 Hand. xiii.
32. Hebr. i.
5. en v. 5.

5 Ik geef u daar den rhyssstaf in de
handt / Onbuigzaam uit hard pzer vast
ghelonen / Om 't woedend volk / stout
tegen u gekant / Te mozzelen met heete
gramschaps vonken: † Gy zult het slaen
als pottebakkers vaten. Daarom /
o volk!

o volk / dat hier den scepter zwaait;
Kus / kus den Zoon / wil u op hem
verlaaten / Gy wiens bebel de gansche
wereld bzant.

10 Muban /
gy koningent /
hanocke ver-
standighck /
laer u ruchtig-
gen / op t'rich-
ters der arb-
den.

* 6 Gy heerschers / die hier 't koninkryck
gezagh Dan Godt ontleent / en / trots
op uwen zetel / Godts hoogheit smaandt
door uw' verflocht gedzagt: Gy rech-
ters / die het rechte schewdt / te vernietel
Gy uwen staat / wilt niet verstant beme-
ken Uw' dwaagheit / en neemt rucht en
leering aan / Oient Godt met bzeze en
beebing om te werken: Met bzeugt uw
heil / en nimmer te vergaan.

11 Dient den
Heere Ghesicht
met
breft / ende
verbeugt u
met beebinge.
* Hand. iv.
26. 27.

12 Musfet
den Sone / op
dat gy niet en
rooyn / ende
gy [op] den
wech vergaet /
wanneer syn
rooyn maer
een werpigh
soude ont-
bzanden: wel
gelukzaligh
zyn alle / die
op hem be-
trouwen.

7 Want als zyn rooyn een weynig
maar ontbzandt / Zulge op den weg in
uwe zonden sneeden: Wel zalig zyn
zy alle in hunnen stant / Die op zyn
gunst betrouwen / en hem leeven.

Psalm 3.

De lij Psalm.

1 Een Psalm Davids / als hy bloot was t' aengesichte sijns soons Absaloms.

2 G. H. G. H. G. / hoe zijn mijne tegenpartijders becomenoudig? Wele staen tegen my op.

3 Wele seggen van mijne siele; Hyen heeft geen heyl by God; Zela!

4 Doch op / G. H. G. H. G. / Ziet een schilt booz my / mine eere / ende die mijn hoofde opheft.

5 Ik riep mer mijne stemme tot den G. H. G. H. G. / ende hy verhoorde my van den berg siner heyligheyl / Zela!

6 Ik lagh weder ende

Hoe veel vanden / Heer / Bereiden 't moordgeweer / Om uwen knecht te vellen? Hoe groot is 't booze rot dat met mijn lyden spoc / En mijne ziel konnt quellen? Ik hoor een smaadgeroep uit deeze vbandstroep Losbarsten / dat Godts rouwe En heil mijn ziel ontzoeekt / My van de kroon versteekt / Opdat hy 't muiterk bouwe.

2 Doch / Heer / gy zyt een schild die my bedekt; en wilt myne eer zyn en mijn kroning: Die my het hoofd opheft / Soodat geen pyl my reest Gesmeedt in 's vbandts woning. Ik riep met mijne stem Tot God: o Heere / zey Den muiter zoo vermetel; De Heer / vol heilighheit / heeft my zyn hulpe zeyde Van zynen berg en zeyel.

3 Ik lei my toen ter rust / En sliep / 'k her

'k berees met lust / Want 's Heeren alvermogen Is my een zuil en steun / Een burg die my beschut / En moedigt uit den hoogen. Nu heb ik berees noch schrik / Schoon 's vbandts dzommen / die Geschaart / my stout omringgen: Schoon duizenden verwheet / Heer dozken naar mijn bloet / Om my het rpk t'ontwringen.

4 Sta op dan / Heer / mijn rots / En demp mijns vbandts trots; Gy sloegt hem op de haken / En zwaakt zyn tanden af: Zoo zag men 's hemels straf Ter boozen koppen blaaken. Het heil is van den Heer / Wy zingen t'uber eere: Dat uw genade en zegen 't Volk hoed van uwen naam / Opdat zich altoos schaam' zyn vband gansch verlegen.

sliep; ich ontwaente want de G. H. G. H. G. ondersteunde my.

7 Ik en sal mer berees booz zien dus senden des volckes die hen rontom trgen upsliten.

8 Staet op G. H. G. H. G. / verlost my / mijn Gode: want gy hebt alle mijne vbanden op het annebaeken geslagen / de tanden der godloosken hebt gy verbroken. 9 Het heyl is des G. H. G. H. G. / uwen zegen is over u volck Zela!

De iv Psalm.

Psalm 4.

Wanneer ik roep / wil my verhooren / 4.

1 Een psalm Davids / booz

den Oppre-
fang-urester /
op Aginorh.
2 Als ick
roep: ver-
hoort my /
3 God mijner
gerechtigheyt;
4 In vernat-
teit hebt gy
my ruypant ne-
maact: zyt
my genadig /
5 er de hoop
mijn gebedt.
6 Gy man-
nen / hoe lan-
ge sal mijn
eere tot schan-
de zijn? (hoe
lange) sult gy
de poehyt be-
ninnen / de
leugen zoeken?
7 Welc
doret doch
dat de H. G.
H. G. sich euen
guntigenoot
heeft afgeson-
dert: de
H. G. sal
hooren als ick
tot hem roep.
8 Zyt be-
roert: ende en
sondicht niet /
9 sprekt in u-
lieder herte op
uw leeg: ende
zitt stille. Se-
la!

6 Offert of-
ferhanden der
gerechtigheyt /
ende ver-

1 Godt van mijn gerechtigheit / Gy
hebt voorzien mijn heil beschoren / Toen
sich schen hopeloos verloren / En my een
ruimer licht bereydt. Zyt my dan nu /
2 O Heer / genadig / Hoort mijn gebed. Hoe
lang zal noch mijn eere / O mannen /
3 zoo baldadig / Tot schande zyn / en gy
gestadig De leugen zoeken en 't bedrog?
4 Weet dat zich Godt heeft afgesondert
Een' gunstigenoot / tot zynner eer: Als
hy in grauwchap op u dondert / Zult gy
verbaast zyn / en verwondert / Dat mijn
geroep hoort hoor den Heer. Zyt dan
beroert / maar wilt u wachten Dan son-
den; slozt stille op uw bed. Tot Godt
uw zielebegerte en klagen / En over-
weegt met uw gedachten De heilighheit
van zyne wet.
3 Wilt zoo gerechtige offerhanden
Ontsteeken op Godts hoog altaar.
Laat

Laat uwe harten steeds ontzanden. Dan
hemelvier: * heft reyne handen. Tot Godt
op in het openbaar. Wilt op zyn woozd
en heil betrouwen: Schoon veel zeg-
gen; wie zal 't goed Ons nu doen
zien? Wilt op hem bouwen. Geef ons
uw aanschijns licht r' aanschouwen /
O Heer! en zy ons lijfsbehoed.
4 Gy geeft my grooter vzeugde in 't
harte. Dan als der goddelooszen graan
En most vermeedert word met smarte.
Terwijl ik al 't vermaak uitarte
Waarom de mensch hier is begaan. Ik
zal in vzeededer nederleggen / En slaapen;
want alleen de Heer Zal my (als hy
my liet voorzeggan / In myne vlucht
dooz bosch en heggan /) Doen zeker
woonen / r' zynner eer.

De v Psalms.
O Heer / wil myne reden hooren /
A 5

2 zout op den
H. G. H. G.
* 1 Tim. 11. 8.
7 vele zeg-
gen; Wie sal
ons het goede
doen siend ver-
heft gy ober
ons het licht
uw aen-
schijns /
H. G. H. G.
8 Gy hebt
vzeugde in
mijn herte ge-
geven / mee-
dan ter tijt /
als har hooru
ende haren
most verme-
ingvuldigt.
zyn.
9 Ich sal in
vzeededer neder-
leggen /
ende slaapen:
want gy /
H. G. H. G. al-
leen / sult my
doen zeker
woonen.
1 Een psalm
Der Davids woog

den Opper-
fangmeester
op de Aechti-
soch.

2 **H**eer / neemt
mijne redenen
ter ooren / ver-
staet mijne
overtueninge.

3 **M**erck op
de stemme
mijns ge-
roeps **O** mijn
Koningh / ende
mijn **G**odt /
want tot u sal
ich bidden.

4 **M**orgens /
Heer / sal
op mijne
stemme hoo-
ren ; **O** mor-
gens sal ich
sijn tot u
schreien / ende
wacht houden.

5 **W**ant op
u zijt geen
Godt / die lust
heeft aen godt-
loosheit ; he-
doose en sal op
u niet verkeer-
nen.

6 **D**e onst-
wige en zullen

Wersla wat ik heb overdacht / **T**erwijl
ik uwe hulp verwacht / **A**ldig tot mijn
schreien / **H**eer / uwe ooren / **A**ls
uw bekoren.

2 **M**erck op mijn stem / **O** **G**odt / mijn
Koning / **W**ant tot u richt ik mijn ge-
bedt / **O** dat op op mijn zuchten let /
Berhoor my uit uw hemelwooning /

Det heilbekroning.

3 **D**es morgens zal mijn tonge u smee-
ken / **I**k zal 's morgens my ook schre-
ken / **H**eer / **T**ot u / en / steeds vzoeg in
de weer / **W**acht houden : van uw gunst
dan spreeken / **M**ij versch gebieken.

4 **O**p zijt geen **G**odt die aan het
quade **L**ust hebt / maar die het doo-
ze haat : **D**e zondaars zijn van u ver-
smaadt / **W**o heil verschijnt hun vzoeg
noch spade / **D**och uw genade.

5 **O**nsinnig volk zal dooz uwe ogen
lof verbriden.

Niet staan ; die ongerechtigheit **B**edrij-
ven / hebt ge uw wzaak bereidt. **O**p /
die bewoont des hemels boogen / **H**aat
allen logen.

Ruste.

6 **O**p zult hen die verkeertheit spree-
ken **V**erdoen / dooz uwen gramschapp
gloet : **D**e **H**eer verfacit den man op
bloet **V**erhit ; en hen die valsch in stree-
ken / **D**e trou verbraken.

7 **M**aar dooz uw goedertierenheden
zal ik gaan in uw huis / **O** **H**eer /
Ik **D**ing me in uw' vzeze ootmoedig
neer **M**aar uw paleis / om mijn gebe-
den **D**ooz u r'ontleeden.

8 **W**il my in uwe waarheit leiden /
O **H**eer / om hen die my verspien /
Laat myne ziel uw wegen zien **D**ooz
my gericht / **I**k zal u verberiden / **U**w
lof verbriden.

dooz uwe oog-
gen niet bes-
taen ; **O**p
haet alle tuer-
kers der onge-
rechtigheit.

7 **O**p sult de
leugen-lye-
kers verdoen ;
van den man
des bloets en-
de vzeze
heeft de **H**eer
in eenen
grouwel.

8 **M**aar ik
sal dooz de
grootheyt u-
wer goedertie-
renheit in uw'
huys ingaan ;
ich sal my bu-
gen na het pale-
is uwer hee-
ligheit / in u-
wer vzeze.

9 **H**eer /
lept my in uwe
gerechtigheit /
om mijner
verspiet
wille ; richt
uwen weg-
dooz mijn aen-
gesicht.

10 Want in
haren mont en
is niet recht/
haer binnenste
is enkel ver-
berbinge/ hare
hele is een
open graf/ met
hare tonge
bleffen.

11 Verklaert
se schuldigh/ **G**
Gode/ laetse
vervallen van
hare raetsla-
gen/ dyfste
penen om de
beschepe harer
overtredin-
gen/ want sy
zijn weder-
spannig tegen
u.

12 Maer laer
verblijft zijn
alle die op u
betrouwen/
tot in eeuwig-
heit/ laetse iu-
chen/ om dat
gij oebderck/
ende laet in u
van vreugde
oppyngen die
u men naem
lieft hebben.

13 Want gy/
G**E****H****E** sult
den rechtver-
digen zegenen/
gy sult hem
met goetgun-
sticheit kroo-
nen/ als met
eene rondasse.

9 Want in hun mond word niet ge-
vonden/ Dat recht is; 't hart is vol
verderf/ Hun heele is als een open erf/
Een graf vol stanks: hun tonge/ ont-
bonden/ Bleit t'allen stonden.

10 Verklaar ze schuldigh/ laet ze val-
len/ **G**odt/ en hunnen raad ver-
gaan/ Werdyf ze om alle hun mis-
daen: Want zy weerspannig met hun al-
len/ Op hooghheit vzaallen.

11 Maar laet hun die op u betrouwen
In vreugde jutchen eeuwiglyk/ **O**m
dat gy ze oebderck: ten blysk Van gun-
ste; geef hun 't heil t'aanschoutwen
Die op u houtwen.

12 Laet hun van vreugde in u opspyn-
gen: Want gy daakt met uw' zegen neer/
Op den rechtvaardigen/ **O** Heer/ **G**y
sult hem/ als met schildbezingen/
In gunste omringen.

De vy Psalm.

Psalm 6.

Laat uoen toorn niet blaa-ken **O**p
my/ en my niet smaaken Uw' tucht in
grinnighheit; Heer/ wil my niet kasty-
den/ Dat ik bezwyke in 't lyden/ **O**en
zondaar boozbereidt.

2 **Z**yt my/ **O** Heer/ gena- dig/ **D**ie goed-
zyt en weldadig/ Want ik ben zeer ver-
zwakt: Verschezikt zyn al mijn beenen/
Mijn knechten zyn verdweenen: **H**eel
my/ dien 't hart ontzakt.

3 **M**ijn ziel is zeer benec- pen/ **S**chrik
heeft haar aangegrepen/ **I**ch ben beangt/
verstant. **E**n gy/ **O** Heer/ hoe lange
Laet gy my in dit bange **W**erdziet/
dat my benauwt?

4 **H**eer weder/ redt mijn zie- le/ **C**er-
wijl ik nederknele **I**n ootmoed booz
u/ **H**eer; **W**erlos hem dooz uw' goedheit/
Die met verkropten moed scheyt/ **E**n

1 Een psalm
Davids/ booz
den **O**pper-
sang-meester
op **B**eginoeth/
op de **S**chreuis-
nich.

2 **O** **H**eer/
Heer/ enitraft
my niet in u
woen toorn/ en-
de en kastyd
my niet in u
we grinnig-
heyt.

3 **Z**ijt my ge-
nadigh/ **H**eer/
want ik
ben verzwakt;
geneest my/
Heer/ **H**eer/
want mijne
knechten zyn
verschezikt:

4 **I**n mijne
ziel is zeer
verschrik; **E**n-
de gy/ **H**eer/
hoe lange
ge?

5 **H**eer we-
der/ **H**eer/
reddet mijne
ziel; **W**erlos
my om uw'
goedertieren-
heyt wille.

hulp hem t'uwcr eer.

6 Want in den doot en is uwre geene gedachtenisse; wie sal u loven in 't graf? t Jel. xxxix. 18, 19.

5 Want uw gedachtenissen wy in den grabe missen: Wie zal u in den doot

Coch loben? t Zy die leeden Zyn 't die u eere geeden / Als gy hin heil vergroot.

7 Ich ben moede van mijn sichten: ich doe mijn bedde den gantschen nacht sweemwen: ich doo nocte mijne bedstede met mijne tranen.

6 Ich ben vermoet van zugten: Wie

zou u / Heer / niet duchten! t Ik zwem me in eenen bloet Dan traanen / gansche nachten / 't Wed kan my niet verzagten /

Maar dylft / dooz 't week gemoet.

8 Mijn ooge is doozinaegt van verdriet / is beroudt van wegen alle mijne tegenpartijders.

7 Mijn ooge is doozgegeten Dan

sinert / half usgekreten / Verdonkert en beroudt; Dan wegen mijn besrijders /

Heerschuigte benijders / Die 't dat gelijks beschout.

9 Wylst dan my / alle gy werckers der ongerechtigheyt; want de Heer heeft de stemme mijns geveens geboort.

8 Wylt van my / alle wer-hers Dan

ourecht / en versterkers Dan 't quaade; want de Heer heeft al mijn klaaglijk

steenen / De stemme van mijn weenen

besnoort / en rede my wer.

9 De Heer heeft mijne smeeking gehoort / in mijn verzeking: De Heer zal mijn gebed aanneemen en verhooren:

Maar hy vergruust in tooren De

schenbers zyner wer.

10 'k Sie alle myn byanden verbaast

met schaamte en schanden / Zy zyn ontzet dooz schrik: 'k Sie hen te rugge

tuysken / Deschaamt vooz u bezuyken /

In eenen oogenblik.

10 De Heer heeft mijne smeelingen gehoort: De Heer heeft mijn gebed aannemen.

11 Alle mijne byanden sulden seer beschaemt ende verbaest worden: sy sulden te rugge keeren / sy sulden in een oogenblik beschaemt worden.

De bij Psalm.

Psalm 7:

1 Ik stelle op u / Heer / mijn betrouwen /

Mijn Godt / 'k zal op uw bystant bouwen / Verlos my uit 's verholgers hand /

En rede my dooz uw onderstant. Op

dat hy mijne ziel niet rooide Gelijk een leeuw / my 't leuen doohe / En my ver-

scheure / omdat me ontzeker Een hel-

per / die myn smaadheit bezekt.

2 Heer / mijn Godt / heb ik bedre-

1 Davids

Schiggajon / dat hy den Heer gesongen heeft / obre de woorden van Gusch / den sone van Kemani.

2 Heer / mijn Godt / op u berouwt / ich: Verloft my van alle mijne verholgers / ende rede my.

3 Op dachp. mijne ziele tuert en rooide / als een leeuw / verstruwende /

terwisse daer
geen verlosser
en is.

4 **W**acht op
mijn **W**oort, in
dien ik dat ge-
daen hebbe / in-
diender on-
recht in mijne
handen is:

5 **W**ien ik
quaer vergol-
den hebbe / dien
die vrede met
my hadde: (ja
ick hebbe ge-
redder dien die
my sonder ooz-
saech vernaut-
de.)

6 **S**oo verbol-
ge de vyant
mijne ziele / in
de achter-ha-
lese: ende ver-
trede mijn le-
ven ter aer-
deh / ende doe
mijne eere in
het stof woen-
nen / Sela?

7 **S**taet op /
in ulven toorn /
verheft u om
de vervolgent-
heden mijner
benauwoerd /
ende ont-
waecht tot my:
Op hebt het
gerichte beho-
len.

8 **S**oo sal de
vergaderinge
der volken u
omcingelen:
heert van ho-
ben haer we-
der in de hoog-
te.

ven / Dat my woerd valschlyk coegeschze-
ven; Indien ik onrecht heb begaan / Of

immer zocht de hand te slaan Aan schein-
nis: heb ik quaad vergolden Die met

my hreë had; of gescholden Op semant?

(Ja ik heb dien gerebt Die 't op mijn
leven had gezet.)

3 **Z**oo jaag de vyand mijne ziele / En

achtechaanze / ja verniele Mijne leven /

en tree 't plat ter neer; In 't stof woo-
ne al mijn glans en eer. Stra op / Heer /

laat uw gramschap blaaken Op mijn be-
nauwers / wil ontwaaken Tot my:

want op hebt zelfs 't gericht' Bebo-
len / vooz uw aangezicht.

4 **Z**oo zal de t'zamenkomst der volken / U /

Heer / omsingelen / als wolken: Maar

heer dan weder hoven hen In 't hooge s

opdat elk u erkenn'. De Heer zal

's werelds volken richten En recht doen / om

om zyn heil te stichten. Richt my naar
myn gerechtigheit / O Heer / en myn

oprecht belet.

Russe.

5 **L**aet toch de boosheit der godslao-
zen Een einde neemen: sla de boozen /

Maar vestig het rechtvaardig volk / En

vestig het dooz' s vyands dalk / Heer /

vaardig Godt: die hart en nieren / Be-
proeft / wiens hoogheit is te bieren.

Myn schild is by Godt / die behoudt

Hem / die van herten hem betrouwt.

6 **G**odt is een groot rechtvaardig rich-
ter / Een Godt / wiens wzaak den leu-
gendichter En wreedaart alle dagen

plaaft: Zoo hy sich ondekerlyk dyaagt /

Zal hy zyn gramschapsabel wetten /

En zynen booge sijn aanzetten / Oien

hy heeft in zyn' toorn berecht Den

schenders zynen Majesteit.

9 **D**e Heer
sal den
volken recht
doen: trichte
my / Heer /

in 't mijnne
gerecht' heyl /
ende na mijne
oprecht' heyl /
(die) hy my is.

10 **L**aet doch de boosheit
der godslaozen
een eynde ne-
men / maer be-
vestig den
recht' veredi-
gen / op die her-
ten ende nieren
bepoefte
recht' verdige
Godt.

11 **M**ijn schilt
is by Godt / die
de oprechte
han' herten be-
houdt.

12 **G**odt is een
recht' verdig
Richter / ende
een Godt / die
alle dage
rooymt.

13 **I**ndien hy
sich niet en be-
heert / so sal hy
sijn swert
wetten; hy
heeft sijnen bo-
ge gespannen /
ende dien be-
rept /

14 Ende heeft
 bootlicke wa-
 penen woog-
 hent gereet ge-
 maecht; hy sal
 sijne pijlen te-
 gen de hitrige
 berholgers te-
 werk stellen.
 15 Siet/ hy is
 in arbeit van
 ongerechtig-
 heyt/ ende is
 zwanger van
 moeite / hy sal
 leugen baren.

7 Hy heeft een doodlijk oorlogswapen
 Dooz hem en zijn geslacht gefchapen;
 Zijn pijlen stelt hy steeds te werk / Op
 den verholger van zyn herk. Siet / hy
 heeft arbeit op de leden / Van moeite
 en ongerechtigheden Saat hy grof
 zwanger / en zal niet Van leugens
 baaren en verdziet.

16 Hy heeft
 enen kuyt ge-
 dolven / ende
 dien uptgegra-
 ven / maer hy
 is gebalten in
 de groebe /
 [die] hy ge-
 maecht heeft.
 17 Zijne
 moepte sal op
 sijnen kop we-
 derkeeren/ende
 sijn gewelt op
 sijnen schedel
 nederdalen.

8 Hy heeft een diepen kuil gedolven
 En uitgespjt / maar in de golven Van
 zijne groebe en waterpoel Is hy gestort
 met groot gewoel. Zijn moeite zal ook
 wederkeeren Op sijnen kop / en hem ver-
 teeren. 't Gewelt daalt op zijn' schedel
 neer / En overdekt hem met oneer.

18 Ich sal den
 Heere lo-
 ben na sijne
 gerechtigheyt /
 ende den naam
 des Heere
 / des
 Allerhoogstren/
 psalmzangen.

9 Ik zal den Heere vrolijk looven Naar
 zijn gerechtigheyt / die boden De hemel-
 zingen is verspreidt / En tot aan 's we-
 relds end verdzeld. 'k Zal zynen name
 psalmen zingen / Die dooz de lucht en

wolken dringen / Opdat des Hoogstens
 eere en lof / klinkt in het eeuwige
 hemelhof.

De vij Psalm.

1 Her / onze Heer / hoe glorijck en
 heerlijck Is uwe naam op d'aarde! hoe
 begeerlijck Zijt gy / die 't licht van uwe
 Majesteit In 't hoogste ruim des he-
 mels hebt verspreidt!

Psalm 8.
 1 Een psalm
 Davids / dooz
 den Over-
 sang-meester /
 op de Sittich.
 2 O Heere
 / onse Heere
 / hoe heerlijk
 is uwen naam
 op de ganse
 aarde! die gy
 uwe Majes-
 teit gestelt
 hebt boven de
 hemelen.

2 Zelfs uit den mond der teere zingelin-
 gen En kinderen / hebt gy u groate din-
 gen En sterken lof gegrondt om uw partp-
 Tor dat 'er geen wzaakgierge vband zp.

3 Met den
 mond der
 kinderen /
 ende der sin-
 gelingen / hebt
 gy sterke ge-
 grondt / om
 uwer tegen-
 partigen milde-
 om den vyant
 ende wraek-
 gierigen te
 doen ophou-
 den.

3 Als ik beschouw uw hooge hemelboo-
 gen / Frontom den kloot der aarde en zee
 getogen; Die 't werk zyn van uw vin-
 geeren en handt / De maan / 't gestarnte
 in hunnen loop en stant:

4 Als ik u
 wien hemel
 aenste / het
 werk uwer
 vingeren / de
 mane / ende de
 sterren / die gy
 bereyt hebt;

4 Wat is de mensch / dat gy / vol lief-
 debonken / Van hem gedenkt: de mensch
 die

5 Wat is de
 mensch / dat gy
 sijnre ge-
 denckende de

fone des menschen / dat gy hem besoecht?

die legt gezonken In rampen? dat gy menschen zoon bezoekt / Hier / naar uw recht / gesmaadt / gedoodt / gedloekt?

Luste.

6 Ende hebt een loeping hem minder gemaecht dan de Engelen / ende hebt hem niet / eene ende heerlijkheidt gekoont?

Gy maakte hem wat min dan d'Engelscharen / (Die eeuwig hare onsterflijchheit bewaaren.) Gy leedt den dood: Doch gy gaaft hem een kroon Dan heerslycheit en ere tot zyn loon.

7 Gy doet hem heerslyken over de wercken uwer handen; gy hebt niet onder sijn boeren gefet.

6 Jhu zien wy hem den gouden tyks staf zwaajen Op d'aarde / uw werk: al 't wereldrond moet draajen Op zynen wenk; 't buigt alles wooz hem neer. Dit gansche ruim dient hem als zynen heer.

8 Schapen ende ossen alle die; ooch mede de dieren des veltz.

7 Het wolkig bee / en d'ossen / die de werden afscheeren; al 't gedierte van der heiden / Dan 't vruchtbaar veld / en doyre woestent / Staant onder zyn gebied en heerslychapp.

9 Het gebroelte des be-

8 De vogels / die de ruime lucht doozt
*hebz. II. 6 / 7 / 8 / 9.

zweeden / De visschen / die in zee en stroomen leeden / En met hun din en vlerken 't bzuuschend nat Doozschieben / en doorwandlen 't zoute padt.

9 Heer / onze Heer / hoe sikkere de glansen Van uwen naam uit 's hemels hooge tranffen De wereld dooz! Uw heil en heerlijkheit Wordt tot aan 't end der aarde alom verzeidt!

mels / ende de visschen der zee; het gene de paden der zee doorwandelt.

10 O Heere / onse Heere / hoe heerlijk is uwen name ou de gantsche arde?

De ix Psalm.

1 Ik zal den Heere uit 's harten grond Steeds looven / en hem met den mond Verheffen. 'k Zal met lust verhaalen Alle uwe wonderen / zonder faalen.
2 'k Zal in uw goetheit zyn verblijdt
Gy zyt mijn Godt tot allen tyd: In u zal ik van vzeugde opzpingen; 'k Zal uwen name psalmen zingen.
3 Omdat mijn haters achterwaart Gevert zyn / en / met schrik verbaart / Zyn

Psalm 9.

1 Een psalm Davids / nooz den Opperzang-meester / op sijnz labben.

2 Ik sal den Heere looven met mijn gantsche beris: Ich sal alle uwe wonderen berellen.

3 In u sal ik my verblijden / ende van vzeugde opzpingen; Ich sal uwen name psalm-zingen / O Aderhoogste.

4 Om dat mine vyanden achter-

waerts ge-
heert/ gebal-
len/ ende ver-
gaen zijn van
u' aengesich-
te.

5 Want gy
hebt mijn recht
ende mijnne
rechtvaardige af-
gedaan: Gy
hebt gesten op
den troon/ &
Richter der ge-
rechtigheyt.

6 Gy hebt de
Verdenen ge-
scholden/ den
godloosen ver-
daen/ haren
naem upge-
belgt/ tot in
eewigheyt
ende altoos.

Woos uw aangezicht geballen / Vergaen:
hoe stout zy mogten bballen.

4 Want gy hebt mijn recht afgedaan /
Mij in mijn rechtszaak bygestaan. Gy
hebt op uwen troon gezeten / & Rich-
ter van 't harte en geweeten.

5 Gy hebt de Verdenen / & Heer /
Gescholden / en met veel oneer ver-
daan den naam der goddeloozen / Die
eewig zal van schaame bloozen.

I. Ruste.

7 & vrant/
zijn de ver-
woestingen
holende in
eewigheyt?
ende hebt gy
de steden up-
geeroopt haer-
lieder gedach-
tenisse is [met]
hen vergaen.

8 Maar de
Heer sal
in eewigheyt
sitten: Hy
heeft sijn
troon bereyt
ten gerichte.

9 Ende hy
sels sal de wes-

6 & vrant / is in eewigheyt 't ver-
woesten nu volende? en leit De naam

van onze steen begraaften / Daer ge-
uwen bloedoost in quamt laaden?

7 Maar d' Opperheer zit op den troon
In eewigheyt; opdat hy toon' sijn
grootte kracht en hoog gerichte / En
dat de wereld woos hem zwigte.

8 Hy zelf zal in gerechtigheit & we-

reld richten met bescheit; De volken
zal hy hier beneden & ordeelen in
rechtmatigheden.

9 De Heer zal wezen 't hoog vertrek
Des lyden / dat hy hem denkt' En
heilige in benaude tyden / Opdat hy
hem redde uit zyn lyden.

10 Die uwen naame kennen / Heer /
Betrouwen op u meer en meer / Omdat
gy nimmer hebt verlaaten Den
die u zoeken in hun staaten.

II. Ruste.

11 Psalmzingt den Heer die Sion stelt
Tot zijne woning; en vermeldt Den
volkeren sijn grootte daden / En 't heil-
verbond van zyn genaden.

12 Want hy zoekt streng het schuldig
bloed / Hy denkt 'er aan. Doch / altoos
goed / Vergaet hy hen niet die hier zagen
In hunne elende / en tot hem bluchren.

reld richten in
gerechtigheyt /
ende de volken
oordeelen in
rechtmatighe-
den.

10 Ende de
Heer sal
een hoog ver-
trek zijn woog-
den verduch-
ten; een hoog-
vertrek in sijn
den van be-
nauwheyt.

11 Ende die
uwen naem
kennen / willen
op u vertrou-
wen / om dat
gy / & /
niet en hebt
verlaaten de ge-
ne die u soek-
ten.

12 Psalmsin-
get den Heer
/ die te
Sion woont;
verhondigt
onder de vol-
ken sijne da-
den.

13 Want hy
soecht de bloe-
stozingen / hy
gedenkt der
scler: Hy en
vergaet het ge-
roy der elen-
digen niet.

14 Zijt my genadigh / **H**eer / en help mijne elende en / van mijne haters / **[mp aengedaen:]** / **E**p die my verpooght uit de poorten des doots:

15 **E**p dat ick uwen gantschen lof in de poorten der dochter Sions vertelle; dat ick my verheuge in uw' hrl.

16 De Heydenen zyn gesonden in de groeve / **[oie]** / sy gemackt hadden; harsieder voer is gebangen in 't ner / dat sy verhozen hadden.

17 De **H**eer is bekent geworden; **H**y heeft recht gedaen: de godtloose is verstrikt in 't werk sijnner handen; **[ig:]** / wajon / **Sela!**

18 De godtloose sullen te rugge keeren in de helle toe; alle godtbergetende heydenen.

13 Zijt my genadig / **H**eer / en help **M**y / dat my 't quaad niet oberstelp / van mijne haters; **op /** wiens krachten **M**y heilrijk uit 's doods poorten hzagen.

14 **E**p dat ik uwen gantschen lof Der talle in Sions poorte en hof; Dat ik my in uw heil berlyde / **E**n 's vspands boosheyt niet meer lyde.

15 De Heydens zyn met al hun magt **G**ezonken in hun eige gracht: **H**un voeten zyn in 't net gebangen **D**at heimlyk was vooz my gebangen.

III. Aulse.

16 De Heer is overal bekent **G**eworden; 't recht heeft hy volsendt: **D**e godtloose is verstrikt / met schanden **E**n schaamte / in 't werk van zijne handen.

17 De goddeloozen keeren naar **D**e helle toe te rugge; **d**gar **D**e heydens zyn die **G**odt vergeten / **E**n van zyn

wil noch wetten weeten.

18 **W**ant de noodduftige zal niet **D**ooz altoos blijven in 't herdziet; **D**e hoop van die elendig leeben **Z**al hun niet eentwigtlyk begeben.

19 **S**ta **op / H**eer / laat de booze mensch **Z**ich niet versterken / naar zyn' wensch; **L**aat alle Heydenen in 't gericht der schynen vooz uw aangezichte.

20 **H**eer / jaag hen breeze en bevinge aan / **D**at zy met hunnen trots vergaan; **L**aat alle Heydenen toch weeten **D**at zy zyn menschen / laag gezeten.

Psalm x.

O Heer / waarom staat gy van berre / en ziet **O**ns lyden aan / in dees benauden tisd; **W**aarom verbergtge uwe ogen vooz 't herdziet **D**at ons zoo dunkt?

De goddeloose strydt **I**n hoog; **h**oer / en toont dag en nacht zyn vlyt

19 **W**ant de noodduftige en sal niet dooz altoos vergeeten worden / **[noch]** de verberginge der elendigen in eentwigtlyk verlooren zyn.

20 **S**tact **op / H**eer / laet den mensche sich niet versterken; laet de Heydenen vooz uw' aengesichte goozdeelt worden.

21 **H**eer / jaag hen breeze aen; laet de Heydenen weeten **[dat]** sy menschen zyn / **Sela**

Psalm 10.

1 **H**eer / waarom staet gy van berre? (waarom) verbergt gy n in tijden van benauden heyt?

2 **D**e godtloose verbolghet hitichlyck in hooghoed

den elendigens
laetse geere-
pen worden in
de aanslagen /
die hy bedacht
hebben.

Om brandende den vroomen te verhol-
gen: Laat hunne raad en aanslag
zijn verzwolgen.

3 Want de
godloose
coemt omer
den wensch sij-
ner ziele: hy ze-
gent den gieri-
gaert / hy la-
stert den
Heere.

2 Want hy / die steeds in goddeloosheit leeft /
koemt gansch verbaant dat hy den wensch
bekooimt: Wan zyne ziel: gelijk hy ze-
gen geeft Aan gierigaarts; ja lastert on-
beschroomt Den Heere; niets dat zynen
trots betoont. Hy steekt zyn neuze op

4 De godloose /
gelijk hy
sijn neuze om
hooge sterck /
en ondersoekt
mer; alle sijne
gedachten
zijn / datter
geeft Godt en
is.

zonder t'onderzoeken / En loochent
Godt in 't hart mer lasterbloeken.

3 Zijn wegen maken t'allen tyden smact:
Alm oordeel is een hoogte van hem af:

5 Sijne we-
gen machten
t'allen tyden
smact; Alwe
oordeelen zijn
eene hoogte
heme van
hem: alle sijne
regepartij-
ders die blaest
hy aen.

't Schijnt dat hy u in 't Goddigh aan-
schijn sact; Hy blaest op zyn partjen /
siet en straf / En zegt in 't hart / (be-
schroomt hoor dood noch graf.) Dat zyn

6 Hy seyt in
sijn herte; Ach
en sal niet
wankelen:
Want [ich] en
sal van ge-
slachte tot ge-
slachte in een
maet zyn.

men staat nooit wanklen zal / maar blyven
Eeuw in eeuw ut in zegening beklyben.

4 Zyn mond is vol van bloeken en

bedrog / Atrakkeel en list zit onder zy-
ne tong / Het onrecht zwelgt hy in ge-
lyk zyn spog / Hy zet zich in de hoe-
ben op een' spzong / En gluurt / zoo eens
zyn snoode raad doordzong / Alleen
om stout d'onschuldigen te dooden: Hy
sluit zyn oog hoor d'armen in hun nooden.

7 Sijn mont
is vol van
bloeci / ende
bedriegerien /
ende list: onder
sijne tonge is
moerpe ende
ongerechtig-
heyt.

8 Hy sit in de
achter-lage
der hoeben / in
verbozgene
plaecten doot
hy den on-
schuldigen; sijn
ne oogen be-
bergen haer
tegen den ar-
men.

Musse.

5 Zijn laagen leit hy in 't verbozgen aan /
Op 't vroom geslacht / gelijk een leunt /
verwoedt / Koert in zyn hol en poogt
zich te verzaan Alder zynen roaf: hy rooft
des armen goed / Als hy hem in zyn net
trekt / heet op bloet. Hy dwilt om laag /
en houd zich dicht gestoren / Tot d'ar-
me hoop valt in zyn sterke pooten.

9 Hy lept la-
gen in eene
verbozgene
plaecte / gelijk
een leunt in
sijn hol: hy
lept lagen om
den elendigens
te rooven: hy
rooft den elen-
digen / als hy
hem trekt in
sijn net.

10 Hy duylt
neder / hy
bught sich:
ende den ar-
men hoop valt
in sijne sterke
[pooten.]

6 Hy seit in 't hart: Godt heeft dit al-
temaal Vergeeten / en verbergt zyn aan-
gesticht; In eenwigheit ziet hy 't niet /
is zyn taal; Nooit brengt hy onzen raad:
slag

11 Hy seyt in
sijn herte /
Godt heeft het
vergeeten; Hy
heeft sijn aan-
gestichte verbo-
zogen / hy er-
siet niet in een-
wigheyt.

12 Staet op/
Gode / heft
uwe handt op:
en vergeet de
elendige niet.

slag in het licht. Sta op / o Heer / Gode/
die de wereld richt / Heft uwe hand om
hooge en wil gedenken Delendigen /
dien haat en hoogheit kzenken.

13 Waerom
lastert de godt-
loose Godt?
seft in sijn he-
te; Gpenult
het niet soe-
ken?

7 Hoe! waarom bzaakt de booze lastering
uit Op Godt: en zegt / in zyn verluaten
hart: Gy zult ons quaad nooit zoeken:
wie dan sluit Ons in ons doen: daar hg
uw hoogheit cart. Gy ziet het; want

14 Gy siet het
(immers);
want gy aen-
skouwt de
woegte ende
het verdziet/op
dat men het in
uwe hant ge-
he: op u ver-
laet sich de ar-
mie; gy zyt ge-
weest een hel-
per des wees-
sen.

ge aanschouwt de moeite en smart; Opdat
men 't in uw hand zou overgeeven: Den
amen en den weezen schut gy 't leven.

15 Breekt den
arm des godt-
loosen / ende
knoofen: secht
sijne godloos-
heit / (tot dat)
ghe niet en
bindet.

8 Verdzeech den arm des boozen en zyn
hacht / Zoek zyn misdrijf / en straf het /
tot gy 't niet Meer binden konc; opdat men
niet veracht' Uw Majesteit. Godts hoog-
rhyjsgebiedt Duurt eeuwig; daar de booz-
me heene blyedt. De Heidens zyn ver-
gaan uit zynen lande / Hoe trots van
moed / wol bzeze / smaad en schande.

16 De Heer
is ko-
ning eeuwig-
lich ende al-
toos; de Hee-
denen zyn
vergaen upt
sijnen lande.

9 O Heer / gy hebt de zucht en wensch
gehoozt Van allen tot zagmoedigheid
gezint: Gy zult hun hart versterken dooz
uw woord / Als zich uw oore opmerkend dooz
hun bindt; Den weezen en verdzuken /
dien gy mint / Doet gy hier recht: op
dat een mensch van d'aarde Niet voozt-
baare in 't geweld / dat niemant spaarde.

17 Gode /
gy hebt den
wensch der
sachmoedigen
gehoozt: Gy
sult haer heere
sterken: uwe
oore sal op-
merken.

18 Om den
weezen ende
verdzukten
recht te doen;
op dat een
mensch van
der aerden niet
meer voozt-
bare geweld te
bedryven.

Psalm xi.

B Errouwe op Godt / den Heere / met
myn harte; Hoe zegt gy tot myn ziele
dan: Zwerf heen Jaar uw gebergte /
o bogel? 'k Zie niet smarte En onlust /
dat de boozen / groot en kleen / Met spinnen
hoog hun scherpe pylen schikken Op hun-
ne peeze / om tegens recht en recht / In 't
donker naar 't oprechte volk te mikken.
2 Woozeker wozd de grondvest omgestoo-
ten: Wat heeft toch de rechtvaardige
gedaan? De Heer / wiens ooz nooit booz
heit

Psalm 11.

1 [En
Psalm] Da-
vids / boozden
Oppehang-
meester. Ich
vertrouwe op
den Heer /
hoe seght Gy
lieden tot mij-
ne ziele;
Zwerft heren
(na) uwerde
gebergte / (ald)
ten bogel:
2 Waer siet/
de godloose
spannen den
boge / (schic-
ken hare pylen
op de peeze / om
in donkeren
te scheren na
de oprechte
van heren.
3 Seherlich de
fondamenten
worden om ge-
stooten: war
heeft de recht-
veerdige be-

veerbige be-
druen?

4 De H. G. S. is in het paleis sijn heylighede; des thoon is in den hemel; sijn ne oogen aenschouwen sijn oogeneden proeben de menschen kinderen.

5 De H. G. S. proeft den rechtveerbigen; waer den godtloosen ende die die geweldt lief heeft / haect sijn ziele.

6 Hy sal op de godtloose regenen / stricken / wyer / ende een geweldigen stormwind sal het veel haregheberg zyn.

7 Want de H. G. S. is rechtveerdig / hy heeft gerechtigheden lief; sijn aengesicht aenschouwt den oprechten.

hem is gestorven / Komt in 't paleis

der heiligheden staan. Des Heeren thoon

is in den hoogen hemel / Zyn oogen zien

de menschen kindzen aan / En proeben

ze in die ondermaans gewemel.

3 De Heer proeft hen die hier rechtvaardig

leven / Maar 't godtloos volk / dat

boos gewelt bemint / Haet sijn ziele : hy

zal een regen geeven Op hen / van vier /

en stricken / dooz den windt / Die krachtig

stormt / gekijft en aangedreven / Met

zwavelstof gemengt / die 't al versindt :

Dit is het deel huns bekers als sy sueven.

4 Want 's hemels Heer is heilig en

rechtvaardig / Zyn lust is tot gerechtigheden

en deugt ; Zyn aangezigt aanschouwt

hun die hier waardig hem leeven / in oprecht

heit en vreugd. [Zyn koning-

rijk zal hy booz hun bereiden / Wanneer

de ziele / in Godt haar heil verheugt /

Zal nimmer van 't gezicht zyns aanschyns scheiden.]

Psalm yj.

B Schoud / o Heer / omdat men ziet

ontbrecken De hooimen : de getrouwe

zyn in tal Zoo zeer verileent / dat sy

zyn gansch bezwecten In 't menschedom /

dooz veel smart en ongehal.

2 Zy spreken valsch een peder met zyn

naesten / Met lippen die tot vlesien

sijn gewent / (Om 't lipden des oprechten

te verhaasten) / Ceteropl hun hart

de waarheit kreukt en schendt.

3 De Heer snyde af de lippen die dooz

vlesien Bedriegen / en de tong die

grootshheit spreekt : Die dagelijks in

valsheit zich vermeyen ; In 't binnen-

ste des boezems aangequert.

4 Die zich herwaant in dese woortden

uiten : Wy zullen met de tonge

d'over-

Psalm 12.

1 Een psalm Davids; woort den Opperfang-meester / op de Scheemtnich.

2 Behoudt / want de goedertieren ontbreckt : want de getrouwe sijn weynig gewonden onder de menschen kinderen.

3 Zy spreken valshep / een peder met sijn naesten / (met) vlesien de lippen ; Zy spreken met een dobbel heerte.

4 De H. G. S. snyde af alle vlesende lippen / de groot-spriekende tonge :

5 Die daer seggen : Wy zullen de overhandt hebben

met onse tou-
ge; onse lippen
zijn onse / wie
is heer ober
ong!

d'oberhant Behouden: wie kan onze
lippen sluiten / Die ons zyn? Die is
heer van onzen staat?

6 Om de ver-
woeflinge der
eindigen / om
het kermen der
noodduftigen/
sal ik mi op-
staen / seyt de
Heer: Ich sal in be-
houdenisse set-
ten / Dien by
arenblaet.

5 'k Zal / zegt de Heer / om 't kermen
van de vroomen / 't Verwoesten der
eindigen / met kracht In opstaen / en
hem sur ter hulpe koomen Dien hy
belaagt; tot zijne hoede en wacht.

7 Beredenen
des Heeren
zijn reyne redenen/
silber gelou-
tert / in eenen
erden smelt-
hoerd; gesny-
bert seve-
maal.

6 De redenen des Heeren ziet men bluis-
ken Als silber / dat dooz 't smeltbier ze-
venmaal Geloutert is / in eenen kroes-
* Zy klinken De wereld dooz / als 't
helderste metaal.

8 Gy / salise he-
waren; Gy
salise behoe-
den vooz dit
geslacht / tot
in eeuwighey.

7 Gy / Heere / zult uwe erfenis
bewaaren / En hoeden vooz dit trou-
weloos geslacht / In eeuwigheit;
en 't heil haar openbaaren Dat ze in
't geloof van uwe gunst verwacht.

9 Degodtloose
dzaaven ront-
dinn; wan-
niet de snoos-

8 Men ziet vol moedt de goddeloozen
dzaaven Montom / vol vzeugde / en in
het

het hart verblijdt / Wanneer 't gebeurt
dat d'eerelooft slaven / In 't menschdom/
zyn tot hoogen staat gewijdt.

ste van 's men-
shindren ver-
hoogt woer-
den.

Psalm xij.

Psalm 13.

Hoe lange zult gy myner / Heer /
Vergeeten; dat men zonder eer My
maadt? Hoe lange zal ik derben 't Licht
van uw aanschyn; om te sterben
Dooz 's vyands hand en moozdgeweer?

1 Een psalm
Davids; vooz
den Ouy-
sang-meester.
2 Hoe lange
zult gy myner
sterds berge-
ten? hoe lange
zult gy uw
aengesicht
vooz my ver-
bergen?

2 Hoe lange zal ik in myn hart Raad-
slagen neemem / steeds benart? Hoe lan-
ge zal my droefheit treffen Gy daag?
Hoe lange zich verheffen Myn
vyand / die my hoont en sarr?

3 Hoe lange
sal ik raefsla-
gen woone-
men in mine
ziele? droef-
nisse in mijn
herre by dage?
hoe lange sal
mijn vyand
over my ver-
hooght zyn?

3 Wanschouw / verhooz my / Heer / mijn
Godt: Dat ik niet valle in schande en
spot; Verlicht myn ooge / om niet 't ont-
slaapen Zoo dat de dood my werch
komt raapen Wan d'aarde / en 't graf
my zy ten lot.

4 Wanschouw/
verhoort my /
mijn Godt:
verlicht mijn
oogen / op dat
ich [in] ber-
door niet en
ontslape?

5 Op dat niet mijn vpanc en segge; Zich heb hem overmocht: mijne tegenwärtigders sich verbrugen / want neer ick soude wanckelen.

6 Maar ick vertroutve op uwe goedertierenheit: mijn herre sal sich verbrugen in u heyl: ick sal den Heere zingen / on dat hy aen my toel gedaen heeft.

Psaln 14.

1 [En Psaln] Davids / voor den Opperzanghester. De dwaes seyt in sijn herte: Daar en is geen Godt: sy verdoerven her / sy maken het groutwelck [met haer] werck / daer is niemant die goet doet.

2 De Heere heeft upt den hemel neer getien op de menschen kinderen / om

4 Opdat myn vband / troes van woed / Niet zegge / als hy in gramschap woedt: Ik magt hem ober in het stryden: Doch myne haters zich verblyden / Als ik zou wanklen / met den voer.

5 Maar op uwe goedertierenheit Vertroutve ik / my steeds roegezeit: Mijn hart zal in uw heil opspringen Wan vzeugde: ik zal den Heere zingen / On dat hy my heeft hulp bereide.

Psaln xiv.

D E dwaes zeit stout in 't hart: daar is geen Godt: Zy hebben sich bedozven in hun wegen; Daar zy met hart en monde groutwels pleegen / Niemant doet goed; maar elk / vol schyn en spot / Hoont Godts gebodt.

2 De Heer heeft uit den hemel neergezien / Op 's werelbs staat / en alle menschen kindgen; Of niemant / als versta

standig / zou vermindgen Syn misdoy / en de goddeloosheit blien / Godt eere blien.

3 Al t'zamen zyn zy van het deugden / yadt Geweken / en gansch stinkende verbastert: Daar is 'er geen die Godt in 't hart niet lastert. Te zamen zyn ze in boosheit uitgepat / En busl beklad.

4 Hoe! hebben dan de werckers van het quaand En onrecht / geen verstant / die / sel gebeten Op 's Heeren volk / dat graag als brood opeeten? Zy roepen Godt niet aan. Hun hart vermaand Des Heeren raadt.

5 Aldaar zyn zy met schrik en angst verbaart; Want Godt is by 't geslacht met zynen zegen Dat onvermoest betracht zyn wet en wegen / En overal rechthoedighheit bewaart / Alder trouw gepaart.

6 Op / die zoo troes; vermetel zyn / en stout /

te sien / of niemant verstant / dieg ware / die Godt sochte.

3 Zy zyn alle afgetoeren / t'zamen zynse stinkende groutwels / daer is niemant die goet doet; oock niet een.

4 Hebben dan alle werckers der ongerechticheit geen kennis / die mijn volck oeten / als lof / sy en roepen den Heere niet aen.

5 Aldaar zyn sy met verbaert; want daer is by het geslacht des rechthoedighen.

6 Op / die beschreut den

saet des elden-
digen / om dat
de Heer
sijn toelucht
is.

7 Och dat
Israels ver-
lossing upt
Sion [qua-
me?] Als de
Heer de
gebangene
sijn volck
sal doen ver-
keren /
[Dan] sal sich
Jacob verhe-
gen / Israel sal
verlijdt zijn.

Psalm 15.

1 Een psalm
Davids.
Wie sal verkeren
in uwe tente?
wie sal wo-
nen op den
bergh uwer
heyligheyt?

2 Die oprecht
wandelt / ende
gerechtigheyt
kercht; ende
die niet sijn
verleed tot
waer-
heyt / spreekt.

Beschaamt den raad van hem die in elen-
den zit; omdat hy zich tot den Heer
komt wenden In synen nood / hem voor
syn' toelucht houdt / En hem betrouwt.

7 Och quam het heyl van Israël eens
hoort Uit Sion! Als de Heer hen die ge-
hangen sijn wederzengt / zal Jakob met
gesangen Verlijdt zijn: en de vzeugd
in Israels poozt / Nooit syn gestoozt.

Psalm xv.

W ie zal verkeren in uw tent?
Heer / wien vergunt gy om te woonen
Op uwen heiligen berg / bekent
Als daar gy 't eeuwig heil volendt /
En uwe heerlykheit zult toonen?

2 Hy die oprecht is / en steeds werkt
Gerechtigheit; en die de waarheit
Spreekt met syn harte; en nimmer sterft
De leugen / schoon 't blijft ongemerkt / En
volgt uw woort / vol glans en klaarheit.

3

3 Die niet met
sijn tonge niet
achterklapt /
Geen quaad doet synen medgezellen:
Syns naastens eere niet vertrapt /
Noch hem gelooft die valsheit inapt /
En smaadreden opneemt in 't vertellen.

4 Die den verwozpenen beracht /
Maar eert hun die den Heere vzezen.
Heeft hy gezworen / 't onbedacht /
Tot synne schade / 't word volzagt /
Om aan syn woord getrou te wesen.

5 Die nooit syn geld op woeker geeft /
Noch geen geschenken heeft ontfangen /
Tot scha van die onschuldig leeft:
Die dit getrou geoeffent heeft /
Zal zeker 't eeuwig heil erlangen.

Psalm xvj.

B ewaarme / o Godt / want ik betrouwe
op u / (o myne ziel!) gy hebt zelf
tot den Heere Gezeqt: Gy zijt de Heer / de
Godt die nu En eeuwig my behoedt / tot

3 Die niet met
sijn tonge niet
achterklapt /
sijnen metge-
selle geen
quaet en doet;
ende geen
smaadreden
opneemt tegen
sijnen nae-
sten.

4 In wiens
oogen de ver-
wozpenen ver-
acht is / maar
hy eert de ge-
ne / die den
Heer vzezen:
heeft
hy gezworen
tot (sijnne)
schade / even-
wel en beran-
dert hy niet.

5 Die sijn gelt
niet geeft op
woeker; noch
geen geschen-
ken neemt te-
gen den on-
schuldigen.
Die dese din-
gen doet en sal
niet wanche-
len in eeuwig
heyt.

Psalm 16.

1 Een gouden
kleyenoot Da-
vids. Bewaart
my / o Godt /
want ich be-
trouwe op u.
2 (o mijnne
ziel!) gy hebt
tot den Heere

2 7

uwcr

Wet geeft/
Gy zijt de
Heere; mijne
goetheit (in
raecht) niet
tot u.

3 [Maer] tot
de heilige die
op der arden
zyn / ende de
heerlyken / in
betreke al
mijn lust is.

4 De smerten
der gener / die
eenen anderen
[God] begif-
zen jullen be-
mengvuldigt
worden: ick sal
hare dyanch-
teren van bloet
niet offeren/
ende hare na-
men op myne
lippen niet ne-
men.

5 De Heere
[G] is hier veel
mijner erve/
ende mijns be-
hers: gy onder-
houdt mijn lor.
6 De moeren
zyn my in lief-
like plaatsen
gevalten; ja
een schoone
effensse is
my geworden.

7 Ick sal den
Heere lo-
ven / die my
raet heeft ge-

uwere ere. Mijn goedheit kan niet tot
uw hoogheit raaken / Maar zal tot
heil den heiligen genaaken:

2 Den heerlyken op aarde / daar mijn
lust Geheel in is; als die uw woord
bewaaren. Wier offergabe op vzeemde

altaren rust / Zult gy in toorn de smer-
ten van verzaaeten. Hun offerdzank
van bloed zal ik niet plengen / Doch
hunnen naam op myne lippen brengen.

3 De Heer is steeds 't deel van mijn
erbe / en 't goed mijns dekers: gy be-
houdt myn lot genadig. De moeren zyn
my / tot myn zielsbehoedt / Gevallen in
de plaatsen die gesadig zyn steffeln.

Ja 't erf dooz my verkrege[n] Is schoon/
en dooz geen erfdeel op te weegen.

Luste.

4 Ick zal den Heer / die my gaf trou-
wen raad / Steeds looven: 's nachts
zelfs

zelfs leeren my mijn meren. Ik stelle
alzoog hem booz my / en verlaat my
op zyn woord / om mijnen gang te
steren. Omdat hy aan mijn rechte
hand wil wezen / Geraak ik nooit
aan 't wanke[n] / of vzezen.

5 Daarom is ook mijn harte zoo ber-
lijdt / Mijn tonge juicht; myn vleesch
zal zeker woonen: Want gy verlaat myn
ziel tot gener tijd / Zelfs in de helle / om
my met eer te kroonen. Gy dult niet dat
uw' heilige ziet verderbing / Of komt
in 't graf ten volken tot versterbing.

6 Gy zult my ook ontdekken 's levens
padt; Verzadiging der vzeugde is steeds

6 Heere / By uw gezicht; uw rechte
hand bevat Deel leestphheen; gy kroont
met eeuwige ere Uw gunstgenoot / nu
hy in 's hemels hoogen Vercheerlykt
zit! daar gy hem woud verhoogen.

Psalm

geben: Zelfs
by nachte on-
derwijen my
mijne meren.
8 Ick stelle
den Heere
geduerclyck
dooz my: om
dat hy aen
uwne rechter-
hand is / en sal
ick niet wank-
lelen.

9 Daarom is
mijn herte ber-
lijdt / ende
myne ere ver-
heugt haer:
ook sal mijn
vleesch zeker
woonen.

10 Want gy
sult mijne zie-
le in de helle
niet verlaten:
gy sult niet
roelen dat
uwne heilige de
verderlinge
ste.

11 Gy sult
my het padt
des levens be-
kent maken:
verzadiging
der vzeugden
is by uw aen-
gesichte; lief-
likheden zyn
in uw rechte
hand: uw
wagclijk.

Psalm 17.

De xvij Psalm.

1 Een Gebed
Davids
Hoor de ge-
rechtigheit/
mercht op
mijn geschrey/
neemt ter ooren
mijn gebed/
mer ontbed-
delijckliche lip-
pen [gespre-
ken.]

2 Laet mijn
recht van hoor
u aengesicht
opraen / laet
uwe oogen de
billijckheden
aenschouwen.

3 Gy hebt
mijn herte ge-
proeft / des
nachts be-
socht / gy hebt
my geroeft /
op en bint
niets: [t gene]
ich gebagt
hebbe / en ober-
creet mijn
mont niet.

4 Kennaende
de handelin-
gen des men-
schen / in hebbe
my na het
woort / uwer
lippen ge-
wacht / booz de
paden des on-
rekers:

5 Houdende
mijne gangen
in uwe sporen/
op dat mijne

Hoor de gerechtigheid / o Heer /
Merck op myn schreyen / neem ter ooren
Mijn bede / wil myn smeeking hooren ;
Ik buig my booz uw aanschyn niet /
En bidd' niet ongebeinsde lippen. Laet

toch van hoor uw aengesicht / mijn
recht uitgaan ; uwe oogen 't licht
Der billijckheden niet ontslippen.

2 Gy hebt mijn hart zelfs in den nacht
Geproeft / bezocht / getoetst / naar waar-
heit / Doch gy bind niets ; (naar recht
en klaarheit Der wet :) al 't geen ik
heb gedacht / Sal ook myn mond niet ober-
treeden. Vangaande 's menschen hande-

ling / Ik heb my / naar uw woords beding /
Gewacht booz 's boozen pad en zeden :

3 Mijn gangen houdende in uw spoor /
Dat myne treden niet verwakten /

Doch myne voeten sumer zwakten / In
uwen

uwem weg / dien ik verhoor. Ik roepe
u aan / want gy zult hooren / o God /
naar mijn geroep en klagt ; Heh dan
op myne reden acht / En neig tot my
in gunste uw ooren.

Rijste.

4 Maak uw werksaden wonderbaar /
Gy die verlost die u betrouwen /
Van hen die tegens u aanbouwen /
Dat my uw rechte hand bewaar.
Behoedt my als het zwart van 't ooge /
Derberg my in de schaduw / Heer /
Dan uwe vleugelen ; en keer Des
vband's trots en waan / hoe hooge.
Dek my booz 's boozen aengesicht / Woom
my booz mijn verwoesters schutten / Booz
mynen vband / die syn hutten / Heeft
rontom tegen my gericht. De

wijl zy my ter dood toe haaten. Zy
sijn besooten in hun bet / Hun mond /

boestfappen
niet en souden
vauchelen.
6 Ich roep u
aen / om dat gy
my verhoort /
o God: neygt
uwe oore tot
my / hoort mijn
re eden.

7 Maecht uwe
werksadighe-
den wonder-
baar / gy die
verlost de gene
die (op u) be-
trouwen / van
de gene die te-
gens uwe rech-
ter-handt op-
staen.
8 Bewaert my
als het swart
des oogen-
peils ; verberg
my onder de
schaduw u-
wer vleugelen /

9 Booz het
aengesichte
der godloo-
sen / die my ver-
woesten ; wiss-
net doot-
vanden die
my onringen.

10 Met haer
bette bespuy-
ten sy [haer]
met haer
op

mont spreken
sy hooberdig-
lich.

op trots en waan gezet / Mit zich
hooberdig en verwaten.

11 In onsen
gang hebben
sy ons nu on-
cingelt / sy set-
ten hare oogen
[op ons] ter
aerden neer-
drukkende.

6 Nu hebbenze ons in onsen gang
Omringelt / en / gebukt ter aarde /
Beloeren ze ons / als niets van waar-
de. Hy is gelikh een leeuw / die strang

12 Hy is ge-
lykh als een
leeuw / die be-
geert te roo-
ben / ende als
een jonge
leeuw / strende
in verhoegene
placsen.

En hongerig / begeert te rooven ; Ge-
lykh een jonge leeuw die zit Vercho-
len / op den roof verhit / Wiens fiere
moed niet is te dooven.

13 Staet op /
houte sijn aen-
gesichte vooz /
bekt hem ne-
der / beuyfde
mijnziele met
uw sweert
van den gods-
loofen :

7 Sta op / Heer / koom sijn aanzicht
vooz / Wel hem ter neer / bezyp myn
stele / Opdat sijn hand haar niet ver-
niele / Uw zwaard der hoozen raad-

14 Met uw
hant van de
lieden /
van de lieden /
die van de wer-
eld zijn / wel-
ker deel in dit
leven is / wel-
ker buych gy
verwilt met
uwen verho-
genen [schat] /
De kundersen

slag stooz. Bezyp my / Heer / toch
van de menschen Der wereld / wel-
ker deel en goedt Is in dit leven /
dien gy boedt Met uw' verhozen
schat / naar wenschen.
8 Sy hebben kindzen veel in tal / Dien

zy hun goeozen achterlaaten. Maar
my, my zal niet anders vaaten / Van
dat ik / Heer / beschouwen zal Uw

werden verza-
digt / ende sy
laren haren
overschot ha-
ren kinder-
kens achter.

aanschyn in gerechtigheden ; Ik zal
verzadigt mer uw besid. Opwaaken ;
als oy nieuw gteelt / Om eeuwig
hooz uw' thron te treden.

15 Maar' ick
sal uw aenge-
sicht in gerech-
tigheyt aen-
schouwen / ick
sal verzadigt
worden met u
bekt / als ik
sal optwaaken.

De xviij Psalm.

Psalm 18.

Mijn liefde zal zich hartlyk tot u
strekken / Heer / myne kracht / myn
rotze om my te dekken / Myn bozgt /
myn schild / de hoozn myns heils /
myn Gadt / Myn hoag betrekt /
myn troost / myn levens lot.

1 Booz den
Oppertang-
merker : [een
Psalm] Da-
vids des
inrechts des
die de woorden
deses heils tot
den
gesproken
beest / ten dage
als dem de
ge-
reut hadde wy
de hant aller
siner. vpan-
den / ende wyt
de hant
Sauls.

De volgende Vaarzen zingt men dezer
wyze :
Ik Anriep den Heer / wiens goedheit
is te pryzen / En voelde strachs hem
my sijn hulp bewyzen / Ik wierd
berlost van vyands hand / zoo wyced.
s Doods banden / die hy vooz my had

2 Hy septe dan-
Ich sal u ber-
telikh liefheb-
ben /
sterke.
3 De
4 Is mijn
strenwaze / en
de mijn
dacht / ende
mijn uphel-

per/mijn God,
mijne roze/op
boeken ich
betrouwe:
mijn schilt en
de houin
mijns heyls/
mijn hoogh
verreck.

gesmeedt/ Omringen my; ik werd
dooz Weeljal's beeken Gheheel verschilt;
de hel scheen los te breeken Op my/
en suet haar banden om my heen;
De strik des doods knelde al mijn
zwakke leen.

5 Anden des
doods hadden
my omran-
gen / ende beek-
ken Schiels
verschilten
mij.

2 Als my was bange / aanriep ik Godt
in 't liden / 'k riep tot den Heere / in 't
felle en angstig strepen / Als tot myn

6 Anden der
helle omringh-
den my / strik-
ken des doods
bejegenden
mij.

heil: hy hoorde myne stem uit zyn
paleis / myn roepen quam dooz hem.

7 Als my bange
was / aen-
riep ich den
Heere / ende
de riep tot my-
nen God: hy
hoorde mijne
stemme upt
sijn paleis/ende
de mijn geroep
vooz: sijn aen-
gesichte quam
in sijne ooren.

Straks zag men al het aardryck da-
vzen / beeben / De gronden van de ber-
gen / opgeheben / Beroerden sich / en
daberden verwoet / Omdat hy was
ontstecken in een' gloet.

8 Doe daberde
ende bresde de
aerde / ende de
gronden der
bergen becoer-
den sich / ende
daberden / o in
dat hy ontste-
ken was.

3 Hoek zag men uit zyn neuze oppaen
en trekken / 't Dier uit zyn' mond ver-
teerde steen en vlekken / Het brande
fel / en stak zelf koolen aan / De hemel
werd

werd slur dooz hem opgedaan. Hy daal-
de neer / zyn voeten gansch verdon-
kert; Zyn wagen was een Cherub / die
hel skonckert Van glans / hy bloog; ja
hy bloog inellyk op 'e vleugelen des
winds; ten hoogsten top:

9 Hoock ging
op van sijner
nuse/ende een
wyer upt sijn
nen mont ver-
teerde; helen
werden daer
van aengeske-
ken.

10 Ende hy
hoog den he-
mel ende dael
de neer / ende
donckerheit
was onder sijn
ne voeten.

I. Ruste.

4 Daar hy zyn' glans met duisternis be-
dekte / Die hem omringde en tot een
tente strekte; Der wateren en wolken
duisterheit Derbergden zyn geduchte
Majesteit. Van 't schitterend licht / dat
vooz hem was / verblooten Zyn wol-
ken / die den hagel nederschoten Met
bier gemengt. Godt gaf zyn donder
stem In 's hemels doog; 'r blaakte
alles rontom hem.

11 Ende hy
voer op eenen
Cherub: ende
bloogh; Ja hy
binoogh inelick
op de vleuge-
len des winds.

12 Duisternis
se fectede hy tot
sijne verber-
ginge; rontom
hem was sijne
tente / duys-
terheit der
wateren / wol-
ken des he-
mels.

13 Van dent
glantz die
vooz hem
was / zeben
sijne wolken
daer henen; ha-
gel ende vrie-
ge helen.

14 Ende de
Heere / daberde
in den
hemel / ende de
Allerhoogste
gaf sijne stem-
me; hagel ende
bierige helen.

5 Men zag hem ook zyn pylen nederzen-
den / Derstrooijen en verschiltiken
's byands senden / Dooz 'r blysem
bier

15 Ende hy
santde sijn py-
len upt / ende

verfzopdeft; ende hy vermenigvuldigde de bliften / ende verfchriete. 16 En de diepe wateren werden gefien / ende de gronden der werelt werden ondedicht / van u fchelden / **G E E** / van't geblaas des toins uwer neufe.

17 Hy fonde van der hooghe / by nam my; hy rocht my op uyt gzoote wateren. 18 Hy verloffte my van mijn ten fterken / by pant / ende van mijne hateren / om datfe machtiger waren dan ich.

19 Hy hadden my bejegent ten dage mijns ongedans / maer de **G E E**

hier dat hy op d'aarde fchoot. De kolken van den afzond lagen bloot / Men zag de diepe en grondeloze matren
En 's werelds grond ondedekt / by 't donderklaren / **O** u bevel / en 't blazen van den windt uit uwe neus / die alle kragt verftint.

6 Hy zond omlaag van zyne hooge woning / Zyn sterke hand was my tot lpsverfchoning. Hy nam my / en trokme uit den waterkolk / En bydde my van 's vband's magt en dolt; **C**er wyl zyn kragt my uit de banden slaakte / Zyn toezieker op myne hateren blaakte; Omdat hun fterkte en magt my overwoog / Sloeg Godt op my een liefde- en gunftig oog.

7 Zy hadden my / in mijn benaude dagen / Bejegent met veel hoons en zware plagen; Maar 's Heeren arm

was my een steun en ftut / En zyne hand trokme uit den * modderput. Hy boerde my toen in de ruime / en rukte me uit; en fchoon zyn gramschap my i verdultte / Had hy toch lust aan my: hy gaf my weer / Maar myn beziff en reinheit / gunfte en eer.

III. Nuffte.

8 Want ik heb trou gehouden 's Heeren wegen / 'k Was berre van godtloosheit ooit te pleegen. Want zyne wet / inzettingen en woordt Deede ik niet wech; maer heb 'er naar gehoozt. Ik was oprecht by hem / en / dooz zyn liefde / Wachtte ik my booz myn onrecht / dat my gziefde: Zoo heeft de Heer my / naar de reinheit myns handels booz zyne oogen / laon bereidt. 9 Hy houdt u goed by die zyn goederen / **O**precht by die oprecht uw wet,

was my tot een ftunfel.

20 Ende hy boerde my uyt in de ruime / by ruchte my uyt; want hy hadde lust aan my.

21 De Heer niet vergoldt my na mijne gerechtigheit; hy gaf my toeder na de reinheit mijner handen. * Pf. lxxix. 15, 16.

† Jcf. liii. 4.

22 Want ich hebbe des Heeren wegen gebouwen / ende en ben mijnen Godt niet godlooslyk afgegaan.

23 Want alle zyne rechen waren booz my; ende sijne inzettingen en dede ich niet van my weg.

24 Maer ich was orecht by hem / ende ik wachte de my booz mijne ongerechtigheit.

25 Zoo gaf my de Heer weder na mijne gerechtigheit / na der reinheit mijner handen / booz sijne oogen.

26 By den goe

Derierenen
houdt op u ges-
bevelen / By
den oprechten
wan houdt op
u oprecht.
27 By den rep-
nen houdt op u
reyn / maer by
den verkeer-
den bewijst op
u eenen woef-
stlaer.

28 Want op
verloft het be-
druchte volk:
maer de hooge
oogen verne-
bert op.

29 Want op
doet mijne
lampe lichten/
de H. G. E. n. G.
mijn God/
doet mijne
duplicatien
opklaren.

30 Want met
u loepich dooz
eene beide: en-
de mer mijnen
Godt spring
ich over eenen
muur.

31 Gods wegh
is volmaecht;
de reden der
H. G. E. n. G. is
dooz loutert: by
is een schilt al-
len die op hem
betrouwen.

32 Want wie
is Godt / be-
halven de
H. G. E. n. G. en-
de wie is een
rotssteen / dan
alleen onse
Godt?

33 't Is Godt
die my niet

wetten hieren / By die rein is houd

op u rein; maer toont u dien / by

wien zonde en verkeertheit woont /

Een' woestelaar te syn om hem te plaas-

gen. 't Bedrukte volk word dooz uw

gunste ontslagen: Maar 't hoog gezicht

bernedert op. Myn lamp Ontferkt

op / en verlicht myn' duistren damp.

10 Want met u loope ik dooz eene oog-

logsbende / Ik spyzing met Godt een' muur

zelf ober: 'k wende Myn steeds tot

hem; want syn weg is volmaecht / Syn

reden is dooz loutert; by bewaakt Hun

die met lust hem zoeken en betrou-

wen: Want wie is Godt / wiens hand

ons heil kan houtwen / Dan 's hemels

Heer! Wie is een rotze of bozgt / Dan

onze Godt / wiens goedheit ons bezogt

11 't Is Godt die my niet hzacht om-

gozdt / en 't wapen Myn aanschieft:

by /

by / wiens hand my heeft geshapen /

Heeft mynen weg volkomen ruim ge-

maakt. 'k Ben dooz syn hulpe op my-

nen toyt geraakt. Myn voeren maakt

by vlug gelyk de hinden. En leert

mijn hand den stryd wel aan te

binden; Zoo dat myn arm een' stalen

hoog verzbak. Ook gaaft op my den

schild / daar heil in stak.

III. Ruste.

12 Uw rechte hand heeft myne zwakke

leden Geschaagt; ik ben dooz uw

zagmoedigheden Verhoogt. op hebt

myn' voetsap onder my heel ruim ge-

maakt / 'k stont vast aan alle zy / Dat

heen noch weder myn enkels zich bega-

ven. 'k Verbolgde stont myn' bypand;

onder 't dzaben Trof ik hem aan / en

wendde my niet eer / Tot dat ik hem

verdaan had dooz 't geweer.

bracht omgoz-
der; Ende by
heeft mijnen
weg volkomen
gemaecht.

34 My maecht
mijne voeten
gelyk als der
hinden / ende
by stelt my op
mijne hooghe-
ren.

35 By leert
mijne handen
ten streke / soo
dat een stalen
voge mer mijn-
ne armen ver-
bzohen is.

36 Ooh hebt
op my den
schilt nluge
heeft uwe
ben / ende uwe
rechter hant

heeft my on-
dersteunt / ende
uw' zachmoed-
dighert heeft
my groot ge-
maecht.

37 En hebt
mijnen voet-
sap ruym ge-
maecht onder
my / ende mijn-
ne enkelen en
hebben niet ge-
wanchelt.

38 Ich ver-
bolgde mijne
byanden / ende
troff aen; ende
ich en herbe-
metteder / tot
dat ikse ver-
daan hadde:

39 Ich doof
flacht / datse
niet konden
weder op
staen; sy vielen
onder mijne
voeten.

40 Want gy
omgordde my
mer hzacht ten
strijde; gy
derd' onder
my nederbu-
cken / die regen
my opstonden.
41 Ende gy
gaest my den
rechte mijner
byanden / ende
mijne haters
die vernielde
ick.

42 Spriepen/
maer daer en
was geen ver-
losser; tot den
H. G. G. /
maer hy en
antwoorde
niet.

43 Doe ver-
gripde ihu
als stof voor
den wint; ic
ruppede
weg / als sijh
der straten.

44 Gy hebt
my uitgehol-
pen van de
ruiken des
* Jcf. xlii. 6.
xlix. 6. Luk.
xi. 32.
Jef. lxxv. 1.
Rom. x. 20.

12 'k Doofstak hem / dat hy viel aan my-
ne voeten / En hy my nooit in 't slaan
weder kon ontmoeten. Want uwe
sterkte omgordde my ten strijd / En
smect ter neer / die / hol van woede
en sypt / 't Hoofd tegens my opstaken.
13 Heeren zegen Gaf my den nek mijns
byands. door mijn' degen Vernielde
ik hem met al myn haters sier: Omdat
Gods hzacht was mijne krygsbanier.

14 Gy riepen / maer daar werd geen
hulp gevonden / Tot God / doch
geen verlosser hun gezonden. 'k Ver-
gruisde ze als het stof dat voor den
wind Verkuist. als 't sijn der stra-
ten / dat men vindt / Ruimde ik ze
wech. gy hebt my uitgeholpen Van
's volks krakkeel / dat my wilde
overholpen: * Gy hebt my tot der
Heidnen hoofd gestelt / Der volken

Heer

Heer / dien ik niet was gemeld.
15 Gy boogen zich zoo haast zy van
my hoorde / Gehoorzaam: ook de
vzeemden / die myn woorden Vernaa-
men / zag men zich gebetwidelijk Ges-
dragen als erkenners van myn rijk.
16 De Heere leest / myn rofsteen zy geze-
zen / Verhoogt zy Godt / die steeds
mijn heil wil wezen / De Godt die my
volkome wzaake geeft / En zoo heel
volks my onderwoopen heeft:
17 Die my verlost van 's byands magt
en banden; Ja gy verhoogt myn' naam
in alle landen / Der boden hen die te-
gens my nu staan. Gy zult my van
den man des bloeds ontsaan. Dies
zal ik / Heer / u by de heldnen loo-
ben / Met psalmgezang uw' eernaam /
die / van boden / Zhns konings heil
vergroot en heerlyk maakt / En

volck / gy hebt
my getelt tot
een hoofd der
Heidenen; het
volck / dat ik
niet en kende /
heeft my ge-
dient.

45 Zoo haest
als [haer] oer-
re [van my]
hoorde / hebben
sy my gehoos-
saemt; vzeemde
hebben sich my
gebetwidelijk
onderwoopen.

46 Vzeemde
sijn bevallen /
ende hebben
gezitert: uyt
buresten.

47 De H. G. G.
leest / ende
geloofst zy mijn
rofsteen; ende
verhoogt zy
de Godt mijns
heils.

48 De Godt /
die my volko-
mene wzaake
geeft / ende de
volken onder
my brengt:

49 Die myn
helft van mijn
ne byanden; ja
gy verhoogt
my boden die
tegen my opstae-
n; reddet my van
den man des
gewelts.

50 Daerom sal
ich u / H. G. G.
leest / loven on-
der de Heiden-
en; ende u-
nen naem sal
ich psalmis-

seeds dooz 't zaad van zijn Ge-
zalsden waakt.
groot maecht / ende goevertierenheyt doet aen synen Gesalsden /
aen David / ende aen syn zaet / tot in eenwigheyt.

Psalm 19.

De xix Psalm.

1 Een psalm
Davids / booz
den Opper-
sang-meester.
2 De hemelen
vertellen
Gods eere /
ende het uyt-
smael ver-
kondigt sijn
handen werk.
3 Wedaghen
den dagh stoyt
overtalendig-
lick spake
upt / ende de
nacht aen den
nacht toont
witschap.

D Hemelen / vol glang / Vertel-
len in hun trans Godts eere en mo-
genheit : 't Witspauzel / 't luchtig
zwerk / Aeldt zner handen werk /
Dat znen lof verkheydt. De dag stoyt
aan den dag Spake uit / en maakt
gewag Dan 's Heeren albermogen :
De nacht toont aan den nacht Ons
wetenschap / der magt Des Heeren /
uit den hoogen.

4 Seene spake
/ noch heere
moozden zinder /
daer hare
stemme niet
en woerde ge-
hoort.

2 Daar word geen spake noch woerde
In 's werelds rond gehoort / Daar
hunne stem niet klinkt : Dewyl Godts
goote kracht / Die 't al in wezen bzagt /
Aan 's hemels hoogen blinkt. Hun
richesnoer strekt zich uit Daar 't Oostel-
en

5 Haer riches-
noer gaet upt
over de gan-
sche aerde / ende

en 't Weste / en 't Zuid / En 't
Noord / tot 's werelds paalen ; Hy
stelt daar in een rent / Daar sechts de
zon dooz rent / Dan 't opgaan tot
aan 't daalen.

3 't is als een bydegom / Die naer
Godts heilgdom uit zyne slaapsaal
gaat. 't is byzolk als een held / Die
moedig trekt te veld / Als zy het pad
oplaat In 's hemels ruimen streek /
Daer in zy nooft bezweek ; Haere uit-
gang is van 't ende Des hemels ; niers
ontsloop Haar hitte in haeren loop
Als zy haar 'tzing doozrende.

hare rebenen
aen het eynde
der werelt ; hy
stelt in deseide
eene rente ge-
stelt wooz de
sonne.

6 Ende die is
als een byde-
gom / uyt-
gaende uyt sijn
ne slaapsaal
mer : sy is byz-
olk als een
held / om der
padt te loopen.

Ruse.
4 Gods wetten syn volmaekt / De
ziel / hier dooz geraakt / Bekeert zich
tot den Heer : 't Verbonds getuigenis
Des Heeren is gewis / Der slechten
wijsheits leer. Godts hoog bebel is
recht

7 Waren uyt-
gang is van
het eynde des
hemels / ende
haeren omme-
loop tot aen de
eynden des sel-
ven / ende niers
is verborgen
booz hare hit-
te.

8 De wet des
HEEREN is
volmaecht / be-
keerende de
ziele : de getu-
genisse des
HEEREN is
gewis / den
slechten wijs-
heit gebende.
9 De bevelen

des H & C.
 H & C zijn
 rechte / verblij-
 vende het hee-
 re : het gelinde
 des H & C.
 H & C is sup-
 ber / verlichten
 de de oogen.

recht / Zyn wetten / uitgelegt / Der-
 byden 's menschen harte: Des Hee-
 ren heilgebode 's zuider / waardoor
 Godt Het oog verlicht in smarte.

10 De vreesfe
 des H & C.
 H & C is repu-
 bestaende tot in
 ewighe-
 heyt: de rechte-
 ren des H & C.
 H & C zijn
 waerheyt / sa-
 men zijn re-
 chtheerlygh.
 11 Op zijn be-
 geerlicher dan
 goet / ja dan
 verlijnen gout:
 ende beter dan
 honich / ende
 honichzeen.

5 Des Heeren vreesfe is rein / Die/
 als een heilfontein / In ewigheyt
 bestaat: Des Heeren rechten zyn Al-
 tamen waarheit / syn Als gout / dat
 niet vergaet. Heerbaardig zijnze en
 goed / Verquikkende 't gemoed / Ja
 zy zyn meer begeerlyk Dan al het swa-
 ste gout: Geen honigs zoetheit houdt
 By hen; gansch onwaardelyk.

12 Ook wozt
 uw knecht
 doot desle
 klaerlyk ver-
 maent; in 't
 houden van
 dien is grooten
 loon

6 Ook wozt hier doot uw knecht Zeer
 klaerlyk onderrecht / En tot de denge
 gespoort; Op 't houden van uw wet
 's dierbaar loon gezet / Doot uw be-
 loste en woort. Maar wie kan roch
 verlaan 't afdwalingen / begaan In
 't licht: een reeks van zonden? Dat

13 Wie soude
 de afdwalin-
 gen verlaan?
 reynlyk my
 van de verdo-
 gene [afwa-
 lingen.]

uw genaay my vaag' Dan myn verdo-
 ge plaag / Scherme zielewonden.
 7 Houdt ook uw' knecht te rug Dan
 troefheit / dat ze blug Hem nimmer
 ovetheer': Dan roone ik my oprecht /
 En rein / als uwen knecht / Dan mis-
 dyff en oncer. Laat wyne ziel en
 mondr / En wat 'er in den grond:
 Myns harten is beraaden / Heer / wozt
 uw aangezicht / Behaaglyk zyn ge-
 richt: Myn heiltoez vol genaden.

14 Houdt uw
 knicht ook te
 rug en van
 troefheden /
 laest niet ober
 uw heereken;
 dan sal ich op-
 recht zyn: ende
 reyn van groo-
 te overtrede-
 ge.
 15 Laet de re-
 denen myn
 mont; ende de
 oberdenkinge
 myns herten
 welbehagelyk
 zyn voot uw
 aengechte;
 H & C /
 mijn rochten
 ende myn ver-
 loste.

De xy Psalm.

Psalms 20.

D E Heer verhoore u in de dagen
 Die vol bemaantheit zyn /
 My redde u / naar zyn welbehagen /
 Mit allen angst en ynn.
 De Gode van Jakob wil u stellen
 In 't hooge / en zy uw hoede:
 Mit Sion hoome uw hulp voortstellen /
 En 't heiligdom het goede.

1 Een Psalm
 Davids; voot
 den Opper-
 sang-knecht.
 2 De H & C.
 is verhoore u
 in den dag der
 bemaantheit:
 De naem des
 Godis Ja-
 cobs sette u in
 een hoog ver-
 trech.
 3 My ende
 uwe hulpe yst
 het heilig-
 dom; ende ons
 dersteune u
 yst Sion.

4 Wy gedenke
aller uwer
spijsofferen/
ende make u
byand-offer
tot asche /
Sela!

2 Wy denke aan al uw offerhanden
Van spijze / op zyn altaar /
1 Slagtoffer doe hy gansch verbyanden
Tot asch / voor Levis schaar.

5 Wy gebe u na
uw' herte/ende
berulle allen
uwen raec.

Wy gebe u al uw hartbegeeren /
En wil uw' raad verbulen :

6 Wy sullen
juchten ober
uw' heyl/ ende
de vaendelen
opstehen in
den name on-
ses Godts: De
W. G. H. G.
berulle alle
uwe begeerte.

Opdat wy juchten en hem eeren /
Als we overwinnen sullen.

3 Wy sullen in des Heeren name

Ontroide daanen fier

Opsteeken / opdat zulks beschaame

Des byands bygsbanier.

Godt gebe u 't geen gy zult begeeren.

Du weet ik dat de Heere

Komt zyn Gessalbens heil vermeerren /
En hem behoudt met eere.

7 Als mi meet
ich / dat de
W. G. H. G. sijn
besalben
behoudt: Wy
sal hem ver-
hooren opt den
hemel sijnre
heylighens: het
heyl sijnre
rechter hande
sal zyn met
woegentheden.

4 Wy zal ook zyne bee verhooren

Uit zynen hemeltrans /

1 Heil / zyne rechte hande verhooren /

Zal zyn met magt en glans.

Schoon

Schoon dees van waagnen die van paarden

Gewaagen / wy vermelden

Van 's Heeren naam / zoo hoog van waar-

den / Den Godt van onze helden.

5 Zy hebben zich gekzomt in 't hechten /

En zyn gevallen / maar

Wd zyn geyzen als zyn knechten /

Dasttaande in al 't gebaar.

6 Heer / behoud en geef ons zegen ;

Die Koning leen zyn ooren

Tot ons / als wy / om hulp belegen /

Ons smeeken laaten hooren.

8 Dese (we-
niden) van
waagen / ende
die van pe-
den; maar wy
sullen vermel-
den van den
naeme des
onnes Godts.

9 Wy hebben
sich gekzomt/
ende zyn ge-
vallen; maar
wy zyn gere-
sen ende staen-
gebleven.

10 O Hee-
re behoudt:
die Koning
verhoore ons
ten dage onses
roepens.

De xxi Psalm.

Psalm 21

O Heer / de Koning is verblift /

Dat uwe hand en stercke Voor hem

het heil uitmerkte: Hoe zeer is hy in

dezen tyde Verheugt / nu gy zyn hart

Ontheft van alle smarr.

2 Gy gaast hem zynes harten wensch ;

1 Gen Psalm
Davids / voor
den Opper-
sang-waeker.
2 O Hee-
re / de Kō-
ning is ver-
blift over u-
we stercke; en
de hoe ster is
hy verheugt
over u heyl.
3 Gy hebt hem
sijn herten

C

En

Wensch gege-
ben; ende
d'uytprake
sijner lippen
en hebt gy niet
getoeter; Selal.

En d'uytprake zynre lippen Niet op
hem niet ontglippen. Gern quaad trefte
heit van eenig mensch / Bewyl gy
zynen staat Bevestigt / naar uw' raadt.

4 Want gy
komt hem
dooz met zegen-
ningen van 't
goede; op sijn
hoofd setter gy
ene kroone
van sijnen
goude.

Want gy komt hem gedurig dooz
Met zegening van 't goede /
Uw hand is zyne horde;
't Wylt dat gy hem uw gunst beschooz /
Want gy zet hem op 't hoofd
De kroon / aan hem beloofte:

5 Met leven
heeft hy van u
begeert / gy
hebt het hem
gegeven; leng-
te van dagen /
ewiglyck en-
de altoos.

4 Een goude kroon die gloeit en
straalt. Hy eischte van u 't leven /
Gy hebt het hem gegeven; Cewyl
hy op den ryksstoel pzaalt / Hebt gy
in ewigheit Zyn dagen uitgeziedt.

6 Groot is sijn
eere dooz u
hept; Majes-
teyt ende
heerlychheit
hebt gy hem
toegevoeght.

5 Groot is zyn eere dooz uw heil;
Zyn Majesteit en glauffen Zyn tot
aan 's hemels transsen Verhoogt;
zyn heerlychheit is steil. Gehlommen in
den top / En houd ook nimmer op.

6 Want

6 Want gy zet hem tot zegening Alle
eeuwen dooz en tyden; Gy kooimt zyn
hart herlyden / Als gy uit d'opper-
hemelzing Hem met uw oog be-
straalt; Een zon die nimmer daalt.

7 Want 's Konings hart erkent den
Heer; Godt is zyn zelsbetroutwen /
Die steeds zyn ryk zal bouwen; Dooz
's Hoogstens goedheit word zyne eer
Bestaast / zoodat hy niet Zal wan-
tlen in 't verdziet.

Ruste.

8 Alle uwe haters zal uw hand Wel bin-
den; in de landen Vergaan ze in smant
en schanden / Gy legt ze in 't woeden
aan den vand; Uw rechte hand ver-
wint Al dien ze als vand vindt.

9 Gy zult ze zetten als een vier / Als
enen viergen oven / De lessejen noch
te dooden; Uw loozing aanschyn zal

7 Want gy set-
tet hem [tot]
zegeningen in
eeuwigheit;
gy verblijct
hem dooz
zegenen met u
aengesicht.

8 Want de
Koning ver-
trout op den
Heer; en
de dooz de goe-
derierenheyt
des Allerhoog-
sten en sal hy
niet wanke-
len.

9 Uwre hant
sal alle uwe
vanden bin-
den; uwe rech-
te hant sal
uwe haters
vanden.

10 Gy zult
setten als een
viergen oven
over ter ijse
alweg [toornin-
gen] aenge-

10 **V**iecht; De
Wetste fal-
fe in synen
doorn verlin-
den / ende 't
wyer falte ver-
teeren.

11 **S**y silt ha-
re burch van
der aerde ver-
doensende hare
zaet van de
kinderen der
menschen.

12 **W**ant sy
hebben quaet
regen u aenge-
tept; sy hebben
een schendhe-
de baedt be-
dacht / doch
sullen niet
vermagen.

13 **W**ant gy
sulste sceren roe-
ken wit / met
wtse porsen silt
op haer
aengesicht toes-
leggen.

14 **W**erchooght
u / **W**etste

ze fier Verflinden / en de kracht
Des viers verzeert hun magt.
10 **S**y zult hun vruchten van der aard
Verdoen / en gansch verdelgen /
't Graef zal hunne eer verzwelgen;
Hun kinderen / veracht / ontwaard /
Aukrige uit den levensstaat Der men-
schen / met hun zaadt.
11 **W**ant / Heer / zy hebben stout be-
staan Quaad tegens u te smeeden; Een
baad vol schendlykheden Bedacht /
maar zy zal haast vergaan. Hun
aanflag en geweld Wordt door uw
hand gebrak.
12 **B**ewoyl gy hen ten doelwit zet
Dan wten booge en peesen / Daar zy
den schoot van breezen: Uw wozaak-
zwaard is op hen gewer; Gy hebt den
vyl gericht Recht op hun aangesicht.
13 **W**erhoog u / Heer / in uwe magt / En

En goddelijke sterkte / Die 's Ho-
mings heil utwerkte: Dan wordt u
van ons toegebragt / Met psalmen en
gezag / Eere al ons leven lang.

De rry Psalm.

Psalm 22.

Mijn Godt / myn Godt / waarom
verlaat gy my? Zeer verre van te
kiezen myne zy / Coont gy u als
myn vyand en party / Vermaadt de
klagten Myns bzullens. 'k roep /
myn Godt / geheele nachten / En da-
gen / doch gy schyut zulks te verach-
ten / 'k heb geene stilte en moet van
bzuk vermagten / Sta op / o Heer!
2 **S**y zyt de Godt dien Israël toont
eer / De heilige / wiens woord en
waarheits leev Men dagelyks verheer-
lykt meer en meer / Met lofgezangen.
3 **S**y waart altoos der vaderen verlan-
gen / Zy hebben u berouwt / om hulp

in uwe sterck-
te; soo sulken
wy singen en
de uwe machte
met psalmes
loven.

1 **E**n Psalm
Davids / vooz
den Opper-
sang-meester /
op Wiclety
hasschachar.

2 **M**ijn Godt /
mijn Godt /
waarom hebt
gy my verla-
ten? verzeijn-
de van myne
verlossinge /
van de wooz-
den myns
bzullens?

3 **M**ijn Godt /
in roepe des
dags / maar
gy en ant-
woort niet; en
de des nachts /
ende ick en
hebbe geene
stilte.

4 **D**och gy zyt
heyligh / woos-
nende (onder)
de lof-sangen
Israels.

5 **S**y hebben
onse vaders
berouwt: sy

hebben ver-
trout/ ende
op u hebbe up-
gehoopen.

6 **C**ar u heb-
ben u geoes-
pen/ ende syn
upgeredde/;
op u hebben sy
vertrout/ ende
en syn niet
beschaamt ge-
wozen.

7 **M**aer ick
ben een woorn/
ende geen
man/ een
smaet van
menschen/ ende
veracht van
den volcke.

8 **A**lle die my
sien/ bespotten
my/ sy seken
de lippe my/ sy
schuuden den
kop/ [leggen
de/]

9 **H**y heeft
[het] op den
hogen ge-
weent/ dat
hy hem [nu]
uphelsse/ dat
hy hem redde/
bewijse hy lust
aen hem heeft.

r'ontfangen/ **D**anneer 's doods schick
hun harten had devangen/ **O**p holpze
ook uit.

3 **V**'aantsepen u/ met naar en bang
geluit/ **E**n syn gerede dooz uw gena-
besluit/ **H**un hoope op u/ (die dood
noch syden fruit/) **H**iet hen nie sehanz-
den. **M**aer ik/ gesmaadt/ veracht/
geknekt in banden/ **I**k ben een woorn/
geen man meer/ die de handen **M**ier
kan ontgaan der menschen/ noch hun
tanden/ **D**ooz wzaak verwoedt.

I. Ruste.

4 **S**y doozien/ **H**eer/ naar myn on-
schuldig bloedt/ **E**n schuuden 't hoofd-
de wrok van 't boos genoot **D**ar ik
lof. **D**e lippe/ in mynen tegenspoet/
Geest blyk van smaalen. **S**y zeggen:
laet hy zyne hulp nu haalen **S**y syn
nen **G**odt; dat die hem uit dees' qua-
len

len **H**u redde; opdat wy zien syn
liefdestraalen/ **I**s hy syn lust.

5 **S**y immers hebt/ toen ik was on-
bewust/ **I**n 's moeders buik/ van
smekten en onrust/ **M**y voortgebragt/
en in uw gunst gekust/ **A**ls myn ver-
trouwen. **D**an 's morders boest ging
ik my op u bouwen/ **D**an dat ik mogt
het levenslicht beschouwen **S**y gy
myn **G**odt/ om my uw heil t'ontbou-
wen/ **Z**elf in den dood.

6 **M**adren ik dan die vroege gunst ge-
noot/ **Z**oo wees van my niet verre/
nu ontloot **D**an alle hulp/ tertoel
myn smact bergroot/ **S**chzaag myne
lenden. **D**aar barren en verwoede **D**a-
zansbenden **D**an stieren/ zich vol
gramschap naar my wenden/ **I**n eenen
kzing/ om my te mogen schenden/
En dooden/ **H**eer.

10 **S**y zyt het
immers die my
upt den buik
bebt upgeto-
gen; die my
hebt doen ver-
trouwen/ zyn-
de aen mijner
moeder boez-
ken.

11 **O**p u ben
ick gewozen
van de baer-
moeder af; van
den buik
mijner moe-
der aen zyt gy
mijn **G**odt.

12 **S**o weest
niet verre van
my/ want be-
nauwchopd
is nabij; want
daer en is geen
hjelper.

13 **D**e barren
hebben my
omringelt;
sterke [stie-
ren] van **B**a-
san hebben my
omringelt.

14 Sy hebben
horen mont te-
gen my opge-
rerret; [als]
een vercheu-
rends ende
hullende
leentu.

7 Hun mond gaapt wydt tot demping
van myne eer / Gelyk een leentu bzult
op een ostant / teer En rein van dacht ;
scherpt elk het moordgeweer / Om
my te welen. 'k Ben uitgestoet als
water dat nie welen Stroont. myn
gebeente is / dooz 't gedurig quellen
Gefcheiden : 't hart versmelt dooz al 't
ontstellen / En naar geveen.

II. Aulse.

16 Mijne
kracht is ver-
dooght als
een potscherf
ende mijne
tonge lieest
aer mijn gehe-
melte; ende op
legte my in 't
stof des doorgs.

8 Myn krachten zyn verdooght gelyk
een steen / En aarde scherf. myn
tonge / als uitgemeen / Als sprakeloos :
ik moet naar 't doodsstof heen Dooz
uwe slagen : Want honden my omrin-
gen / die my plaagen / Deel boozen my
omzingen en belaaen / Die nagels
dooz myn hand en voeten jaagen /
Met groot gewelt.

18 Alle mijne
brenderen

9 Al myn gebeente in 't yf kan zyn

getelt; Zy schouwen 't aan / hoe dat
myn leven smelt / En zien op my. hun
boezem jaagt en zwelt Dooz 't scham-
per spreken. Terwyl zy my de zyde
en 't hart doozleeken / Werdeft men
stout myn hieedzen / (tot een teken
Van swaad) dooz 't lot. men kan zich
nauwlyks wreken Dooz myne dood.

10 Maar gy / o Heer / myn sterkte in
dezen noodt / Wees nu niet verre / om
niet te zyn ontbloot Wan uwe hulp ;
haaft u; men hoont my smood / In 't
bange spden : Om myne ziel te red-
den en te wyden Wan 't zwaard. help
my / die eenzaam ben / bestryden 't Ge-
welt des honds; dat hy aan alle zy-
den Myn niet bespzing.

11 Verloft my niet des leentwen muil.
bedwing Deenhorens / dat hun
kracht my niet omring / Noch 't woe-

send' ik kon-
den tellen; sy
schouwen het
aen / sy sien op
my.

19 Sy beplen
mijne hieede-
ren onder hen/
ende wrepen
het lot over
mijn gewalt.

20 Maar gy /
Heer; en
weest niet ver-
re; mijne sterke
te / haest u tot
mijner hulpe.

21 Meddet mij-
ne ziele van
den sweerde;
mijne eenfame
van 't gewelt
des honts.

22 Verloft my
niet des leen-
wen muil; en-
de verhoort my
van de booz-
nen der een-
hoornen.

den kan hun hoorzen op my ding:

Wilt my verhooren.

23 So sal ich uwen

23 So sal ich uwen naamen bidden bereken; in het midden der gemeente sal ich u pynen.

roepen / bidden bereken; in het midden der gemeente sal ich u pynen.

roepen / bidden bereken; in het midden der gemeente sal ich u pynen.

roepen / bidden bereken; in het midden der gemeente sal ich u pynen.

roepen / bidden bereken; in het midden der gemeente sal ich u pynen.

Hier mee verzaan.

III. Ruste.

12 Gy die Godt vzeest / pzyft hem / en

roeyt hem aan / Gy Jakobs zaad bereer

hem dooz uw daan / Al Israels zaad ont-

zie hem / om te staan Gy zyne wegen.

Want hy heeft niet veracht hem die ver-

legen Was / noch verfoeit den smaet / in

top gestegen / Dan zynen knecht / ver-

dzukt en neergezegen In diepe elend :

13 Maar hy heeft zich naar zyne klagt

gewendt. Dan my zal uw genade zyn

eekent In uw gemeente / aan 's werelds

grenzen end In top verheven.

Ik Zal by hem die u vzezen willic geveen

24 Gy die den Heer vzeest / pzyft hem / al gh'zact Jacobs bereer / ende ontzie u hoor hem / al gh'zact Israels.

25 Want hy heeft niet veracht / noecht verfoeit de verduchinge des verduchen / noch syn aengesicht booz hem verhozen; maer hy heeft gezoert / als die tot hem clep.

26 Dan u sal mijn lof zyn / in eene groote gemeente: ick sal mine gelosten bereken in tegenwoozdigheyt der gener die hem bidden.

Al wat ik u beloost hebbe in mijn leven.

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber- zacht wozen / sy sullen pynen / die hem stecken; u-lieer herre sal in ewigheyt leuen.

28 Alle eynden der aerde sullen het gedencen / ende haer tot den Heer bekerezen ende alle gesachten der Heydenen sullen booz uw aengesichte aenbiden.

29 Want het Koninckrijck is des Heers / ende hy heefticht onder de Heydenen.

30 Alle vette op acden sullen eien / ende aenbiden; alle die in het stof neder-balen sullen booz syn aengesichte neder-bucken; ende die sijne ziele by het leuen niet en kan hou-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

27 De sachte / morbige sullen eien / ende ber-

21 Het zeet
sal hem die-
nen; het sal den
H. G. H. G.
aengefchryben
woorden in ge-
flachten.

32 Sy zullen
aankomen; en
des jine gerech-
tigheyt ver-
hooren den
volcke; dat ge-
boren wort; en
dat hy her-
gedaen heeft.

16 Dat zyne ziel zich vooz den dood
verkeert. 't Zaad dient hem / dat /
tot zynen dienst geueekt / Als zyn ge-
flacht / van zyne daaden spzeekt /
Hiet toe verhooren. Zy zullen 't volck /
dat noch niet is geboren / Godts waarheit
en gerechtigheit doen hooren / Omdat
hy doet al 't geen hy 't heeft beschoren;
En 't quade weekt.

Psalm xxiij.

Psalm 23.

1 Een psalm
Davids. De
H. G. H. G. is
mijn Herder /
mij en sal niets
ontzien.

2 Hy doet my
nederliggen in
grasige wep-
pen; hy doet
my sachtaent
aan seer stille
wateren.

3 Hy verquicht
mijne ziele; hy
lept my in het
spoor der ge-
rechticheyt /
om mijn
naems wille.

4 Al ging ich
ook in een dal
der schaduwe
des doots / ich

De Heer is my een herder en mijn
hoeder / Du zal my niets onthzehen /
want mijn woeder Bereidt hy my in
gras en klaverweiden. Hy koomt my
zacht aan stille wateren leiden. Verquicht
mijn ziel / voert my in 't spoor der waar-
heit / Om zynen naam / en straalt
op my zyn klaarheit.
2 Al ging ik schoon in 't dal daar doot-
sche schimmen En schaduwten verschy-
nen

nen aan de himmen / Ik vreedde niet /
want gy zyt myne goede / Met uwen
stok en staf / vooz 's byands woede.

De tafel delit gy vooz myn aan-
gezichte / Gy dat de trots myns
haters vooz u zwigte.

3 Gy zalt myn hoofd uit uwen oph-
horen / In overbloet schenkt gy my
wyn en koren. Dies zullen my 't gorde
en welbadigheden Myjn leven lang
ook volgen / naar uw reden En woord.
Ik zal in 't huis des Heeren blyben / En
langen tyd / ja eeuwig daar behyben.

De xxiv Psalm.

Psalm 24.

De Waerde is des Heeren eigendom
Met haare volheit. wat alom
Dooz 't oog kooft. al de wereldkringen
Met haar bewooners in 't gemeen.
Hy lei haar' grondslag op de zeen /
En stroomen / die 't yeeleal omringen.

1 Een psalm
Davids. De
aerde is des
H. G. H. G. /
uitsgaders
hare volheyt;
de werelt / ende
die daer in
woonen.

2 Want hy
heeftse gegront
op de zeen / en
de heeftse ge-
vesticht op de
ribieren.

2 Die

3 Die sal kintmen op den bergh des Heeren / ende wie sal staen in de plaetse siner heilighheit?

4 Die reyn van handen / ende sijnre van heeten is / die sijne ziele niet op en heft tot ydelheyt / ende die niet bezieghlick en staert.

5 Die sal den segen ontfangen van den Heere / en de gerechticheyt van den Godre sijns heyls.

6 Dat is 't geslachte der genen die na hem vragten / die u aengesichte soechen / dat is Jakob / Selal!

7 Hest utwe hoosden op / gy poozten / ende verheft u / gy eenzige beuren / op dat de Koning der eenen inga.

8 Wie is de Koning der eenen? De Heere / sterck ende geweldigh; De Heere / geweldigh in den strijdt.

9 Hest utwe

2 Wie kint den Heeren heubel op?

Wie krijct van synen berg den top?

Wie zal syn heilighdom betreden?

Die rein van hart en handen is /

Die synne ziele niet ongetwis

Ophelt tot waan en ydelheden.

3 Ook hy die niet bedrieglick staert.

Veers worden niet syn heil bereert /

Op dien zal mist syn segen daalen:

Dat is 't geslachte dat naar hem vzaagt /

Dat s' Jakob / die den Heere behaagt;

Op wien hy schiet syn liefdesstraalen.

4 Gy poozten / heft uw hoosden op /

Gy eentzige deuren rijst in top /

Zoo zal de Koning binnen rijden:

Wie is de Koning zoo vol eer?

De Almachtige / de sterke Heere /

De Heere / geweldigh in het strijden.

5 Gy poozten / heft uw kruinen op /

Kaloude deuren rijst in top /

Op

Op dat de Heere treede in syn woning /

Met eer verstaemt, wie is die Heere

En Koning / zoo vol glans en eer?

Der heere schaeten Heere en Koning.

Psalm xrb.

H E E F mijn ziele op tot den Heere /

Ik vertrouwe op u / mijn Godt /

Dat noot schaemte my ontcere.

Voedt my hoor des vjands spot.

Ven / die op uw gunste altoos

Wachten / zal noot schande treffen /

Maar wel die gansch trouweloos

Handelen / en zich verheffen.

2 Heere / leer my uw tact en wegen

Krecht begriepen en verstaan /

Dat ik / tot uw dienst genegen /

Mag in uwe paden gaan.

3 Leerne uw waarheit / want gy zyt

Mijn Verbondts Godt; u zal dan wachten

Op uw heil tot allen tijde /

Dag

hoosden op / gy poozten / s'heft op / gy eentzige beuren; op dat de Koning der eenen inga.

10 Wie is hy / dese Koning der eenen? De Heere der heere schaeten; Die is de Koning der eenen / Selal!

Psalm 25.
1 [Een psalm] Davids.
Alph. Tor u / G. H. E. E. / heft ich mijne ziele op.
2 Bero mijn Godt / op u vertrouwe ich / en laet my niet schaemte worden; Laet mijns vijanden niet van vreugde opspriegen over my.

3 Sijnel. Ga / alle die u betrouwen / en sullen niet schaemte worden; die trouwloosich handelen s'heft der oorzaak.

4 Daleth. H. E. E. E. / maect my uwe wegen bekent; leer my uwe paden.

5 He Dau. Leyt my in uwe waarheit / ende leert my /

toant gy zyt
de Godt mijns
heyls; u ver-
wacht ick den
ganschen dag.

6 Zinn. Ge-
denck; **H. G. C.**
H. C. / uwer
barmhertighe-
den / ende uwer
goedertieren-
den; want die
zijn van eer-
wagheit.

7 Theih. Ge-
denck niet der
sonden mijner
jontheit; noch
mijner over-
treddingen / ge-
denck mijner
na uwe goe-
dertierenheit;
om uwer goet-
heyt wille / o
H. G. C.

8 Theih. De
H. G. C. is
goet ende recht;
daerom sal hy
de sondaers
onderwijzen in
den wegh.

9 God. Hy sal
de sachtmoedige
leiden in
't recht; ende hy
sal de sacht-
moedige sijnen
wegh leeren.

10 Cap. Alle
vaden des
H. G. C.
zijn goedertie-
renheit / ende

Dag en nacht uw wet betrachten.

3 Denk aan uw barmhertigheden /

En uw goedertierenheit /

Die gy eeuwig voor den leden

Dan uw erfdeel hebt bereidt.

Noch gedenk de zonden niet

Mijner jeugt / mijn snoode daaden;

Oydat gy my / Heer / aanziet

In uw goedheit en genaden.

4 Godt is goet en gansch rechtvaardig /

Daarom zal hy onderwys

Wan den zondaar / schoon onwaardig /

Seeben / zynen naam ten vrys.

Den sachtmoedigen zal hy

In zyn recht en wegen leiden /

En hun leeren / hoe men byp

Zyne denngden zal verbyeiden.

Ruste.

5 Al des Heeren bemelpaden

Zijn vol goedertierenheit /

Lofter

Louter waarheit en genaden / Den

bewaarderen bereidt Dan zyn wetten

en verbondt. Heer / vergeef my al

my n peilen / Om uws naams wil /

want den grondt van ik dooz 't

getal niet peilen.

6 Die is hy toch die den Heere

zweet; Hy zal hem dooz zyn licht

Onderwijzen van zyn leere / En den

weg / vooz hem gericht / Dien hy

steeds verhtezen moet. Zyne ziel zal ook

vernachten Eeuwig in het waare

goedt; D'aarde is 't erf vooz

zyn geslachten.

7 't Groot geheim en licht des Heeren Zyn

alleen vooz hun bereidt Die niet diep

ontzaggh hem eeren; Dien geeft hy

ook 't recht bescheidt Dan zyn heil

verbondt en goedt. 'k Hou myn

oogen steeds geslagen Op den

Heer

waerheit; den
genen / die sijn
verbondt ende
sijne getuige-
nissen bewa-
ren.

11 Lamed.
Om uws
naams wille
H. G. C. /
soo vergeef
mijne onge-
rechtigheit;
want die is
groot.

12 Man.
Die is de
man / die den
H. G. C.
zweet; Hy sal
hem onderwij-
zen in den
wegh / [dien]
hy sal hebben
te verhtezen.

13 Man. Sijn
ne ziel sal ver-
nachten in het
goede / ende
sijn znet sal de
aerde be-er-
ven.

14 Samech.
De verho-
genheit des
H. G. C.
is vooz de gene
die hem woe-
sen; ende sijn
verbondt / om
hen [die] bes-
kent te ma-
ken.

15 Mem.
ne oogen sijn
geduerigh op

den HEE
 KEE; want hy
 sal myne boe-
 ren wyt het net
 uphooren.

16 De Wend
 u tot my / ende
 zyt my gena-
 digh; want in
 hen eenzaam
 ende elendig.

17 Ende De
 beantwoeden
 mijns herten
 hebben haer
 wijt wyge-
 strekt; want
 my wt myne
 nooden.

18 Kiech.
 Kenstet myne
 elende ende
 mijne moeyte;
 ende neem
 loch alle my-
 ne sonden.

19 Kiech.
 Kenstet myne
 bynden /
 want sy bes-
 menighou-
 gen; ende sy
 haren my mit
 eenen wiebe-
 ligen hart.

20 Schin De
 waert myne
 ziele / ende er-
 der my: laet

Heere / als die myn voet Doeren
 zal uit 's bypands laagen.
 8 Wendt u tot my in genaden /
 Heer naar my uw aangezicht / Want
 ik / eenzaam en beladen Met
 elenden / soeke uw licht. Daar de snel-
 ling van myn hart En myn angst
 ziele verre strekken; Doer my uit
 myn' noodt en smart; En laet
 my uwe almacht dekken.
 9 Wil toch myne elende aanschouwen /
 Zie myn quelling en verdziet / Al
 myn zonden / die my enuwen / Neeme
 uw goecheit wech om niet. Zie /
 Heer / myne haters aan / Myn
 vervolgers / die vernieeren; Want 31
 my dooz 't hart vertraan / En met
 wydelshaft onteeren.
 10 Heer / behaar myn ziel en leven /
 Redt my uit des bypands magt.

Laet my noot met schaante beeden /
 Daar ik op uw bystant wacht.
 Laet oprechte hoomigheit / My /
 die u verwacht / behoeden: Help uw
 volk / dat u verbeidt / Israël
 uit tegenspoeden.

my niet be-
 schaant boe-
 den / want ik
 betrouw op u.
 21 Chau Laet
 oprechtigheit
 ende hoomig-
 heit my behoeden:
 want ik
 verwacht u.
 22 Godt /
 verlost Israël
 wyt alle syne
 beantwoeden.

Psalm xxvj.

Psalm 26.

Doe my / o Heer / toch recht /
 Want ik / als uwe knecht / Siel
 gansch oprecht myn' wandel aan:
 En ik betrouw den Heere / Dies zal
 ik / Godt ter eere! Niet wankelen
 noch ooit vergaan.
 2 Proef my / doozoek my / Heer /
 Naar uwe wet en leer: Coets my /
 doozgrondt myn ingewandt / Myn
 nieren en gedachten / Die in myn
 ziel vernachten; Myn harte / of 't
 niet van liede brandt.
 3 Want uw goetdabigheit / En

1 (En
 Psalm) Da-
 vids Doet my
 recht / HEE
 KEE / want ik
 wandeel in
 myne oprech-
 tigheit; ende
 ik vertrouw
 op den HEE
 KEE / en en sal
 niet wanche-
 len.

2 Proef my /
 HEE KEE / en-
 de verzoekt
 my: coets my-
 ne nieren / ende
 mijn harte.

3 Want uwe
 goedertieren-

hept is' booz
zijne oogen/
ende ich wand-
dele in uwe
waerhept.

groote Majesteit / Staan my ge-
durig booz 't gezicht / Als 't hoedzel
van myn oogen. 'k Haate allen schyn
en logen / En wandele in uw
waarheitslicht.

4 Ich en sitte
niet by vdele
lieden / ende
mer wederke
lieden en ga ik
niet om.

4 'k Zit niet by valsche liën / Maar
zoek hen steeds 't onblijen Die lens-
gens dichten en bezog. Men ziet
my niet verheeren By hen die yder
deeren. Alder hunne tong en lasterspog.

5 Ich hate de
vergaderinge
der doosdoer-
ders / ende by
de godloofe en
st ik niet.

5 'k Haat der boozen kring / En hun
hergadering / Daar niet dan valsheit
wozdt gesmeedt / 'k Zit by geen
goddelaazen / En heb nooit plaats
gehozen By schenders van hun
woozd en eedi.

Ruste.

6 Ich wassche
mijne handen
in onschuld /
ende ich ga
rontom uwen
altaar /

6 'k Wasch myn handen / Heer / In
onschuld / en ik keer My naar uw
huys en heilgdom ; 'k Zie daar uw

outer zanden Met heilige offerhan-
den / En ga gereinigt daar rontom.

7 Omdat ik uwen lof / Onetndig
groot van stof / Verheide met myn
stem en zang : Dat ik uw wonder-
werken / Booz niemand te beperken /
Vertelle en roem myn leven lang.

8 'k hebbe lief / o Heer / De woning
uwer eer / 't Huys van uw naam en
Majesteit / De plaats des Tabernakels /
Gehecht dooz valse schakels /

Die gy hebt booz uwe eer bereidt.

9 Raap myne ziel niet wech / Daar
'k booz u nederleg / Met hen die
snoode zondaars syn ; Myn leven
met de mannen / Booz bloetdorst
narrstprannen / Die 't quaat bedek-
ken met een' schyn.

10 Mier handen syn besmet Alder
schennis ; die uw wet verstaanden / en
wier

7 Om te doen
hooren de
stemme des
lofs / ende om
te vertellen al-
le uwe wonder-
ten.

8 Heer /
ich hebbe lief
de woning
uwer eer /
ende de plaats
des Taberna-
kels uwer eere.

9 En raeyt
mijne ziele
niet wech met
de sondaren ;
noch mijn le-
ven met de
mannen des
bloets :

10 In welker
handen schen-
delik bedrijs
is ; en die wel-

Der rechter-
hand vol ge-
schenken is.

Musical notation with lyrics:
mijre rechte handt Derlust is met
geschenken Om 't heilig recht te
krenken / Dat zy betreen dooz 't
ganfche landt.

11 Maer ich
wandele in
mijne oprech-
tigheyt; verlost
my / van / en-
de zyt my ge-
nadigh.

Musical notation with lyrics:
11 Maar ik den / Heer / oprecht
In wandel / als nu knecht / En
zoekte u in oprechthheit; Zyt my
dan nu genadig / En redt my /
als weldadig / En die my hebt
uw gunst bereidt.

12 Mijn boet
staet op effe-
ner bane; Ich
sal den Heer
loven in
de vergaderin-
gen.

Musical notation with lyrics:
12 Ik voel myn boeten staan Op
een geslechte baan / Gansch effen;
dies zal ik den Heer / In syn vergader-
ringen / Vereeren met myn zingen /
En looben / tot syn roent en eer.

Psalm xxvij.

Psalm 27.

1 Een Psalm
Davids.
De Heer is
mijn licht /
ende mijn
heyl; dooz wien
soud' ich ver-
baert zyn?

Musical notation with lyrics:
G Odr is mijn licht / mijn heil;
wien soude ik vreezen? De Heer is
al mijn stercke en levenskracht: Dooz
wien soude ik verbaert of angstig

Musical notation with lyrics:
weezen? 'k Derwacht myn hulp van
zyne hoede en waag: Als 't booze
rot / myn tegenstebers / my fier
naderbe / met ope keel en maag /
En elk zich naar myn vleesch toonde
eben graag / Stiet alles aan / en
viel aan myne zy.

2 Als de boose/
mijne tegen-
partijen/ ende
mijne vyand-
den tegen my/
rot my nader-
den/ om mijn
vleesch te
eeten / stieren
sy zelfs aan/
ende vielen.

Musical notation with lyrics:
2 Of schoon een heir my sluit in myne
wallen / En my rontom belegert en
genaakt / Ik vreeze niet wat my
koomt overballeen; 'k Vertrouw hier
op / schoon d' oozlog woedt en blaakt.

3 Of my
schoon een le-
ger belegerde /
mijn herte en
soudde niet
vreesen; of
schoon een ooz-
logh tegen my
opfontde / soo
vertrouw ik
hierop.

Musical notation with lyrics:
Een ding hebbe ik begeert van Godt /
den Heer / Het geen ik ook zal zoeken
't allen tydt / Dat ik altoos myn
levens dagen spr' In 's Heeren
huys / en leevde 't zyner eer.

4 Een ding
heb ik van
den Heer
begeert; dat sal
ich zoeken; dat
ich alle de da-
gen mijns le-
vens mach
woonen in 't
huys des
Heeren /
om de lieflich-
heyt des
Heeren te
aenshouwen /
ende te onder-
soeken in sy-
nen Tempel.

Musical notation with lyrics:
3 Opdat ik daer verrukt en blij
beschouwe / En onderzoek des
Heeren lieflykheit / Dat myne ziel op

5 **W**ant hy
heestrecht my
in sijne hutte
ten dage des
quaets; hy ber-
bergt my in het
verbozen; hij
niet tenne; hy
berbooght my
op eenen rots-
steen.

5 **W**ant hy
heestrecht my
in sijne hutte
ten dage des
quaets; hy ber-
bergt my in het
verbozen; hij
niet tenne; hy
berbooght my
op eenen rots-
steen.

5 **W**ant hy
heestrecht my
in sijne hutte
ten dage des
quaets; hy ber-
bergt my in het
verbozen; hij
niet tenne; hy
berbooght my
op eenen rots-
steen.

Rustte.

4 **O**ok woedt myn hoofd / gebzydt
van smaat en schanden / **J**hu boven
al myns vbandts schaar verhoogt;
En ik zal in zyn tente d'offerhanden
Dan schel geklank / gelyk ik heb be-
oogt / **J**hu offren, en den Heer met
myn gezang Vereeren. hoor myn
stem / Heer / als ik roep / **T**oon my
genaâ: schut my hoor 's vbandts roep / **E**n
antwoozdt my / dan ben ik nimmer bang.
5 **H**y zegt tot my: hoam / wil myn
aanschyn zoeken / **Z**oo tuigt myn

hart

hart): ik zoek u aanschyn / Heer.
Verschuil u niet als in verbozen
hoeken / **M**daar schiet den gans wt
aanschyns op my neer. Heer ook u /
knecht in toornigheid niet af; **H**y
ziet altoos myn trouwe hulp geweest /
Godt myns heils / dien 't mensch
dom eert en vreeft / **B**egeef my / noch
verlaat my niet te straf.
6 **W**ant schoon ik van myn vader
ben verlaaten / **E**n moeder / neemt
de Heer my gunstig aan. Heer / leerme
uw' weg / ten byt van die my haaten
En my berstien: leime op de rechte
baan / **O**p 't pad der deugt. geef my
nooit aan de lust **M**yns haters:
want de valsheit speelt haar rol;
Apnedigen en leugendichters / dol
En weghelig / verstooren myne rust.
7 **W**adde ik niet vast geloofte dat ik

sichte: Ich
soek u aenge-
sicht / **G**
Heer.
9 **D**erbergt
u aengesichte
niet door my /
en heert uwen
knecht niet af
in toorne; **O**p
ziet myne hulp
geeweest / en
begeeft my
niet / ende ver-
laet my niet /
God myns
heils.

10 **W**ant mijn
vader ende
mijne moeder
hebben my
verlaaten; maar
de **H**eer
sal my aen-
men.
11 **H**eer
leert my uwen
wegh / ende
leert my in 't
rechte padt / om
my niet berstie-
ders wille.
12 **G**eeft my
niet over in de
begreete mijn-
ner tegenpar-
tijders; want
valsche getuy-
gen zijn tegen
my opgestelt aen /
mits gaders
die weghel-
biaaft.

5

het

13 Soe ik

6 **O**ok nu sal
mijn hoofd ver-
hooght woed-
den boven
mijne vband-
den die ront-
om my zyn /
ende ich sal in
sijne tente of-
ferhanden des
gelauchs of-
feren; ich sal
zingen / in
psalmzangen
den **H**eer.

7 **H**oor /
Heer /
mijne stemme:
[als] ich roep
pe: ende weest
my genadig /
ende antwoozt
my.

8 **M**ijn herte
segt tot u: **H**y
segt / **D**oecht
mijn aenge-

niet en hadde
geloof, dat ich
het goede des
Heeren soude sien in
het land der le-
verdigens; [ich
ware ver-
gaen.]

14 Wacht op
den Heer /
want / zyt
sterck / ende hy
u herte ver-
sterken; ja
wacht op den
Heer.

het goede Des Heeren noch aan-
schouwen zou in 't lande der leven-
den / ik ware / als buiten goede /
Dergaan in druk / geraacht uit mynen
stant. Wacht op den Heer / zyt sterck
en wel te zeen / Hy zal uw hart ver-
sterken dooz syn kracht; Streunt op
den Heer / ja wacht hem dag en
nacht / Zoo hoorz hy al uw since-
ken en gebeden.

Psaln 28.

De xxvij Psalm.

1 [Een
Psalm] Da-
vids. Tot u
roepz ich /
Heer; mijn roez-
sten / houdt u
niet als doof
ban my af; op
dat ik niet /
[soo] op u ban
my stille
houdt / verge-
leken en woerde
niet de gene die
in den kuyl
u; derbaleu.
2 Hoorz de stem-
me mijner
smeeking /
als ich tot u
soepz; als ich

T Or u roepz ik / o Heer / myn stercke /
Myn roeze; och dat uwe oore merkte
Op myne stem! Zult op u toonen
Als doof; zoo woerde ik als die woonen
In 't stof; en die / dooz uwe straf /
Hier daalen in den kuyl en 't graf.
2 Hoorz / Heer / de stemme mijner smeeking /
Als ik tot u / met hardberzeeking /
Myn roepz en hestz myne handen

Maar

Maar d' aanspraakplaats / by 't offer-
zanden / De plaats ban uwe heilighheit /
Daar gy uw gunst heft toegezeit.
3 Trek my niet wech met d' onrechtwekers /
In sechyn vzeeliebend / maar versterkers
Van 't quaade / in 't snoode hart versterken.
4 Rogm hunnen doozen handel vzeeken.
Geef hen naar hunner handen werck /
Dergeldt hen / want zy woeden sterck.
4 Omdat zy niet hun hart niet letten

5 Om datse
niet en letten
op de daden
des Heeren; / noch op
het werck sijner
handen; soo sal
hyse afvzeeten /
ende en salse
niet houwen.
6 Geloofz zy
de Heer; want hy
brest de stemme
mijner smeek-
lingen ge-
hoort.
7 De Heer
is myne
stercke / ende
mijn schilt / op
hem heeft mijn
herte ber-
rouwt ende ik
ben gholpen;
dies spijngt

Op 's Heeren daden / noch zich zetten
Om zyne werken aan te schouwen /
Zal hyse vzeeken / en niet bouwen.
Zy derben eeuwigh 't zalig goedt /
Dooz zyne straffe en gramscaps gloedt.
5 Geloofz zy Godt / die myn gebeden
Gehoorz heeft met goetgunstigheden.
Myn schilt en stercke is by den Heere.
4 Werroude op hem / en / tot zyne cere /
Ben ik geredt: dies spijngt myn hart

mijne handen
opgeste na de
aanspraak-
placze uwer
beyligheit.
3 En trekt my
niet weg met de
gobloof; ende
dat met de wer-
kers der onge-
rechtighheit die
ban vzeede spze-
ken niet hare
naesten; waer
quaet is in
haer herte.
4 Geef hen na
haer doen, ende
na de boosheit
haer hande-
lingen; geef
hen na haer
handen werck;
voer hare ver-
geldinge tot
haer wederker-
ren.

5 Om datse
niet en letten
op de daden
des Heeren;
noch op
het werck sijner
handen; soo sal
hyse afvzeeten /
ende en salse
niet houwen.
6 Geloofz zy
de Heer; want
hy brest de
stemme mijner
smeekingen
gehoort.
7 De Heer
is myne
stercke / ende
mijn schilt /
op hem heeft
mijn herte
berrouwt
ende ik ben
gholpen;
dies spijngt

D

Dan

Wijn herte van
weemde/ ende
ich sal hem met
mijn gefang
loven.

De Heere
is haer
lieder stercke/
ende hy is de
sterckheit der
verlossingen
tijns Gefe-
den.

Verloft u
voicin/ ende ze-
gent u erbesen/
de weyde/ en-
de verheffe toe
an der eeuwig-
heyr.

Psalm 29.

1 Een
Psalm Da-
vids. Gebet
den Heere
/ of kinde-
ren der mach-
tigen / gebet
den Heere
eere ende
stercke.

2 Gebet den
Heere de
eere sijn
naem; aen-
bidet den
Heere in
de heerichheit
des heylig-
doms.

3 De stemme
des Heere
is op de
waeren / de
God der eeren
dondert; de
Heere is
op de groote
waeren.

Van blydschap op / ontseft van smart.

6 Ik zal hem met gezangen looben.

Godt is juu stercke en macht van boven.

Hy is de sterckheit van 't bezypden

Dan zyn Gezalven / dooz zyn lyden.

Verlos uw volk / geef zegen / weidit

Uwe erbe / en dyaagze in eeuwigheit.

De xxxi Psalm.

G 1 Dooften / geest den Heere /

Geest hem zyn' lof en eere.

Gy kinderen der stercken

Dooft hem in zyne werken.

Geest hem den roem van zynen naam /

Aanbidt den Heer; dat elk bequaam

Hem eere in zyne heerichheit /

Die zich in 't heiligdom verspreidt.

2 Godts stem is op de watten /

Die dooz 't beroeren schatren.

De Godt der eeren dondert /

Dat yder staet verwondert.

De

De Heer is op den waterholk.

De stem des Heeren / uit een wolk

Gehozen / woedt met groote macht

En heerichheit op d'aard' gebagt.

3 Godts stem / wie zou niet schroomen ?

Verzucht de cederboomen ;

Des Libans hoogen ceder

Welt 's hemels Heer ter neder.

Hy doet se huppelen / als / in 't groen /

Eenhoerens en de kalvers doen /

Noch jong en wulps. de Libanon

Beest dooz Godts stem / met Sion.

4 De hooge cederstammen

Zet 's Heeren stem in blammen /

In glostend bier en koolen.

Godts stem klinkt in de holen.

Dooz haar beest veldt en woesteng /

Ook hades wildernis daar by.

De hinden brengen jongen voozt /

Of gaan in arbeit / dooz zyn woozdt.

D 7

5 Godts

4 De stemme
des Heere
is met
macht; de
stemme des
Heere is
met heerich-
heit.

5 De stemme
des Heere
is die
de cederen; ja
de cederen
verzucht de
cederen Liba-
non's.

6 Ende hy
doeft hup-
pelen als een
half den Liba-
non / ende Si-
on / als een
jongh een-
hoorn.

7 De stemme
des Heere
houwt
er blammen
uyers up.

8 De stemme
des Heere
doeft de
woestijne be-
ren; de Heere
doeft de
woestijne wa-
des herben.

9 De stemme
des Heere
doeft de
hinden jongen
werpen / ende

ontbloot de
wonden: maer
in sijnen
Tempel seyt
[hem] een ve-
gelich eere.

ro De H.C.E.
n.C heeft ge-
ten over den
waterbloet: ja
de H.C.E.
st / Koning in
eewwigheyt.

xi De H.C.E.
n.C sal sijnen
volcke kercke
te geuen; de
H.C.E. sal
sijn volck zegen
men met vrede.

Psalm 30.

1 Een
Psalm / een
Liedt der in-
topinge van
Davids huyt.

2 Ich sal u
verhoogen /
H.C.E. /
want gy hebt
my opgetroc-
ken / ende mij-
ne vbanden
over my niet
verhuypt.

3 H.C.E.
mijn Godt; ik

5 Godts stem ontbloot de wonden.

Maer elck / dooz hem behouden /

Wetcedt mer lust zyn' d'empel /

En eert hem in den tempel.

De Heer / die magtig is en goedt /

Zat op den grooten waterbloet /

Hy heerscht 'er ober; ja de Heer

Zit eeuwig Koning / vol van eer.

6 De Heer geeft kracht en sterkte

Het volck dat naefsig merkte

Op zyne stem. den vrede

Deelt hy het gunstig mede.

Psalm xxx.

Z Al uwen naam verhoogen / Heer /

En jarchen hzolph t' uwer eer.

Want gy hebt myne ziel geredt /

En opgetrokken uit het net.

Myn vbandt kon zich niet verhsyden /

Want gy holpt my in al myn syden.

2 O Heer / myn Godt / ik riep u aan /

Want

Maet doorsbenauthett aangedaan /

En werd geneezen dooz uw magt.

Gy hebt my uit het graf gebzagt /

En my behouden by het leven /

Dat ik niet dooz den kuyl zou sneedn.

3 Zingt / zingt den Heer / gy die hier smaakt

Zyn gunste / en dooz wier heil hy waakt.

Gedenkt mer lof zyn heilgheit.

Want maar een ooggenblik bereidt

Hy zynen toozn; daar hy een leven

Dan gunst zal aan zyn erfdeel geueen.

4 Want zyn goetdgunstgheit bekyft

Kan 't volck dat hem gchoorzaam blyft /

Dooz alle tydt en eeuwen heen.

Deg avondts hoort men droef geween /

Maar 's mozzgens juicht men met gesangen /

Om 't heil / van zyne gunste ontfangen.

Aufte.

5 Ik zeide in mynen boozspoedt wel;

'k Zal nimmer wanklen dooz geuel /

Want

hebbe tot u ge-
roepen / ende
gy hebt my ge-
nepen.

4 H.C.E.
gy hebt mijne
ziele up het
graf opge-
boert; gy hebt

my by het le-
ven behouden /
dat ich in den
kuyl niet den
nedergedaert.

7 Psalmzingt
den H.C.E.
ik / gy sijne
gunstigenoo-
ten / ende seg-
get lof ter ge-
dachtenisse sij-
ner heilg-
heyt.

6 Want een
ooggenblik is
'er in sijnen
toozn / [maer]
een leven in
sijne goetgun-
stgheyt: deg
avondts ver-
nacht het ge-
ween; maer
deg mozzgens
is 'er gejuich.

7 Ich seide
wel in mynen
boozspoedt. Ich
en sal niet

waanchelen in
eenwigheyt.
8 Want /
Heer / myn
hadt mynen
bergh booz
uwe goetgun-
stigheidt bast
gest: [naer
doe] gē uw
aenlicht
verberget/
wiech' icht ver-
schicht.

9 Tot u /
Heer /
riep icht: ende
ich sinechte
tot den Heer.
10 Dat gewin
is 'er in mijn
bloet: in mijn
nederdalen tot
de groete / sal u
het stof loben:
sal het uwe
waerheyt ver-
kondigen?
11 Hoor /
Heer / en
de zyt my ge-
nadigh: Heer /
weest my
ren helpere.
12 Gy hebt
my mijne wee-
klage veran-
dert in eene
reffe: gē hebt
mijnen sakh
ontbonden / en-
de my met
blijdschap
omgordet.
13 Gy dat
[mijne] eere u
psalmzinge /
ende met en

Want gy hadt mynen berg heel bast
Gezet / bezpdt booz oberlast.
Ik mogt / dooz uw goetgunstigheden /
En hoede / 'e vzedespadt betreeden.
6 Maar toenge uw vriendlyk aangezicht
Verbergede / miste ik alle licht.
Ik werd herschikt: 'k riep tot u / Heer /
En smeekte uw aanschyn / als weleer;
Wat winst is in myn bloedt te binden /
Danneer de doodr my zal verstoffen?
7 Dozdt uwe roem vermeldt van 't stof?
Verkondigt het uw' waerheyt lof?
Hoor / Heer / en weest my tot een hulp /
Opdat my 't quaadt niet oberstulp'.
Gy hebt myn klagte en leet verandert
In eene reis en zegestandert.
8 Gy hebt myn' sakh ontbonden / Heer /
En my omgordt met vzeugde en eer.
Opdat myne eere u loode en zing' /
En nimmer zwopge in 's tempels klag.

Swijge: Heer /
Gē / mijn
Gode / in een-
wigheyt sal icht
u loben.

Heer / myn Gode / ik zal u prysen /
En eenwiglyk u eer bewysen.

De xxxi Psalm.

Psalm 31:

Ik stelle op u / Heer / myn betrou-
wen / Dat my nooit schande of smaast
Trefse of benaauw'; maar laat
Mij eenwiglyk uw heil beschouwen.
Help my uit / naar myn beden /
Dooz uw gerechtigheden.
2 Reig / Heer / uw ooren tot myn klagen.
Redt my van 's vyands trots.
Wees my een sterke rots /
En vesting / vast booz haters laagē:
Een huis / om my te hoeden
Dooz hun gewelt en woeden.
3 Want gy zyt myne steenrots / 't leven
Van myne ziel / myn bozz;
Gelet my dooz uw zoeg /
Om uwen naam / in top verheven.
Redt my int alle netten /

1 Een Psalm
Davids / booz
den Opper-
sang-meester.
2 Op u /
Heer / be-
trouw ik / en
laet my niet
beschaem
worden in een-
wigheyt: help
my uit booz
uw gerechtig-
heyt.
3 Drecht uwe
oore tot my /
reddet my haes-
telich / weest
my tot eener
stecken rots-
steen: tot een
steer vast huys /
om my te be-
houden.
4 Want gy
zyt mijn steen-
rots / ende
mijne buert:
Leyt my dan /
ende doert my
om uwes
naems wille.
5 Doet my
uytgaen uyt
het net / dat is
booz my ver-

dozgen heb-
ben: want gy
ziet mijne
sterke.

6 In uwe hand
bedeelt ich mij-
nen geest / gy
hebt my ver-
loft / **G. G.**
Gy / gy Godt
der waerheyt.

7 Ich hate de
gene / die op
valsche pde-
heden acht ne-
men: ende ich
betrouwe op
den **H. G. G.**

8 Ich sal my
verheugen /
rade verlyp-
den in uwe
goedertieren-
heyt / om dat
gy mijne elen-
de hebt aenge-
sien / [ende]
mijne ziele in
heraantrededen
gehent.

9 Ende en
hebt my niet
overgelevert
in de hand des
vyants: gy
hebt mijne
voeten doen
staen in de
ruypte.

Die zijt my heimlyk zeyten.
4 'k Bedeelt myn geest in uwe handen.
Want gy hebt my bevredt /
Godt / die waarachtig zijt.
Ik haate hen / die / tot hun schanden /
Op nietige pdeheden
Acht neemen / en hun zeden.

I. Ruste.

5 'k Betrouwe op Godt / verheugt van
harte / Diens goedertierenheit
Geroemt wordt en verzeidt.
Want gy zaagt myne elende en smarte /
En hende in gunst myn ziele /
Datze in geen wanhoop viele.
6 Gy / Heer / hebt my ook niet beslooten /
In 's vyants magt en handt /
Scout tegen my gekant ;
Maar my uit zyne sterke poeten
Geredt ; en myne voeten
De ruimte doen ontmoeten.

7 Dees

7 Dees dan / o Heer / myn ziel genadig /
Beanght en zwaar geplaaht.
Myn oog is doozgeknaagt
Van smart. myn liden rust gestadig /
En pzaangt myn buik en leden.
Myn geest wordt sel bestreden.
8 Want dooz de droefheit is myn leben
Verteert ; myn jaeren zyn
Verzucht in rou en pyn.
Myn hzacht heeft my ook gansch begeben
Dooz misbedryf: myn weenen
Doozknagt myn vleesch en beenen.

II. Ruste.

9 Dan wegen alle myn bestryders /
Den ilt myn nabuers smaat ;
Behenden / in dees' smaat /
Tot schrik ; gehoont van myn beryders.
'k Zie my ook op de straaten
Dan pderen verlaaten.

10 Ik ben als uit het hart vergeten /

Selph

10 Zijt my
genadigh /
Heer /
want my in
bange: van
bedrict is
doozknagt
mijn ooge /
mijn ziele en
de mijn buik.

11 Want mijn
leben is ver-
teert van
droefheit /
ende mijne ja-
ren van such-
ten ; mijne
kracht is ver-
vallen dooz
mijne onge-
rechtigheyt :
ende mijn
beenderen zyn
doozknagt:

12 Dan wegen
alle mijne we-
derparijders /
den ich oock
mijnen nabue-
ren grootliks
tot reuen
smaet gewo-
den / ende mij-
nen behenden
tot reuen
schrik: die my
op der straeten
sien / vlieuen
van my wech.

13 Ich ben

upt het herte
vergeten / als
een doobe; Ik
ben geboren
als een beboz-
ven bar.

92 Davids Harpzangen. Pf. 31.

Gelyk een doobe in 't graf.
Eik wendt zich van my af.
'k Ben als een bar rontom gereeten /
Bedooven en ontwaardig.

14 Want ich
hoorde de na-
spake van be-
zen; bzeese is
van rontom-
me / bewijle sy
te samen tegen
my traeflaen:
sy denken mij-
ne ziele te ne-
men.

Eik smaat my heel boosaardig.
11 Want ik / rontom bezet met bzeezen /
Dernam aan alle zy
De naspraak tegen my;
Dun raadslag heeft myn ziel berweezen /
Om haar met hzacht te rooven /
En 't levens licht te dooven.

15 Maar ich
betrouw' op
u / O Hee-
re; ik seg-
ge / Gy zyt
mijn Godt.

12 Maar ik betrouwe op u / O Heere /
Ik zeg: gy zyt myn Godt.
Mijn levestyd en lor
Zyn in uw hand / verhoogt in eere;
Gedt my uit 's vyands handen /
En myn vervolgers tanden.

17 Laat u aen-
gesicht oer
uwen knecht
lichten; verlost
mij dooz uw
goedertieren-
heyt.

13 Laat oer my uw aanschyn lichten /
Verlost in gunste uw' knecht /
Daar 't woord hem toezegezt: En

En laat my nooit dooz schaamte zwoigen /
Want ik roepe u aan / Heere /
Opdat geen quaat my deere.

18 O Heere /
laet my niet
beschaemt
woogen / want
ich roep u aen;

III. Guse.

14 Maar schaamte treff' de godde:
loozen / Verdelg hen tot in 't graf.
Verstom / tot smaat en straf /
De valsche lippen van de boozen /
Die trots bestaan de vzoomen
Te lastren / zonder schzoomen.

Laet de godde
loofe bes-
chaemt wo-
gen / laetse
woogen in 't
graf.

19 Laet de
valsche lippen
stom worden /
die hart spze-
hen tegen den
rechtverdi-
gen / in hoog-
moet ende ver-
achtinge.

15 Hoe groot zal 't goedt ook booz hen
weezen / Dat gy hebt wechgeleg /
Betwzocht en toezegezt /
Dooz hun die uwen naame bzeezen /
Hier by der menschen kindren:
't Goedt dat nooit zal vermindren!

20 O hoe
groot is u
goer / dat gy
wech-gelept
hebt booz de
genedie bze-
zen! Doat gy
getwzocht hebt
vooz de gene-
die op u be-
trouwen / in de
tegenwoozdig-
heyt der men-
schen kindren!

16 Gy zult hen in 't geheim versteeken /
Dan 't Goddlyk aangezigt /
In 't ongenaakbaar licht /
Om 's mans hoogmoedigheeden te bzeeken; En

21 Gy ver-
berghste in 't
verbozene
uwes aenge-
sichts booz de
hoogmoedig-
heden des
mans; gy ver-
steekste in eene

hutte booz den
thout der tou-
gen.

22 Geloofst zy
de **W. G. G. G.** /
want hy heeft
sine goeder-
tierenheit aen
my wonderlyk
gemaect / my
woerende als
in eene haffe
stadt.

23 Gheseyde
wel in mijn
haesten : Ich
ben afgesneeden
van booz uwe
oogen : dan
noch hoorde
gy de stemme
mijner sinec-
hingen als ich
rot u riep.

24 Bedekt den
W. G. G. G. hier
gy alle sine
gunstgenoo-
ren / want de
W. G. G. G. be-
hoedt de gelou-
bige / ende ver-
geeft overvloes-
selij den ge-
nen die hoogh-
moet bedyft.

25 Zijt sterck
ende hy sal u
lieder herre
verstercken /
alle gy die op
den **W. G. G. G.**
hoopt.

En in een hut besluten /
Om rougentwist te sluten.

17 Geloofst zy Godt / die zyn genade /
En godertierenheit

Heeft wonderlyk verheydt
Aan my / tot 's bypandts schande en schade /

My woerende in een stercke /
Dat elk zyn bystant mercke.

18 Ik zeide wel : ik ben afgesneeden
Van booz uwe oogen / Heer ;

Van hoorde gy noch weer
My roeyen / sineken / en gebeden.

Liefst Godt zyn gunstgenooten /
Hy sal uw heyl verzootten.

19 Want Godt / de Heer / behoedt de
vroomen / En straft den eubelmoedt /

Dooz trots en waan gehoedt.
Zyt sterck / en hoopet wy zonder schroomen

Op Godt / hy sal u sterken
En 't goede booz u werken.

De xxxij Psalm.

Psalm 32.

Welzalig hy / wiens misbedyft
en zonden Bedekt zyn / hy die byz

spzaak heeft gebonden. Welzalig is
de mensche dien Godt slaakt dan

onrecht / en tot wien zyn heyl ge-
naakt : Dien 't misdyft niet van

Godt wordt toegreken / Wiens
quaet hy niet in zyn gedekboek re-

kent. In wiens gemoet bedrog noch
valsheit woont / Maar die zich rou

in al zyn daeden toont.

2 Wanneer ik zweeg / herouderden
myn beenen / Cerdwylmen my den

gantschen dag zag weenen / En / als
een leeu / steeds byllen met geklag /

Want uwe handt gehoelde ik nacht
en dag / Die my zwaar dykte en

neefsmect van de hoogte. Myn sap
werdt zelf verkeert in zomrbedrogte /

1 Een onder-
wijninge Da-
vids. Welge-
lichsaligh is
hy / wiens
overtredinge
vergeben /
wiens sonde
bedekt is.

2 Welgechick
aligh is de
mensche / dien
de **W. G. G. G.**
de ongerechtig-
heyt niet toe en
reinkt ; ende in
wiens geyst
geen bedrog
en is.

3 Doe ick
zweg / / toet-
den mijne
beenen berou-
dert / in mijn
gullen den
gantschen dag.

4 Want uwe
handt was
dagh ende
nacht swaer op
my / mijn sap
wert verker-
t in suer-
zoogen /
Sela!

Myjn

De

Psaln 33.

De xxxij Psaln.

1 Op rechte
heerdige sin-
ger vrolich in
den Heere.
Lof betacme
den oprechten.

2 Lobet den
Heere met de harpe;
psalmfing-
gen hem / met de
lute / ende
het tienmarich
instrument.

3 Singet hem
den nieu-
we liedt; spiet
wel met vro-
lich geschal.

4 Want den
Heere woort
recht / ende al
sijn werck ge-
stout.

Rechtvaardigen / zingt vzeugde-
psalmen / Zingt vrolyk in den Heer /
in 's Godr. Al passen lof en zegen-
galmen / Op heldren toon / naar zyn
gebodr. Loofte met veel en luyten /
Harpgeklank en fluyten /
's Werelds Oppreheer.
Wilt met keelen praeren
't Spreektuig van tien snaeren /
Tot zyn roem en eer.

2 Zingt Gode nieuwe feestgezangen /
En spiet dooz hem met vzeugdgeschal.
Want 's Heeren woort / zoo waard t'ont-
fangen / 's rechte / en zuyde hemelval-
Al zyn groote werken
Zyn / als elc kan merken /
Dol getrouwicheit.
Als de zon in klaarheit /
Zeker en vol waarheit /

Dooz

Dooz dit ruim verzeide.

2 Hy lieft het rechte / en hoog gerichte.
'k Sie d'aarde vol van zyne gunst /
En goedertierenheit; hy sichte
Haar dooz zyn goddelijke kunst.
Dooz het Woort des Heeren
Is / gelyk wy leeren /
's Hemels hoog gemaakt:
Daar aan 's hemels tranfen /
't Weir blinck / vol van glansfen /
Dooz zyn Geest en blaekt.

5 Hy heeft ge-
rechtigheide
ende gerichte
liet; de aerde
is vol van de
goedertieren-
heit des
Heeren.

6 Dooz het
woort des
Heeren
zyn de hemel-
en gemaakt;
ende dooz den
Geest sijn
monst al haer
heer.

I. Ruste.

4 Hy vzeugt te zamen al de watren /
Der zee / gelyk op eenen hoop.
Den afgrondt siet hy / by het schatren /
Schachameren dooz zynen loop.
Laet al d'aarde vzezen
Dooz den Heer / die 't wezen
Van het schenzel geeft.
Laet d'inwooners schrikken /

7 Hy berga-
dert de wa-
ren der zee als
op eenen hoop;
hy siet de af-
gronden / schat-
kameren.

8 Laet de gan-
sche aerde vze-
den den Heere
vzezen; laet
alle inwoon-
ders van de
wereld woos
hem schrikken.

E 2

Dooz

Door den Heer / en wikkhen
Hoe 't al door hem leeft.

9 Want hy
Spreekt / ende
het is 'er; hy
gebiedt / ende
het staat 'er.

9 Want Godt / de Schepper aller dingen /
Spreekt / en het is 'er / naar zyn woordt :
't Geen hy gebiedt in 's hemels kringen /
Of hier beneden / staat 'er voort.

10 De Heer
Siet beent-
licht den raet
der Heydenen /
hy bzecht de
gedachten der
volckeren.

Hy verbzecht de daaden
In het hart bernaaden
Dan het heidendom ;
Sloopt der volken kachten /
Alffen en gedachten /
En maaktze alle ston.

11 [Maar]
de raet der
Heeren
bestaet in ewi-
ghheit; de ge-
dachten sijn
heren van ge-
flachte tot ge-
flachte.

6 Maar 's Heeren raadt bestaet ontzijk-
baar / In eenwighheit hy 't nageflacht :
Zyn harts gedachten / die ontzijkbaar
Zyn voort 't verstandt / bestaan met kacht.

12 Welge-
fuchtsalich is
het volck
wiens Godt de
Heer is ;
het volck / dat
hy sich ten erve
verhoren
heeft.

Zalig moetmen roemen /
En gelukkig noemen /
't Volk wiens Godt de Heer
Is ; hy hem verhoren /

Tot

Tot zyn eef geboren /
Doort zyn' lof en eer.

II. Ruste.

7 De Heer schouwt neder uit den hemel /
En ziet de menschen kindren aan
In hun bedrpf en aartfch gewemel :
Hy meegt hun goede en quaaide daan.

11 De Heer
Siet schouwt
neder uit den hemel /
ende niet alle
menschen kin-
deren.

Hy ziet / als een Koning /
Uit zyn vaste woning /
Op d' inwooners neer
Dan den kloot der aarde /
Dien hy openbaarde
Zyne magt en eer.

14 Hy niet neder
bent zyne vaste
woonplaets /
op alle in-
woonders der
aerde :

8 Hy vormt in 't binnenste al hun harten /
En let op al hun handenwerk :
Hy valt / die zyne hoogheit tarten /
Doort zyn vermogen haast te sterck.

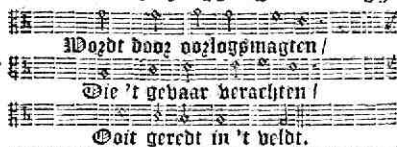
15 Hy socht
meert haerer
aller herte ; hy
let op alle hare
werken.

Men ziet geene schaaven
Oft een' Doest bewaaren /
En geen dapper heldt

16 Een Kro-
ning wort niet
behouden doort
een groot
heer ; een heldt
wort niet ge-

reddet door
groote hzacht.

17 Het peert
sept te over-
winninge en-
de en bevydt
niet door zyne
groote ster-
ke.

18 Siet / des
heeren oogen
doogt is over de
gene / die hem
vreesen / op de
gene die op sy-
ne goedertie-
renheyt hoop-
pen;

III. Nuffe.

19 Om hare
ziel van den
doot te reddent
ende ont haer
op het leven te
houden in den
honger.

20 Onse ziele
berbeydt den
heeren; hy

Wacht woort op den Heer / is onse hulpe / ende onse
schilt.

21 Want ons
herte is in hem
verblyt / om
dat wy op den
naam syner
heyligheyt
vertrouwen.

22 Uw goet-
dertierenheyt /
is over ons ; ge-
lych als wy op
u hoopen.

De xxxiv Psalm.

Psalm 34.

1 [Gen] Psalm] Dav-
ids : Als hy
sijn gelaet ver-
andert hadde
door 't senge-
schre van
Abimelech die
hem wech
toegh / dat hy
doozgingh.

1 Aleph. **I**ch sal den **HEERE** lo-
ben e'aller tijt;
Sijn lof sal ge-
burgelich in
mijnen mont
zyn.

2 Beth. **Mij-**
ne ziele sal
haer roorn in
den **HEERE**;
de sacht-
moedige sullen
het hooren; en-
de verbijde
zyn.

3 Gimel. **M**aecht den
HEERE met
mij groot; ende
laet ons sijnen
naem te saken
verhoogen.

4 Daleth. **I**ch hebbe den
HEERE ge-
socht; ende hy
heeft mij ge-
antwoort; en-
de my nyr alle
mijne bzeeren
geredd.

5 He. **D**an.
Sy hebben op
hem gesien; ja
(hem) als een
waterstroom
aengelooopen;
ende hare an-
gesichten en
zijn niet
schaem-root
geworden.

6 Zain. **D**ese
elendige riep;
ende de **HEERE**
hoorde; en-
de hy verlos-
te hem nyr alle
sijne benaht-
heden.

Zich roemen; zoodat elk het hoor'

1 Miens hart zagmoedig is / waardooz
Op blide Godt vereer'

2 Maecht 's hemels Heer nu groot
Met mij / opdat wy zynen naam
Verhoogen / als die 's byandis blaam
Gefluit heeft in den noodt.

3 Ik heb den Heer gezocht /
En hy heeft mij geantwoozdt; daar
Ik dooz geredt ben uit gebaar;
Godt heeft myn heil gewozcht.

4 Zy hebben op den Heer
Gezien / ja / als een waterstroom /
Hem aangelooopen / zonder schroom /
Waardooz zy booz oncer
En schaamte zyn bezypde.
Delendige riep in den doodt
Tot Godt / die hem zyn bystant boodt /
En redde uit zynen strydt.

I. Ruste.

4 Des Heeren Engel staat
Zyn legerenten om hen heen
Die steeds het dengdenpadt betreen /
En ruktze uit alle quaadt.

5 Maecht 's Heeren gunste en goedt /
Beschouwt zyn heil: welzalg is
De man die hem betrouwt / gewis
Wozdt hy dooz hem behoedt.

6 Gy heiligen bzeeft den Heer /
Want die hem bzeeren ziet men niet
Dan hem verlaaten in 't verdriet;
't Gebzek smyt hen niet neer.

7 De leeuwen / jong en graag /
Zyn heel dooz hongersnoodt gequelt /
Maar hem / die Godt ten toelucht stelt /
Ontbzeekt niets alle daag.

8 Moemt aan / gy kinders / hoozt
Maar mij / op dat ik u nu leer'
De bzeere van den Opperheer /

8 Beth. **D**e
Engel des
HEERE
legert sich
rontom de ge-
ne die hem
bzeeren / ende
ruktze nyr.

9 Geth. **S**maecht / ende
het / dat de
HEERE
goer is; welge-
luchtsalig is
de man / die
op hem be-
trouwt.

10 Jod. **D**reeft dete
HEERE / op
sijne heiligen;
want die hem
bzeeren hebben
geen gebzek.

11 Caph. **D**e
jonge leeuwen
lijden armoe-
de / ende hong-
ren; maar die
den **HEERE**
soeken hebben
geen gebzek
van enig
goet.

12 Lamed. **M**oemt gy
hunderent /
hoozt na mij;
Ich sal u des
HEERE
bzeere leeren.

13 Dien.
Wie is de man dien 't lust
Die is de man dien 't lust

Te leeven? Die die dagen lieft /

Daarin geen leet hem 't hart doozgrieff /

Maar die hy slyt in rust?

7 Bewaart uw tong van 't quaadt /

En uw lippen van bedzog

Te spreken. schuutwe het lasterspog

Der boozen en hun' raadt.

Wylt van het quade / en doet

Het goede; zoekt en jaagt naar hzee /

Het zwaardt blyve altoos in de shee /

Mein van onnozel bloedt.

15 Samed.
Wylt af van 't quade / ende
doet het goede;
soecht de hzee
ende jaeght
na.

16 Hin.
De oogen des
H. G. E. H. G.
zyn op de
rechtveerbig;
ende sijne oogen
tot haer ge-
roep.

8 Godt ziet uit 's hemels hoog

Op hen / die niet in waan en schyn /

Maar inderdaat rechtvaardig zyn.

Hun stem hoort hy omhoog.

Maar 's Heeren aangezicht

Is tegen hen die quaat begaan;

Hun

17 De. Het
weng'lichte
des H. G. E.
H. G. E. is te

9 Godt ziet uit 's hemels hoog

Op hen / die niet in waan en schyn /

Maar inderdaat rechtvaardig zyn.

Hun stem hoort hy omhoog.

Maar 's Heeren aangezicht

Is tegen hen die quaat begaan;

Hun

Hun naam woort ganschelyk verbaan

Dan d'aarde / en derft het licht.

9 Zy roepen / en de Heer

Verhoortze en redtze uit alle smart;

De Heer is hy 'e gebzoken hart.

Den geest gekneust en teer

Beschoudt hy. veel elendt

En rampspoedt treft de hzoomen; maar

De Heer bewaart hen in 't gebaar /

En helpze ook in het endt.

10 Hy zoegt vooz al 't gebeert'

Der zynen / zonder dat 'er een

Gezoken woort / noch uit zyn leen

Derwoest / maar 't blyft bereent.

De boogheit doot en slaat

De goddeloos / die in 't hart

De hzoomen haaten; schuilt en smart

Derwoestien hunnen staat.

11 De Heer verlost de ziel

Van zyne knechten; al die hem

gen de gene die
quaer' doen;
en hare ge-
dachtenisse
van der aerden
uyt te roeffen.

18 Tabe. Zy
roepen/ende de
H. G. E. H. G.
hoort; ende hy
redtze uyt alle
hare benaunt-
beden.

19 Hoop. De
H. G. E. H. G. is
na hy de ge-
brokene van
herten; ende hy
beschoudt de
verflagene van
geste.

20 Gresth.
Deele zyn de
legen/spoedert
des rechtveer-
digen; maar
uyt alle die
redder hem de
H. G. E. H. G.

21 Schijn. Hy
bewaert alle
sijne berede-
ren; niet een
van dien en
woort gebzo-
ken.

22 Chan. De
boogheit sal
den godloos
dooden; ende
die den rechts-
herdigen ha-
ten / sullen
schuldig hee-
laert woort
den.

23 De H. G. E.
H. G. E. verlost de
ziel sijner
knechten; ende

De

De

De

De

De

De

De

De

De

ten zeggen;
 9 **H**eer! hoe
 is u gelyk / die
 op den eerden-
 gen reddt van
 dien die steer-
 her is dan hy;
 ende den kleu-
 digen ende
 nootdriftigen
 van synen be-
 roober.
 11 **W**ebelige
 getuygen
 staender op;
 her geene ich
 niet en wert /
 epffchen sy van
 my.
 12 **S**y vergel-
 den my quaet
 booz goet / de
 berouwing mij-
 ner ziele.
 13 **W**an daer
 en tegen aen-
 gaende / als sy
 krank waren /
 was een sakh
 mijn kleedt /
 ich quiede mij-
 ne ziele met
 vasten / ende
 mijn gebedt
 heerde weder
 in mynen boe-
 fen.
 14 **I**ch ging
 steers / als of
 't een vrient /
 als of het my
 een broeder ge-
 weest ware; icht
 gingh gebucht
 in 't swart / als
 een die over
 (sijn) moeder
 creunt.

En zeggen; wie is u gelyk /
 O Heer! die zulk een liefdeblyk
 Den onderzuchten geeft / en redt
 Hem uit des rovers magt en net.
 6 Getuygen / wezelig van aart /
 Staan heftig tegen my geschaart.
 Zy eyschen dat ik nimmer kende:
 Booz goedt vergelbt my deze bende
 Het quaad / de roving myner ziel.
 Daar / als 'er een in krankheit viel /
 Ik eenen zakh hoos booz myn kleedt /
 Ten blyk van 'r diepe hartenleer.
 7 **W**an heb ik myne ziel gequele
 Alder vasten / dat ik was beknecht /
 En 't bidden in myn' hoezem heerde.
 Zyn lyden myn gewoedt zoo derde /
 Dat ik gebukt ging in het zwart /
 Zoodat het my troef aan het haer /
 Gelyk 't van vziendt of hoer gebeert /
 Of hem / die om zyn moeder treur.

Maar

8 **M**aar als ik hinkte / waren zy
 Aderblydt in 't hart / doch quamen my
 Gelyk verslagenen beklaagen /
 Alden zag hen treurig rouwe draagen /
 En 'k merkte niets: zy scheurden 't kleedt /
 En spzaken t'elkens van myn leet.
 Doch onder 't huichelachtig rot /
 En tafelzoers was ik hun spot.

III. Ruste.

9 **H**oe lang zal uw gedult dit zien /
 O Heer! koom my uwo bystant bién /
 En redt myn ziel weer uit de klaarten
 Der leunnen / die haar sel benaauwen.
 Zoo zal ik / by de groote schaar
 Dan uw gemeente / in 't openbaar
 Al looven; by een groot getal
 Dan volk u pryzen met geschal.
 10 **L**aet hen niet bly zyn ober my /
 Die my booz valsheit zyn party
 En byandt / noch met d'ooen wenken /

15 **M**aer als
 ich hinkte /
 waren sy ver-
 blyft / ende
 versamen den
 sich; sy versa-
 melden sich tot
 my [als] ge-
 slagen / ende
 ich en merkte
 niets; sy
 scheurden [ha-
 re kleedren] /
 ende en swe-
 ger niet stil.
 16 **O**nder de
 huicheliche
 spzakebrige ta-
 felbroeders /
 luerken sy
 ober my met
 hare tanden.
 17 **H**eer! hoe
 lange sult gy
 tot siedenbringe
 mijne ziele we-
 der van haer-
 lieder vertoe-
 stingen; mijn
 eenfame van
 de jonge leu-
 nen.
 18 **Z**oo sal ich
 u loven in de
 groote ge-
 meente; onder
 machtigh veel
 volck sal ich
 u pryzen.
 19 **L**aetse hen
 niet verblyden
 ober my; die
 my om valsche
 oeffenen
 byant zyn;
 Die

[noch] wens-
ken niet de
oogen / die my
sonder oogfahen
waren.

20 Want sy en
fpreken niet
van vrede /
maer sy beden-
ken bedrieg-
liche faken te-
gen de stille in-
den lande.

21 Ende sy
fpreken haren
mondt loyt op
tegen my : sy
fpreken wy / ha-
oufe ooge beeft
het gefien.

22 **W**ie hebbe
gy hebt het ge-
fien ; en fchijnt
niet : **H**eer /
Heer / en weest
niet verre van
my.

23 Ontwaakt
ende word
waker tot
mijn recht :
mijn Godt ende
Heer / tot
mijne
twistfale.

24 Doet my
recht na uwe
gerechtigheyt :
Heer / en
mijn Godt ; en
de en laetfchen
oer my niet
verblifden.

25 Laetfe niet
feggen in haren
heere : **W**ah /
onfe ziele : laet-
fe niet feggen /
Why hebben
hem verfon-
den.

Die my dooz wrechelhaat verdenken.

Want deeze fpreken van geen vrede /

Maer poogen 't flagzwaardt uit de fchee

Te rukken ; en 's landts stille fchaar

Dooz list te flozten in gebaar.

11 **S**y fpreken hinnen mondt wyd op /

En fchudden over my den kop ;

Sy zeggen trofs : ha / ha ; onze ooge

Heeft dit gezien. Heer / die om hooge

Zit / op zaagt zulks ; zwyg daarom niet /

En wees toch by my in 't verdziet.

Ontwaakt / wordt waker tot myn recht /

Heeft / Heer / de twistzaak van uw knecht :

12 Doet my naar uw gerechtigheyt

Toch recht / myn Godt / die u verbedr.

Laat zich myn byandt niet verblifden

In 't hart ; noch zeggen in myn lyden :

Wy hebben hem verfonden. laat

Hem fchaamroot worden die dooz haat

Derheugt zyn in myn keet. uw handt

Behleebeze met fchaamte en fchandt.

13 Maar laet ze vrolyk zingen / Heer /

Die myn gerechtigheyt en eer

Beminnen / laet ze 't allen tyden

Gedurig zich in u verblifden /

En zeggen : Godt zy groot gemaakt /

Die dooz zyn knechts gerustheit waakt.

Zoo meldt myn tong den gansen dag

Uw recht en lof / met diep ontzag.

maecht zy de **H**eer / die lust heeft tot de vrede syng knechts.

28 Zoo fal uijne tonge vermelden uwe gerechtigheyt ; [ende] uwen lof den gansen dag.

26 Laetfe be-
fchaemt ende
't famen
fchaem-root
worden / die
hen in mijn
quaet verblif-
den ; laetfe niet
fchaamte ende
fchande be-
kient worden /
die hen tegen
my groot wa-
ken.

27 Laetfe vro-
lyk zingen en-
de verblifd
zyn / die lust
hebben tot
mijne gerech-
tigheyt / ende
laetfe gebue-
ghich feg-
gen ; Groot ge-
rechtigheyt
maecht zy de
Heer / die lust
heeft tot de
vrede syng
knechts.

De xxxvj Psalm.

Psalm 36.

Die boezen overtreding fpreekt

Tot in myn hart / waardooz het vzecht ;

Omdat hy hooz zyne oogen

Godts vzeze derft / zich zelven vleest

In 't doen van ongerechtigheyt :

Zyn mondt fpreekt enkel lozen.

Tot weldeon wil hy niet verftaan.

's Nachts laet hy zyn gedachten gaan

Op onrecht / fel te haaten :

1 [Een
Psalm] Da-
vids / des
knechts des
Heer / :
dooz den Op-
pferfang-mee-
ster.
2 De overtrea-
ding des god-
loofen fprecht
in 't binnenfte
van mijn herte :
Daer en is
geene vzeest
Gods booz
fijne oogen.
3 Want hy
vleest sich fel-
den in fijn oogen ;
als in mine
fijne ongerech-
tigheyt be-

hant / die te
baten is.
4 De woorden
sijn onrecht
ende bedrog;
hy laet na te
verstaen tot
wel doen.

Hy staat den goeden weg voozop /
Leeft in der zonden slaverny /
En wil het quaadt niet laaten.

5 Hy bedenkt
onrecht op sijn
leger; hy stelt
sich op eenen
weg / die niet
gaet en is; het
quaet en ver-
keert hy niet.

2 O Heer / uw goedertierenheit
Is tot in 's hemels hoog verpreidt /
Uw waarheit ryft ten wolken.

6 O Heer
uw goedertierenheit
is (tot) in de
hemelen; uw
waarheit tot de
bovenste
wolken tot.

Uw recht staat / als Godts bergen / pal.
Uw oogdeel is een afgrondsdal;
Hy hoedt al 's werelts volken /

7 Uw ge-
rechtichyt is
als de bergen
Godts / uw
oogdeelen sijn
een groeten af-
grond: Heer
uw be-
houde men-
schen ende
besten.

Ook 't veer 300 groot / 300 dierbaar is
Uw goedertierenheit gewis.
Daarom / o Godt / de menschen
Tot uwer vleuglen schaduwhyzacht

8 Hoe dier-
baar is uwe
goedertieren-
heit / o Godt!
bies de men-
schen kinderen
onder de scha-
duwe uwer
vleugelen toe-
vlucht nemen.

Hun toelucht nemen / als hun wacht
En hoede / naar hun wenschen.
3 Zy worden bronken van het het
Uwsg hurs; gy dienltze als aan de wadt

9 Hy worden
bronken van
de verlichtheid
uwsg hurs;
ende gy
dienltze

Van uwe wellustheken.
Want hy u is des levenszon:
't Licht zien wy in uw licht; een zon

En vier om ons r'ontrecken.
Uw liefde en goedertierenheit
Zy den rechtvaardigen bereidt.

[Uyt] de heeke
uwer wellus-
ten.
10 Want hy
u is de fonteyn
des levens; in
u licht sien wy
het licht.

De hoet der goddeloozen
Noch handt my treff. daar sijn gebest
Die onrecht plegen en geweld:

11 Strecht
uwer goet. rtes-
renheit uyt
ober de gene
die u hemen;
ende uwe ge-
rechtichheit
ober de onrecht-
re van herten.

Zoo sneubelen de boozen.
der hoochardigen en home niet over mo; ende de handt der goddeloo-
sen en doe my niet ontferven. 13 Waer sijn de werkers der on-
gerechticheit gebalkt; sy sijn nedergestooten / ende en konnen
niet weder opstaen.

12 De hoet

De xxxvij Psalm.

Psaln 37.

Zet ober den in afgunst niet ont-
sicken / Die boosheit doen / en onrecht
staen ter handt: Bentze niet. wilt
nimmer qualgh spzecken Van 't
hoog bestier; detopl zy haast met
schandt / Gelyk het gras / hier worden
afgesneden / En vallen als gras-
scheutjes af op 't landt.

1 Gen'
Psalm' Da-
vids. Neph.
En ontfekt
u niet ober de
boosdoeners;
en bentze niet
die onrecht
doen

2 Derrou den Heer / doet goedt / en
woont in brede Op d'aarde / en hoedt

2 Want als
gras sullen sy
haest worden
afgesneden: en
de als de groe-
ne gras-
scheutjes sul-
len sy afval-
len.

3 Beth. Der-
trout op den
Heer / en
de doet het

3 Beth. Der-
trout op den
Heer / en
de doet het

13 De Heere belagt hem; want hy siet dat sijn dach komt.

13 niet kan verbaagen / Belacht hem; want hy siet sijn dag genaakt.

14 Heerh. De godloose hebben het swaert uytgeroeken / ende haren boege gespannen / ont den elendigen ende noodduftigen weder te hellen; ont te slachten / die oprecht want wege sijn.

14 't Godtloose rot ruht / om Godts volks te plaagen / 't Swaardt uit de seche / terwyl 't van woede blaakt. Sijn boogen sijn gespannen om te hellen 't op-rechten / in elende en noode geraakt.

15 Maer haer haert sal in haerliebet heere gaen; ende hare boegen sullen verbroken worden.

15 Maer 't swaardt / gewet om 's Heeren volk te knellen / Dooz moozderp en slagting / zal het hare Der snooden zelf doozgriepen als zy 't quellen. Godts handt verberckt hun boogen / yserhart. Het sullen bezit der hoozen waert genoeg / Maer d'oberbloet der boozen enkel smaert.

16 Heerh. Het wapinge / dat de rechtveerdige heeft / is beter als den oberbloet weler godtloosen.

16 Want d'armen der godtloosen / die sneedts zwogen In sejmennis / zal Godt hzehen / maar hy draagt Ven die ziele naar sijn woozde en wetten boegen.

17 Want de godtloosen sullen verbroken worden: maar de rechtveerdige.

17 Want 't heilig volk / dat hem alleen

18 God. De

18 Dan 't heilig volk / dat hem alleen

19 behaagt / kent hy 't bedryf / den weg / en lebengdagen; Hunne erfenis blyft eeuwig / hoe belaaft.

kent de dagen der oprechten: ende hare erfenis sal in eerwoghept bliuen.

19 Sijn woerden in den quaden tyt van plaagen. Niet schaamroot; noch wanneer de honger woedt. Doozt hunne ziel niet angstig neergeslagen; Maer dooz Godts gunst verzaadigt en gebodt. Doch 't godtloos rot zal met den rook verblijgen / Als 't offer wec op 't oute in sijn bloedt.

19 Sijn sullen niet verhaent worden in den quaden tyt: ende in de dagen des hongers sullen sy den zachtig woerden.

20 Maer de godtloose sullen vergaen; ende de vanden des Heeren sullen verduynen / als het kostelike der lamieren; mer den rooch sullen sy verduynen.

20 Cap. Maer de godtloose sullen vergaen; ende de vanden des Heeren sullen verduynen / als het kostelike der lamieren; mer den rooch sullen sy verduynen.

A. Ruste.

21 De booze ontkeert / om yder te berzegen / En geeft niet wec / maar die rechtvaardig is Gecst mildelich / en zoekt nooit wilst met liegen. Want 's Heeren volk bezit / (dit is gewis) Waerde erfelyk: maar sijnne bloekelingen / Dienwe uitgeroest en

21 Lomde. De godloose ontkeert ende en geeft niet weder; maar de rechtveerdige ontkeert sich / ende geeft. 22 Want sijne gezegende sullen de aerde erfelich besitten: maar sijne verlorichte sullen upge-roeyt worden.

schul in dufternis.

12 Maer

23 Men: De gangen / Des velden / mans loofden van den Heere bevestigt: ende hy heeft lust aan sijnen loof.

24 Als hy valt / soo en looft hy niet loeg gewoopen: want de Heere ondersteunt sijne hant.

25 Men: Ik ben jong geweest / doch ben ich oudt geworden / maer en hebbe niet gesten den rechtsverdigden verlaten: noch te sijn zaer roehende bzoort.

26 Den gansen dag ontfermt hy sich / ende leent; ende sijn zaer is tot zegeninge.

27 Samech. Wacht af van het goede ende doe het goede: ende woont in eeuwigheyt.

12 Men ziet dien man met zegening omringen. De Heer bestiert sijn gang / en hy heeft lust Aan sijnen weg. als 't quaadt hem komt bespzingen / Of dat hy valt / sijn moedt wordt niet gebliet / Noch hy vertreen: omdat de Heer sijn handen Steedts ondersteunt / en hem schenkt vrede en rust.

13 Ik Ben jong geweest / en sette op 's werelds standen / En ben nu oudt / maer zag nooit in den noodt / Rechtvaardigen verlaten / zelfs in banden; Noch dat hun zaadt verwoyfelt zoget om bzoort. Ontfermen sich den gansen dag in 't leenen / Cerwpl hun zaadt in zegening bergoor.

14 Wacht af van 't quaade / en streeft langs 't heilspoor; heenen Van 't goede / opdat gy liefde en deugt betracht. Woont eeuwiglyk / van 's hemels licht

licht bescheenen. Want Godt hemint het recht / en zal 't geslacht Der vzoomen niet verlaaten / maar beswaaren. Doch 't godtloos zaadr vergaet met sijnne hacht.

15 't Rechtvaardig volk zal vrede wederbaaren Op d'aarde / die het eerste Ipk verkrigt Tot sijn besit / bepaalt dooz tyt noch jaaren. Cerwpl de tong des goddeloozen zwigt / Komt ons de mondts des vzoomen wysheit melden / En spreekt dooz 't recht wanneer het nedersygt.

III. Nuste.

16 Godts wet beslaat sijn harte als 't gras de velden / Dies zullen nooit sijn gangen slibben / schoon hy wordt beloert / van die hem booslyk schelden En lasteren / met bitschen smaact en hoon. De booze zoekt d'onschuldigen

28 Want de Heere heeft het recht lief / ende sal sijnne gunstige nooten niet verlaten; in eeuwigheyt wyden se be waert; maer het zaet der godtloosen woort upgesroopt.

29 De rechtsverdigden sullen de aerde erflich besitzen; ende in eeuwigheyt daer op woonen.

30 De. De mont des rechtsverdigden vernemt wysheyt; ende sijnne tonge spreeckt het recht.

31 De wet sijnns Godts is in sijn herte; sijnne gangen en sullen niet slibberen.

32 Wade. De godtloose laert

op den recht-
verdigten: en
de forcht hem
te dooden.

23 [Maer] de
laet hem niet
in sijne hant/
ende hy en ver-
doemt hem
niet/als hy ge-
oordeelt woeg.

24 Moph.
Wacht op den
en-
de houdt sy
men weg ende
hy sal u ver-
hoogen om de
aerde erfli-
ck te besitten; op
sult sien/ dat
de godloose
woerden uptge-
roep.
25 Ich. Ich
hebbe gesien
eene geweld-
dygheden
godtloosen: die
sich uyber-
de / als een
groene inlant-
sche boom.

26 Maer hy
ginch dooz/ en-
de niet by er
was 'er niet
meer; ende it
sochre hem/
maer hy en
wert niet ge-
bonden.

te dooden / Maar krygt in 't endt
zyn' welverdienden loon.

17 Want Godt bewaart den vroomen
in zyn nooden / En laet hem niet in
's goddelloozen handt / Noch doemt
hem/ als hy tot hem komt gebloeden /
In 't oordeel/ ja schut hem vooz
schade en schande. Wacht op den Heer/
en wandelt op zyn wegen / Dan zal
hy u verhoogen in het landt.

18 Dan zult gy zien / in voorszact
opgelegen / Hoe 't godtloos zaat zal
woerden mitgeroost. Ik Zag eenen
man / daar elk woog scheen verlegen /
Geweldig / en met groote vracht
getoost / Hy scheen gelikh een
groene boom te bloeien / Maar hy ging
dooz / en niemant zag hem oort.

19 Ik zocht hem wel / maer bondt hem
niet meer groeien. Let op den man die
vroom

vroom is van gemoedt / Dan wien men
steedts gerechticheit ziet bloeien; Want
zulk een man heeft vrede in 't endt
en goedt. Maar hen die stout Godts
wetten overtreden / Zienwe eindelikh
verdelgt in tegenpoedt.

20 Doch 't heil / dat van den hemel
wozdt geboden / Is eeuwig den recht-
vaardigen bereidt Vooz Godt / hun
sterkte in tyt van tegenheden. De
Heer / die hun zyn hulp heeft toege-
zeit / Zal hen ook van 's godtloozen
magt bezuyden / Want zy zien op
zyn trouwe in eeuwigheit.

De xxxvij Psalm.

L Hat uw straffe op my niet blaaken /
Noch my naaken /
Heer / in uw verbolgentheit.
Matig toch myn swarte in 't liden /
En 't kalyden /

37 Schin. Let
op den vroom-
men / ende siet
na den oprich-
ten: want het
epide van
[dien] man sal
vrede zyn.

38 Maer de
overtreders
woerden te sa-
men verdelgt:
het epide der
godtloosen
wozt uptge-
roep.

39 Thau.
Doch het heyl
der rechtver-
digen is van
den Heer: dat
hare herchte
ter ryt van be-
nauwheit.

40 Ende de
salse
helpt / ende
salse bezuyden;
hy salse bezuy-
den van de
godtloos / en-
de salse besou-
den: want sy
betrouwen op
hem.

Psaln 38.

1 Een Psalm
Davids/ om te
doen geden-
ken

2 O Heer
en straf
my niet in
uw groeten
toorn: ende
hastijt my niet
in uwe grins-
wighet.

Datge in grinnigheid bereidt.

3 Want ulve
pylen zyn in
my gedaelt/
enbe uwe hant
is op my ne
bergedaelt.

2 Want uw scherpe pylen klieben/
En doozgrieben

Myn gebeente en ingewand.

'k Ben bennaant en zeer bencepen/
Nangegeepen

Dan uw wraak en slaande hand.

4 Daer is niet
geheels in
mijn vleesch/
van wegen
uwe gram-
schap; daer is
geen wrede in
mijne beende-
ren / van we-
gen mijne son-
de:

3 Daar wordt niet geheels gebonden /
(Dooz myn zonden)

In myn vleesch, uw gramschap gloeit.

'k Wind geen ruste in myne beenen /
Doogen weenen /

Omdat steeds myn lyden groeit.

5 Want mijne
ongerechtighe-
den gaan over
mijn hoofs; als
een swaer last/
zinkt my te
waer gewoz-
den.

4 Want myne ongerechtigheden /
Dooze zeden /

Gaan my verre boden 't hoofd;

Ik kan haven last niet dzaagen /
Dooz uw slagen /

En 't gewigt van hzacht beroofo.

'k Ben vol stinkende etterbuilen /

Die

6 Mijne et-
ter-builen

Die verbuilen.

En verzuereen dooz 't gezwel.

Wegens myne dwaaze daaden /
Quaade zaaden /

Strydende met uw bedel.

stinken / sy
zijn veruult /
van wegen
mijne dwaaz-
heyt.

I. Ruste.

6 'k Ben gekromt en neergebogen /
Als ontrogen

Dan myn lpsgestalte en hzacht.

'k Moet van doofoest gansche dagen
't Koukledt dzaagen /

Zoodat myne ziel verfmagt.

7 Want de brandt verteert myn dermen;

Dooz myn hernen
Slyt myn ooge en 't zwakke lps.

In myn vleesch is ziel noch leven
Meer gebleven /

Al myn leen staan dootfeh en slyf.

8 'k Ben verzuwakt en als gebroken /
'k Zit gedoken /

Gansfeh

7 Ich heer
kromt gekrom-
den / ich ben
uytcrummen
seer neber ge-
bogen; ich ga
den gantschen
dagh in het
twact.

8 Want mijne
dermen zyn
vol van ver-
achtreche
[plage:] ende
daer en is niet
geheels in
mijn vleesch.

9 Ich heer
verzuwakt en
de uytcrummen
seer gebroken;

ik hulle van
het geruyfch
myns herten.

Gansch verhuylt / in elend.

'k Hulle van 't geruyfch myns herten /

En myn smarten ;

Opdat gy u tot my wendt.

9 Heer / die kent myn wensch en klagten /

Hoorn verzagten

't Bitter lyden dat ik dwaag.

Gy kent myn gebed en zugten /

En de vruchten

Van myn quaale en zwaare plaag.

10 't Hart heert in my om van binnen /

Wacht en zinnen.

Hebben my verlaaten ; ook

'Is het licht zelf van myne oogen

Myn ontblozen :

'k Ben verdoogt als dooz den rook.

11 'k Woord van ydeelen verlaaten /

Op de straatn

Staan myn vrienden van myn huis.

Myn bestaanden zyn verlegen /

Deer.

10 Heere /
hoor u is alle
mijne beger-
te / ende mijn
flichten en is
hoor u niet
verhoogen.

11 Myn hert
te heert om
ende om mijne
wacht heeft
my verlaaten ;
ende het licht
mijner oogen /
oock sy selve /
en zijn niet by
my.

12 Mijne lief-
hebbers / ende
mijne vrien-
den staen van
regen over
mijne plage ;
ende mijne na-
bestaende

Meergezegen

Dooz myn leet en bitter kruis.

J. Nuffe.

12 Zp / die op myn ziele mikken /

Leggen strikken

Opdat ik geraake in 't leet.

'k Zie hen die myn lyden zoeken /

Zich verlokken

In 't bederf / hoorz my gesmeedt.

13 Zp bedenken looze strecken /

Om te stecken :

Maar ik houde my als doof.

'k Ben als stom en wil niet hooren /

Alsze in tooren /

Myn behoeren tot hun' roof.

14 'k Houde mynen montt gesloten /

Zp 't vergrooten

Van hun smaalen op myn quaadt.

'k Hebde als gerne regenreden /

Alsze ontleden.

F 4

Hoer

staen van
verre.

13 Ende die
mijne ziele
soecken/leggen
[my] strikken/
ende die mijn
quaet soekten/
spieken ver-
derwingen: en-
de sy overden-
ken den gant-
schen dagh
lijken.

14 Ich haer
en tegen ben
als een doobe/
ich en hoore
niet / ende als
een stomme /
[die] sinnen
montt niet op
en doet.

15 Ja ich ben
als een man
die niet en
hoort / ende in
wyrns montt
geene regen-
redenen en
zyn.

16 Want op u / **HEERE** / hoop ich; gy sult verhooren / **Heere** / mijn Godt.

Hoe uw hande my drukt en slaat.

15 Want myn hoope en zielsbetrouwen

Zal ik bouwen

Op uw goedheit / magtig Heer:

Gy verhoort my naar myn beeden;

Neemt myn leden

Dooz des vbandts moozdgeweer.

17 Want ich sende; Dat sy hen doch over my niet en verblijden! Wanneer mijn voer soude wanthelen/soo souden sy hen regen my groot maken.

16 Dat gy zich toch in myn spden

Niet verblijden /

Zeide ik; want wanneer myn voer

Zoude wanthelen / rees hun grootheit /

En hun smaadheit

Tegen my / dooz 't boos gemoedt.

III. Ruste.

18 Want ich ben tot hincen gereet: ende mine suerte is stredts dooz my.

17 Want ik ben gereedt tot hiiken:

'k Moet verzincken

In den grondeloozen put

Dan dees rampen. ja myn harte

Dzeekt dooz smarte /

Zoo gy my niet ondersut.

18 Want

18 Want myne ongerechtigheden /

U beleden /

Maake ik u nu weer bekent.

'k Ben bekomuert en verlegen /

In het wegeen

Dan myn zonde en zwaare elendt.

19 Maar myn haters groeien hzachtig /

Wozden magtig /

'k Doel myns vbandts sellen haat /

Zonder oozzaak opgenoomen /

Niet te toomen:

Gy vergroot in ere en slaat.

20 Die my quaaft dooz goedt beloonen /

En my hoonen /

Staan my regen; omdat ik

Dagelyks naar 't goede jaage /

En my dzaage

Dat geen onrecht my verstrik.

21 Laat uw hulp my niet begeeden /

Doet my leeden /

19 Want ich make [u] mijn ongerechtigheit bekent: Ich ben bekomuert van wegen mijne sonde.

20 Maar mijn vbanden sijn levende / woerden machtig: ende die my om valsche oozsaken haten / woerden groot.

21 Ende die quat boos goet vergelden / staen myn regen; om dat ich het goede najage.

22 En verlaet my niet / **HEERE** / mijn Godt; /

Oh /

weest niet ver-
te van my.

Och! verlaat my nooit / o Heer!

Wees / myn God! van my niet verre.

Als een sterre

Straale uw aanschyn op my neer.

23 Haest u
tot mijner hul-
pe. Ps. 124.
mijn gept.

22 Haest u / Heer / om my te byyden /

Uit dir lyden ;

Toon my uwe hulpe en lzacht.

Heer / myn heil / myn troost / myn leven /

Room my geeden

't Geen myn ziel van u verwacht.

Psalm 39.

De xxxix Psalm.

1 Een psalat
Davids / dooz
den Spers-
sang-mes-ter /
dooz Jedu-
chyn

Ik zeyde: ik zal myn wegen gade slaan /
En nimmer seilen te begaan

2 Ich seyde;
Ich sal mijne
wegen betwa-
ren / dat ich
niet en sonde
ge met mijne
tonge / Ich sal
mijnen mont
niet open
breydel betwa-
ren; terwijlen
de godloose
noch regen
over my is.

Met myne tong; zoodat ik mynen mond

Steedts byzedele / ten vasten grondt;

Opdat terwyl de boose by my is

En over my / ik u niet mis.

3 Ich wag
verstant
[dooz] stil-

2 Ik wag verstant dooz zwypgen / en ik

zweg. Van 't goede / tot ik nederzweg

In zwaarder swart; myn hart raakte als

in byandt / Coen spak ik / met ge-

zont verstant: O Heer / maak my

dooz uwe gunst beken / Hoe ver

zich strekt myn levensgndt.

3 Leer my verstant de maat van mynen

igt / En hoe myn leven daaglyk slyt /

Opdat ik weet dat ik vergaangaar zy /

En my aan uwen dienst toewy :

Gen handt byeed zy myn dagen / en als

niet Telt gy ons leven / vol verbyter.

4 Een pder mensch is enkel ydelheit /

Hoe vast by staat / wydt uitgebyter.

By wandelt maar als in een heesdt en

schyn / Men woest siecht ydelyk

met ynn: Men byengt byeen / en

weet niet wie 't hier na bystren

zal / 't zy vzeeg of sp.

Myste.

5 An wat verwacht ik van uw goet.

heit / Heer: Op u staat myne hoop;

swygen / Ich
fweeg van het
goede; naer
mijne suette
wert ver-
waert.

4 Mijne herte
weet heet in
mijn binnens-
te; een byer
ontbynde in
mijne obern-
denkinge;
[hoe] sprek
ich met mijne
tonge:

5 Hoe gade /
maecht my des-
heit mijn eynde
ende welke
de maer mijn
ner dagen zy;
dar ich weete
hoe vergaanga-
lich ich zy.

6 Siet gy hebt
mijne dagen
een hand byet
gestelt / ende
mijn leestryt is
als niets dooz
u; immers is
een pder mens-
che [hoe] vast
by staer enkel-
ydelheit /
Sela!

7 Immers
wandelt de
mensch [als]
in een heest /
immers woest-
lyche ydelich;
men byengt by
een / ende men
weet niet wie
het na sich ne-
men sal.

8 Ende my /
wat verwacht
ik / O Heer!

mine hope/
die is op u.

9 Verlost my
van alle mijne
overtredin-
gen: en stelt
my niet ter ce-
ren sinact des
dwazen.

10 Ich ben
verstoort / ich
en sal mijnen
mond niet op-
doen; want ge-
heeft het ge-
barn.

11 Heemt uwe
plage van op
my wech; ich
ben verwoeten
van de bestrij-
dinge uwer
haat.

12 Kijst op
iemant met
straffingen
om de onre-
chtigheit /
soo doet op sy-
ne bevalle-
heyt smelten
als eene mor-
re; Immers
is een peder
mensche pdel-
heyt / Sela!

12 Hoor /
Hear /
myn gebed / en-
de neem mijn
geroep ter no-
ren / want niet
tot mijne tra-

hoe zeer Gy my verdrukt. neem al
myn misd'p'f wech / Certopl ik booz
u wederleg. Verlos my toch / en siel
my niet ten sinact Oer dwazen /
vol van woede en haat.

6 Ik ben verstoort / en zal ook mynen
mond Niet opdoen / want ik ben
gewondt Dooz uwe handt. ontfes my
van de plaag / En 't syden dat ik
voele en d'raag. 'k Beswyke dooz
't bestryden uwer handt. Beswyp
my booz gewelt en schandt.

7 Zooge iemant om zyn misbed'p'f
kaflyde Met straffingen / straks smelt
en s'yt Al zyn beballigheit gel'gh een mot /
Of als een b'ucht / die haast verrot.
Een pder mensche is immers pdelheyt.
Hoorz my / o Heer / die u verbeitd.

8 Leen / Heer / naar myn geroep en smee-
king 't ooz / Zwyp niet / daar ik in
traa-

traanen smooz. Want ik den / Heer /
by u een b'zemedeling / Als myner
badzen gantsche k'zing. Wendt u van
my / opdat ik my verquik / Oer ik
dooz rou verga en stik.

De xi Psalm.

1 Ik heb den Heer een' langen tyt ver-
wacht; Nu heeft hy zich tot my gewend-
t. En my gebroot in myne elendt;
Hy heeft my uit den modderkuil gebzagt:
Een put vol ruischend water /
Dol s'gh en luid gescharer;
Myn voeten heeft hy vast
Op eene rotz gestelt /
Myn gangen booz gewelt
Beswypd / en overlast.

2 In mynen mond heeft hy een niets ge-
zang Gegeven / Godt ter eere een liedt.
Deel zullen 't zien wanneer 't geschiedt /
En b'zezen met ontzag hun leven lang

nen: want ich
ben een
b'zemedelingh
by u: een by-
wonder / ge-
lyk alle mijne
vaders.
14 Wendt u
van my af dat
ich my ver-
quike; eer dan
ich henen ga /
ende ich niet
lineer en zp.

Psalm 40.

1 Davids
Psalm: booz
den Oppers-
sang-meester.
2 Ich hebbe
den Heer
lange ver-
wacht: ende hy
heeft sich tot
my g'ezicht /
ende mijn ge-
roep gehoort.
3 Gadehy heeft
my up eener
ruyschenden
kupt / myr mod-
derig s'lich op-
ghealt: ende
heeft mijne
voeten op ee-
nen rotz steen
gestelt; hy heeft
mijne gangen
vast gemaect.

4 Ende hy
heeft een niets
liedt in mijnen
moer gegeven /
einen lofsang
onsen Gode:
vele sullen 't
nen / ende b'ze-
sen / ende op

den **HEERE**
vertrouwen.

5 Wel-geluk-
salig is de
man / die den
HEERE tot
sijn vertrou-
wen stelt; ende
niet omfiet na
de hooberdis-
ge; endebie tot
leugen afwij-
ken.

6 **Sp / O**
HEERE /
mijn Godt /
hebruw wonder-
ber / ende
uwe gedachten
nen ons veele
gemaakt; men
kanse niet in
orde by u ver-
baalen: sal ik
verhouden
ende uytzpre-
ken / soo zijne
menigvuldige
dan dat icse
soude konnen
vertellen.

7 **Sp** en hebt
geenen lust ge-
hadt een
sacht-offer
ende spij-
ser; **Sp** hebt my
de ooren dooz-
boort; handt-
offer noch

Den Heere / en hem verwachten.
Welzelig moetmen achten
Hem / die op Godt vertrouwt;
Die naar het trots geslacht
Niet omfiet / maar veracht
Hem die op leugens bouwt.

3 **Sp** hebt uw wonderen / o Godt / myn
Heer / En uw gedachten veel gemaakt
Van ons / totdatze zyn geraakt
Ontelbaar veel / zoodarmen ze niet meer
In orde kan verhaalen /
Noch melden zonder faalen;
Zal ik haar groot getal
Vertellen / 't is te veel;
'k Bezwyk met tonge en keel
Als ikze ontbouwen zal.

4 Slagtoffer / noch spijsoffer luste u niet /
Maar gy hebt my het ooz doozboort;
Brandtoffer is nooit dooz uw woort
Gezocht; alsdaar verzorcing dooz gescheedt.
*Coen

* Coen zeide ik: ik zal hoomen /
't Woort middaghslaar vernomen
Dat in de rol van 't boek
Van my geschreven staat /
Maar 's Heeren hoogen raadt /
Bekent by 't onderzoek.

Musie.

5 Ik hebbe lust om uwen wil te doen /
Uw wer is in myn ingewandt /
O Godt / en in myn hart geplant
'k Booschappe uw kerk dat ik haar schuld
verzoen. Een die gy hebt verkoren /
Doe ik met blydschap hooren
Uw heilsgerechtigheit:
'k Bedwing myn lippen niet /
Gy weet het, Heer / en ziet
Wat in myn boezem leit.

6 'k Verheele uw trouwe en godheit niet
in 't hart Dooz uw gemeinte / groot van tal;
'k Weet datge / o Heer / in dit geval /

* Hebr. x. 5.
sond-offeren
hebt gy niet
ge-epicht.
8 Die spyt
ich Siet ik ho-
me: in derolle
des boech is
van my ge-
schreven.

9 Ich hebbe
lust / o mijn
Godt / om u
welbehagen te
doen; ende uwe
wer is in 't
midden mijns
ingewants.
10 Ik boos-
schappe de ge-
rechticheit in
de groote ge-
meynte; niet /
mijne lippen
en bedwing
ik niet: **HEERE** /
HEERE / gy weet
het.

11 Uwe ge-
rechticheit
bedekt'ich niet
in het midden
mijns herten;
uwe waerheit
ende u heyl.

fyzeet ick uyt :
uwe welba-
digheit ende
uwe trouwe en
berhele ik niet
in de groote
gemeente.

12 **Op** / **Psalm** /
fuit uwe
barmhertig-
heden van my
niet onthou-
den : laet uwe
welbadigheit
ende uwe
trouwe my ge-
duerighlyc be-
hoeden.

13 Want qua-
den / tot sonder
getal toe / heb-
ben my omge-
ven / mijne on-
gerechtigheden
hebben my
aengegepen /
dat ick niet en
hebbe konnen
zien / sy zijn
menigvuldiger
dan de hairen
mijns hoofts /
ende mijn hee-
te heeft my
verlaen.

14 Het bejage
u / my te verlos-
sen / want
hoest u tot
mijner hulpe.

15 Laetse te
samen be-
schaamt / ende
schaamroot
worden / die
mijne ziels

16 Laetse ver-
woestert wo-
den tot loot
harer bescha-
minge / die van
my seggen /
wa / ha !

17 Laet in u
vrolich ende
verblijt zyn /
alle die u soe-
ken / laet de
lieffhebbers
uwes heyls
geduerighlyc
seggen / De
Heer is groot ge-
maecht.

18 Ik ben wel
elendig ende
noordrustigh /
[maer] de
Heer denkt aen my :
op zyt mijne
hulpe / ende
mijn bedrifs-
ber : Om mijn
Godt / en ver-
toest niet.

19 Laet in u
vrolich ende
verblijt zyn /
alle die u soe-
ken / laet de
lieffhebbers
uwes heyls
geduerighlyc
seggen / De
Heer is groot ge-
maecht.

20 Ik ben wel
elendig ende
noordrustigh /
[maer] de
Heer denkt aen my :
op zyt mijne
hulpe / ende
mijn bedrifs-
ber : Om mijn
Godt / en ver-
toest niet.

21 Ik ben wel
elendig ende
noordrustigh /
[maer] de
Heer denkt aen my :
op zyt mijne
hulpe / ende
mijn bedrifs-
ber : Om mijn
Godt / en ver-
toest niet.

22 Ik ben wel
elendig ende
noordrustigh /
[maer] de
Heer denkt aen my :
op zyt mijne
hulpe / ende
mijn bedrifs-
ber : Om mijn
Godt / en ver-
toest niet.

23 Ik ben wel
elendig ende
noordrustigh /
[maer] de
Heer denkt aen my :
op zyt mijne
hulpe / ende
mijn bedrifs-
ber : Om mijn
Godt / en ver-
toest niet.

24 Ik ben wel
elendig ende
noordrustigh /
[maer] de
Heer denkt aen my :
op zyt mijne
hulpe / ende
mijn bedrifs-
ber : Om mijn
Godt / en ver-
toest niet.

25 Ik ben wel
elendig ende
noordrustigh /
[maer] de
Heer denkt aen my :
op zyt mijne
hulpe / ende
mijn bedrifs-
ber : Om mijn
Godt / en ver-
toest niet.

26 Ik ben wel
elendig ende
noordrustigh /
[maer] de
Heer denkt aen my :
op zyt mijne
hulpe / ende
mijn bedrifs-
ber : Om mijn
Godt / en ver-
toest niet.

27 Ik ben wel
elendig ende
noordrustigh /
[maer] de
Heer denkt aen my :
op zyt mijne
hulpe / ende
mijn bedrifs-
ber : Om mijn
Godt / en ver-
toest niet.

28 Ik ben wel
elendig ende
noordrustigh /
[maer] de
Heer denkt aen my :
op zyt mijne
hulpe / ende
mijn bedrifs-
ber : Om mijn
Godt / en ver-
toest niet.

29 Ik ben wel
elendig ende
noordrustigh /
[maer] de
Heer denkt aen my :
op zyt mijne
hulpe / ende
mijn bedrifs-
ber : Om mijn
Godt / en ver-
toest niet.

30 Ik ben wel
elendig ende
noordrustigh /
[maer] de
Heer denkt aen my :
op zyt mijne
hulpe / ende
mijn bedrifs-
ber : Om mijn
Godt / en ver-
toest niet.

31 Ik ben wel
elendig ende
noordrustigh /
[maer] de
Heer denkt aen my :
op zyt mijne
hulpe / ende
mijn bedrifs-
ber : Om mijn
Godt / en ver-
toest niet.

32 Ik ben wel
elendig ende
noordrustigh /
[maer] de
Heer denkt aen my :
op zyt mijne
hulpe / ende
mijn bedrifs-
ber : Om mijn
Godt / en ver-
toest niet.

33 Ik ben wel
elendig ende
noordrustigh /
[maer] de
Heer denkt aen my :
op zyt mijne
hulpe / ende
mijn bedrifs-
ber : Om mijn
Godt / en ver-
toest niet.

34 Ik ben wel
elendig ende
noordrustigh /
[maer] de
Heer denkt aen my :
op zyt mijne
hulpe / ende
mijn bedrifs-
ber : Om mijn
Godt / en ver-
toest niet.

35 Ik ben wel
elendig ende
noordrustigh /
[maer] de
Heer denkt aen my :
op zyt mijne
hulpe / ende
mijn bedrifs-
ber : Om mijn
Godt / en ver-
toest niet.

36 Ik ben wel
elendig ende
noordrustigh /
[maer] de
Heer denkt aen my :
op zyt mijne
hulpe / ende
mijn bedrifs-
ber : Om mijn
Godt / en ver-
toest niet.

soeken/om die
te vernielen :
laetse achter-
waerts ghe-
ven worden /
ende te schande
worden / die
lust hebben
aen mijn
quaet.

16 Laetse ver-
woestert wo-
den tot loot
harer bescha-
minge / die van
my seggen /
wa / ha !

17 Laet in u
vrolich ende
verblijt zyn /
alle die u soe-
ken / laet de
lieffhebbers
uwes heyls
geduerighlyc
seggen / De
Heer is groot ge-
maecht.

18 Ik ben wel
elendig ende
noordrustigh /
[maer] de
Heer denkt aen my :
op zyt mijne
hulpe / ende
mijn bedrifs-
ber : Om mijn
Godt / en ver-
toest niet.

19 Laet in u
vrolich ende
verblijt zyn /
alle die u soe-
ken / laet de
lieffhebbers
uwes heyls
geduerighlyc
seggen / De
Heer is groot ge-
maecht.

1. Een psalm
Davids : voog
bzaagt

De xli Psalm.

W Elzalg hy / die sich verstandig
bzaagt

Psalms 41.
1. Een psalm
Davids : voog
bzaagt

den Opper-
sant-meester.
2 Wel-geluck-
saligheit hy die
sich verlan-
digheit draagt
tegen eenen
elendigen: De
H. G. G. sal
hem bezyden
ten dage des
quarts.
3 De H. G. G.
sal hem
bewaren/ ende
sal hem by 'r
leeden behou-
den/ hy sal op
aerden gemat-
sag gemaakt
worden: En
geeft hem ook
mier over in
sijnre vanden
begreer.
4 De H. G. G.
sal hem
onderstaen
op her seck-
bedde; in sijne
hankheyt ver-
aandert en sijn
gantsch leger.
5 Ick seide;
O H. G. G.;
zijt my gena-
dig; geneest
mijne ziele/
want ick hebbe
tegen u geson-
digt.
6 Mijne vy-
anden spieken
quart van my/
(seggende).
Wanneer sal
hy sterben/ en-
de sijn naem
vergaan?

7 Ende so
[yemant van

draagt Ontrent hem / die / geplaagt
Van Godt / zit in elende en zwaar
bedrjert: De Heer / die op hem ziet /
Sal hem gewis ten dage van het quaadt
bedrjpen / en zyn' staet
Bewaaren / zoodat zyne ziel verquist /
En niet in 'r leet verlijst.
2 Hy dult niet dat hy raake in 's vbandts
handr. Als hy op 'r hankbedt bzandtr /
Of in zyn zichte op zyne koers verstaaut /
Onmagtig en venaaut /
Verandert op zyn gantsche legersteet.
Ick seide / in myne hee /
O Heer / genees myn ziele / ik heb mis-
daan / koom my van schulde ontsaan.
3 Steeds spreken myn bestryders quaadt
van my / En zeggen / trots en blij /
Wanneer zal hy roch sterben / en zyn naem
vergaan / met schande en blaam?
En zoo 'er my een komt bezoeken / spreke

hy valsheit / en verseecht
Het onrecht van zyn harte: gaat hy uit /
Hy hoont my overleudt.
Luste.
4 Myn haters mompelen t'zamen tot myn
smart / Bedenken quaadt in 'r hart /
En zeggen stout: een snood / een Deel-
jals stuk Venaaut hem in den dzuik:
En hy / die leit geballen / zal niet weer
Derrypen / tot zyne eer;
Maar t'allen tyt / naardien hem Godt ver-
laat / Gedompelt zyn in 'r quaadt.
5 Ja zelf de man myns vbeds / op wiens
trou Zich elck verlaaten zou /
Die dageliks myn bzoott en dzank ge-
noot / Spant aan tot myne doodt /
Hy handelt heel boosaardighk en loos.
Boog 't harte / valsch en boog /
Derheft hy stout de berrens tegen my /
En pleegt verraderij.

hem) hoont om
(imp) te sien /
hy spreke
valsheit / sijn
herte verga-
bert sich on-
recht; gaet hy
upt na buyten/
hy spreke 'r
valt.
8 Alle mijne
haters mom-
pelen t'zamen
tegen my / sp
bedenken te-
gen my het ge-
ne my quac
is (seggende:)
9 Een Heilich
stuk kleest hem
oen: ende hy
die onderlept /
en sal niet we-
der opstaen.

10 Sells de
man mijnes
vbeds / op wel-
ken ick ver-
troude / die
mijn bzoott at /
heeft de ber-
ne tegen my
grootelichg
vergeben.

6 Maar

11 Waer gy /
zijt my gena-
digh/ende richt
my op/ende ik
sal hen vergel-
den.

12 Hier by
toer ick / dat
gy lust aen my
hebt; dat myn
bpanc ober
my niet en sal
juychen.

13 Want my
aengaende/gy
onderhoudt
my in mijne
oprechticheyt;
ende gy stelt
my voer u
aengesichte in
eeuwicheyt.

14 Geloofte zy
de Heer /
de Godt
Israels van
der eeuwige-
heyt/ ende tot
in der eeuwige-
heyt/ Arien/
ja Arien.

Psaln 42.

1 Een onder-
wijfinge: voer
den Opper-
sang-meester/
onder de kint-
eren van Da-
uid.

6 Waer gy / o Heer; toon my genade; en
recht My op / als myn knecht;
Zoo zal ik 't al den smeebers van myn leet

Vergelden. want ik weet
Dat gy myn ziel beschout met liefde en lust /
En 's vbandts crotsheit blufcht;
Zoodat hy niet zal juychen ober my;
Als van zyn banden byp.

7 Want gy hebt my in myne oprechticheyt
Geschzaagt / en heft bereydt;
Nu stelt gy my voer eeuwigh in het licht
Dan 't Goddlyk aangezigt /

In 's hemels troon; geloofte zy Godt/ de
Heer / Arien zinge steeds zyne eer.
Dat elk den lof des Godts van Israël
Eeuwe in eeuwe uit vertell'.

De xlij Psalm.

Als een heet schreeuwet naar de stroo-
men; Schreeuwet myn ziel tot u / o Godt;
Dorstende om by Godt te koomen

Afs

2 Gelfik een
heer schreeuwet
na de water-
stroomen: also
schreeuwet mijn-
zeiele tot u /
o Godt.

3 Myne ziele
dorstet na
Godt; na den
levendigen
Godt; wan-
neer sal ick in-
gaan / ende
voer Godts
aengesichte
verschynen!

4 Myne tra-
nen zyn myn spyz /
Die my voeden dag en nacht;
Als zy zeggen / naar hun wys /
Daar is Godt / dien gy verwacht;
Ik gedenk 'er aan / en gier

5 Ik gedenke
dat aen / ende
stozze mijne
ziele uyt in
my; om dat ick
plagh hevet te
gaen ober de
schare / [ende]
werhen te treden
na Godts
hups / met eene
stemme van
vzeugbenge-
sang; ende lof /
[onder] de
seelthoudbende
menighe.

6 Wat buigt
gy u neder /
o myne ziele /
ende zyt on-
rustig in my;
hoor op
Godt; want ick
sal hem noch
loven / voor de
verlossingen

7 Neder / o myn ziel / zoo bang /
Zoo onrustig! hoop op Godt /
Want ick zal hem in 't genot
Dan zyn heil / gedaakt van boven /

En

hins aenge-
lichts.

7 O mijn
Gode / mijne
ziel buggt
haer neder in
mij / daerom
gedenke ick
uwer uyt het
lant der Jor-
dane / ende
Hermonim /
uyt het klein
gebergte.

En zyn aanschyn / noch eens looden.

4 Mijne ziel buigt zich neder /
O myn Godt / en is beroert.

Dies gedenke ik aan u weder
Uit het landt / (daar ik gevoert
Ben als balling) der Jozdaan /
En van Hermon ; 'k roepe u aan
Uit het klein gebergte / o Heere ;
Geef dat ik eens wederkeere.

11ste.

8 De afgrond
roept tot den
afgrond : by het
gedruys uwer
watergoten :
alle uwe baren
ende uwe gol-
den zyn over
my heen ge-
gaan.

5 O'afgrondt roept met wederklanken
Tot den afgrondt / by 't gedruys
Uwer baren / die als spranken
Diers opstijgen met gedruys.

Al uw zwaare golden gaan
Ober my ; ik denk 'er aan /
Gansch verschijnt : uw watergoten
Zyn my over 't hoofde gevlaen.

6 Maar de Heer zal zynen zegen /
En zyn goedertierenheit.

9 [Maer] de
Heere sal
des daegs syn-
ne goedertie-

's Daags ontsluiten / als een regen
Die zich ober 't landt verspreidt.
's Nachts zal ik een zingdeliedt
Zingen / als hy heil gebiedt.

'k Zal my in 't gebedt begeeven
Tot den Gotsprong van myn leven.

7 'k Zal tot Godt / myn rotssteen / spreken ;
Ooe komt dat gy my vergeet ?
Daarom draage ik / dooz het stecken
Van den byandt / rouwe en leet ?
'k Wordt gehoont en onderzukt ;
'k Ga in 't zwart naar d'aard' gebukt /
Als zy my gedruig vzaagen ;
Daar is Godt / uw welbehagen ?
* * * * *

renheyt geble-
den / ende des
nachts sal syn
heer by my
zyn ; het gebedt
tot den Godt
mijns levens.

10 Ik sal seg-
gen tot Godt /
Mijne steen-
rots ; waerom
vergeet gy my ?
waerom ga ick
in 't zwart van
wegen des
wants onder-
dructinge ?

11 Met enne
doofsteke in
mijne brende-
ren hoonen my
mijne weder-
partijders ; als
sy den gansche
dag tot my
seggen / Waar
is uwe Godt ?

8 O / myn ziel / wat buigtge u neder /
En wat zyt gy ongerust ?
Hoop op Godt ; gy zult hem weder
Looden als uw levenslust.
Want hy straalt op my zyn licht /

12 Wat buggt
gy u neder / O
mijne ziele / en-
de wat zyt gy
onrustig in
mij ? hoort op
Godt ; want ik
sal hem noch
lobben ; hy is de
merkwuldige
verlossinge
mijns aenge-

En

sichts / ende
mijn Godt.

En verlost myn aangezicht
Menighbuldig; naar zyn waarheit /
Als myn Godt / in dootsche naarheit.

Psaln 43.

De xliij Psalm.

1 Doet my
recht / **D**oe
Godt / ende
twist gy mij-
ne twistfale:
bezyjt my
van her ongoe-
dertieren volk/
van den man
des bezoggs
ende des on-
rechts.

De my toch recht / o Godt der waake /
En twist myn twistzaak nu ten opt;
Bezyjt my / dat ik niet geraake
In 's vyandrs handt / en nimmer smaake
't Bezog en onrecht van de nydt /
Noch 's wreedaerts hoon en spyt.

2 Want gy
zijt de Godt
mijner sterkte:
waerom ver-
sfoot gy my
[dan?] waer-
om ga ich
steeds in het
waer / van
wegen des
vyants onder-
druckinge?

2 Want gy zyt / Heer / myn Godt en sterkte:
Waerom versfoot gy my dan gansch?
Mof ik / voor wien gy 't heil bewerkte /
Stedts in het zwart gaan: tot men merkte
Dat my de vyandt drukte; en thans

3 Sendt u
licht / ende uw
waerheit / dat
die my lepen:
datse my beer-
gen tot den
berg uwer hee-
ghyft: / ende

3 Wil / Heer / uw licht en waarheit zenden!
Dat die my leiden / dat ze my /
Die nu omringt ben van clencken /
Myn gangen naar den berg doen wenden
Dat

Van uwe heilighet / dien gy
Bewoont aan alle zy.

tot uwe wo-
ningen.

4 Opdat ik inga / zonder vreezen /
Tot Godts altaar en heilighdom /
Den Godt der blyfschap / nooit volzyzen /
Van myn verheuging / 't Opperwezen;
En u / o Godt / met harpe en trom
Van loobe / en heilgebrum.

4 Ende dat
icht inga tot
Godts altaar/
tot den Godt
der blyf-
schap my-
ner verheuging/
ge/ ende u met
de harpe lobe /
o Godt / mijn
Godt!

5 Myn ziel / wat buigt gy u dus neder /
En zyt in my zoo ongerust?
Hoop toch op Godt / want ik zal weder
Hem looven / hoe verzwakt en reder;
Dewyl hy / als myn Godt en lust /
Myn aangesicht stedts kust.

5 Wat buigt
gy u neder / o
mijne ziele / en-
de wat zyt gy
onrustigh in
my? hoop op
Godt / want ik
sal hem noch
looven: hy is de
menighbuldige
mijns aenge-
sichts / ende
mijn Godt.

De xlv Psalm.

Psaln 44.

O Godt / wy hebben 't met onze ooren
Schoozt / 't is ons vertelt te voeren
Van onze vadyen: gy hebt / Heer /
Een werk gewrocht / tot uwer eer /
In hunne dagen. dooz uw handt

1 Een onder-
wijzing: dooz
den Opper-
sang-meester /
onder de kin-
deren van Ho-
rah.
2 o Godt / wy
hebben het
met ons ooren
geschoot / onse
vaders hebben

het ons ver-
telt: gy hebt
een werck ge-
woycht in hare
dagen / in de
dagen van
oudts.

1 Hebt gy de Hefdenen verbzeben
2 Mit hun bezit / en hen geplamt:
3 De volken plaagde gy daar neben

3 Gy hebt de
Hefdenen met
uwe hant wgt
de heftlinge
verbzeben /
maer haerlie-
den geplamt:
gy hebt de vol-
ken geplagt /
haerlieden
daer en tegen
doen hoor-
fchieten.

2 Doch gy quamt humen staet verhoogen /
3 Want' erfsden 't landt niet dooz hun boogen /
4 Doch zwaardt; dooz hunne fterpbze wuff
5 Is 's byandts heygs magt niet vergrufft /

4 Want sy
hebben het
lant niet geeft
dooz haer
fwaert / ende
haren arm
heeft hen geen
heyl geyeben:
maer uwe
recherhant/
ende uwen
arm / ende het
licht uwer
oengefichts;
om dat gy een
welbehager in
hen haddet.

1 Doch rees hun heil: maer dooz uw handt /
2 En reheraem is zy verflagen /
3 't Licht uwer aangezichts; als 't pandt
4 Dat Iſrel was uw welbehagen.

5 Gy ſelfs zyt
myn Koning /
6 Godt; ge-
biedt de ver-
loffinge Ja-
cobs.

3 Gy ſelf / o Godt / zyt onze Koning:
4 Wil Iakobs heil uit uwe woning
5 Gebieden; dooz u zullen wy
6 Hen / die niet houden onze zy /

6 Dooz u ful-
len top onze
wederpartij-
bers met hoorn-
nen ftooten: in
uwen name
fulden wy ver-
treeden die te-
gen ons op-
ftaen.

1 Mer hoornen ftooten: in uw naam
2 Zal Iſrael met hoeten reeden
3 Die tegen hem gekant zyn. blaam
4 En ſchande zal hun naam beklieben.
5 Want ik betrouw niet op myn boogen;

1 Myn zwaardt / ſchoon blinkende uitgeto-
2 gen / Zal my niet reddden; gy alleen
3 Zyt onze hulp en anders geen.

7 Want ick
betrouwe
niet op mijn
boge: ende
mijn ſwaert en
fal my niet
verloffen.

4 Gy vyddt ons van des byandts magt /
5 En maekt beſchaamt al die ons haaten:
6 Den weerpartijders toontge uw haecht
7 Ter wzaake / en al die u verlaaten.

8 Maer gy
verloft ons
van onſe we-
derpartijders:
ende gy maekt
onſe haters be-
ſchaamt.

I. Aante.

1 Men hoozt den ganschen dag ons roemen
2 In Godt / en zynen naame noemen
3 Mer lof; wy zullen eeuwiglyk
4 Dien pryzen in zyn koningryk.

9 In Godt
roemen wy
den ganschen
dag; ende u-
wen naem ful-
len wy loven
in eeuwigheyd /
Sela!

5 Maer nu hebtge ons verfooten / Heer /
6 En onze magt gemaekt te ſchanden;
7 Dewyl gy met ons / als welcer /
8 Niet uittrekt naar des byandts landen.

10 Maer [nu]
hebt gy ons
verfooten; en-
de te ſchande
gemaekt: des-
wyle gy met
onſe heygs
beprea niet uyt
en trekt.

9 Men ziet ons heir te rugge trekken /
10 't Kan zich vooz 's byandts magt niet deſ-
11 ken; Wy worden jammerlyk berooft /
12 Dooz onze haters / hoofdt vooz hoofdt.

11 Gy doet
ons achter-
waerts heeren
van den we-
derpartijder:
ende onſe ha-
ters bevoelen
[onſe] vooz
ſich.

12 Gy geeft ons over als schapen ter spyse / ende gy verstroyt ons onder de wydenen.

Gy geeft ons over als het vee /
 Als schaapen die men slagt ter spyse ;
 Wy zyn verstroyt tot aan de zee

13 Gy verhoort u volck om gene kneedijde ; ende gy en verhoort haeren wys niet.

Wy 't hebendom / naar ballings wyze.
 7 Uw volck verkoopte om geen waardye /
 Opdat men 't aan de wzaake als wyse /
 't Woordt van u niet verhoort in pnyss ;
 De byandt eet het op als spys.

14 Gy stelt ons onsen naburen tot smaet ; tot spot ende schamp den genen / die contom ons zijn.

Gy stelt ons tot des nabuurs smaadt /
 Een spot en schimp ; by komt ons hoonen ;
 Wy zyn een spreekwoordt / gansch verhaat /

15 Gy stelt ons tot een spreekwoordt onder de wydenen tot eene hooftschuldige onder de volkeren.

Dan die om onze grenzen woonen.
 8 De volken schudden hunne koppem
 Chans over ons / dat wy verthroppen /

16 Mijne schandte is den ganschden dag voor my : ende de schaamte mijns aangezichts bedecht my :

Miet medigheid. den ganschden dag
 Zil ik in schande en droef gelisag.
 De schaamte van myn aangezicht

17 Om de stemme des hoornes / ende des lasteraers ; van wegen den byant / ende

Bedeckt my ; om de stem des boozen
 En lasteraers / die my bericht /
 Een 't smaadtgeroep der goddeloozen :

9 Van wegen 's byandts looze strecken /
 En hen die ere en trouwe bzeeken /
 Alder hart met wzaaklust is vervult.

den wzaek
 gierigen.

Dit alles heeft / om onze schuldte /
 Ons zwaar getroffen ; ebenwel
 Zoo hebben wy u nooit vergeten /
 Noch tegen uw verbandts bebel
 Gehandelt / met een valsche geweten.

18 Dit alles is ons overgehoemen / noch rang en hebben wy uwe niet vergeten / nochte valsche lich gehandelt tegen u verbont.

J. Ruste.

10 Ons harte is niet van uwe wetten
 Geweken / om den doer te zeiten /
 In onzen gang / van 't heilich padt /

19 Ons harte en is niet achterwaerts geheert ; noch onse gang geweken van u padt.

Dat gy ons aangewezen hadt.
 Hoewel wy zyn dooz uwe magt
 Verplettert in een plaats van dzaaken /
 En in 's doodts schaduwte gebragt ;
 Daar wy naar licht en leben haaken.

20 Hoewel gy ons verplettert hebt in eene plaecte der dzaaken ; ende ons met eene doots schaduwte bedekt hebt.

11 Zoo wy Godts naam / zyn woordt en
 reden / Vergeten hadden / en beselden
 Een' afgodt ; ja / met onbescheidt

21 Zoo wy den naem onses Godts hadden vergeten ; ende onse handen tot

tenen bree-
den Godt uyt
gebent:
22 Sonde
Godt siet
niet onder-
sueken: want hy
weer de ver-
borgensheden
des herten.

De handen hadden uitgebreid
Tot eenen breeyden God; zyn Godt
Zulky niet ten naausten onderzoeken;
Daar hy de haertsgeheimen tot
Den grondt kent / in de diepste hoeken?

23 Maar om
uwent wille
woorden wy
den gantschen
dag gedoot;
wy woorden ge-
acht als slach-
schapen.
* Rom. 8: 36.

12 Maar, och! wy zien ons dooden/ keelen
* Als schapen / om uw woorders bevelen /
Den gantschen dag / en zyn geacht
Als slagvee / woos de bpl gebzagt.

24 Waecht
op / waerom
soude gy sla-
pen / Heere?
Ontwaecht / en
verfloot niet
in eeuwigheyt.

Waakt op; waarom zoudt gy / o Heer /
Als slaapen? wil ons niet verflooten
In eeuwigheit / ontwaakt; en heer
Het lyden uwer gunstgenooten.

25 Waerom
soude gy u
aengesicht
verbergen / om
se elende / ende
onse onder-
druckinge ver-
geen?

13 Hoe! zoudte uw aangezigt verbergen/
Daar heidens stout uw waakwardt ter-
gen? Zoudte onze quaalen / zonder eind /
Verdukkting / jammer en elend /
Vergeeten? want doos 't wech gemoed

26 Want onse
ziele is in 't
stof nedrige
bogen; onse
buph heeft
aan d'aarde.

Is onse ziel in 't stof gebogen;
Ja onze bukt / gantsch ongewoed /
Vleest

Vleest zelf aan d'aarde / in ondermogen.
14 Sta op / wil ons uw hulpe toonen /
En koom ons met de zege kroonen /
Verlos ons / om uw goedtheits wil;
Dan houdenwe ons gerust en stil.

27 Staet op /
ons ter hulpe /
ende verlos
ons om uwer
goedertieren-
heyt wille.

De xlv Psalm.

Psalm 45.

Mijn hart ontvont / geeft op een goede
reden / Ik zegge myn gedichten uit:
op heden Zinge ik den lof eens kro-
nings; myne tong Is als de pen
eens schryvers / fris en jong / Die
vaardig is. geen schoonheit van de
menschene heeft iets by u / om wiens
gen u wenschen / Die / uitgestoort in
uwe lippen / geeft / Datge eeuwiglyk
van Godt gezegent leeft.
2 O Heldt / koom 't zwaardt aan uwe
heupe gorden / Opdat uw rpk hier
doos verbeit mag worden / Dertoon
uw glans en groore Majesteit / Uw
G 4

1 Een onder-
wijzing / een
lied der lief-
den: doos den
Opfersang-
inecker omde
de kinderen
van David, op
Schoonhan-
nen.

2 Mijn herte
geeft een goede
reden op: ik
zegge mijne
gedichten uyt
van eenen kro-
ning; mijne
tong is eene
penne eens
beerdigen
schryvers.

3 Spijt veel
schronder dan
de menschen
hindern; ge-
nade is uytge-
stort in uwe
lippen: Daer-
om heeft u
Godt geze-
gent in eeu-
wigheyt.

4 Godt u
stueert aan de
heupe. O Heldt:
uwe Majesteit

heest

stept ende uwe heerlijkheyt. 5 Ende vdr vromswoedig- lick [in] uwe heerlijkheyt / op het woort der waerheyt / ende rechtbeers- dige sachswoe- digheyt; ende uwe rechter hant sal u breselicke din- gen leeren.

heerlykheit / de werelt dooz verspreidt. Gp moogt in die doozswoedig heene ryden Op 's waerheits woort / behleedt aan alle ynden Met heilig recht / zach- moedighet en hzacht; Zoo zien wy 'r heil van uwe handt verwacht. 3 Uw rechte handt leere u gebreede dingen. Uw pylen zyn zeer scherp / en zullen dzingen In 'r harte van de vpyandigke schaar Des konings / tot zy zich dooz hem verklar'. Uw troon / o Godt / is eeuwiglych ver- heben; Uw koningsstaf / waarhooz de volken beeben / Zwaait gy altoos met recht en billykheit; Opdat gy 't rpk hooz uwe hzuidt bereidrt.

6 Uwe pylen zyn scherp / wolken salten onder u val- len; [In tref- fen] in 'herte van des kro- nings vyan- den.

7 Uwen thoon / o Godt / is eeu- wiglyck ende altoos; het septer utors koninkrycks is een septer der rechtina- digheyt.

8 Gp hebt ge- rechtigheyt lief / ende hater godtloosheyt; Daarom heeft u / o Godt / uwe Godt ge- sailt met vzeugden-olie

4 Gp lieft het recht / en haat de smoode daaden: Daarom / o Godt / heeft uw Godt / vol genaden / Uw hoofdt gezalf met vzeugdenolp / meer Dan hen dien

gy schenkt uw genootschapp eer. 21 uw gewaant heeft myzche en kassitwaat- sem / Met alof / en sgeidrt zyn zoeten aassen Uit tempelen van elpenbeen gesticht / Wantwaar zy u herblp- den dooz 't gezicht.

hoben uwe mede-genoos- ten. 9 Alle uwe klederen zyn myzche / ende alof / [ende] castie; up de elpenbeenen palkeyen / van waer sy u ber- hiden.

Muske.

5 Men ziet u ook van konings doch- tren eeren / Die uwen staat en heerlyk- heit vermeeren; De koningin staat aan uw rechte handt / In 't fynste gout van Ophir / naar heur' staat. o dochter / hooz / en zie / en neig uw ooren / Vergeet uw volk / uws haders huis / te hooren Zoo dier bemint / en van u hoog geschat Ger u de Dofst tot hzuidt verhoren hadt.

10 Dochters van koningins zyn onder uwe hofstelicke [Kae- dochtes- ren;] de koninginne staet aen uw rech- ter handt in het fynste gout van Ophir.

6 Zoo zal de lust des konings tot u strekken / Uw schoonheit zal zyn liefde tot u wekken; Jan hy dan is uw

12 Soo sal de koning lust hebben aen u- we schoonheyt; Dewyl hy uwe heer is / soo

huppt u hoog
hem neêr.

13 Ende de
dochter van
Cyprus/ de rij-
ke onder den
volke/ sullen u
aengesichte
met geschenck
smaeken.

14 Des Kon-
nings dochter
is geheel ver-
eerlick intren-
dig/ hare hie-
dinge is van
gouten boz-
duersel.

15 In gestic-
ke kleedren
sal sy tot den
Koning gelept
worden/ de
jonge dochte-
ren. (die) ach-
ter haar zyn/
hare uide-ge-
sellinnen/ sul-
len tot u ge-
hacht worden.

16 Sy sullen
gelept worden
mer alle blyf-
schap ende ver-
heuginge/ sy
sullen ingaen
in des Kon-
nings paleys.

17 In plaete
van uwe va-
deren/ sullen
uwe zonen
zyn/ sy sul-
ten

huidegom en Heer/ Zoo huig uw
hart en leden hoog hem neêr. De
dochter ook van Cyprus/ met de ryken/
Die onder 't volk vol eere en aan-
zien pypken/ Zult gy u zien seken-
haadje en hulde doen/ En smeeken
dat de Doest hun wil behoën.

7 De dochter van den Koning is in-
wendig Geheel versiert/ haar kleeding
is behendig Met gout geslikt/ en
ryhelfik geboozdt/ In die gewaadt/
dat 's huygoms oog behoort/ Woort
sy geleidt in 's Konings ruime zaa-
len: Haar staatsgevolg en gesellinnen
paaalen Van meede op 't seest/ in
's Konings hof geleidt Met heil-
gezag en alle byzolphheit.

8 In plaatze van uw dadzen huppt gy
zonen/ Die gy zult zien versiert.
met koningszonen/ Ja die gy zelfs
tot

tot Doestten zetten zult Der aarde/
mer des Konings toem verhuut.
Sal uwen naam in alle de geslachte-
ren Derewuigen/ dat hem de vol-
ken achten/ En loobden/ als die
eewwig is de stof Van feestgezag
in 't koninglyke hof.

De rlyv Psalm.

1 G Oet is ons eene vatte stercke/
En toelucht/ die ons heil bewerkte
Met hzacht/ en ons zyn hulpe zondt/
Dat elk in doodt angst onderbondt.
Daarom zal ook ons hart niet vzezen/
Al kreeg schoon d'aarde een ander wezen/
En wierd 't gebergte met gewelt
In 't harte van de zee gestelt.
2 Laat hare wahren woerden/ ruischen/
En tegen klip en bergen hzuschen/
Laat die ook dadzen dooz de hzachte
Der baaren/ aan de lucht gezagt:

tot Doestten
setten over de
ganse aerde.
18 Men sal u
weg naemig
doen gebentri
van elken ge-
slachte tot ge-
slachte/ daer-
om sullen u de
holken looben
eewighlich
ende altoof.

Psalm 46.

1 Een Kiedt
op Mamothz
vooz den Op-
verfang-wee-
ster/ onder de
huideren van
Moorg.
2 Gode is ons
eene toelucht/
ende stercke/
hy is hzachte-
lick behoudere
eene hulpe in
benauwe-
den.
3 Daarom sul-
len top niet
vzezen al ver-
anderde de
aerde (hare
plaete) ende
al wierden de
bergen berst
in 't herte van
de zee:
4 Laet hare
wateren hzys-
sen/ laetse bes-
roert worden:
laet de bergen

Dabren / dooz
der reider ver-
heffinge / Selal

5 De beek-
kens der rivie-
ren / sullen be-
dijden de stadt
Godes; het
Heiligdom der
wooningen
des Altes-
hoogsten.

6 Godt is in
het midden
van haar / sp en
sal niet wan-
kelen; Godt
salse helpen in
het aenbreken
des woogens
fronts.

7 De Hebe-
ren raesden /
de Koninkrij-
ken beweeg-
den sich; hy
kerhief sijne
stemme / de
aerde ver-
smolt.

De beekjes der riviere sullen
Godts stadt verbliden / en verbullen
Het vzeugde 's Hoogstens heiligdom /
En woningen met lof rontom.

3 Godt is in 't midden van haar Koning /
En heeft in haar zyn vaste woning /
Zy zal niet wanklen / want hy waakt

Dooz haar als 't morgenlicht genaakt.
De heidens raesden / koninkrijken
Beweegden zich / om niet te wphken;

Doch hy verhief zyn stemme / en scholdt
Hun magt / dat d'aarde als waerch versmolt.

De heidens raesden / koninkrijken
Beweegden zich / om niet te wphken;

Doch hy verhief zyn stemme / en scholdt
Hun magt / dat d'aarde als waerch versmolt.

Hun magt / dat d'aarde als waerch versmolt.

Rustte.

8 De Heer
der heers-
scharen is met
ons: de Gode
Jakobs is ons
een hoog ver-
trek / Sela!

9 Komt /
aenschouwt
de daden des
Heerens; die
verbor-
singen op a-
den aenrecht;

4 De Godt / de Heer der heerschaaren /
De Godt van Jakob zal ons spaaren /
Want hy is ons een hoog vertrek /
Opdat hy ons beschutte en dekk'.

Koomt aan / beschouwt des Heeren daaden /
Die sich een' toezeker toont der quaaden /
En d'aarde zelf met kreg verwoest /

Koomt aan / beschouwt des Heeren daaden /
Die sich een' toezeker toont der quaaden /
En d'aarde zelf met kreg verwoest /

Koomt aan / beschouwt des Heeren daaden /
Die sich een' toezeker toont der quaaden /
En d'aarde zelf met kreg verwoest /

Koomt aan / beschouwt des Heeren daaden /
Die sich een' toezeker toont der quaaden /
En d'aarde zelf met kreg verwoest /

Als 't zwaardt schynt in de schee verr'oest.

5 Die d'oozlogskozmen en elenden /
Ten einde vzeugt tot 's wereldds enden /
Ten hoog en scherpe spies verbreekt /
De wagenen met hier ontfteekt.

Laat af / om hier wel op te merken /
Dat ik den Godt / die heil kan werken.

Ik wordt in 't heidendom verhoogt /
Gelyk op d'aarde / als Hemelvoogdt.

6 De Godt / de Heer der heerschaaren /
Behoedt ons; wat zal ons bezwaaren ?
Want Jakobs Godt / die ons bezogt /
Is ons een hoog vertrek en hozgt.

Behoedt ons; wat zal ons bezwaaren ?
Want Jakobs Godt / die ons bezogt /
Is ons een hoog vertrek en hozgt.

Behoedt ons; wat zal ons bezwaaren ?
Want Jakobs Godt / die ons bezogt /
Is ons een hoog vertrek en hozgt.

Behoedt ons; wat zal ons bezwaaren ?
Want Jakobs Godt / die ons bezogt /
Is ons een hoog vertrek en hozgt.

Behoedt ons; wat zal ons bezwaaren ?
Want Jakobs Godt / die ons bezogt /
Is ons een hoog vertrek en hozgt.

De xlvij Psalm.

Psalm 47.

V Oeken / groot van tal / Zuygt
met sij geschal / klapt ook in de hande

Dooz het gausche landt / Want de
hoogste Heer Is bekleedt met eer /
Hy is vzeeseflyk / En een Vrost wiens

ryk Over d'aarde gaat / En alom

ber

10 Die de ooz-
loggen doer op-
houden tot aen-
het eynde der
aerden / den bo-
ge verzeekt /
ende de spisse
ontwre haert;
de wagenen
met uyer ver-
zant.

11 Latet af /
ende wetet / dat
ik Godt ben;
ik sal verhoogt
worden onder
de Heydenen /
ik sal verhoogt
worden op der
aerden.

12 De Heer
der heers-
scharen is met
ons; de Gode
Jakobs is ons
een hoog ver-
trek / Sela!

Psalm 47.

1 Een psalm /
dooz den Op-
persang-mes-
ter onder de
kinderen van
Izrah.

2 Alle en hol-
ten / klappet
in de hande /
Zuyhet Gode
met eene stem-
me van vzeug-
den-gerfangh.

3 Want de
Heer is over
al /

4 Want de
Heer is over
al /

Verhoogte /
is heerlijk :
in groot be-
ringh / ober de
gantsche aer-
de.

4 Hy brengt
de volcken on-
der ons ; ende
de nationen on-
der onse be-
ten.

5 Hy verheft
door ons onse
erfenis ; de
heerlichkeit
Jacobs / dien
hy heeft liefge-
hadt / Zeta !

6 Godt haert
op met ge-
sinch ; de
wereld met
geliana der
basugne.

7 Psalm-
singer /
psalm-
singer :
psalm-
singer
onsen Koning /
psalm-
singer.

8 Want Godt
is een Koning
der gantscher
aerde ; Psalm-

bestaat ; Ja / een Koning / dien
Alles moet ontzien.
2 Opperheerscher siet Onder ons
gewelt Volken / sier in moedt /
Oten wy zelfs den voet Zetten op
den nek. Godt / naar zyn bespreek /
Wiest onze erfenis Door ons ; als
gewis Jakobs heerlykheit / Hem
eerst toegezeit / Dan hem / als zyn
kindt / Ederlyk hemint.
4 Godt haert op omhoog Daar des
hemels hoog / Met gejuich en vzeugdt /
Alles is verheugt Door 't bazin-
geschal / Winkende ober al. Psalm-
zingt onzen Godt / Psalm-zingt / naar
't gebodt / Onzen Hemelheer ; Psalm-
zingt t'zner eer ; Looft den Koning /
dien. Elk moet hulde dien.
4 Want Godts koningryk Sluit in
zich gelph. D'aarde en oceaen / Die

Die 'er onder staan. Zingt / met
onderwys / Zynen naam ten pyss ;
Want de Heer regeert / En woardt
hoog geeert Overal contom Wy
het heidendam ; Daar zyn heerschapp
Winkte aan alle zy-
5 Godt zit op den troon / Opherheer-
lyk schoon / Van zyn heilichheit / Vol
van Majesteit. 't Edele geslacht Is
byeen gebzagt Wy het volk van Godt /
's Heeren erbe en lot / 't Zaadt van
Abraham. Want der vorsten-
stam / D'aardtrijfschijden / heeft
Godt / die ewig leeft.
De xlvij Psalm.
D E Heer is groot / zyn Majesteit
Is wysselich / en woardt verzecht
In zyne stadt / by hem te voeren
Cor zynen heiligen berg gehoren.
Schoon gelegen en de vzeugdt / Daar

zinget [met]
een onderwys-
singe.

9 Godt re-
geert ober de
werelden ;
Godt sit op
den troon sy-
ner heilichheit.

10 De edele
der volcken
zyn versamelt
[tot] het volk
des Godts
Abrahams ;
want der schit-
den der aer-
den zyn Go-
dts ; hy is seer
verheven.

Psalm 48.

1 Een liede
een Psalm /
door de kind-
ren van Is-
rah.

2 De Heer
is groot / ende
seer te prijzen ;
in de stadt on-
ses Godts /
op den berg
siner heilich-
heit.

3 Schoon van gelegentheid/ eene vzeugde deri gantscher aerde is de berg Zion / (aen) de zijden van 't Hoorden; de stadt des grooten Konings.

4 Godt is in hare wallen: hy is 'er bekend dooz een hoogh verrek.

5 Want siet / de koningen waren verbaert; sy waren 'samen doozgetogen.

6 [Gelijck] sy het sagen/alsoo waren sy verwondert: sy kwerden verscheicht/sy haesteden wech.

7 Weevinge greepse albaer aen; smerts als eener barenber [bzoutwe.]

8 Met eenen Oosten windt verzecht op de schepen van Chariss.

Daar al d'aerde om is verheugt /
 Is de berg die aan het Hoorden /
 Opst / met synen muur en hoorden;
 Zion / dien de pronk der steden /
 's Konings hoofdstadt / komt bekleeden.
 2 Alden kent ook Godt dooz syn verbondt /
 In haar wallen / als den grondt /
 Dat hy haar altoos zal verstreken
 Tot eenen Heer / om haar te deken.
 Want de koningen / byeen /
 Waren 'samen op de been /
 En alreede doozgetogen:
 Doch als zy het hoor hunne oogen
 Zagen / wierden zy beneepen /
 En van 's doods schrik aangegrepen.
 3 Zy bloden wech / beangst / verbaast /
 En beefden: smart greep / in dien haast /
 Den aen / gelijk een bzoutwe in 't baeren.
 De schepen die van Chariss vaeren /
 Zeecht sy met den Oostenwindt. Als

Als wy 't hoorden / siet en bindt
 Elk het in de stadt des Heeren /
 Sien de heerschaaren eeren;
 In Godts stadt / die synne hoede
 Eeuwigh schut / hoor 's byandts woede.

Ailste.

4 O Godt / wy hebben stil gedacht
 Aan uw weldadigheit / met hzacht
 Betoont / in 't midden banden tempel /
 Daar wy betreden uwen dzempel.
 Als uw naam is / hoogh geroemt /
 Woedt uwe eere en lof genoemt
 Tot aan 's wereldts grenze en enden;
 't Heil zal uwe handt ook zenden;
 Uwe rechte handt / beleden
 Dan ons / vol gerechtigheden.
 5 De berg van Zion zy verblidt /
 Met Judaas dochteren nu ten tyt /
 Omdarge uw oordeel komt te vellen.
 Gaat nu Sions torens tellen /

9 Gelyk wy gthoor hadden; alsoo hebben wy gesien in de stadt des Heeren: Sien de heerschaaren in de stadt onses Godts: Godt sal haer bevestigen tot in ewighgeyt / Zela!

10 O Godt / wy gedencen uwe weldadigheit; in het midden uwes Tempels.

11 Gelyck uwen naem is / O Godt / alsoo is uwen roem tot aen de eynen der aerden: uwe rechter hant is vol van gerechtghert.

12 Laet den berg Zion blifse zyn; laet de dochteren van Juda haer verheugen: om uwer oordeelen wille.
 13 Gaet tont

En

om Zion/ ende
omringel: tel-
let hare to-
rens.

14 Settet u
herre op hare
vestinge / bes-
chouwt on-
derscheppen-
lich hare pa-
ltsen; op dat
op 'e den wa-
slagenden ge-
sachte vercel-
ket;

15 Want dese
Gode is onze
Gode eeuwig-
lich ende al-
toos: hy sal
ons geleiden
totter door toe.

Psaln 49.

De xlix Psalm.

1 Een Psalm:
hoort den Op-
prensang-wee-
ster / onder de
kinderen van
Israh.

2 Hoozt dit/ als
le gy volken:
neemt ter oor-
ren / alle in-
wonders der
werelt.

3 Soo wet
slecht als aen-
stemmen / ras-
men rph ende
arm.

4 Mijne mont
sal enkel wijs-
heit spreken:
ende de over-
denkinge

Hoozt / volken / hoozt / neemt myne
leering aan / Ontsluit uw hart en
ooren / wilt verstaan Gy alle die den
wereldbekloot bewoont / Zoowel die
u gering als groot vertoont / Te
zamen rph en arm. 'k zal mynen mond
Apenen / en wysheit uit den gronde
Mijns harten / vol verstandis aan
u verhaalen / Om dooz een spreek

ictis

iets leerzaams af te maalen.

2 'k Zal op de harp myn diepverbozge
reen Ontsluiten; komt al t'zamen

dan byeen. Waarom zonde ik / ten

dage van het quaadt / Als 't booze

volk my op de hiel en gaat / En my

omringt / set hereen? want die

't goet Hier stellen ten vertrouwen

van 't gemoedt / En trozselgh op hun-

nen rphdom roemen / Syn nietz hoor

Gode te tellen noch te noemen.

3 Niet een van hen kan zynen boeder

oort Verlossen / als hy hier wordt

uitgerooft. Hy kan 't rantzoen aan

Gode niet geuen / (want De ziel is

al te kosteliken pandt / Haar lossing

houdt in eeuwigheiden op / Dat hy

hier / zelf ver boven 's levens top /

Bedurighgh zou leuen / en 't ver-

berden Niet zien; daar hy de

wy;

mijns heren
sal vol vees-
stant zijn.
5 'k sal mijn'
oore neygen
tot eene
spreek; ick sal
mijn verboz-
gen reden ope-
nen op de har-
pe.

6 Waerom
sond' ick bres-
sen in quade
dagen / (als)
de ongerichti-
ge / die op de
hielen zijn / my
omringen?

7 Wengaebe
de gene die op
haer goet ver-
trouwen / ende
op de veelheyt
haren rijck-
doms roemen;

8 Niemand
van hen sal
(sijnen) broe-
der inmer-
neet konnen
verlossen; hy
sal Gode sijn
rantsoen niet
konnen geuen.
9 (Want de
verlossing ha-
rer ziele is te
kostelich / ende
sal in eeuwig-
heyt ophou-
den.)

10 Dat hy ook
voorzien ge-
duertigh sal
de leuen / (en-
de) de verber-
dinge niet sien.

11 Want hy
Aet / dat de
wijfe sterben/
dat 'samen
een dwaas en-
de onvernif-
ge onhouwen-
ende haer goet
anderen nala-
ten.

12 Hare bin-
nenfte gedach-
te is / dat hare
huyfen sulen
zijn in eeuwig-
heyt / hare
wooningen
van gefachte
tot gefachte:
fy noemen de
landen na hare
namen.

13 De menfche
nochtans /
(die) in werde
is / en blijft
niet: hy woer
gelijk als de
beesten / (die)
vergaan.

14 Wefen ha-
ren wech is
eene dwaas-
heyt van hen:
nochtans heb-
ben hare nal-
melingen een
welbehagen in
hare woorden/
Sela!

15 Men fette
alſchappen in

wyzen ook ziet ſterben:

4 Dat onvernift hier omkomt met

den dwaas / Die 't goet / (een niet /
en enkel windgeblaas) Aan anderen

moet laaten met verdriet. Hun bin-

nenfte beſtef toch anders niet Dan dat

hun pacht zal eeuwiglyk beſtaan /

Hun huizen en paleizen nooit ver-

gaan / Maar duurzaam zyn tot alle

nageſachten: Zy doen hun' naam

dooz dien der landen achten.

Kuſte.

5 De menſch nochtans / hoe hoog in

waarde / blijft Hier niet: zyn glans

en heerlykheit behyft Zoo weinig als

de beesten / die vergaan. Hun dwaas-

ze weg is ydelheit en waan: Doch-

tans behaagt dat woordt hun nage-

ſacht. Men zette in 't graf als ſchaa-

pen / ongeacht / Wanneer de doed

hen

hen t'zamen af komt weiden: Ons
moeten zy dan 't goet en alles ſcherden.

6 Opbrechten woordt dan in dien

moorgenſtonde De heerſchappy ook over

hen gegont: En 't graf zal hun ge-

daante / ſterkte en rotz Verſprey / uit

zyn woning / hoog en trotz. Maar

Godt verlost myn ziele van 't gewelt

Des grafs / ſchoon hier booz eenen

tyt gewelt: Want hy zal my in heer-

lykheit verheffen; Zoodat 's doods

ſchticht en vloek my nimmer treffen.

7 Breeft dan niet als een man tot

rykdom komt / Zoodat zyn huis op

eere en grootheid byont: Want hy

neemt in zyn ſterven ganſch niet mee.

Schoon hy zyn ziel in 't leven ſille

breef Belooft / zyn eer daant hem niet

na in 't graf. En of zy ſchoon / met

woorden valsch en laf / Al / omdat zy

het graf / de
door ſalfe af-
wepden; ende
de oprechte fal-
ten over hen
heerſchen in
dien moorgen-
ſtond; ende het
graf ſal hare
gedaente ver-
ſprey / (elck)
uyt ſyne woer-
dinge.

16 Maar Godt
ſal myne ziele
van het gewelt
des grafs ver-
lossen; want
hy ſal my op-
nemen / Sela!

17 En breeft
niet wannere
een man rijk
wort: wannere
de eere van ſijn
huyſ groot
wort.

18 Want hy en
ſal in ſijn ſter-
ven niet met
allen mede ne-
uen; ſyne eere
en ſal hem niet
nabalen.

19 Hoewel hy
ſyne ziele ze-
gent; endes hy
loben / om dat
hy u ſelven
gott doet;

11

u zelven goederdoet/ looben/ Zult
ge echter u van alles zien berooven.

* * * * *

2 Want/ wat gy ook op aarde hebt
gebacht/ Uw ziel komt by haar va-
deren geslacht; Zy zullen 't licht in
eewigheid niet zien. De mensch zal
nooit 't bederf zyns naams ontblen/
Hoe zeer verbaant/ hoe waarde/ hoe
hoog geëert/ Als hy verstant en re-
denslicht ontbeert; Maar wordt gelyk
de redenlooze beesten/ Die gansch
hergaan/ de minsten met de meesten.

20 Zoo sal hy
[doch] komen
tot het geslacht
te hare vaderen;
tot in eewig-
woigheyt / en
sullen sy het
licht niet sien.
21 De mensche / [die] sin
woerde is/ ende
geen berstant
en heeft/ wozt
gelyck als de
beesten [die]
bergaan.

Psaln 50.

De L Psaln.

1 Een Psaln
Maphs De
Godt der Ge-
ben/ de He-
ste spreect /
ende roept de
aerde: van den
opgang der
sonne/ tot aen
haren onder-
gangh.

Godt/ d'Opperreer/ de Godt der
Geden spreect/ Dat zyne stem dooz
licht en wolken breekt/ Dan daar de
zon aan d'Oosterkimme blaakt/
Cor daar ze daakt en in her Westen
raakt: Mit Sion/ daar geen schoon-

2 Ript Zion/
de volkomens-

heit

heit by kan haalen/ Verschyn de
Heer/ vol glans en stonkerstraalen.

2 Godt komt/ en zal niet zwipgen;
ja een vier Zyandt vooz hem heen
met yffelyk getier; 't Zal rontom
hem zeer stofmen met geruisch;
Zyn siem klinkt tot den hemel met
gedruisch/ En roept tot d'aarde om
't volk zyns naams te richten; Verza-
melt hen die zich aan my verplechten:
3. Die/ als myn gunstgenooten/ myn
verbondt/ Met offerhand bevestigen/
ten gronde Van eeuwig heil. her
hemelsch hoog gewelf Deemclbt zyn
recht: want Godt/ als rechter zelf/
Kroopt: hooz myn volk/ en ik zal
tot u spreken. Myn Israell/
myn heil is u gebleken.
4 'k Betuyg vooz u: ik Godt/ ben
utwe Godt. Om d'offerdienst/ ge-

heyt der
schoonheyt /
verschyn
Godt blinken-
de.

3 Onse Godt
sal komen ende
sal niet stof-
gen; en byer
vooz sijn aen-
gesichte sal
vertieren; ende
rontom hem
sal het seer
stofmen.

4 Hy sal roe-
pen tot den he-
mel van bo-
ven ende tot de
aerde/ om sijn
volk te richten.

5 Versamelt
my mijne
gunstgenoden/
die myn ver-
bondt maken
met offerhan-
de.

6 Ende de he-
relien verhoor-
digen sijn ge-
rechtighspr:
want Godt
selve is rech-
ter/ Zela!

7 Hoort/ mijn
volck/ ende ik
sal spreken;
Israell/ ende ik
sal onder u be-
tuygen; Ick
Godt/ ben utwe
Godt.

8 Om utwe of-
ferhanden en
sal ick u niet

pleegt

straffen: want
uwce byant-
of
feren zijn
sreeds' woog
my.

9 Ich sal uyt
u hupp' geenen
harre ncinen;
[noch] boeken
upt uwce,
kopen.

10 Want al
het gebierte
des woouts is
mijne / de bee-
sten op duy-
sent bergen.

11 Ik kenne
al 't gebogelte
des bergens; en-
de het wils des
velts is by
my.

12 Soo my
hongerde / ik en
soude 't u niet
seggen: want
mijne is de
werelt ende
hare volhept.

13 Soud' ik
stieren-blees-
eren / ofte boe-
kenbloer dje-
ken?

pleegt naar myn gebode / Zult gy
geen straffe ooit lyden van myn handt /
Dewyl uw vee sreedts op myn ouer

brandt. 'k Neeme uit uw huis geen
ruid / noch barre / of doffer / Noeh
boeken uit uw kooien tot myn offer.

5 Want myne is al 't gebierte van
het woudt / En 't vee dat zich op
duizent bergen houdt. 't Gebogelte

dat op 't gebergte zweeft. Kenne ik:
ook 't wils dat op de velden leeft.

Indien ik dan niet hunger wierdt
bevangen / Hoe! zonde ik naar uw
offer vee verlangen?

Lüste.

6 Want my behoort de wereldt met
haar goet. Behoeve ik dan tot dzank
oost bokkenbloedt? Zal stierenbleesch

my strekken tot myn spys? Neen:
Godt wort niet godsent op deze
wys;

wys; Maar offert hem uw dank:
pligt zonder dzaalen / En wilt hem
uw gelosten trouw beaalen.

7 Roept my dan aan in 's doodsbe-
nauden dag / Ik zal 'er u uithelpen /
mer gezaght / Dan zult gy my ook
ereen / naar myn woordt. Maar Godt
zeit tot den goddeloosen; hoor:

Wat hebt gy myne rechten te ver-
tellen / En myn verbont in uw
mondt te spellen?

8 Dewyl gy stout de tucht en leering
haat / Myn woorden ook ontwaar-
diglyk versmaadt. Zietge eenen dief /

gy treedt mee in syn lot. Uw deel
is met het oberfpeelers rot. Gedurig

laet gy uwen mondt in 't quade /
Uw tonge smeedt bedrog / tot
's naaftens schade.

9 Gy zit / gy spzeekt tot uwes broe-
ders

14 Offert Godt
de dank: ende
betrick den Uw
dergooghten
uwes gisoten.

15 Ende roept
my aen in den
dagh der be-
nauwheyt:
Ik salder u
uyt helpen: en-
de gy sult my
ereen.

16 Maar tot
den goddeloosen
seyt Godt:
Wat hebt gy
mijne insettin-
gen te vertel-
len? ende
neemt mijn
verbont in uw
wen wande?

17 Behijle gy
de klastydinge
bater / ende
mijne woog-
den achter u
benen werpt.
18 Indien gy
eeren dief siet /
soo looft gy
met hem; ende
uw deel is met
de oberfpeel-
ders.

19 Uw
mont laet gy
in 't quade: en-
de uwce tonge
hoppelt be-
drog.

20 Gy siet / gy
spzeekt tegens

uwten boeder/
tegen den sonne
uwer moeder
geeft op laste-
ringe upr.

21 Desedingen
doet gy /
ende ick swij-
ge : op urent /
dat ick 'leene-
mael ben ge-
sift; gy : ick sal
u straffen / en-
de sal het o2-
ventelich booz
uwe oogen
stellen.

22 Verstaet
dit boch / op
Godt berge-
tende : op dat
ick niet en ver-
scheure / ende
niemant en
redde.

23 Wie dank-
offert / die sal
my eeren; ende
wie [sijnen]
knecht [wel]
aensfelt / dien
sal ick Godts
heil doen sien.

Psaln 51.

1 Een Psalm
Davids / booz
den Over-
fang-meester.
2 Doe de Pro-
pheet Nathan
tot hem was
gekomen / na
dat hy tot
Dath-Seba

bers leet / De lastering hebt gy als
roos gereedt / Tot nadeel zelf van
uwe moeders zoon. Gy meent / om-
dat ick zwogge en u verschoon / Dat
ik ben een van uwe medgezellen : Ik
zal u slaan / en 't u booz oogen stellen.

10 Verstaet dit / gy die 's Heeren
hoogheit schendt / En Godt bergeet ;
omdat gy hem niet kent / Opdat ik
niet verscheure / en niemant redt.
Hy die met lust dankoffert naar de
wet / Eert my, en wise op 't dencken-
padt zal treden / Die zal Godts
heil zien in alle eeuwigheden.

De 15 Psalm.

G Enà / genà / naar uwe goedheit /
Heer / Vergeef myn schuldt naar uw
barmhartigheden / Myn misbedryf /
dat van my wordt beleden ; Opdat ik
niet

niet dooz kontre en d'zulk berteer'.
Wasch my toch van myne ongerech-
tighet / En reinig my van myne groo-
te zonde / Die dag en nacht myn ang-
stig hart beschezet : Genees / o Godt !
dees' diepe zielewonde.

2 Want myne schuldt is my niet on-
bekent : 'k Weet dat ik heb uwe heil-
verbondt vertreden ; 'k Zie sterfts
myn zonde en ongerechtigheden / Waar-
dooz ik my van u hebbe afgewendt.

'k Heb tegen u alleen gezondigt / Heer /
En stout gedaan dat quaadt is in
uwe oogen / Opdat men u rechtbaar-
dige; en uwe eer Wyshe als gy s'preekt/
en recht doet mit den hooogen.

3 Ziet / ik ben zelf in ongerechtig-
heit Geboren / 't quaadt heeft my al
aangehangen / Want dat ik werdt in
moeders schoot ontfangen / Toen was
redt

was in ge-
gaen.

3 Ziet my ge-
nadig / o
Godt / na uwe
goedertieren-
heyt; delg my-
ne overtredin-
ge upr / na de
grootheyt u-
wer barmher-
tigheden.

4 Wascht my
wel van mijne
ongerechtig-
heyt; ende rep-
nigt my van
mijne sonden.

5 Want ick
kenne mijne
overtredingers
ende mijne
sonde is steet
booz mp.

6 Tegen u /
u alleen / heb
ik gezondigt /
ende gebuert
dat quaet is in
uwe oogen; op
dat gy recht-
veerdig zyt in
uspreken / en-
de 1 repn zyt
in u richten.

7 Ziet/ick ben
in ongerech-
tigheyt gebo-
ren; ende in
sonde heeft my
mijne moeder
ontfangen.

reeds 't zaad van zonde in my verpzeid.
 Ziet / gy hebt lust tot waarheit in het
 hart / In 't binnenste / daar gy
 my in 'r verbozgen Uw wysheit / die
 al 's werelds wysheit tact / Bekent
 maakt / en my vrede komt bezorgen.

8 Ziet / gy hebt lust tot waarheit in 't binnenste; ende in het verbozgene maakt gy my wijsheyt bekent.

9 Ontfondigt my met vsoep / ende ick sal reyn zijn: wascht my / ende ick sal witter zijn als sneeuw.

4 Ontzondigt my met vsoep / van uw Geest / Dan zal ik rein booz u met lust verschynen: Wasch my / en 't vuil der zonde zal verdwynen; 'k Woord witter dan ooit sneublok is geweest. Laat my ook / Heer / nu hooren uw vzeugdt / En bipschap / dat de beendren zich verblyden / Die uwe handt / tot kening myner jeugt / Verbozset heeft / en redt my uit dit lyden.

Rustc.

10 Doet my vzeugde ende blydschap hooren; dat de beendren sich verheugen / Die gy verblyft hebt.

5 Berberg toch van myn zonde uw aangesicht / En delg uit al myne ongerechtigheden; Opdat ik by mag

wooz

booz uw aanschyn treden / Booz uwen Geest bestraakt met hemellicht.
 O Schepper: scep in my een rein gemoedt / Een hart dat u genegen is te vzeegen; Berniet in my een' vasten geest; en hoedt My booz het quaadt / zoo woort myn ziel genegen.

12 Scep in my een reyn herte / O God; ende verniet in het binnenste van my eenen vasten geest.

6 Derwerp my van uw aangezigt niet / Heer / En wil my nooit van uwen Geest berooven: Noeh heilig vier in mynen boezem dooden / Maar geef dat het daar gloore meer en meer. Geef my ook weer de vzeugdt der zaligheid / Uw heil; om met vymoedigheid te leeden / Booz uwen Geest geholpen en geleidt / Om 's hemels weg vymoedig op te streeben.

13 En berwerpt my niet van uw aengesicht; ende en neem uwen heiligen Geest niet van my.

14 Geest my weder de vzeugde uwes heils; erde de vymoedige geest ondersteune my.

7 Zoo zal ik ook uw wegen / naar uw woort / Getrouwelyk den obeitreezen leeren. Dan sullen zich de zonden daarg

15 Zoo sal ick de overtreeders uw weg leeren; ende de sonderg sullen sich tot n bekeeren.

16 Verloft my van bloetschulden / O Godt / gy Godt wijns heyls: soo sal mijne tonge uwe gerechtigheyt bylicke wocmen.

daers tot u keeren / In oormoet / als gy myne smeecking hoorz. Verloft my roach van bloetschulde / o myn Godt! Gy Godt myns heyls: zoo zal myn tonge u pypzen / En brolyk uw gerechtigheden tot Het hemelhof door mynen roem doen rypzen.

17 Heere / opent mijne lippen / soo sal mijn mont u ween lof verkondigen.

8 Heer / open nu myn lippen en myn mond / Zoo wordt uwe eere en lof door my verkondigt. 'k Zal juitchen als ik door u heu onzondigt / En gy my scheenkt het heil van uw verbond.

18 Want gy en hebt geen lust tot offerhande / anders sou'd' ichtse geve'n in brand-offeren en hebt gy geen behagen.

Want uwe lust strekt tot geen offerhand' / 'k Hadze anders naar bereefsch u opgedraagen: Doch schoonmen barre of rund tot asch verbjandt Op uw' altaar / zulks kan u niet behaagen.

19 De offerhanden Gods zijneen gebroten geest: een gebroten ende verslagen herte

9 Godts offer is een recht gebroten geest: Een harte dat gekneust is en verslagen Veracht Godt nooit / maar

is yn welbehagen: Wy ziet op dien die hem oormoedig bzeest. O Heer / doet wel by Zion; dat uw woordt In uwe gunst / de muuren weder bouwe Dan uwe Stadt / Jerusalem / verstoort En gansch verwoest / op datze op u betrouwe.

10 Het offer met gerechtigheit gepaart / Zult gy met lust dan zien tot asch verteeren: Dan zullen wy met barren u bereeren / En slagte dat hoogt' outer is gepaart.

en sult gy / O Godt niet behagen
20 Doer mel by Zion na u welbehagen: bouw de muuren van Jerusalem op.

21 Dan sult gy lust hebben aen de offerhanden der gerechtigheit / aen brand-offer ende een offer dat gantsch verteert wordt: dan sullen sy barren offeren op uwen altaer.

De lij Psalm.

Psalm 52.

Wilt roemt gy u toch in het quaade / O gy geweldig mensch? Uw woedend hart jaagt broeg en spade Daar bloet / als zynen wensch. Daar 's Heeren goedertierenheit Ons daaglykch is bereidt.

1 Een onbeswijnige Davids: zoo den Overfangmeester.
2 Als Doeg / de Somiter / gekomen was / ende Saul te kennen gegeven / ende tot hem geseyt hadde: David is gekomen en hynse van Achimelech.
3 Dat roemt gy u in het

2 Uw bircje tong smeekt niet dan laagen / Tot

quade / **G** op
getoelbige /
Gods goeder-
tierenheyt
[duert doch]
den gantschen
dagh.

4 Uwetonge
denkt enkel
schade; als een
gespen scheer-
mes; / wien-
de bedrog.

5 **G**p hebt het
quade liever
dan het goede:
de leugen / dan
gerechtigheyt
te spreken /
Sela!

6 **G**p hebt lief
alle woorden
van beris-
dinge [ende]
eene tonge des
bedroogs.

7 **G**odt sal u
ook afbreken
in eeuwigheyt;
hy sal u wech-
rpen / ende u
upt de tene
aytrucken; ja
hy sal u up-
woezelen upt
den lande der
levendigen /
Sela!

8 Ende de
rechtberdige
sullen het steu-
ende vreesen;
ende sy sullen
over hem lac-

Tot schade en hoos gewelt.

2' is als een scheermes. nu behagen
Hebtge in bedrog gestelt.

4 **G**p liefst het quade meer dan 't goedt /
Derwatan van gemoedt.

3 Uw lust strekt meer tot leugenspreken /
Dan tot gerechtigheit.

6 **O**p woorden die het recht verbercken
Hebtge u gansich uitgeleit.

5 **G**p mint de tonge van bedrog /
En 't huile lasterlog.

4 **G**odt zal u ook in eeuwigheden
Verbercken; zyne handt

Zal u verstrooien uit uw steden /
Verdelgen in het landt

Der levenden / daar hy u uit
Ontwoezelen zal / als 't heuvel.

8 **T**rechtvaardig volk zal dit beschouwen /
En vreesen niet ontzacht /

Ja lachen als hy / uitgehauwen /

Zich

Sich uitlaat in geklag.

En zeggen: ziet den man gebelt /
Die bouwde op hoos gewelt:

6 **D**ie **G**odt niet tot zyn sterkte selde /
Maar zyn verwoeden goedt

En grooten rijkdom daar booz telde.
Zyn magt sijn hem den moedt.

Maar ik sta als een groene **O**pf
In **G**odts huis / daar ik blijf.

7 **I**k verwoutte op **G**odts barmhertigheden /
Alsoos en eeuwiglyk.

Ik zal niet lofgalm booz u treeden /
Om zulk een' liefdelijk.

Ik verwachte nu' naam en 't zalig goedt /
Dat uwe kindzen voedt.

De lijk Psalm. Stem Pf. 14.

De dwaas zelt in zyn harte / hoos
en stout; Daar is geen **G**odt: waarop
zy 't al bederven / En groenwelph
romom met onrecht zwerben. Geen

H 5

chen / [leggen-
de:]

9 Ziet den
man / [die]
Godt niet en
selde tot sijne
sterke / maar
vertroutde op
de berheyt
sijns rij-
koms: hy was
steck gewo-
den door sijn
beschadigen.

10 Maar ik sal
sijn als een
groene olijf-
boom in **G**o-
des huys. Ik
vertroutte op
Godts goeder-
tierenheyt eeu-
wiglyc ende
altoos.

11 Ik sal u lo-
ben in eeuwig-
heyt / om dat
op het gebaen
hebt; ende icle
sal uwen name
verwachten /
want hy goet
is booz uwe
gunstgenos-
ten.

Psalm 53.

1 **E**en onder-
wyfinge **D**a-
vids booz den
Opperlang-
meester op
Machalath.
2 **D**e dwaas
segt in sijn harte:
te: **D**ier en is
geen **G**odt: sy

is

bederbert 't/
ende sy bezij-
den grootwe-
lich onrecht;
Daer 's nie-
mant die goet
doet.

3 Godt heeft
uyt den hemel
neder gezien
op de mens-
chen kinden/
om te sien/
of peinant ver-
standig ware /
die Godt soch-
te.

4 Een peder
van hen is te
rugge geheert/
't samen zijn sy
stinkende ge-
woonden / daer
en is niemant
die goet doet;
doch waeren.

5 hebben dan
de werckers
der ongerech-
tigheet geene
kennisse; die
mijn volck op-
eten / (als of)
sy hooft aten /
sy en roepen
Godt niet aan.

is 'er die ooit goetdoet / Godt be-
trouwt / Of 't heil beschouwt.

2 Godt heeft gezien uit zynen hemel-
troon / Sy 't menschdom / of 'er semant
in mogt wezen / Die 't had gezet om
zynen naam te blyezen / En niet
berstant Godt zachte / en zynen loon /
Maar zyn gehoon.

3 Maar elk van hen is achterwaerts
geheert / Te samen zyn zy stinkende
berandert / Zy volgen stout der boozen
hoop en standert; Geen is 'er by
die goet doet / en Godt eert /
Of wysheit leert.

4 Is dan al 't licht van kennisse
vergaan / Sy hen / die stout hier quaat
en onrecht pleegen; / Zy die myn volck
als bzoodd opeeten; (tegen Het heilig
recht;) zy roepen Godt niet aan /
Dooz trotz en waan.

5. Daar

5 Daar heeft hen angst en groore schrik
verbaart / Daar niemant ooit verbaart;
heit had te schyjoemen: Want Godt
quam uw' belegeraar betoomen / Zyu
beenderen verstrooien / als onwaart /
Ten schimp langs d'aard.

6 Sy hebt ze zelfs beschaamt / ver-
smaadt van Godt. Oh! datwe eens
't heil uit Sion zagen ryzen! Als
gy 't volck slaakt / dan zal u Jahoh pry-
zen / Met Israëls / verheugt in 't byp-
genot Van 't heilzaam lot.

De lib Psalm.

Godt / verlos my dooz uw' naam /
En doet my recht / om my te slaaken /
Dooz uwre magt / uit 's bypandts haaken;
Schy my van der boosen blaam.
Dooz myn gebedt / en leen het ooz;
Maar myne reden: wil de blagten
Dan mynen mondt noch niet verachten /
Maar.

6 Waer zyn
sy met ver-
baertheit ver-
baert gewoz-
den / [Daer]
geene ver-
baertheit en
was; want
Godt heeft be-
beenderen des
genen die u be-
legerde / ver-
stroeygh heb-
te beschaamt
gemaakt /
want Godt
heeftse verwoz-
pen.

7 Oh! dat
Israëls ver-
lossingen uyt
Sion quam; /
Als Godt de
gebargene sy-
nes volck sal
doen weder-
heeren / [dan]
sal sich Jacob
verheugen /
Israël sal ver-
lijdt zyn.

Psalm 54

1 Een onder-
wijssing Dav-
ids: dooz den
Oppeersang-
wiser / op
Reginorb.
2 Als de
phitter ges-
men waren /
ende tot Saul
gekyt hadden:
En verbergh-
sich David
niet by ons?

3 O Godt /
verloft my
dooz uwre
naam / mee-
re.

H. 6.

doet my recht
door uwe
macht.

4 **G**odt/
hoort mijn ge-
bedt: neeght de
woeren tot de re-
denen mijner
munts.

5 Want
breende staen
tegen my op/
ende tpraimen
zoeken mijne
ziele: **S**p en
stellen **G**odt
niet voor hare
oogen/ **S**ela/
6 **S**iel/ **G**odt
is my een hel-
per: de **H**eer is
onder de gene
die mijne siele
ondertrouwen.

7 **H**y sal dit
quaet mijnen
verspiederen
vergelden;
roepse uyt
door uwe
waarsp.

8 **I**ksal u met
wylwilligheyt
offeren; ick sal
uwen naem/
9 **H**eer en
loben/want hy
is goet.

10 Want hy
heest my geredt
myt alle be-
nauwheyt: en-
de mijn ooge
heest gesien op

Maar geef my gunstighlyk gehoor.

2 Want breenden staan nu tegen my /
Tpraimen zoeken myne siele /
Opdat hun boosheit haar verniele :
Sp stellen **G**odt niet aan hun zp /
Noch voor hunne oogen. ziet / myn **G**odt

3 Is my een helper : ja de **H**eer
Is onder hen / die voor myn eere
En siele staan by 't booze rot.

4 **H**y zal dit leet en vloekbaar quaadt
Al myn' verspiederen vergelden.
Kooftze uit die uwen naem niet melken /
Maar uwe waarheit / trouwe en vaadt.

5 **D**an zal ik met bywilligheit
U offeren in uwe hoven ;
6 **I**ksal uwen naem / **G** **H**eer / dan loben /
Want hy is goet / vol Majest.

7 Want hy heeft my met macht geredt
Uit alle myn benaande dagen /
Uit myn verdrukking / angst en plaagen /

En

En my in ruimer lucht gezet.
Mijn oog heeft zelf / verruht / gezien
Op mynen byandt / en syn schaaren :
Sy quaamt hem in den schildt gevaaren /
Zoodat ik kon syn handt ontvlien.

mijne vpan-
den.

De 10 Psalm.

Psalm 55.

O **G**odt / neem myn gebedt ter ooren /
Wel gunstig naar myn smeeking hoorn /
En u niet voor myn klage verseecken.
2 **M**erck op / **G** **H**eer / verhoor myn bed /
'k Bedryf misbaar / en / gansch t'onbree /
Maake ik getier in 't klaaglyk smecken :
3 **O**m 's byandts roep / den haat der boozen /
't Beangstigen der goddeloozen
Dan myne siele. want zp schuiven
Op my beele ongerechtigheit /
En haaten my met onbescheit
In toozne : laatz / **G** **H**eer / verstuiden.
4 **M**ijn harte lydte veel smart van binnen ;
Verschrikkingen des doodts verwinnen

1 Een onder-
wijngte **D**a-
vids: voor den
Opperfing-
meester / op
Beginnorb.

2 **G** **H**eer /
neemt mijn
gebedt ter oor-
ren ; ende en
verbergt u niet
voor mijne
smeeking.

3 **M**erck op
my / ende her-
hoor my : ick
bedrijve mis-
baar in mijne
klachte / ende
maech getier :

4 **O**m den roep
des vpanrs /
van wegen de
beangstiging
des godtloo-
sen ; want sy
schuiven on-
gerechtigheit op
my / ende in
zoojne haten
sy my.

5 **M**ijn herte,
suert in 't bin-
nenste van
my ; ende wer-

H 7

Myn

schrikingen
des doots zijn
op my gebal-
len.

6 Dreefe ende
bevinge komt
my aan / ende
grouwen overs-
deht my.

7 Zoo dat ich
segge: Och dat
my nemant
bleuglen als
eener durbe /
gabel ich soude
henen vliegen /
waer ich vlij-
ben mochte.
8 Siet in sou-
de verre wech
swerben / ich
soude vernach-
ten in de woer-
stijne / Zela!

9 Ich soude
haesten dat ich
ontquam: van
den vij-
venden hant
van den stoem.
10 Der sluitse
heere / depte
hate conge:
waer ich sie
in ydel ende
roest in de
Rode.

11 Daeg ende
nacht overin-
gen se haer op
hare mueren:
ende ongerech-
tigheyt ende
overlast is bin-
nen in haer.
12 Gabel ver-

1 Myn ziel / die op my zyn gevallen.

2 Onse komt my bzeze en bevinge aan:

3 Ik woedt met doodscheyk aangedaan;

4 Oeroplmen 's byandts magt hoozt byallen.

5 Zoodat ik zegge: kom bereuglen

6 Dien hoogmoedt; en / och kreeg ik vleuglen

7 Gelyk een durbe / om wech te zweeben!

8 Ik soude vliegen waer ik mogt!

9 En verre swerben dooz de locht /

10 Om in een woesteny te leeden.

11 Ik soude haasten om t'ontkoomen

12 Den byspandtr / dooz elkeen te schoomen /

13 En zwaren stoem. kom hen versinden;

14 Veel huane tonge / want ik zie

15 De stadt vol twist / dien ik ontvlse /

16 En wezel by dees twistgezinden.

17 Des daags en 's nachts gaan zy huu

18 mueren stontom: waarin men stredys ziet

19 duuren Alle overlast en booze strecken /

20 Bederf en ongerechtigheit;

21 Bederf en ongerechtigheit;

22

23 De list is op hun straat verspreidt /

24 Daardooz zy eere en trouw verbecken.

25 Want 'k zie my van geen' byandt hoonen /

26 't Geen ik gereedlyk kon verschoonen /

27 En met gedult ook had gedaagen:

28 Myn hater maakt zich ook niet groot

29 Tu tegen my / want ik ontbloedt

30 Wel anders zyn verbooze saagen.

Ruse.

31 Maar gy / o mensch / dien ik waardeer

32 de Dooz mynen vziendt / en dien ik eerde

33 Als mynen leidzman / komt my sehenden:

34 Wy leefden zoet te zamen raadt /

35 En gingen op / in 't feestgewaadt /

36 Maar 's Heeren huis / met 's reels benden.

37 Dat hen de doot ter neder velle /

38 Zy daalen levendig ter helle;

39 Want in hun woning heericht godt loos

40 heit / Ook in her stumenst van hun hart.

41 Dies roepe ik Godt aan in myn smart;

42 En

derbinge is
binnen in
haer: ende list
ende bedrog en
wijst niet van
hate strate.

13 Maar het
en is geen
byant / [die]
my hoonen, an-
ders soud' ich
het hebben ge-
vagen; 't en is
mijn hater
niet / [die] sich
tegen my
groot maecht /
andere soud'
ich my booz-
heit verboozgen
hebben.

14 Maar gy
ziet het / o
mensch / als
van mijne
weerdigheyt:
mijn leid-
man / ende
mijn bekende;
15 Die wy te
zamen in feest-
gheyt be-
siet haer plee-
den: wy wand-
erden in gesels-
chap ten hu-
se Godes.

16 Dat hen de
doot als een
schultreffer
overhalle / dat
se levendig ter-
hellen neder
daalen; want
hoosbenden
zijn in hare
woning; in
het binnenste
van hen.

17 My act-
gaende; ick sal
tot Godt roe-
pen; ende de
H. G. G. G. sal
my verlossen.
18 'g' Avonds
ende 'g' mo-
gens / ende
'g' middags sal
ick klagen en-
de getir ma-
ken ende hy sal
mijne stemme
hooren.

19 Hy heeft
mijne ziele in
vrede verlost
van den stry-
tegen my;
want met mir-
rigen zynse
tegen my ge-
twesft.

20 Godt sal
hooren / ende
falsc plagen /
als die van
oudts sijn / Se-
la: delijste hy
hen gantsch
geene veran-
deringe en is /
ende hy Godt
niet en vreesen.

21 Hy slaet sijn-
ne handen een
de gene die
vrede met
hem hadden /
hy ontberlycht
sijn verbont.

22 Sijn mondt
is gladder dan
boter / maer
sijn herte is
hizig; sijne
woorden sijn
vachter dan
olie / maer de
selve zijn bloo-
te s'weerden.

23 Werpt uwe

En hy verlost my van mijn boosheit.

10 'k Zal 'g' avonds / 'g' morgens / 'g' mid-

dags klaagen / Met veel geruchts en
gantsch verlagen / En hy zal myne stemme
hooren. Hy heeft myn ziele van den strydt

Verlost in vrede / en my bezpdt

Dan magtigen / vol woede en rooren.

11 Godt / als die zit van oude dagen /

Zal my verhooren en den plaagen /

Wempl' er geen veranderingen

Hy hen te zien zyn / en zy Godt

Niet vreesen want hy slaet / niet spot /

De handt aan zyn verbondelingen.

12 Hy schendt onwaardig zyn verbonden.

Zyn mondt woerdt gladder zelf bevonden

Dan boter: maar het oorelogen

Doedt hy in 't hart. zyn woorden zyn

Niet zacht als olie in den schyn /

Och scherp als zwaarden / uitgetogen.

13 Werpt op den Heere al uwe zorgen /

Hy zal u voeden in 't verborgen /

En in alle eeuwigheit niet lydten

Dat hier de hzoome wanklen zal /

Want hy bewaart hem booz den val /

Als zyn Beschermer / r' allen tyden.

14 Maar gy zult hen doen nederdaalen /

Godt / in eenen put vol quaaiken:

Woetdochtige en verkeerde menschen

Zien hunne dagen niet gebzagt

Ter hestte; daar ik u verwacht /

En u betrouwe in al myn wenschen.

sojge op den
H. G. G. G. / en-
de hy sal u on-
derhouden; hy
sal in eeuwig-
heyt niet toela-
ten / dat de
rechtverderige
wankelen.

24 Maer gy /
Godt / sult
die doen neder-
daalen in den
put des her-
bergs; de man-
nen des hlozts
ende bezoghts
en sullen hare
dagen niet ter
hestte brenge-
n; Maer en te-
gen / sal op u
betrouwen.

De lvi Psalm.

Psalm 56.

O Godt / zyt my genadig / want

de mensch haakt om my op te slok;

ken naar zyn' wensc / Hy dzingt op

my / opdat myne eer verlessen /

Den gantschen dag met stryden:

Want 'k zie dat myn verpieters zich

berclyden / Zy brengeu my den gan-

schen dag in lydten / Ik heb 'er veel

1 Een gouden
Klepnoot Da-
vids booz den
Oppersang-
meester / op
Jonath' Steen
Kluchshym: als
de Philistijn-
nen hem ge-
grepen hadden
te Gath.
2 Zyt my ge-
nadig / Godt / want de
mensch soecht
my op te slok-
ken; den gan-
schen dag
dzingt my de
bestrijder.

die

die my ter doodt beupden /

o Allerhoogste Heer !

2 Als vyerze my belinelt / zal ik te meer Myn hoope op u steeds bou-

wen / t'wmer eer : Ik zal in Godt zyn woordt en waarheits leer Zeer pypzen

en hem zingen. 'k Betrouwe op Godt in al myn woofelingen / En vyerze

niet hoe 't bleefsch my komt bespzin- gen / En of zy schoon myn woordten

balfeh verwzingen / Sp 't smeeden van heel quaadt.

3 Sp rotten / tot myn nadeel / in den raadt Te zamen : zy versteeken zich

vol haat / En passen op myn hiel : hun gelaat Toont dat zy op my wacht-

ten. Hoe / zoudten zy / die myne ziel verachten / Dien 't onrecht strekt tot

lust van hun gedachten / Ook vyz- gaan ? Stozt de volken en hun magten

In

3 Mijne ber- spinders soe- ken [my] den gantschen dag op te sloeken : want ich hebbe vele bestry- ders. o Alder- hoogste :

4 Een dage [als] ich sal vresen / sal ich op u vertrou- loen.

5 In Godt sal ich sijn woortt piffenich ver- trouwe op Godt / ik en sal niet vresen : wat soude my bleefsch doen ?

6 Den gants- chen dag bes- pzinne myn woord- ten ; alle harte gedagten ; zyn tegen my ten quade.

7 Sp rotten te samen / sy ber- steeken sich / sy passen op my- ne hiel : als die op mijne ziele wachten.

8 Zouden sy om hare on- gerechtigheyt bly gaen ? Stozt de vol- ken neder in roome / o Godt.

In toezne neer / o Godt.

Ruste.

4 Sp hebt gemeekt hoe ik in smaat en

spot kontom steeds zwerbe / en heb een balsingslat / Myn traanen leg roch

in uw slessche blot : Want gy hebtze op- geseheden. Dan zie ik straks myn

vpyandt hoor my beeden / En achter- waarts steh op de blucht begeeden /

Een dage als ik zal roepen / en voort- streeden Tot Godt / die met my is.

5 In Godt zal ik zyn woordts gerut- genis Zeer pypzen / want zyn waar-

heit is gewis / 'k Zal in den Heer her- roemen / want ik mis Nooit zyn ge-

nade en zegen. 'k Betrouwe op Godt / geen mensch maakt my verlegen /

'k Ben niet verbaart booz 's menschen magt en wegen : Wat zou sy doen /

naardien ik heb verkreget

Uw

9 Gy hebt mijn ontf'wer- ben geteet : legt myne tranen in uwe slessche : en zijne niet in uw' regi- ster?

10 Dan sullen myne vyan- den achter- waerts hee- ren / ten dage als ich roepen sal : Olt weert ich / dat Godt met my is.

11 In Godt sal ich het woortt wiffen : In den Heer 'k sal ich het woortt wiffen.

12 Ik bes- trouwe op Godt / ich en sal niet vres- sen : wat soude my de mensche doen ?

13 **G**odt/
op my zijn u-
we geloften; ik
sal u dankfeg-
gingen bree-
gelden.

14 Want gy
hebt mijne ziele
geredder
van den doot;
ook niet mijne
voeten van
aenftoot? om
hoor? Godt
aengezicht te
wandelen in
het licht der le-
vendigen?

Mijn heil / o Godt / myn hzacht?

6 **O**p my zijn uw geloften / hoog
geacht / Die gy zult zien met dank-
baarheit volbragt / Omdat gy aan
mijn ziele hebt gedacht / Om haar in
gunst te wyden Van dootsgebaar /
opdat mijn voeten myden Den aan-
stoot / en ook wandlen t'allen tyden
Hoor 't aangezicht van Godt / bezydt
van tyden / Wy 't levende gesticht.

Psalm 57:

De luy Psalm.

1 Een gouden
Kroon Davids
hoor den
Opfferfangh-
neester / Alra-
schich / als gy
hoor? Sauls
aengesichte
bloot / in de
spionche.
2 **Z**yt my ge-
nadigh / **G**
odt / zyt my
genadigh ;
want mijne
ziel herrouwt
op u / ende ik
neeme mijn toes-
blugt onder de
schaduw uwer
bleuglen / tot
dat de verder-
vingen sullen

Zyt my / o Godt / genadigh want
in noodt Derout mijn ziel op u / zelf
in den doot / Gelyk ik my stelle on-
der uwe bleuglen / Omdat het quaadt /
't geen dagelysch vergroot / Hoorlyp
zal zyn ; dat gy ook wilt bereuglen.
2 **H** Zal roepen tot den Allerhoogsten
Godt / Tot Godt / die eens voleinden
zal mijn lot. Van 's hemels boog zal

hoorlyp zijn
gegaen.
3 **I**ch sal roe-
pen tot Godt /
den Allerhoog-
sten / tot Godt /
die het aen my
volpuden sal.
4 **H**y sal van
den hemel sene-
den / ende my
verlossen / te
schanden ma-
kende den ge-
nen die my
forcht op te
stoken / Sela!
Godt sal sijne
goddeertieren-
breidt ende sijn-
ne waerheyt
terden.
5 **M**ijne ziele
is in het mid-
den der leu-
wen / icht ligge
[onder] stoe-
ben / mens-
schen kinde-
ren / welker
tanden spies-
sen ende pylen
zijn / ende hare
tongue een
scherp sweert.
6 **W**erfelt u
horen de he-
melen / o
Godt ; uwe
ere zy over de
gancche aer-
de.
7 **S**y hebben
een net bereyt
hoor? mijne
gangen / mijne
ziel was net-
der gebucht; sy
hebben eenen
luyl boor? myn
aengesicht ge-
graven / sy zyn
der midden in

hy my hulpe zenden / Tot myn be-
houdt / en schenden 's byandts rot.
Godt zal zyn gunste en waarheit
naar my wenden.
3 **M**ijn ziel is in het midden van 't
gebelt Der leuwen ; sy legt onder
hen gebelt Dien yder kent hoor? selle
stoekebzanden ; Wier tanden men als
spiesse en pylen reit ; Hun tong is als
een slagzwaardt in hun handen.

Kuste.

4 **W**erfelt / o Godt / u boven 's hemels
trang. Het aerdryk zy vol van
uwe ere en glans. Zy hebben loos
een net hoor? my gehangen. Myn
ziel was gekinkt hoor? 's byandts
kans ; Zy poogden my in eenen
kuil te hangen :
5 **M**aar in den kuil / hoor? my gegra-
ven / zyn Zy zelfs gestoot / met groote
schande

geballen / Se-
la!
8 **W**an herre
is bereyt / **O**
Godt / wijn
herre is bereyt;
ich sal zingen/
ende psalm sin-
gen.

schande en pijn. Dies is myn hart /
6 Godt / bereidt te zingen. Dat
uwe liefde en gunst my dan be-
schyn / Zoo zal myn zang dooz
licht en wolken dringen.

9 **W**aecht op
mijne cere /
waecht op / gy
lupte ende har-
pe: ik sal in den
bageraet ops-
waken.

6 **W**aak op / myne eer / waak op gy
harpe en luit / Vermengt u met de
keelen en de fluit; 'k Zal opstaan
als het daglicht aan zal bzecken.

10 **I**ch sal u
loben onder de
volcken / **O**
Heere: ich sal u
psalmzingen
ondre de na-
tien.

Uw' lof / o Heer / zal dooz my zyn
geuit / En 'k zal van dien gy
bzeemde volcken sprecken.

11 **W**ant uwe
goedertieren-
heyt is groot
tot aen de he-
melen / ende
uwe waerheyt
tot aen de ho-
venste wol-
ken.

7 'k Zal met gezang u loben / magtig
Heer. Want uwe gunst / uw waerheit
en uwe eer Zyn groot in hzacht / ja
ryzen tot de wolcken. Verhef / o Godt /

12 **W**erhef u
lobben de he-
melen / **O**
Godt : uwe
ere zy oer de
ganfche aerde.

uw hoogheit meer en meer : Uw cere
blink rontom by alle volcken.

Psalm 58.

De vijf Psalm.

1 **E**en gouden
Klapperoot Da-

Spreekt gy gerechtigheid naar waarheit /
Derz

Vergerbering dooz 't heilig recht?
En woordt de zaak by u beslecht?

1 **A**ar oozdeel / billijkheit en klaarheit /

2 **G**y menschen kindren? vonnist gy

3 **A**ar 't recht den eischer en party?

4 **J**a / gy smeedt ongerechtigheden

5 **I**n 't harte / en voert het doos gewelt

6 **V**an uwe handen / en beknekt

7 **D**en vroomen / dien gy komt vertreden

8 **O**p aarde; 't geen de hemel ziet /

9 **H**oezeer het in 't geheim geschiedt.

10 **D**e goddeloozen zyn verstecken

11 **D**an 's moeders buik aan van de deugt;

12 **D**e leugenaars zyn van der seuge

13 **A**an 't doolen; val senn en strecken:

14 **Z**p zyn vol vierig slangenpog /

15 **A**ls listige adders in bezog;

16 **A**ls adders / die / gestopt van ooren /

17 **N**iet hooren naar 's belezers woordt /

18 **D**ien geen bezwaeringe verstoort.

19 **D**ie goddelooze
zijn verdoemt
van de vaer-
moeder aen; de
leugen-
spreekers dolen van
[moeders]
buick aen.

20 **S**p hebben
vperig sennin /
na getijde
van vperigh
slangen sennin;
sp zijn als een
doode adder /
[die] haer oore
toesloopt:

21 **O**p datse
niet en hoore
na de stemme
der belezers /
des; aenien die

22 **O**p datse
niet en hoore
na de stemme
der belezers /
des; aenien die

23 **O**p datse
niet en hoore
na de stemme
der belezers /
des; aenien die

24 **O**p datse
niet en hoore
na de stemme
der belezers /
des; aenien die

25 **O**p datse
niet en hoore
na de stemme
der belezers /
des; aenien die

26 **O**p datse
niet en hoore
na de stemme
der belezers /
des; aenien die

27 **O**p datse
niet en hoore
na de stemme
der belezers /
des; aenien die

28 **O**p datse
niet en hoore
na de stemme
der belezers /
des; aenien die

29 **O**p datse
niet en hoore
na de stemme
der belezers /
des; aenien die

30 **O**p datse
niet en hoore
na de stemme
der belezers /
des; aenien die

erbaren is met
 bevrueingen
 omme te gaen.
 7 **G**odt ver-
 brecht hare
 tanden in ha-
 ren mond;
 breecht af de
 baktanden der
 jonge leu-
 wen / **G**
 HEELE.
 8 Laete smel-
 ten als water
 laets daer he-
 nen dyffen;
 leyt by sijne
 pflen aen/
 laetszijn / als
 offe afgeshe-
 den waren.

Godt / verbrecht in ulwen rooren
 Hun tanden in den sellen mondt;
 Der jonge leeuwen tot den grondt.

Miste.

5 **H**eer / laatze ook als water blyeten /
 En heene dyffen: leit hy aan
 Met syne pylen / om te slaan /
 Verbrecht zyn pylen onder 't schieten /
 En laat ze zyn als afgesneen /
 Als stoppelen op 't heldt vercreen.

9 Laet hem he-
 nen gaen / als
 eene smeltende
 stecke; laets
 [als] eener
 bouwen mis-
 dacht desinne
 niet aenschou-
 wen.

6 **J**a / laat hem als een siet verguppen /
 En / als een misdacht / nooit het licht
 Der zonne aanschouwen dooz 't gezicht.

10 **E**r dan
 ulwe potten
 den dooz-
 struht getwaer
 wozen / sal hy
 hem als leuen-
 digh / als [in]
 heeten coozne
 wech stouwen.

10 **A**ls boozestrukken in het vier /
 In heete gramschap / met getier.
 7 **D**an zal de boozme zich verlypden
 Als hy beschouwen zal de wzaak;
Ja / 't zal hem strekken tot vermaakt /
 Als hy de boozen ziet in 't lyden /

11 **D**e rech-
 deerdige sal
 sich verlyt-
 den / als hy de
 wzaake aen-
 schouwt; hy sal
 sijne woeten

En

En hy zyn voeren wascht in 't bloedt
 Zyns vbandts / als in eenen bloedt.
 8 **D**e mensch zal zeggen: immers is 'er
 Dooz den rechtvaardigen dan vzeugdt /
 't Geholg en vzeucht der waare deugt;
 Geen zaak is immers ook gewisser /
 Dan dat Godt hier op aarde richt /
 Daar hy zyn koningszetel slicht.

waschen in
 het bloedt des
 godtloosen.

12 **E**nde de
 mensch sal zeg-
 gen; Immers
 is 'er vzeucht
 booz den rechts
 verdigen;
 Immers is 'er
 een Godt / die
 op der aerden
 richtet.

Psaln 59.

De lij Psalm.

O Godt / verlos my uit de handen
 Myns vbandts / en zyn scherpe tanden /
 En siet my in een hoog vertrek;
 Opdat uw handt my dooz hen dekt'
 Die tegen my zyn opperezen.
 Bedt my van die uw' naam niet vzezen /
 Van mannen / dese in 't boos gemoet
 Steeds onrecht werken / heet op bloet.
 2 **W**ant zie / zy leggen looze laagen
 Dooz myne ziel / om haar te plaagen.
 De sterken rotten tegen my /

1 **E**en gouden
 Alepnoot Da-
 vide / booz den
 Opperlangh-
 meester / Alta-
 scher: doe Saul
 gesonden had-
 de / die [ijn]
 luyts bewa-
 ren souden / om
 hem te doodden.
 2 **B**eddet my
 van mijne
 vbanden / **G**
 mijn Godt;
 steit my in een
 hoog vertrek
 booz de gene
 die tegen my
 opstaen.
 3 **B**eddet my
 van de we-
 hers der onge-
 rechtigheyt;
 ende verlost
 my van de
 mannen des
 bloets.
 4 **W**ant siet /
 zy leggen my-

ner ziele lagen / sterke rotten
 sich tegen my / sonder myne
 overtreddinge / ende sonder
 mijne sonde /
 5 Sy loopen
 ende bereyden
 sich sonder
 [mijne] mis-
 daet, waecht op
 my te genode-
 te / ende siet.
 6 Ja gy /
 WCECE
 Godt der heps-
 scharen / Godt
 Israëls / on-
 waecht om alle
 dese Heydenen
 te besochten; en
 zyt niemant
 van hen gena-
 digh / die trou-
 looslick onge-
 rechticheyt be-
 drijven / Sela!
 7 Tegen den
 about heeren
 sy weder / sy
 tieren als een
 hont / ende sy
 gaen rontom
 de stad.
 8 Siet / sy sto-
 ten overloes-
 diglick up /
 met haren
 mont; sweer-
 den sijn op ha-
 re lippen /
 want wie
 hoort het?
 9 Maar gy /
 WCECE
 sulse belac-
 den; gy sult

Heer / te zame / schoon ik by
 Dan oertreeding den. 3p loopen
 En maaken sich gereedt met hoopen:
 Schoon sonder myne misdadaet: waakt
 Dooz my / en zie waar ik geraak.
 3 Ja gy / o Heer der heereschaaren /
 Godt Israëls / wil my bewaaren.
 Ontwaak / en breech het boos geweld
 Der heiduen / tegen my te veldt.
 Bezoch hen / zyt ze niet genadig
 Dese onrechtwerkers / zoo baldadig.
 Sy heeren tegen d'abondstont
 Meer t'huys / en tieren als een hondt.
 4 Sy gaan rontom de stad en gieten
 Veel leugens / die als stroomen vlieten /
 Uit hunnen mond: hun lippen sijn
 Als zwaarden / schoon sinneel in schyn:
 Want wie roch hoort het? is hun spreken;
 Maar gy / o Heere / sult het wzeeken /
 En lachen met al 't heidens rot /

Dat

Dat gy in uwe waank bespot.
 5 Ik zal op uwen bystant wachten /
 Een troes van zyne sterkte en magten;
 Want Godt is my een hoog vertrek /
 Om my te hoeden dooz gebrek.
 De Godt van myn veldadigheiden
 Zal my ontmoeten / naar zyn reden:
 Godt zal my ook met iust doen zien
 Dat myn verfreders zal geschien.

alle Heydenen
 bespotten.
 10 [Tegen]
 zyne sterkte /
 sal ich lop / en
 wagten: want
 Godt is mijn
 hoog vertrek.
 11 De Godt
 mijner goeder-
 tierenheyt sal
 my behoeden:
 Godt sal
 op mijne ver-
 freders doen
 sien.

Aufte.

6 Heer / doadt ze niet / opdatmen weete
 Uw sterkte / en 't holk het niet vergete;
 Maar laat ze zwerben dooz uw magt
 Rontom / en wel hen weer met zachte;
 Heer / onze schildt / om al hun sinnaalen /
 Met mond en lippen / te betaaen:
 Alden vangze in hunnen hoogen moedt:
 Om hunnen vloek en leugendbloedt.
 7 Konze in uw grimmigheit beuteeren /
 Dertreerze / om hun geweld te heeren /

12 En dootse
 niet / op dat
 mijn volck.
 [Het] niet en
 vergete; doest
 ontfueren
 dooz uwe
 macht / ende
 werpse neder:
 O Heere / onse
 schildt /
 13 [Om] de
 sonde hares
 monts / [om]
 het woort ha-
 rer lippen; en
 de lastre ge-
 vangen woer-
 den in haren
 hoogmoets; en
 de om den
 vloek; ende om
 de leugen / die
 sy vertellen.
 14 Dertreerse

In geimigheyt/ verterste dat 'er niet en zijn/ ende laetse weten / dat Godd heerscher is in Jacob / [ja] tot aende epaden der aerde / *Sela!*

Lordat ze ganschlyk niet meer zyn /
Zoodat uw gunst hen nooit beschyn /
Ooch laat hen echter hierdooz weeten
Dat Godt is heerscher / hoog gezeten

In Jakob / ja tot 's wereldds endt /
Daar hy als rechter is beken.

15 Laetse dan tegen den ahoort wederkeeren / laetse sieren als een hondt / ende rontom de stadt gaen.

Laat hen dan 's avonds wederkeeren /
En hun getier op nieuw vermoeren /
Gelgh een hondt / die bast en raast /
En alles dooz gesuil verbaast.

16 Laetse selfs omloeven om spijse / ende laetse vernachten en spijse niet verzadigt.

Dat zy dan dooz de straaten loopen /
En rontom zwerwen / om te stroopen /
Ja zwerwen om hun spijze en broodt /
En schreeuwen in den hongersmoedt ;
9 Opdatze hungerig vernachten.

17 Maer ick sal uwe sterkte singen / ende bes moegens uwe goederterrenheyt bzoelich roemen ; om dat gy my een hoogh vertreck zyt geweest ; ende ene toewacht ten da

Maar ick zal op uw goedheit wachten /
En zingen uwe sterkte / o Heer /
Des moegens / en uw goedheits eer :
Ick zal uw liefde bzoelich roemen /
En u altoos myn Heilandt noemen /

Myn hoog vertreck / myn hulpe en wacht /
Die my beschut dooz 's vyandts magt.
10 Gy zyt myn toeflucht in myn nooden /
Tot wien ick altoos kom geladen.

ge / als myn bange was.

Dan u / myn sterkte / zal ick schel
Nu zingen onder 't snaarenspel.

18 Danu / o mijne sterkte / sal ick psalmen zingen ; want Godt is mijn hoog vertreck / de Godt mijner goederterrenheyt.

Ik zal / Godt ter eere / psalmen zingen /
Die dooz de lucht en wolken dzingen :
Want Godt is my een hoog vertreck /
De Godt myns heils / een vast verdek.

De 14 Psalm. Stem Pf. 108.

VOORREDE.

Een gout kleinoot, een leerzaam liedt Van David, als hy 't hoog gebiedt Bevestigt hadde door het slaan Der Syriërs, van hem verdaan In 't vruchtbaar Arphaxads gewest, Gelyk in Zobaas plonderneft : En Joab twaalef duizent helden Van Edom sloeg in Zoutdals velden.

Psalm 60.

1 Een gouden kleynoot Davids / tot ter ringe : boog den Ouyersfang - meester / op Schutban Conty.

Godt / gy hebt ons naar uw recht
Verstootten / en uw gunst ontzegt /
En ons gescheurt. uw toezigt
Wadje over onzen staat verspreidt /
Heer weert tot ons. gy hebt het landt

2 Als hy gegogren hadde met de Syriërs van Zoba ; ende Joab wederquam / ende de Doornen sloegh in het Sout-dal ; twaelf duysent.

3 Godt / gy

hadt ons verstooren / gy hadt ons echeurt / gy zyt rooyngh / weest / heere weder tot ons.
 4 Gy hebt herlane geschud / der / gy hebt het gespleeten : geneeft spie bresken / want het wanckelt.
 5 Gy hebt us wien volke een harde sahe doen sien / gy hebt ons gebrecht mer swijmel-wijn.
 6 [Maer nu] hebt gy den gezen die u bzeesen / eene banierre gegeven / om [die] op te werpen ; van wagen de waechep ; Se : la !
 7 Gy dat utwe heminde souden bezijt worden : geest heyl [door] uwe rechter hand / ende verhoort ons.
 8 Gode heeft gesproken in sijn Hophorn ; [dies] sal ick bau bzeugde oppzingen / si sal Sichem heplen ; ende het dal Simeon sal ick afmeten.

Geschudt / en dooz den oozlagzbrande
 Gespleeten : kom syn bzeusen heelen /
 Bewyl het wanckelt / dooz kzakkeelen.
 2 Gy hebt uw volk een harde zaak
 Doen zien / de blyken uwer tozaak /
 En ons gedzenkt met swijmelwyn.
 Maar nu wy weer in bzyheit zyn /
 Geeft gy aan hun / die in 't bestier
 U bzeesen / eene kypasbanier /
 Om krooz de waarchheit op te steeken /
 En s' bpaand's ewelmoedte te bzeeken.
 3 Gydat uw erfdeel word' bezpdt /
 Dat gy beunnt en gunstg zyt.
 Geef heil dooz uwe rechte handt /
 Verhoort ons / spaar uw volk en landt.
 Gode heeft by zyne heilichheit
 Gesproken / en my bzeugd bereidt ;
 Bewyl si Sichems landt zal erven /
 En Suktods dat ten lot verwerwen.

Fuste

Fuste.

4 Het gausche lande van Gilead
 Is myn / met dat Manasse dat
 In synen kreits. myn hoogste kzych
 Is Ephraim / ter hoede en wacht /
 En schuttend wapen van myn hoofdt /
 Mooit in zyn' siereen moedte gedoof.
 Dooz Juda wordt de wet gegechen /
 Ten richtsnoer van myn doen en leben.
 5 Maar Moab zal myn waschpot zyn ;
 Op Edom / schoon dol pzaal en schyn /
 Werpe ik myn schoe. juich ober my
 Gy Palestina. [hies]t myn zy /
 O volken ! want ik ben de Heer
 Die 't al berwaent en smyt ter neer
 Dat tegen my zich aan durft kanten /
 Of smaandt myn trouwe heilgezanten.)
 6 Wie zal my hoeren in een stad
 Der vastichheit ? wie wylt my 't padt /
 En leidt my heen naar Edoms vest

9 Gilead is mijn / ende Manasse is mijn / ende Ephraim is de sterke mijns hoofte : Juda is mijn wergebte.
 10 Moab is myn waschpot ; op Edom sal ick mijn schoe werpen : juiche ober my. Gy Palestina.

En sterke / 's vbandts plondernest /

Zult gy 't niet zyn / o groote Godt /

Die ons verfooten hadt / en / tot

En blyt van toorn / met onze magten

Niet uittoogt / als wy wel verwachten.

7 Verleen ons dan / o Godt / uw hulp /

Dat 's vbandts magt ons niet bestulp /

Welpl wy in benaauthheit zyn.

Want 's menschen heil is louter schyn

En ydelheit. wy zullen stout

In Godt / op wien ons haer vertrouwt /

Deel kloekheit doen / hoe sel bestreden :

Hy zal des vbandts magt vercreeden.

In Godt / op wien ons haer vertrouwt /

Deel kloekheit doen / hoe sel bestreden :

Hy zal des vbandts magt vercreeden.

12 Sult gy het niet zyn / o Godt / [die] ons verfooten hadt / ende niet upt en tooght / o Godt / met onse hepe / zachten ?

13 Geste gy ons hulpe upt de benaauthheit / want 's menschen schen hepl is ydelheit.

14 In Godt sullen wy kloekhe daden doen ; ende hy sal onse wederpartijders vercreeden.

Psaln 61.

1 [Een Psalm] Davids / vooz den Overfangmeester / op Beginaach.

2 o Godt / hoorz mijn geschrey / mercht op mijn gebedt.

3 Wan het eynde des lants roep ick tot u / als mijn herte oversteylt is :

Hier / hoorz myn geschrey en reden /

Naem myn beden

Coch ter ooren : van 's landts ende

Roep ick tot u / als myn harte /

Dooz myn smarte /

Oversteylt is met elendt.

2 Leidt.

2 Leidt my op een rotz / te hooge

Dooz het ooge /

En onnaakbaar / want gy zyt

My een hulp / een sterke tooren /

Niet te stooren

Dooz den vbandt / hem ten spyt.

3 Ik Zal in uwe hnt verkeeren /

Om u r'eeren /

'k Blyf 'er tot in ewighheit :

'k Naem myn toelucht in 't verhoogzen /

Duften zozzen /

Van uw vleuglen / uitgebeydt.

4 Gy / o Godt / neigt gunstig d'ooren /

Om te hooren

Naar myn zielgelofsten : gy

Hebt my d'ersenis gegeeven /

't Heil en leven /

Van hen in uw vzeze en vyz.

5 Gy vermeert / naar uw behagen /

's Konings dagen /

En

Leyt my op eenen rotz / [die] my te hooge soude zyn.

4 Want gy zyt my een toelucht geveelt / een sterke tooren dooz den vyant.

5 Ick sal in uwe hnt verkeeren [in] ewighheit : Ick sal mijn toelucht nemen in het verhoogzen uwer vleuglen / Sela !

6 Want gy / o Godt / hebt gehoozt na mijnne gelofsten ; gy hebt [my] gegeeven de erfenis der gener / die uwen naem vzesen.

7 Gy sult dagen tot des Konings dagen toedoen :

A 5.

En

ijne jaeren sal-
len zijn als
van geslachte
tot geslachte.

En bewaart hem als zyn wacht :

2yne jaeren zult gy rekken /

Watze als strekken

Van geslachte tot geslacht.

6 Hy zal vooz Gods aangezichte /

In 't gerecht /

Geulig zitten : kom / bereide

Goedertierenheit en waarcheit /

Hemelklaarheit /

Hem ter goede toegezeit.

7 Zoo zal ik uw' naame pryzen /

Ger bewyzen

Dooz myn zangen / met ontzagh /

Geuwighyk / om / zonder draalen /

Te betaken

Myn gelosten / dag by dag.

Psaln 62.

De Iij Psalm. Stem Pf. 24.

1 Een Psalm
Davids vooz
den Opper-
sang-wreiker
over Jeru-
salem.

Mijn ziel is immers siet tot Godt /

'k Derwacht van hem myn zalig loe /

Want hy bestiert al's werelds zaaken.

Hy immers is myn rotze en heil /

Myn hoog vertrek / zoo vast en steil /

Wat ik nooit zal aan 't wanklen raaken.

2 Hoe lange zult gpheden quaadt

Wanlichten / in der boozen raadt /

Om tegen eenen man te steyden ?

Gy zult haast sneeden in dien stant /

En zyn als een gebogen wandt /

En aangestooren muur / in 't lyden.

3 Praadilaan siechts / hoe dooz hui magt /

Zyn traan en hoogheit woedt verkracht /

En poogen hem ten grondt te stoortu.

Zy hebben lust in leugentaal ;

Hui mondte schynt zegen altemaal /

Maar 't vloeken legt in 't haert besloten.

4 Doch gy / myn ziel / zwyg Gode : want

'k Derwacht myn hulp van zyne handt /

Gy voelt alree zyn liefdespynken.

Hy immers is myn heil en rotz /

Myn hoog vertrek / vooz 's byands rooz /

mijne ziele siet
tot Godt / van
hem is mijn
heyl.

3 Immers is
hy myn rotz-
steen / ende
mijn heyl / myn
hoogh vertrek /
ik en sal niet
geoortheichs
wankelen.

4 Hoe lange
zult gpheden
quaet aen-
stichten tegen
eenen man ; of
alle sult gebou-
den woeden ; gy
zult zyn als
een ingebogen
wandt / een
aangestooten
muur.

5 Syn raetsla-
gen siechts ont-
[hem] van sij-
ne hoogheit te
verstoorten ; sy
hebben beha-
gen in leugen /
met haren
mont zegenen
hy / maar met
haer binnenste
vloeken sy /
Sela !

6 Doch gy / O
mijne ziele /
zwyg Gode :
want van hem
is mijne ver-
wachtinge.

7 Hy is im-
mers mijn
rotzsteen ende
mijn heyl / myn

Dieſe raake ik nooit dooz hem aan 't wankien.

Auste.

8 In Godt is myn heyl ende myn eere ; de rooſteen myner ſterkte / myne roeblyche iſt in Godt.

9 Vertroutmet op hem c'aller tyt / c' op volck ; ſtopter u-liever herre tyt booz ſijn aengeſichte : Godt iſt ons eene toeblyng / Selia !

10 Inimmers ſijn de geniepe-lieden pdelheyt / de groote lieden ſijn leygen : in de weerdſchape op-gewogen ſonden ſp' ſamen [lichter] ſijn dan de pdelheyt.

11 Vertroutmet niet op onderdruyginge / noch op roeberſie / en woedet niet pdel ; als het bezwoegen overbloedigh aenwaſt / en feterter het herre niet op.

12 Inimmers ſijn de geniepe-lieden pdelheyt / de groote lieden ſijn leygen : in de weerdſchape op-gewogen ſonden ſp' ſamen [lichter] ſijn dan de pdelheyt.

13 Vertroutmet niet op onderdruyginge / noch op roeberſie / en woedet niet pdel ; als het bezwoegen overbloedigh aenwaſt / en feterter het herre niet op.

14 Vertroutmet niet op onderdruyginge / noch op roeberſie / en woedet niet pdel ; als het bezwoegen overbloedigh aenwaſt / en feterter het herre niet op.

15 Vertroutmet niet op onderdruyginge / noch op roeberſie / en woedet niet pdel ; als het bezwoegen overbloedigh aenwaſt / en feterter het herre niet op.

16 Vertroutmet niet op onderdruyginge / noch op roeberſie / en woedet niet pdel ; als het bezwoegen overbloedigh aenwaſt / en feterter het herre niet op.

17 Vertroutmet niet op onderdruyginge / noch op roeberſie / en woedet niet pdel ; als het bezwoegen overbloedigh aenwaſt / en feterter het herre niet op.

12 Godt heeft een ding geſproken / ick hebbe dit tweemaal gehoort / dat de ſterkte Godes iſt.

13 Ende de goederieren heyt / o Heere / iſt uwe : want gy ſult enen pecc'elphen vergeten na ſijn werck.

14 Godt heeft een ding geſproken / dat myn ooz tot tweemaal heeft gebat / dat hem alleen behoort de ſterkte.

15 Heer / de goederierenheit iſt uwe / als die hebt loon bereidt / Naar elk hier 't goede of quade wercke.

16 De lryj Psalm. Stein Pf. 17.

17 O Godt / gy zyt myn Godt / myn kracht ; Wanneer het daglicht dooz komt brecken

18 Zoek ik u / met myn nedzig ſmeeten ; Myn ziel iſt als van dozſt verſmacht

19 Naar u ; myn bleefch quipnt van verlangen Naar u ; in 't dooze onbyzuchtbaar land /

20 Dat / zonder water / als verbandt : Heer / laat my uwe hulpe ontfangen.

21 (Ik hebbe u in het heiligdom zandſchouwt / ziende uwe ſterkte en eere.)

22 Want uwe goedheit iſt / o Heere / veel beter dan het leven. kom

23 Myn ziele ſterken ; 'k zal u p'lyzen

24 Met

12 Godt heeft een ding geſproken / ick hebbe dit tweemaal gehoort / dat de ſterkte Godes iſt.

13 Ende de goederieren heyt / o Heere / iſt uwe : want gy ſult enen pecc'elphen vergeten na ſijn werck.

14 Godt heeft een ding geſproken / dat myn ooz tot tweemaal heeft gebat / dat hem alleen behoort de ſterkte.

15 Heer / de goederierenheit iſt uwe / als die hebt loon bereidt / Naar elk hier 't goede of quade wercke.

16 De lryj Psalm. Stein Pf. 17.

17 O Godt / gy zyt myn Godt / myn kracht ; Wanneer het daglicht dooz komt brecken

18 Zoek ik u / met myn nedzig ſmeeten ; Myn ziel iſt als van dozſt verſmacht

19 Naar u ; myn bleefch quipnt van verlangen Naar u ; in 't dooze onbyzuchtbaar land /

20 Dat / zonder water / als verbandt : Heer / laat my uwe hulpe ontfangen.

21 (Ik hebbe u in het heiligdom zandſchouwt / ziende uwe ſterkte en eere.)

22 Want uwe goedheit iſt / o Heere / veel beter dan het leven. kom

23 Myn ziele ſterken ; 'k zal u p'lyzen

24 Met

fouden u ppyzen.

5 W'ho foud' ik u loven in mijn leven; in uwen name foud' ik mijne handen oppyzen.

6 Mijn ziele foud' als met fweer ende bettigheit ver-zadicht worden; ende mijn monde foud' roemen met byzolic-fingende lippen.

7 Als ik uwer gedachte op mijne legerfteden / foo pepyfe ik aen u in de nachtwaaken.

8 Want gy zyt my eene hulpe geweest; ende in de fchuldige uwer vleugelen fal ictu byzolic fingen.

Adet myne lippen; dan zal ik
U loven tot den laarften fmit
Myns levens / en u eer bewyzen.
3 'k Zal myne handen / in uw' naam /
Tot u verheffen / als het leven
Dan myne ziele / om haar te geeben
Het goede / in zyn gebzuft begnaam
Om haar gelik met fweer te ppyzen /
En bettigheit / in overbloet /
Dan zal myn mandt / dooz 'r bly genoecht
Ontfloten / uwen name ppyzen.

Gunfte.

4 Wanneer ik op myn legerftede
U / Heer / befchouwde met gedachten /
Denke ik aan u geheele nachten;
En zoekte uw gunfte / liefde en vrede.
Want gy hebt my uw hulp bewezen /
Dies zal ik in de hoede en wacht
Dan uwer vleugelen fchaduwfacht /
Deel byzolic zingen / buiten vreezen.

5 Myn

5 Myn ziele kleeft u fteeds achteraan:
'k Zal op uw rechte handt dan leunen /
(Die my met kracht komt onderfteenen)

9 Mijne ziele kleeft u achter aen / uwe rechter handt onderfteenit my.

En vast op uwen byftant staan.
Maar deze / die myn ziele zoeken /
Tot haar verwoefting / daalen neer
In 't laagft der aarde / zonder eer /
En fneeken in verborgen hoeken.

10 Maar befel [die] mijne ziele fuchen toe verwoefting / fullen houen in d'onderfte plaetsen der aarde.

6 Men zal ze flooten dooz 'r geweld
Oegzwaerts: geen magt zal hen verlossen:
Zy worden tot het deel der boffen /
Als gy hen in uw gramfchap veit.

11 Men falfte flooten dooz het geweld des' weerg-fy fullen den boffen een deel worden.

Maar 's Konings hart zal zich verbyden
In Godt: en elk / die by hem zweert /
Zal zich beroemen; als vereert
Adet zyn befcherming / in het lyden.

12 Maar de Koningh fal fief in Godt verbyden: een pegelich / die by hem fmeert / fal fief beroemen; want de mont der leugensprekers fal gekopt worden.

7 Want zie / de waarheit zal den mond
Der ftonte leugensprekers stoppen:
Gods ftraf vier blaakt der boozen koppen /
En fchenders van zyn heilverbondt.

De

Psaln 64.

De Ixib Psalm. Stem. Pf. 5.

1 Een Psalm
Davids / booz
den Opper-
sang-merker.
2 Hoort / O
Gode / mijne
stemme in
mijn geklagh :
Behoed mijn le-
ven booz des
wants schyft.

O Gode / hoor myne stemme / klagtig
Van wegen 's bypands laage en strik ;
Behoedt myn leven booz zyn' schyft ;
O Heer / die groot zyt en almagtig /

Wees myns gebachtig.

3 Werbergh
my booz den
hepuelichen
raet der booz-
doenbergh ; booz
de oproerichheit
van de wer-
kers der onge-
rechticheit.

2 Werbergh my booz den raadt der boozen /
In stilheit regen my gesmeedt ;
Schut my booz oproers wapenheet
Der bloekberwanten en godtloozen /

Tot quaat gehoozen.

4 Die hare
tonge scherpen
als een zwaert ;
zen bitter
woort aenleg-
gen (als) hare
pyle :

3 Die hunne tonge als zwaarden scherpen /
Tot onderzinkinge en bedrog ;
Hun woozdt / als giftig adderspog /

Is bitter / sel als 't snoerend inwerpen

Der pyle in 't werpen :

5 Om in ter-
bozgene plaet-
sen den oprech-
ten te schieten ;
haestig schieten
sy na hem ende
en bzeeken niet.

4 Opdat ze den oprechten schieten /
Die zich verbozen houdt / vol bzeeg ;
Zy reken hunnen booge en pees /

Opdatze onschuldig bloet vergieten /

En.

En laten vlieten.
5 Zy bzeesen niet / maar zy versterken
Zichzelven in een booze zaak ;
Zy houden onderlinge spzaak
Van strikken / die men niet kan merken /
Om quaat te werken.

Kustie.

6 Zy zyn vol list en slinkliche streeken /
En schalkheit / die zy tot den grondt
Doozzoeken. 't hart smeedt bondt op bondt ;
Opdatze als in den boezem bzeeken /

Om elk te steeken.

7 Maar Godt heeft zynen boog gespannen /
En zal ze cressen met een schicht /
Hun plaagen zyn booz hen gericht :
Waarbooz Godt hen / als aartsprannen /
Flux zal verbannen.

8 Zy zullen dooz de tonge aanstoeten /
Dat zelf hun eere in 't boezant raakt.
Elk / als des hemels wzaak genaakt /

6 Sy sterken
haer selven
[in] ene boose
sake ; sy houden
spzaak van
stricken te ver-
bergen ; sy zeg-
gen / Wie false
sien ?

7 Zy doozsoe-
ken allerlei
schalkheyt / ten
uytcrken
doozsoeken sw-
wat te doozsoe-
ken is / selfs het
binnenste reug-
mans / ende het
diep herte.

8 Maar Godt
false haestig
met eene pyle
schieten ; hare
plagen zyn
der.

9 Ende hare
tonge false
doen aenston-
ten regen haer
selven ; een pe-
der diese siet

Zal

sal sich wech
packen.

Zal bluchten voor de bloeigenooten/
Mit schand' gepzoten.

9 Maar alle menschen zullen breezen/
En melden 's Heeren wonderwerk;
Op datmen niet het harte merkt
Op 's hemels gunste / aan ons bewezzen /
Dan elk gepzezen.

10 't Rechtvaardig volk zal zich verblijden
In Godt! 't betrouwen van zyn hart:
D'oprechte / ontstelt van alle smact/
Zal zich beroemen t'allen tyden /
Zich aan hem wyden.

10 Ende alle
menschen sul-
len breezen; ende
de Gods
werk verhoon-
digen; ende syn
doen verstaen-
dehich aanmer-
ken.

11 De recht-
vaardige sal
sich verblijden
in den HEER.
12 Ende op
hem betrou-
wen; ende alle
oprechte van
heren zullen
sich beroemen.

Psaln 65.

De Ixv Psaln. Stem Df. 72.

1 Een Psaln
Davids / een
Liedt: voor den
Opfferang-
meester.

2 De lofsangh
is [in] stilheyt
tot u, O Godt;
in Zion: ende
u sal de gelofte
betaelt wor-
den.

3 Gh hoort het
gebedt; tot u
sal alle vleesch
komen.

M En looft in Ston met gezangen /
In stilheit / u / o Godt:
't Belsaefde zult gy daar ontfangen
Maar eisch van uw gebodt.
Elk zal 't gewillig u betaalen;
Gh hoort / o Heer / 't gebedt.
Dies komt al 't vleesch; geneigt te dwaalen /
Tot

Tot u en ube wet.
2 Deel magtige ongerechtigheden
Derkezen d' overhandt
Op my: maar gy verzoent op heben
't Quaat dat ons hadt vermaant.
Welzalig hy / dien gy doet naadzen /
Derkoren ten altaar /
Die in uw' boozhof mag vergaaden /
En woonen jaar op jaar.
3 Wy worden met het goedt verzadigt
Van 't heilige paleis /
Uw huis; van waar gy ons verdadigt /
En heil schenkt reis op reis.
Gy zult ons breefselike dingen
Antwoerden met beschelt /
Godt onzes heils / wiens lof wy zingen /
In uw gerechticheyt.
4 O gy betrouwen aller enden
Der aarde / en die aan zee
Der zyn gelegen: kom u wenden
Tot

4 Ongerech-
tige dingen
hadben de
overhandt over
my; [maer]
onse overtre-
dingen; die ver-
zoent gy.

5 Wel-geluck-
saligh is hy
[dien] gy bes-
telict; ende doer
naderen / dat
hy woone in
uwe boozhof-
ven: wy zullen
verzadigt
worden met
het goet van u
hups / [mer]
het heilige
van u paleis.

6 Breefselike
dingen sult gy
ons in gerech-
tigheyt ant-
woorden; O
Godt onses
heils; O bet-
rouwen aller
eynden der
aerde; ende der
berre gelege-
nen [aen] de
zee.

Tot ons / naar onze hee.

7 Die de bergen vast seit dooz sijn macht; omgozt zijnde met macht.

Die dooz syn kracht de hooge bergen

Dast zet / met magt omgozt:

Ook al wat hem bestaat te tergen /

Ten gronde nederstozt.

8 Die het bruisen der zeeen stilt; het bruisen haer golden / ende het rumoer der volken.

5 Die 't woedend bulderen en bruischen

Der zee stilt / en 't rumoer

Van hare golden; ook het bruischen

Der volken / gansch in roer.

9 Ende die op de eynde woonen / wyesen woort uwe teekenen; gy doet de uytgangen des moezens ende des avonts juppen.

4 Zp / die aan 't end der aarde woonen /

Zyn met ontzaggh bezeeft

Dooz uwe tekenen; en toonen

U eerbied in den geest.

Ruffe.

6 Gy doet den uitgang van den moezen

En van den avontstondt

10 Gy besocht het laet / ende hebbende het begeerig gemacht / verrijcht gy het grontelicks; de ribiere Gobra is vol waerig;

Stredts juichen: 't landt komt gy bezoegen /

Maar 't woozdt van uw verbondt.

En als gy 't hebt gemaakt begeerig

Maar uwen zegen / Heer /

Der

Verrijcht gy 't / die nooit zyt afkeerig

Van weldoen / meet en meer:

7 Ja gy bespoelt het overvloedig

Met uwen landtstroom / vol

Van water / en bereydt dus spoedig

Uw horen / vlas en wol.

Gy maakt zyne opgeploegde landen

Als dronken dooz den stroom /

De hooren / die van dzoogte zanden /

Dult gy tot aan den zoom.

8 Gy maakt het aardryk dooz den regen

Gansch weck / tot vruchtbaarheid:

't Witspruitzel rijpt dooz uwen zegen /

Vien gy 'er voor bereyft.

't Jaar uwer goedheit komt gy kzoonen;

De verrigheit dzuip neer

Daar uwe sporen zich vertoonen;

Opdar elk u verreef.

9 Zp dzuipen op de woestenen /

Daar 't weilandt vruchtbaar woozdt:

wanneer gy het alsoo bereyft hebt / maakt gy haer-lieber koozen gereet.

11 Gy maakt sijnne opgeploegde aerde dronken; gy doctse dalen [in] sijnne dooren; gy machet het weck dooz de druppelen / gy zegent sijn witspruitzel.

12 Gy kzoont het jaer uwer goedheit; ende uwe woestenen dzuipen van verrigheit.

13 Zp dzuipen de woestenen der woestijne; ende de heude

De

ten zijn nenge-
godt met ver-
heuginge.

14 De velden
zijn bekleedt
met kudden /
ende de dalen
zijn bedeckt
met hoorn; sy
fuyelen / oock
singende.

Psaln 66.

1 Een Lied/
een Psalm /
vooz den Op-
persang-
me-
ster.
Zuychet God-
de / gy gantsche
aerde.

2 Psalmsinger
de ere sijns
naems; geber-
eers / sijnen lof.

3 Segget tot
Godt / hoe
bzeesslyk zijt
gy in uwe
werken; Om
de grootheid
uwer sterkte
sullen sich uwe
vanden u ge-
bergsdelich
onderwerpen.

4 De gantsche
aerde aanbide
u / ende psalm-
singe u / sy
psalmsinge
uwen name /
Sela!

5 Komet / ende
siet Godts da-

De heubels ziemen sich verblgen /

Zy zyn met vzeugde omgozdr.

De velden zyn bekleedt met kudden /

De dalen zyn bedeckt

Met hooren / dat / dooz 'r weelg schudden /

Zang en gejuich verwekt.

De Irbj Psalm. Stem. Pf. 118.

Ucht Gode / zingt nu vzeugde psalmen /

Ter ere van zyn' grooten naam;

Al d'aarde klinkt van de galmen

Van heil en lof / vooz hem bequaam.

Elk zeg tot Godt; uwe groate werken

Zyn bzeesslyk: om uwe hzacht

Sal 's vbandts schaar geberust sich sterken

Dooz u / en zwigten vooz uwe magt.

2 Al d'aerde buig' sich vooz u neder /

En zinge psalmen van uw' lof /

't Gebergte zend' de toonen weder

Dan 'r psalmgezang aan 'r scarenhof.

Komt aan / beschouwt des Heeren daaden /

Zyn

Zyn werking is gansch bzeesslyk

Dan 'r menschedom. 'r geen hy heeft vernaden

Dolvoert hy in zyn Koningsryk.

3 Hy heeft de woeste zee verandert

In 't dypooze; waarna zy den stroom

Zyn doozgetogen / met Godts staudent /

Daarwe ons herbydden aan den zoom.

Hy heeft met magt in eeuwigheden /

Zyn oogen houden wacht rostrom;

D'afvallige zy afgesneeden

Verhooginge in het Heidendom.

4 Kooft onzen Godt / o alle volken /

Laat uwe stemmen van den roem

Zyns naams opklinken aan de wolken /

Dat elk den Godt van Jakob noem' /

Die onze zielen stelt in 't leven /

En niet gehengt dat onze voet

Zal wankelen; en ons daar neben

Verzadigt met zyn zalig goetd.

5 Want gy / o Godt / quaamt ons bezoeven

den; sy is
bzeesslyk van
werchinge act
de menschen
kunderen.

6 Hy heeft de
zee verandert
in 't dypooze; sy
zijn te voete
dooz de wiere;
daer hebben
wy ons in heug
verblijd.

7 Hy heeft
eeuwighlyk
met sijne
macht; sijne
oogen houden
wacht over de
hyphenen; en
laet de afvall-
ge niet ver-
hoogen doozden/
Sela!

8 Kooft / gy
volken / onzen
Godt / en de la-
ter hooren de
stemme sijns
roems.

9 Die onze ziele
stelt in 't leven
stelt; ende niet
voelaet dat on-
sen voet wank-
lele.

10 Want gy
hebt ons be-
zoeven

zooft / **G**
 Soht; op hebt
 ons gelouert/
 gelijk men het
 silber louert.

71 **G**p had
 ons in 't net
 gebracht; **g**p
 had eenen en-
 gen bant om
 onze lendenen
 gelegt.

Op louterde ons gelph her gont/
 En silber; datmen/ uit de groeben/
 Noch in zyn aderen beschouwt.
 Gp hadt ons in het net gestooten;
 En eenen banten engen bandt
 Om onze lendenen gestoren/
 Ten blyk van uwe staande handt.

Kuste.

12 **G**p had den
 mensche op
 ons hoost born
 ryden; wy wa-
 ren in 't wyer
 ende in 't wa-
 ter gekomen/
 maer **g**p hebt
 ons uytge-
 boert in eene
 oberbloeffende
 berberfchinge.

6 **G**p hadt den mensch op onze hoosten
 Doen ryden; dat wy in het vier
 En water quamen; daarwe in sloofden/
 Beheerscht van 's vbandts kypgsbanier.
 Maar **g**p hebt ons uit zyne strikken
 Beboert/ en komt in oberbloedt
 Dooz veel berberfchinge ons verquikken;
 Dies dankenwe u met offerbloedt.

13 **I**ch sal met
 vband-offeren
 in u wyer
 gaen; **ich** sal u
 myne gelosten
 beralen/
 14 Die myne
 lippen hebben
 geupet/ ende

7 **I**ch sal in uw huis en doozhof treden/
 Met offervee dooz 't vier bereidt.
 Geloften/ die myn lippen deden/
 En die myn mondt heeft toegezeit/

In

In bangheit/ zal ik u beraalen.
 Vbandt offer van 't gemeste vee/
 Dol merg/ zal ik ten outer haalen/
 En vbanden op uwe offerste.
 8 **I**ch zal u met rookwerk van veel rammien/
 Met runderen/ en bokkenbloer
 Vereeren in uwe offerblammen.

myn mondt
 heeft uytge-
 spoken als
 my vange
 was.
 15 Vband-
 offer van
 uwerch-
 besten
 sal ik u offer-
 ren/ met rooch-
 werck van
 rammien: **ich**
 sal runderen
 met bokken be-
 reyden/ Seia!

Komt alle/ hoozt/ **g**p die 't gemoedt
 Beschikt hebt om den Heer te vzezen/
Ich zal u vertellen hoe myn ziel
 Dooz Godt geredt is en geneezett/
 Toen **g**p in angstig lyden viel.

16 **K**omt/
 hoozt toe/ **G**
 alle **g**p die
 Godt heeft/ en-
 de **ich** sal ver-
 tellen wat **g**p
 aen myne siele
 gedaen heeft.

9 **I**ch riep tot hem met mynen monde;
 En **h**p werdt dooz myn tong verhoogt.
 Hadde **ich** in 't harte op quaet en zonde/
 En ongerechtigheit geoozt/
 Oe Heer had my niet willen hooren.
 Maar zekher/ Godt heeft my gehoozt:
 En ook het heil/ dooz my beschoren/
 Geshonken/ naar zyn eeuwig woozdt.

17 **I**ch riep
 tot hem met
 mynen mon-
 de; ende **h**p
 werdt verhoogt
 onder myne
 tonge.
 18 Hadde **ich**
 na ongerech-
 tighent niet
 myn herte ge-
 sien/ de Heere
 en soude niet
 gehoozt heb-
 ben.

19 **M**daer se-
 ker Godt heeft
 gehoozt: **h**p
 heeft gemecht

10 **H**p

op de stemme
uigind gebeds.

10 **H** heeft geleet op myn gebeden /
 En myne smectinge opgemerkt.
Geloofst zy Godt / die / naar zyn reden
 En woordt / myn heil heeft uitgewerkt.
 Die myn gebed niet af komt wenden /
 Noch zyne goedertierenheit
 Van my : maar redtme uit alle elenden
 Gelyk hy my heeft toegezeit.

Psalm 67.

De twijf Psalm. Stem Df. 33.

1 Een Psalm /
zen Liedt: vooz-
den Opper-
fang-ueester /
op Maginoty.

Godt / onze Godt / zy ons genadig /
 En zegene ons met overvloedt:
 Zyn aanschyn straale op ons gestadig /
 En schijne licht in ons gemoedt.
 Op dat d'aarde u kenne /
 Elk hee hart gewenne
 Aan uw' weg rontom.
 't Heil tot aan de wolken /
 Dooz al 's wereldts volken /
 Ryze in 't heidendom.

4 De volken
sullen u /

2 De volken zullen u dan looven /

Godt / de volken altemaal
 Al pypzen / om uw heil van boben /
 En juichen om het hly verhaal.
 Wyschapy zullenze uiten /
 Als gy 't heil ontsuiten
 Zult / en 't aardryk richt
 In rechtmatigheden.
 't Volk van hier beneden
 Leidtge in 't zalig licht.
 3 De volken zullen u dan pypzen /
Godt / de volken altemaal ;
 Van lof zal aan de wolken ryzen /
 Als 't aardryk / ondebouwt en schaaal /
 Zyn gewas zal geeden.
 Godt schenkt ons het leven /
 En zendt zegen neer :
 Al des wereldts enden
 Zullen zich ook wenden
 Tot zyn blyeze en leer.

Godt / lobben ;
de volken / at
te mael / sullen
u loven.5 De matien
sullen haer
verblissen / en
de juichen / om
dat op de volc-
ken's rechtich-
[in] rechtma-
tigheyt ; ende
de matien op
der aerden / die
sult op leyden /
Zela !6 De volcken
sullen u / **G**
Godt / lobben ;
de volcken / al
te mael / sullen
u loven.7 De aarde
geeft haer ge-
was : Godt /
onze Godt / sal
ons zegenen.
8 Godt sal ons
zegenen ; ende
alle eynden der
aerde sullen
hem blyesen.

Pfalm 68.

De Ixvij Pfalm. Stem Pf. 36.

1. Een Pfalm/ een liedt Davids: hoor den Opperfangmeester.
2. Godt sal opstaen/ sijne vyanden sulden verstroopt worden/ ende sijne haters sulden van sijn aengesichte vlieden.

3. Op sulste verdriuen/ gesijch rooch verdriuen hoor; gelijk Was hoor her byt saele/ sulden de goddeloosen vergaen van Godts aengesichte.

4. Maer de rechtverdiges sulden sich verlijden/ spulden van vruende de opzvingen hoor Godts aengesichte/ ende van blijfchap vrolck sijn.

5. Singet Godde/ psalmsin.

Godt sta nu op met Majesteyt /
 Dan zal hy in rechtvaardigheit
 Zyn vbandis magt verstrooien:
 Zyn haters zullen hoor her licht
 Verstuiben van Godts aangesicht /
 Wanneer hyse uit hoirt rooien.
 Gy zult se driuen als de rook
 Verdriuen woort; sy zullen ook
 Als wasch hoor 't vier vertoeren.
 De goddeloosze zal vergaen
 In zynen weg / en niet bestaan
 Hoor 't aangesicht des Heeren.
 2. Maar 't vroom gesachte zal / verblydt
 Dan vruende opzvingen / hun ten spyt
 Die u roum bespreyden:
 Het zal hoor 's Heeren aangesicht
 Verschynen in het zalig licht /
 En zynen naam belijden.
 Singt Gode / psalmsingt zynen naam /

En

En hoor hoor hem den weg bequaamt /
 Die in de vlatte velden
 Snel heene rydt; verheft zyne eer /
 Omdat zyn naam is Opperheer /
 En wilt zyn groothheit melden.
 3. Spinget hoor zyn aanschyn op / verheugt
 Dan harte / en juicht in volle vruendt /
 Hy is der weezen Vader;
 Een rechter / die de weduwden
 Beschermen zal met zyne trou /
 Haar Godt / en levensader;
 In 't huis van zyne heiligheit.
 Een Godt die 't eenzaam hart berest
 Een huysgezin: de boeten
 Dan zyn gebangenen verzeekt /
 Daar hy d'afballigen verseeke
 In 't dooze / zonder bloeien.

get sinen namme / hooger de wagen hoor dien / die in de vlatte velden rydt / om dat sinen naem is Opperheer: ende spinget op van vruende hoor sijn aengesichte.

6. Hy is een Vader der weduen / ende een Richter der weduwen; Godt / in de woonstede sijn: her byghet.

7. Een Godt / die de eenamen sett in een huysgezin / voert up die in boegen gebangen sijn; maer de afballige woonen in het dooze.

I. Ruste.

+ O Godt / roen gy hoor 't aangesicht
 Hoort van uw volk / in 't vierig licht

8. O Godt/ doegy hoor her aengesichte / uw volck.

It 3

2c

15 Als de Almachtige de Koningen daer in berstropde / waer sy sneeuw wit [als] op Esalmont.

Wanneer d'Almachtige / de Godt
 Van Israël / des byandrs tot
 En Koningen verschoorde ;
 Werdt zy / verreesen uit het puin
 En stof / sneeuw wit als Esalmonts huzin ;
 Daar 's byandrs magt verschoorde.

III. Misse.

16 De bergh Zafan is een bergh Godes : de bergh Zafan is een bulstige bergh.

8 De berg van Bazan is 't geberge
 Dat met zyn huzin de wolken tergt /
 Godts berg / ter lucht gerezen /
 Dol buiten / op- en nederwaart
 Schynkelt / vrechtbaar in zyn' aart ;
 Een landstreek hoog geprezen.

17 Waerom springt op op by bulstige bergen ? Wesen bergh heeft Godt begeert tot sijne wooninge : och sal der de h[er]e woenen in eeuwigheyt.

Daarom springt op / s bergen ! op /
 Gebult geberge : want den top
 Heeft Godt zelf uitgekoren
 Van dit geberge / daar hy woont /
 En eeuwiglyk zyn' glans vertoont ;
 Ja 't eeuwig heil laat hooren.

18 Godts wagenen zyn

9 Godts wagens zyn tien duysentmaant
 Tien

Tien duysenden / vol hemelzjaal /
 En miljoenen schaaren
 Van Engelsdommen / steeds bereidt ;
 Een Sinai in heilgheit /
 Daar hy zich quam verklaaren.

tweemaal tier diapent / de duysenden verdubbelt : De heere is onder hen / een Sinai in heylgheyt.

Gy zyt / bestuur met hemelglans /
 Gebaaren naar den hoogsten trans /
 En hebt / in 't zegepraalen /
 Den keker in triomf geboert /
 Waardooz de helsehe magt / beroert /
 Het hoofdt most onderhaalen.

19 Gy zyt opgebaren in de hoogte / gy hebt de gebangen / se gebangelicht geboert / gy hebt gaven genomen [om up te deelen] onder de menschen ; ja ook de tweederhouwe / om [by u] te woenen / Godt !

10 Gy hebt / naar uw mildadigheit /
 Deel gaven booz uw volk bereidt ;
 Ja hun die u niet hoorden /
 Spdat ze by u woonden / Heer.

20 Geloof de h[er]e : dagh by dagh overlacht by ons ; die Godt [is] onse saligheyt / Sela !

Selaof z[ich] Godt / die / t'zjner eer /
 Ons geeft / tot volle boozden /
 Zyn zegenstroomen / dag by dag.
 Wy eeren hem met diep outzag /

21 Die Godt is ons van Godt van volhomen saligheyt.

Als Godt van heil en leven /
 Een

ende by den
19. Psalms den
Heer / syn
wiltkonnen
tegen den
doet.

Een Godt van volke zaligheid /
Den Heer die in den doot ons leidt /
Om ons syn heil te geeven.

III. Aulse.

21 Doosfeker
sal Godt den
kop sjuer by
anden ver-
sleen; den hal-
tigen schaal/
dij gena die
in syne schal-
den wondelt.

11 Gewis zal Godt den kop verslaan
Van synen vbandt / opgestaan
Mer wznake / en dien verbreken :

Den haartop / daar elks hart dooz heeft /
Die in syn woede en schulden leeft /
Zal 's Heeren handt doozstrecken.

De Heer / die ons syn gunst bericdt /
Heeft ons dit troostwoozdt toegezeit ;
Ik zal u wederlyzengen

22 De Heere
heeft geseyt ;
Ick sal weder
lyzengen upt
Basan : Ick
sal weder lyz-
gen upt de
diepten der
zee.

Uit Bazan / en den diepen holt
Der zee / en / als myn erbe en volk /
Dooz u geen leer gelyzengen.

24 Op dat wy
widen voer /
[Ia] de ronge
wure honden/
mooght steken
in het bloet.
Dan de vpan-
den / dan een
gegetich van
den.

12 Spdatge in zage zet den voer
Op 's vpanchts nek / en in syn bloet
De tongen zelfs mooght steken

Dan hure honden / tot syn swaandt /
Alsge

Alsge ober synen hoon en haat
U moedighyk zult wyreken.

10 Godt; roen werdt gesien uw gang /
Godts gangen / onder 't feestgezang ;
Myns konings / in de reien

25 O Godt; wy
hebben uwe
gangen ge-
sien / de gan-
gen myns
Godts; myns
konings; in
het heylighe
dom.

In oprocht naar het heilighdom /
Met groot gejutich en heilighdom /
Dan sluiten en schalmieren.

13 De zangers trokken dooz den rei /
De speellien achter / tussehen hei
De trommelende maagden.

26 De santsger-
gingen dooz /
de speel-keben
achter / in 't
midben de
trommelende
maeghden.

Looft Godt in syn gemeemen / al
Die Iffels zaat zyt / groot van tal /
Miens Daders Godt behaagden.

27 Lober Godt;
in de gemeen-
ten : den Hee-
re ; an die zyt
upt den
synich-ader
Iffelis.

Daar is de kleine Benjamin /
Die ober hen heeft in 't begin
Gheheerscht ; met Judaas Dozsten /

28 Daar is
Benjamin de
kleine / die
ober hen
heerscht / de
Dozsten van
Juda [mes]
hare verga-
ringe; de Doz-
sten van Ze-
bulon; de Doz-
sten van
Iffelis.

En hun vergadering ; ook die /
Dan Zebulon en Iffelis /
Die hunnen staet sneedts tozstren.

W. Kuste.

29 Uwv Godt heeft uwe sterkte geboden: stercht / O Godt / dat gy aen ons gezoecht hebt!

14 Uwv Godt heeft uwe sterkte en hzacht
Geboden / en aan u gedacht;
Sterk / Heer / ons uit den hoogen!

O Godt / 't geenge aan ons hebt gewzacht /
Wanneerge ons in uw gunst bezocht /
Sterk dat dooz uw vermogen.

30 Om uwv Tempels kuste / Jerusalem / sullen u de koningen geschenck roezingen.

Uit uwen tempel / die gesticht
Wozdt in Jerusalem / zal 't licht
Den volkeren bestraalen:

Dat u de koningen geschenck
Toezingen / op uw woozdt en wens
Gereedt / in zegepaalen.

31 Scheldt het wist gebiere / des riers / de bergaderinge / der stieren / mer de halveren der volken; ende dien / die sich onderwerpt met stucken silbers: hy heeft de volken verstroopt / die wist hebben in wozlogen.

15 Sla 't wist gebierte van het rier /
En scheldt het in zyn hoog gebiedt /
Met alle woerde stieren /

En halvers van de volken / die /
Gydat al d'aarde hen ontzie /
Godt nach zyn werten hieren:

Ook dien / die onderwozpen is

Maect

Met stucken silbers. Godt heeft wis
Verstrooit de hzpsgezinden.

Egypten sendt gezanten heen /
Gansch Moorenlandt is op de been /
Om 's Heeren heil te binden.

16 Gy koningryken / van 't gebiedt
Der aarde / zingt een zegeliedt /
Zingt Gode vzeugdesalmen;

Den Heer / die in den hemel rydt
Der hemelen / van ouden tyt:
Dypt hem met zegegalmen.

Ziet / hy zendt zyne stemme omzlaag /
Zyn donderstem / by onweerszlaag.
Geest Gode sterkte en eere.

Zyn hoogheit schur en dekt zyn volk /
Zyn sterkte is boven lucht en wolk /
Daar hy verchlynt als Heere.

17 O Godt / gy zyt gansch vzeesselph
In uwe heilgdommen: ryk
In eere en moagtheden:

32 Princeliche gesanten sullen komen vzt Eppren: Moorenlandt sal sich haecten sijne handen tot Godt vgt te strecken.

33 Gy ito minlijcken der aerde / sijnct Gode: vsalmsinger den Heere / Sela!

34 Dien die daer rydt in den hemel der hemelen / die van outs is: sic / hy geest sijne stemme / eene stemme der sterclue.

35 Geest Gode de sterkte: sijne hoogheit is over Israel / ende sijne sterkte in de vobenste wolken.

36 O Godt / gy zyt vzeesselph vzt uwe heilgdommen: man: de Gode Israels / die

geest den volke
de sterke ende
krachten : ge-
looft zy Godr.

De Godt van Israël versterkt
Den volke / daar hy kracht in werkt :
Looft Godt met ziel en leden.

Psalm 69.

De lyx Psalm. Stem. Hf. 51.

1 **Een** Psalm Da-
vids : dooz den
Oppersang-
meester op
Schofban-
nen.
2 Verloft my/
Godt want
de wateren
zyn gekomen
tot aen de zie-
le.
3 **Ik** ben ge-
sancken in
grondeloose
inodder / daer
men niet en
kan staen : ich
ben gekomen
in de diepten
der wateren /
ende de bloet
overkoomt
my.
4 **Ik** ben ver-
noept van
mijn roepen /
mijn keel is
ongesteken /
mijne oogen
zyn bedrucken ;
daer ich ben
hoopende op
mijnen Godt.
5 **Die** my son-
der oorsake ha-
ten / zyn meer
van de hairen
mijns hoofds ;
die my vercken

Verlos my dooz uw goedertierenheit /
Godt / dewyl de waeren zyn ge-
koomen Tot aen de ziel. Ik zinke dooz
de zoomen Des inodders / die geen
grondt noch dzoogte scheidt : Ik kan
niet staen in 't grondeloose diep Der
wateren / wier bloet my konnt besiel-
pen. Ik ben vermoelt ; myn keel is
dooz 't geley Ontsteeken ; daer
ik Godt bidde om my te helpen.
2 **Mijne** oogen zyn bezweeken dooz
geween / Certwyl zy / die my zonder
oorsake haaten / Weel magtig zyn / en
in het hart verwaten ; 't Gerael is
van myn hoofdhaar veel te kleen Zy
hen ; die op my hebben toegeleit / Dat

Dat elk verwoedt myn levenssakeel
doofde : Dies myne ziel uw hulpe /
o Heer / verbeidt / Daar ik vergoed'
het geen ik nimmer roofde.
3 **Godt** / gy weet myn dwaasheit
in den grondt / En myne schuldt is
dooz u niet verborgen / Laet hen dooz
my geen schaamte / druk / noch zoogen
Goit knellen / die u kennen in 't ver-
bondt ; O Opperteit / der Heiricharen
Heer / Laet hen dooz my nooit schaamte
of schande wessen / (Maardien ik zelf
om u in smaet verteer / O Israels
Godt /) die 't hart tot u verheffen.

A. Ruste.

4 **Dreefmaadheit** heeft myn aangezicht
bedekte met schande. Ik den myn bzo-
dzen bzeemt in d'oogen / Ik ben als
hinn geheughenis ontbloogen / Omdat
gy my hebt tot uwa dienst verwucht.

te vernieten /
die my om dat-
sche oorsaken
dyant zyn /
zyn machigh
geworden ; dat
ich niet grooft
en hebbe moer
ich als van
wonder gelen.
6 **Godt** / gy
weet van mij-
ne dwaasheit ;
ende mijne
schulden en
zyn dooz u niet
verborgen.
7 **Laet** dooz
my niet bes-
chaamt wor-
den / die u ver-
wachten / O
Heere / O God-
t der heere-
scharen ; laet
dooz my niet te
schande wor-
den / die u foc-
ten / O Godt
Israels.

8 **Want** om
uwent wille
dyaeg ich ver-
smaetbepe ;
schande heeft
mijn aenge-
sichte bedruct.
9 **Ik** ben myn
nen broederen
bzeemt gewor-
den / ende om
breker mijnen

Want

moeder kinde-
ren.

10 Want den
pse van u
hups heeft my
verteert; ende
de suaelheden
der gener die u
smaden / zijn
op my geval-
ten.

11 Ende ick
hebbe geweest
in het vasten
mijner ziele;
maer het is my
gewozen tot
alsterp smaet.
12 Ende ick
heb enen sach
tot mijn kleren
aengedaen;
maer ick ben
hen tot een
spreekwoorde
gewozen.

13 Die in de
poorte sitten/
klappen van
my; ende ick
ben een sma-
renspel der ge-
ner die stercken
dzank dzinken.

14 Maer my
aengacnde /
mijn gebede is
tot u / **G**
H **E** **E** **H** **E**;
daer is een ijt
des welbega-
gens / **G**
G **o** **d** / dooz de
grootheit u-
wer goedertie-
renheyt; her-

Want d'pse van uw huts heeft my

herteert / En 't smaalen van de boozen

die u smaaden / Is op myn ziel ge-

vassen / dat my deert. Ik heb geweest

in 't vasten / zwaar beladen.

5 Maer 't heeft my ook gestrekt tot

allen smaadt / Ik hebbe my in enen

sach gestoken; Coen is hun tonge in

hoogheit los gebroken / Zoodat ik

wierd een spreekwoorde / gansch verhaat.

Die in de poorte ook zitten hoordmen

stout / By stercken dzank / in hoogmoet

van my klappen / Terwyl myn hart

en ziel op u vertrouwt / Wen ik hun

spel / en suaeliedt / onder 't snappen.

6 Want myn gebede is tot u / Opper-

heer / **G** **o** **d** / daar is een tyt van

welbehagen; Dat ik dan dooz uw

goedheit worde ontsagen / En dat

uw heil eens tot my wederkeer'.

Schenk

Schenk my uw hulp / naar uw ge-

trouwicheit. Ruikeme uit het spik / en

laet my niet herzinken / En redt my

uit myn haters' snoodt beleit: Laet my

in 't diep der watren niet verdincken.

7 Laet my de bloedt niet overstroo-

men / noch De diepte my in haaren

holk verzwelgen; Laetse in den put myn

leven niet verdelgen / Dooz 't sluiten

van den mondt / in 't dzabbig zog.

Verhooz my, Heer; uw goedertieren-

heyt Is goedt: beschouwme in uw

baerhaertigheden; Verberg u niet hooz

hem / die tot u schreit / Want my is

bange; och! hooz naar myn gebeden.

A. Ruste.

8 Haast u dan / en verhooz my / Heer /

myn Godt / En nader tot myn ziel

om haar te byden; Verlos my uit dit

naere en dange lyden / Om 's byandrs

hoozt my dooz
de getrouwig-
heyt uwes
heyls.

15 Incht my
upt den slijt /
ende laet my
niet versinc-
ken; laet my
geredder woe-
den van mijne
haters / ende
upt de diepten
der watren.

16 Laet my de
waterbloet
niet over-
stroouen / ende
laet de diepte
my niet vers-
linden; noch
en laet den put
sijnen mond
oer my niet
toeslugten.

17 Verhoost
my **G** **o** **d**;
Want uwe
goedertieren-
heit is goet;
siet my aenna
de grootheit
uwer barm-
hertigheden.

18 Ende en
verbergh u
aengesicht niet
van uwen
hrecht / want
my is bange;
haest u / ver-
hoozt my.

19 Radert tot
mijne ziele be-
ydris; verlost
my om mijner
byanden wil-
le.

wil /

moeder kinde-
ren.
10 Want den
poe van u
hugs heeft my
verteert; ende
de smaachten
der gener die u
smaden / zijn
op my gebal-
len.

Want d'pier van uw huis heeft my
verteert / En 't smaalen van de boozen
die u smaden / Is op myn ziel ge-
ballen / dat my deert. Ik heb geweent
in 't vasten / zwaar beladen.

11 Ende ick
hebbe geweent
in het vasten
mijner ziele;
maer hier is my
geworven tot
allerley smae-
ten.

Maar 't heeft my ook getrekt tot
allen smaadt / Ik hebbe my in eenen
zak gefaken; Toen is hun tonge in
boosheit los gebroken / Zoodat ik
wierd een spreekwoordt / gansch verhaat.

12 Ende ick
heb eenen fack
tot mijn kiere
aengedaen;
maer ick ben
hen tot een
spreekwoordt
geworven.

Die in de poogte ook zitten hoozdenen
kout / By sterken drank / in hoogmoet
van my klappen / Terwoyl myn hart
en siel op u vertrouwt / Ben ik hun
spel / en fuaarliedt / onder 't snappen.

13 Die in de
poote siten /
klappen van
my; ende ick
ben een fua-
renfpiel der ge-
ner die sterken
drank dzinken.

6 Want myn gebedt is tot u / Opper-
heer; O Godt / daar is een tyt van
welbehagen; Dat ik dan dooz uw
goedheit worde ontfagen / En dat
uw heil eens tot my wederkeer.

14 Maer my
aenghende /
mijn gebedt is
tot u / O
Godt; daer is een tyt
des welbehagen-
s; O
Godt / dooz de
grootheit u-
wer goedertieren-
heyt; ver-

Schenk
my uw hulpe / naar uw ge-
trouwicheit. Richtme uit het spyt / en
laat my niet verdrinken / En redt my
uit myn haters snooht belet: Laat my
in 't diep der waeren niet verdrinken.

15 Richt me
op den slycht /
ende laet my
niet verfin-
ken; laet my
gereddet wor-
den van mijne
haters / ende
opt de diepten
der wateren.

7 Laat my de bloedt niet overkroo-
men / noch de diepte my in haaren
kolk verzwelgen; Laetse in den put myn
leven niet verdelgen / Dooz 'e sluten
van den mond / in 't dzabbig zog.

Verhoor my / Heer; uw goedertieren-
heit is goet; beschouwme in uw
barmhartigheden; Verberg u niet dooz
hem / die tot u schreit / Want my is
bange; och! hooz naar myn gebeden.

8 Naaft u dan / en verhoor my / Heer /
myn Godt / En nader tot myn ziel
om haar te byden; Verlos my uit dit
naare en bange lyden / Om 's byandes
wil /

hoozt my dooz
de getrouwig-
heyt uwes
bepis.

16 Laet my de
waterbloet
niet over-
stroomen / ende
laet de diepte
my niet ver-
sinden; noch
en laet den put
sijnen wunde
over my niet
toeslypen.

17 Verhoort
my / O Godt
lic / want uw
goedertieren-
heit is goet;
niet my aen na
de grootheit
uwer barm-
hertigheden.

18 Ende en
verberghe u
aengesicht niet
van uwen
kerck / want
my is bange;
haest u / ver-
hoort my.

19 Wandert tot
mijne ziele / be-
wijste; verloff
my om mijne
byanden wil-
le.

II. Aulse.

wil/ die niet myn lyden spot. Gy weet
 myn schaamte en myn vermaadheit/
 Heer/ En myne schande; ook kent gy
 tot in 't harte myn haters er be-
 naantwers/ die uwe eer vertroeden/
 dies help my uit deze smarte.

9 De smaadheit heeft myn hart gebro-
 ken; 'k den Heer zwak/ en heb' ge-
 wacht naar medelyden; Doch niemant
 is myn hulpe in 't selle stryden/ Gelyk
 ik ook vooz my geen' trooster ken.
 Ja/ vee van daar/ zy hebben my zelf
 gaal Begeerden tot myn spyze; en in 't
 verslachten/ Werdt ik gedrenkt met
 edik/ by 't geschal Van bitteren hoon/
 alsge om myn smarten lachten.

10 Hun tafel worde ook vooz hun aan-
 gezicht Tot eenen strik/ ja zelf tot
 hun belooning/ Ten balstrik/ en ver-
 beeking hunner wooning; Derbelg
 hen/

hen/ en ontbloom ze van het licht.
 Dat hun gezicht verduistert worde en
 blindt/ Opdatze uw heil en 't goede
 niet beschouwen: Derwaggel/ als gy
 hunne kragt ontbindt/ Hun lende-
 nen/ waarop zy zich betrouwen.

III. Nuse.

11 Stort uwen toozne en gramschap
 op hen uit/ Gypze aan/ en laat uw
 bitterheit hen blaaken. Dertwoest hun
 burg/ hoe naau zy dien bewaaken;
 Dat uwe wzaak hun tenten eeuwig
 sijn/ Zoo dat 'er nooit weel seimant
 binnen woon'. Droyl zy dien stout
 lasten en verholgen/ En stellen tot
 het voozwerp van hun' hoon/ Die dooz
 uw handt in 't lyden is verzwolgen.

12 Doe misdaadt tot hui misdaadt/
 laat ze niet Tot uw gerechtigheit en
 liden komen: Pelgze nu het loek
 des

24 Laet hare
 oogtn duistee
 worden/ darck
 niet en sient;
 ende doet hare
 lendenen ge-
 duertlich
 waggelen.

25 Stort ober
 hen uwe
 gramfchap
 up; ende de
 bitterheit u-
 wer toozne
 gyppe aen.

26 Haer pal-
 leys zy ver-
 woest; in hare
 tenten en zy
 geen inwoon-
 der.

27 Want sy
 verholgen dien
 gy geslagen
 hebt; ende ma-
 ken een praet
 van de suete
 uwer ver-
 wonnen.

28 Doet mis-
 daet tot hare
 misdaet/ ende
 en laste niet
 homet tot u-
 we gerechtig-
 heit.

20 Gy weet
 mijne ver-
 smaedheit/ ende
 mijne schaam-
 te/ ende mijne
 schande; alle
 mijne benau-
 werd' sijn vooz
 in

21 De ver-
 smaedheit
 heeft myn
 herte gebro-
 ken/ ende ick
 den Heer zwak;
 ende ick hebbe
 gewacht na
 medelyden/
 maer daer en
 is geen; ende
 sijn vertroo-
 sters/ maer en
 hebbe niet ge-
 vonden.

22 In 't herte
 heb' myn gal
 tot mijne spyse
 gegeven; ende
 in mynne
 kost' hebbense
 my edik te
 drinken gege-
 ven.

23 Haer tafel
 worde vooz
 haer nenge-
 sichte tot een
 strik/ ende tot
 wille vergel-
 ding; tot een
 balstrik.

29 Lactse wpt-
gedelght wo-
den wpt het
boek des le-
vens/ende mer
de rechtheerdi-
ge niet aenge-
schreven woz-
den.

30 Doch ich
ben elendig
ende in suerre:
u heyl / O
Godt/kerre my
in een hoogh
vertrech.

31 Ich sal
Godts name
prijzen met ge-
sang / ende
hem met dank-
segginge groot-
maken.

32 Ende 't sal
den Heer
aengenaemer
zijn dan een
offe / Ofte een
gehoondebare
re / die De
hinauwen ver-
deelt.

33 De sacht-
moedige die
gesien hebben-
de / sullen sich
verblifden: en-
de op die Godt
socht / u-herde
herte sal leuen.

34 Want de
Heer
hoort de noot-
driftige: ende
hy en heracht
sine gebange-
ne niet.

35 Dat hem
prijzen den he-
mel / ende te

des lebens van de wroomen / Opdatze

altoos hier leeben in verdziet: Schryf

hen niet aan mer uw rechtvaardig

volck. Doch ik ben dooz myn suarte

heel elendig: Zeng my / o Godt / dan

uit dees lydigholck / En troost my

mer uw' Geest en heyl inwendig.

13 Ik zal Godts name dan pypzen

met gezang / En hem ook dooz myn dank-

baarheit verhoogen. Dat zal hem aan-

genaamer zyn in d'oogen / Dan als

ik offe of var ten outer pzing'. Hun /

die in 't hart zagtmoedig zyn en trou /

Zal dit gezicht tot aan de ziel ver-

blifden / Gy die Godt zoekt / uw hart

zal buiten rou Sreeds leeben; want

hy hoort u in het liden.

14 De Heer veracht ook zyn geban-

gens niet: Dat hem dan nu des he-

mels kizing en d'aarde Schel pypzen /

met

met de zee en 't geen ze haarde / Het

wiemenlende gedierde in 't zout gebiedt.

Want 's Heeren arm zal Sion reddn /

tot Zyn eere / en voort ook Judaas

steeden bouwen / Die zullen zyn ter

woning / en het lot Dan allen / die

op zynen naam betrouwen.

Inerchen sal haer be-erden; ende de liefhebbers sijns naems sul-

len daer in woonen.

De lxx Psalm. Stem Pf. 17.

Psalm 70.

Hast u / o Godt / tot myne hulp /

Om my te reddn uit dit liden /

En my van 's byandrs magt te byyden /

Opdat zy my niet overstulp'.

Zy worden schaamroodt die myn ziele

Belaagen / tot hun smaet en leet;

Oyfsze achterwaert en zyt gereedt /

Opdat uw wzaake hen verniele.

2 Laet hen / die myn verdziet en quaadt

Met lust en hirteling beschouwen /

Te schande woorden / uitgehouden

aerde / de zee /
ende al wat
daer in wye-
melt.

36 Want Godt
sal Sion ver-
lossen / ende de
steeden van
Juda bou-
wen; ende al-
daer sullen sy
woonen / ende
haer erflich be-
sitten.

37 Ende het
zaet sjuer

1 Een Psalm
Davids / wo-
den Opper-
sang-meester /
om te doen ge-
denken.

2 Haest u / O
Godt / om my
te verlossen: O
Heer / tot
mijner hulp.

3 Lactse des
schant / ende
schaamroot
woorden / die
mijne ziele so-
ken: laeste ach-
terwaerts ge-
dychen ende te
schande wo-
den / die lust
hebben aen
mijn quaat.

Mit

Wit uwen volke en 's levens staat.

Laat hen / die my met smaats ontceeren /

En zeggen: Ha! tot mynen hoon /

Door humen welverdienden loon

Dan hun beschauwing / rugwaarts keeren.

3 Maar laatze in u zyn bezolk! Heer /

En blyde / die in liefde u hzeesen /

En zoeken: laat her wooydt steeds wzezen

Dan uw liefhebberen: geef eer

Aan Godt / wiens naam zy groot te maaken.

Doch ik hen arm en vol elend /

Haast u / o Godt / opdatge u wendt

Cot my / om myne ziel te slaaken.

De lxxj Psalm. Stem Pf. 31.

1 B Croutoe op u / Heer / met myn

harte / Dat my in eeuwigheit

Geen schaamte zy beredst ;

Maar redtme uit alle leet en smarte /

Door uw gerechtigheden :

2 Hebzy my / naar myn bedren.

2 Heig /

4 Laetse te rugge keeren tot loon haer beschaminge; die daer seggen: Ha / ha !

5 Laetse in u bezolich ende verblyde zyn / alle die u soechen : laet de liefhebber u wze heyls ge dueriglich seggen / Godt zy groot ge maecht.

6 Doch ick ben elendig ende nootdruftigh : o Godt / haest u tot my : gy zyt myne hulpe ende mijn betrouder. **Psalm 71.**

1 Op u / o Croutoe ick : en laet my niet beschaeant worden in een knigdey.

2 Reddet my door uwe gerechtighen / ende bevryde my ; neyghet uw ooren tot

2 Heig / Heer / uwe ooren tot myn klagten.

Slaak my van 's bypandts trots.

Wees my een vaste rotz /

Daeris ik altoos kan vernachten.

Gy hebt bebel gegeven

Cot redding van myn leuen.

3 Want gy zyt myne rotze en sterkte.

4 Myn Godt / bevry myn' staet

Dan des godloosen handt /

Dan dien / die steeds verkeerdheit werkte /

Heel wrevelig in handel /

En trots in zynen wandel.

4 Want gy zyt / Heer / al myn betrouwen.

'k Streunde op u van der jeugt /

Als Godt van heil en tzeugde ;

Dan dat ik moegt her licht beschauwen :

Dan 's moederz ingelauden

Croekt gy my uit de handen.

J. Ruste.

3 Ik ben by veelen als een wonder ;

Maact

my / ende becoerlost my.

3 Weest my tot eenen rotz / steen om dare in te wonen / om geueriglich daer in te gaen : gy hebt bebel gegeven om my te verlossen ; want gy zyt myn stercke ende myne burch.

4 Myn Godt / bevryt my van de handt des godloosen ; van de handt des genen die verkeerdlich handelt / ende des opgewassenen.

4 Want gy zyt myne betrouwinge / Heer / **Psalm 71.** myn betrouwen van myner jeugde an.

6 Gy hebt ick gesteeut van den wylch aen ; van myns moederz ingelauden want aen zyt gy myn upbeleving lof is geueriglich van u.

7 In den veelen als een

Wonder ge-
weest: doch op
zijt mijne ster-
ke toelucht.

8 Laet mijnen
mont verbult
woorden met
uwten lof: den
ganschen dag /
met uwe heer-
lickheyt.

9 Verwerp
my niet in den
rijt des onder-
doms; en ver-
laet my niet
tertoelien mij-
ne haacht ver-
gaet.

10 Want mij-
ne upanden
spzecken van
my: ende die op
mijne siele loe-
ren / beract sla-
gen te samen:

11 Seggende/
Godt heeft
hem verlaten:
jaaget na / ende
gegrijp hem /
want daer en

Maar op zyt myne hzacht /
Mijn toelucht / hoede en wacht.
Verbult myn' mond / Heer / in 't b'zonder
Met uwten lof en eere;
Dat hy die steeds vermeere.
6 Laet my uw heerlijkheit verbeiden.
Verwerp my niet ten tijt
Dat ik dooz zwakheit spr /
Laet / Heer / uw gunst nooit van my scheiden /
Cerkpl / dooz hooge jaaren /
Mijn hzachten heene vaaren.
7 Want 'k hoore myne haters spzecken /
Van my / en mynen staat /
Zy houden 't samen raat /
Om listig zich op my te wzecken.
Men loert op myne siele /
Opdat men haar verniele.
8 Zy zeggen / Godt heeft hem verlaten;
Jaagt hem dan na op 't landt /
En grept hem met de handt /

Da.

Want geen verlosser zal hem baaten.
Uw hulpe / o Godt / verschijne /
Opdat mijn leet verdwone.
9 Laet hen dan schande en schaamte treffen;
Verleerse die myn quaat
Behoderen dooz haat /
En zich stoutmoedighlyk verheffen
Om tweespalt te verwekken:
Laet smaadt hen oberdekken.

II. Nuste.

10 Doch ik zal / Heer / gedurig hoopen /
Opdat ik uwten lof
Verhooge aan 't starrenhof.
Mijn mond / ontsloten / blyft steeds open
Om van uw recht te spzecken /
En 't heil aan my gesleken.
11 Ik zal 't den ganschen dag vertellen /
Schoon ik 't getal niet weet.
'k Zal yeene gaan / gereedt
In 's Heeren mogentheit / en spellen

is geen ver-
losser.
12 o Godt /
en weest niet
berre van my:
mijn Godt /
haest u tot
mijner hulpe.
13 Laetse be-
schaeine wo-
den / laetse ver-
teert woorden /
die mijne siele
tegen zijn:
laetse mer
smaet ende
schande ober-
dekt woorden /
die mijn quaat
soeken.

14 Doch ick
sal gedurighlyc
hoopen; ende
sal alle uwten
lof noch groo-
ter maken.

15 Mijn mont
sal uwe ge-
rechtighheyt
vertellen / den
ganschen dag
u heyl: hoevel
ich de getalen
niet en weet.

16 Ik sal hen
niet gaen in de
mogenheit
des Heeren
17 En ik sal uwe ge-

I

Alle

rechtshypt
bermelden / in
uw alleen.

17 O Godt/
gn hebt my ge-
leert van mij-
ner jeugt aan:
ende tot noch
roe verkonbige
si uwe wonder-
ren.

18 Daerom
noch/rechtshypt
de ouderdom
ende gepf-
hypt daer is/
en heftet my
niet / O Godt/
tot dat iel [de-
sen] geslachte
verkonbige is
ken armiallet
nashomelin-
gen / uwe
macht.

19 Ook is
uwe gerechtig-
heyt / O Godt/
tot in de
hoogte; gn die
groote hogert
gebaren hebt:
O Godt / wie
is u gelick?

Alle uw gerechtigheden
Den volke in alle sieden.

12 O Godt / gn quame my onderwysen /
Zelf in mine eerste jeugt /
En leerde my de dengt /
En noch mag ik uw goedheit prysen /
En melden uwe wonderen ;
Die dooz de werelde dandzen.

12 Wil daerom my ook niet begeehen
In geyten ouderdom ;
Gordat mijn monde uitzom /
De magt van uwen arm den necken /
Van dit en 't nageslachte /
Der boven men doot dachre.

III. Aulse.

14 Ook is uw recht zeer hoog verheben /
En nu gerechtigheit
Tot 's hemels hoog verheerde ;
O Godt / die wonderen hebt bedreben ;
Wie is gelick ge sachten

In

In groot bedryf en haechten ?
15 Gy die my niet heel angst en quaalen
Bezoog hebt / zult my weer
Verlebensigen / Heer /
En my uit 's aendrups afgronde haalen /
Om mine ziel te troosten

Dooz 't heilicht uit het Oosten.
16 Gy zult myn goedheit ook vermeerren.
Van zal ik op de hie /
Met harpsgezang en fluit /
Uw trouwe roemen en u erren.
Ik zal u Psalmen zingen
Die dooz de wolken dzingen.

17 O Heilige Israels / myn lippen
Zal ik tot heilgezang
Bereken myn leuen lang :
Het heilgeschrey zweede op haer lippen.
Mijn siele zal u prysen /
En altoog eer bedrysen.

18 Want gy hebt haer verlost uit banden ;

U 2

Dat

ro Gy die dij
hele vernauwe
heden ende
graden hebt
doen sien / sult
my weder los
hendigh ma-
ken / ende sult
my weder op-
halen uit de
afgronden der
aerde.

21 Gy sult
mijn groote
heyt vermeer-
deren / ende my
contint ver-
troosten.

22 Ooh salick
u loven met
ijer instrumens
die luyte / uwe
trouwe / mijn
Godd / iek sal u
psalmingen
met de harpe :
O Heilige
Israels.

23 Mijne lip-
pen sullen jup-
chen / want
wieer ik u sal psalm-
ingen : ende
mijn siele / die
gn verlost
hebt.

24 Doch sal
mijne tonge
uwe gerechtig-
heyt den gan-
schen dag ops-
preken; want
sy zyn be-
schame / want
sy zyn schaem-
roog gewoorden
die wijjn quaet
soekien.

Dat uw gerechtigkeit
Den ganschen dag verbeidt
Wozd' dooz myn tong. want schaamte en
schanden zyn 't loon van die my zoeken
Dooz boosheit te verlokken.

Psalm 72.

De Iyry Psalm. Stem Df. 65.

1 Dooz Salo-
mo. O Godt/
geest den kro-
ning uwe rech-
ten; ende uwe
gerechticheyt
den soone beg-
konings.

O Godt / verleen aan uwen koning
Uw rechten / vol befeheidt /
Gref 's konings zonne / uit uwe woning /
Uw heils gerechticheyt.

2 Zoo sal hy u
volck richten
mec gerechtig-
heyt; ende uwe
euldigheit mec
recht.

Omdat hy uwen volke richt
Met recht / gelyk 't behoort /
En hy dooz uwen armen sichte
Gerechticheyt / naar 't woordt.

3 De bergen
sullen den vol-
ke vrede dra-
gen; oock de
heubelen / mec
gerechticheyt.

2 De bergen zullen vrede draagen /
Dooz uwen volke / Heer /
De heubels / naar uw welbehagen /
Gerechticheyt en eer.

4 Hy sal de
euldigheit des
volcks richten /
Hy sal de kin-

Hy zal met recht tot heil verschynen
Van hen die hier / gebukt /

In

In hunnen noodr en angst verquypen;
En slaan dien die hen dankt.
3 Zy zullen u zoov lange vreezen
Als Zon en Maan bestaan.
Zoo lang 'er een geslacht zal wesen /

deren des
noodruffigern
verlossen / ende
den verbauchte
verbrjstien.
5 Spullen u
vreefen / soo
lange de sonne
ende mane sul-
ten zyn / van
geslachte tot
geslachte.

Zal nooit uw ryl vergaan.
Hy zal gelyk een spade regen
Aerdaalen op het gras /
Als droppels die het landt / tot zegen /
Besproeten / en 't gewas.

6 Hy sal niede-
dalen als een
regyn / op het
nagras; als de
droppeln die
de aerde be-
vochtigen.

4 In zyne dagen zullen bloeien
Al die rechtvaardig zyn.
De vrede zal bestendig groesen
Totdat de Maan niet schyn.

7 In sijne da-
gen sal de
rechtvaardige
bloeyen / ende
de heelheyt
van vrede; tot
dat de mane
niet meer en
zy.

En hy zal zyne rylsgrens strekken
Van d'een tot d'andze zee;
En van den landtstroom 't hi bedekken /
Tot 's wereldds end / met vree.

8 Ende hy sal
heerschen van
de zee tot aen
de zee; ende
van de riviere
tot aen de ey-
den der aerde.

5 Dooz hem zal 't volck der woesteyen
Ook knielen wel gemoedt /

9 De ingeste-
ne van dorre
plaecten sullen
dooz sijn aen-

205)

L 3

Ter

gestichte konin-
gen; ende sijn
vanden sul-
sen 't stof leer-
ken.
10 De konin-
gen van
Charris; ende
de vanden
sullen oesken-
ken aenbre-
gen: de konin-
gen van Sche-
ba ende Seba
sullen veree-
ringe toehoe-
ren.

Cerypl de schaar van zyn partjen

't Scof lehr van zynen voer.

Dan zullen hem / met Charris Dozsen /

Bestanden hulde doen;

Ja alle volken naar hem dozsen /

Als die hun wil behoën.

Ruse.

6 De koningen van Scheba zullen

Hem eeren met ontzag /

En Sebaas Dozsen 't hof verbullen

Mer giften, dag op dag.

Ja alle koningen zich buigen /

En 't gansche heidendom /

Dooz hem; en van zyn waag getruigen /

Die hy bewyft ronten.

7 Want hy zal den verdrukten slaaken /

En redden uit den nootd;

Delendigen / die naar hem haaken /

Dan alle hulpe onthoor /

Verlossen; ook zal hy den armen /

11 Ja alle konin-
gen sullen
sich booz hem
nederbuigen;
alle heidenden
sullen hem die-
nen.

12 Want hy
sal den troet-
bunzigen reb-
ben / die daer
voer mitga-
ders den eien-
digen / ende die
geenen helper
en heeft.

13 Hy sal den
armen ende

Noordzuchtig in hun' staat /

Verchoonen / en hun ziel beschermen /

Als hummen toeverlaat.

8 Hy zal hun zielen ook bezypden

Dan list en boos geweld /

Hun bloet / vergoten in het lyden /

Wordt hy hem hoog gekelt.

Hy zal in grooten voozspoet leken /

En ook van Schebaas goot /

Miltbadig aan den armen gerben /

Cor vzeugde en onderhoude.

9 Hy zal gedurig booz hem bidden /

Hem zecgenen en zyn zaat.

En handt vol hoerens / dat in 't midden

Dan 't hoog gebergte staar /

Zal ruischen als de Ederboomen

Op Libans hoogen kzuin;

De stad zal in haar bloeisen koomen /

Als 't kzuide van veldt of ruis.

10 Zyn naam zal zyn in eeuwigheden /

noodzuchtigen
verchoonen;
ende de zielen
der noordzuch-
tigen verlos-
sen.

14 Hy sal hare
zielen van list
ende geweld
bezypden / en-
de hare bloet
sal dierbare
zijn in sijne
oogen.

15 Gode hy sal
leven; ende
men sal hem
gerben van 't
goot van
Scheba; ende
men sal gedu-
riglich booz /
hem bidden /
den ganscheu
dag sal men
hem zecgenen.

16 Als 't er een
hant vol hooren
in 't lant op de
hooghte der
bergen; de
vucht daer
van sal ruis-
chen als de
Libanon; ende
die van de
stade sullen
bloeisen als
het kzuur der
aerde.

17 Sijn naem
sal zyn tot in

eenlooftept;
 180o lange als
 'er de sonne is/
 sal zijn naem
 van hint tot
 hint voortge-
 plant worden/
 ende sy zullen
 in hein gezeg-
 gent worden:
 alle heydemen
 zullen hem
 melgelucksa-
 ligh roemen.

18 Geloofst zy
 de Heere
 Gods/de Godt
 Israels; die al-
 leen wonderen
 doet.

19 Ende ge-
 loofst zy de
 naem sijn
 heerlichheit
 tot in ewighe-
 heit; ende de
 gantsche aerde
 worde met sijn
 ne heerlichheit
 verbeurt: A-
 men/ ja Amen.
 20 De gebeden
 Davids/ des
 konings/ die al-
 hebben een
 eynde.

Psalm 73.

1 Een Psalm
 Davids. Im-
 mers is Godt
 Israels goet/
 den genen die
 reyn van hert-
 ten zijn.

Zoo lang de Son haar' glans
 Schiet van omhooghe naar beneden/
 En blaakt in 's hemels trans.
 Den zal zyn' naam ook voort zien planten/
 Van kinde tot kinde adam:
 Zyn zegen daalt van alle kanten
 Uit hem op 'r heidendom:

11 Dies zullen hem de heidens roemen.

Geloofst zy Godt de Heer/
 Dien wy allen den werker noemen

Dan wondzen/ r'zjner eer.

Geloofst zy ook de naam des Heeren/
 Verheerlycht ewigalijk;

Men zie zyn heerlykheit vermeerren
 Op d'aerde in 't hemelsch rijk.

De lxxij Psalm.

Godt is voor Israel immers goet/
 Hun die oprecht zyn van gemoede
 En rein van harte in hunnen handel/
 Eenvoudig in bedryf en wandel.

Maar

Maar myne voeten waren schief
 Gewecken van het recht bestier/
 Myn treden schooten haast van 't padt
 Der dengdt/ dat ik bewandelt hadt.
 2 Want ik was nydig op 'r geslacht
 Der dwazen/ als ik oberdacht
 Den stillen vrede der goddeloazen/
 Die daaglyks als in weelde en roozen

Zich baaden. want tot hunne doode

Zien zy geen banden/ hzuis noch noode.

Zy blyben frisch in hunne hzacht/
 Tot hunne dagen zyn volhzacht.

3 Zy komen in de moeite niet
 Als andze menschen/ noch 't verdziet.

Zy voelen nimmer harde slagen
 Als anderen/ noch zwaare plaagen.

Daarom omringt ze jobaardy
 Gelyk een keten; en daar by

Deikt hen geweld en eigenbaat
 Gelyk een kleedt/ of pzonkewaart.

2 Maar my
 engeende/
 myne voeten
 waren byna
 uytgewecken/
 myne treden
 waren by-
 haast uytge-
 schoren.

3 Want ik
 was nydig op
 de dwazen; stes-
 beder goddeloos-
 sen vrede.

4 Want daer
 en zyn geen
 banden tot ha-
 ren doode toe/
 ende hare
 hzacht is frisch.

5 Zy en zyn
 niet in de
 moepte [als
 andere] men-
 schen; ende en
 worden mer
 [andere] men-
 schen niet ge-
 plaeght.

6 Daarom
 omringhese de
 jobaerde als
 een keten; het
 getuelt bedekt
 [als] een-
 gewaert.

A 5.

4 Hun

7 Ware oogen
zuylen wie
van het; sy
gaen de inbeel-
dingen des
herten te ho-
den.

4 Hunne oogen pulen uit van het.
Hun hart / op hohaardij gezet /
Gaet alles / waarom han gelooben
Of denken / in zyn' troeg te hoden.

8 Zy merge-
len (de lieben)
my / ende sijn-
den hooflich
van verdur-
kinge; sy spre-
ken wyt oer
hooghre.

Zy mergelen de lieben uit.
Niets is 'er dat hun boosheit stuit.
Zy spreken hoe zy pdercen
Verduiken zullen en betreen.

I. Ruste.

9 Zy sietten
haren mont
tegen den he-
lmt / ende hare
ronge loambet
op der aerden.

5 Zy zetten hunnen lastermoude
Zelf tegen Godt en 't hemelroude.
Hun tong / die Godt noch menschen spaarde /
Spansteert en wandelt op der aarde.

10 Daarom
heert sich sijn
holk hier toe /
als hen waer-
ren eens holk-
ten (betragt)
worden upre-
dyckt.

Daarom heere sich zyn holk hiertoe /
Wanneer Godis scherpe geesfelde
Het water in een' heker schenkt /
En het met traanenstraomen denkt.

11 Wat ik heb
gen; hoe su-
vel Godt we-
ren. Ende sijn
'er waerheit
zijn by den
terhooghsten?

6 Zoo hak het zegt: hoe zonde Godt
Het weeten; als of 't lasterrot
Stout waande / of 't allenhoogste wren

idel

Wel iets verstaat / opdat wy 't vreezen.

Ziet deze zyn gansch goddeloos;
Doch hebben nochtans rust / hoe boos
In hun bedyff: hun have en goet
Vermeedert zonder tegenspoet.

12 Siet dese
zijn godloos /
nochtans heb-
ben sy ruste in
de werelde; sy
vermenighvul-
digen het ver-
mogen.

7 'k hebbe immers te vergeefs myn hart
Gezuybert / mer veel angst en smart;
En ook in onschuld myne handen
Gewasschen / rein van zonde en schanden.

13 Immers
heb ich te ver-
geefs mijn hert-
te gesuybert;
ende mijne
handen in on-
schuld gewas-
chen:

Oewel ik zelf den ganschen dag
Geplagt mozt; en myn dzoef geslag
En straffe 's mozzens is bereidt /
Als dersde ik Godis barmhertigheit.

14 Bewijst
den ganschen
dag geplagt
ben; ende mijn-
ne straffinge
is 'er alle moz-
gens.

8 Indien ik zeide; 'k zal ook / boos /
Zoo spreken / ware ik trouweloos
Aan 't vroom geslachte van uw kindzen /
Om hen op 't deugdenspooz te kindzen.

15 Indien ich
soude seggen:
Zek sal oock
alsoo spreken:
Niet / soo soude
ich trouwloos
zijn aen het ge-
slachte uwer
kinderen.

Nochtans hebbe ik wel overdacht
Hoe dit te zamen werdt gebzagt;
Maar 't quam / hoe ik het overwoog /

16 Nochtans
heb ich gedachte
om dit te mo-
gen verstaen /
(maer) het
was moerte in
mijne oogen.

A. 6

A. 6

17 Tot dat ik
in Godes heyl-
ighdommen
ingruig;
[ende] op haer
eynde merchte.

My seedit als moete voor in 't oog.

9 Cordat ik in Godis heilgdom

Inging / daar ik / in stilte en stom /

Op 't eind der goddeloozen merkte /

En hoe gy hunic straffe uitwerkte.

Gy setze op eene gladder baan /

Daaropse onbaste en glibbzig staan.

Gy trojt hen in verwoesting neer /

Daarin zy succeden met oneer.

II. Ruste.

19 Hoe woerden
sy als in een
oogenblich tot
verwoestinge
[reken] een
eynde / woerden
te niete van
verheyligun-
ge!

10 Hoe woerdenze in een' oogenblich

Verwoest! hoe vallenze in den strik /

En neemen een rampzalig ende /

Dol van verheyliginge en elende!

Gy gaan te niet gelijk een droom /

Dan semant die ontwaakt met schroom.

Als gy ontwaakt / dan zultge / o Heer /

Dun beelde verachten met oneer.

11 Wanneer myn hart / met onbescheit /

Gezwoollen was van rooznigheit /

En

En ik / gepyzikheit in myn niereu /

Onmagtig mynen gang te stieren;

Toen was ik redenloos en zot /

En ondermstig / vzeemt van Godt:

Ik was by u gelijk een beest

Dat slagen / last / en vzeidel vzeest.

12 'k Zal dan / ontgeft van waan en schyn /

Gedwriglyk nu by u zyn.

Gy hebt myn rechte handt gegreepen /

Toen ik branght zat en beneepen.

Gy zult my leiden dooz uw' raadt /

Die in alle eeuwigheit bestaat /

En dan in uwe heerlykheit

Opneemen / my dooz u bereidt.

13 Want wien heb ik in 's hemels troon /

Dan u / o Godt / myn schildt en loon?

Niets lust my hier ook op der aarde

Beneeden u / hoe groot van waarde.

Want zoo myn vleesch en hart bezwipt /

Is Godt de rotssteen / die nooit wykt.

17

me niereu ge-
pyzickelt wies-
de:

22 Doe was
ich uvernuft-
igh / ende en
wight niets: ick
was een groot
beest by u.

13 Ich sal dan
gedwriglyk
by u zyn; gy
hebt wyne
rechter handt
gehatt.

24 Gy sult my
leiden dooz
uwen raet;
ende daer na
sult gy my [in]
heerlykheit
opneemen.

25 Wien heb
ich [reffens
u] in den he-
mel? neffens u
en lust my
oock niets op
der aerden.

26 Beswipt
mijn vleesch
ende mijn her-
te / soo is Godt

17c

17 Tot dat ik
in Godes heyl-
ighdommen
ingruig;
[ende] op haer
eynde merchte.

18 Immerz
sette gyse op
gladder plaet-
sen; gy doeste
vallen in ver-
woestinge.

19 Hoe woerden
sy als in een
oogenblich tot
verwoestinge
[reken] een
eynde / woerden
te niete van
verheyligun-
ge!

20 Als een
droom na her-
ontwaken: als
gy op- waect /
o Heere /
[dan] sult gy
haer beelde ver-
achten.

21 Als mijn
herre opge-
swollen was /
ende ick in my-

de rotzcken
inging herten/
ende mijn deel
in eeuwigheyt.

27 Want ziet/
die verre van u
zijn / sullen
bergaan / gy
roept upt allen
die van u af
hoerert.

28 Daer my
aengaende; het
is my gort /
nader Godt te
hoeren; ich sette
mijn betrou-
wen op den
Heer: om alle
uwe werken
te vertellen.

Psalm 74.

1 Een Onder-
wijzinge / dooz
Moph. **G**
Godt/waerom
vertoort gy in
eewigheyt?
[waerom] sou-
den wiem toon
roochen tegen
de schapen u-
we weyde?

2 Gedencht
aan uwe ver-
gaderinge /
[die] gy van
davis vertoort
ben hebt; de
roede uwer eef-
senis / die gy
verloft hebt;

De rotz myns herten en myn deel /

In eewigheyt / dien 'k my bekeel.

14 Want ziet / die verre van u zyn /

Bergaan / hoe groot in magt en schyn.

Gy rooift uit allen die u haaten /

En u hoereende verlasten.

Maar my aangaande / 't is my goede

By Godt te zyn / die my behoert.

'k Set myn betrouwen op den Heer /

En mede uw werken t' uwer eer.

De Ixth Psalm.

Godt / waarom herstoote in eeu-

wigheyt? Waarom zou 't vier van uwe

granschap roochen? En tegen ons zoo

fel zyn aangefloken; Daar gy ons

als uw schapen boedt en werdt?

2 Gedenk aan uw vergadering / die gy

Dan outz hebt tot uwe eersenis ver-

horen / En ook verloft / dooz 't heil

van u beschoren; aan Sions

berg /

berg / uw woning en hoogop.

3 Cree toe / o Heer / hef uwe voeten

op / Om d'eewige verwoestingen te

wreeken; De hoogheit van den vyandt

is gebreken Aan 't heiligdom / ver-

woest van grondt tot top.

4 Uw weerpary heeft woedende gebult

In 't midden zelf van uw vergader-

plaatsen / Waarin men hoort de gals-

men wederkaatsen: En 't heilig

huys mer bloet en maogdt verbulk.

5 Zy hebben ook hun tekenen gestelt

Wat tekenen / d'outroude kyggha-

nteren. Een yder werdt bekenet / by

't woedend rieren / Als een die dicht

gehoorn in bosschen delc.

6 Dins hebben zy nok blyen aange-

bragt / En 't heerlyk werck / zoo kunstig

utgesaeden / Mer moeters en hou-

welen mit zyn leden. Gesmeeten / en

den berg.
Sion / daer op
gy gewoont
hebt.

3 Heft uwe
voeten op / tot
de eewige
verwoestin-
gen; uwe vynde
heft alles in
het heiligdom
verwoest.

4 Uw weder-
partij hebben in 't
midden van uw
vergader-
plaatsen ge-
bult; sy heb-
ben hare teke-
nen tot teken-
en gestelt.

5 Een yder
werdt be-
kent / als een
die dicht om
hooge aen-
braght in de
dichtingheyt
van een ge-
boomt.

6 Dins heb-
ben sy in der
selder graver-
selen te famer
teehouwen
ende beugha-
uren in stuc-
ken geslagen.

hebt

vergruust met goote kracht.

7 Zy hebben uwe heylighdommen in het byer gestekt: ter aerden toe hebben sy de wooninge uwes naems ontgeplight.

7 Zy hebben / Heer / uw heylighdom in 't hier Gezet / dat stuyt de woning heeft versonden Van uwen naam / ontheiligt en geschonden Ter aarde toe / dooz huyss- en moogdetier.

8 Zy hebben in haer herre gelept: Laetse ons e'samen rypplunderen/ sy hebben alle Godes berga verplacten in den lande verbandt.

8 Zy hebben in hun herten stont gezegt: Komt / laar ons hun gezamentlyk berooven; Zy zyn ook op de plaatsen aangestoken Van Godes huycht / die in koolen zyn gelegd.

I. Ruste.

9 Wy en sien onse rekenen niet: Daer en is geen Hoophoor meer; nochte niemant by ons die weet hoe lange.

9 Wy zien / o Heer / thans onze tekens niet: Ook is 'er geen Hoophoor meer in den lande / En niemant weet hoe lang de smaar en schande Zal duuren in dit doodelykh verdoer.

10 Hoe lange / o Godt / sal de wederygtyd der smaden? sal de byandert uwen naam in

10 Hoe lange / o Godt / zult gy het smaarden zien Van uw partij; zultge eenwighlyk het hoonen En lasteren van uwen naam.

naam verschoonen Dooz 's byanderts rot; en zal 't uw wzaak onblien?

11 Daerom trekt gy uw handt / uw rechte handt / Zoo van ons af / daarge ons mee plag te hoeden? Crekze uit / en maak een end van 's byanderts woorden; Der toon uw kracht tot redding van uw landt.

eenwighert lasteren?

11 Daerom trekt gy uwe handt / ja uwe rechter handt af? [rechtse] uyt het midden van uwen boesheit / maect een eynde.

12 Godt echter is myn Koning van ons af / Die dooz zyn gunst / in 't midden op der aarde / Verlossingen / on-eindelikh van waarde / Te wege byengt / en werckt / tot 's byanderts straf.

12 Ebenwel is Godt myn Koning van ons af; die verlossingen werckt in 't midden der aerden.

13 Gy hebt dooz uwe sterchte zelf de zee Gespleeten / en de koppren van de draaken Verbozen in de waten; by 't gemaaken Van 't heit dooz u gelidit naar d'overree

13 Gy hebt dooz uwe sterchte de zee gespleeten; Gy hebt de koppren der draaken in de waten verbozen.

14 Toen hebt gy ook des Leviathans kop verplettert: gy hebt hem tot 's gegeven Den dieven die in dooze plaat

14 Gy hebt de koppren des Leviathans verplettert: Gy hebt hem tot 's gegeven

ben den walche in dazn plaetsen.

15 Gy hebt ene fonteyne ende beek gesloopen: Gy hebt stercken in uwen oprigghevocht.

16 De dagh is als ocht is de nacht uwe: Gy hebt het licht ende de sonne bevocht.

17 Gy hebt alle de palen der aerde gezeit: somer ende winter / die hebt gy gevoelt meert.

18 Gedencht hier aan: De vyandt heeft den Heere gesmaet: ende een dwaes volck heeft uwen name gelastert.

19 Gy heeft den wyld: gedieft de siele uwer togen:

plaatzen leeben / Tot hulpsinge van humme maage en kroep.

15 Gy hebt de rotz tot enne bron gevlooft En beek: als gy de sterke landtslieden hebt uitgedroogt door Israels klypsbanieren / Waardoor de moedr der volken werd gedooft.

16 Kan u behoort de dag en ook de nacht: Gy hebt de Zon bereidt / met Maane en Starren / Die nimmer in haare oendinge verwarren. Gy zet ook d'aard' haar paalen door uw magt.

III. Ruste.

17 De somer en de winter syn uw werk. Gedenk hier aan / de vyandt heeft den Heere Gesmaet / en zelf een dwaes geslacht uwe ere En grooten naam gelastert / stant en sterck.

18 Geef toch de ziel van uwe togen: duif Hier ober aan 't geweld der

wil

wilde dieren. Vergaet hun niet die uwe wetten hieren: Sieht uwen hoop uit 's vyandts habtkesluit.

19 Aanschouw 't verbode dat gy hebt oppgerecht / Tempt 's landts kerre en diepverborgen hoeken Syn woningen van robery en vloechen / En boos geweld / door hst aaneen gehecht.

20 Laat hem / die hier in anderzinking leeft / Toch minnermeek met schaamte wederkeren: Laat hem die hier den overbloet ontkeeren / U ypsen / als den Gadt die alles geeft.

21 Sta op / o Gode / twist uwe twist: zank dan / Bedenk den smaadt dieenge u siet wederbaaren Van dwaesen / die uw wooght noch wetten spaaren / Den gansen dag / en wech hun edgelypan.

22 Vergaet niet al 't geroey van uw party. 't Oetier van hem / in moertwil

byche niet ober: Den hoop uwer elandigen en vergaet niet in ewwigheyt.

20 Aenschouw het verbodt: want de byscere plaatsen des landts sijn vol woonghen van geweld.

21 Laat den herbedrueten niet beschaemt wederkeren: Laat den elandigen ende noechzuchtigen uwen name ypsen.

22 Staet op / o Gode: twist uwe twist: saecke: gebent der smaetstert / die u van den dwaesen / wederbaert den gantschen daod.

23 Vergaet niet het geroey uwer weder-party

op

ders; 'r getief
der gener die
tegen u op-
staan / klint
geduerighlich
op.

Psaln 75.

1 Dooz den
Oppersangh-
meester / Al-
Cofchet; een
Psaln / een
Lied / vooz
Krauy.
2 Wy loven u /
O Godt; wy
loven / dat u-
wen naem na-
hp is; men bere-
teit uwe won-
deren.

3 Als ich het
besteemde
[ampt] sal
ontfangen heb-
ben / soo sal ich
ganck recht
richten.

4 Het landt /
ende alle sijne
inwoonders /
waren be-
swolten;
[maer] icht
hebbe sijne pi-
laeren vast ge-
maecht / Bels!

5 Ick hebbe
gepre tot de
onstunige; en
weest met on-
stunigh; ende
tot de godtloos-
se: En verhoog-
get den hoozn
niet.

opgezezen Crots tegen u / neemt toe
en is te vzezen: Coon dan uw
hulpe / O Heer / aan onze zp.

De lxxv Psalm.

1 Ize Godt / wy roemen bly
u / en uwen grooten naam /
Dat gy sden aan ons bequaam
Opent; dies bertelmen wy
Uwe wonderen vol kragt /
Dooz uw sterke handt volkragt.

2 Als ik kypge 'c geen bestemt

Dooz mp is / dan zal ik recht

richten / als uw trouwe knecht.

't Landt versimolt / dooz rou bekemt /

Maer d'inwoners / maar dooz mp

staan zyn pylers op een rp.

3 'k Zei d'onstinnigen / weest roch

Piet onzinnig / dooz den roozn;

'k Kiep / verhoog niet meer den hoozn /

Godtloos volk / en mydr bedzog.

Spzeck

Spzeck niet met een' sijden hals /

Doozden reukeloos en bals.

4 Want verhoginge van staat

komt niet uit het Oost of West /

Noch de woestey; maar best

Zich daar Godt als richter gaat.

Hy vernedert deeze en geen /

En verhoogtze in 't stof vertreen.

5 Want men ziet in 's Heeren handt

Eenen beher / baar de wyu

Dan bevoert is / roodt in schyn /

En hy seghent daar uit in 't landt.

Noch de droessem woardt geleegt

Dan al die godtloosheit pleegt.

6 Maer ik zal in ewigheit

't Heil verkondigen; ik zal

Jakobs Godt met bly geschal

zingen / als hiertoe beredt.

'k Zal de goddelloozen slaan /

En hooz 't heil der vzoomen slaan.

6 En verhoog-
get - warn;
hoogn niet ont
hooge; en
spzeck [niet-]
niet sijden
balse.

7 Want het
verhoogten en
[komt] niet
uyden oosten
noch uyt den
westen / noch
uyt de woestij-
ne;

8 Maer Godt
is Richter: hy
vernedert des-
sen / ende ver-
hoogt genen.

9 Want in des
Oostes handt
hande is een
beher / ende de
wyu is be-
roect / vol van
menigheide /
ende hy seghent
daer uyt; doch
alle godtloose
der aeronsul-
ten sijne droes-
semen wyzup-
gende dymken.

10 Ende ich sal
het in ewighe-
heit verkondi-
gen: ich sal den
Godt Jakobs
psalmsingen.

11 Ende ich sal
alle hooznen
der godtloosen
afhouwen; de
hooznen des
rechtveerdigen
sullen ver-
hoogt wo-
den.

De

Psalm 76.

De Ixrbj Psalm. Stem. Nf. 30.

1 Een Psalm /
een Liedt A-
saphi: vooz
den Opper-
sangk-wee-
ster / op Dag-
noch.

1 **I** **J**uda is Godt wel bekent /
Zyn naam is groot in Israell /

Zyn holk / dat hy zyn bystant zent.
In Salem klinkt gezang en spel /

Als in zyn hutte / tot betoning
Dag eere: in Sion is zyn woning.

2 **D**aar heeft hy doez zyn goote magt
De uerge pylen van den voug
Gezoken / met der schilden macht /

Het zwaard / en 't doezlog / dat omhoog
Op zyn doezlichter van de bergen
Dan roof / die uwe hoogheit rergen.

3 **D**aar zyn de stouten zelfs betooft /
Die slummerden in diepen slaap /
De moedt der bapzen wierdt gdooft /

De leen schein zelf een loerlaas schaap.
O Jakobs Godt / men zag de velden
Oen rooken van uw roozig schelden.

4 **M**en zag den wagen en het paard
Der

2 Godt is be-
kent in Juda:
sijn haet is
groot in
Israell.

3 Ende in Sa-
lem is sijn
hutte / ende sijn
ne wooninge
in Sion.

4 Alder heeft
hy verhozen
de uerige pil-
ien van den
voug / den
schilt / ende het
swoert / ende
den kstob /
Sela!

5 Op zyt doez-
lichter (en-
de) heerlicher /
dan de roof-
bergen.

6 De stouter-
rige zyn be-
rooft / gemo-
den: sy hebben
haten slaep ge-
slumder / ende
geene van de
bapzen man-
nen hebben
hare handen
gedonden.

7 Dan u schel-
den / O Godt
Jakobs / is
't klinken van
u ende preet
in slaep gesoy-
nen.

Derlemt. op zyt / bestuurt met licht /

Heel vreeslik; yder is verbaart

Door uwen toezn. uw nangezigt

Doet alles vooz uw gramschap beeden:

Want wie zal vooz u staan en leeden?

5 **O**p zont een oozdeel naar onlaag

Uit 's hemels voug: dat d'aarde werdt /

Als gy haar toezont plaag op plaag /

Schreef en stil / dooz d'oozlogs smert.

Wanneer Godt opstont om te byden

't Sagmoedig holk der aarde / in liden.

6 **W**ant 's menschen grimmigkeit zal u

Heel losigh maaken en geert.

Ceruypl uw gramschapsabel nu /

Dan 't overblyfel / 't al verteert:

Dien gy ter wraak hebt aangeboden /

En ons ter hulpe toegezonden.

7 **B**elaost gelosten aan den heer /

Betraltze ook trou / al die vantom

Hem zyt: opdatmen Godt versee /

8 **O**p vreeslik
zyt op: ende
wie sal vooz u
nangezigt
bestaen / want
den ryd uwez
toezigt af?

9 **O**p deet een
oozdel hoerren
up den hemel:
de arde vrees-
de / ende wer e
sille.

10 **A**ls Godt
opstont ten
oozdel / om al-
le sagmoedi-
ge by gebede
te verlossen /
Sela!

11 **W**ant de
grimmigkeit
der menschen
sal u loslich
maaken: het
overblyfel der
grimmighe-
den silt op ge-
binden.

12 **D**iet gelos-
ten: ende be-
traltze den
heer: want de
wen Godt: al-
le op die rou-
om hem zyt
laetse dien / die

Die

te wreefen is/
geschreeken
lyngen.
12 Die den
geest der Doz-
sten als damp-
pen affrijt; die
den Kroningen
der aerde bzeef-
lich is.
Psalm 77.

Die bzeeflyk is in 't heiligdom.
Hy fnyde de Dozsten af als dzutben /
En doet de Kroningen verftutben.

De lxxvij Psalm. Stem Pf. 86.

1 Een Psalm
Mafys: hooz
den Oppre-
fang-meester/
over Jebu-
thun.
2 Mijne stem
wie is rot
Gode; ende ick
roep: mijne
stemme is rot
Gode; ende hy
fal de oort rot
my neppen.
3 Ten dage
mijner be-
nauwthepe
focht ick den
Heere; mijne
hande was bes
nachts upge-
sterck; ende ick
liet niet af;
mijne ziele
weggerde ge-
trooft te wor-
den.

Mijne stem klimt tot den Heere /
'k Roepē Gode aan / dat hy heere
't Apden / en ik niet versmooz';
En hy leentme een gunstig ooz.
'k Zicht / in myn benaande dagen /
's Heeren hulp met droevig klaagen;
'k Bzeidde 's nachts myn handen uit
Tot den Heer / met naar geluidt.
2 'k Liet niet af van needig sincken /
't Harte schreē van rou te bzeeken /
Dooz veel zuchtens utgeloost;
Mijne ziele ontfing geen' troost.

4 Dacht ick
aen Gode / soo
maechte ick
mighbaer;
peinnde ick / soo
werd mijne
ziele over-
stelp; Sela!

Bragt ick Gode myn in gedachten /
Maachte ick veel mighbaer dooz klagen;
Peinnde ick stil hoe hy wel helpt /
Wierdt myn ziele als overstelp.

3 Gy / Heer / hielt myne oogen wakker /
En dooz 't weenen werdt ick zwakker;
'k Was verslagen / zonder spzaak /
Austeloos / en zonder baak.
Toen dacht ick aan d'oude jaaren /
Dooz veele reuwen heen geboaren /
'k Overdacht den vzoegen tydt /
Hoe gy een Verlosser zijt:
4 Dat gy in d'aaloude dagen
Redding gaaft / naar uw behagen /
Aan uw volk / aan Israēl.
'k Dacht ook aan myn snarenspeel /
Daar ick u op plag te looben.
'k Doerde 's nachts myn hart naar boven /
'k Onderzocht met mynen geest /
Hoe het voozmaas was geweest.
5 Toen spzak ick / in myn gebeden:
Zal de Heer in ewigheden
Dan verstoaten? en booztaan
Zyne gunst niet openstaen?

7 Gy hielt
mijne oogen
wakker; ick
was versla-
gen / ende en
spzak niet.

6 Ick oters
dachte de da-
gen van ouds;
de jaren bec-
reuwen.

7 Ick dachte
aen mijn sna-
ren-spiel in den
nacht overleg-
de ick in mijn
herte; ende
mijn geest ont-
dersocht.

8 Zal dan de
Heer in ewi-
gheden
verstoaten en
de booztaen
niet meer goet-
gunstig zyn?

9 Woudt sijn
goederlicken-
heit in eeuwig-
heyt op: heeft
de toe-segnin-
ge een eynde/
van geslachte
tot geslachte?

Eulien syne liefdebyken
Jhu in eeuwigheit bezwopen?
Is sijn woordt ten end gebragt
Van geslachte tot geslacht?

Aufte.

10 Heeft Godt
hergecengena-
digh te sijn:
heeft hy sijn
barmhertighe-
den door toot-
ten; toegesloot-
ten? Sela!

6 Heeft dan Godt nu gansch vergeeten
Sijn genade toe te meeten?
Heeft hy sijn barmhertigheit
Eeuwiglyk myn ziel outzeit?
Als in toornigheit gesloten:
Als de heilzonn uitgebloten?

11 Daer na
seyde ick: Dit
kenne ick my/
[maer] de
rechter handt
des Allerhoog-
sten verandert.
12 Ick sal der
baden des
H. G. G. G. G.
gedencken; ja
ick sal gedenc-
ken inder woon-
baten van
oudts her;
13 Ende sal
alleteuwe wer-
ken betrach-
ten; ende van
sijne baden
spieken.

Daer na seide ik: 'k wordt gekenck/
Als myn ziel dit overdenck.
7 Want de rechte handt des Heeren
Kan myn lyden haast verheeren.
Dies zal ik sijn wonderheeren/
Als sijn hulp van outs verseeuen/
Strechtis gedencken; en sijn werken/
Door geen paalen te bepercken/
Altoos melden; als de stof

Dan

Dan sijn heerlykheit en lof.

8 Grote Godt / uw weg en waarheit
Sijn in 't heilighdom vol klaarheit:
Wie is u / o Godt / gelijc/
Die beherescht een eeuwig rijk?
Heer / gy zijt de Godt die wonderen
Doet / die dooz de werelde donden:
Gy hebt uwe magt rontom
Jhu onrecht by 't heidendom.

14 O Godt /
uw weg is
in het heiligh-
dom; wie is een
groot Godt /
gelijc Godt?

15 Gy zijt die
Godt / die
wonder doet:
gy hebt uwe
sterckte bekent
gemacht on-
der de volcken.

9 Gy hebt / voor des vpande's oogen /
Israël dooz uw vermogen
Uit de slaverny geredt /
En in ruiner lucht gezet.
Jakobs en ook Jozefs kindren /
Dat geen bloeden konden kindren /
Want zy besuden op den grondt
Alsge uw stemme nederzondt.

16 Gy hebt u
volck dooz
[uwen] arm
verlost; de kin-
deren Jacobs
ende Jozef's /
Sela!

17 De wate-
ren sagen u / o
Godt / de wate-
ren sagen u /
sy besuden; oock
waren de af-
gronden be-
roert.

10 Toen quaamte oock den kolk beroeren /
En sijn water hem outhoeren.
Gansche stroomen bloeten ueer

18 De dicke
troelcken gaten
linter uyt; de
bovenste wolc

Mit

ken gaden ge-
lypt; doch gin-
gen uwe pijlen
daer heen.

19 Het geluyt
uws danbeed
was in dit
roede: de blich-
semen verlich-
teden de we-
rld; de aerde
luert beroert
ende daverde.

20 Wren loegh
was in de zee /
enden padt in
groote wate-
ren; ende uwe
hoertappen
en werden niet
bekent.

21 Gy leidet
u volck / als
eene kudde /
dooz de handt
van Moysen en-
de Aaron.

Psaln 78.

De lxxvij Psalm. Stem Ps. 90.

1 Een Onder-
wijfinge A-
saphs. Omijn
holck / neemt
mijne leere ter
ooren; negget
u-liever oore
nt d'eredenen
mijnes
monds.

2 Ich sal mij-
nen mond op-
doen met
spreucken; ich
sal verhoer-

Uit de lucht by 't loeiend weer.

Opgepakte wolken schoten

Hagel / bier / en donderklooren

Maar beneden: schicht op schicht

Vloog 'er van het bliemlicht.

11 D'aerde merdt beroert en beede /

Alsge op uwe heilbaan streefde

Dooz de zee / daar gy het padt

Daande / en booz uw Troel cradt.

Gy quaamt / Heer / uw volck geleiden

Als een kudde in versche werden /

Onder Moyses kypsbauter /

En Aarons kloeft bestier.

Israël / neem myne leer ter

ooren / Wil / o myn volck / naar my-

ne rede hooren: 'k Zal mynen

mond met spreuken nu ontsluiten /

En zaaken dooz myn tonge en zangen

uiten / Dooz langen tyt gebeurt /

ver-

berhoegentheen; En 't geen van

ons aan 's Heeren volck verscheen.

2 't Syn zaaken die de baders ons

vertelden / En ons bekent dooz 't

geruz 'er ons van melden. Wy

zullen ze hun kindzen niet verheelen:

Maar 't makende geslachte mede

deelen De lofphaelen des Heeren /

en syn hzacht / En wonderen / de

wereld dooz gedacht.

3 Want hy heeft syn geruigenis ge-

geven In Jakob; en een wet ge-

stelt daar neuen In Israël / die

hy geboode 't onbouwen Den kin-

deren; opdat zy dooz 't beschouwen

Deruik / die weer verhaalden aan

't geslacht / Van kindt tot kindt /

in d'eeuwen voortgezagt.

4 Dat zy hun hoope op Godt ook

zouden stellen / En in den monde

AM 3

steeft

gentheden
overblijv-
lich upsto-
ten / van oudst
ber:

3 Die wy ge-
hoort hebben /
ende wensde /
ende onse va-
ders ons ver-
tel hebben.

4 Wy zullen
het niet ver-
bergen dooz
hare kindren /
dooz het na-
volgende ge-
slacht / vertel-
lende de lof-
lichkeiten / des
Heeren; ende
sijne
sterkheit / en-
de sijne won-
deren / die hy
gebaen heeft.

5 Want hy
heeft een ge-
tugnisse op-
gericht in Ja-
kob; ende eene
wet gestelt in
Israël / die hy
onsen vaders
geboeden heeft /
dat syse kindren sou-
den bekent
maken /

6 Gy dat het
navolgende
geslacht [die]
wezen soude-
de kindren
[die] gebooren
souden wou-
den; [ende]
souden op-
staen / ende
vertellense ha-
ren kindren.

5 Ende dat sy hare hoop op Godt souden stellen / ende Godts daden niet vergeeten; maer sijne geboden bewaeren.

8 Ende dat sy niet souden loyden gelijk hare vaders; een wederhoorigh ende wederpamigh gesachte; en gesachte [dat] sijn herte niet en richte/ ende welckers geeft niet gewout en was met Godt.

9 De kinderen Ephraims/ gewapende hoogscharters/ kerden om een dage des stryts.

10 En en hielden Godts verbond niet/ ende weggeden te wandelen in sijne wet.

11 Ende sy begaten sijne daden / ende sijne wandelen / die by hem hadde doen sien.

Needs zyne daaden spellen / Zoodat ze sijn geboden trou bewaerden; En minnemeer naar hunne vaders aerdde; Een muitsiek volk / hartnechtig tegen Godt / En niet sijn hart verzeemt van sijn gekede.

I. Kuste.

5 De kinderen van Ephraim in wapen / En met den boog als rot den huyg geschapen / Sijn ongeheert ten dage van het stryden.

En omdat zy Godts heilverbond ontwydden / En weigerden te wandelen in sijn wet / Is 's vyanders boet hun op den nek gezet.

6 Godts daden / die men grondig had te weeten / Sijn teffens met de wandelen vergeeten / Zoo lasterlyk bedreben vooz hunne oogen / Als zy sijn uit Egyptenlandt gefogen;

Den

Den vadersen geroont in Zoans veldt; Dolkwaardig dooz alle eeuwen heen gemeld.

7 Hy heeft de zee geklooft / en deed de watren / Die dooz 't gekloft en gonzen hzeeslyk schatten / Op eenen hoop als staan / om dooz te trekken / Dooz Israeël / dat hy des daags quam dchken Met eene wolke / en 's nachts met vierig licht; Tot blinding van des vyanders sel gezicht.

8 Hy kloofde zelf den rotzsteen / op sijn wenken / Om 't moztend volk als uit een holk te dzenken Der woesteny / in 't grondloos diep besloten.

Want uit de rotz sijn stroomen voozt / gebloten Dooz zyne hzacht; de watren sijn gedaekt Als bloeden / uit een vasse byan gestraelt.

12 Dooz hare vadersen hadde hy wonder gedaen in Egyptenlandt [in] den veldt Zoang.

13 Hy kloofde de zee / ende deed 'er hare dooz gaen; ende de watren dord hy stann als eenen hoop.

14 Ende hy leyde des daegs met eene wolke / ende den gantzen nachten met een licht des byers.

15 Hy kloofde de rotzsteen in de woesteny / ende dzenkte te overvloegh als [u]t afgronden.

16 Want hy bracht stroomen voozt uit de steenrotz / ende deed de watren abden als rivieren.

II. Oufte.

27 Doch hoer-
ren ſp' wijsderg
hoort' ergen
heit; ſon-
den; verbic-
terende den
Allerhoogſten
in de barre
wilderniſſe.

18 Ende ſp'
verſochten
Godt in haer
herte / bege-
rende ſpiſſe na
haren luſt.

19 Ende ſp'
ſpraken tegen
Godt; ſp' ſep-
den: Soude
Godt eene ta-
fel konnen toe-
richten in de
woeſtine?

20 Siet / hp
heeft den rots-
ſteen geſlagen /
datter ware-
ren up' vloer-
den / ende be-
ken overbloet
dighlich up-
ſpraken / ſoude
hp oock vzoort
konnen gebent
ſoude hp ſinnen
volcke vleſch
toehersphen?

21 Darron
honde de
h' d' d' d' / en-
de waert ver-
volgen; ende
een vper waert

9 Doch hoeren zy gedurig voozt
in 't quade / En maaken zich on-
waardig zyn genade: Zy tergden
ſtout het Allerhoogſte wezen / In 't
woudt / todat zyn roozi is opge-
rezen. Zy hebben Godt / beluſt op
ſp'ze / in 't hart Verzocht / ge-
hoont / en zyne magt gefart.

10 Hoe / ſpraken ze / zou Godt / dooz
zyn vermogen / Een tafel hier toe-
richten vooz onze oogen / Certwyl
wy zyn in doze wilderniſſen: Zou
hp hier ons oock vzoort en vleſch
opdiſſchen / Dabat hp heeft de ſtroo-
men dooz zyn lizacht / En beeken
uit den rotsſteen vooztgebagt?

11 Zulks hoorde Godt / en werdt ge-
heel verholgen / Hp sette zich om
Jakob te verholgen; Zyn gram-
ſchay

ſchay werdt gelch een vier ontſtecken /
Om zich in roozne aan Iſrael te
wzecken. Certwyl zy niet geloofden
aan zyn vwoozdt / Doch op zyn heil
betrouden als 't behoort.

12 Hp gaf hun uit de wolken zyn
nen regen Van hemelſch koozn / met
eenen vollen zegen. De deuren van
den hemel opgeſloten / Is 't Adan tot
hen in overbloet geblaten: Zou aan-
genaam / zou ſmaakelijch / zou wit
als homig en het zoetſte amandelpir.

III. Oufte.

13 Toen hebben zy het hemelſch
vzoort gegeten Der Maagtigen / in
magt niet af te meeten. Hp zonde
hun toe den reerkhoſt tot verzbading /
Certwyl hp bleef hun hoeder ter
verzbading. Hp dzeef den windt die
uit het Ooſten ſchiet / En 't Zuiden
aan /

ontſtecken /
den Jacob en-
de roozi gingh
oock op tegen
Iſrael.
22 Om dat hp
in Godt niet
en geloofden /
ende op ſijn
heyl niet en
vertrouwen.

23 Daer hp
den wolcken
van boven ge-
hoort / ende de
deuren des he-
mels opende /
24 Ende re-
gende op hen
het Adan om-
te eten / ende
gaſſen hemels
koozn.

15 Een pege-
lich at het
vzoort der
Maagtigen:
hp ſonde hen
reerkhoſt tot
verzbadinge.

26 Hp dzeef
den ooſten
windt voozt in
den hemel / en

de woerde den
zypden konink
aen door sijne
sterkte:

14 Door syne magt en Goddelijke
sterkte / Waerdoor hy zoo veel won-

derheden werkte / Heeft hy ook
vleesch als stof op hen geregent.

't Gevogelt is hun uit de lucht be-
jegend Als zandt der see, het bloog

in 't midden neer Des legers / om
zyn renten heen en weer.

15 Toen aten zy cor zachtheit / naar
hun lusten / Die zy niet vleesch / naar

hun begeerte / bluschten; Maar hun-
ne lust was noch niet aan 't bedaa-

ren / De sulze noch niet nederwaart
gevaaren / Maar zat noch in de ran-

den en den mond / Wanneer de
Heer ter waake en straffe opstont:

16 Wanneer Godts toorn / door vier
vier aan 't blaaken / De vlesken quam

al brandende genaaken / En weder-
floog

27 Ende re-
gende op hen
vleesch als
stof / ende ge-
bleugelt geboe-
gelte als zandt
der zee;

28 Ende dede
het vallen in 't
midden sijns
legers / wantom
sijne woonin-
gen.

29 Doe aten
sy / ende wer-
den seer zat:
soo dat hy hen
haren lust roe-
blachte.

30 Zy en wa-
ren noch niet
berijpmedet
van haren
lust / hare sulze
was noch in
haren mont /

31 Als Godts
roorn segen
hen opgingh /
dat hy van ha-
re vette doode
de / ende de wy-

31 Als Godts
roorn segen
hen opgingh /
dat hy van ha-
re vette doode
de / ende de wy-

stog de bloem van Israels velden /
Waarmee men zag bezaant de doore

velden. Maar hoven dat verhard-
den zy sich doort / En hebben

naar Godts woorden niet gehoor-
t.

II. Aulse.

17 Zy sloegen geen geloof aan zyns
werken. Dies quam hy ook hun

dagen zelf beperken Cor ydelheit /
waarin zy moesten sneeven / En

hantsch verschikte in hunne jaeren
leeven. Doch als hy hen dus doodde

en nederloeg / Houde elk het quaade
en zocht den Heere vrog.

18 Zy dachten dat Godt was hun
rotze en hoede / Hun heilant en be-

zoger van het goede / Dat d' Aller-
hoogste alleen hun kon behouden:

18 Zy dachten dat Godt was hun
rotze en hoede / Hun heilant en be-

zoger van het goede / Dat d' Aller-
hoogste alleen hun kon behouden:

Daardoor zy hem / in schyn / hun
heil betrouden / Doch bleiden hem

geseene sy
raelt weder
velde.

32 Hoven dit
alles sondigh-
den sy noch en-
de en geloofde
niet / door sijne
wonderen.

33 Dies dreef
hy hare dagen
vergaen in
ydelheit / ende
hare jaeren in
verschikinge.

34 Als hyse
doode / so
waerden sy nu
hin / ende hree-
den weder / en
de sachten
Godt vrog:

35 Ende ge-
dachten dat
Godt hare
rots-steyn
was / ende
Godt de Aller-
hoogste haer
verlosser.

36 Ende sy
bleyden hem
mer haren
monde; ende

logen heir met
hare tonge.

met humen leugenmond / En balsche
tonge / een allerfmoedfien bondt.

27 Want haer
herte en was
niet recht met
hem / ende sy
waaren niet ge-
trouwt in fijn
verbondt.

19 Dewyl hun haer was vol van
buile ftrecken / En niet oprecht / ('t is
in hun doen gefleken) En zy niet
trou Gods heilverbondt betrachtten.

28 Doch hy
baernhartigh
zijnde / ver-
foende de on-
grecchtigheyt /
ende en ver-
doofte niet ;
maer wende
dibmits fijnen
roozn af / ende
en wechte fijne
gantsche gram-
micheyt niet
op.

Doch hy quam dooz zyn goedheit dit
verzachten / En zoende zelf hunne
ongerechticheit ; Zoodat zyn toozn
op hen niet werd't verfpzeidt.

29 Ende hy
dachte dat fy
bleefch waaren ;
een windt die
henen gaet en-
de niet weder-
keert.

20 Hy dachte dat ze bleefch en men-
fchen waren / Een ydele windt / die /
eenmaal wechgebaaren / Hier weder-
keert / maar vliegt naar zyne dypving.

40 Hoe dieht-
wils vercht-
erden fy hem
in de woefstij-
ne ! deden hem
finerte aen in
de wiiderniffe !

Hoe wentigmaal was hun bedyff tot
fpyning Van bitterheit / en tegen
Godt gekant / Cor zyne finert /
in 't woefte Arabifch landt.

D. Kuffe.

41 Want fy
quamen al wa-

21 Want zy / als of ze wilden Godt
ver-

verflocken / Bestonden hem al we-
der te verzoeken / Ja doofden fkont

zelf Afreels Godt / zoo heiligh /
Beprecken / en vergaten hoe hy wei-
tig / Dooz zyne handt / hun gaf
dien grooten dag / Coen Jakobs
zaadt dooz 't lefte Egypten zag :

22 Daar hy met magt zyn zegetekens
felde. Gelyk hy ook zyn wondzen
in den telde Van Zoan heeft dooz-
luchtig laaten fchynen. Wanneer
men hen zag dooz den doofst berguy-
nen / Ondat hy al hun bloeden
hadde in bloet Derandert / en
geen' froomt hier dooz behoedt.

23 Coen zondt hy een vermenginge
met hoopen Van ongedierte / als
uit de lucht gedzooopen / Dat hen ver-
teerde : en doofchen / die hen plaag-
den / Zoodat 'er al de landen over

der / ende ver-
fuchen Godt ;
ende fteken
den Heiligen
Afreels een
perck.
42 Sy en dach-
ten niet aen
fijne handt / aen
den dagh / aen
hijfe van det
wederpartij-
der verloffte.

43 Hoe hy fije
trecken en
felde in E-
gypten / ende
fijne wonder-
heden in den
wilde Zoang :

44 Ende hare
bloeden in
bloet veran-
derde : ende ha-
re froomen /
op dat fy niet
en fouden dyn-
ken.

45 Hy foudt
eene vermen-
ginge van on-
gedierte onder
haer / dat haer
verteerde : ende
doofchen die
haer verdoof-
ten.

46 Ende hy gaf haer gewas den huppewoorn; ende haren arbeyt den spinkhaan.

47 Hy doobde haren wijsstock booz den hagel; ende hare wilde bygboomden dooz bierigen hagelsteen.

48 Oech gaf hy haer vee den hagel oever; ende hare beesten den vberisten hollen.

49 Hy sondt onder hen de hictigheyt / sijn's toorn / verbolgenheit / ende vreesstoochtheit / ende benaughte / sijn's wraef / dinge der boden van beelquaers.

50 Hy troeg een padt / booz sijnen toorn; hy en ontrok hare siele niet van den doort; ende haer gebede gaf hy aen de pestilencie oever.

klaaghen. Een kzuidewoorn gaf hy
al hun veltgewas / Hun' arbeydt
aan den spinkhaan / met het gras.

24 Hun wyntok sloeg hy neer met
hagelsteen; Met hagel / daar ook
hier uit heeft gescheenen / Heeft
hy gebelt de wilde bygboomden.
Ook zag men 't vee dooz hagel oever-
stroomen: Hun beesten sijn dooz
hollen vbers verbandt: Sijn gram-
schaps gloet ontfak het gantsche landt.

25 Verbolgentheit / verhooftheit /
angstig vreesen / Benaughte / die
men las uit pders wesen / En baden
van veel quaerts heeft hy gezonden.
Hy woeg sijn' toorn by hunne booze
yonden: Maar hy ontrok hen niet
van 's doods geweld / En al hun
vee wierdt dooz de pest gebelt.

D. J. Ruste.

D. J. Ruste.

26 Toen Farao / verhardt / doofte
Godt vertoornen / Verstoeg hy al
Egyptens eestigeboornen / 't Begint
sel van de kzachten in Cham's tenten.

Hy voerde voorz sijn volk by reyt-
menten / Als kudden / in de doore
woesteny; Chans van de handt
van sijn' verbolger vsp.

27 Hy leidde het geheelyk buiten
zoogen / En vrees / als in de wolk-
kolom verdoogen: Oerwyl de zee
den vbandt quam bedekken. Zoo
dat het tot de landtpaal konde trek-
ken Dan Sinai / den berg van heil-
ligheit / Dooz sijnre handt ter
veerlyghheit beredt:

28 Toen vrees hy wech booz Iffels
aanzegichte Het heidenbom / dat booz
sijn wapens zwigtte; Het leger
viel

51 Ende hy sloeg al het eestigeboornen in Egypten; het begint de kzachten in de tenten Chans.

52 Ende hy voerde sijn volck als schapen; ende leyt dese als eene kudde / in de woestyn.

53 Ja hy leyt dese schierpck / soo datse niet en vreesden; want de zee hadde hare vanden oever decht.

54 Ende hy kachte tot de lam-pale sijnre bepligheyt; tot desen berg / (dien) sijnre rechter handt veraregen heeft.

55 Ende hy verrees booz haer aangezichte de vberdenen / ende deedse vallen in het snoor

viel

[Harer] treffen; ende deed de stammen Israels in hare tenten wonen.

56 Maar sy verfochten ende verbitenden God den Allerhoogstende en onderhielden sijne getuigenisse niet.

57 Ende sy weken te rugge/ ende handelden trouwlooslyk/ gelijck hare vaders; sy zijn omgeheert/ als een bedrieglycke boeg.

58 Ende sy verwechten hem tot rooyn dooz hare hoogten; ende verwechten hem tot pber dooz hare gesmedene beelden.

59 Godt hoorde her/ ende werde vervolgt/ ende versmaede Israels seer.

60 Dies verliet hy den Tabernakel te Silo/ de Ten-

tel in 't sunder van Kanans erben;

Syn tenten liet hy Israels verwer-

ben; Maar 't ontrou volk verbit-

terde weer Godt / En smaadde syn

getuignis en gebodt.

29 Het wech wel haast te rugge/ gansch

trouwlooslyk / En handelde / geljk

de vaders / booslyk: Coen is het

omgekeert geljk een booge Bedre-

geljk gespannen vooz het ooge.

Het volk heeft hem tot rooynghet

verwekt Dooz beeldendienst / en

hoogten/ vust bekleit.

W. J. Ruste.

30 Godt hoorde 't / en werdt schrik-

keljk vervolgten Op Israels / dat hy

schier hadt verzwolgen / En in

syn' toozn onwaardiglyk versmaadde /

Zoodat hy zelf / ten blyh van onge-

nade / De tente van syn woning

her.

berliet Te Silo / en syn heilig

dom verliet.

31 Syn sterkte gaf hy ober in de

handen / De Sondkist viel des

vyandts magt in handen: Syn heer-

lykheit liet hy dooz syn partyen

Schofferen / en zyne offerste on-

ropen. Hy sekerde syn volk aan

's vyandts zwaardt / En heeft in

toozn syn erfdeel niet gespaart.

32 Het vier versondt de bloem der

jongelingen. Hun dochters syn / in

dees veranderingen / Hoe jong en

schoon / dooz geen gezang geprezen /

Geljk het op haar trouweest plag te

wezen. Hun Priesters syn dooz 's vy-

andts zwaardt gedoodt / Terwyl geen

traan hun weduwen ontvloot.

33 Coen zagmen Godt als van den

slaap ontwaaken / Syn gramshaps

te / [Die] hy tot zene woning gestelt hadde onder de menschen.

61 Ende hy gaf sijne sterkte in de gevangnisse; ende sijne bereichheit in de handt des wederpartij berg.

62 Ende hy sekerde sijn volk ober ten sterke; ende werdt vervolgt tegen sijne erfennisse.

63 Het vier versonde hare jongelingen; ende hare jonge dochters en werden niet geprezen.

64 Hare Priesters vielen dooz het sweert; ende hare weduwen en wendden niet.

65 Doe ontwaachte de Weere / als een slapende; als

diec

en heldt die
juicht van den
topn.

34 Vier raakte in zyn kragt aan 't blaas-
ken; Gelyk een heldt / vol moed en
bly van haren / Juftr van den topn /
en durft den doodt uitstarten. Hy sloeg
ook zyn partjen in den staart / En
heeft met fmaar hen eutwiglych bezwaart.

VIII. Luife.

66 Ende hy
floegh fime
wederpartij-
ders aen het
achterfte; hy
deed hen eeu-
wighe fmaar-
hept aen.

34 Doch hy / vergramt / heeft Jofefs
tent verkozpen / Zyne eere week uit
Silo en zyn doypen. Hy heeft zyn
huis niet in den ftam verkoren

67 Doch hy
derveep de
tenfe Jofeph-
ende den ftam
Ephraim en
verkoos hy
niet.

Dan Efraim; maar Juda dat be-
fchoren / Op Sions berg; de plaats
hy hem bemint; Daarop men ook
zyne Kankyzaakplaatze bindt.

68 Maar hy
verkoos den
ftam Juda;
den berg
Zion / dien hy
lief hadde.

35 Hy houthde daar zyn Heiligdom
als bergen / En hoogren / die de
licht en hemel tergen: Als d'aarde /
die hy heeft in eutwigheden Ge-
grondvest / nooit uit d'affen wech-
gegleeden.

69 Ende hy
houthde fijn
Weplyghdom
als hoogren;
als de aerde;
die hy gegront
heeft in eeu-
wighept.

36 Hy nam hem / en ontroek hem
van de kooten Der fchapyen / en der
teere / ligende oovien. Opdat hy
zon zyne efeniffe weiden / En

70 Ende hy
verkoos fime
knecht David;
ende nam hem
van de
fchaps koppen.

Itrael naar wet en reden leiden.
Ook heeft hy het / naar zyne op-
rechtigheit / Maet veel beleit en
kloek verftande geweidt.

71 Dan achter
de fougnde
fchapyen / deed
hy hem ko-
nien / om te
weyden Jafob
fijn hofch / ende
Itrael fime
erfeniffe.

72 Doch heeft
hyfe gewepht
na de ovrer-
chtighept fime
berten; ende
beeft geleyt
mer een fer-
verftandig be-
leyt fime haren.

De lyry Pfalm.

De heidens zyn / o Godt / met magt
gekomen / En hebben stont utwe erf-
nis ingenomen / Den Tempel van
uwe heiligheit gefchonden / En uwe
ftadt / Jerufalem / verftonden
Dooz 't vier / en haar gefelt
Een fteenhoop; ja op 't veldt
Geftroort de blecke lphen

Pfalm 79.

1 **E**n Pfalmt
Mafaph; **G**
Godt / Wepden
nen zyn geko-
men in uwe
erfeniffe; hy
hebben den
Tempel uwer
heiligheit ver-
ontreyghlyt; hy
hebben Jeru-
falem tot
steenhoopen
geftelt.

2 **S**y hebben
de doode licha-
men uwer
knechten aen

Dan

1. Het gelagete
des hemels tot
spijse gegeven:
het vleesch u-
wer gunstige-
nonten aen het
gedierte des
landey.

Van uwe knechten / laas!

't Schogelte tot aas /

Opdat hun wozok zou blyken.

2 Zy gaden 't vleesch van uwe gunst-

genooten 't Gedierte. 't bloet / dooz

moozberp vergoten / Voeide om de stadt

Jersusalem als stroomen; Hun woede /

dooz geen suecken in te roomen /

Vergunde hun geen graf /

Eln deinsde van hun af.

Ons zyn wy onze buuren

Tot smaadheit / schimp / en spot;

Dit is het bitter lof

Dat wy vantom bezuren.

3 Hoe lange / o Heer? zult gy in een-

wigheden Vergramt zyn / en uwe er-

fenis verteeden? Zal dan uw rooyn in

yverblam steeds byanden Gelyk een

bier / dat weidt dooz steen en sanden?

Stoet uwen gramshaps gloet

Op 't heidendom / verwoedt

En bzeemt van uwe kinnig:

De koninghrphen / daar

Men u in 't openbaar

Piet aanroeft / vol van schennis.

4 Want Jakob heeft men woedende

opgegeeten / Zyn woningen ten gronde

neergesmeeten / En gansch verwoeft /

tot puin / en gruis / en steenen. Gedenk

ons / Heer / die deze bzeuk beweenen /

Goch niet het voorig quaadt /

En misbedyft: maar laat

Ons uw barmhartigheden

Doozkhomen / want wy zyn

Verdunt naar oogenschyn /

Dooz 't quaadt by ons geleden.

Afste.

5 Help ons / o Godt des heils / en maak

booz d'eere Van uwen naam / opdat

uw gramshap keere. Verzorn uw volk /

uyt over de
Heidenen / die
u niet en ker-
nen: ende over
de Koninghr-
phen / die uw
naem niet aan-
roepen.

7 Want men
heeft Jakob
opgegeeten: en-
de sy hebben
sijne heffliche
woningen ver-
woeft.

8 Gedenk
ons de vorige
misgaden
niet: haest u /
laet uwe
barmhartighe-
den ons booz-
khomen / want
wy zyn sere
dunne gewor-
den.

o Help ons /
o Godt onses
heyls / ter ooz-
sake van de
eere uwer
naems; ende
reddet ons / en

het:

3 Sy hebben
haer bloet
vantom Jeru-
salem als wa-
ter vergoten /
ende daer en
was niemant
dies begroef.

4 Wy zyn on-
ser nabuere
eene smaet-
heyt: gewoz-
den; een spot
ende schimp
dien / die vantom
ons zyn.

5 Hoe lange /
o Heer? zult
gy eenwigh
rooynen? sal u-
wen pier als
wyer byanden?

6 Stoet uwe
gramshap:

de doet beroven
dinge over onse
sonden / out
altes naems
kulle.

10 Waarom
souden de Hei-
denen seggen:
Waar is haer
God? laet de
lyzakte des ver-
gorenen bloets
uwer knechten
ouder de Hei-
denen door onse
oogen bes-
keur worden.

11 Laet het
geheim der ge-
vangen boog
u aenschijn ho-
nen: bespoude
overighe de kin-
deren
des
doods / na de
grootheid u
woeg aens.

12 Ende geest
anden nabur-

bergeef syn schuldt en zonden / Waardoo
uw' naam onteert is en geschonden.

Waarom zou 't heidens rot
Stont vzaagen: waar is Godt

Hun heilande: dat de wzaake
Dan al 't vergoten bloet

Eens mispate als een bloed /
En zyne koppen blaake!

6 Weef dat wy zulks besjouwen met
onze oogen. Het naar geheim / dat klinkt

aan 's hemels boogen / Dan hen die in de
herkers syn gebangen / Moome eens

dooz u / opdat ze hulpe ontfangen.
Bespoudt in dezyn noodt /

De kindzen / die ter doot
Alrede syn herwegen;

Dooz uwem arm en hzacht /
Opdat het nageflacht

Uw mogentheit mag vzeen.
12 Vergeldt / o Godt / der nageburmen

[maat]

maalen / Om in hun' schoot / naar rechten /
te betanlen / Zelf zebdenbond' / hun

buis en schamer spzeeken / Waardooz sy
naar uw hzoon en hoogheit steehen.

Dan looven wy / uw volk /
Bespoudt van 's vpandes doot /

De schapen utwer werde /
Uw hoogheit erubwiglyk /

Verheerlykt in het rijk /
Dat gy nooz ons bereidde.

De lxxx Psalm.

Psalm 80.

1 Heer! Verder / neem ter ooren /
Die Jofefs zaadt / by u verhooren /

Als rechtz schaapen hebt geleidt /
En in de woestiny gewelddt:

Die tussehen 't Cherubyns gezicht
Der Bondslust zit / herchyn in 't licht.

2 Verschyn met glans / verzoon uw hzachten
Dooz Efraim en syn geslachten /

3 Ook dooz Manasse en Benjamin.

ren leben-dou-
dig woder in
haren schoot
haren smaet /
daer medesyt u /
o Heere / ge-
sinadet heb-
ben.

13 Soo sullen
wy u volken
de schapen u-
wer wapde u
loven in scy-
binghryt / van
geslachte tot
geslachte; wy
sullen uwem
roem vertel-
len.

1 Dooz den
Oppersang-
maester op
Schofhan-
nua: een Ge-
tuygenisse: een
Psalm 80.
Sapht.

2 O Heer!
Israels /
neemt ter o-
ren: die Jofeph
als 'schapen-
teghder: die tus-
ssehen de Che-
rubim sitet /
verschijnt
uwinende.

3 Wecht uwe
macht op hoog-
t aengesichte
van Sion /
uwe Genia-

[maat]

14 Het swijn
wipt den woude
heeft hem uitge-
schmet; ende
't wildt des
velts heeft hem
afgewender.

15 O Godt der
heerschaaren /
heert doch we-
der: aen-
schouw mit
den hemel / en-
de sterrende be-
sorch desen
wijnstok.

16 Ende de
kranne die u-
we verker-
handt geplant
heeft; ende dat
ont den soone
[dien] op u ge-
strecht hebt:

17 Sy is met
haere her-
biam / sy is af-
gehouten; sy
komen omme
van 't scheiden
elwes aenge-
sicht.

18 Uwe handt
sy oter den
man uwer
verkerhandt /
oer des men-
schen sone /
[dien] op u ge-
strecht hebt.

19 Zoo en sul-
len wy van u
niet is rugge

9 Het wonder wy heeft hem gansch bedre-
ven / En uit gewoet / sy schyn versterden /
Dooz 't wildt des velts gansch afgewend.

O Godt der Heireschaaren / zeydt
Uw gunst op dezen wijnstok uit /
Opdat hy botte spruit by spruit.

10 Kom uit den hemel hem beschouwen /
Besoch hem / wil zyn munren bouwen:

Den stam / dooz uwe rechte handt /
Tot uw berustiging geplant /

Groete op / en dat om uwen Zoon /
Diege u gesiekt hebt op den troan.

11 Wy is verbandt en afgeleeden.
Sy komen om in geminigheden /

Wanneer uw aangezicht hen scheidt.
Uw handt sy hooz den man gestelt /

Des menschen Zoonen / diege u siekt /
Daar uwe rechte handt dooz werkt.

* * * * *

12 Zoo zullen wy / O Heer der Heeren /
Dat

keeren: schoudt
ong in 't leven /
soo sulen wy
uwen name
aeroepen.
20 O Heer
Godt der
heerschaaren /
brengh ons
weeder / laet u
aenschijn lich-
ten / soo sulen
wy verlost
worden.
Psalm 81.

Dan u noot weer te rugge heeren:
Behoudt ons / opdat we uwen naam
Aeroepen / wy van smaet en blaam.
Uw aanzicht geeve licht en schyn /
Dan zullen wy geholpen zyn.

De xxxi Psalm.

Zingt ghy onzen Godt / Wy is
onze stercke / Als die Jakobs lot
Aeem in zyn hoede / Zingt hem / die
't goede Steeds hooz hem bewerkte.

2 Zingt hem eenen Psalm / En slaat op
den trommel Heldzen toon en galm.

Op harpe en luten / En zoete
fluiten Alinh' muzghedommel.

3 In de nieuwe Maan Laat basunen
hooren / Dat men 't feest hoorstaen /

Verloph ten tyde / Als 't Godt
inwyde / Dieer zonder vlooren.

4 Want dat is een wet Dan Godt
zels gegeuen / Dooz hem ingezet;

1 Dooz den
Oppersangh-
meester op de
Gittich / Iren
Psalm] A-
saphs.
2 Singht wa-
lich Gode onse
stercke: Zyn-
ghet den Gode
Jakobs.
3 West eenen
psalm op / ende
geft den
trommel / de
hiesliche harpe
met de lute.

Psalm 81.

4 Blaest de
basunen in de
nieuwe maen /
ter beskeender
tijt op onsen
feestdaag.

5 Want dat
is eene inder-
singe in Is-
rael / eynrecht

van den Godt
Jacobus.

't Recht en de leere Van Jakobs
Heere / Josef voorgefcheyden.

6 Hy heeft het
gefer tot een
getuigeniffe
in Jofeph als
hy introuwen
was tegen E-
gyptelandt:
I alweer / ich
gehoort hebbe
een fpraak die
ich niet en ver-
ftont.

5 Hy heeft dit gefelt Tot genade
blyken / Als hy 't boos gewelt
Bzakt van Egypten / Dat zy ont-
flijpen / Coen hy 't deedt bezwyken.

I. Aulse.

6 Daer heeft het gehoozt Overftaan-
bze taalen. 'k heb syn' fchouder dooxt
Den laft ontheben / En hem ge-
geeben Dat hy aem fion haalen.

7 Ich hebbe
fijne fchouder
van den laft
ontrocken: fje-
tte handen zijn
van de potten
ontlagen.

7 Ik ontroek syn hande Van den
ficheloben. Als gy / obermant /
Ateyt in het Iyden / Quam ik u
byden Dooz myn hulpe van boven.

8 In de be-
nauwicheyt
riep gy / ende
ich hiep u up:
Ik antwoorde
de u up de
fchuytelaere
des donders:
Ich beproefde
u aen de wate-
ren van Meri-
ba / Sela!

8 Ik antwoorde u uit 's Donders
donkerheden / Met een zwaar gefuidt.
'k Proefde u aen 't water / Dat met
gefchater Strooimde naar bene den:

9 Dat te Meriba Uit de rotz quam
vloeren.

bloeren. Coen zeide ik daar na:
Myn volk wil hooren / En leen uw
ooren / Dat uw heil mag groeten.

10 Ik zal / Itrael / Onder u be-
ruigen; Dient / naar myn bebel /
Hoofz byeemde Goden; Wil in uw
nooden / Al dooz hen niet ruigen.

11 Want ik ben de Heer / Uwe Godt /
ik leide u / tot myn naams eer /
Uit 's byandes banden / En Memfis
landen / In een ruumer weide.

II. Aulse.

12 Open uwen mondt / Laet uw hart
ontvontken Maar myn heilverbondt.
Dat myn genade Uw ziel herzaede /
U van my gefchonken.

13 Maar myn volk / verhardt In syn
hooze wegen / Heeft my steeds gefart;
't Hart op myn wetten Ater willen
zetten / Als my ongenegen.

9 Myn volk /
[fepde ich /
hoort toe / ende
ich fal onder u
betuygen: Itra-
rael / of op na
myn hoortet:

10 Daer en fal
onder u geen
uytlands
Godt woenen /
ende gy en fult
u vooz greuten
vremden Godt
nederbuigen.

11 Ich ben de
Heer / Uwe
Godt / die
u hebbe opge-
boert up het
land van E-
gypten: Doe
uwen mondt
lyft open / en-
de ich fal hem
verbullen.

12 Maar myn
volk en heeft
mijne stemme
niet gehoorz:
ende Itrael en
heeft mijner
niet gewilt.

13 Dies hebbe
ich het oergege-
ven in het
goerdonken
haves herten/
daise wandel-
den in hare
raerslagen.

14 Och dat
mijn dolck na
my gehoort
hadde! dat
Israël in mij-
ne wegen ge-
wandelt had-
de!

15 In hozen
soude ick hare
vanden ge-
deijnt hebben/
ende mijne
hande gemendt
hebben tegen
hare weder-
partijders.

16 Die den
W. G. C. ha-
ren/ souen
sich hem ge-
bepugdelich
onderwoepen
hebben/ maer
haer-lieder
ijdt soude een-
wigh geweest
zijn.

17 Ende hy
soude het ge-
spyt hebben
in het vrede
der tarwe; ja
ick souden ver-
zadigt hebben
met honich upt
de toetssteenen.

14 Dies gaf ik 't/ in woak/ Over aan
zyn harte/ Dat het naar zyn smaak
Leefde en zyn zinnen; Om 't quaad
te minnen/ Dat myn Godtheit tarde.
15 Och/ hadt Israël My toch wil-
len hooren/ En/ naar myn bevel/
Den weg bewandelt/ En trou ge-
handelt/ Als myn uiterhoren!
16 't Hadde in hozen tyde 's Wyandes
magt verlagen/ Schoon vol woede en spyt/
En zyne handen Sedempt/ in 't wech-
den Van myn handt/ dooz plaagen.
17 Zy/ die in 't gemoede Zelfs den
Heere haaten/ Vadden hem te doet/
Gebeint/ geballen; En geen van allen
Immer hem verlaaten.
18 Maar han levensstaar Vadmien lang
zien blaeien. Hy had hun verzaadt
Met tarwe in goedheit/ En honigs
zoetheit/ Die de vortz liet blaeien.

De

De Ixxij Psalm. Stem Pf. 46.

Psaln 82.

G Odt staat in Godts vergaderingen/
En zit in 't midden van de kizingen
Der Goden/ daar hy 't heilig recht
In hun geweten openleert.
Hoe lange zulge een bonnis spelen
Dof onrecht/ en een voordeel vellen/
Daar gy/ van alle deingt verdsact/
's Godtloozen aangesichte aanneemt?
2 Doet recht den armen en den wezen/
Die utwe magt en hoogheit vyezen:
Rechtvaardigt de verdrukten; hoedt
Den armen in zyn' tegenspoedt.
Verloft den armen uit zyn nooden/
Die tot u komt denaue geloden;
Sukr den behoefigen/ in 't landt/
Toch uit der godeloizen handt.
3 Maar zy verstaan noch recht noch reden/
En/ in hun diepe onweetenheden/
Verkeeren zy in duistheit/

1 Een Psalm
Asaphs. Gode
staer in de ver-
gaderinge Gode
des/ hy oordeelt
in het midden
der Goden.

2 Hoe lange
zult gy-lieden
onrecht ooz-
derken/ ende
het sottegheyt
der goddeloos
aanneemt?
Sect!

3 Doet recht
den armen/ en-
den wezen:
rechtvaardigt
den verdruk-
ten/ ende den
armen.

4 Verloft den
armen ende
den behoefigen/
recht
hem/ uit der
godeloos
handt.

5 Zy en verstaan
niet/ noch en
verstaan niet/
zy wandelen
steeds in duis-
terheit: dies!

4

Du

wanxielen al-
le fonbamen-
ten der aerde.

6 Ich hebbe
wel gesept / by
zijt Goden: en-
de gy zijt alle
kinderen des
Allerhoog-
sten:

7 Nochtans
sult gy sterben
als een men-
sche; ende als
een van de
Doosken sult
gy vallen.

8 Staet op /
o Godt / ooz-
deelt het aerdt-
rijck / want gy
besit alle na-
tien.

Psaln 83.

1 Een Licht /
ten Psalm /
2 o Godt / en
sluyght niet /
en houd u niet
als doof / noch
en zijt niet stil-
le / o Godt.
3 Want hier /
uwe byanden
maken getier;
ende: uwe ha-
teren steken den
hop op.

Mu ober d'aarde dik verhoeydt /
Dies raakt haar grondvest aan het beeden.
'k Heb u den eernaam wel gegeeden
Dat gy zyt Soon / bekleedt met eer
En kinders van den Opperheer.
4 Nochtans zult gy al t'zamen sterben
Als menschen / en hun lot beerden;
Ja gy zult vallen als een Doest /
Die voortyts heeft het rijk geroest.
Sta op / o Heer / o Godt der waarheit /
En oordeel d'aarde naar de klaarheit
Dan 't recht / want gy bezit alom
De volken als uw eigendom.

De herryj Psalm.

Z Wyg niet / o Godt / en houd u niet
Als doof in 't lyden en verdriet /
Dat ons benaaut / noch zyt niet stille /
Oewyl / o Godt / uw byandrs magten /
En haters u vol trots berachten /
En 't hoofd opsteeken naar hun wille.

2 Zy smeeden listig eenen raadt
In 't hemeljk / dooz sellen haat
Gedreben / om uw volk te plaagen.
Zy raadslaan stout en zonder zozgen /
Om hen / in uw behoedt verhoeygen /
Te drukken dooz veel harde slagen.
3 Zy hebben fronteljk gezet /
In boogheit en met onbescheit /
Kont / laat ons hen geheel verdelgen /
Tot zy geen volk meer syn te noemen /
En 't seels naam niet zy te roemen /
Als dien de ryp gantsch zal verzwelgen.
4 Want ziet / zy hebben in 't gemoedt /
Dat niet dan list en boogheit voedt /
Te zamen eenen raadt geslagen /
En tegen u 't verbondt gesloten
Al d'Edomiten / met de gzaoten
Dan Ismael / naar hun behagen:
5 Ook Moab met den Hagareen /
En Gebal / t'zamen op de been

4 Zy maken
listiglicken
hemelijken
aenslach tegen
u volk; ende
beraetslagen
haer tegen u:
we verhoey-
ne.

5 Zy hebben
gesept / kont /
ende lacts ons
uptroeyen /
dats geen
volk meer en
zyn; dat des
naems Is-
raels niet
meer gedacht
en worde.

6 Want sy
hebben in 't
herte t'zamen
getraetslacht:
tegen u hebben
sy een verbont
gemaect.

7 De tenten
Gomg / ende
der Ismael-
ten / Moab /
ende de Haga-
reenen:

8 Gebal / ende
Ammon / ende

Amalek: Palestina / met de inwoonders van Cyprus.

9 Goch heeft sich Assur op hen gevoeght: sy zijn den kinderen Loth's tot eenen arm geweest / Sela!

10 Daer hen als Midian: als Sifera als Jabin oen de beete kistson.

11 [Die] berdelicht zijn te Endo: sy zijn getwouden tot ogen der aerde.

12 Maecht haer Ende hare Princken als Oef / ende als Sebbende alle hare Dozken als Zebah / ende als Salmuna.

23 Die speden / Laet ons de schoone woningen Gods / doe ons in verfelche bestittinge nemen.

14 Maen Godt / innecke als een werbel: als stoppen / ten dooz den windt.

Met Ammon en d' Amalekiten;

Goch Palestina / en de havden

Dan Cyprus: Assur zietmen dzaaben /

Om zyne hoogheit uit te gieren.

6 Op syn Loth's kinderen geweest

Tot eenen arm / dooz schalk gebzeest.

Doet hen als Midian bezwyken:

Als Sifera / als Jabin meebeu /

Van kistson beete / die daar neben

Gansch Endo / deken met hun lphen.

Musie.

7 Dzing hen en hunne Princken / als

Ger Oreb en Zeb / om hals;

Laet al hun Dozken / samen vallen /

Als Zebah en Salmuna sterben;

Die spzaken van Godts woning t'erben /

En t' landt te deelen met hun allen.

8 Maen Godt / maakze als een werbelwindt /

Als stoppen / die t' hier versindt /

Die dooz den windt syn doozt gedzeben.

Als

Als t' hier een woudt verbzandt / in t' woeden

Der blamme / die / dooz yslph woeden /

De bergen aanstecht en doet beeden.

9 Derbolgze zoo met uw tempeest /

De stormwindt maakze in t' hart bezzeest

Verchyzke dooz uw werbelwinden /

Bedelk hun aangezicht met schanden /

Oybatze / o Heer / in allen landen

Uw' naamte zoeken / en dien vanden.

10 Laet hen beschaamt syn beschaamt /

Tot in der eentwighheit / verstaet

In t' leet; en laetze in schande koomen.

Opdat ze weeten dat gy / Heere /

Alleen de hoogste syt / vol eere /

Met uwen Naam / op d'aarde en stroomen.

De lxxv Psalm.

H De lieflyk is uw heyligdom /

Maet uwe woningen conom /

Gootmagtig Heer der heere scharen!

Maen ziel / begeert naer t' genot /

15 Gelfch het tyer een woudt berstant / ende gelfch de blamme de bergen aanstecht.

16 Derbolgze se alsoo met u ontweder: ende verchyzke met uwen dzaemindt.

17 Maecht haer aengezicht vol schande / op datte / uwen name verstaet.

18 Laetze beschaamt ende verchyzke wesen tot in der eentwighheit / ende laetze sparmoot woeden / ende omhooren.

19 Op datte weeten / dat gy alleen met uwen name syt de heyligste / de Allerhoogste / alle de gancche aerde. Psalm 84.

1 Dooz den Opperhantweker / op de Birtich: Gen Psalm dooz de kinderen Israell.

2 Hoe lieflyk is uw woningen /

Heerscharen!

3 **W**an ziele
is begeerich
ende berouwt
ook van ber-
zangen / na de
hoopheden des
H. G. H. J. A. !
mijn herte / en
de mijn vleesch
roepen up tot
den levendigen
God.

4 **Z**elf vindt
de mussche een
huis / ende de
swaluwe een
nest / want haer
baerse harte
jonghthens
legt / by uwe
altaren /
H. G. H. J. A. der
heerscharen /
mijn Koning /
ende mijn
God.

5 **W**el-gemel-
salig zijnde die
in u huys
woonen / sy
wilt u gesla-
delich / Sela!

6 **W**el-gemel-
salig is de
mensche wiens
sterkte in u
is / in wiens
herte de ge-
haende roegen
zijn.

7 **W**is sy dooz
het dal der
sterkeste boo-
men / want hem
stellen sy hem
tot een fontey-
ne / oock sal de
regen haer

Bezuykt ook van verlangen tot

Des Heeren voorhof en altaaren.

Mijn vleesch en harte roepen uit

Tot Godt / die 's levenskracht besluit.

Zelf vindt de mussche een huis en nest /

Dat ook de swaluw hooz ziele vest /

Om haare jongshens uit te broeden

By uwe altaaren : Opperheer

Der heerscharen / Godt vol eer /

Mijn Godt en Koning / wil my hoeden.

Welzalgig zyn ze die altyt

Zyn tot uw huis en dienst gewydt.

3 Zy wyzen u gesladig daar.

Welzalgig is de mensch / hoozwaar /

Diens sterkte in u is / in wiens harte.

De gladgebaande wegen zyn.

Als sy / by draogte en sonneschyn /

12 Verbezdal doozgaan met smarte.

Dan stellen sy hem als een hoon /

Verhoelende den hzandt der zoon :

A. 7.

A. 7.

4 **D**an worden sy ook ooverstromt

Van regen / in het dicht geboomt.

Zy gaan van kracht tot kracht met benden-

Eik van hen zal vereschynen hooz

Den Godt in Sion. Heer verhooz /

Almagtig Heer / kom u toch wenden

Tot my / en hooz naar myn gebode /

O Jakobs Godt / die op my let.

5 **O** Godt / die onze schutzheer zyt /

Zie uw Gesalfden nu ten ryt /

Zie 't aangesicht van uwen Koning.

Want in uw hoven is een dag

Weel heter dan men dazent plag

Te sypen in der boozen woning :

14 Was liever eene doozpelwacht

Der rente / dan by dit geslacht.

6 **W**ant Godt de Heer is ons een zoon /

Een schildt / en sterkte / en levenshoon :

De Heer zal ons genade geeden /

A. 7.

gantseh rshel-
lich ooverdec-
ken.

8 **S**y gaen van
kracht tot
kracht / een pe-
getich [van
harte] sal ver-
schynen hooz
Godt in Sion.
9 **H**eer
Godt der heer-
scharen / hooz
mijn gebode /
neemt het ter
oore / O Godt
Jakobs Sela!

10 **O** Godt /
onfeschildt /
ende aen-
schouwt het
aengesichte u
wers Gesalf-
den.

11 **W**ant een
dag in uw
hoopheden / is
heter dan dyp-
sent [idertz:]
12 **I**k hooz lie-
ver aen den
doozpel in het
huys mijnes
Godts te we-
sen / dan lange
te woonen in
de renten der
ydrlooshent.

13 **W**ant Godt
de Heer
is een sonne
ende schildt / de
Heer sal
genade ende
eere geuen : by

En

en sal het goede niet onthouden den genen die in oprechtheden wandelen.
 13 Die heere der heere heren welgenichtig is de mensche die op u vertrouwt.

En heerlijkheit: hy zal het goedt
 Nun / die oprecht zyn van gemoedt /
 Ook niet onthouden in dit leven.
 Welzalig / Heer / die op u vertrouwt /
 En met zyn harte op u vertrouwt!

Psalm 85.

De heere Psalm.

1 Een Psalm booz den Opperfang-voester / onder de kinderen van Noach.
 2 Op zyn vanden lande guntich geweest de heere de nevangemisse Jacobs hebt gy gewend.
 3 De windaer nimes volkes hebt gy wech genomen: Op hebt alle hare fouden bedacht / Zela.
 4 Op hebt mech genomen al die verbolgenheit: op hebt u gewend van de fittigheyt wech toorn.
 5 Dwenght ons weder / O Gode onsed heyt: ende doet te nieren ichte toornigheyt over ons.
 6 Zult gy eren welich tegen

H Eer / gy hebt uw gunst ons laaten blippen / En Jacobs doet en slaverny gemend.
 Dat uw volk in 't quaade niet zou bezwippen / Dies hebt gy 't van zyn misdaadt hy gekent. Gy naamt gansch wech al uw verbolgenheit / En hebt ons heil booz kwen-
 toorn berend. Godt van ons heil / zeng ons eens weer in staat / Opdat uw toorn niet berder ons beschaadt.
 2 Zal uw wyack gedurig op ons wezen? Streckte uwe straf zelf tot den naeneft uit! Zal uw kracht dan ons niet weer genezen / En reddet /

naar

naar uw eeuwige vreesbesluit? Zult gy ons niet verlevendigen / Hyt 's Doodts handen; dat uw volk zich weer verblijdt? Toon ons / o Heer / uw gunstige aangezicht / En geef ons heil by 't straalen van uw licht.
 3 Ik Leen nu 't ooz naar 't geene Godt zal spreken / Want hy sprekt tot zyn volk dat hy beint / Taal van vrees / een klaar onfaalbaar teken / Dan liefde / en dat hy 't hartelyk bezint.
 Maar datze oprecht en trou zyn aan den Heer / En niemand weet van hen tot dwaasheit heer. Want zeker is zyn heil naby de geen Die in zyn vrees op zyne paden treen.
 4 Dat in 't landt zoo ere moge woonen. De waarheit en de goeder tierenheit Gaeten dan elskanderen / en toonen Het heil dat in haer

ond toornen? Zult gy onrecht doen? Zult gy ons niet weder levendigh maken? op dat u volck sich in u verblijde?
 8 Want ons uwe goeder tierenheit / O heere: ende geef ons u heil.
 9 Ick sal hooren wat Godde de heere spreken sal / want hy sal tot sijn volck / ende tot sijnne quastgenooten van vrees spreken; maer datse niet weder tot dwaasheit en keeren.
 10 Sekerlich / sijn heyl is naby den genen die hem vreesen / op dat in onsen lande cere woonen.
 11 De goeder tierenheit ende waarheit. Sullen malkanderen ontnemen: de gerechticheyt ende

op

vrede kussen
[in althanden-
ten] kussen.

12 De waer-
heyt sal uyt
de aerde
spuyren/ ende
gerechticheyt
sal van den he-
mel neder sien.

opgefloten leit. Gerechticheit en
 vrede kussen dan **W**alkanderen ook
 kussen/ in gespan **B**ereenigt met de
 waarheit / die uit d'aard' Zal spuy-
 ren/ met weldadigheit gepaart.

* * * * *

13 Ook sal de
H. G. E. G. her
goede geven ;
ende ons landt
sal sijne vrecht
geven.

5 't **H**ercht zal 't oog neerzenden uit den
 hoogen / Ook zal de Heer ons 't goede
 geeven / want 's Hemels goedt daalt
 neer uit 's hemels hoogen / Dies zul-
 len wy de vuchten zien van 't landt

14 De greech-
tichheyt sal
voor: sijn aen-
gesichte heenen
gaen: ende hy
salfse serten op
den wegh sijn-
ner boortstap-
pen.

Gerechticheit zal voor: sijn aanschyn
 gaan / **W**aarna hy haar zal op den
 wegh doen staan / **D**aar hy den stap
 van synre voeten zet : **Z**oo zien wy
 ons geholpen en gerecht.

Psalm 86.

De lxxvij Psalm. Stem Ps. 77.

1 **E**n Gebedt
Davids :
H. G. E. G.
neeght uwe
doore / verhoort
my : want ich
ben elendig /

H **G**ere / neig tot my uw ooren /
Hooz my / want dooz uwen tooren
 Den ik in elende en leet /

En

En nootdruftig / als gy weert.
Wil / Heer / myne ziel bewaaren /
En uw' gunstgenoot roech spaaren ;
O myn Godt / verlos uw' knecht /
 Die op u berouwt in 't reecht.

ende nootdruftig.

2 **B**etwaert
mijne ziele /
want ich ben
[uwe] gunst-
genoot. **O** gy
mijn Godt /
verloft uwen
knecht die op
u berouwt.

2 **S**yr my dan / o Heer / genadig !
 Gy die goet syt en weldadig /
Want ik roep den ganschen dag
 Tot u / met een zwaar geklag.

3 **Z**ijt my ge-
nadigh **H. G. E. G.**
/ want ich
roep tot u den
ganschen
dag.

Kant de ziele dan verbliden
 Van uw' knecht in 't angstig lyden.
Want tot u / o Heer / verheft
 Zich myn ziele / dewyl 't haar trest.

4 **V**erheught
de ziele uwe
knechts: want
tot u / Heere /
brekheffe ich
mijne ziele.

3 **W**ant gy / Heer / syt goedertieren
Wooz hen die uw wetten kieren ;
 Gy syt goet vooz al dat leeft /
 Als die gaarne hun vergeeft /

5 **W**ant gy /
H. G. E. G. syt
goet / ende
geern verge-
vende ; ende
van groote
goedertieren-
heyt / allen die
u aenroepen.

Die zich naar uw goedheit wenden.
 Heer / wil my uw bystant zenden ;
 'k Bidde dat uw ooz toech let

6 **H. G. E. G.** /
neemt mijn ge-
bedt ter ooren !
ende mercht op

Gy

de stemme
nijner Inne-
kingen.

7 In den dagh
nijner be-
nauwtheit
roepte ich u
neu / want gy
verhoort my.

8 Onder de
Goden en is
niemand u ge-
lyck / Heere /
ende daer en
sijn geene ge-
lyck uwe wer-
ken.

9 Alle de hee-
denen / Heere /
die gy gemaakt
hebt / zullen ho-
men / ende sul-
len haer doot u
aenschyn ne-
derbuigen / en-
de uwen name
eeren.

10 Want gy
syt groot / ende
doer wonder-
werken / Gy
alleen syt
Godt.

11 Leer my /
Heere / den weg
uwer wijsheit / want
uwe genaden
salen in uwe

Op myn smeking en gebedt.

4 'k Hoop u ten benaanden dage /

Als verterpen doot de plaage

Die my drukt / en gy verhoort

Mynne beden / naar uw' mooydt.

Onder aller volken Goden

Is 'er niemant / die in woorden

U' gesp'ch is / noch in werk /

Woben alle paal en yerck.

Ruffe.

1 Alle heidens / die gy / Heere /

Hebt geschapen / zullen eere

Comen aan uw' Majesteyt /

En uw' naam / by hen verheylt:

En zieh wilgh nederbuigen

Doot uw' aanschyn / als getuigen

Van uw' grootheyt / dat ge alleen

Godt syt / groot in wonderheeyn.

6 Leer my / Heere / den weg behandlen

Dan uw' waerheit / en zoo handlen /

dat

Dat myn hart / van quaet gespeent /

Cor uw' blyesse woijt vereent.

Heer / myn Godt / ik zal u loven /

En verheffen 't hart naar boven /

'k Zal uw' naame / met bescheit /

Eeren tot in eeuwigheit.

7 Want uw' goederterheden

Zyn doolichtig / naar myn beden /

Ober my / gy quaamt myn ziel /

Taense in doods' benaautheit biel /

Uit den diepsten grave rukken.

Heer / doot wien het al moet bukken /

Crozen zyn nu opgestaan

Tegen my / die my verraan.

8 Zie de krozen in hun kizingen /

En hun mooydvergaderingen /

Tegen myne siele in 't veldt /

't Oog is niet op u gestelt.

Maar / o Heer / gy syt lanimoordig /

En barmhartig / overbloedig /

maechte
wanden: ber-
eenicht mijn
herte tot de
blyesse uwe
naems.

12 Heere / mijn
Godt / ich sal u
met mijn
ganckhe herte
loven / ende ich
sal u loven naem
eeren in eeu-
wigheyt:

13 Want uwe
goederter-
heyt is groot
ober my / ende
gy hebt mijne
siele opt yet
onderste des
grafs opge-
rucht.

14 O Godt / de
hoohaerdige
staen tegen
my op / ende de
bergaderingen
der yrammen
soechen mijne
siele: ende sy en
stelden u niet
boot hare
oogen.

15 Maar / o
Heere / sijt een
barmhertich
ende genadich

In

Godt / lanch
moedigh / ende
groot dan goe-
derciereghet
ende waer-
beyt.

In uw goedertierenheit /

En uw waerheit / ons verbejdt.

9 Wendt u / Heer / zyt my genadig /

Geef roch woen knecht mildadig

Stercke en heil; verlos den zoon

Uwer dienstmaagdt uit den hoon.

Doe een teken my ten goede /

Dat myn haters / in hun woede /

Zien / beschaamt / wanneer gy / Heer /

My zult helpen / t'w'er eer.

16 Wendt u
tot my / ende
zyt my gena-
digh / geest u-
wen knecht u-
we stercke; en-
de verlost van
sond' uwer
dienstmaaght.

17 Doet aen
my een tecken
ten goede / op
dat het mijne
haters sien / en-
beschaemt
worden / als
op / Heer /
my gesproken /
ende my ge-
rooft sulc heb-
ben.

Psaln 87.

De lxxvij Psalm.

G Odts tempel heeft zyn grondslag

op de bergen Der heiligkeit: de Heer /

die Sion mint / En meer dan Jakobs

woningen bezint / Vereert zyn poozt /

daar elk hem heil komt vergen.

2 Alden hoozt van u zeer heerslyke

dingen / O Stadt van Godt; 'h zal

Krahb by de geen Dermalen / dien

myn kennisse verscheen / Aldet Babel /

1 Een Psalm
ten Liedt dooz
de kinderen
van Korah.
Sijn groot-
slaag is op de
bergen der
heiligheyt.

2 De Heer
vermint de
poozren Sions
hoben alle
woningen
Jacobs.

3 Heer heer-
lyke dingen
worden van u
gesproken / O
stadt Godes /
Sela!

4 Ich sal sta-
hab ende Ba-
bel dormalen /

in der eeuwen wisseligen.

3 De Philistyn / de Tyrers en

Mooren / Zal elk dan zien op Sion

vooztgebzagt / De Hooghe zelf zal

hen dooz zyne kragt Bevestigen /

als vooz zyn heik geboren.

4 De Heer zal hen ock rekenen en

schypben Op zyne rol der volken /

die hy trekt Tot Sions licht / dooz

zyne stem gewelt / Oydar zy daar

als ingebooznen blyben.

5 De zangers / niet de geen die snaar-

tuig voeren / En alle heil en bjonnen

myner bzeugdt / Verschynen dan in

Sion / dat / verheugt / De blyschaps

galm zal tot de wolken voeren.

onder de gene
die my ken-
nen: siet de
Philistyn / en-
de de Tyrer /
niet den
Moort; dese is
aldaer gebo-
ren.

5 Ende van
Sion sal geseyt
worden / Die
ende die is
daer in gebo-
ren; ende de
Hooghe sel-
ve salse beves-
tigen.

6 De Heer
salse reke-
nen in her op-
schypben: der
volken: (ke-
gende) / Dese
is aldaer gebo-
ren / Sela!

7 Ende de san-
gers; gelijck
de speculieren /
(mitsgaders) /
alle wijne son-
repen sulren
binnen u zyn.

Psaln 88.

De lxxvij Psalm.

O Heer / o Godt myns heils / dooz u

Kroep ik by dage en ganfche nachten /

hoozt myn gebedt en naare klagen /

1 Een Liedt /
ten Psalm
dooz de kind-
ren Korah /
dooz den O-
p-
verschangh-mee-
ster / op Ma-
chalah Aana-

noth: Een on-
beruyfinge
hemans des
Ez achter.
2 **G**odt mijns
heyls: by da-
ge/ by nachte
roep ich dooz u.
3 Laet mijn
gebedt dooz u
aenschijn ho-
men: neyght
uwe oore tot
a mijn gekyep.
4 Want mine
ziele is der re-
genbeden zae/
ende mijn le-
ven raecht tot
aen her graf.
5 Ich ben ge-
rekenet met de
gene die inden
kuyf nederba-
len: ich ben ge-
woyden als
een man die
lyacheloos is:
6 Afsondert
ouder de dooz-
de/ gelijck de
verlagene die
in 't graf lig-
gen/die op niet
meer en ge-
denkt ende sy
zijn afgesne-
den van uwe
handt.
7 Gy hebt my
in den onder-
sten kuyf ge-
legt/ in duy-
sternissen/ in
diepten.
8 Uwe geim-
micheyt leyt
op my: gy hebt
[uy] neder-

2 **E**p koomen dooz uw aanschyn mi.
1 **M**ey/ Heer/ uw ooren tot myn schreien/
2 **I**k Zal in betrouwen u verbeien.
3 **I**k ben gerekent met de geen/
4 **D**ie in de groeve nederdaalen;
5 **I**k kan bykans geen adem haalen/
6 **A**ls magteloos dooz al 't geweest.
7 **I**k Ben als een man/ die/ zonder brachten/
8 **Z**al telkens in den druk versmagten.
9 **I**k ben dooz droefheit afgemat/
10 **E**n afgezontert by de lyken/
11 **G**elijck verlagenen/ in 't wylken
12 **D**ooz 's upandts zwaardt/ in 't graf gepat:
13 **A**ls dien gy niet gedenkt/ vertreden/
14 **E**n dooz uw handt hier afgesneeden.
15 **G**y hebt my in den kuyf geleit/
16 **I**n d'ondergroeve en duisternissen/
17 **I**n diepte/ daar ik u moet missen/
18 **E**n blyk van uwe grunnuicheyt/
19 **D**ie op my rust. **I**k ben in bezwaaren/
20 **E**n

1 **E**n wordt gedrukt van al uw baaren.
2 **A**l myn bekenden hebt gy veer
3 **D**an my gedaen/ myn vzienden pzen
4 **D**ooz my/ ik ben een groot afgryzen/
5 **E**n gruwel: **I**k ben befloten/ Heer/
6 **E**n kan/ bezet met angst en schroomen/
7 **M**iet uit dit naare lyden koomen.

Gustie

1 **M**ijn ooge treurt van zwaaren druk/
2 **I**k roep tot u geheele dagen/
3 **H**eer/ en smelt in 't rouwig klaagen/
4 **A**ls hygende onder 't lastig juh:
5 **I**k strek/ in deezen wooldt en banden/
6 **T**ot u myn hart uit en myn handen.
7 **Z**al uwe handt ook wonderheien
8 **K**an dooden doen/ dat gy u looben?
9 **D**at d'overledenen uw hoven
10 **M**det lof/ en heilgejuich betreen?
11 **Z**al semant uwe goedheit spellen
12 **I**n 't graf/ of uws trou vertellen?
13 **M**aakt

gedrukt met
alle uwe ba-
ren/ Sela!
9 Mine be-
kende hebt gy
veere van my
gedaen; gy
hebt my her
tot eenen groot-
ten gruwel
geflot: ich ben
befloten/ eude
en kan niet
upkoomen.
10 **M**ijn ooge
treurt van we-
gen verdru-
kinge: **H**eer
ich roepte
tot u den gan-
schen dag/ ich
strecke mine
handen up tot
u.
11 **S**ult gy
wonder doer
aen de dooden?
ofte sullen de
overledene op-
staen? sullense
u loben/ Sela!
12 **Z**al uwe
goedertieren-
heyt in het graf
vertelt wor-
den? uwe ge-
trouwoicheyt in
het verberf?

13 Sullen uw wonderen bekend worden in de duisternisse: ende uw gerechtigheyt in het landt der vergetenheyt?

14 Maer icht roep tot u; ende mijn gebedt komt u dooz in den moegenstont.

15 **Waarom** verstoort gy mijne ziele? [ende] verbercht u aenschijn dooz mij?

16 Van der seughe aen ben ick beducht ende dootgekende: ick dja ge uwe verbaerissen: ick ben twijfelmoedig.

17 Uwe hitrige toornigheden gaen oer my: uwe beschikkingen doen my vergaen.

8 Maakt gy uw wonderen bekend

In 's doods bederf en duisterheden?

Wodt uw gerechtigheit beleden

In 't landt daar 't leven is volendt?

Maar myn gebedt / van u vernomen

In 't mozenlicht / zal tot u komen.

9 **O Heer** / waarom verstoort gy mij?

Daarom verlaat gy myne ziele /

Opdat uw gramschap haar verniele?

Gy toont u steeds als myn party /

En komt / als ik u heil zal vergen /

Dooz my uw aangezigt verbergen.

10 Ik ben / Heer / van der jengt beduchte /

Dootzakende en gansch twijfelmoedig;

'k Djaag uw verbaerissen / bloedig

Dooz u geslagen: 'k ga gebukt.

Want uwe gloedt en toornigheden

Derteeren myne ziele en leden.

11 Uw gramschapsbier gaat oer my /

'k Derga en moet in 't leet versikken /

De wyl gy komt myn ziele verschikken.

Den ganschen dag omringen gy

Als water myne ziele / vol schroomen /

Zombangen my als sterke stroomen.

* * * * *

12 'k Zie mynen vriendt en metgezel /

Zeer verre van my afgewekken;

Ik ben van hunne hulp versiecken;

En gansch veracht / dooz uw bevel:

'k Zie myn verwanten en bekenden

In duisternis zich van my wenden.

De lxxix Psalm.

1 **Z**al zingen van Godts eere en

goedertierenheit / Des Heeren lof en

roem worde ewwiglyk verbeide

Dooz mynen mondt en tong: ik zal

uw waarheit spellen / En van het een

geslachte aan 't andere vertellen /

Maardien ik heb gezegt: Uw goedheit /

hoog van waarde / Wodt eenwiglyk

ge

18 Den gantschen dag omringen my / als water: r' samen omgaven sy my.

19 Gy hebt vriende ende metgeselle verre van my gedaen; mijn bekende zijn [u] duisternisse.

Psalm 89.

1 **E**enonderlofsinge G' thans des Z' r'ahreed.

2 Ich sal de goederieren herden des ewiglycken singen: Ich sal uwe waerheit met minnen monde bekende maken / van geslachte tot geslachte.

3 Want ick hebbe gezegt / Uwe goedertierenheyt sal

zechtiglijk
gebout wor-
den : in de he-
melen selve
hebt gy uwe
waerheit be-
vestigt / (Zeg-
gende :)

4 Ik hebbe
een verbondt
gemaect met
mijnen ops-
behoeren / Ich
hebbe mijnen
knecht David
gesloven :

5 Ich sal u
zaet tot in eeu-
wigheit be-
vestigen ; ende
uwen thron
opbouwen hier
geslachte tot
geslachte / Se-
la !

6 Dies lobden
de hemelen u-
we wonderen /
O Heer / ook is uwe ge-
rochtigheit
in de genepte
der heyligen.

7 Want wie
magh in den
hemel roen
den Heer
geschater
woorden / wie
is den Heer
niet gelijk / on-
derde kinderen
der stercken ?

gebout / en sprekt sich ober d'aarde.

2 Gy hebt uw waerheit selve in

hemels hoog gesicht / En vast be-

vestigt in het ongenaakbaar licht.

Ik hebbe / zeide gy / met David /

myn verhooren / Een vast verbondt

gemaakt / en mijnen knecht gezworen :

Ik zal in eeuwigheit den thron en

zetel bouwen. Doog uw geslachte en

zaadt / dat op my zal berrouten.

3 Dies looven nu ten tydt de heme-

len / o Heer / Uw wonderen / die

gy verricht hebt t'over eer : Ook

wordt in uw gemeente uw trouw en

heil ontloren ; Want wie is Godt

gelijk / van magtigen en grooten ?

Wat Engelsdommen / die de heme-

len bebatten /zyn by den Opper-

heer in Majesteit te schatten ?

I. Ruste.

4 De Heer is grooteliks geduecht

in synen raadt Der heiligen / die

tot in eeuwigheit bestaat : Ook is

hy vreeslyk / ver boven Sersapnen /

Oie sreedts rontom hem zyn / en

voog zyn' roon verschpnen. Wie is

gelijk als gy / o Godt der heiresehan-

ren / Grootmagtig Heer / wiens

troutu zich rontom komt verklaeren ?

5 Uw heerschappyp bedwingt het bruis-

schey van de zee. Wanneer haar baas-

ren zich verheffen / als r'onzye /

Silt gye. Kajah is doog uwe

handt verslagen. Gy hebt doog uwen

arm de zee wechgedraagen / Uw

opanden verstrooit. de hemel hebens

d'aarde zyn uwe / en 'r wereldd-

rum / wiens grondbest gy beschaarde.

6 Gy hebt het Noorden en het Zuid-

8 Godt is
grooteliks ge-
ducht in den
raet der heyligen ;
ende vrees-
lyk boven alle
die rontom
hem zyn.

9 O Heer
o Godt der
heiresehan-
ren / wie is als gy /
grootmagtig /
o Heer /
ende uwe ge-
rochtigheit
is rontom u.

10 Gy heet-
scher over de
opgeblasen-
heit der zee :
wanneer haer
baren kaer-
verheffen / so
silt gye.

11 Gy hebt
Kajah ver-
lystelt als een
nen verlagen
arm ; gy hebt u-
we opanden
verstrooyt mer
den arm uwer
rechte.

12 De hemel is
uwe ; ook is de
aerde uwe ; de
werelt ende
hate volghet
die hebt gy ge-
grondt.

13 't Hoorden/
ende het Zup-
den die hebt
op gefchapen:
Thaboz en
Hernon ju-
chen in uwem
name.

14 Gy hebt ee-
nen arm met
macht; utre
handt is ftech/
uwe rechter
handt is hooge.

15 Gerechtig-
heyt ende ge-
richte zijn de
bafstigept u:
wee thoons;
goedertieren-
heyt ende
waerheyt gaen
hoor uw' aen-
fchijn beneen.

16 Welgeluk-
fahigh is het
volck 't welck
het geklanck
heere: / hi fullen
in 't licht u' d'g
aenfchijn
wandelen.

17 Gy fullen
haer den gan-
fchen dag
verfingen in
uwem name;
ende dooz uwe
gerechtigheyt
verhoogt wo-
den:

18 Want gy
zijt de heerlich-
heyt harer
fteechte; ende
dooz u welbe-
hagen fal ons

den dooz: gebzigt / Thaboz en Her-
mon zyn bewyzen uwer magt / Zy

juſchen in uw' naam / uw arm heeft

groote fteechte; uw rechte handt is

hoog / waardooz gy heil uitwekte

Gerechtigheit en recht zyn uw rphis

bafstigheden. Men ziet de waarheit

hoor uw aanfchijn deene treden.

7 Uw rphiftoon fnaar gebouwt op

goedertierenheit. Welzahig is het

volck dat uwe gunft verberidt / En

kent het feefstigeklanck. 't zal wandlen

vroeg en fpade In 't licht uwz

aanfgeficht / gefteert dooz uw genade.

't Zal zich den ganschen dag in uwem

naam verfpiden / Dooz uw gerechtigh-

heit verhoogt uit fmaat en fpden.

8 Want gy / almagtig Heer / zyt zyne

fteechte en kragt / Zyn heerlykheit /

van wien het alle heil vermaght.

Wp zullen onzen hoozn / naar 's Hee-
ren welbehagen / Verhoogt zien / tot

zyne eere / en 's vbandts magt verflagen.

Want onze fchildt is van den Heere; en

onzen koning Geeft ons de hei-

lige van Iſrael / uit zyn woning.

II. Luſte.

9 Coen hebte in een gezicht gefzoz-

ken en gezet / Van uwem heiligen:

Ik hebbe hulp bereidt / By reenen day-

pyen heldt: ik heb 'er een' verhooren /

En uit het volck verhoogt / dooz 't rph

aan hem beſchoren: 't heb David

mynen krecht / naar mynen raad /

gebonden / Dien ik aan Iſrael ten

hellande heb gezonden.

10 Ik hebbe hem gezalft uit mynen

olshoozn Van heilighheit / in berbe / en

niet in mynen toozn; Met wien dan

myne handt fteedtz zal beftendig bly-

ven.

fen hoozn ver-
hooght wo-
den.

19 Want onse
schildt is van
den Heere;
ende onse ko-
ning is van
den Heiligen
Iſraels.

20 Dat hebt
gy in een ge-
zicht gefzo-
ken van uwem
heiligen / ende
gelept / Ich
hebbe hulpe
berfelt by ee-
nen heldt: ick
hebbe eenen
verhooren
upt den volcke
verhooght.

21 Ich hebbe
David mijnen
krecht gebo-
den / met mijne
heylige olie
hebbe ick hem
geſalft.

22 Met wien
dan myne
handt beft-
endig bly-
ven ſal:

noch sal hem
mijnen arm
versterken.
23 De vbandt
en sal hem niet
dwingen; ende
de sone der on-
gerechtigheyt
en sal hem niet
onderzoeken:

24 Maar ick
sal sijne weder-
parijders ver-
pletteren hoort
sijn onrecht-
se; ende die heit
baren sal ick
plagen.

25 Ende mijne
getrouwig-
heyt/ ende mijn-
ne goedertie-
renheyt salten
met hem sijn;
ende sijn hooft
sal in mijnheit
name ver-
hoort worden.

26 Ende ick sal
sijne handt in
de zee setten;
ende sijne rech-
ter handt in de
rivieren.

27 Hy sal my
noemen / Gy
zijt myn Da-
der / myn
Godt/ ende de
koningheeren my-
nes heyls.

ben. Ook sal myn arm hem in sijn
stercke doen beschyden: Soodat de
vbandt hem benaauwen zal noch
dwingen / Doch d'ongerechte sijn
kroone en troon ontwingen.

11 Maar ick zal alle sijn partjen
in 't gericht' verpletteren / en slaan
hoort 't bosstijck aangesicht; Ick zal
ook plaag op plaag op sijnne haters
zenden: En myn getrouwigheit en
goedheit tot hem wenden / Die zullen
met hem sijn / wanneer sijn hooft zal
ruzen / In mynen naame / dat hem
elk zal eer betuygen.

12 Sijn handt zal tot de zee zich strek-
ken in 't gebiedt / Sijn rechte handt
zich tot de stroomen / dicht van riet.
Dan zal hy my sijn Godt / sijn Rutz
en Dader noemen / En zich in myne
gunst en zegening beroemen. Ook

zal ick hem / als zoon / ten eerste;
booznen stellen; Ten hoogsten / die
de magt der koningen zal vellen.

III. Ruste.

13 Ick zal in ewigheit hem houden
myn verbondt / Myn goedertieren-
heit blijft vast tot allen stonde. Ick
zal sijn erfstijck zaadt en sijnne ryls-
troon zetten Dan ewig tot eeuwe /
en als des hemels loop en werren.

Indien sijn kinderen myn loef en
rechten scheuden / Zal ick myn vriend-
lykheit en aanschyn van hun wenden:

14 Dan zal ick hun misdyt met
myne geestelroef bezoeken / en met
tucht. maar ick / die nimmer moef
Dan welhoeden den / zal nooit myn
goedertierenheden werneemen / noch
myn rechts getrouwigheit vertreden.

Ook zal ick myn verbondt ontwyden

28 Ook sal ick
hem ten eerste
geborenen toe-
ne stellen; ten
hoogsten ober-
de koningen
der aerde.

29 Ick sal hem
mijne goedertie-
renheit in
ewigheit
houden; ende
mijn verbondt
sal hem vaste
blijuen.
30 Gade ick sal
sijn zaet in
ewigheit ge-
setten; ende sijn-
nen thoon als
de dagen der
hemelen.

31 Indien sijn
ne kinderen
mijne loef ver-
laten / ende in
mijne rechten
niet en wan-
delen:

32 Indien sy
mijne trefte-
gen onbreken /
ende mijn-
ne geboden
niet en houden/

33 Soo sal ick
hare overtre-
dingen met de
roede besar-
ken; ende hare
ongerechtig-
heyt met pla-
gen.

34 Maar mijn
ne goedertie-
renheyt en sal
ick van hem
niet wechne-
men / noch in

valt op u
Heedts verber-
gen? sal uwe
grinnigheid
vanden als
een vper.

48 Bedenkt
van hoedanige
eunwe dat ich
ben; waerom
soudt gy aller
menfchen kin-
deren te ber-
geefs gefcha-
pen hebben?

49 Wat man
leeft 'er die den
doode niet sien
enfal? Dieff-
ne siele fal be-
wijfen van 't
geweld des
grafs? Sela.

50 Heere/waer
zijn uwe hore-
ge goedertie-
renheden/ die
gy David ge-
sworen hebt by
uwe trouwe?

51 Bedenkt/
Heere/ den
finaet uwer
knechten/ dien
ich in mijnen
hoefen wage
[van] alle
grooten wolven.

52 Dar mede/
G. H. G. G. G.
erwe vanden
finaeden/ daer
mede is de
voetschappen u-
wees/ G. H. G. G.
den finaden.

53 Hept/ Amen/

Heedts uw aangezicht? Wandt uwe
grinnigheid gelijk een vierig licht?

Gedenk toch van wat eunwe ik ben/
om 't leet te minnen. Of hebt gy
re vergeefs geschapen alle kinderen

Der menschen? wie zat hier 's doodts
scherpen sikkel opden/ En ynze siele
van 't geweld des grafs bezijden?

20 O Heer/ waar is dan nu uw
goedertierenheit/ Doozheerme by uw
rouw aan David toegezeit/ En

zelf gezworen? Heer/ gedenk toch
aan het fmaaden/ Daar uwe vpan-
den uw knechten mee belaauden;

't Geen uw' Gezalfden hooft/ als by
houft aangetreeden. Geloofst zy Godt/
de Heer/ tot in alle eeuwigheden.

53 Geloofst zy de G. H. G. G. / in der eeuwig-
ja Amen.

Psalmo,

De xc Psalm. Stem Pf. 78.

1 Een Gebedt
Dofst/ beg

G waart ons van geflachte tot

gefachte Een toeblicht/ Heer/ van
wien men hulp verwachte/ Een
hoog vertrek/ in allerlei gebaaren.

Want eerder dan hier immer bergen
waren/ Ja vooz gy d'aarde en we-
relt hebt bereidt/ Welaatge als
Godt/ ja van alle eeuwigheit.

2 Gy doet den mensch/ hoe hoog in
ftant en eeren/ Dooz uw bevel/ weer
tot verbijffing keeren: En zegt mer
hzicht: keert weder/ menschen kinderen.

Want gy/ o Heer/ wiens jaaren nooft
vermindzen/ Ziet 's wereldts loop
van duizent jaaren aan/ Gelyk een
dag of nachtwaake/ al vergaan.

3 Gy overftroomt de menschen/ en
zy berben het licht; zy sijn gelyk
een' ftaap in 't fterben. Men ziet
hen in den morgenfchondt hier bloeien/

Gelyk het gras en waterriet in 't
Groeien;

mang Godts.
Heere/ en zit
ong' gewoest
een toeblicht
van geflachte
tot geflachte.

2 Oer de Ber-
gen geboren
waren/ ende
gy de aerde en-
de be waert
doozgebrachte
hadde: ja dat
eewigheit
tot eewig-
heit zijt gy
Godt.

3 Gy doet den
mensch
weder-keeren tot
verbijffing's
ende fecht/
keert weder
gy menschen
kinderen.

4 Want duif-
fent jaeren zijn
in uwe oogen/
als de dag
van gisteren/
als gy booz
gegaen is: en
de fage eene
nachtwaake.

5 Gy over-
ftroomt/ sy
zijn gelyk
eene ftaap;
in den mor-
genfchondt
fe gelyk het
gras [dat]
verandert.

6 In den mor-
genfchondt

bloeyt het / ende
de het wecan-
der; des a-
vonds wordt
het afgesneden/
ende het ver-
dorpt.

7 Want wy
bergaen door
uwen toorn; /
ende door uwe
grimmigheid
worden wy
vergeschikt.

8 Gy stelt onse
ongerechtighe-
den voor u on-
se heymelike
[sonden] in 't
licht uwer
aenschyns.

geeten; Doch dat / wanneer het
afgesneden wordt / Des avonds
haast verandert en verdozt.

4 Want wy / die in elenden syn ge-
zonken / Bergaen in leet / door uwe
geenschapsbonken; Uw grimmig-
heit verschikt alle onse leden / Gy
stelt voor u onse ongerechtigheden /
Ons heimlyk quaadt en misbedryf
in 't licht Van uwen traon / en
Goddlyk aangezicht.

Rustte.

9 Want alle
onse dagen
gaen henen
door uwe ver-
holgenheyt
wy brengen
onse jaeren door
als een ge-
dachte.

10 Mengende
de dagen onser
jaeren / Daer in
zijn seventig
jaer; of so wy
veer sterck syn /
rachtentigh
jaer; ende het
uymeneste

5 Want onse tyd en dagen blieden
henen Door uwen toorn; en syn
zeer haast verdweenen / Als een ge-
dachte / in 't luchtig ruim gebaenen.

Want wat belangt de dagen onzer
jaeren / Die telmen wel tot sehen-
tig / of sterck / Tot rachtig door
des menschen levensperk.

6 Van

6 Van syn ook noch d'utmeneste
van allen verdozt / en zo g die
ons komt overvallen. Want onse
tydt wordt snellyk afgesneden. Wy
blijen heen / door ramp op ramp
bestreeden. Die kent uw toorn /
dienge over ons verseydt / Maar
zjne sterkte / of uw verholgenheyt?

7 Leer ons bedacht zoo onse dagen
tellen / Dat wy ons hart tot uwe
breeze stellen / En wy / gesterit /
een wys gemoet bekoomen. Meer
weder / Heer / hoe lange doert ons
schroomen? 't Berouwe u van uw
knechten in den noot / Geraakt tot
aan de poorten van de doot.

8 Derzadig ons met blydschap in
den morgen. Kom met uw liefde en
goedheit ons bezorgen. Zoo zul-
len wy verheugt syn 't allen dagen /

van dien ik
inoeyt / ende
verdozt; want
het wordt snel-
lyk afgesne-
den / ende wy
blijen daer
henen.

11 Die kent
de sterke u-
wer toorn; /
ende uwe ver-
holgenheyt /
na dat gy te
breezen zyt?

12 Leert [ons]
alzo onse da-
gen tellen / dat
wy een wys
herte beko-
men.

13 Heert we-
der / Heer /
tor hoe lange?
ende het be-
rouwe u over
uwe knechten.

14 Derzadig
ons in den
morgenfont
met uwe goe-
dertienheyt /
soo sullen wy
synnen / ende
verblijft zjn.
in alle onse da-
gen.

7

En

15 Verblift ons na de dagen [in dewelcke] gy ons gebrucht hebt / [na] de jaren [in dewelcke] wy het quaet gesten hebben.

16 Laet u werck aen uwe knechten gesien woorden / ende uwe heerlijcheyt over hare kinderen.
17 Ende de lieflichheyd des Heeren Godts zy over ons : ende bevesticht gy het werck onser handen over ons / ja het werck onser handen bevesticht gy dat.

Psaln 91.

1 Die in de schuytplaatse des Allerhoogsten is gesten / die sal vernachten in de schaduw des Almachtigen.

2 Ich sal tot den Heeren zeggen / Mine toeblycht / ende mine verhoert / myn Godt / op

En juitchen. Heer verblift ons na de slagen / Waarmee gy ons gedrukt hebt jaar op jaar / Zoodat het quaet ons trof in 't openbaar.

9 Laet zoo uw werck aan uwe knechten blyken / Hun kinderen met hunnen luster pypken / De lieflychheit en heerlychheit des Heeren Besraalen ons / opdat wy hem vereeren. Bewesticht gy dan onzer handden werck / O onze Godt / ja maak het vast en sterk.

De xij Psalm.

1 Die zich in 's Hoogsten schuytplaatse stelt / Die zal genest vernachten In 's Heeren schaduw / booz getwelt Bewaakt van hemelwagten.

2 Ik zal dan zeggen tot den Heer / Myn toeblycht / en myn sterkte / Myn Godt / dien ik vertrouwe en eer /

Diens hoede ik steeds bemerkte.

2 Want hy zal dooz syn grootte magt U redden uit de stricken Des vogelwangers / sechts bedacht Om op uw ziel te misken.

Hy zal u dekken booz het woen

Der peste / met syn vlesken /

Ja u booz alle quaadt behoen /

En uw vertrouwen sterken.

3 Syn waarheit is een beukelaar /

En schildt om u te dekken /

Gy zult niet vreesen booz gebaar

Des nachts / noch booz het rekken

Der peeze / of booz den scherpen schicht /

Des daags naar u geschoten /

Noch booz de peste / en 't naar gezicht

Dan haar bederfgenooten.

4 't Quaadt dat in 't donker zich verspreidt /

Of 's middags uit komt vreesen /

En 't al booz zyne hebichheit

welken ick vertrouwe.

3 Want hy sal u redden van den strick des vogelwangers / van de seer verdersliche pestilencie.

4 Gy sal u dekken met sijne vlesken / ende onder sijne vleugelen sult gy vertrouwen: sijne waerheit is een rondafse ende beukelaar.

5 Gy en sult niet vreesen booz den schrik des nachts / booz den wyf die des daechs vliegt :

6 Booz de pestilencie die in de donckerheyte wandelt ; booz 't herderf dat op den middag verwoestet.

Der

Der woest / zal u niet stecken.

Ja schoon 'er duizent op een zy

Voort 't pesthier zullen smeeden /

En aan uw rechte en sinke zy

Een duizent / zult gy leeven.

Musie

5 Alleen dat gy met oogen zult

Der boozen loon aanschouwen.

Want op u, Heer / die 't al verbult /

Zal ik alleen betrouwen.

Godt: d'Alleshoogste / is uw verreck /

Dies zal u 't quaadt niet naaiken /

Noch geene plaag uw rentverdick /

Om tot u te geraaiken.

6 Want Godt / in 's hemels hoog gebiedt /

Deveelt zyn Engelschaaren

Dan u / dat u geen leet geschiedt /

En zy u trouw bewaaren.

Zy zullen u ook een hooz een

Op haare handen draagen /

7 Men uwe zijde sal uwer dypfinc walen / ende rieu dypfinc aen uwe rechter hant; tot u en sal het niet genaken.

8 Allenlicht sult op 't met uwe oogen aenschouwen / ende op sal de kergeelinge der godloosen sien.

9 Want gy / Heer: d'Alleshoogste: zyt myne toevlucht den Allergoedighsten hebt: gy gestekt tot u betreck:

10 Al en sal geen quaer wederbaren / noch geen plaage sal uwe tenten naberen.

11 Want hy sal sijne Engelen van u bewaaren / datse u bewaaren in alle uwe wegen.

12 Sy sullen u op de handen draagen / op dat gy uwen boec

Opdatge uw' boec aan geenen steen

Moogt staaten alle uw dagen.

7 Den sellen leeuw en d'adder zult

Gy treden op de lenden /

Den jongen leeuw / die vreesstlyk bzult /

Den draak met zyne venden.

aen geenen steen en staet ter.

13 Op den sellen leeuw ende d'adder sult gy treden / op sult den jongen leeuw / ende de draake verteden.

Dewyl hy my van harte lief /

(Spreekt Godt) zal ik hem stellen

In 't hooge / dat geen leet hem griekt /

Noch lyden hem zal quellen.

8 Hy kent myn' naam / dies zal hy my

Wanroepen in zyn nooden.

'k Zal hem verhooren / wanneer hy

Komt tot myn hulp geboden.

'k Zal hem verlossen / naar zyn beë /

En hem met veele jaaren

Verzadigen / vol liefde en vree;

Myn heil hem openbaaren.

14 Bewijle hy my seer becrint / (spreekt Godt) soo sal ik hem verhooren / ende hy zal hem op eenne hoogte stellen / want hy kent mijnsen name.

17 Hy sal my anroepen / ende ick sal hem verhooren: in de kenautheydt sal ick by hem zyn / ick sal der hem uptrecken / ende sal hem verheerlichen.

16 Ich sal hem met lancheyt der dagen verzadigen / ende ick sal hem mijn heyl doen sien.

De reij Psalm.

I S goet dat elk den Heere

Steedt

1 Een Psalm / een Liedt / op

den Sabbat-
dagh.

2 *U* gott
dat men den
H. G. G. lo-
de: ende uwen
name psalm-
singt / *O* Al-
terhoogste.

3 Wat men in
den moegen-
font uwe goe-
dertierenheyt
verhondige;
ende uwe ge-
reutwoyheit
in de nachten.

4 *O* het tien-
snarigh instru-
ment / ende op
de luyte: met
eent boozbe-
dach: kiedt op
de harpe.

5 Want gy
hebt my ver-
lijdt / *H. G. G.*
met uwe
daaden: ick sal
juyphen over
de wercken u-
wer handen.

6 *H. G. G.*
hoe groot
zyn uwe wer-
ken! seer diepe
zyn uwe ge-
dachten.

Steed's loobe / en uwen naam /

Met psalmgevang bequaam /

O Allerhoogste / ook eere.

Dat elk uw goedheit prijze /

De trouw van uw verbondt /

Woeg in den moegenfont /

En 's nachts u eer bewijse.

2 *G* 't speeltuig van tien snaaren /

En 't roeren van de luit /

En op de harpe en sluit /

Wilt 's Heeren lof verklaaren.

Want gy komt my verlijden

Met uwe daaden / Heer /

H Zal juichen t' uwer eer /

En uwe magt belyden.

3 Hoe groot zyn uwe wercken /

O Heer / die gy verricht /

't Heil dat gy hebt gesiecht /

Door niemant te beperken.

Seer diep zyn uw gedachten.

En

En onberu-
stig man /

Doch dwaashoofd weet 'er van /

Om haar naar waarde t' achten.

4 Dat hier de boozen groeien /

Als 't groene kruit op 't heldt /

Bedrighers van geweld /

En onrechtwerkers bloeien /

's om in eeuwigheben

Derbelgt te worden. maar

Gy zyt de hoogste / daar

Gy eeuwig woogt beleben.

Rufte.

5 Want zie / *O* Heer / uw haters /

En byanden vergaan /

Zoodat ze niet bestaan;

Als snoode Godbeclaters.

Gy zult hun magt verstrooien /

Daar gy myn' hoorn met kracht /

Als 't fier eenhoorn geslacht /

Derhoogt / by hun verschooien.

7 Een onberu-
stig man en
weet daer niet
van; noch en
dwaes en ver-
staet dit selve
niet.

8 Dat de gods-
loofe groeyen
als het kruit /
ende alle de
twerkers der
ongerechtig-
heyt bloeyen /
en dars rot in
der ewigheyt
verdelgt wor-
den.

9 Daer gy
zyt de Aller-
hoogste / in
eeuwigheyt de
H. G. G.

10 Want siet
uwe byanden /
H. G. G. /
want siet uwe
byanden sullen
vergaan; alle
de twerkers der
ongerechtig-
heyt sullen
verstroopt woz-
den.

11 Daer gy
sult mynen
hoorn verhoor-
gen / gelyck
eenes een-
hoorns;

6 *M*gn

12 Het bet met
versche nie
obergotert.

12 Gede mijn
noge sal mij-
ne verspleberg
aenschouwen /
mijne ooren
sullen 't hooren
aengaende
de boosdoen-
bers / die te-
gens my op-
staen.

13 De recht-
berdige sal
groeyen als
een palm-
boom; hy sal
wassen als een
ederboom op
Libanon.

14 Die in 't
huys des
geplant zijn /
dien sal gege-
ben worden te
groeyen in de
booghoven ons
vgs Gods.

15 In den grys-
sen onderdom
sullen sy noch
bzuichten wa-
gen; sy sullen
bet ende groe-
ne zijn /

6 Myn hoofde is overgooren
 Niet oli / versich en groen /
 Ik zal myn oogen doen
 In 't seet der bloekgenooten.
 Myne ooren sullen hooren
 Het spden dat dien trefst /
 Die stout den kop verheft /
 Om mynen vrec te stooren.
 7 't Rechtvaardig volk zal bloeien
 Gelyk de palmbooms top /
 't Zal als een eder op
 Den Libanon ook groeien.
 Zy / die in 't huys des Heeren
 Geplant zyn / sullen daer
 Vein met zyn vziesterichaar /
 In zynen boozhof eeren.
 8 Zy sullen / hoog van jaaren /
 En in den onderdom
 Noch bzuichten bzaagen / om
 Godes waarheit te verklaaren.

Zy sullen weelig zynen /
 En bet zyn. want Godt is /
 Gansich recht / in 't woordt gewis ;
 Myn rotssteen / hoog te ryzzen.

De xij Pfalm.

D E Heer regeert / hy is met eer
 bekleedt / En hoogheit / als die aarde
 en hemel meet. De Heer heeft zich
 omgozdt met sterkte en haacht. De
 wereldt staat bevestigt door zyn magt.
 2 Van toen af dat de wereldt heeft
 bestaan / Die nimmermeer zal wan-
 klen noch bergaan / Is uwe troon
 bevestigt; ja gy zyt Van eenwig-
 heit / vooz allen looy van tyd.

3 De stroomen / Heer / de stroomen / vol
 geruisch / Verheffen zich / en stooten
 met gedruisch Op d'oeberg aan. maar
 's Heeren sterkte is meet. In 't hoos-
 ge / dan 't gebzuisch by loeiend weer.

16 Om te bew
hondigen dat
de HEGHE
recht is: Hy is
niet / wyl
freen / ende in
hem en is geen
onrecht.

Pfalm 93.

1 De HEG
regeert /
hy is met
hoogheit be-
kleedt / de
HEGHE is
beveodt met
sterkte / hy
heersich om
godet; oohs
de werelt be-
vestigt / sy en
sal niet wan-
helen
2 Van doe aen
id' unnen
throno betes
stige: Sy zyt
van eenwige
heyt af.

3 De rivieren

berheffen /
de
rivieren ber-
heffen hare
bzuichten; de
rivieren ver-
heffen hare
aenstantige;

4 Doch de
in
der hoogheit is
gewelddiger /
4 Gody

Dan het huzen van groote waeren / [dan] de geweldige waeren der zee. 5 Utwe getuygenissen zijn het getrouwe de heilighet is utwen huys eerich. 6. 7. tot lange dagen.

Psalm 94.

1. O Godt der waaken / O Godt der waaken / O Godt der waaken / beschijnt blinkende.

2. O Richter der aerde / verheft u; brenge vergeltinge weder over de boosaerdige.

3. Hoe lange sullen de goddeloof / O hoe lange sullen de goddeloof van brenge op singen?

4. Wprijeren? hant smeten? alle wercken der ongerechtigheit; sich hewoemen?

5. O hoe verheft u; ende sy ver-

4. Godts hzacht verwint de waeren van de zee / Met groot gemelt gesto- ven op de zee. Oek syn al utw getuygenissen trou / De heilighet verheft utw huysgebou.

De 94. Psalm.

O Godt der waaken / Godt der waaken! O Heer! laet utwe gramschap bliaken. Verschijn toch blinkende in het licht /

Verhef u / brenge vergeltinge weder. Den troezen / smaders van utw eer / O Richter / die het aardryk richt.

2. Hoe lange sullen de goddeloof / O Heer! hoe lange 't schuim der boozen Dan brenge op singen / dat hun hart Werck ongerechtigheit uytgiet /

('t Seem in her openbaar geschiedt /) En spreekent 't geen utw Godtheit tart?

3. Men ziet utw volk dooz; hen verbzinken; doet dooz; hun woede en gramschap blinken.

ken. Utw erfdeel woerd van hun ontbloot. De weduw streeft in hunne poozt / Daar ook de brenge woerd vermoort / En d'arme wees dooz; 't zwaardt gebaort.

4. Dan zeggen sy noch / zonder schoonen / Oit zal dooz; 's Heeren oog niet hoemen / En Jakobs Godt vermerkt die niet.

5. Wanneer hzegt gy toch eens verstant / En licht / o dwaazen van het land? Geeft acht / opdatge utw dwaasheit ziet.

6. Zou hy / die d'oorde plant / niet hooren? Die 't oogte hozmt / 't gezicht niet booren / Dooz; snode bezog / hoe loos gekoert?

Zou hy / die 't heidendom kashydt / Niet straffen? hy die / 't allen tyde / Den mensche wetenschappen leert?

Auste.

6. De Heer / onestdig groot in hzachten / Weet dat de mensche en syn gedachten Gansch nietig syn en ydelheit.

7. Ende seggen / De Heer en siet het niet; ende de Godt Jacobs en merkt het niet.

8. De weduwe ende den brenge bidden sy; ende de sy vernoopt; den de westen /

9. Soude die de oore plant / niet hooren? soude die de ooge sozmeert / niet aenthoumen?

10. Soude die de yepenen ruchticht / met straffen? hodie den mensche wetenschap leert?

11. De Heer weet de gedachten des menschen dat sy ydelheit syn.

Wel.

12 Welgelu-
fahg is de
man / /
dien gy tuch-
rige ende dien
gy leer up-
uwe wet /

Welzalg is de man / o Heer /
Dien gy bezocht / en dien de leer
Van uwe wet woordt uitgezeidt.
7 De mensch zal hier in zeeqning ryzen /
Dien gy dooz 't woordt zult onderwysen ;
Om hem te geeven vrede en rust

13 Om hem
ruste te geeven
van de quade
dagen : tot dat
de huyl booz
den godtloosen
gegraven
weert.

Dan quade dagen : tot de huyl
Werdt booz de boozen / snood en vuil /
Gegraaven / en hun licht gekluscht.

14 Want de
sal sijn volck
niet begeeren ;
noch hy en sal
sijn erve niet
verlaeren.

8 Want Godt zal noot zyn volck begeven /
Schoon 't booz des vyand's staal moet snee-
ven ; Doch hy verlaat zyne erve niet.

15 Want het
ooydel sal we-
derkeeren tot
de gerechtich-
heit ; ende alle
oprechten van
herte sullen 'e
selve navol-
gen.

Weyl het ooydel / met beledt /
Gens weerkeert tot gerechtichheit ;
Tot troost der hoomen in 't herdziet.

16 Wie sal
booz my stellen
egen de booz-
doenders ? Wie
sal sich booz
my stellen te-
gen de wer-
kers der on-
rechticheyt ?

9 Wie zal nu staan booz myne rechten /
Om alle boozen te bevechten ;
Wie is 't / die sich booz my vertoont /
Om d'onrechtwekers op te slaan ?

17 'En ware
dat de

Hadt gy my / Heer / niet bygefaan /
'k Had

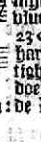
ik my een
hulpe geveest
ware / myne
ziel hadde be-
na in de stilke
gewoont.
18 Als ich sey-
de / Als hy boe-
twaelt / utwe
gordertieren-
heyt. / onder-
steunde my.

10 Wanneer ik zeide : 'k raakte aan 't beeben /
Weyl myn weeten my begeeven /
Was uwe goedertierenheit
Myn grondsteun / Heer. ja als myn geest /
Dooz veel gedachten was bedeeft /
Hebt gy myn ziele troost bereidt.

11 Zou zich de stoel der schaadlygheden
Met u verzellen ? tegen reden /
Op moette / by besluit / gezet ?
Zy rotten t'zamen / of de ziele
Der hoomen hun in handen viel ;
En zyn niet bloet en moozt bestier.

12 Doch 's hemels Heer was t'allen ryden
Myn hoog verreck / een rozze in 't lypden /
Myn toelucht / die het onrecht keert /
En hen verdelgen zal in 't quaadt /
En in hun boogheit / naar zyn raadt /
Opdat hy eeuwig zy geest.

20 Soud sich
de stoel der
schadeliche-
den niet u ver-
geselchappen ?
die moepte
verdiegt by
instellinge ?
21 Zy rotten
sich te samen
tegen de ziele
des rechtwe-
digen ; end sy
herdoemen on-
schuldig bloet.
22 Doch de
imgewest
tot een hoogh
verreck ; ende
myn Godt tot
een stemroze
myner toe-
blucht.

23 Ghehe hy sal
hant onrecht-
licheyt op hen
doen weder-
de /

herren / ende hy salse in hare boogheyt verdelgen /
onse Godt salse verdelgen.

Psalm 95.

De reu Psalm. Stem Pf. 24.

1 Komt laet ons den Heere vrolich singen / laet ons juichen den rotssteen onzes bepls.

2 Laet ons sijn aengesichte te gemoete gaen mer lof: laet ons hem juichen met psalmen.

3 Want de Heere is een groot Godt; ja een groot Moning boven alle Goden.

4 In wiens hande die diepste plaetsen der aerde zijn; ende de hooghten der bergen sijn sijn.

5 Wiens oorde de zee is / want hy heeft sijn gewaltichheit; ende sijn handen hebben het drooge gefoemert.

6 Komt / laet ons aenbidden ende neberburchen: laet ons knielen hoor den Heere / die ons gewaltichheit.

7 Want hy is

Komt / laet ons vrolich onzen Heer

Hy zingen / juicht tot roem en eer

Van onzen rotssteen / 't heil der aerde:

Laet ons zyn heilig aangezicht

Met lofgesang en psalmgedicht

Ontmoeten / naar zyn hoogheits waarde.

2 Want onse Heer is groot; een Godt

Die Opperheerscher is / en 't lof

Van alle Goden hier bepaalde:

Daar diepten heeft hy in zyn hande /

't Sebergte / is zyne in zynen slant:

En Godt / wiens trouwe nimmer faalde.

3 Wien ook de zee alleen behoort /

Als die hy schey doot 't reulwig woort /

En boemde 't drooge doot zyn krachten.

Laet ons / met diepe oetmoedighheit /

Aenbidden 's hemels Majesteit /

Die ons gemaakt heeft / dag en nachten.

4 Want hy is onse Godt / en wy

Zyn

Zyn 't volk van zyne weide / hy

Regeert en hoedt ons als zyn schaapen:

Zoo ay zyn stemme heden hoort /

Verhardt uw harte niet doot 't woort /

Om u aan valsheit te vergaapen.

5 Gehly in Massaas woestien /

En Meriba / uw baders my

Verzoeten / onderbaart doot plaagen:

Daar zy my tergen in het wout /

En my verzoeten / trots en stout /

Ook myne groote werken zagen.

6 'k Heb veertig jaaren heel verbdiet

Van 't volk gehadt / in 't doz gebiedt /

't Gesachte dwalende van harte:

En volk myn wegen ongewent /

En dat ik scheen als onbekent:

Ja dat verwaant myn hoogheit rarte.

7 Daarom heb ik / naar 't hoogste recht /

Het myne liefde en gunst ontzegt /

Ja / in myn toornighheit gezwoen:

onst Godt / ende de wy zyn 't volch sijnner weyde / ende de schopen sijnner hande: Heden soo ay sijnne stemme hoort / En verhardt u herte niet / gelijck te Meriba; gelijck ten dage van Massa in de woesthie:

9 Daarom u we baders verzoeten / myn beproefden / ooh mijn werck sagen.

10 Veertigh jaer hebbe ich verbdiet gebadt aen 't doz gebiedt / ende hebbe geseyt / En sijn een volch dwalende van herten; ende sy en kennen mine wegen niet.

11 Daarom hebbe ich in mijnen toorn gefwoen /

Soo sy in mijne
ruste sullen
ingaan?

* Hebr. 4: 7.

Psaln 96.

1 Singht den
H. G. G. een
nieuw liedt:
Singht den
H. G. G. op
gantsche aerde.
2 Singht den
H. G. G. /
looft synen na-
me: doodschap
syn heyl van
dag tot dag.

3 Vertelt on-
der de Heide-
nen sijne eere;
onder alle vol-
ken sijne won-
deren.

4 Want de
H. G. G. is
groot/ende eer-
te prisen: by is
heerlich van
ken alle Go-
den.

5 Want alle de
Goden der
volkeren sijn
afgoden; waer
de H. G. G.
heeft de hemel-
ken gemaecht.

6 Maekelstept
oude heerlich-

Zoo ooft dit snood en boos geslacht

In myne ruste wordt gebzagt!

* De plaats ter heerlichheit verhoren.

De xchj Psalm.

Zingt Gode nieuwe feestgezangen!

Zaet d'aarde en lucht uw roonen bangen!

Alle volken / zingt den Heer!

Looft synen naame en hooghets eere:

Vermeldt syn heil / dat wy erlangen.

2 Vertelt van dag tot dag syn eere.

Maeldt by de Heidenen syn leere /

En wonderen / want onze Godt

Is groot / en zeer te prisen / tot

Het sargewels / als Opperheere.

3 De Heer is / hoven alle Goden /

Heel vzeesselyk / een Godt in nooden.

Want Goden van het Heidendom

Syn afgoon / magteloos en stom:

Mar Godt heeft 's hemels taant gebaden.

4 Syn Majesteit / en hoog gerichte /

En

En eer / syn booz syn aangezichte /

In 't heilighdom sieraat en kragt:

Godts eere en sterkte zy gedacht

By alle volken / naar 't gewigte.

Ruste.

5 Geeft Gode d'eer van synen naame /

Bzengt offerhanden / als 't betaame /

En komt in zyne hoven / daar

Wy wordt gedient in 't openbaar;

Opdat het heidendom zich schaame.

6 Aanbidt den Heer der heireschaaren /

Daar hy syn eer komt openbaaren /

En heerlichheit / in 't heilighdom;

Schrik booz syn aangezicht rontom

Gy aerde / en wil syn' lof verklaaren.

7 Singt onder 't heidendom / Godts eph

Bestaat / en heeft nooit zyns gelyke.

Ook wordt de werelbt vastgestelt /

Zoodat ze heen noch weder helt /

Opdat syn recht den volken blyke.

D 3

8 Dat

heyt sijn booz
sijn aengech-
te; sterkte en-
de cieraet in
syn heyligh-
dom.

7 Geeft den
H. G. G. / op
geslachten der
volken / eereft
den H. G. G.
eere ende sterke
te.

8 Geeft den
H. G. G. de
eere sijnens
naems / bzengt
offer / ende
komt in sijn
boozhoven.

9 Kenbidt den
H. G. G. in
de heerlichheit
des heiligh-
doms / schrik
booz sijn aen-
gesichte op
gantsche aerde.

10 Segt onder
de Heidenen /
De H. G. G.
regeert: ook sal
de werelt be-
vestight woz-
den / sy en sal
niet beweeghe
wozden: by sal
de volken rich-
ten in alle
reghmatige-
heyt.

21 Dat de hemelen haer
verblifden / ende
de de aerde
haer verjeuge:
dat de zee
huppel met ha-
re volhept.
12 Dat het belt
huppel van
vringhe / met
al datter in is;
dat dan alle de
hoornen des
wouds jup-
pen /
13 Dooz het
aengesichte
des H. G. G.
want
hy komt want
hy komt om de
aerde re rich-
ren: hy sal de
wereld richten
met gerechtig-
hept / ende de

8 Dat zich de hemelen verblyden /
En d'aarde zinge aan alle zyden.
De zee bruysche in haar volheit op /
't Welkt huppel tot der bergen top;
't Gebornite juiche in deese tyden /
9 Dooz 't aangesicht van 's hemels Heere:
Want hy / bestuurt met glans en eere /
Komt opdat hy de wereldt richt /
En hy de wolken dooz het licht /
Van waarheit en zyn recht regeere.
volcken met sijne waarhept.

Psalm 97:

De xvij Psalm.

1 De H. G. G.
regeert de
aerde verhegt
haer; dat veele
eylanden sich
verblifden.

D
G Heer regeert met macht /
Van d'aarde hoog geacht /
Die haare vzeugd laet blyken:
Zoo doer ook d'islands rypken.
Wantom zyn Majesteit
Is wolkedonkerheit /
Gerechtigheit en recht

2 Wantom hem
zijn wolcken /
ende donker-
heyt / gerech-
tighept ende
gerichte zyn de
wolkhept sij-
nes thoons.

Zyn aan zyn' troon gehecht /

En

En tot den grondt geleidt.
2 Een vier / een blakend licht /
Gaat dooz zyn aangesicht /
En steekt al zyn besnyders
In brandt / dooz zyn belyders.
Zyn blyembier ontbrandt /
Verlicht het gansehe landt /
En blyet de wereldt dooz /
Het aardryk beest 'er dooz /
En schokt uit zynen stant.
3 De bergen smelten ras /

3 Een vier
gaet dooz sijn
aengesichte he-
nen / ende het
steekt sijn
wedyrpartigen
contom een
brandt.

4 Sijne bli-
sken verlich-
ten de werelt;
het aardryck
steekt / ende het
beest.

Gelyk het taate wasch /
Dooz 't aangesicht des Heeren /
Dien alle volcken eeren.
Dooz 't aanschyn van den Heer
Der aarde / naar zyn leer.
De hemel / wyd verheidt /
Meldt zyn gerechtigheit:
Elk ziet zyn heil en eer.

5 De bergen
smelten als
was dooz 't
aenschyn des
H. G. G.:
dooz 't aen-
schyn des Hee-
ren der gants-
cher aerde.

6 De hemelen
verhondigen
sijne gerech-
tighept; ende
alle volcken
sien sijne eer.

D 4

Auste.

Rufte.

7 W'schaemt
moeten wesen
alle die de beel-
den dienen/ die
haer op afgon-
den beroemen:
druygt u ne-
der hoor hem
alle g'p goden.

4 Beschaming zy de loon
Van hen / die 's Heeren troon
Dooz beelddienst onteeren /
En zich tot afgonst heeren.
Druygt u hoor 's hemels Heer /
Gy alle Goden / neer.

8 Zion heeft
gehoozt / ende
het heeft sich
verblijdt: ende
de dochteren
Juda hebben
haer verheugt
hau wigen u-
we oordeelen /
Psal. 97.

Want Zion heeft gehoozt /
En is verblijdt dooz 't woordt
Van uw gerichte en leer.

9 Want gy /
Psal. 98.
zyt de Aller-
hoogste ober-
de: gy zyt eer-
hooge verhe-
ben boven alle
goden.

5 Al Judaas dochters zyn
Verheugt / datge uwen schyn /
En glaus op haar laat daalen /
Gelyk de sonnestraalen:
Omdat gy oordeel verk /
O Heer / en 't recht vermeldt.

Want gy / de Hoogste / zyt /
Tot aller Goden spyt /
Mer in ijsheit verzeilt.

6 Al 't aardeyk dient u / Heer / En

En meldt uw hoogheits eer-
't Wcht u en uw geboden
Der hohen alle Goden.
Gy die in liefde blaakt
Tot Godt / en hem genaakt /
Verlaat het quaade / en doet
Het goede / want hy hoedt
Uw ziel / die hy bewaakt.

7 Wy redt zyn gunsteling
Mit 's Doozen handt en kling.
Het licht is hoor den vzaomen
Gezaait / daer 't woordt vernoomen.
Ook is de vrozichheit
Oprechtyn togeleit.

Verblydt u in den Heer /
Rechtvaardigen / zyne eer
Woord' steeds dooz u verberdt.

Der vyf Pfal. Stem Pf. 66. en 118.
Zingt nu den Heere op nieuwe toonen /
Want hy heeft wonderen gedaen /

10 Gy Ies-
hebers des
Psal. 98.
haer het gun-
de: hy bewaere
de zielen sijn-
gunstgenoten /
hy redde uyt
der godloosstra-
handt.

11 Het licht' is
hoor den rech-
terblijgen ge-
zaept / ende
vrozichheit
hoor de oprech-
te van herten.

12 Gy rech-
terblijge / bew-
lydt u in den
Psal. 98.
de sprek-
ter gebach-
nisse sijn-
berlygheit.

Psal. 98.
1 Gen Psal-
me den
Psal. 98.
niewe liedt /
want hy heeft

wonderen ge-
daen / sijn
rechter handt
ende de arm
sijner heylig-
heyt heeft hem
heyl gegeven.
De Heer
heeft sijn
heyl bekend
gemaect / hy
heeft sijne ge-
rechticheit ge-
openbaert
vooz de oogen
der Heydenen.
3 Hy is ge-
dachtigh ge-
weest sijn
goedertieren-
heyt / ende sij-
ner waerheyt
men her huys
Israels; ende
alle de eynden
der aerde heb-
ben gesien
't heyl onses
Gods.

1 Men ziet zyn rechte handt bezooenen
Het heil; hy hoert de zegebaan
In synen arm / zoo sterk / zoo heilig.
De Heer heeft ons zyn heil verklaart /
En zyn gerechticheit ook heilig
Den heydenen geopenbaert.
2 Hy heeft gedacht aan zyn genade /
Toen zyne goedertierenheit
En waerheit / Isael / vroeg en spade /
Verkondigt is; en uitgedreidt
Tot 's werelds uiterste end en paalen /
Oen 't heil verscheenen is van Godt.

4 Ruycket den
Heer
ganche aerde /
roep't uyt van
vreugde / ende
singt vrolich /
ende psalm-
singt.
5 Psalm singt
den Heer
met de harpe /
met de harpe
ende met de
stemme des
gesangs.
6 Met trom-
petten ende
basunen ge-
blank / uwecht
vooz her aen-
sichte des

Al d'aerde juiche in zegepaalen /
En zing den Heere om 't heilgenot.
3 Roept uit van vreugde / zingt Gode psal-
men / Zingt onzen Heere op harpe en luit
Allen hoore uw stemmen vrolich galmen
Dan 's Heeren heil en vreesluit.
Zucht met trompetten en basunen.
Vooz 's Heeren Konings aangezicht.

De zee bruische op het strandt en duinen:
De gansche wereldd juiche in 't licht.
4 Dat alle bloeden / stroomen / beeken /
Du vrolich zyn met handgelay.
En alle bergen 't hoofdt opsteeken /
Van vreugde / tot den hoogsten trap.
Dat zy vooz 's Heeren aangezichte
Verheugt zyn; want hy komt op d'aard
Opdat hy al de wereldd richte
Maar 't rechte / met billicheit gepaart.
volcken in alle rechticheit.

De xlix Psalm.
Psalm 99.
1 De Heer
regeert /
dat de volke-
ren beven: hy
sitt tusschen
de Cherubim /
de aerde betwe-
ge haer.
2 De Heer
is groot
in Zion / ende
hy is looghe

G Odt / de Veer / regeert / hy is
hoog aereet. Dat der volcken schaar
Verbe in 't openbaar. Want hy zit
omhoog / Boven 's hemels hoog /
En tusschen Cherubs vlerk /
Al d'aerde schudde sterk.
2 Opperheer is groot Binnen
Zions schoot / En / als hemelboogdt /

Konings / des
Heeren
7 De zee brui-
se met hare
volghet / de we-
relld met de gee-
ne die hare wo-
nen woonen.
8 Dat de rivie-
re met de ban-
den klappen /
dat te gelijche
de gebirgen
uwecht bezi-
den /
9 Vooz het
aangezichte
des Heeren
regeert / want
hy komt om de
aerde te rich-
ten: hy sal de
werelld richten
in gerechticheit
heyt / ende de

10 Met
stemme
des
Heeren
regeert
11 De Heer
regeert /
dat de volke-
ren beven: hy
sitt tusschen
de Cherubim /
de aerde betwe-
ge haer.
12 De Heer
is groot
in Zion / ende
hy is looghe

lobben alle vol-
keren.
3 Want uwen
groeten ende
blijfsaen na-
me loven / die
heyligh is :

Wohen al verhoogt. Datmen dan
bequaam Loobe uw' groeten naam.

De wyl hy heilig is / En breeffselk gewis.

4 Ende de
sterckte des
Konings / die
het recht lief
heeft : gy hebt
billichheden
besefficht / gy
hebt recht ende
gerechtigheit
gebaen in Ja-
kob.

2 Sterkte van den Dozt / Die den
hemel tozt Dyze men / die 't recht

Liest en openlegt. Gy staft bil-
lykheit / Jakob voorgeleit.

Gy hebt daar recht gedaen /
't Gerichte doen bestaan.

5 Verheft den
Heer / onse
Godt ende
blygt u neder
booz den doet-
barek sijnre
doeten / hy is
heyligh.

4 Dat men dan den Heer Loobe /
vol van eer / Hy is onse Godt /
Wylgt u neder tot Paerde met
demaet / En valt hem te boet.

De wyl zyn heilichheit
In Ston zich verspreidt.

Aufte.

6 Moos ende
Naron waren
onder sijne
Priesters / ende
Samuel onder
de aenwoesers
sijnre naems :
sy rippen tot
den Heer /

5 Mozes, als Godts knecht / Stont
booz 't heilig recht / Met Naron /
't paar Dan zyn priesterchaar. Sa-
muel was een Van hen die gebeen
Steedts

Steedts dedden naar zyn wooydt /
En die hy heeft verhooyt.

ende hy ver-
hooyde.

6 Hy sprak in een wolk Daaglyks
tot her volk : En zy hebben wis
Zyn getuigenis Onderhouden

7 Hy sprak tot
hen in rene
wolcken-co-
loume : sy heb-
ben sijne ge-
tuggenissen
onderhouden /
ende de inspre-
tingen [die]
hy hen oeg-
ven hadde.

met 's Heeren recht en wet /
En 't geen hy ingestelt
Dooz Iseel hadde in 't bedr.

7 O Heer / onse Godt / Gy hebt hen /
ten slot Dan uw gunst / verhooyt /

8 O Heer /
Godt / onse
Godt / gy hebt
se verhooyt / gy
zijt den ge-
brekt een ver-
gebende Godt /
hoewel wyake
dornbe oer
hare baden.

En vergaafte hun booyt Al hun zonde
en quaadt. Maar / dooz daadt op daadt
Geregt / naamt gy ook wraak
Dan 't quaade / uw volk ten daak.

8 Loof en pryst den Heer / Onzen
Godt / vol eer. Wylgt u met ootmoet

9 Verheft den
Heer / onse
Godt / ende
blygt u booz
den berg sijnre
heylighheit :
want de
Heer / onse
Godt is
heyligh.

Heer booz Stonz doet / Daar zyn
heilichheit Ober is verspreidt /

De wyl Godt heilig is /
De Heer / in 't wooydt gewis.

Psalm 100.

De C Psalm. Stem. Ps. 131.

1 Een Lof-
psalm. Op
ganfche aerde
lyfche den
Heere.

2 Dien den
Heere met
blydſchap:
komr' dooz ſijn
aenſchyn met
wyllich ge-
ſangh.

3 Weet dat de
Heere is
God: by heeft
ons gemaekt/
(ende niet wy)
ſijn volck ende
de ſchape ſij-
ner weyde.

4 Gaet in tot
ſijne poorten
met lof: in ſijne
booghoben
met loffangh:
lybet hem/
preliſt ſijnen
naam.

5 Want de
Heere is
gort/ ſijne goe-
dertierenheyt
is in der eeu-
wigheyt/ ende
ſijne getrou-
wigheyt van
geſlacht tot
geſachte.

Psalm 101.

1 Een Psalm
Davids. Ich
ſal van gort
dertierenheyt

Ghaerde en volken looft den Heer/
Dient hem met blydſchap / geeft hem eer /

Komr' dooz ſyn aenſchyn met gezang /
En blydſcheyt / op 't feestgeſang.

2 Weet dat de Schepper van 't heelal
Ons zelf tot ſchaapen zyner ſtal /

En weyde uit liefde heeft gemaekt /
Als die tot onse horde waakt.

3 Gaet tot ſyn poorten in met lof /
Zyn eer ſlinkt in het tempelhof.

Elk / tot des Heeren dienst bequaam /
Dyze en berheerlyk' zynen naam.

4 Want onze Heer is altoos goet /
Hy denkt ons uit zyn' zegenbloet /

Zyn trouwe / liefde / horde en wacht
Duert eeuwiglyk by 't nagelacht.

De Cj Psalm.

Zal van Gods gunst en milde
goedheit zingen / Dat myne stem zal

dooz

dooz de wolken dringen: 'k Zal zin-
gen van het recht dat my de Heer

Doet tot zyn eer.

2 'k Zal met verstant in 's Heeren
wegen wandlen / En ganſch oprecht

in mynen daze wandlen / Wanneer
op my / tot eene liefdeblyk /

Stelt in het ryk.

3 Ik zal nooit / om den onderdaan
te quellen / My ſchendlykheit of

liſt dooz oogen ſtellen. Ik gaete
't doen van die arwallyk zyn /

Als hoos' fengyn.

4 Myn ſmoed bedryf zal nimmer aan
my kleeven. 't Verkeerde hart zal

van my heene ſtreven. Den boozen
zal nooit by my zyn gedacht /

Noch zyn geſlacht.

5 Die / om den naam zyns naastens
te verzwelgen / Still achterklapt /

ende recht sin-
gen: Al ſal ich
psalm-ſingen/
D. C. C. C.

2 Ich ſal ver-
ſtandelyk han-
delen in den
oprechten
weeg: Wan-
neer ſult gy tot
my komen?

Ich ſal in het
midden myns
jupes' waan-
delen / in op-
rechtgheyt
myner beten.

3 Ich en ſal
geen Sweltus
ſtuck dooz my-
ne oogen ſtel-
len: Ich haer
bet boen der
afvalligen her
en ſal my niet
aenleeven.

4 Het verkeert
berte ſal van
my wyſchen:
den boozen en
ſal ich niet
kennen.

5 Die ſynen
naekten in het
hopenlyck ach-
terklapt / dien

sal ick verdelgen: die hooge van oogen is/ ende troos van berten: dien en sal ick niet veranogen.

6 **Mijne** oogen sullen zijn op de getrouwe in den lande/ datse by my sieten: die in den oprechten weg wandelt / die sal my dienen.

7 **Wie** bedrog dreigt / en sal binnen mijn huys niet wijken: die leugenen spreekt en sal voos mijne oogen niet bevestigt worden.

8 **Alle** moogen sal ick alle godloos des landts verdelgen/ dan upr de stadt des **Heeren** alle werchers der ongerechtigheit upr te koejen.

Psalm 102.

1 **En** gebedt des bedrucks

dien zal myn handt verdelgen: Ik zal hen nooit vermogen die vol waan / En troos bestaan.

6 **Myn** oogen zal ik slaan op recht getrouwen / Dat sy met my 's landts heil en welstant bouwen: Ik zal op hem die vroom en trou is zien / Dat hy my dien'.

7 **Al** wie bedriegt zal in myn huys niet blyden. Die leugens spreekt zal nooit by my behlypen: Wen schender / die bedrog en valsheit dicht / Haat myn gezicht.

8 **'k** Zal 's moogens al de hoogen van den lande verdelgen / dat in 's Heeren stadt geen schande **Gezen** worde / als de schelmen syn verstoof / En uitgerooit.

De Cij Psalm.

Ger / hooz myn gebedt en klagen / En

En 't geroep dat gansche dagen **Uit** myn harte en boezem vliet. **Och** / verberg uw aanschyn niet

2 **Dooz** myn leet / maar neig uw ooren / Om myn klagen aan te hooren / En kom myn verdziet verzagten / Of ik moet van rou versmagten.

2 **Hooz** my ten benauben dage **Haastelyk** / wanneer ik klaage. **Want** myn tyt / op 's levens baan / Is gelyk de rook vergaan. **Myn** verdozde schonkelbeenen / Syn als uitgezande steenen

3 **'k** Ben van droeffheit neergesmeeten / Zoodat ik vergeete t'eeten. **Myn** gebeente kleeft aan 't bleetsch / Dooz myn zuchten / angst en bzees.

3 **'k** Ben / dooz laet en zwaare pyne /

ten / als hy overstelpt is / ende sijne klage upstoot voos 't aengesichte des **Heeren**.

2 **Heer** / hooz myn gebede / ende laet myn geroep tot u hooren.

3 **Verberg** tu aengesichte niet voos my / neeght uwe ooren tot my ten dage myner benaudent: ten dage als ich roep / verhoort my haestelyk.

4 **Want** myne dagen sijn vergaan als rook; ende mijne gebeente sijn upgezande als een beert.

5 **Mijn** herte is geslagen ende verdoert / als gras / (soo) dat ik vergeen hebbe myn broot te eeten.

6 **Mijn** gebeente kleeft aan myn bleetsch / van wegen de stemme mijner suchting.

Als

7 Ich ben een roerdomp der woestijne / als een roerdomp der woestijne / gelijc geworden; / ich ben geworden als een steen- en der wildernissen.

Als een roerdomp der woestijne.

'k Schpue een uil der wildernissen /

Omdat ik uw gunst moet missen.

'k Zit verlust in eenzaamheden.

't Lyden bzingt dooz al myn leden.

'k Waake en lebe in ongemak /

8 Ich waake / ende ben geworden als een eenzame mussche op het dach.

Eenzaam / als een mussche op 't dach.

'k Zie my alle dagen smaaden /

9 Mine vbanden smaden my al den dag; die (regen) myn eafen / sweeren by my.

Dan den vbandt: 'k woedr verbaaden:

Want men hoorz ze by my zweeren /

Die my dooz hun woeden deeren.

A. Aeste.

10 Want ich ere asfche als broot; ende beruenge mynen drank met traanen /

5 Na / ik eete broode als asfche /

Als ik my in traanen wassche /

Daar ik mynen drank met meng;

Want uw gramfchap treft my streng.

11 Dan wegen uwe verfoozheyt / ende uwen grooren toorn; want gy hebt my verheben / ende my (weder) neer-gevoezen.

'k Moet / van wegen uwen tooren

En verfooztheit / schier verfoozen:

Want gy hebt my zeer verheben /

Och my weder neer-gegeven.

6 Mine

6 Mine dagen zyn verulogen

Als een fchaduwe / vooz d'oogen

Afgegaan: ik fmelte als wasch /

En verdozre als nietig gras.

Maar gy / Heer / zult eeuwig hlyben.

Uw gedachtmis zal behlyben

Dan gefachte tot gefachte;

Want uw heil blyft in gedachte.

7 Gy zult opftaan en befcherimen

't Heilig recht / en u ontfermen

Ober Zion / 't geen verfterft /

Als het uwe liefde derft.

Want de ryz dat uw genade

Het met uwe gunst verbaade /

Die beftemt is / woedr vernomen

Du alreer te zyn gekoomen.

8 Want uw knechten / die vafst weeren /

Hebben met het gruis en fteenen

Afbedelyden van de ftadt /

Die gy u verkoren hadt.

12 Mine dagen zyn als een afgarnde fchaduwe; ende ich verdozre als gras.

13 Maar gy / blyft in eeuwigheyt / ende uw gedachte niffe van gefachte tot gefachten.

14 Gynft op / ftaan / gy zult u ontfermen ober Zion / want de ryz om haer genadig te zyn / want de beftemde ryz is gekoomen.

15 Want uwe knechten hebben een welgevallen aan hare fteenen / ende hebben medefteenen met haer gruis.

Hom /

16 Kom / o Heer / haar zekuk geneezen /

Dan zal 't heidendom u blyezen ;

En uw heerlykheit zal ryzen /

Wyl de Koningen die pypzen.

9 Als de Heer / dien wy vertrouwen /

Sions muuren op komt bouwen /

En in heerlykheit herschyn /

Zoodat rouwe en leet verdwyn /

Als hy sich in gunst zal wenden

Tot hen / die nu in elenden /

Gansch ontbloot / zyn neergezeeten /

En geen raadt noch uithomst weten :

III. Ruste.

10 Als hy hun gebede en smeeking

Gunstig hoort / in hun verzeeking :

Zulks wordt eeuwiglyk gedacht

En gemeldt hy 't nagelacht.

't Wordt naaukeurighlyk beschreeven /

Dooz de geen die noch niet leeden /

Want zy zullen Gode loben /

Dooz

Dooz zyn gunst gedaakt van boden.

11 Omdat hy uit d'oppertransen

Dan zyn heilighom / vol glaansen /

Haar beneden heeft gezien /

Om den zynen hulp te sien ;

Omdat hy het aartsch gewemel

Maar beschouwt heeft uit den hemel.

Om 't gezocht van hen te hooren /

Die in dootsche kerkers smooren.

12 Omdat zy Gods naam vertellen /

En zyn lof in Sion spellen /

Die luidrechtig / dooz de stem /

Winke in 't groot Jeruzalem.

Als de volken zullen naadzen /

En gezamenlyk vergaaden ;

Ook de byzende koningryken /

Om nooit van den Heer te wyken.

III. Ruste.

13 Hy liet alle myne krachten

Op den weg van zyn vermagten :

20 Om dat hy
wyl de hooghe
sines heilige-
doms sal heb-
ben neder-
waerts gesien
dat de heere
wyl den
hemel by de
aerde ge-
schouwt sal
hebben.

21 Om het
suchen der ge-
bangeren te
hooren / om los
te maken de
hunderen beg-
doers.

22 Omdat men
den name des
heeren
vertelle in
Sion / ende sy-
nen lof te Je-
rusalem.

23 Wanneer
de volken tsa-
men sullen
vergader
worden / ook de
koningryken
om den heere
te dienen.

24 Hy heeft
sine krach-
ten op den weg
ter neder ge-

hy

16 Dan sullen
de heymen
den name des
heeren
blyezen ; ende
alle Koningen
der aerde uwe
heerlykheit.

17 Als de
heere
Sion sal opge-
bont hebben /
in sijnne heer-
lykheit sal
bescheynen
zyn /

18 Hem ge-
wendt sal heb-
ben tot het ge-
bede des genen
die gansch
ontbloot is ;
ende niet ver-
smaet hebben
haerlyker ge-
bede.

19 Dat sal be-
kanden word
den dooz het
navolgende
geslacht / ende
het volck dat
geschapen sal
worden sal den
heeren lo-
ben.

drucht; mijne
dagen heeft hy
verhoert.

25 Ick hebbe/
in den Godt/
en neemt my
niet wech in
het midden
mijner dagen:
want jaren zijn
van geslacht
tot geslacht.

26 Gy hebt
hoormaels de
aerde gegron-
der/ ende de he-
melen zijn het
wech uwer
handen.

27 Die sullen
vergaen/ maer
gy sult staende
blijven/ ende sy
alle sullen als
een kleed ver-
ouden: gy sult
se veranderen
als een ge-
waet/ ende sy
sullen veran-
dert zijn.

Hy heeft my ter neergesoft/
En myn levensdyt verhoert.
Ick Zeide: smoozt my/ dooz utw plaagen/
Mer in 't midden myner dagen/
O myn Godt/ hoor myn gebeden/
Gy/ die woont in d'eewigheden.
14 Nimmer zullen uwe jaaren
Dooz den tyt daar heene vaaren:
Van gesachte tot gesacht
Woort utw Misjeselt gedacht.
D'aerde/ in duisternis gewonden/
Zette gy op vaste gronden
In 't begin/ en 's hemels boogen
Syn het wech van utw vermogen.
15 Deeze zullen/ dooz de tyden/
In hun macht verandering tyden/
En gelyk een kleed vergaen/
Daar gy eeuwig zult bestaan.
In de hooge hemelzingen
Zalmen zien veranderingen/

Misnen een gewaadt ziet spljten/
En dooz onderdom verlijten.
16 Gy/ wiens jaaren nimmer enden/
Zult de hemelen omwenden/
Dat ze blyzelen als gruis/
En hoorby gaan met geduis.
Dan zultge ons med heil bezoonen/
Dat utw knechten zullen woenen/
En hun zaadt/ dar gy verlichtte/
Eeuwig dooz utw aangezichte.

28 Maer gy
zijt bestreuen/
de uwe jaren
en sullen niet
ge-endicht
wozen.

29 De kind-
ren uwer
knechten sul-
len woenen/
ende haer zaet
sal booz u aens-
gesichte beves-
lichte wozen.

De Cij Psalm.

Loof/ loof den Heer/ myn ziel/ en
wil hem pryzen/ Laat synen lof ter
lucht en wolken ryzen: 't Seen in
myn is vermeldte synen naam/ Zoo
hoog geacht/ zoo groot/ zoo onge-
meeten: Loof Godt/ myn ziel/ om
nimmer te vergeeten Syn goedheit/
die u blydt van straffe en blaam.
2 Die u vergeeft alle ongerechtig-

Psalm 103,
1. Een
Psalm) Da-
vids. Loof den
Heer. Cij. 1. 1.
in die ziele/ ende al-
waar binnen hi
myn is sijnen
bepligen na-
me.

2. Loof den
Heer in Cij/
mijne ziel/ ende
de en vergeet
geene van syn-
ne weldaden.

3. Die al uwe
ongerechtig-

heyt bergeest;
die alle uw
hancigheden
geneest.

4 Die u leven
verloft van
het bederf; die
u kzoont met
goedertieren-
heyt ende
barmhertighe-
den.

5 Dieuwen
mondt verza-
dicht met het
goede; uw
jeught ver-
nemt al e-
nes areng.

6 De Heer
doet ge-
rechticheyt en
de gericht en
allen die ge-
nen die onder-
zukt worden.

7 Hy heeft
woon sine
wegen bekent
gemaect / den
kinderen / Is-
raels sine da-
den.

8 Barmher-
tich ende ge-
adich is de
Heer /

heben / En 't zondig quaadt / uw
kzankheit / dooz de leden Dan 't li-
chzaam zelf verpzeidt / in u geneest :

Hy redt u van 't bederf / en spaart
uw leven / Hy kzoont u met barm-
harticheit daar nedem; Zyn liefde en
gunst is u tot heil geweest.

3 Die uwem mondt verza-
dicht met
het goede / En u altoos een schild
is tot uw hoede; Die u verjeugt

gelyk een' abelaar. De Heer doet
recht en oesent zyn gericht en / Om
hen / die hier verdrukt zyn / te her-
lichten / En slaaken uit het
uiterste gebaar.

4 Van Mozses heeft hy zyne wer en
wegen Bekent gemaect / aan Isra-
den zegen Ontfloren van zyn da-
den / kloek vericht. De Heer is
goedt / barmhartig en genadig /

Lank-

Lankmoedig / trou / menschlievend
en weldadig / Die op ons straalt
zyn vriendlyk aangezich.

5 Hy zal altoos niet rouwen noch
den toren. Behouden / vooz het
holk by hem verhooren; Zyn gram-
schapsbier blaakt niet in eeuwigheit.

Hy doet ons niet naar onze schuld
en zonden / Doch straft ons / schoon
wy strafbaar zyn bevonden / Maar
heeft vooz ons het eeuwig heil bereid.

6 Want zelf zoo hoog de hemel staat
van d'aarde / Is zyne gunst gewel-
dig en van waarde / Dooz allen die
hem breezen niet ontzag. Als

't Oosten is gelegen van het Westen /
Zoo ver doet hy het misdypf / 'nzen
hesten / Dan ons / en al ons
zondelyk gezag.

lankmoedig /
ende groot
van goedertie-
renheyt.

9 Hy en sal
niet altoos
rouwen / noch
eewighlyck
[den toren] behouden.

10 Hy en doet
ons niet na
onse sonden /
ende en ver-
gelt ons niet
na onse onge-
rechtigheden.

11 Want soo
hooge de hemel
is boven de
aerde / is sine
goedertieren-
heyt geweldig
ouer de gene
die hem bree-
sen.

12 Soo verre
het Oosten is
van het We-
sten / soo verre
doet hy onse
overtredingen
van ons.

Auste.

Rufte.

13 Gelyk hem
een vader ontfermt
over de kinderen / ontfermt hem de
H. G. in G.
over de gene / die hem blyes-
fen.

14 Want hy
weet wat maakfel dat
toy zijn / ge-
dachtig zijnde
dat toy stof
zijn.

15 De dagen
des menschen
zijn als het
gras; gelijk
een bloeme des
velds / alsoo
bloeit hy.

16 Als de windt
baert over ge-
gacen is / soo en
is sy niet
[meer] ende
hate plaetse en
kent se niet
meer.

17 Maar de
voederrezen
hejdt den
H. G. in G.
is van een-
wigheyt ende

7 Maar 's vaders liefde en zucht is

tot zyn kindzen / Ontfermt de Heer /

wiens heilstroom noot zal mindzen /

Zich over hen / in wien zyn blyese

woont. Hem is bewust wat maakzel

zynen handen wy zyn / sterks aard'

en stof / bedekt met schanden; Doe-

wel hy ons zyn gunste en liefde roont.

8 Als gras zyn hier de dagen aller

menschen / Gelyk een bloem des

velds / die / hoor 't versleusen / Staat

in haar bloet; bloeit hy in zyne hzacht:

Maar als de windt komt over haar

gedreven / Verleest zy strak haar ver-

we / hzacht / en leven / Zoo dat haar

plaats gehent wordt noch gedacht.

9 Maar 's Heeren gunst duurt in all'

eeuwigheden / Zyn goedheit wordt

van dien noot afgesneeden / Die hem

betrouwt; zyn heilgerechtigkeit Zal

alsook aan kindes kinderen beklip-

pen / Van hen die trou in zyne

wegen blypen / En in 't verbondt /

rot asbal noot verledt.

10 Godt heeft zyn' troon ver boven

's hemels wolken Gevestigd / hy re-

geert al 's wereldds volken / Zyn

koninkryk gaat over alles heen.

Looft onzen Godt / op Engelen / 300

magtig / Gy Helden / die zyn woordt

verricht eendzachtig / Dol over-

gloet / omhoog en hier beneen.

11 Looft Godt den Heer al zyne heiren-

schaaen / Zyn dienaars / die getrou

zyn in 't bewaaren Van zyn gebodt / en

zynen wille doet. Looft onzen Heer /

6 alle zyne werken / Dilt zynen lof

met eergezangen sterken: Loof hem /

myn ziel / die u met blyfchap voedt.

tot eeuwig-
heyt / over de
gene die hem
blyesen / ende
sijne gerechtig-
heyt aen kindes
kinderen.

18 Men de ge-
ne die sijn ver-
bondt houden /
ende die aen
sijne bevelen
denken / om
die te doen.

19 De H. G. in G.
heeft sijn
nen thoon in
de hemelen be-
vestigd / ende
sijn konink-
ryk heerscht
over alles.

20 Lobet den
H. G. in G. sijn
ne Engelen /
op hzachtige
heiden / die sijn
woordt doet /
gehoorsamen-
de de stemme
sijnes woords.

21 Lobet den
H. G. in G. alle
sijne heerscha-
ren / op sijne
dienaars die
sijn welbega-
nen doet.

22 Lobet den
H. G. in G. alle
sijne wercken /
aen alle plaet-
sen sijner heer-
schappes:
Loof den
H. G. in G.
mijne ziel.

tasakten van hun paalen.

I. Nuste.

9 Sp hebt een pale gestelt / die sy niet overgaen en sullen; sy en sullen de aerde niet weder be- decken.

10 Die de son- zepnen upstent / dooz de dalen / datse tusschen de geberghten heuen wonder- sel.

11 Sp dzien- hen al het ge- diente des wout- ezels dzreken- der haren dozt [uarde.]

12 Sp beklie- toont het ge- boghte des he- nels / een stemme geben- de van tusschen de racken.

5 De wateren hebt gy een paal ge- stelt / Dooz hunnen bloet en woeden- de gewelt / Daarover zy sich nim- mer zullen strekken / Zoodat ze nooit weer d'aarde zullen dekken. De heer- liphheit des Heeren wordt bekend / Doozden hy in de dalen byonnen zendt / Die tusschen 't hoog gebergte heenen blieten / En 't water uit haer ruischende aadzen schieten.

6 Sp dzienken al 't gedierte van het woudt / En 't beo dat sich in 't kla- vergroen onthoudt / Ook d'ezelen / in bosschen diep verstecken / Die hunnen dozt uit haare stroomen hze- ken. By hen onthoudt sich 't blugge pluimgediert / Dat op 't gebergte en in de boomen zwiert / En syne stem laat

laat uit de racken hooren / Wens soete zang elks ooren kan behooren.

7 De bergen / die hun hutmen als in praal verheffen / denken hy uit syn opperzaal. Het aardryk wordt verza- digt dooz de vuchten van uw bedryf / zoo grootelyk te duchten. Hy doet het gras uutspuiten dooz het beo / En 't heilzaam kruid dooz 't menschedom / naar syn beo. Het horen teelt hy in den schoor der aarde / Daar 't hzoodt van homt / zoo dierbaar en van waarde.

8 Ook sphenkt hy ons den aangena- men wjn / Daar 's menschen hart zoo van verheugt kan zyn / Wanneer men dien in vrolphheit mag dzynken. Het aangezicht doet hy van ols blinken. Hy geeft ons 't hzoodt dat 's menschen harte sterkt. De boomen / als mer syne handt gemeekt / Derzadigt hy.

13 Hy dzienkt de bergen upr syne opperza- len; de aerde wozt verzadigt van de lichte overwerken.

14 Hy doet het gras uut- spuiten dooz de beesten / en- de het kruid rot dient des menfchen / doende het hzoot upr de aerde wooght- men /

15 Ende derz- wjn / die het herte des men- schen ver- heught / doende 't aengefichte blinken van- olie; ende het hzoodt dat het herte des men- schen sterkt.

16 De boomen des wout- es worden verzadigt /

de cederboomen van Libanon/ die hy geplant heeft.

17 Waar de vogelkens nesten/ Des oeverders huyzen/ zyn de denneboomen.

18 De hooge bergen zyn voor de steenboeken: de steenworzen zyn een bercecht voor de konijnen.

19 Hy heeft de mane gemaakt tot de gefete tijden: de sonne weet haaren ondergang.

20 Hy beschildt de duistert

de hooge cederboomen Des Libanons

drenkt hy uit zyne stroomen.

9 Dit hoog geboomte/ op vasten

grondt gewest Van Libanus/ in 't

hoogdelph gewest/ kiziet in zyn'

huzin van vogelen die boeden In

nesten/ en met aas hun jongen boeden.

De dennem zyn het huis des Ope-

baars. De bergen/ nooit op hunne

roppen schaars Van boeder/ zyn voor

steen- en wilde boeken. 't Konijn

vindt in de ruzen zyne hokken.

III. Ruste.

10 Hy heeft de Maan gemaakt door

zyne kizacht/ Opdat zy gaf haar

schynfel in den nacht/ En strekte tot

een onderscheit der tyden. De Zonne/

die men door den kizing ziet ryden

Der hemelen/ weet haaren onder-

gang. De duisternis beschildt gy/

hoozt

kozt en lang/ Waarin de nacht ons

komt tot ruste wekken/ En 't wond-

gedierte uit zyne helen trekken.

11 Van woerden van 't gebziesch der

leuten woof/ Doch song in kizacht/

verhongert op den roof/ Als zy vont-

om hun spze in loof en hoeken Der

bosschen/ als van Godt den Schep-

per/ zoeken. Maar als de zon aan

d'Oosterhimme ryft/ Dertrekken zy/

gespyt of ongespyt/ En leggen zich/

vermoet van om te doolen/ Te

rusten in hun diepverbozen helen

12 Van gaat de mensch/ naar zyn

gewoone perk/ Van zyn bezypf en

dagelysche werk/ Van landbou/ of

van steedsche bezigheden/ Cordat/ de

zon in 't Westen neergegleden/ Alden

weer geboelt den frisschen abondsfont.

Hoe graat zyn/ in die ruste wersid-

nisse/ ende het woof nacht/ in den welken al het gedierte bes wondert uytretet/

21 De jonge leuten/bzieschende om eenen roof/ ende om hare spize van Godt te soeken.

22 De sonne opgarde/ maken sy sich borch/ ende liggen weder in hare helen.

23 De mensche gaet/ dan uyt tot sijn werk/ ende na sijnare arbeyt tot des about toe.

24 Hoe groot zyn uwe wer-

ken/ **O** H. C. E.
 H. C. E. **g**g hebste
 alle met wijs-
 heit gemaect:
 het aerdeij is
 vol van uwre
 goederen.

25 Dese zee/
 die groot ende
 wijde van
 ruyne is;
 daer in is het
 wuimelende
 gebierte/ ende
 dat sonder ge-
 tal/ klepne ge-
 bierten met
 groote.

26 Daer wan-
 delen de sche-
 pen/ ende de
 Lebharan/
 dien gy gesoz-
 meert hebt/ out
 daer inne te
 spien.

27 **S**p alle
 wachten op u/
 dat gy (hen)
 hare spijse
 deest te sijner
 tijt.

28 **G**eeft gy
 hen/ te berga-

ront/ Alm werken/ Heer/ en vol
 van wysheits/zaalen! Alen ziet
 deeze aard' met uwre goetzen pzaalen.

13 **D**e zee/ 300 groot/ 300 wyde in
 haar begrip/ Daar 't wuimelend ge-
 bierte aan rotz en klip/ Of op den
 grondt in speelt/ en met zyn vletken
 Het peiel klieft; dooz niemant te be-
 perken In sootz en tal/ het kleen ge-
 bierte en 't groot. Daar wandelen de
 schepen/ bloot by bloot. De Zeebzaak/
 in zyn hardgeschubde wapen/ Tot
 barteling in 't zout/ van u geschapen.

III. Aulse.

14 **S**p wachten alle op uwre misde
 handt/ Zoo 't zeederte/ als dat
 van 't vaste landt/ Tot gy hun komt
 uit uwre volheit hoeden Ten rechten
 tijt/ en dooz 't bederf behoeden.

Geeft gy hun spijze in hunnen hont/
 gersnoods/

gersnoodt/ Alen ziet ze hen vergaa-
 den kleen en groot/ Zoo uwre hande
 hun schut en begunadigt/ Dan wo-
 den ze met goederen veradigt.

15 **D**er bergtge/ o Heer/ booz hun uw
 aangezicht/ Strak derben zy uw
 levenwekkend licht/ Waardooze on-
 stelt in vreesz en angst beschyaken.

Ontneemt gy hun den adem/ zy ver-
 stikken En sterben/ dat zy heeren tot
 hun' stof. Zedige uwre Geest van
 't hooge hemelhof/ Zoo worden zy
 geschapen met elshandzen: Het aard-
 rijk komtge in zyn gelaat verandzen.

16 **D**e heerlijkheit des Heeren/ wyde
 verpreide In 't wereldruim/ zy tot
 in eeuwigheit: Dat zich de Heer
 verblyde in zyne werken/ De Hemel-
 heer/ wiens gunst ons soome stercken.

Wanneer hy d'aarde in toozigheit:
 6. 62

berense: dooz
 gy uwre hande
 oien/ sy wo-
 den met goet-
 veradigt.

29 **D**er bergt-
 ge u aenge-
 sichte/ sy wo-
 den beschyakt:
 neemt op ha-
 ren adem
 wech/ sy ster-
 ben/ ende sy
 heeren weder-
 tot haeren stof.

30 **S**endt gy
 uwre Geest-
 uyt/ soe wo-
 den geschap-
 en/ ende gy
 vernicut het
 gelaat des
 aerdrichs.

31 **D**e heer-
 licheit des
 H. C. E. **g**g
 zy tot in eer-
 ewigheit: de-
 s H. C. E. **g**g
 blyde sich in
 zyne werken.

32 **N**is by de-
 arde. 62.

33 behoudt / so
beeft sy: als hy
de bergen aen-
roert / so roer-
ten sy.

beschouwt / Zoo heeft sy datze als gene
hacht behoudt: 't Gebergte rooft wan-
neer hy 't aan komt roeten / En dzeigt
zyn vier tot aan 't gestarnt te voeren.

34 Ich sal den
H. G. E. G. sin-
gen in mijn le-
den: ick sal
mijnen Godt
psalmzingen
rechtwijle ick
noch den.

17 Diez zal ik in myn leven 's Hoog-
stens eer Verheffen / als van 's we-
relde's Opperheer. 'k Zal mynen Godt
zoo lang ik leede zingen. Myn psalm-
gezag zal door de wolken dzingen /
Terwyl ik noch op aarde in wezen
ben. Opdat ik my door zoet gepeins
gewen Van zynen lof. 'k zal my ten
allen tyden / Geruft van harte / in
Godt den Heer verblyden.

34 Mijne
abderdinge
van hem sal
soete zyn: ick
sal my in den
H. G. E. G.
verblijuen.

18 De zondaars zietmen haastelck
verdaan Van d'aarde / geen godtloose
zal bestaan Door 's Heeren glans / Zy
zullen r'zamen sneeben. Loof / myne
ziel / den Heer van heil en leven.

35 De son-
daers sullen
van der aerde
verdaen woz-
den / ende de
godtloos en
sullen niet
meer zyn.
Looft den
H. G. E. G. /
mijne ziel:
Halelu-Jah.

De Cv Psalm.

Psalm 105.

D At elk den Heer eerbiedig loode /
Opdat zyn luster nooit verdoode;
Dat elk / tot zynen dienst bequaam /
Hem eere en ynze zynen naam.
Men maake zyn bedryf bekennt /
In 't heibendam / tot 's werelds endt.
2 Zingt Gode psalmzngt / speekt aandach-
tig Van alle zyne wonderen / hachtig
Volboert in onzer badzen tyt.

1 Lobet den
H. G. E. G. /
roeft synen
naem aen /
maecht sijne
dadn bekent
onder de volc-
ken.

2 Zingt hem /
psalmzingt
hem / speecht
aendachtelck
van alle sijne
wonderen.

Elk zy van harte in Godt verblyde /
En roeme / als tot hem opgeleide /
Den naame zner heilgheit.
3 Dwaagt naar den Heere en zyne stercke /
4 Dwaecht na
den H. G. E.
ende sy-
ne stercke:
socht sijn aen-
gesichte gebue-
trighlick.

3 Maent u in
den naem sijn-
ner heylgheit:
het yere der
gener die den
H. G. E. G.
soecken / ver-
blyde sich.
4 Dwaecht na
den H. G. E.
ende sy-
ne stercke:
socht sijn aen-
gesichte gebue-
trighlick.

Gedenkt de wonderen berichte
Door zyne hande / naar zyn verbondt /
En 't oordeelslot van zynen mond.
4 Gy zaat van Abraham / geboren

5 Gedenkt
sijner wonder-
ren / die hy ge-
daen heeft / sijn-
ner wonder-
teekenien / en-
de de oordeles
6 Gy zaet
Abrahams

7

7 Dat

neg knecht/
gy kinderen
Jacobz sijne
upberkorene.

7 Hy is de
vader on-
se Godt: sijne
voordeelen zijn
over de geheele
aerde.

8 Hy gedenkt
sijnes ver-
bonds tot in
der eeuwig-
heyt; des
woozds [dat]
hy ingestelt
heeft tot in
duysent ges-
lachten:

9 [Des ver-
bonds] dat hy
met Abraham
heeft gemaakt/
ende sijnes
eeds aen
Izaak.

10 Welken hy
nocht gestelt
heeft aen Ja-
cob tot eene in-
stelling; aen
Israel [tot]
een eeuwig
verbond.

11 Zeggende/
Ich sal u ge-
ben het land
Canaan / bes.

Tot zynen knecht / leen my uwe ooren /

Op Jacobz kinderen / verstaat:

De Heer is onse toeverlaat /

Een Godt die ons in vrydom stelt /

En over 't aardryk voordeel belt.

I. Ruste.

5 Hy denkt tot in alle eeuwigheden

Aan zyn verbondt / in al zyn leden;

En 't woozdt dat hy heeft ingezet

Aan duizenden tot eene wer:

't Verbondt met Abraham gemaakt!

Waardoor hy in vryheit zyn geraakt.

6 Een eedt aan Izaak gegeven /

En ook aan Jakob daar beneben /

Gedenkt de Heer tot allen stontd /

En heeft daar mede zyn verbondt

Bezegelt / en in Israel /

Dien ingezet / dooz zyn bebel.

7 Ich zal / sprak Godt / u 't landt doen erven

Dan Hanaan / en hen verderben /

Dis.

Die 't lang bezaten met geweld:

Toen zy / noch vooz geen volk getelt /

Heel weinsig waren / ongeacht

En by de volken niet gedacht.

8 Zy wandelden dooz veele lande /

Dan volk tot volk en dooze zanden /

Dan 't ene tot het ander rijk;

Daar gaf hy hun ten liefdebyk /

Hoe laag in hunnen staat gebukt /

Wat niemant hen heeft onderzukt.

II. Ruste.

9 Alden zag ook koningen bestraffen

Om hunnen 't wille / en heil verschaffen.

Cast myn Gezalden nimmer aan /

Sprak Godt / en wil de handt niet slaan

Aan myn Profecten / in hun' stant.

Ook bzagt hy honger in het landt.

10 Hy quam in Palestinaaz strecken

Toen allen staf des hoozds verbzeken.

Daar zoudt eerst vooz hun aangezicht

stoor van ulle-
der erfdeel.
12 Als sy vry-
nige menschen
in gerale wa-
ren / ja weynig/
ende vreedes-
lingen daert in.

13 Ende wan-
delden van
volk tot volk:
van het ene
Koninkryke
tot een ander
volk.

14 Hy en liet
geen mensche
toe haer te ont-
derzuchen /
oock bestrafe
hy koningen
om harent wil-
le / leggende:

15 En tastet
myne gesal-
den niet aen /
ende en doet
myne Profpec-
ten geenquaet.

16 Hy riep oock
eenen honger
in het landt / hy
brah allen staf
des hoozds.

17 Hy sondt
eenen man

Den.

door haer aen-
gesichte hem: /
Joseph waert
berochto tot
een slaue.

18 **W**an d'vake
sijne boeten
in den stoek/
sijn persoon
quam [in] de
pferd.

19 **T**er tijt toe/
dat sijn woort
quam / heef
hem de reden
des **H** **E** **E** /
H **E** **D** dooz-
koutert.

20 **D**e Koning
sontd' ende de-
de hem ont-
sleen; de heer-
scher der kol-
ken die het
hem lof.

21 **H**y sette
hem tot een
heere over sijn
huys; end tot
einen heer-
scher over al
sijn goet.

22 **O**m sijne
Doxten te
binden na sijn
nen lust / ende
sijne Oubte
te onderwij-
sen.

23 **D**aer na
quam Israeël
in Egypten /
ende Jacobs
berkeerde als
vreemdeling in
het land van
Cham.

24 **E**nde hy

Den vzoamen Josef / hoog verlicht;

Den man tot eenen slaaf berochto /

En in den kerkerstoek gebzocht.

11 **D**aar slootmen hem in yscer boeien /

Tot dat hy eens in staat zou groeien /

En Godts belofte werdt verbult.

Godt louterde sijn taaf gedult.

Toen deed de Koning hem ontslaan /

En liet hem uit in vryheit gaan.

12 **D**e heerscher van Egyptens volken

Trok hem uit 's kerkers duistere kolken /

En zette hem / na zoodveel huys /

Tot heer en heerscher van sijn huys /

Om sijn Doxten / naer sijn lust /

Te leeren 's ryks behoudt en rust.

III. Ruste.

13 **D**aarna quam Irel in Egypte /

Alwaer 't des hongers zwaardt ontsijpte.

En Jakob woonde in 't landt van Cham /

Als vzeemding; daarmen haast vernam

Dat

Dat 's Heeren volk / dooz sijn hzacht /

Wies boven 't vpyandsyk geslachte.

14 **G**odts volk steeg boven sijn besnyders /

Waardooze in 't hart / als sijn besnyders /

Het haatten met veel smoot beleit;

Zy handelden met listigheid /

Tot ondergang van Jakobs hzoof /

Godts knechten / buiten hulp en troost.

15 **T**oen zondt hy Moyses / als behouder

Van Israeël / Aarons schouder

Werdt ook gehoren vooz dat werk.

Zy dedden tekenen / wier merk

't Gezantschap slaafde / wonderheen /

Die elk verbaasden groot en kleen.

16 **H**y zondt strikdonke duisternissen /

Dat niemant straat noch huys kon gissen.

Doch nooit was Godts gezantendom

Werspannig aan sijn woordt noch ston.

Hy keerde 't water om in bloet /

En sloeg de visschen in den bloet.

IV. Ruste.

dede sijn bolek
seer wassen /
ende machte
het machtiger
dan sijne re-
genparzyders.
25 **H**y keerde
haer herte om /
darse sijn volk
baeden / datse
met sijn
knechten li-
stiglick baen-
delben.

26 **H**y sondt
Moysen sijn
knecht / ende
Aaron dien hy
verhooren had-
de.

27 **H**y deden
ouder haer de
bebeelen sijnre
tekenen / en-
de de wonder-
werken in den
lande Chams.

28 **H**y sondt
dypsternisse /
ende machte
het dypstere. en-
de hy en waeren
sijne woord-
den niet w-
derspannigh.

29 **H**y keerde
haer wateren
in bloet; ende
hy doodde hare
visschen.

D. Ruste.

30 Haer landt
bracht wo-
schen woort in
overvloet /
[tot] in de bte-
nenste hame-
ren harer kro-
ningen.

31 Hy sprack/
ende haer
quam een bes-
menginge van
ongedierde ;
lupfen / in haer
gantche lant-
pale.

32 Hy maekte
haren regen
tot hagel /
blannig vper
in haren lande.

33 Ende hy
sloeg haren
wynstok ende
haren vige-
boom / ende hy
bzack het ge-
boomte harer
landpale.

34 Hy sprack /
ende daer qua-
men spink-
hanen ende he-
bers / ende dat
sonder getal.

35 Die al het
kruyt in haer
landt op aen /
ja aen de
bzucht harer
landontweop.

36 Hy besloeg
oock alle eerst-

17 Hun landt bzagt bozchen doort met hoo-
pen / Die tot in 's konings slaapzaal kroo-
pen / Hy sprack / en aanstonds / op syn

woordt / Quam daar heel ongedierde woort ;
Daarna heel luyzen / die het landt

Zeer plaagden dooz de ziekte en bzand.

18 Hy maekte hagel uit den regen.

De blant is routom oggeslegen /

En weide woort van stadt tot stadt.

Hy sloeg den wynstok tot in 't blad ;

Oock hunnen groenen vygenboom /

En bzack 't geboomte op hunnen zoon.

19 Hy sprack / en op syn woordt verscheremen

Spytkhisaanen ; die / noch naau verdweemen /

Van groote hebers zonder tal

Gevolgt syn / die 't kzuider overal

Opaten / ja de volle bzucht

Van hun lantsdonwe / zoo bernecht.

20 Hy doodde oock alle d'eerstgebooren

Dan

Dan hunne landt / sreek / in syn' toren /

Als d'eerstelingen aller bzacht

Van Chams gefachte / hoog geacht.

Hy hoerde ze / tot hun behoudt /

Toen uit / met zilver en met gout.

D. Ruste.

21 Men zag / in Israels huis en stammen /

Toen geene kzeupelen noch lammen

Die strukhelden in hunnen tocht.

Cyprus / zwaar van Godt bezocht /

Was blyde toen 't den uittocht zag /

Verschticht dooz plaagen dag op dag.

22 Hy zeydde een wolke uit tot bedekking /

En vier / om / in de luchtberreking

Des nachts / te dienen tot hun licht /

Zy hebben zich tot Godt gericht /

En hy bzagt hun stur quakkels doort /

En hemels bzoordt / dooz 't magtig woordt.

23 Hy opende de rotz / en strooimen

Syn aanstonds uit den steen gekoomen.

gebooren in
haer landt / de
eerstelingen
aller haer
kzachten.

37 Ende hy
voedese uyt
met silber ende
gout / ende ou-
der haer stam-
men en was
nienant die
strukhelde.

38 Egypten
was blyde
als hy nptroc-
ken / want haer
verschickinge
was op hen ge-
ballen.

39 Hy blyede
een wolcke uyt
tot een bedek-
king / ende vper
den nacht te
verlichten.

40 Zy baden/
ende hy dede
quackelen kom-
men / ende hy
veradigese
met hemels
bzoort.

41 Hy opende
een steenrotz /
ende daer
vloegden was

De

zeven uyt /
[die] gingen
dooz de dorre
plaetsen [als]
eene rivieren.

42 Want hy
dacht an sijn
heyligh woort:
an Abraham
sijnen knecht.
43 Alsoo boer-
de hy sijn volk
uyt met vro-
lijkheyt: sine
uytverhoorene
met gejuysch.

44 Ende hy
gaf hen de lan-
den der Hebræ-
nen / soo dat se
in erffnisse be-
saten den ar-
bejt der volke-
ren.

45 Op dat hy
sijne inderin-
gen onderhield-
den / ende sijne
knechten be-
waerden.
Psalm 106.

Psalu 106.

i Psaldu 106.
Lower den
H. G. E. G. /
want hy is

De waten bloeiden als 't geyt /

En hzuyfsten dooz de woesteng.

Want hy dacht aan sijn woort / gezegt

Tot Abraham / sijn' trouwen knecht.

24 Dus boerde hy sijn volk met vzeugde

En lande uit / dat het sich verheugde ;

Syn uitverhoornen met geschal /

En blypschap / klinkende overal.

Coen hzagt hy ten / dooz syne handt /

In 't hzuchtbaar langbeloofde landt.

* * * * *

25 Opdat zy daar der Heidnen staaten

En rphdom erfelyk bezaten /

Der volken arbeidt / heel gerust ;

En wandelden met vollen lust

In 's Heeren wegen ; en sijn met

Bewaarden / dooz hem ingezet.

De Cxj Psalm.

M En loofde Godt / als vriendelyk /

En goet / grootmagtig in sijn rpk /

Zyn

Zyn goedheit duurt in eeuwigheden.

Wie sal des Heeren mogentheit

Uitspreeken ? wie meldt hier beneden

Al sijnen lof / en groot belett ?

2 Welzalig zynse die het recht /

Gelyk hy 't open heeft gelegt /

En sijn gerechtigkeit betrachten.

Gedenk toch myner / magtig Heer /

Maar gy uw volk houdt in gedachten ;

Bezoek my met uw heil en eer.

3 Opdat ik dus beschouwde 't goetd

Dan hen / die / zurber van vermoedt /

Tot uwen dienst sijn uitverhooren :

Opdat ik ben in 't hart verbljdt

Met blypschap / die uw volk laat hooren /

Wanneerge uw erfdeel gunstig zyt.

4 Op hebben tegen u misdaan /

En / met de baden / afgestaan

Uw recht in onze handelingen /

Daar

5 Op dat ick

achtchouwde

het gode utwer

uytverhoore-
nen : op dat ick

my verbljste

met de blyd-
schap uwes

volks : op dat

ick my roeme

met u erfdeel.

goet: want sij-
ne goedheit-
renheyt is in
der eeuwigh-
heyt.

2 Wie sal de
mogentheden
des H. G. E.
u. G. D. u. G.
spreken : al sijn-
nen lof bes-
honden ?

3 Welgelust-
saligh zynse /
die het recht
ontrhouden /
die 't aller tijdt
gerechticheyt
doet.

4 Gedenckt
mijner / O
H. G. E. G. / na
het welbede-
gen [tot] u
volck / besoecke
my met u heyl.

5 Op dat ick
achtchouwde
het gode utwer
uytverhoore-
nen : op dat ick
my verbljste
met de blyd-
schap uwes
volks : op dat
ick my roeme
met u erfdeel.

6 Op hebben
gesondicht /
mitsgaders
onse baden /
toy hebben
verkeerdelick
gedaan / wy

I. Ruste.

4 Op hebben tegen u misdaan /

En / met de baden / afgestaan

Uw recht in onze handelingen /

Daar

6 Op hebben
gesondicht /
mitsgaders
onse baden /
toy hebben
verkeerdelick
gedaan / wy

hebben god-
looflich gehan-
delt.

7 Enfe vaders
in Egypten en
hebben niet
gelet op uwe
wonderen / sp
en zyn de me-
gachtige uwer
goedertieren-
heden niet ge-
dachtigh ge-
weest; maar sy
waren weder-
spannigh aen
de zee / by de
schelzsee.

8 Doch hy ver-
loste om sy-
nes naems
wille/opdat hy
sine moegt-
heyt bekent
maecte.

9 Ende hy
scholdt de
schelzsee / soo
datse ver-
doogde; ende
hy besefte wan-
belen dooz de
afgronden/ald
[dooz] eene
woestijne:

10 Ende hy
verloste wyt
de handt des
haters/ende hy
behoefde van
de handt des
opmans.

11 Ende de
wateren over-
dechten hare
wederypartij-

Daarin veel goddeloosheit bleek.
De vaders sloegen op de dingen
Geen acht / verricht in Gofens streck.
5 Uw wonden / die uw rechte handt
Gedaan heeft in Egyptenlandt;
Uw groote goedertierenheden
Zyn nimmermeer van hen gedacht;
Maar zy / weerspannig in hun zeben /
Wantrouden aen de zee zyn magt.
6 Doch hy verlostese om zyn' naam /
Opdat des vyanders trots en blaam
Verstooven dooz zyn magt en daaden.
Hy heeft de schelzsee uitgezoozt;
Zoo datse dooz d'afgronden waadden /
Als dooz woestijnen / opgehoogt.
7 Hy slaakteze uit des haters magt /
En heeft hen uit de handt gezagt
Des vyanders. hunne weerspartijders
Zyn niet de warren overstromt /
Zoodat niet een van hun bestryders /

Ont

Ontquam / hoe trots en onbeschoomt.

II. Musie.

8 Toen gavenze geloof aan 't woozdt /

Zyn lof werdt uit hun' mondt gehoozt:

Doch zy vergaten haast zyn werken /

En wachtten niet naar zynen raat;

Als ofze wilden Godt beperken

Dooz hunnen lust tot overdaat.

9 Zy hebben dooz hun lust en rocht

Godt in de wildernis verzacht;

Daar hy hun gaf hun hartsbegeeren.

Maar liet dooz eene magerheit

Hun ziele en levenszacht verteeren /

Die zich op allen heeft verzeirdt.

10 Zy waren nydig op Godts knecht /

Op Moyses / en Aarons recht.

Toen is het aardryk opgespleeten /

Dat Dathan en Abiraams schaar

Verzmolg en stolpte in zyne reeten /

Dooz Israël in 't openbaar.

ders; niet een
van hen en
bleef 'er over.

12 Dooz geloof-
den sy aen sij-
ne woorden;
sy zongen sy-
nen lof.

13 [Doch] sy
vergaten haest
sijne werken /
sy en verbepe-
den na sijnem
raet niet.

14 Maar sy
werden belust
mer lust in de
woestijne/ende
sy verachten
Godt in de
wildernisse.

15 Dooz gaf hy
hen hare be-
geerte; maer
hy soude aen
hare zielen
eene mager-
heyt.

16 Ende sy be-
sijdden Moese
in het leger;
[ende] Aarons
den heyligen
des [dooz].

17 De aerde
dede haer op /
ende verflondt
Dathan / ende
overdekte de
vergadelinghe
Abrams.

11 Een

18 Ende een
lyer handde
ouder hare
vergaderinge/
sen blamine
stak de goet-
loofse aan
hant.

19 Sy maech-
ten een half
aan Horeb/ en
de sy bogen
haer boor ten
gegoten beelt.

20 Ende sy
beraenderden
hare ere in de
gedaente van
enen offe / die
gras eet.

21 Sy verga-
ten Godes ha-
res heilands/
die groote din-
gen gedaen
hadde in
Egypten:

22 Wonder-
vaden in het
land Cham;
weestliche din-
gen aen de
schelsee.

23 Dies hy
synde/ dat hy se
verdelgen sou-
de/ het en waer
dat Moze/ sijn
ayndereen/
in de scheure
voor sijn aen-
gesichte ge-
staen hadde/
om sijn grun-
digheit of te
heeren/ dat hy
se niet en ver-
doet.

11 Een vier sloeg opwaert uit den grond /

Dat hun vergadering versondt.

Sy Horeb maakten sy vernieeten

Een half / sy hebben vooz een beeldt

Van eenen of zich neergesmeeten /

En 's Hoogstens eer hier mee verdoet.

III. Ruste.

12 Sy hebben Godt / hunne eer / verheert /

In eenen of / die 't gras afscheert.

En hunnen Bestandt snood verlaaten /

Die in Egypten wonderheer

Verriecht had / en ook in de staaten

Van Cham; daar zyne magt verscheen.

13 Sy dachten aan de schelsee niet.

Dies zeide hy / als met verdriet /

Dat hyze al t'zamen zou verdelgen /

Zoo Mozes vooz zyn aangezicht /

(Die zoo veel moztrens most verzwelgen)

Miet had gestaen in 't blakend licht.

14 Hadt hy Godts gramschay niet geheert /

Sy waren dooz het vier verteert;

Terwylze onwaardiglych vermaadden

't Gewenschte landt / en 's hemels woordt:

Sy mozden regen 's Heeren daaden /

En hebben nooit zyn stem gehoort.

15 Dies hief hy zyne handt omhoog /

En zwoer / dat hy vooz pbers oog /

Wen in de woesteny zou vellen:

Dat hy ook onder 't heidendom

Hun zaadt zou tot vermaadheit stellen /

Verstrooit in ballingschay rontom.

IV. Ruste.

16 Sy hingen Baal-Deoz aan /

En hebben schyooneloos bestaan

Der booden offerhanden t'eeen:

Godts gramschay hebben sy gewer

Dooz hunne boosheit / niet te meeten /

Zoodat de plaag hun heeft geplet.

17 Toen zagmen Pineas opstaan /

Die / in Gods naam / heeft reelyt gedaen /

24 Sy her-
smorden ocht
t getuenscheyt
landt: sy en ge-
loofden sijn
woordt niet.

25 Maar sy
inarmureren
den in hare
renten / na de
stemme des
H. G. G. G. G.
en hoogdens
niet.

26 Dies hief
hy tegen hen
sijne hand op /
[waerende]
dat hyse neer-
vellen soude in
de woestijne.

27 Ende dat
hy haer zaet
soude neer-
vellen onder de
heydenen / en
de haet ver-
stroegen soude
dooz de lan-
den.

28 Ooh heb-
ben sy haer ge-
koppelt aen
Baal-Deoz /
ende sy hebben
de offerhanden
der booden ge-
geten.

29 Ende sy
hebben den
H. G. G. G. G. tot
toorn verbeit
mer hare da-
den / soo dat de
plage ene in-
breuk onder
haer bede.

30 Doe stont
Pinehas op /
ende hy offer-
de gerrige/ende

de plage wert
opgehouden.

31 Ende het
is hem gere-
hent tot ge-
rechtigheyt /
van geslachte
tot geslachten /
tot in eeuwig-
heyt.

32 Sy maek-
ten (hem) ook
seer toornigh
sen het twi-
water / ende het
gingh Moys
quaech om ha-
reent wille.

33 Want sy
verbitteren
sinen geest /
soo dat sy
(wat) onbe-
dachtelich
voorzacht
mer sijn lip-
pen.

34 Sy en heb-
ben die volken
niet verdelg /
die de **CC**
hen geseyt
hadde.

35 Maar sy
kernenden
haer met de
heidenen / en-
de leerden der
selver werken.

36 Ende sy
dienden hare
afgoden / ende
sy werden hen
sorenen strik.

37 Want en bo-
ven hebben sy
hare sonen / en-
de hare doch-
teren den duy-
len opgeoffert.

38 Ende sy

Daardooz de plaag werdt opgehouden.

Dit is hem tot gerechtigheid

Gerehent / die nooit zal verouden /

Maar eenwig blijven uitgezeidt.

18 Zy maakten hem ook zeer geknoet

Te Meriba / daar 't moztrend wooydt

Zelf Moses bzagt in ongenade :

Want zy verbitteren zyn' geest /

Daardooz sy onbedacht te rade

In zyne wooyden is geweest.

D. Ruste.

19 Ook hebben zy de volken nooit

Maar 's Heeren woyszijft uitgerooit ;

Maar mengden zelfs zich met de zeden

Der heidenen / wel in hun schik :

D'afgoden hebbenze aangebeden /

Die hun steeds werden tot een' strik.

20 Zy hebben ook hun ehere kzoof

In 't vier den duylen geroof /

En veel onschuldig bloet vergoten ;

Der zoonen en der dochteren bloet /

Wat booz d'afgoden is gebloet

Van Kanaan / gelyk een bloed.

21 Zoodat het landt dooz deze schult

Met moozderpen is verbult /

En dooz onnozel bloet ontheiligt.

Zy hebben hun bedyfs bekleit /

En / als booz 's hemels wzaak bevestigt /

Zich tot boeslaadjen uitgestrekt.

22 Dies heeft Godt / in zyn toornighett

Ontsteehen / hunne straf bereidt /

En quam zyn erfuis regentreeven /

Waarvan sy eenen gronwel hadt ;

Dies heeft hyze in de handt gegeven

Der heidenen met hunnen schat

DJ. Ruste.

23 Hun haters hebbenze onderzukt :

Zy gingen booz de magt gebukt

Dies vbandts / en zyn wzeede handen.

Godt heeftze menigmaal gerebt ;

hebben on-
seindig bloet
hergoten / het
bloet hare so-
nen / ende har-
rer dochteren /
die sy den af-
goden van Ca-
naan hebben
opgeoffert / so
dat het landt
dooz dese
bloedkanden
is ontheiligt
gewoorden.

39 Ende sy
onteynighen
haer dooz hare
werken ; ende
sy hebben ge-
hooreer dooz
hare daden.

40 Dies is de
toorn des
CC / die
ontsteehen te-
gen sijn volk ;
ende sy heeft
eenen gronwel
gehadt neussijn
erfdeel.

41 Ende hy
gaffe in de
handt der he-
idenen / ende ha-
re haters
heerfden over
haer.

42 Ende hare
vbandts heb-
benze ber-
dukt ; ende sy
sijn vernedert
in woorden on-
der hare handt.

43 Zy heeftze
menigmaal

geredhet/ maer
hy beruiterden
(hem) dooz ha-
ren raer/ ende
we:den upge-
reert dooz hare
ongerechtig-
heyt.

44 Dochtrans
sagh hy hare
benaauwthej-
den / als hy
haer gesehep
hoorde.

45 Ende hy
dacht tot ha-
ren besten aen
sijn verbondt/
ende het be-
rouwde hem/
na de veelheyt
sijner goe-
dertierenheden.

46 Dies gaf hy
haer barmher-
zigheyt vooz
het aengesicht
aller diese ge-
bangen had-
den.

47 Der lof ons
H. G. E. S. / ons
Godt/ ende
verzamelt ons
up de Wode-
nen/ op dat wy
den name u-
wer heyligheyt
loven/ ons be-
roemende in
uwen lof.

48 Verhoet
zy de H. G. E. S.
de Godt
Afraels/ van
eentwighheyt
ende tot in eeu-
wighheyt/ ende
al het volk seg-
ge Amen/ Wa-
seloh-Tag.

Maar zy / geslaakt uit boel en banden/
Vergaten hem en zyne wer.

24 Zy tergeden hem dooz humen raadt /

En zyn verteert in dezen staat /

Doeh zag hyse aan in hunne klagen /

En dacht in liefde aan zyn verbondt ;

Dies quam hy weer hun leet berzachten /

Als hy hun zynen vystant zondt.

25 Hy gaf dat hun barmhartigheit

Zelf by den vyandt was bereidt /

Daar zy / verboert / gedangen zaten.

Verlos ons Heer / o onze Godt /

En hzeng ons uit der heidnen staaten /

In Jakobs erffenisse en lot.

26 Opdat wy uwen naam en lof /

Als ons beroemende in die stof /

Dyuit verheziden in gebeden.

Geloofst zy Aseels Godt en Heer /

Van eentwighheyt tot eentwighheden :

Al 't volk zegge / Amen / t'zyne eer.

De

De Duy Psalm. Stem Pf. 33.

L Oost Godt mer ziel en leden /

Want hy is altoos godt /

Zyn goebertierenheden

Zyn eeuwig ons behoedt.

Dat zulks Godts vyze schaar

In 't openbaar helyde /

En die hy vooz 't gebaar

Dan 's vyandts handt bezyddt.

2 Mer die hy uit de landen

Verzammelt heeft romom /

Dan d' Oost- en Weststranden /

En 't Noordse heidendom /

Ook van de groote zee.

Die in woestynen dwaalden /

En honden blek noch stee /

Daar zy byp adem haalden

3 Zy waren slaau van honger /

En mer den doost bezocht ;

Stokouden en ook jonger

Der

3

Psalm 107.

1 Knof den
H. G. E. S.
want hy is
goet/ want sy-
ne goeder-
reghheit is in
der eentwig-
heyt.

2 Dat [sulks]
de bezyddt
deg H. G.
E. S. seggen/
die hy van de
handt der wes-
derpartijders
geyddt heeft.

3 Ende die hy
uyt de landen
verzammelt
heeft/ van het
Oosten/ ende
van 't Westen/
van het Noord-
den/ ende van
de zee.

4 Die in de
woestijne
dwaalden / in
eenen weg ber-
uidernisse/ die
gene stadt ter
moontige en
vonden.

5 Zy waren
hongerig/ ooch
doostigh/ hare
zielen was in
hen oversteelt.

Deesmachten op den tocht.
 Doch roepende tot Godt/
 In hunnen noodt en lyden/
 Gaf hyze een beter lot/
 En quanze uit angst bedyden.

4 Hy leiddeze op de wegen
 Om tot een stad te gaan/
 Ter woninge gelegen/
 Dooz eene rechte baan.
 Dat zy dan vooz den Heer
 In zyne goedheit pryzzen/
 Zyn wonderen en eer
 In 't menschedom hoog doen ryzzen.

5 Omdat hy heeft verzadigt
 De ziel met doost gecuect/
 En hen heeft begenadigt
 Met goetd / die / neergedelt /
 In herkers / diep en naar /
 En in 's doodts schaduw zaten /
 Gebocet in lyszedaar ;

6 Doch roepende tot den Heer in de benauwdeheit die sy hadden / heeft hy se geredt uit hare angsten.

7 Ende hy leiddeze op eenen rechten weeg / om te gaan tot een stad ter woninge.

8 Laet se dooz den Heer zijne goedertierenheit louen / ende zijne wonderwerken vooz de kinderen der menschen.

9 Want hyde boestige ziele verzadigt / ende de hongere ziele met goet verbulc heeft.

10 Die in duysternisse ende in schaduw des doodts zaten / gebonden met verzoeken ende yter:

Dan pdeeren verlaaten.
 I. Kuste.

6 Omdatze aan Godts geboden
 Deerspanning zyn geweest /
 Godts raadt / in hunne noodden /
 Verwozpen onbedreest ;
 Daarom heeft hy hun 't hart
 Verkleent dooz zwaerigheden :
 Doodatze / om hulp benact /
 In 't struikelen zyn vertreeden.

7 Maar als zy weder riepen
 Tot Godt in hunnen noodt /
 En tot zyn bystant liepen /
 Benaauwt zelfs tot den dootd /
 Heeft hy ze weer gebragt
 Uit naere duisterheden /
 En brak dooz zyne kracht
 Hun banden aan de leden.

8 Dat zy nu vooz den Heere
 Zyn goedertierenheit

11 Om datse wederpanning waren geweest rigen Godts geboden / ende den raet des Altes booghten om wederdelic verwozpen hadden.

12 Daarom hy laet het herte dooz zwaerheit vernedert heft / sy zyn gestruikelt / ende daer en was geen bet per.

13 Doch roepende tot den Heer in de benauwdeheit die sy hadden / verloste hyse uit hare angsten.

14 Hy boerde se uit de duysternisse ende de schaduw des doodts / ende hy brak hare banden.

15 Laet se hooz den Heer zijne goedertierenheit louen

den/ ende sijne
wonderwer-
ken booz de
hindereu der
menschen.

16 Want hy
heeft de hope-
ren denren ge-
vrozen/ ende
d'ysereu gren-
delen in stu-
ken gebou-
wen.

17 De sotten
worden om
den weg hare
overtredinge/
ende om hare
ongerechtighe-
den geplagt.

18 Haer siele
grouwelde
van alle sijt;
ende sy waren
tot aen de
poorten des
doods gelou-
men.

19 Doch roe-
pente tot den
Heere in
de benaauw-
heng die sy had-
den; heelste
hyt' uyt hare
angsten.

20 Hy sondt
sijn woord
uyt/ ende heel-
de/ ende ruck-

Staaq sonnen/ en syn eere
Zy 't menschedom zy verheijdt /

En zyne wonderheeu:

Als hy de hoopze deuten

En grendels bzak van een/

Ja/ d'ysers quam vercheuren.

9 De zotten zietmen plaagen

Om al hun boos bestaan /

Godt zendt sijn zwaare slagen /

Waardooze in swart vergaan.

Zy grouwelden van spys /

En alle sekkeryen /

Des sagmen deser wps

Hen aan de doode als wyen.

10 Doch als zy in hun lyden

Van riepen tot den Heer /

Benaauwt aan alle zyden /

Derlost hy ze wecr.

Hy zondt sijn magtig woordt /

En heelde hunne wonden ;

Ja /

Ja / rukte hen ook boozt
Uit huilen niet te gronden.

11 Dat booz hen booz den Heere /

Zyn goetheit zy gedacht /

Zyn wonderen en eere

Booz 't menschelyk geslacht.

En dat ze met gezang

En blydschap offerhanden

Dan lof / in 't feestgedzang /

Op zyne altaaren handen.

II. Ruse.

12 Zy die met groote scheepen

Afvaaren op de see /

En booz de diepte sleepen

Naar eene vyeemde ree /

Om handel / sien verbaast

Des Heeren wonderwerken /

Als 't water bruischt en raast

In zyne diepe yerken.

13 Want booz sijn stem en spreken

R 5

Mont

rese uyt hare
huplen.

21 Laetse booz
den Heere
sijne goeder-
tierenbeyt lo-
ben / ende sijne
wonderwer-
ken booz de
hindereu der
menschen.

22 Ende batte
lof-offeren of-
feren / ende met
geschryf- sine
werken vertel-
len.

23 Die met
scheepen ter see
afvaaren / han-
del doende op
groote wate-
ren /

24 Die sien de
werken des
Heere /
ende sijne
wonderwer-
ken in die die-
te.

25 Als hy
sprecht / son

doet hy eenen stormwindt opstaen / die hare golben om hooge verheft.

26 Hy rijst op na den hemel / sy dalen neder tot in de afgronden: hare ziele versmelt van angst.

27 Hy dansen ende waagelen als een dronken man / ende al hare wijsheyt woest verstonen.

28 Doch roepende tot den Heer / in de benauwenheit d'heyl hebben; soo wort de huse upt haer anghesten.

29 Hy doet den storm stille staen / soo dat haer golben stille rusten.

30 Dan sijn verhoort / om datse gesmit sijn / ende dat hy tot de haeren harer

Komt strak een stormwindt op /

Daardoor de golben steeken

Maar 't razen in den top.

Sy rijzen naar de lucht /

En daalen in de gronden:

Hun ziel versmelt en sucht

Van angst / in zulke stonden.

24 Sy waagelen en dansen

Gelyk een dronken man /

Begynnen 's hemels trauffen;

't Verstandt verlust 'er van.

Doch roepende tot Godt

Den Heer / in die gebaaren /

Seest hyze een beter lot /

En stilt de woeste baaren.

15 Hy komt het ontweert stillen /

Zoodat de golben staan.

Sy die van breeze rusten /

Zien dan met blydschap aan

Wat hy heeft haare kragt

Gerent / en hen ter haben

Dan hunnen menich gebzagt /

Daarheen zy zich begaven.

16 Dat zy dan hoor den Heere

Zyn goedertierenheit

Schel looben / en zyn eere

Door hen staag zy verzeidt /

Datze ook den Heere dan

In zyn gemeente pryzen /

En in 't gestoelte van

Hunne Oudsten eer bewyzen.

III. Ruste.

17 Hy stelt de waterstroomen

Als tot een woest geucht /

De waterige zoomen

Verquamen zonder vrucht.

Hy maakt het vruchtbaar landt

Ten zoutgronden / om de hoosheit

Dan hen / die daar met schand

In leeden / en godloosheit.

geere gelept
veest.

31 Laetse hoor den Heere
sijn goedertierenheit loven /
ende sijn wonderwerke
hen door de kinderen der menschen.

32 Ende hem verhoogen in de gemeente des volks / ende in 't gestoelte der Oudsten hem roemen.

33 Hy stelt de tibieren tot een woestijne / ende water-rochten tot een dorstigh landt.

34 't vruchtbaar landt tot souden / gton / om de hoosheit der gene die daar in woonen.

35 Hy stelt de woestijne tot eenen waterpoel / ende 't boere landt tot wateroerghen.

18 Hy stelt de woeste landen
 Tot eenen waterpoel /
 Zy die van droogte hzanden /
 Bewater hy heel koel.

36 Ende hy doet de hongrige aldaer kooonen / ende hy sichten eene stad ter wooninge:

Dan doet hy hen / die mat
 Dan hongre zyn / daar woonen ;
 Zy sichten eene stad
 Die hy met heil komt kzoonen.

37 Ende besaessen ac hert / ende planten wijngaerden / die inkomende vrucht voogt hzengen.

19 Men ziet hen 't veldt bezaaien /
 De wyngaardt woedt geplant /
 Zoodat 'er vruchten maaten
 Dooz zyne milde handt.

38 Ende hy zegent se soo dat se s'er vreesen / en hy vermindert hy niet.

Hy zegentse met goedt /
 Zoodat ze zeer vermeerren.
 Hun vee blift steeds behocht
 Dooz rampen / die het deeren.

39 Daer na verminderen sy ende komen sonder dooz verdruchinge giner / ende goeff alisse.

20 Na zulkte zegenbloeden /
 Werklozenze in hunn' staet
 Dooz 's hemels geestroeden /
 En komen in veel quaadt.

Hy stopt verachtig neer
 Op Dozsen / trots in 't pzaalen /
 En doet ze met oneer
 In woestengen dwaalen.

40 Hy stopt verachtig neer / over de dynen / ende dorte dwalen in het woeste / daer geen borg en is.

21 Maar hy komt hen bezynnen /
 Die arm zyn en verdrucht /
 En hzengtze uit nootd en lyden /
 Hoe laag in 't stof gebukt /
 Tot in een hoog vertrek ;
 Hy maakt de huisgezinnen
 Als kudden / in 't verdek
 Dan hen die hem beminnen.

41 Maar hy brenghet den nootdructigen opt de verdruchinge in een hoog vertrek / ende mascht de hupsgestanen als kudden.

22 D'oprechren zien 't met oogen /
 En zyn in 't hart verdrpdt ;
 Maar 't onrecht / weergebogen /
 Stopt zynen mond vol spyt.
 Wie heeft nu kloek verstant ?
 Die weegc dit naar reden /
 En lette op 's Heeren handt
 En goedertierenheden.

42 De oprechte sien het / ende de zyn verdrpdt / maar al te onrechtig heyt stopt hem ten mont.

43 Wie is wijs / die neme dese [dingen] waer / ende daer verstant d'elich letten op de goedertierenheden des

Pſalm 108.

De Vijfde Psalm. Stem. Pf. 60.

1 Een Lied/
en Psalm
Davids.2 O God/
mijn herte is
bereyt: Ick ſal
zingen / ende
pſalmſingen
noech mijne
eere.3 Waakt op /
op layre / ende
harpe ick ſal in
den dageraet
opwaken.4 Ick ſal u
loven onder de
volken / O
Heer / ende
de ick ſal u
pſalmſingen
onder de na-
tien.5 Want uwe
goedertieren-
heit is groot
tot boven de
hemelen / ende
uwe waerheit
tot an de be-
venſte wol-
ken.6 Berhef u /
O God / boven
de hemelen / en-
de uwe eere
over de gant-
ſche aerde.

O Godt / ik voel myn hart bereydt

Om u te looben met beſcheit :

Ook zal myn eer u met gezang

Verheffen al myn leden lang.

Waak op / op harpe en zoete fluit /

Elk loobe Godt met ſtem en luit ;

Ik Zal in den dageraet ontwaaken /

En tot zyn eere in liefde blaaken.

2 Ik zal u looben / magtig Heer /

En onder 't Heidendom uw eer

Aermelden : opdat uwe magt

Zy by de volken hoog geacht.

Want uwe goedertierenheit

Is boven 't hemelkrondt verſpreidt ;

Uw waerheit epl. tot aan de wolken /

En heyd't ſich uit by alle volken.

3 Berhef u boven 's hemels troon /

Opdat uw eere op d'harde woon' /

O Godt / en op uw volk bezydt.

Geef

Geef heyl / bewylge ons gunſtig zyt /

Dooz uwe rechte handt / naar 't woozdt

Ons toegezegt / daar op ons hoorz.

Godt heeft in 't heilgdom geſproken :

Dies is myn harte lozgebroken.

Ruffe.

4 'k Zal Sichem deelen / en het dal

Dan Sukkot / met veel heilgeſchal /

Afmeeeten. Gilead is myn /

Ook zal Manaffe myne zyn /

Met andze ſteeden / my beloofz :

Maar Eſraim zal van myn hoofz

De ſterkte zyn / myn ganſche leven :

Dooz Juda woerz de wet gegeven.

5 Maar Moab / als gebloekt van Godt /

Zal wezen tot een vat of pot

Om my te waſſchen / ganſch veracht /

Zoodat zyn naamen niet woerz gedacht.

Op Edom / Judaaz geſtelzoe /

Zal ik / tot ſmaadheit / myne ſchoe

7 Op dat uwe
bevinde be-
wijz woerden /
geeft heyl
[dooz] uwe
rechter handt /
ende verhoort
ons.8 Godt heeft
geſproken in
ſijn heyligh-
dom / [Dies] ſal
ick van zuege-
de opzwingen :
ick ſal Sichem
deelen / ende
het dal Succot
ſal ick afme-
eten.9 Gilead is
mijne : Ma-
naſſe is mijne
ende Eſſraim
is de ſterkte
mijnes hoofz :
Juda is mijn
wet-gebet.10 Moab is
mijn waſch-
pot : op Edom
ſal ick mijn
ſchoe werpen /
over Balſana
ſal ick jup-
pen.

Noch

Nach werpen / en met seefgezangen

In Palestina zyn ontfangen.

1. Wie sal my boeren in eene hante stad? Wie sal my lippen tot in Eoan?

6 Wie zal my boeren in een stad

Die hant is? wie geleidme op 'r padt

Naar Edoms landt en grenzen heen?

12. Zult gy het niet zyn / O Godt / die ons verhooren hadt / ende die mit uyt en toogt / O Godt / met onse heyl-tych-ten?

Zult gy 't niet doen / O Godt / alseen /

Die ons verhooren hadt / en niet /

Cor onzen smaat en zielverdziet /

Maer uittoogt met onse oozlogsmagten /

Die 's vpadts heften t' onderzagten?

13. Geeft gy ons hulpe uyt de benaent-tych-ten: want des menschen heyl is gheheyl.

7 Geef gy ons bystant in den nootd /

Als onze smaat en angst vergroot;

Want 's menschen heyl is ydelheit.

Uw gunste zy dan ons bereidt.

14. In Godt sullen wy kleine daden doen: ende hy sal ons weder-partijders vercreden.

Wp zullen / moedig en gerust

In Godt / ons licht en levenslust /

Wel kloekheit doen / naar onse beeden:

Wp zal des vpadts magt vercreden.

Psaln 109.

De Cix Psal. Stem Pf. 28.

1. Een psalm Davids / voer

Godt / dien ik altoos zal looven /

Der

Werf uw donderssem van boven.

Want zie / de mondt der goddeloozen /

En des bedrogs van 't schuim der boozen /

Zyn tegen my nu opgedaan:

Ik ben dooz hunne tong verraan.

2 Zy hebben my met hutsche woorden

Omringelt / die my 'r hart doozboozden /

En zonder oorzak my bestreden;

Ja / tegen alle recht en reden /

Dooz mine liefde my verplet;

Maar ik was altoos in 't gebedr.

3 Zy hebben / ofze in dolheit holden /

Wp gnaat booz zooveel goets vergolden!

En my / booz liefde / haat bewezen;

Hun wrok is hemelhoog gerezen.

Dies legge een wredaart hem aanbandt:

De Satan sta ter rechte handt.

4 Wanneer hy booz 't gerecht zal hoomen /

Zoo laet hem angstig zyn en schroomen /

Als schuldig in bedryf bevonden.

den Opper-sang-meester. O Godt mijn neg lofs / en 't wrocht niet.

2 Want de mondt des godtloosen / ende de mondt des bedrogs zyn tegen my open gedaen / sy hebben met my gesproken met een valsche tonge.

3 Ende met hatige woorden hebben sie my omringelt / ja sy hebben my bestreden sonder oorzake.

4 Dooz mine liefde stienste my tegen; maar ich was in 't gebedr. (steeds in) het gebedr.

5 Ende sy hebben my gnaet booz goet / geslept / ende haer booz mine liefde.

6 Stelt eenen godtloosen ober hem / ende de saraen sta aen sijn rechterhandt.

7 Als hy gericht wyrdt / soo ga hy schuldig uyt / ende sijn gebedt zy tot sonde.

Zyn

Zyn beiden strekken hem tot zonden.

Dat zyne dagen haast vergaan

Zyn opzicht neem een ander aan.

Zyn kinders' worden alle waezen /

Zyn wyf een weduwe ongeprezen.

Laat zyne kinders' rontom zwerben /

En hun behoefte en leefstocht derben ;

Dat zy gaan beedelen om broodt /

En zoeken 't in het waeste / nit noodr.

6 Zyn goetd' worde / om hem meer te plaas

gen / Dooz eenen schuldt'heer aangeslagen ;

De bzeemde kom zyn' arbesht rooden /

En zynen naam en luster dooben.

Dat geenes niensch weldadigheit

Soit ober hem zy uitgezeide.

I. Ruste.

7 Dat 's v'pandes' wzaak zyn zaat uitrooie /

En nageslachte gansch verstrooie.

Hun naam raake vder uit gedachte /

Zelf in het andere geslachte.

Dat

Dat zynre badzen schendig quaadr

By Godt gedacht worde in dien staar.

3 Het misdyf van zyn moeders' leven /

Wo'd' nooit vergeeten noch vergeeven.

Maar sta gedurig booz den Weere /

Opdat zyn tooven nimmer keere

Van hun : hy desg uit van der aard'

Al hun geheugen' zoo onwaardt.

9 Omdat hy geen weldadigheben

Gedaan heeft / maar het recht vervreeden /

En dozt / in gramichap gansch verholgen /

Zelf den elenigen verholgen /

Om dien te dooden / die / dooz smart

En leet / verslagen was om 't hart.

10 Dewyl hy zelf heeft / zonder schzooimen /

Den bloek bemint / zoo laat dien hooimen

Op hem : dewyl hy op geen zegen

Soit was belust / noch dien genegen /

Zoo blif hy zegenloos in 't leet /

En met den bloek rontom bekleedt :

Dat

14 De onge-
rechtigheit sij-
ner badren
worde gedacht
by den 12 C.
13 / ende de
sonde sijner
moeder en
wo'de niet
upgedragt.

15 Daise ge-
dureich booz
den 12 C.
13 / ende hy
roerje hare ge-
dachtenisse up
van der aerde.

16 Om dat hy
niet gedacht
en heeft wel-
dadigheyt te
doen / maar
heeft den elen-
igen ende den
noodlustigen
man verholgt
ende den ver-
slagenen van
herte / om
hem te doo-
den.

17 Dewyle hy
den bloek
heeft lief ge-
hadt / dat die
hem overho-
me ; ende gee-
nen lust gehad
en heeft toeb-
zegen / soo zy
die berre van
hem.

18 Ende hy zy
belleedt. was

11 Dat

8 Dat sijne
dagen wepnig
zyn : een ander
neem sijn
amyr.

9 Dat sijne
kinderen wees-
sen woorden /
ende sijn wyf
weduwe.

10 Ende dat
sijne kinders'
hier ende daer
omsterven /
ende beedelen /
ende [den
noodzucht] up
hare verwoeste
plaatsen soe-
ken.

11 Dat de
schuldt'heer
gensta al dat
hy heeft / ende
dat de bzeemde
sijnen arbesht
rooden.

12 Dat hy nie-
maant en heb-
be die welda-
digheyt [ober
hem] upstree-
ke / ende dat 'er
niet v'pand' zy /
die sijne wees-
sen genadich
sy.

13 Dat sijne
nageslachten
upgeroep
woorden : hacti
naine worde
upgedragt in
het ander ge-
slachte.

den bloeck/ als
mer sijn kleet/
ende dat die ga
tot in 'r bin-
nenste van
hem / als het
water / ende
als de olie in
sijne beendes-
ren

11 Dat die ga tot zyn ingewanden
Als water / en zyn lichaams banden /
Hy zy als oli in zyn beenen /

En als een kleedt / daar hy / by 'r wenen /
Zyn gansche lichaam mee bedekt /

En die hem tot een gozdel strekt.

12 Dat hy zich met den bloek omgogde /
En die het eigen werckloon worde

Van myn bestreders / van den Heere /

En die myn siele met ouere

Bekladden: maar gy / Heer / o Heer /
Hely my om uwen naam en eer.

13 Bewyl uw goedertierenheden
Zoo goet zyn / redt my naar uw reden.

Ik ben noodrustig en elendig /
Goh is myn hare doozwondt inwendig.

Ik ga gelyk een schaduw hecn /
En ben als in het stof verveen.

4 Ik word / in dit myn bange leben /

21 Waer op
Heere / maect
ret met my om
uwes naem
wille: bewyl
uwe goedertie-
renheyt goet
is / beclost my.

22 Want ich
ben elendig
ende noodrus-
tig / ende mijn
herte is in 'r
binnenste van
my doozwond-
det.

23 Ich na he-
nen gelych een
schaduw: /
wanneer ic
haer nepgh:

Gelyk een spynkhaan omgedeben /
Myn knien struikelen van vasten ;

'k Bezwole dooz de zwaare lasten ;
Myn lyf en leden zyn onzjet /

Vermagert / zondet groet en ver.

15 Noeh ben ik hun een smaet in d'oogen :
Ik wordt beschimp / gehoont / bespoogen;

Ik moet / als zy my zien / verhoopen /
Dat zy / in 'r schudden van hun koppen /

My bloeken; hely my / Heer myn Godt /
Verlos my uit dien smaet en spot.

16 Bedt my naar uw barmhertigheden /
Op dat zy zien / dooz 'r licht der reden /

Dat dir uw handt is ; en gy 't Heere /
Gedaan hebt tot uw' roem en eere.

Doch als zy bloeken / zegen gy /
En maak my uit hun handen vry.

17 Dat schaamte blooze op hunne haaken /
Als zy zich regen my opmaaken /

Doch dat zich uwe knecht verblibe.

ich wo: be ont-
gebenen als
een spynke-
haen.

24 Mine
knien stru-
kelen van vasten
ende mijn
bleef is ge-
mager / soo dat
'er geen ver-
aen en is.

25 Noeh ben
ich hen een
smaet ; als sy
my sien so
schudden sy
haer hoof.

26 Helyt my /
Heere /
myn Godt:
verloft my na
uwe goedertie-
renheyt.

27 Op dat sy
weten / dat dit
uwe handt is /
dat gy op het
ge-
darn hebt.

28 Laeste bloes-
hen / maar ze-
gent gy: laeste
haer opma-
ken / maar dat
sich verhaent
worden ; doch
dat sich uwe
knecht verblibe.

29 Laet mijne tegenstanders niet schande beklerot worden: ende datse met hare beschaamtheit sich dechlen / als met eenen mantel.

30 Ich sal den Heer met wijnen inonder seer loben ende in het midden van hem wesen / sal ik hem prijfen.

31 Want hy sal den nootdurigen eere rechterhandtsaen / om hem te verlossen van de gene die sine ziele verdoort deelen.

Psalm 110.

1 Een Psalm Davids. De Heer heeft tot mijnen Heere gesproken: Sitt tot mijner rechter handt / tot dat ich uwe vyanden gesel sal hebben tot een voet-bank uwer voeten.

2 De Heer sal den scepter uwer stercke senden op Zion / seggende / Heerscht in het midden uwer vyanden.

Laar hem / van wien ik weerstant lyde /

Mer schande en schaamte zyn bekleedt /

Als met een' mantel / in hun seet.

18 Ik zal den Heer van harte loben /

In 't midden van zyn tempelhaven /

En hem met mynen monde ppyzen.

Want hy zal dien zyn hulp bewyzen /

En reddem / die nootdurstig leeft /

Van dien / die hem veroorzeeft heeft.

De Ex Psalm.

De Heer heeft zelf tot mynen Heer gesproken / Set u niet eere aan myner rechte handt / Tot gy u aan uwer vyandts hebt gewroken / En ik hem u ten voetbans zette in 't lande.

2 De Heer zal ook den gonden scepter zenden Van uwe stercke uit Zion / dooz zyn hacht / En zeggen : heersch in 't midden van de benden Uwgs vyandts / tot zy 't onder zyn gebzagt.

3 uw

3 Uw volk zal zich gewillig by u toonen In heilige sieraadien op den dag Dan uwe hacht; dat gy met heil zult kroonen / Wanneer 't als daan valt onder uw gezagh.

4 De Heer heeft met een' dieren eedt geswooren / En 't zal hem niet berouwen / dir 's gewis; 'k heb eenwig u ten Priester uitverkoren / Maar d'ordering die Adelchizedehs is.

5 De Heer is aan uw rechte handt verheven / Idol majesteit / die eenwig zal bestaan: De koningen / die hem geen eere geeven / Zal hy in toorn / op zynen dag / verslaan.

6 Hy zal zich aan de Heidenen ook inzeeken / Bezaaiende rontom het ganse landt Mer spken: en dien slaan / die 't oorlogstrecken / Als Gy verhoofd / heeft tegen hem geplant.

3 U volck sal seer gemilligh zyn op den dag uwer heylhacht; in beglye sieraadien: uyt de harenieder des dageraets sal u de dauw uwer vroeght zyn.

4 De Heer heeft geswooren / ende het en sal hem niet berouwen / Gy zyt Priester in eenwigheit / na de ordeninge Adelchizedehs.

5 De Heere is een uwe rechterhandt: hy sal koningen verslaen ten dage sines toorns.

6 Hy sal recht doen onder de heydenen / hy sal 't vol doode lichamen maken: hy sal verslaen den genen die het woof is over een groot land.

7 Ja

7 Hy sal op den wech up de beekē dzingen; daerom sal hy het hoofsom hooge hēfen.

7 Ja hy zal uit de beekē schielph
 dzingen / Wanneer hy op den weg is
 in den streyt: Daerna zyn hoofdt vol
 hemelglans zal blinken / Als hy 't
 verheest / des vbandes magt ten spyt.

Psalms 111.

De Crj Psalm. Stern Ps. 24.

1 Haleh-jah Aleph. Ich sal den Heer loven van ganser herten: Beth in den rart ende vergaderinge der oprechten.

1 Et zal den Heer met mynen mondt
 loven uit des varren grondt;
 En hem in zyn vergaderingen
 dan zulken / wser oprechticheit
 dooz hun bedyff en handel pleit /
 Derheerselphen dooz myn zingen.

2 Simel. De wercken des Heeren zijn groot: Waters sp worden gesocht van alle die der lust in hebben.

2 Groot zyn de wercken van den Heer.
 Hun glans groeit aan in roem en eer
 By alle / die 'er lust in vinden.

3 He. Zijn doen is majestēstēp ende heerlijkheyt: Dan, ende sijne gerechtigheyt bestaet in der eeuwigheyt.

3 Zyn doen is groot in Majesteit /
 En blinkt van glans en heerlijkheit /
 Zyn rechte zal aan geen perk zich binden.

4 Sain. Hy heeft sinen wonderen een gedachtenisse

3 Hy / die booz Jahobs welliant waakt /
 heeft een gedachtenis gemaakt

Dan

gemacht: Ugh. de
 4 Van zyne groote wonderwerken.
 Godt is genadig / mildt en goet /
 Die zyne gunstgenooten voert;
 En eeuwig zyn verbondt zal stercken.

Dusse.

4 Aan zynen volke bleek de kracht
 Van zyne daaden / wydt gedacht /
 Toen hy 't der Heidenen landt liet erben.

De werken zynner handen zyn
 Al oordeel / waarheit / en geen schyn:
 Nooit zal zyn woordt getrouweit derven.

5 Zyn trou bestaet in eeuwigheit /
 Deloofs naar 't Goddelijk bescheit
 En waarheit. hy heeft heil gezonden

Aan zynen volke: zyn verbondt
 Is tot in eeuwigheit gegrondt:
 Zyn naam is vreeselph bebonden.

6 Godts naam is heilig en geducht.
 't Begin der wysheit is de vyzucht
 Van 's Heeren vzeze in alle daaden:

gemacht: Ugh. de
 4 Van zyne groote wonderwerken.
 Godt is genadig / mildt en goet /
 Die zyne gunstgenooten voert;
 En eeuwig zyn verbondt zal stercken.
 5 Zyn trou bestaet in eeuwigheit /
 Deloofs naar 't Goddelijk bescheit
 En waarheit. hy heeft heil gezonden
 Aan zynen volke: zyn verbondt
 Is tot in eeuwigheit gegrondt:
 Zyn naam is vreeselph bebonden.
 6 Godts naam is heilig en geducht.
 't Begin der wysheit is de vyzucht
 Van 's Heeren vzeze in alle daaden:
 Die

D

Die

DE GEF
 is het bequiel
 der wijsheyde:
 Schijn alle die
 se doen hebben
 niet verstant:
 Chau. Syn lof
 bestaat tot in
 der eeuwigheyt.

Die zyne wet doet heeft verstant.
 Zyn lof wordt eeuwig hoorgeplant.
 Zyn gunst zal onze ziel verzaaden.

Psalm 112.

De Ery Psalm.

1. Welck-Tab.
 Diep Adelge-
 lucksalig is de
 man die den
DE GEF
 heeft: Welck
 die grooten
 lust heeft in
 sijne geboden.
 2. Hemel. Sijn
 zaet sal getur-
 dig zyn op aer-
 den: Daleth.
 het geslacht
 der oprechten
 sal gezegent
 worden.
 3. De. In sijn
 huys sal bave
 ende rijkdom
 weeten: Wau.
 ende sijne ge-
 rechticheyt be-
 staet in eeu-
 wigheyt.
 4. Zain. Den
 oprechten gaet
 het licht op in
 de duysternis-
 se: Teth. hy is
 genadigh ende
 barmhertigh/
 ende rechtveer-
 digh.
 5. Ceth. Wel
 dien man die
 sich ontfleent/
 ende uitcleert:
 Ad. hy be-

O Hoe gelukkig is hy t'achten/
 Die 's Heeren vrees' houdt in gedachten/
 Met grooten lust in zyn geboden!
 Zyn zaadt/ beschut dooz angst en nooden/
 Zal zeer geweldig zyn op aarde/
 Gezegent en van groote waarde.
 2. Deel habe zal in 't huis des vromen/
 Met rijkdom oberbloedig komen.
 Zyn recht zal eeuwig staande blyven.
 't Licht zal de duysternis verdyven
 By die oprecht zyn. hy/ liefwaardig/
 Is goede/ barmhartig en rechtvaardig.
 3. Wel zulk een man/ die/ niet ontfarmen/
 Zyn goetd mist uitcleert aan den armen.
 Met recht besicht hy zyne zaaken.

Nooit zal hy in 't bederf geraaken.
 't Rechtvaardig volck blyft in gedachten
 By Godt en alle nageslachten.
 4. Hy zal geen quaadt geruchte vzezen:
 Zyn haer zal nooit bekommert wezen/
 Als vast betrouwende op den Heere:
 Die 't ondersteunt/ naar zyne leere.
 Dies vzeest hy niet/ tot dat Godts vzaake
 Op zyne weerparyen blaake.
 5. Hy/ als meesdydende en mildadig/
 Geeft den noordzytigen gestadig.
 Zyn vecht bestaat in eeuwigheden/
 Zyn naam en roem wordt nooit betreedden.
 Maar Godt zal zynen hoorn verhoogen
 In eere/ als 't licht in 's hemels boogen.
 6. De goddeloose zal 't aanschouwen/
 In rooznigheit zyn haat ontbouwen:
 Ook zal hy kwarsen met zyn tanden
 Zyn harre zal van woede vzanden/
 En smelken/ in vergeessehe wenschen/
 Dan

schilt sine sa-
 ken niet recht.
 6. Caph. Scher-
 tich hy en sat
 in der eeuwig-
 heyt niet wan-
 kelen: Lamed.
 de rechtveerdi-
 ge sal in eeu-
 wigge gedach-
 tennisse zyn.
 7. Mem. Hy en
 sal van geen
 quaet geruchte
 vzeesen: Nun.
 sijn herte is
 vast/ betrou-
 wende op den
 Heere.
 8. Samech.
 Sijn herte niet
 ondersteunt
 zijnde/ en sat
 niet vzeesen:
 Wau. tot dat hy
 op sijne we-
 derparyen ste.
 9. De. Hy stropt
 tyn/ hy geert
 den noordzy-
 tigen: Tade.
 sijne gerechtich-
 heyt bestaat in
 eeuwigheyt:
 Hoph. sijn
 hoorn sal ver-
 hooght worden
 in eere.
 10. Keth. De
 goddeloose sal
 het sien/ ende
 hy sal hem ver-
 rooznen:
 Schin. hy sal
 niet sijne tan-
 den breken/
 ende smelken.
 Chau. De
 wensch der
 goddelosen sal
 vveegaen.

Dan Godt verlaaten en van menſchen.

De Crifj Pfalm.

Pfalms 113.

1 Halein-Hab.
Loof op
knechten des
H. G. G. G.
looft den name
des H. G. G.
H. G. G.

2 De name des
H. G. G. G.
39 geprezen
van nu aen tot
in der eeuwig-
heyt.

3 Van den op-
gangh der ſon-
ne af tot haren
nedergang / 39
de name des
H. G. G. G.
geloof.

4 De H. G. G.
H. G. G. is hooge
boven alle
huydenen / bo-
ven de hemelen
is ſijne heer-
lickheyt.

5 Wie is ge-
lyck de H. G. G.
H. G. G. onſe
Godt! die ſeer
hooge woont /

6 Die ſeer lee-
ge ſier; in den
hemel ende op
der aerde.

Glorie Heeren knechten / looft den Heer /
Looft zynen naam / en geeft hem eer.

De naam des Heeren 39 geprezen /

Van nu tot in der eeuwigheit /

Zyn goedheit 39 alom verberdt:

Elk prijze Godt / het Opperwezen.

2 Van daar de Zon in 't Ooften ſtraalt /

Cot daarze in 't Weſten nederdaalt /

Verheffe men den naam des Heeren.

De Heer is groot / beſtuurt met glaas /

Verheerlykt boven 's hemels trans /

En 't heidendom / dat hem moet eeren.

3 Wie is toch onzen Godt gelyk /

Den Heer / die eeuwig in zyn ryk

En 't hooge woont / 300 groot in kragtchen?

Die in des hemels hoog gebedt /

En laag op aarde 't alles ziet:

Daar niemant by gelyk is 't achtchen;

4 Godt!

4 Godt / die den ſlechten uit het ſtof

Verhoogt / tot zynen roem en lof /

Hem die noodzuftig is met eere

Bekleedt en opheft uit den dach /

Zoodat hy / geernes dings gebrek /

Zelf by de Dozſten zit als heere;

5 De Heer / dooz wien het alles leeft /

Hy die d'onbzichtbaare erden geeft /

En met een huisgezin doet woonen

Van kinderen / en verder kzoof /

Als blyde moeder wel getrooft /

Dat Godt haar komt met zegen kzoonen.

De Crifj Pfalm.

Toen Iſrael Egyptens ſlaverny

Verſet / en 't huys van Jakob uit;

toog / by Dan 't volk vzeemt van

zyn taale; Werdt Juda tot Godts eer

en heiligdom / En Iſtael zyn heer

ſchappyt alom; Schydyt van

leet en quaal.

D 3

7 Die den ge-
ringen up
den ſtof op-
richt / [ende]
den noodzu-
ftigen up den
dach verhoogt:

8 Om te doen
ſtreken by de
Dyinen / by de
Dyinen ſyns
volchs.

9 Die de on-
bzichtbare
doet woonen
met een huy-
gezin eens bly-
de moeder van
kinderen. H.
lelu-Hab.

Pfalms 114.

1 Doe Iſrael
upr Egypten
toog: 't huyſ
Jacobs van
een volk dat
een vzeemde
tale hadde:

2 Soo werdt
Juda tot ſyn
geplighdom:
Iſrael ſijne
volkomene
heerſchappyt.

2 De

3 De zee faght
het / ende
vloodt; de Jor-
dane heerde
achterwaert.

4 De bergen
fprongen als
rammen; de
heubelen als
lammeren.

5 Wat was u
op zee / dat op
vloodt? op
Jordane / dat
op achter-
waerts keer-
det?

6 Op bergen /
dat op op-
fprongt als
rammen; op
heubelen als
lammeren?

7 Beeft op
aerde vooz het
aengefichte
des Heeren;
vooz het aen-
gefichte van
den Godt Ja-
cobs.

8 Die den
roozfteen ber-
andere in een
n water-
bloet; den heu-
fteen in eene

2 De zee zag 't aan / en vloodt te
rug / verbaast Wan 't wonderwerk /
verricht met zulk een' haast / Ook de

Jordaan in 't ftoomen / De bergen
en de heubels fprongen op Als ram-

men / met hun' hooggebulken top /
En lammen aan de zoomen.

3 Wat was u roch / op zee / dat op
vloodt? En op / Jordaan / dat op
te rugge fchoot? Op bergen datge als

rammen Opfprongt / gelikh de
heubelen / zoo ras Als lammeren

in 't nieuwe klavergras / Dooz 't
oog van Israels fiammen?

4 Beeft / aarde / beeft vooz 's Heeren
aangezicht / Als hy verfchyn / be-
ftraut met glanzig licht / Dooz Ja-
cobs Godt / vol eere. Ofe zelf de

rooz berandert in een' bloet / Den
heifteen in een bron tot aan den voet.

Beeft /

Beeft / aarde / vooz den Heere.

water-fontey-
ne.

De Ery Pfalm.

Psalm 115.

Geeft ons niet / maar geeft uren
naame d'eer / Om uwe goedertie-
renheit / o Heer / En waarheit / hoog

gerezen. Daarom zou 't inoode af-
gobifch heidens rot Trots zeggen:

waar is Israels Heer en Godt /
Dat wy hem zoudn byezen?

2 Godt / onze Godt / woont in des
hemels hoog / Al wat hy wil verricht
hy van omhoog / En heerscht in alle

landen. O afgoden van de heidnen
zyn gout / En zilver / daar hun
hart zich op vertrouwt / Het werk

van 's menschen handen.

3 Zy hebben wel een' mond / maar
fpreken niet; En oogen / maar die
zien niet 't geen gefchiedt; Als flichts
dooz kunst gehouden. Hun ooren zyn

deft /

4 Haerliedee
afgoden zyn
silver ende
gout / het werk
van 's men-
fchen handen:

5 Zy hebben
eene mond /
maar en fpre-
ken niet; Zy
hebben oogen /
maar en zien
niet.

6 Ooren heb-
ben zy / maar

deft /

1 Niet ons /
Geeft ons /
niet ons; maar
uwen name
geeft eere / om
uwer goedertie-
renheit / om
uwer waer-
heit wille.

2 Daarom
foudn de Hey-
denen seggen /
Waar is nu
haren Godt?

3 Onse Godt
is doch in den
hemel / hy doet
al wat hem be-
baeght.

4 Haerliedee
afgoden zyn
silver ende
gout / het werk
van 's men-
fchen handen:

5 Zy hebben
eene mond /
maar en fpre-
ken niet; Zy
hebben oogen /
maar en zien
niet.

6 Ooren heb-
ben zy / maar

deft /

deft /

deft /

deft /

deft /

deft /

en hooren niet;
Op hebben een
neuse/ maar sp
en riecken
niet:

7 Ware han-
den hebben
sp/] maar en
rasten niet: ha-
re voeten/ maar
en gaen niet;
sp en geben
geen gelupdr
door hare siele.
8 Dat diese
malen hen ge-
lijck worden;
[ende] al wie
op haer vers-
trouwt.

9 Israel/ ver-
trouwt op op
den Heer/ die
hy is hare hul-
pe/ ende haeren
schilt.

10 Gy huyf
Kärongs ver-
trouwt op den
Heer/ die
hy is hare hulpe/
ende haeren
schilt.

11 Gslieden
die den Heer
breeft/
vertrouwt op
den Heer/ die
hy is hare hul-
pe/ ende haeren
schilt.

gestoet door 'r geluid; Hun neuse
richt noch bloem noch geuefs kzuidr/
Hoe bloefende in 'r beschouwen.

4 Zp hebben ook wel handen aan het
sp/] Maar rasten niet: hun voeten/
doot en spf/ Gaan niet van hunne
sieede. Zp geueen uit hun keele raal
noch biph. Dies wozden hunne makers
hun gelyk/ En al hun dienaars mede.

Musfe.

5 Maar/ Israel/ vertrou op op den
Heer. Hy is zyn hulpe en schilt/
dat hem niets deer/ Ten allen tyt
behouden. Kärongs huis/ vertrou op
ook op Godt/ Hy is zyn hulpe/ en
schilt/ en levenslot/ Vertrou in
zyn behouden.

6 Gslieden die den Heere breeft/ be-
trouwt Ook op den Heer/ hy waakt
hoor uw behoudt/ En is uw schilt

en

en hulpe. De Heer heeft in zyn
gunst aan ons gedacht/ Zyn zegen
woorde op Israels huis gebzagt/ Dat
het geen quaadr bestulpe.

7 Zyn zegening koomt op Kärongs
huis. Zyn zegen vloerit als uit een
byon of huis/ Dat hy nooit moge
minzzen/ Op alle die hem bzeesen/
groot en lilcen. De Heer scozte ook
zyn' zegen uit bencen/ Op u en
uwe kindzen.

8 Gslieden zyt den Heer/ die 't alles
schrey/ Die 's hemels boog en
d'aarde in wesen riep/ Bezegent t'al-
len tyden. De hemel is des Heeren
in 't geheel: Maar d'aarde gaf hy 't
menschdom tot zyn deel/ Om 't
hoor hem in te wyden.

9 De dooden/ die/ Van alle menschen
af/ Gedaakt zyn in de stilte/ en in het
graf/

12 De Heer
siec is onser
gedachtigh ge-
breeft/ hy sal
zegenen/ hy sal
het huyf Kär-
ongs zegenen/
hy sal 't huyf
Kärongs zegen-
nen.

13 Hy sal ze-
genen die den
Heer bzeesen/
de klepne met de
groot.

14 De Heer
sal [den
zegen] ober u
lieden ver-
merderen/
ober u-lieden/
ende ober uwe
kinderen.

15 Gslieden
syt den Heer/ die
gezeget/
die den hemel
ende de aerde
gemaakt heeft.

16 Mengaende
den hemel/ de
hemel is des
Heer/ inder de aerde
heeft hy der
menschen kin-
deren geueen.

17 De doode
en sulen den
Heer niet
prijzen/ nochse

S 5

graf/

die in de stilte
neder gedacht
zyn.

18 Maar wy
sullen den
HEER lo-
ven van nu
aan tot in der
eeuwigheit.
Halelu-Jah.

Psalm 116.

1 Ik hebbe
lief / want de
HEER
hoort mijne
steeuwe / mijne
smechtungen.

2 Want hy
necht mijne
oore tot my;
dies ich [heim]
in mijne dagen
sal aenroepen.

3 De banden
des doods had-
den my ont-
vangen; ende
de angsten der
helle hadden
my getroffen /
ich vande be-
naemtheit en-
de doot / sennisse.

4 Maar ich
riep den name
des HEER
in mijn
noodden: /
[roegende:]
Och HEER
in S. bezocht
mijne ziel.

5 De HEER
is gena-

graf / Zyn ver van Godt te yppen.
Maar wy / zyn volck / wy zullen nu
hoortaan / En eeuwighk booz
's Heeren aanschyn staan / En steeds
hem eer bezynen.

De Crvs Psalm. Stem Ps. 74.

1 Ik hebbe lief / want Godt hoort
mijne stem / De Heer let op myn
smechtungen en weenen; Hy wil my
steeds een gunstig oore leenen: Dies
is myn beede in allen nootd tot hem.

2 Ik was omringt met banden van
de dootd / De helangst had myn ziele
diep getroffen; Benaughtheit deed
my schier ter aarde ploffen: Myn
dooftens werd dagelysch vergroot.

3 Maar 'k riep Godts naam in myne
noodden aan: Ik zeide: och Heer /
kom myne ziel bezypden! De Heer is
goedt / genadig t' allen tyden / Mecht-
vaardig;

vaardig; met ontfeming aangedaan.

4 De Heer bewaart d'eenvoudigen
met kragt. 'k Was uitgeteert / doch
hy heeft my geneezen. Keer tot uw
rust / myn ziel / wil stille wezen / Want
Godt heeft in zyn gunst aan u gedacht.

5 Want gy / o Heer / hebt myne ziel
geredt Van dootdsgewelt; myn oog-
ken van traanen. Gy quaamt den weg
vooz myne voeten haanen. 'k Zal dan
vooz u steeds wandelen naar uw wet.

Anste.

6 'k Zal wandelen vooz 's Heeren aen-
gezicht. Ik heb geloof / dies spak ik
in vrouwen. Ik werd verdrukt; roen
zeide ik in 't beschouwen Des volcks /
berhaast; elk niet dan leugens dieht.

7 Wat zal ik toch vergelden aan den
Heer / Dooz zyne gunst / zyn liefde en he-
melschatten? Den beker des verlossing

dig ende rechte-
breddig; ende
onse Godt is
ontfermend.

6 De HEER
belaert
de eenvoudige;
ich was uit-
geteert, doch hy
heeft my ver-
lost.

7 Mijne ziele/
keert weder tot
uwe ruste /
want de
HEER
heeft aen u wel
gedacht?

8 Want gy
HEER
hebt mijne zie-
le geredt van
de dootd/mijne
oogen van tra-
nen / mijnen
voet van aen-
stoot.

9 Ich sal wan-
delen vooz 't
aengesichte
des HEER
in den
lande der le-
vendigen.

10 Ich hebbe
geloof / daer-
om spak ik.
Ich ben seer
bedrukt ge-
weest.

11 Ich stude
in mijn haer-
ten Alle mens-
schen zyn leu-
genars.

12 Wat sal ick
den HEER
vergeliden

[b]oort alle sijne
ne beloaden
aen my [be-
welen?]

13 Ich sal den
beher der ver-
lossingen op-
riemen / ende
den name des
[G]e[he]l[igen]
aanroepen.

14 Mijne ge-
loften sal ich
den [G]e[he]l[igen]
betalen / nu in
de regenwoor-
digheyt van al
sijn volk.

15 Kostelich is
in de oogen des
[G]e[he]l[igen]
de doot sijner
gunstgenoo-
ren.

16 Och [G]e[he]l[igen]
[G]e[he]l[igen] / seherlich
keh van uw
knecht / ich ben
uw knecht /
een soone uwer
dienstmaecht /
op hebt mijne
handen los ge-
maect.

17 Ich sal u
offeren een of-
ferhande van
dankzegginge /
ende den name
des [G]e[he]l[igen]
in [G]e[he]l[igen] aan-
roepen.

18 Ich sal mij-
ne geloften den
[G]e[he]l[igen] be-
talen / nu in de
regenwoordig-
heyt van al
sijn volk.

19 In de droog-
hoven des
harps des

zal ik batten / En 's Heeren naam

aanroepen tot zyn eer.

8 'k Zal myn gelofte / oofte aan den

Heer gedaan / Getrouwelyk by al zyn
volk betaelen. Godts gunstgenoot mag

schoon ten grave daalen / Doch zyne
doodt ziet hy als hostelich aan.

9 Och / Heer / ik ben hoopzeker uwe

knecht / Ik ben uw knecht / een zoon

van u verkoren / Wie uwe maagdt tot

uwen dienst gekoren: Myn handen
hebtge ontlost / hoe vast gelegd.

10 'k Zal u / o Godt / dankoffren met

myn haer / En uwen naam aanroepen /

Ja aanbidden / Ik zal ook myn

geloften in het midden van 's Hee-

ren volk betaelen / by van smart.

11 'k Zal by Godts volk verbeiden

's Heeren lof / Zyn deugden in zyn

ruime tempelhoven: In 't midden van

Jeruzalem hem looden / Dewyl hy

my in gunst geest zingensstof.

De Crbly Psalm. Stem Pf. 127.

Lof Godt den Heere al 't Heidenom /
Byst hem by volken van rantom ;

Want zyne goedertierenheit
Heeft hy nu over ons verspreidt /

En 's Heeren trou en waarheit is

tot in der eeuwigheit gewis.

De Crbly Psalm. Stem Pf. 66.

Lofst onzen Godt / het Opperwezen /
Wiens liefde en goedertierenheit /

Zelf haben 's hemels boog gerezen /
Zich tot in de eeuwigheit verspreidt.

Dat Israel / 't volk zpuer erde /

Zeg dat zyn goedheit steeds bestaat ;

Opdat hy 's Heeren heil verwerbe /
Die zich op zyne gunst verlaat.

2 't Huis van Aäron / uitverkoren

ter priesterlyke waardigheit / Laat

heeren :
in het midden
van / O Je-
ruzalem. Ha-
lelu-Jah.

Psalms 117.

1 Looft den
[G]e[he]l[igen] alle
Heidenen /
want hem alle
kruen.

2 Want sijne
goedertieren-
heit is gewel-
digh over ons /
ende de waar-
heit des
[G]e[he]l[igen]
is in der ewig-
wigheit. Ha-
lelu-Jah.

Psalms 118.

1 Looft den
[G]e[he]l[igen]
want hy is
goet: want sij-
ne goedertie-
renheit is in
der ewig-
wigheit.

2 Dat Israel
nu segge / dat
sijne goedertie-
renheit in
der ewig-
wigheit is.

3 Met huyg
Aärons segge
nu / dat sijne
goedertieren-

hept in der
eewighheyt is.

Laat mi h'z schel zyn stemme hooren /
Dat 's Heeren goedheit zy verbeide
In aller eeuwen eewigheden.

4 Dat de gene
die den H'CE
h'CE vreesen /
mit seggen / dat
sijne goedertie-
renheyt in der
eewighheyt is.

Zy / die hem vreesen / zeggen : Heer /
Wij gunst word' nimmer afgesneden
Dan 't volk geschapen t' uwer eer.

5 Wie de be-
nauwichheyt
hebbe ich den
H'CE in E
aengerroepen /
de H'CE
heeft my ver-
hoort / (stellen-
de my) in de
ruimte.

Ik wozy voor Godt myn klagen neder /
Coen ik in doodts benaautheit zat ;
De Heer verlosse my ook weder /
En stelde my op 's levens padt /
Ik werdt verhoort / 'k moagt adem scheppen /

6 De H'CE
h'CE is by my /
ich en sal niet
vreesen / wat
sal my een
mensche doen ?

De Heer is by my / naar myn' wensch :
Dies vreesse ik hen niet die zich reppen
Tot myn bederf / noch eensig mensch.

A. Ruste.

7 De H'CE
h'CE is by my
onder de gene
die my behopen :
dacroen sal ich
[mijnen lust]
sien aen de ge-
ne die my ha-
sen.

4 De Heer is by my met zyn hulpe /
Tot myne veilicheit en rust /
Opdat het quaadt my niet besulpe ;
Dies zal ik eenmaal mynen lust
Noch zien aan alle myne haters.

Men

Men neemt veel beter tot den Heer
Zyn' toelucht / dan tot Godrverlaters /
Schoon 't Driessen zyn van magt en eer.

5 De heidens quamen my omringen /
Dol woede en heete gesinnighelt /
Om my de kroon en 't rijk t'ontwringen /

Doch ik vertoon dit hefsch beleid /
In 's Heeren naam / en byak hun hzachten.

Ik was omringelt / doorsch en naar /
Dooz heele heidense geslachten /
Maar Godt hooly my uit dit gebaar.

6 Zy hadden my omringt als open /
Doch zy zyn als een doornebier
Gebluscht. 'k weerhiel al myn partpen /
In 's Heeren naam / hoe stout en fier.

Gy / vpaandt / had my hart geksooten
Tot vallens roe / maar Godt den Heer
Vest zulh een smaar en hoon verdooten /
En my geholpen t'zyner eer.

7 De Heer is myn gejuich en stercke /

8 't Ge' becer
tot den H'CE
h'CE toelucht
te nemen / dan
op den mensche
te vertrouwen.
9 't Is beter
tot den H'CE
h'CE toelucht
te nemen / dan
op Driessen te
vertrouwen.
10 Alle H'ep-
denen hadden
my omringht /
't is in den na-
me des H'CE
h'CE dat ikse
verhoorten
hebbe.

11 Zy hadden
my omringht /
ja sy hadden
my omringht /
't is in den na-
me des H'CE
h'CE dat ikse
verhoorten
hebbe.

12 Zy hadden
my omringht
als bjen : sy
zijn uitge-
bluscht als een
doornen vyer /
het is in den
name des
H'CE h'CE
dat ikse ver-
hoorten hebbe.

14 Gy hadt
my seer hart
geksooten / tot
vallens roe ;
maer de
H'CE h'CE
heeft my gejol-
pen.

14 De H'CE
h'CE is myn
Want

24 Dit is de
dagh dien de
Heere ge-
maecht heeft
laet ons op
den selven ons
berouwen en
de verlijde
zyn.

12 Dit is de dag zelf dooz den Heere
Dooz 's Heeren almagt van omhoog.
Gemaecht / tot onzer aller vreugd;
Dat elk met blydschap dien vereere /
Elk zy op dezen dag verheugt.

25 Och Heere
Heere / geest nu
heyl: Och
Heere /
geest nu booz-
spoet.

Uw heyl / o Heer / hoome ons beschynen /
Och Heer / deel ons nu boozspoet mee.
Laat 's vyandts list en magt verblyuen /
Beschenk nu volck met liefde en vree.

26 Gezegent
zy hy die dact
komt in den
name des
Heeren /
hy zegenen u-
liden ypt het
hups des
Heeren.

13 Hy / die komt in den naam des Heeren /
Zy nu gezegent eeuwiglyk.
Wp zegnen u / naar uw begeeren /
Uit 's Heeren huis / zoo zegenryk.

27 De Heere
Heere is Godt /
die ons licht
gegeuen heeft:
Binde het
feest- [offer]
met touwen
tot aen de
hoozen des
altaers.

De Heer is Godt / zyn licht en sraalen
Vereert hy ons: bindt offervee
Aan d'altaerhoornen / zonder dzaalen /
Opdatmen 't slagte op d'offersteet.

28 Gy zyt
mijn Godt /
daerom sal ich
u loven: O
mijn Godt / ich
sal u verho-
uen.

14 Gy zyt myn Godt / ik zal u dan pypzen /
Ik zal u looden / o myn Godt:
Uw roem zal aan de wolcken ryzen /

Op 't feest / gebiert naar uw gebodt.
Looft onzen Heer / want zyn genade /
En goedheit duurt eeuwe in eeuwe uit:
Opdat hy ons met heyl verzaade /
In eeuwigheit / naar zyn besluit.

29 Loof den
Heere /
want hy is
goed: want sy-
ne goederie-
rengeyt is in
der eeuwig-
heyt.

De Cyx Psalm. I. ALEPH.

Psalm 119.
ALEPH.

Geluklyk zynze en zalig die oprecht
Dan wandel zyn / en die de wet des
Heeren verrachten: zy die met het
hart geheert Aan Godt: hem naar zyn
hemelwetten eeren: Welzalig zynze in
waarheit die in 't hart hem zoeken /
en in 't heiligdom verkeeren.

1 Welgeluck-
salig zyn die
oprechte van
wandel / die in
de wet des
Heeren
gaen.

2 Welgeluck-
salig zynze / die
sijne getuy-
nissen onder-
houden: [die]
hem dan ganc-
seker herte soe-
ken:

3 Ook zy die al wat 's Heeren hoog-
heit tart Verfoeien / en geen onrecht
nummer werken: Maar wandelen / met
lust en sonder snaer / In zynen weg.
Gy quaamt ons / Heer / beperken tot
uw bevel / opdat het wierdt betracht /

3 Ook geen
onrecht en
werken:
[maer] wan-
delen in sijne
wegen.

4 [Heere]
gy hebt gebod-
den / dat men
uwe bevelen

freer bewaren
sal.

5 Och dat mijn
ne wegen ge-
richte worden
om uw in-
feringen te be-
waren!

6 Dan en sou-
de ich niet be-
schaemt woz-
den / wanneer
ich merken
soude op alle
uwe geboden.

7 Ich sal u lo-
den in oprich-
tigheyt des
heren / als ich
de rechten u-
wer gerechtic-
heyt geleert sal
hebben.

8 Ich sal in uwe
insettingen be-
waren / en ver-
laet my niet al
te seer.

BETH.

9 Waer mede
sal de jon-
gingh sijn wadt
supber worden
als hy [dat]
houde na u
woozdr.

En trou bewaert / om onse ziel te sterken.

3 Och dat myn weg gerecht wierdt dag
en nacht / Grootmaggig Heer / om heil-

sig uwe wetten te houden / dan was
ik eerst wel bedacht. Dan was ik byp

van schaamte en dusse smetten / Wan-
neer ik naan zou merken op uw woongt /

En myn gemoedt op uw geboden zetten.

4 'k Zal u oprecht dan looben als 't be-
hoort / Met al myn hart / wanneer ik

uwe rechten geleert heb ; om / ter
deugden aangespoort / Het onrecht en

de hoosheit te beverchten. 'k Zal uwe
wet bewaaren / af verlaat my niet te

zeer : my / een van uwe knechten.

II. Beth.

I De zal hy die in 't bype leven

staat / In d'eerste jeugt / zyn paden rein
bemaaren? Als hy uw woongt en wet-

ten gade slaat / De deugt betracht / in
zyn

zync frisse jaaren. Ik zoek u / Heer /
met myn geheel gemoedt / Seef dat
ik uw geboden nooit laat vaaren.

6 Uw redenen hebbe ik in 't hart ge-
voedt / Opdat ik nooit uw wetten zou

verbzeeken / Uw hemelwet / zoo heilig /
wys en goedt / Dooz misbedzpf of

aberechtiche strecken. Gy zyt / o Heer /
gezegent en vereert / Leer my uw

wet en dan uw rechten spreken.

7 Ik / dooz het hier van pber gesch-
berteert / Hebbe al het recht bertelt

met myne lippen Dan uwen monde / en
aan uw volk geleert. Meer byzophheit

zal uit myn harte glippen In uwen
weg / dan of ik al 't bezic Dan schat-

ten kzeeg / die ligtelyk ontslippen.

8 'k Hebbe uw bevel my steedtz gestelt
ten mist / Opdat ik 't zou gedurig over-

denken : 'k Zal letten op uw paden ;

10 Ich sochte
u met mijn ge-
heel herte / en
laet my dan
uw geboden
niet afswalen.

11 Ich hebbe
uwe reden in
mijn herte ver-
buzen : op dat
ich tegen u niet
sondigen en
soude.

12 Heer /
op zyn geze-
gent / leert my
uwe instellin-
gen.

13 Ich hebbe
met mijne lip-
pen bertelt al-
le de rechten
uweg mondiz.

14 Ich ben
byzolicher in
den weg uwer
getuygenissen /
als over allen
rychdom.

15 Ich sal uwe
beveelen over-
denken / ende
op uwe paden
letten.

en/

en/ verhit Dooz hemelwier/ my naar
uw paden zwenken. 'k Stiel myn ver-
maak alleen in uwe wet/ En zal myn
ziel uit deeze heilbron zwenken.

III. Gmel.

16 Ick sal my
selven vernaa-
ken in uwe in-
settingen; u
woozdt en sal
ich niet verge-
ten.

GIMEL.

17 Doet wel
by uwen
knecht / (dat
ick leve/ ende u
woozdt be-
waare.

18 Ontdeekt
mijne oogen/
dat ick aen-
schouwde de
wonderen van
uwe wet.

19 Ick ben
een vreemde-
lingh op de
aerde / en ber-
bergt uwe ge-
hoben dooz my
niet.

20 Mijne zie-
le is verbzolen
van wegen der
verlangen na
uwe oozdeelen
tot aller tijt.

21 Ghescheldt de
vervloekte

De uwen knecht toch wel/ naar zyn
gebedt: Odat hy leve en scheidt uw
woozdt bewaare / Dewyl hy op uw
waarheit is gezet. Dat uwe glans myn
duister oog verklaare / En uwe wet/
met wonderen verbult / In haare
kzacht zich aan my openbaare.

10 Ik/ die hier zoek te leeden buiten
schuld/ Ben slechts gelikh een vreem-
deling op aarde. 'k Hoop datge uw wet/
Heer/ niet verbergen zult Dooz myne ziel/
die nu als in omwaarde verbzolen zit/
omdat zy t'allen tyt Daar 't oozdeel
haakt / dat gy lankmoedig spaarde.

11 Gy scheldt hen/ die/ verbloekt wol
haat

haat en opdt/ Vobaardig zyn/ en van
uw wetten dwaalen; Die hummen kzuin
verheffen u ten oopt. Laat nimmer
hoon noch smaadheit op my daalen/
Want ik hebbe uw getuigenis en woozdt
Gezocht / om daar het leven uit te haalen.

12 Wanneer men zelfs de Dooften heeft
gehoozt In hummen stoel een' boozen
raadtflag smeden/ Hoe myne rust ge-
kzenkt wierdt en gestoozt / Heeft uwe
knecht uw wet in al haar leden Be-
tracht; ook is uw woozdt's getuigenis
Myn blydschap / en de leidster myner zeden.

IV. Daeth.

13 Mijne ziele
kleeft / nu ik uw gunste
mij / Aan d'aarde en 't stof / kom my
toch lebend maaken / Heer / naar uw
woozdt; dan is myn staat gewis. Ik
hebbe aan u ondvouten al myn zaa-
ken / En gy hebt my verhoozt van
uwen

hoohaerbige/
die van uwe
geboden af
dwaalen.

21 Wentelt
van my ver-
smaetheyt en-
de verachtin-
ge / want ick
hebbe uwe ge-
ruppenissen
onderhouden.

23 [Als] selve
de Dooften sit-
tende regens
my gesproten
hebben: heeft
uw knecht
uwe inseten
gen betracht.

24 Ook zyn
uwe getuge-
nissen mijne
vernaaken/
[ende] mijne
raetslieden.
DALETH.

25 Mijne ziele
kleeft aan der
stof; maecht
my lebendig
na u woozdt.

26 Ick hebbe
[u] mijne wes-
gen vertelt: en-
de gy hebt my
verhoost / leert
my uwe inset-
ningen.

uwen troon / Leer my uw wet /
en naar uw licht te haaken.

27 Geest my den weg uwer bevelen te verstaan / op dat ich uwe wonderen be-
trachte.

14 Behoedt my / Heer / hoor allen smaet en hoort. Leer my den weg verstaan

van uw bevelen / Opdat ik uwe won-
deren / zoo schoon / Zoo luisteryk /
aan andren mee mag deelen. Myn

28 Mijne ziele dzuiptr wech van treurig-
heyt: recht my op na u woort.

ziel / o Heer / dzuiptr wech van trou-
wicheit / Recht / naar uw woort /
my op / en kom haar heelen.

29 Wendt van my den wech der valscheit / ende verleent my genadelich uw wer.

15 Wendt van my af de valscheit in be-
lest / Om naar uw wet te wandlen en te leeden. Ik heb den weg der waar-
heit met besehet Verhoren / en 't geen

30 Ich hebbe verhooren den weg der waar-
heit / mine rech-
ten hebbe ich my hoorge-
stelt.

gy hebt hoorgescheyden: Uw rechten /
die gy / Heer / hebt ingezet / Myn hoor-
gestelt / om naar de dengt te streeven.

41 Ich kleve bast aen uwe getuigenissen: O Heere / en behoedt my niet.

16 Ich kleve aen uw getuigenis en wet: O Heere / laat geen schaante my bedekken; Dat myn gemoede altoos

op onbesmet. Als gy myn hart zult tot uw blyse werken / Sal ik den weg van uw geboden / Heer / Verreem / en my naar uw bevelen strekken.

32 Ich sal den wech uwer ge-
boden loopen / als gy myn here verhoert: dat salt heb-
ben.

D. De.

H. E.

17 Esraal myn harte in uwe waar-
heitsleer / Dan zal ik al uw rechten trou-
wewaaren / Een einde toe / en leeden

33 Heere / leert my den wech uwer in-
seningen / ende ich sal hem houden ten eynde toe.

't uwer eer. Kom my 't verstant van uw wet verklaaren / Zoo zal ik haar ook houden met myn hart / En alle hacht / ten eynde myner jaaren.

34 Geest my 't verstant / ende ich sal uwe wet houden / ja ich salte onder-
houden met ganclicher hee-
re.

18 Dat ik / onthefst van allen druk en smart / Coch wandele op het padt van uw geboden; Want dat 's myn lust;

35 Doet my treden op het padt uwer ge-
boden: want daer inne heb-
ich lust.

dan leede ik onderwart. Heig / o myn Godt / myn hulp in alle nooden / Myn harte tot uw woort en uw bebel / Om in my 't zaat van gericghheit te dooden.

36 Beeght mijn here tot uwe getuige-
nissen / ende niet tot gericgh-
heyt.

19 Wendt myn gezicht ook af / om mijn

36 Wendt mijn ne oogen af

dat' geen
poeljeft en
fien; maect
my levendig
dooz uw' we-
gen.

38 Beschijft
uwe toefeg-
ginge aen u/
wen knecht /
die uwe b'eeft
toegebaen is.

39 Wendt mij-
ne fmaecthejt
af die ick b'ee-
fe: want uwe
rechten zijn
goet.

40 Siet / ick
hebbe een be-
geerte tot uwe
bebeelen /
maect my le-
vendigh dooz
uwe gerechtich-
hejt.

V A U.

41 Ende dat
my uwe goe-
dertierenheden
overkomen: O
Heer / na uwe
toefegginge.

42 Op dat ick
ruftien fnaeder
wat hebbe te
antwoorden /

meer snel. Maar quaadt te zien en uw'
reidliche pbelgheden. Maak my / O Heer /
naar uw' alwys beftel / Doch levendig /
in alle goede zeden. Beheftig uw'
belofte aan wnen knecht / Die uwe
b'eeft is toegedaen / naar reden.
20 Wendt ook / O Heer / als gy hebt
toegezegt / Myn fmaadhejt af / waar
dooz myn hart moet b'eezen. Want
uwe wet is heilig / goet en recht. In
my is / Heer / een lust en trech gerec-
zen. Tot uw' bebel; maak my dan
dooz uw' woordt. Du levendig / en
houw myn ziel geneezen.

D. J. Dau.

21 **D**at my uw' goedertierenheden boozt /
naar uw' belofte / O Heer / ook overho-
men / uw' heil / gelph 't naar wnen
lust behoort. Opdat ick nooit myn' fma-
der hebbl' te fchroomen / Maar vallen

tyr myn antwoordt hebbe / want 'k Be-
trouw my op uw' woordt met alle b'zoonen.

22 Wil / Heer / her woordt der waar-
heit / vol berfant / Niet al te zeer
van mynen monde rukken / Want op
uw' recht / in myn gemoedt geplant /
Hoop' ick / en zal my willig daar wo-
rukken: Zoodar ick fteedts en ecutwig
uwe wet bewaaren zal / en in
myn ziele drukken.

23 Ook zal ick / op uw' heilig woordt ge-
zet / Van wandelen in ruftme / zonder
b'eezen: Omdat ick uw' bebeelen in 't
gebedt Bezocht heb: ook zal ick b'z-
moedig weezen Dooz Koningen / en
my niet fchaamen / Heer / Om uw'
uw' woordt hen hummen pligt te leezen.

24 Ik zal my ook vermaaken in uw'
leer / En uw' geboon / die ick beminne /
houden: Myn handen van oppheffen /

want ick bes-
trouwe op u
woordt.

43 Ende en
rucht het
woordt der
waehjft want
mijnen mond
niet al te-zeer /
want ick hope
op uwe rech-
ten.

44 Soo fal ick
uwe wet
ftedig onder-
houden / eeu-
wiglich ende
alcoog.

45 Ende ick
fal wandelen
in de ruftme: om dat ick uw'
we bebeelen
gefocht hebbe.

46 Ook fal ick
dooz Konin-
gen fpreken
van uwe ge-
tuggeniffen /
ende my nise
fchaamen.

47 Ende ick
fal my verma-
ken in uwe ge-
boden / die ick
lieft hebbe.

48 Ende ick fal
mijne handen

opheffen na uwe geboden / Die ich lief hebbe / ende ich sal uwe infestingen betrachten.

l'umer eer / Maar uw gebode / dat nimmer zal verouden; Het geen ik lieve en deugdelijk betracht / Met allen die het immer wel beschouden.

Z A I N.

D I J. Zain.

49 Gedacht des woords tot uwen knecht (ge-sproken) op 't welke gij mij hebt doen hooren.

50 Dit is mijn troost in mijne elende: want uwe roefgange heeft mij levendig gemaecht.

G Edenk aan 't woordt / dat gij hebt voorgezagt Tot uwen knecht / waarop gij mij doet hooren. Dit is mijn troost / waaruit ik heil verwacht In mijne elende om mij tot deugt te roepen. Want gij hebt / Heer / mij levendig gemaakt / Dies zal ik steeds tot uwen bystant loopen.

51 De hoedbareidige hebben mij doen smaten seer bespot: [nochtan] en ben ich van uwe wer niet gewaeren.

52 Ik hebbe gedacht / O Heer / aen uwe oordelen van oudts aen / ende hebbe mij geroest.

26 Ik hebbe hoon en spotterny gemaekt Van hen die trots met hunne tonge steeken. Doch hen daarvoor niet van uw wet geraakt. 'k Hebbe overdacht hoe gij het quaade quaamt wreken Van ouden tijt, o Heer / in uw gericht: Daarvoor uw troost mijn

mijn hart verquiste in 't smeeken.

27 'k Ben / Heer / beroert geworden

door 't gezicht Der straffen / die be-

reidt zyn door de boosen / Die uwe

wet verlaaten en uw licht. Ik heb

ook uw getuigenis gehooren Tot mijn

gezang in mijne beemdelingschap /

Daar 't opklonk / schoon in 't mid-

den der godtloosen.

28 Opdat ik niet in uwen dienst ver-

slapp' / Houde ik uw naam des nachts /

Heer / in gedachten; 'k Hebbe uwe wet

betracht van trap tot trap / Zoodat ik

by kon slaapeloos vernachten / Omdat

ik uw bevelen heb bewaart / Met al

mijn harte en ingespanne krachten.

D I J J. Cheth.

C H E T H.

29 O Heer is zelf mijn eenig deel op

aard' / Ik heb gezegt dat ik uw wet en

woorden Bewaaren zal / zoo dierbaar /

53 Groote be-roeringe heeft mij bedangen van wegen de godtloose / die uwe wet verlaaten.

54 Uwe justitien zyn mij gefangen geweest / ter plaetse mijner beemdelingschappen.

55 O Heer / des nachts ben ich uwe naems gedachtig geweest / ende hebbe uwe wet bewaert.

56 Dat is mij gescheet / om dat ik uw bevelen bewaert hebbe.

57 De Heer is mijn deel / ick hebbe geseyt / dat ick uwe woorden sal bewaeren.

58 Ich hebbe u aenschijn ernstelich gebeden van ganfches heren zyt my genadig na uwe toefegginge.

tron en waardt. Myn smeechingen / die dooz den hemel hoorden / Hebbe ik met ernst gebragt dooz uwen troon / Tot stigtinge van allen die ze hoorden.

30 Zyt my dan nu genadig / en ver-
schoon My naar uw woozdt. ik hebbe myne wegen Wel overdacht / opdat ik steeds betoon' Dat ik uw licht hebbe in myn ziel gekregen / En tot uw wet myn hoeten heb gekeert: 'k heb niet

60 Ich hebbe gepaelt / ende niet verraaagt uwe geboden te onderhouden.

betraagt de dreugt en 't goedt te plegen.

61 De godtloze si hoopden hebben my berooft: [nochtans] en hebbe ik uwe wet niet vergeeten.

31 't Godtlooze rot heeft my berooft / onteert Met syne tong: 'k heb nochtans uwe wetten Derwaarloof / noch vergeeten / maar geleert. Hoe 'k mynen hoer zou op uwe wegen zetten:

62 Eer midbernacht sta ik op, om u te lobben dooz de rechten uwe gerechtighede.

'k Sta 's middernachts zelf op / om u / o Heer / Te looden dooz uw rechten / byz van smerten.

63 Ich ben een befelle aller die

32 'k Ben een gezet van allen die uwe

er Betrachten / en die uwen naame byezen / Met hen die zich ganfch schikken naar uw leer. Het aardrph / Heer / dooz uwe magt gerezen / Is vol van al uw goedertierenheit: Leert my uw woozdt: dan woozdt uw naam geprezen.

III. Ceth.

64 Ghy hebt by uwen lichte goet gedaen / laaten blipen / Waarin gy toont uw goddelijk beleit. Keerme uwen zin / om nimmer af te wyken Van uwe wer / waaraan ik heb geloof. Kom my ook / Heer / met wetenschap beryphen.

34 Eer hooze lust wierdt in myn hart gedaof / Dooz hyns en dzyk / dwaalde ik van uwe wegen: Doch nu ben ik nooit van uw woozdt berooft / Maar houde her. gy zyt altoos genegen Tot goetdoen / als die heilig zyt en goedt /

u byezen / ende dien die uwe beuelen onderbonden.

64 ~~WEE~~ De aerde is vol van uwe goedertierenheit: leert my uwe insteringen.

TETH.

65 Ghy hebt by uwen lichte goet gedaen / na u woogt.

66 Leert my enen goeden zin ende wetenschap: want ik hebbe arm uwe geboden geloof.

67 Eer ich berdynde wert / dwaalde ich: maer nu onderhoude ich u woozdt.

68 Ghy zyt goet / ende goet doende: leert my uwe insteringen.

Neer my uw wet dooz uw genadesegeu.

35 De trotsen/ dooz hobaardigheid ge-
voedt/ Staan tegen my om leugens

te stoffeeren; Doch ik bewaare uw

wet in myn gemoedt. Hun harte is

het als smeer/ niet om te deeren Dooz

tegenspoet; maar 'k hebbe myn vermaak

In uwe wet/ om 't deugdenpadd te leeren.

36 't Is my dan goeet dat ik de bittre

smaak Gehadt heb van verduksing/

huzis en lyden/ Zoodat ik naar uw

woozde en wetten blaak'. Schoon hooz

zen uw geboden sel besnyden/ Ik acht

ze meer dan duizenden van gout/ Of

zilber/ om myn harte te verduyden.

JOD.

F. JOD.

73 Uwe hand-
den hebben my
gemaakt ende
bereyt; maecht
my verstant-
digh/ op dat ik
uwe geboden
keere.

37 U handen/ Heer/ die d'aarde hebt

gebouwt/ Zyn 't die my hier cevit

maachten en bereyden Verlicht my/

als myn ziel uw wet beschouwt. Wan-
nert

neer gy my zult in uw vzeze leiden/

Zal 't deugdzzaam volk my aanzien/

gansch verheugt/ Terwyl ik uw

beloften zal verbeiden.

38 Ik weet/ o Heer/ tot myne groote

vzeugd/ Dat uw gericht is heilig

en rechtvaardig; En dat gy dooz ver-

duksing my ter deugde Geleidt hebt:

laet uw goedheit/ zoo hoogwaardig/

My tot een' troost verstreken/

naar uw woozde Kan uwen macht/

hier mee gansch ebenaardig.

39 Laet my toch uw barmhertigheden

woozt Erlangen/ opdat myne ziel mag

leeben. Want vzeugde is dooz uw wort

uit my gehoozt. Beschaam hen/ die/

dooz hobaardy gezeeben/ Met leuge-
ven my hebben neergevelt: Maar ik
heb my tot uw gebodt begreeben.

40 Dat zy/ die op uw vzeze zyn ge-
felt/

74 Die u vze-
sen sullen my
aensien/ ende
haer verblj-
den/ om dat ik
op u woozdt
gehooyt hebbe.

75 Ich weet/
dat uw gericht
de gerechtig-
heyt zyn/ ende
dat gy my upt
gerouwigheyt
verduikt hebt.

76 Laet doch
uwe goedertie-
renheyt zyn-
om my te troos-
ten/ na uwe
oefeninge
aen uwen
kerche.

77 Laet my
uwe barmher-
tigheiden oere-
houen/ opdat
ich lede: Want
uwe wet is al
myne verma-
kinge.

78 Adet de ho-
daerdige bes-
chaemt woos-
den/ om dat
my met leugen
neder gestoten
hebben; doch
ich betrachtte
uwe geboden.

79 Laetse toch
my keeren die

is bzeesen/ ende
die uwe geuys-
genissen ken-
nen.

30 Laet insin
herre oprecht
sijn tot uwe
insetingen/ op
dat ich niet be-
schaemt en
wozde.

CAPH.

31 Mijne sie-
le is bezweken
van verlangen
na u heyl; op
u woort heb ich
gehoopt.

32 Mijne oog-
gen sijn be-
zweken van
verlangen na
uwe roesgim-
ge/ terwijls ich
sepe/ Wan-
neer sult gy
mij vertroo-
ken?

33 Want ich
ben geworden
als een ledere-
sach in den
rook: (besch)
uwe insetin-
gen en hebbe
ich niet verge-
ten.

34 Hoe veele
sullen de da-
gen uwer
knechts sijn?
Wanneer sult
gy recht doen

stelt/ En kundig sijn van uw getui-
genissen/ Mij zoeken/ byz dooz byandt-
lyk gewelt. Dat noost myn harte op-
rechtigheit mag missen Omkent uw
woozdt/ dat gy hebt ingezet/ Opdat
ik schande en smaadheit af mag wisschen.

Caph.

35 Myn ziel is/ Weer/ bezweken in 't
gebedt/ Opdat ik mogte uw heil en hulp
ontfangen/ Ik heb myn hoop gebestigt
op uw wer. Myn oogen sijn bezwee-
ken van verlangen Naar uw belofte;
in 't spreken van dit woozdt: Wan-
neer zal ik eens uwen troost erlangen?

36 Want ik/ in angst en lyden schier ge-
smdoort/ Ben als een leedzen zak dooz
rook verschyont: Maar ik heb
steeds gewandelt als 't behoort. Hoe
lange zal uw knecht noch sijn ge-
dompelt In rouwe/ Weer? wanneer
doet

doet gy eens recht/ Waardooz gy myn
herbolgers overrompelt?

37 't Wobardig volk heeft dooz my/
uwen knecht/ Boosaardighlyc beel-
putten diep gegraven/ Het welk niet
is naac 't geen uw wer ons zegt. Al

uw geboon/ om 't herig recht te staa-
den/ Sijn waarheit; sijn verbolgen-
my verwoedt Met leugenen/ help
my met uwe gaben.

38 Zy hebben my/ als dooztig naar myn
hloort/ In boosheit schier vernietigt
hier op aerde; Maar ik heb nooit uw
wer niet myn gemordt Verlaaten.

39 Weer/ die my dus lange spaarde/ Der-
levendig my goedertierigh/ Dan
houde ik uw getuigenis in waarde.

Lamed.

40 Weer/ uw woozdt bestaat in 't reu-
wig rijk Der hemelen/ tot in alle reu-
wig.

ober mijne
herbolgers!

35 De hoo-
baerdige heb-
ben my putten
gegraven/ het
welk niet en
is na uwe wer.

36 Alle uwe
geboden sijn
waerheyt; sy
verbolgen my
met leugen/
hijpt my.

37 Sy hebben
my vna ver-
nietigt op de
aerde/maer ich
en hebbe uwe
bereden niet
verlaaten.

38 Maecht my
levendig na
uwe goedertie-
renheit/ dan
sal ich het ge-
tugniss u-
wer mondig
onderhouden.
LAMED.

39 O Weer/
uw woozdt
bestaat in der
reuwigheit in
de hemelen.

90 Alre ge-
trouwigheyt is
van geslachte
tot geslachte /
op hebt de aer-
de vast ge-
maect / ende
p bliff: staen :

wigheben. Gy geeft van uw getrouw-
heit blyh op blyh / Die van geslachte
wozdt tot geslachte beleden; Het aardt-
rph hebt gy eenmaal vastgemaakt; Zoo-

dat het noot is ut zyn' stant gegleden.
46 't Wylst alles hier als 't is in staat

91 Na uwe o-
dinancien blij-
ven sy (noch)
heden staen /
want sy alle
zyn uwe
knechten.

geraakt. Doch heden / naar gy het
vooz d'euwen hende / Want alle gynze aal-

92 Indien u-
we loet niet en
waer geweest
al myne ver-
makinge / ick
waer in mij-
nen duet al
lange vergaen.

uwen wil gehaakt Als knechten. Was
uw wer in myne elende. Al myn ver-
maak en lesbe niet geweest / Ik was
vergaan in dwaesheit zonder ende.

93 Ich en sal
uwe beueelen
in der eeuwig-
heyt niet ver-
geten / want
dooz deselbe
hebt gy my le-
vendigh ge-
maect.

47 Ich zal / o Heer / uw rechten / min-
en meest / In eeuwigheit niet schenden
noch vergeten / Dewyl hun licht myn
duistre ziel genest / Waardooz sy recht

94 Ich ben in
uw / behoudt
my / want ich
hebbe uwe be-
ueelen gesoch-

berlewendigt mag heeren. 'k Ben uwe /
Heer / behoudt my dooz uw kragt / Want

95 O gods
loof hebben

ik hebbe uw bebel gezocht te weeten.
48 't Godtlooze rot heeft lang op my

gemaakt / Opdat ik mozt dooz zyue
handen sneeden: Doch ik neeme uw
getuigenis in acht / Om naar uw wer

en heilig woozdt te leuen. 'k Zie
't endt in al wat hier volmaakt heit

heet: Maar uw gebodt is wyt /
en ruim beschyden.

III. Mem.

96 Oe lief hebbe ik uw wer! als gy /
Heer / weet; Alden zietse my den gan-
schen dag betrachten. Gy maakt my

dooz haar leering / in myn leet / Deel
topzer dan de wyandlyke magten / Wier
hart is vol van trots en hovaardyp: Want
eeuwiglyk zal ik haar dierbaar achten.

50 'k Ben kloeker dan myn leeraars op
een ry / Omdat ik uw getuigenis wil
houden / En steeds betrachte / opdat
ik heilig sy. Doozichtigter ben ik dan
zoobel ouden / Dewyl ik uw beueelen

op my ge-
waect / om my
te doen ver-
gaen; Ich ne-
me acht op u-
we getuige-
nissen.

96 In alle vol-
moetheyt
hebbe ich een
eynde gesien;
[Iner] u ge-
bodt is seer
wyt.

MEM.

97 Hoe lief
hebbe ich uwe
wer! sy is my-
ne betrach-
ge den gant-
schen dagh.
98 Sy maect
my dooz uwe
gehoben wysse
dan mine
wyanden zyn /
want sy is in
eeuwigheyt by
my.

99 Ich ben
verstandiger
dan alle myne
leeraars / om
dat uwe ge-
tuggenissen
myne betrach-
tinge zyn.

100 Ich ben
doozichtigter
dan de ouden /
om dat ick te

hech

uwe bevelen
bewaert heb-
be.

101 Ich hebbe
mijne voeten
geweeret van
alle quade pa-
den / opdat ich
u woordt soude
onderhouden.

102 Ich en
ben niet gewe-
ken van uwe
rechten / want
op hebt my ge-
leert.

103 Hoe soet
zijn uwe rede-
nen mijn gely-
mette geweest!
meer dan hon-
dich mijnen
monde.

104 Mijt uwe
bevelen hyl-
ge ich ber-
stant daerom-
me hate ich alle
leugen-paden.

NUN.

105 U woordt
is een lamp

heb bewaert / Dewyl myn hart en
ziele u steeds betrouwen.

51 Het quade padt / dat smerte en on-
heil baart / Hebbe ik geschuurt / en
nooit daar op getreden / Opdat ik
zoude uw woordt / zoo zoet van aart /

Betrachten niet myn ziel en al myn
leden. Ook ben ik niet geweeken van
uw recht / Want gij hebt my ge-
leert / naar uwe reden.

52 Hoe lieflyk zyn uw woorden / uitge-
legt. Maar waarheit / myn gekneste /
in het smaaken! Veel zoeter dan ooit
honing / die zich hecht Aan mynen
mond; hier zal ik steeds naar ha-

ken. Wit uw bevel hylge ik het
recht verstant / Daarom zal ik
de leugenpaden wyaken.

AD. Nun.

U woordt is / Heer / een lamp die
hij

helder vrandt. Dooz mynen voet / een
licht dooz myne paden. Uw waar-
heit is su myn gemacht geplant.

'k Heb niet een' redt gezworen / wel
beraaden / Dat ik zal 't recht van
uw gerechtigheit Bewaaren / 't geen
zal blyken in myn daaden.

54 'k Ben zeer verdrukt / o Heer / met
onbescheit / Verleesendig my naar uw
woordt en werken. Het offer van myn'

mond / dooz u beredt / Behaage u /
Heer / wil toch genadig letten. Op
myne hec / gebloten uit myn hart: Leer
my myn doen naar uwe rechten zeten.

55 Myn ziel is steeds in myne hand
benart. 'k Hebbe echter uwe werken
niet vergeeten. Het godsloos rot / dat
uwe hoogheit sact / Heeft enen strik
my om het luf gemeten: Doch

sans ben ik niet afgedwaalt van 't

wooz mijnen
voet; ende een
licht dooz mijn
nen padt.

106 Ich hebbe
gezworen / ende
sal het bevesti-
gen dat ich on-
derhouden sal
de rechten u-
wer gerechtig-
heit.

107 Ich ben
ganclyc seer
verdrukt /
W. G. G. G.
maecht my le-
vendig na u
woordt.

108 Laet u
doch /
W. G. G. G.
welgenaken de
huywillige of-
ferhanden mij-
nes mondts;
ende leert my
uwe rechten.

109 Mijne
ziele is gebue-
riglich in mijn-
ne hand; noch-
tans en ber-
yter ich uwe
wet niet.

110 De gods-
loof hebben
my enen strik
gelept: noch-
tans en ben
ich niet afge-
dwaelt van u-
we bevelen.

(wooz /

spoor / Doch 't richtmoer om myn
gangen af te meeten.

111 Ich hebbe
uwe getugen-
issen geno-
men tot rene
eewige erve:
want sy zijn
mijnes heren
wylscheyt.

56 Ik heb / Heer / uw getuigenissen
voor Myne eewige erve en hoogste
goedt gekoren: Want zy zyn al myn
vryghheit / waardoer Gy voor myn
ziel hebt vzeugde en troost beschoren.

112 Ich hebbe
uwin herte ge-
nept om uwe
inlestantige erve
welck te doen/
ten eynde toe.

Ik heb myn hart geneigt om naar
uw woordt In eewighheit ten
eynde toe te hooren.

SAMECH.

V. D. Samech.

113 Ich haate
de quade ran-
ken maer heb-
be uwe wet
lieft.

57 Ik hebbe 't quaadt in myn ge-
moedt gesmoort / En haate altoos de
suoode en quade ranken / Maar lie-
be steeds uw wet gelijk 't behoort.

114 Gy zyt
mijne schuyt-
plaets / ende
mijn schilt / op
u woort hebbe
ich gehoopt.

Gy zyt myn burg / myn schuldplaets
in het wancken / Myn schildt / die my
verbadigt voor gewelt: 'k hebbe op
uw woordt gehoopt / om u te danken.

115 Wacht
van my / op

58 Wacht van my / op die tot de hoos-
heit

heit helt / Opdat ik Godts geboden
mag bewaaren; Versterk my dat ik
nimmer woordt gebelt / Maar uw bes-
lofte / en wil myn leven spaaren:
Dat my / o Heer / geen schaamte oock
overdeek / Maardien ik op u hoop
in myn bezwaaren.

hoosdoenbers/
dat ich de ge-
boden mijnes
Godts moge
bewaaren.

116 Onder-
steunt my na
uwe toefgigin-
ge / op dat ich
leve: ende en
laet my niet
beschaemt
worden over
mijn hope.

59 Dat uwe handt my ondersteunte / en
welck' Gort uwen dienst / dan woordt
myn ziel behouden; Dan zal uw wet
myn lust zyn in gesprek. Uw wzaak

117 Onder-
steunt my / so
sal ich behou-
den zyn: dan
sal ich my
steeds in uwe
inlestantige
vermaken.

betreedt hen die u niet betrouwen /
En dagelijcksch afdwaalen van uw
woordt / Want hun bedrog is leu-
gen / daerze op bouwden.

118 Gy ver-
treet alle de
gene die van
uwe inlestanti-
gen afdwaalen/
want haer be-
drog is leugen.

60 Het godilooos volk op aarde woordt
verhoort / Gy ruimt het werch als
schuim onwaardig t'achten / Die
heeft my uw getuigenis behoort. Ik
siddere / myn bleesey deest geest en
hagch

119 Gy doet
alle godilooos
der aerde
wech / [als]
schuim / daer-
om hebbe ich
uwe getuige-
nissen lief.

120 [Het haer]
mijnes blees-
eydes is te be-
ge gesejen van

berfchikkinge
vooz u / ende
ich hebbe ge-
weest vooz u
woz oorzaken.

Wachten / Ik ben verchikt vooz u
en heb gebreest vooz 't oorzakeel dat
elk dan u heeft te wachten.

A JIN.

V.V.I. Njin.

121 Ich hebbe
recht ende ge-
rechtigheyt ge-
daen / en geeft
my niet over-
gen mijne on-
bedruyers.

61 **H** Eh recht gedaan / 'k ben u ge-
troutw geweest. Wil my dan in de handt
niet overgeeven Dan hen die my ver-

122 Wreest
hoze vooz u
toen knecht /
ten gode / en
laet de ho-
baerdige my
niet anders
dzucken.

62 **H** Drukken onbedeest. Wreest vooz uw
knecht roch hoze en hoedt myn le-
den / Opdat ik dooz geen trotschen
wozd' verdukt / en ik zoo dooz
hun woosheit zoude sneeven.

123 Mijne oog-
gen zyn bes-
weken / van
verlangen na
u heyl / ende na
de roefgange
uwer recht-
beerdigheyt.

63 **M**ijn oogen zyn bezwecken en ver-
rukt / Dan naar uw heil en liefde te

124 Doet hy
uwen knecht
na uwe god-
berthiere heyt /
ende leert my
uwe insettin-
gen.

64 **V**erlangen / Cordat het my naar 't
heilig woordt gelukt 't Beloofde heil
rechtvaardighlyc t'ontfangen. Teon
uwen knecht uw goedertierenheit / En
leer my uwe insettingen aanhangen.

125 Ich ben
uw knecht /

65 **I**k ben uw knecht / tot uwen dienst

beredt / Geef my verstandt om uw ge-
tuigenissen te kennen / in hun volle
kzacht verberedt. Laat my / o Heer /
nooit uw genade missen / 't Is vooz
den Heer nu tydig dat hy werk / Maar
dienze uw wet uit hun gedachten wiffchen.

maecht my ver-
standigh / ende
ich sal uwe ge-
tuggenissen
kennen.

126 't Is tydig
vooz den
Heer dat
hy werke /
(want) hy heb-
ben uwe wet
verboeken.

64 **D**aarom heeft ook myn liefde paal
noch peil Tot uw gebaon / die 'k bo-
ven gont waardeere / Ja 't spulie
gont / en ydere ik zoo sterk. Dies
hebbe ik uw bevelen en uw leere Dan
alles / wooz oprecht gekenert en
goedt : Maar 't valsche padt ge-
haat / als vol onere.

127 Daerom
hebbe ich uwe
geboden lief /
meer dan gont /
ja meer dan het
sijste gont.

128 Daerom
hebbe ich alle
(uwe) bevel-
ten / van alles
vooz recht ge-
houden : maar
allen valschen
padt hebbe ich
ghaet.

V.V.I. De.

I E.

U **W**etten zyn heel wonderbaar
en zoet / Daarom zal haar myn ziel ook
steeds bewaaren ; 'k Eere uw ge-
bodt aandachtig in 't gemoedt. D'ont-
stuiting van uw woorden in 't ver-
klaaren

129 Uwe ge-
tuggenisse zyn
wonderbaar /
daerom be-
waerre mijne
ziel.

130 De ope-
ninge uwer
woorden geeft
licht / de slechte

bestandigh
makende.

klaaeren Geest licht en aan den srech-
ten kloek verstant / Om anderen
uw wysheit t'openbaaren.

131 Ich heb
mijnen mond
wijc open ge-
daen / ende ge-
sprac: want ich
heb verla-gh
na uwe gebo-
den.

66 Ik heb mynen mond geopent
in het sandt / Door uw gemeente / en
hyge van verlangen. Maar uw ge-
boon / als in myn hart geplant. Zie

132 Siet my
an / weest my
genadigh / na
het recht an de
gene die uwen
name hemin-
nen.

my dan aan / geef my uw heil t'علان-
gen / Maar 't recht aan hun die uwen
grooten naam Beminnen / en aan
uwe waarheit hangen.

133 Maecht
mijne voer-
stappen vaste
in uwen wo-
de; ende en laet
geene onge-
rechtigheyt
over my heer-
schen.

67 Maak mynen voet tot uwen weg
bequaam / Dan zal ik naar uw woord
myn treden zetten. Geen onrecht
heersche oost over my / tot blaam. Dan
uwe leer; maar lei my naar uw wet-
ten. Verlos my van des menschen

134 Verloft
my van des
menschen o-
verlast; ende ik
sal uwe bevel-
ten onderhou-
den.

overlast; Dan zal myn hart op
uw bevelen setten.

135 Dat u
aengestiche

68 Ik houde my aan uw bevelen

vast /

vast / Diec laat het licht uwg aan-
schyns my verlichten / Geef dat myn
doen zy naar uw wet gepast. Omdat zy
niet dan list en boosheit stichten /
En uwe wet verlaaten / stroomt
een beek. Dan traanen uit myn
oogen in myn dichten.

lichten over u
wen krecht /
ende leer my
uwe wesen-
gen.

136 Water-
beelen vlieten
af opt uijne
oogen / omdat
sy uwe wet
niet en onder-
houden.

VDIII. Tlade.

T SADE.

69 O Heer / gy zyt rechtvaardig / dat
steeds bleek! Ook heeft men staag
uw oordeel recht bevonden / Bewyl-
ge altoos houdt enen rechten streck.

137 O GHEE/
gy zyt recht-
vaardig / ende
en een uwe
oordeelen is
recht.

Gy hebt het woordt van uwe heil-
herbonden / (Oprecht in uw getui-
genis verklaart /) En waachheit
zeer geboden te verkonden.

138 Gy hebt
de gerechtig-
heit uwer ge-
tuygenissen /
ende de waer-
heit hooghlicht
geboden.

70 Myn puer heeft my smerte en leet
gebaart / En doen vergaan; dat dooz
myn weerparyders uw woorden
zyn vergeeten / als ouwaardt. Uw

139 Mijne
puer heeft my
doen vergaan /
om dat mijne
bederpartij-
ders uwe
woorden ver-
geeten hebben.

wet

140 **U** wooydt
is seer gelou-
wert / ende u
ween knecht
heeft seer lief.

wet wooydt zelf gehoort van myn be-
steyders / Zoo louert / en zoo heilig;
daarze uw knecht Van harte liefst /
ten spyt van zyn beyders.

141 **I**ch ben
kleyn ende
veracht / doch
uwe bevelen
en vergete ich
niet.

71 **I**ch ben gering / en zeer veracht;
maar 't recht Dan uw bevel zal noot
myn ziel vergeten: Want gy hebt

142 **U**we ge-
rechticheyt is
gerechticheyt
in eeuwigheit
ende uwe wet
is de waar-
heyt.

uw gerechticheyt beslecht Gerechtig-
heit te zyn / naar 't recht gemeeten /
In eeuwigheit; ook is uw wooydt
en wet De waarheit / die de ziele

heeft re weten.

143 **B**enaant-
heyt ende
angst hebben
my getroffen /
doch uwe ge-
boden zijn my-
ne vernahin-
gen.

72 **I**ch ben rondom met zwaaren
angst bezet / Benaantheit heeft myn
dzoobe ziel behangen / Doch dooz uw
wooydt woode ik uit dzyk gerebt. Mit

uwe wet kan ik vermaak erlangen.

144 **D**e ge-
rechticheyt u-
wer getuyge-
nissen is in der
eeuwicheyt:
doerje my ver-
staen / soo sal
ich leven.

't Recht van uw wooydt is tot in eeu-
wigheit / Leer 't my verstaen /
dan leefde ik met gezangen.

III. Kopy.

III. Kopy.

KOPH.

73 **U** hebbe / tertopl myn hart u /
Heer / verbeidt / Mit alle magt ge-
roepen: wil my hooren; 'k Zal dan
uw wet bewaaren met bescheidt. Ik

heb tot u geroepen / neig uw ooren
Tot my / en redt my dooz uw groo-
te magt; Want ik hebbe uw ge-
ruigens bekooren.

74 **D**e scheemering ben ik zelf van
den nacht. Met myn geschrey en roe-
pen hoorgekomen: 'k hebbe op uw
wooydt gehoopt en steeds gewacht.

'k Ben wakker eer de nachtwant
wooydt vernomen / Opdat ik mogt
uw reden / vast gegroudt / Betrach-
ten / en u dienen zonder schroomen.

75 **H**ooz myne stem / naar uw gena-
derhoudt / En goedheit / schenik my
uwen Geest en 't leven / Daar uwe

wooyt

145 **I**ch hebbe
van ganicker
herte geroe-
pen: Verhoort
my / want
ich sal uwe
insettingen
bewaaren.

146 **I**ch hebbe
u aengetoe-
pen / verlost
my / ende ik
sal uwe getuy-
genissen onder-
houden.

147 **I**ch ben
de [voegen]
scheemeringe
hoorgekomen/
ende hebbe ge-
schrey ge-
macht: op u
wooydt hebbe
ich gehoopt.

148 **D**ijne oog-
gen komen de
[nacht-] wak-
ken te voren /
om uwe reden
te betrachten.

149 **H**oozt
myne stemme
na uwe gee-
vertierenheyt /
want uwe
macht my te

wooyt

levendig na u
recht.
150 Die quade
praetischen
najasen gena-
ken [mp:] sy
wijken verre
van uwe wer.

wyze en recht tot allen stoude. Zy
die met dzift naar suoode stukken trees
ven/ Genaaken mp: zy wipken van
uw wet/ En heilig woordt/ tot
schennis aangedzeven.

151 [Maer]
mp: Die Gena-
dyt na by: ende
alle uwe gebou-
den zyn waer-
heyt.

76 Maer gy / o Heer / hebt u nabp
gezet / Om uwen knecht dooz hoog
gewelt te hoeden: Al uw geboon zyn

152 Dan ouds
hebbe ich ge-
woeren van u-
we getuyge-
nissen / dat gy
se in eerwig-
heyt gegronder
hebt.

waarheit / zonder smet. Zik kon van
ouds uw rechten wel behzoeden /
Dat gy ze hebt gegronder eeuw in
eeuw uit / Om 't menschedom met
uw heilig woordt te hoeden.

RESCH.

R. Resch.

153 Siet mijne
elende aen/ en
de helpt my
up/ want uwe
wet en hebbe
ich niet verge-
ten.

153 D At uwe handt myn zwaare elende
sint' / En help my / want ik hebbe
u niet vergeeten / Doch uwe wet /

154 Twistet
mijne twist-
sake, ende ver-
loft my; maect
my levendig/
na uwe toef-
gige.

die 't heilig recht besluit. Twist mp:
ne zaak / dooz onrecht meergesines-
ten. Verlos my / en verlevendig

mpn hart / Daar uw belofte en
gunst / niet af te meeten.

78 De boozen treft alle onheyl / leet
en smart / Dewyl zy uwe inzettingen
niet zoeken / En hun gemoedr zelf uwe

155 Het heyt
is verre van de
godloose/ want
sy en soekten
uwe inzettingen
niet.

hoogheit tart. Heer / uw genade is
groot in alle hoeken Der wereld:
maakt my levendig / en leer My naar
uw recht mp in uw dienst verliochten.

156 Die
uwe barmher-
zigeden zyn
veele; maect
my levendig
na uwe rech-
ten.

79 't Geda van myn vervolgen is /
o Heer / In veel; ja myn partypen
die my haaten Verheffen zich / en
groeten meer en meer. 'k Zal nim-

157 Mijne
vervolgers en
de mijne we-
der-partijers
zyn veele /
[maer] van u-
we getuygenis-
sen en wijcke
ich niet.

mer uw getuygenis verlaaten. 'k Heb
hen gezien / die 't recht verraden /
maar 't Verdoot my datze uw
woorden gansch vergaten.

158 Ich hebbe
gesien de gena-
die trouwloos-
lich handelen /
ende het ver-
doot my datze
u woordt niet
en onderhielden.

159 Zie aen / o Heer / dat ik in 't open-
baar Uw woordt beintone en heilige
bheben. Verlevendig myn harte /
dootsech

159 Siet aen /
dat ich uwe
bedreien lief
hebbe / O
maect my le-
vendig na uwe

mpn

goedertieren
heyt.
160 Het begin
uwer woort
is maerheyt /
ende in der
zeintigheyt is
al het recht u
wer gerechtigh
heyt.

dootsch en naar. Uw woort is be-
gin is waar in al zyn deelen. Ook is
al 't recht van uw gerechtigheid In een-
wigheit / waarop 't verstant moet spelen.

SCHIN.

XXX. Schin.

161 De Doz-
sten hebben
my vervolgt
sonder oorza-
ke; maar mijn
herte heeft ge-
zeekt u
woort.

De Dozsten / Heer / zyn mer deel
onbescheit. Gy uwen knecht als woer-
dende aangestoven: Terwyl myn hart
uw heilig woordt bezeeft / Daar
voort het zeeft. 'k zal uwe goedheit
looben In blyfchap / om 't geen gy
hebt toegezeft / Als eener die een
groeten buit komt rooden.

162 Ich hate
de valscheyt /
ende hebber ee-
ren gruwel
van: (maer)
uwe wet heb-
de ik lief.

82 'k Haate alle list en valscheit / te-
gens 't recht Bedacht / die ik voort
eenen gruwel achte: Maar 'k heb
myn harte aan uwe wet gehecht;
'k Bemijn haar als 't vermaak van
myn gedachte. Ik loobe u 's daags
wel zekemaal met lust / Voort

164 Ich loobe
u zekemaal
beg dachts /
uwer rechten

dien ik uw gerechtigheid betrachte.
83 Die uwe wet beminnen hebben
rust / En grooten blyde in hun be-
dylf en leven. Voort aanstoot woort hun
blyfchap niet gebluscht. 'k Hoope op
uw heil / o Heer / en zoek te streeven
Op 't denckenpadt / naar 't voort
beeldt van uw woort. 'k Dor uw
geboon / die gy hebt voortgeschreeven.
84 Myn ziel heeft siechts naar uwe
wet gehoozt / En met veel liefde uw
rechten onderhouden / Als voort uw
hoog getuigenis behoozt. Uw wet
ten / die nooit in myn hart verou-
den / Heb ik betracht / terwyl al myn
ne daen / En wegen zich voort uw
gezicht onthouden.

uwer gerech-
tighent.
165 Die uwe
wet bin-
nen / hebben
grooten bly-
de / ende zy en
hebben geen
aensfoot.

166 O Heer
ik / ich hoep
op u heyl / ende
doe uwe gebou-
den:

167 Mijne sie-
le onderhoudt
uwe getuige-
nissen / ende ik
hebse seer lief.

168 Ich on-
derhoude uwe
bevelen / ende
uwer getuige-
nissen: want
alle mijne we-
gen zyn voort
u.

XXXI. Chan.

THAU.

85
Wat myn geschrei u / Heer / ter
harte gaan / Myn smeeken voort uw
aansicht

169 O Heer
ik / laet mijn
geschrey voort u
aensicht ge-

nahen / maecht
my verstantig
na u woogt.

170 Laet mijn
fmecken dooz
u aenschijn ho-
uen / reddet
my na uwe
soefgingge.

171 Mijne
lippen sullen
(uwen) lof
overvloeden
myfnoten / als
gy my uwe in-
ferringen fult
geleert hebben.

172 Mijne
tongue fal fpra-
ke houden van
uwe reden /
want alle uwe
geboden zyn
rechtvaardig-
heyt.

173 Laet uwe
handt my te
hulpe komen /
want ich hebbe
uwe bevelen
werkoren.

174 O Heer /
ich ver-
lange na u
heyl / ende uwe

aangezicht genaaken. Gesei myn ziel

roch op de rechte baan. Geef dat
myn hart steeds naar uw licht mag

blaaken. Bestraal my / naar uw
woozdt / met kloek verstant / En redt /
naar uw belofte / al myne zaaken.

86 'k Zal uwen lof verbeelden in het
landt. Met mynen mondt / en van
uw deugden spreeken / Alsge uwe
wet hebt in myn hart geplant. Myn

tongue zal in sprake en roem uitspre-
ken. Van uwe leer / rechtvaardig-
reyn en goet ; 't Geen klaar in uw
geboden is gebreken.

87 Laet uwe handt / die myne ziel
steeds goedt / My nu / o Heer / met
kracht te hulpe komen / Want ik
houde uw bevelen in 't gemoedr.

Ook smakt myn ziel naar uw genade-
stroomen : 'k Verlange naar uw heyl :

heil : want in uw wet heb ik alleen
al myn vermaak genomen.

88 Laet myne ziel / dooz uwe handt
geredt / Toch leeven / en zy zal uw
gunst verhalen. Uw heilig recht zy

tot myn hulp gezet. Gy zaagt my
als een schaaap in 't woefte dwaalen.

Zoek uwen knecht / want uw gebo-
den / net En rein / vergeet ik
nimmer af te maalen.

De Cxx Psalm.

B Efont in myn benaude dagen /
Tot Godt te roepen en te klaagen /
En hy / barmhartig en weldadig /
Verhoorde myne hee genadig.

O Heer / verlos toch myne ziele /
Opdat geen boosheit haar verniele /
Dooz valsche lippe en tong gesmaect /
Bedrieghik en tot quaadt gereedt.

2 Dat zal de tonge / in list bedreben /

wet is al mijne
vermalinge.

175 Laet mijne
zielen leven / en-
de sy sal u lo-
den / ende laet
uwe rechten
my helpen.

176 Ich hebbe
gedwaelt als
een verloren
schaaap : roecht
uwen knecht /
want uwe ge-
boden en hebbe
ich niet verge-
ten.

Psalm 120.

1 Een Liedt
Hammaalot.
Ich hebbe toe-
den u O Heer
geroepen in
mijne be-
naudheyt / en-
de hy heeft my
verhoort.

2 O Heer /
reddet
mijne ziele
van de valsche
lippen / van de
bedrieghlike
tong.

3 Dat sal u de
bedrieghlike

songe geben?
of war false u
tevoergen?

En leugentaal u konnen geeben?
Wat zal sp u / tot ongenoegeen
Dan uwe ziel / toe konnen voegen?

4 Scherpe pij-
len eenes
machten; /
mits gaders
gloeyende /
weberholen.

Zeer scherpe ppen / dooz den hooge
Eens magtigen geslaacht om hooge:
Met koolen van jeneberglaet /
Dooz felle stooking aangevoedt.

5 O wee my /
dat ich een
bzeemdeling
ben [in] We-
sch: dat ich in
de tenten We-
dars woone.

O wee my / dat ik moet / misprijzen /
En bzeemdeling in Mesech wezen:
Dat ik in Wedars tenten woone /
Opdatmen myne ziele hoone.

6 Mine ziele
heeft lange ge-
moont by de
gene die den
byede haten.

Lang heeft myn ziel zich opgehouden
By hen die niet dan tweepalt brouden /
En byede haarten in her haer /
Tot haar verdziet en haagte smart.

7 Ich den
bzeedzaam:
waer als ich
spieche / spijn
men d'oorloge.

4 'k Ben breedzaam, maar naar aan
het sprecken / O 'k hoor de kngs
trampetten seeken: Zoek ik den bzeed
uit myn vermogen / Flu: zyn zy
aan het ooreloogen.

De Cxvi Psalm.

Psalm 127.

Mijn oogen hefte ik naar omhoog /
En tot de bergen op /
'k Verwacht van hunnen top

1 Een Liedt
van Dauid.
Ich hefte my-
ne oogen op na-
de bergen / van
waer myne
hulpe komen
sal.

Des Heeren hulpe uit 's hemels boog /
Die dien schiep nebens d'aarde /
Als hy zich openbaarde.

2 Mine hul-
pe is van den
Heere: die
hemel ende
aerde gemacht
heeft.

2 De Heer bzaagt zorge dat uw doet
Niet wanhele in den val:
Want uw bewaerer zal

3 In en sal
uwen boer niet
laten wanhe-
len: uw be-
waerder en sal
niet slumpe-
ren.

Niet slumieren, hy die u hoedt
Zal slumieren noch slaapen /
Maar u behoen als schaapen.

4 Siet / de be-
waerder: u
raech en sal
niet slumpe-
ren / noch sla-
pen.

3 Het is de Heer die u bewaart /
Van uwe rechte handt
Schur hy u booz den bzandt

5 De Heere
is uw be-
waerder / de
Heere is
uwe schadu-
we / en uwe
rechter handt.

Oer zonne 's daags, zyn schaduw spaart
U 's nachts booz kou / by 't schynen
Der maan / gelyk de zynen.

6 De sonne en
en sal u des
daeghs niet
steken: noch de
mane des
nachts.

4 De Heer zal u dooz zyne bzacht

7 De Heere
en sal u be-

waeren van al-
le quaet: ulve
ziele sal by be-
waeren.

8 De H.C.
E.C. sal uwen
uytgangh ende
uwen ingangh
bewaeren / van
nu aen tot in
der eeuwig-
heyt.

Psaln 122.

1 Een Liedt
Hammaalot/
van David:
Ick verblifde
my in de gene
die tot my seg-
gen: Wpfallen
in het Duyjs
des H.C.
E.C. gaen:
2 Onse voeten
zijn staende in
uwe poorten/
O Jerusalem.

3 Jerusalem
is gebouwt /
als eene stad /
die toel t'sa-
men gebouwt
is.

4 Waer hee-
nen de stam-
men op gaen /
de stammen
des H.C.
E.C. / [tot]
het geruge-
nisse staen /
om den name

Beschutten vooz het quaadt /
Dat niets uw ziele schaadt:
De Heer / die u hoerde dag en nacht /
Sal u in 't uitgaan waeren /
En 't ingaan steeds bewaeren.

De Cxyij Psalm.

Blyschap komt myn hart bevangen /
Wanneer ik haore: nu welaan /
Laat ons in 't huis des Heeren gaan;
Ic wensch hier naar met groot verlangen /
Omdat wy staan in uwe poort /
Veroent Jerusalem / waar 't wooyde
Van Godt gegeven aan de badzen.
Jeruzalem is als een stad
Gebouwt / die t'samen is gebat
Naar oydze, om tot den Heer te nadzen.
2 Daar de stammen heene trekken /
Des Heeren stammen op het feest /
Tot syne bondkist / by van geest /
En elkanderen ook wekken

Tot

Cor dankbaarheid aan 's Heeren naam /
Hieroe berozdent en bequaam /
Als daar de stoelen van 't gericht
Gezet zyn / die van Davids huis.

Widt dat de vzee / vooz 't hzygsgebuis /
In Salems vestingen nooit zwigte.

3 Dat uw minners steeds wel haaven.
De vrede heersche in uwen muur /
De welvaart bloeie t'aller uur
In uw huizen lange jaaren.

Om myner vzoederen geslacht
En vzienden / zal ik wel bedacht
Nu syzeken: vzee zy in uw hoeken.

Om 't huis des Heeren onzes Godts /
In u gebouwt gelph een rotz /
Zal ik het goede vooz u zoeken.

De Cxyij Psalm.

Ick hef tot u myn oogen naar om-
hoog / Die zit in 's hemels hoog.
Gelph een knecht / wanneer hem 't quaadt de oogen wer-
hoont.

des H.C.
E.C. te dan-
ken.
5 Want daer
zijn de stoelen
des gericht
geset / de stoe-
len des huyss
Davids.

6 Bidde om
de vrede van
Jerusalem:
wel moeten se
baeren die u bes-
minnen.

7 Vrede zy in
uwe vestinge /
welbaeren in u-
we pallessen.

8 Om myner
vzoedren / en
de myner
vrienden wille /
sal ick nu syze-
ken / Vzee zy
in u.

9 Om des
huyss des
H.C. E.C. /
onzes Godts
wille / sal ick
het goede vooz
u soeken.

Psaln 123.

1 Een Liedt
Hammaalot.
Ick heffe mine
oogen op tot u /
die in de heme-
len sitt.
2 Siet / gelph
de oogen wer-
hoont.

Wachten zijn op de hand haer heeren. gelijck de oogen der dienstmaecht zijn op de hand haer vrouwe: alsoo zijn onse oogen op den Heer/ tot dat hy ons genadig zy.
3 Ziet ons genadigh / God/ die ons genadigh want wy zijn der verachtinge bekeert zar.

komt deeren/ Ziet op de hand zyns Heeren: Gelpht 't gezicht der dienstmaecht t'allen dagen. Is op haar byou geslagen: Alsoo zien ook onze oogen op den Heer/ Opdat hy 't liden heer.
2 Zyt ons / o Heer/ genadig/ naar uw wooght/ In 't liden schier gesmooght.
God/ wees ons genadig tot verzaeting / Want wy sijn in verachting.
Ja / onze ziel is zar van schimp en smaaden / Waarmeete is oberlaaden:
Z'is veel te zar van bitschen hoon en spot. Van 't ebelmoedig vor.

4 Onse ziele is veel te zar bespoogt der weelighen / der versichinge der hoobaerdighen.

Psalms 124.

De Cxyv Psalm.

1 Een Liedt Hammaalor van David: En ware de Heer/ die by ons geweest is / verge nu Israel.
2 't En ware de Heer/ die by ons geweest is / als de menschen te gen ons op stoude.

En waar de Heer / die by ons is geweest / Zogge Israel / het lichtsich had belet: Ten waar de Heer zich booz ons had gezet / Wanneer wy / vooz der menschen magt behzeest / Werschsichten / en zyn handt ons had gereedt:
2 Zy

2 Zy hadden ons besonden naar hun lust / Zelf levendig / wanneer hun gramchappigheoedt Was tegen ons ontstecken in 't gemoedr. Het water had ons levenslicht gebluscht; En onze ziel gestolpt in zynen vloedr.
3 De waterholh / zoo yzeeselfgh ban lacht / Ware ober ons en onze ziel geaan. Godt zy geloofst dat wy niet sijn verdaan / Doch smadig in hun tanden sijn gebjagt / Tot enen roof / maar heden noch bestaan.
4 Heer / onze ziel is uit den strik gevaakt / Gelphtmen ziet een vogel / die beknelt / Den strik onthout en 's boz gelaars gewelt. Wy sijn alleen dooz Heeren hulp geslaakt / Die 't aerdr rijk en den hemel heeft gemaakt.

3 Doe soude: sy ons levendig besonden hebben / als haren toozn tegen ons ontfaek.

4 Doe soude: ons de waterren oberloopen hebben: een stroom soude ober onse ziele gegambruben.

5 Doe soude: de stouze waterren ober onse ziele gegaan sijn.

6 De Heer/ die ons in hare randen niet en heeft overgegeven tot enen rooff.

7 Onse ziel is onthomen als ten vogel / wrc den strik bespoegvangert / de strik is gebooken / ende wy sijn onthomen.

8 Onse hulpe is in den nachte des Heer/ die hemel ende aerde gemaakt heeft.

De Cxyv Psalm.

Psalms 125.

De Heer op den Heer zich betrouwen /

1 Een Liedt Hammaalor. Staen.

Die nu den
Heren over-
reouwen / zijn
als de berg
Sions / Die
niet en wan-
kelt / [maer]
lijft in eeu-
wigheit.

2 Kontom Jeru-
salem zijn
bergen : alsof
is de Heer
in e kontom
zijn volck / van
en aen tot in
der eeuwig-
heit.

3 Want de
scryver der
godtloosheit
en sal niet ru-
ken op het lot
der rechtver-
digen : op dat
de rechtver-
dige hare handen
niet upt en
strecken tot
onrecht.

4 Heer /
doet den goe-
den wel / ende
den genen die
sprecht zijn in
hare heeren.

5 Maar die
haer neppen
[tot] hare
hominen.

Staan vast ten allen sonde
Als Sions berg gegrondt /
Den Godt in eeuwigheit zal bouwen :
Zoodatze wanklen noch beweegen /
Dooz 's hemels zegen.

2 Kontom Jerusalem syn bergen /
Alsof is ook de Heer
Kontom syn volck / val eer ;
Opdat de loozen / dooz hun tergen
En trots / de hoomen niet berduyken /
Tot datze bukken.

3 Want zekerlyk de staf der boozen
Kust alsoos niet op 't lot
Der hoomen / tot hun spot ;
Opdat d'oprechten / als godtloozen /
Hun handen niet tot onrecht strekken /
Doch zich bevelken.

4 Heer / doe den goeden wel / wiser harten
Oprecht syn. al die gaan
Op rene homine baan.

Der.

Verdelgt de Heer in deele smarten /
Met die het onrecht werken : vrede /
Dolge IJreels bede.

De Erybs Psalm.

Wanneer de Heer / zoo groot in hzacht /
Syn Sion weer uit Babel bzagt /
Corn warenwe als in eenen droom /
En onze mond werd / zonder sehzoom /
Verbult met lachen ; onse tongen
Syn in een schel gejuich outspzongen :
Toen zeide 't Heidendom : de Heer
Doer groote dingen / r'zpyne eer.

2 De Heer heeft dese hggestaan /
En onder hen wat groots gedaan.
Ja / hy heeft dit / tot 's vbandz spyt /
Gedaan / dies syn wy zeer verlygt.

3 Heer / wil voozt uw hulpe zenden /
En ons gebangnisse wenden /
Als stroomen en een sterken bloedt
In 't Zuiden / by den zonnegloedt.

D. 7.

3. 29.

gen / die sal de
voeg born
gaan met de
werkens der
ongerechtig-
heyt: Vrede sal
ouer IJreel
zyn.

Psalm 126.

1 Een Liedt
van Annaalor.
Als de Heer
in e de gevan-
gene Sions
weder hzacht /
waren wy ge-
lych de genie
de hoomen.

2 Doe wert
onse mond
vervult met
lachen / ende
onse tonge met
gejuich : doe
sepe men on-
der de hysda-
nen : De
Heer heeft
grote
dingen aen de
se gedaen.

3 De Heer
heeft
grote
dingen.
by ons ge-
daen / [dies]
zyn wy ver-
lygt.

4 Heer /
wendt
onse geban-
nisse / gelich
water-stroo-
men in 't Zuiden.

Die met traanen
u en zaaijen/
sullen met ge-
ruych maaijen.

3 **Zp die met traanen in den schoot**
Der aarde zaaien / in hun' noodt ;
Die zullen met gejuich en vzeugdt
Gens maaijen / in het hart verheugt.

Die het zaet
draecht dat
men zaaijen
sal / gaer al
gaende ende
toevrende :
[maer] vooz-
seker sal hy
met gejuich
weder komen/
dragende sijne
schooden.

Psalm 127.

De Cyrbij Psalm. Stein Pf. 117.

1 Een Liedt
Hammaalor /
han Salomo.
Zoo de h
het hupst
niet niet en
bontot / te ver-
geefs aerep-
den des selven
bontolieden
daer een:foo de
de
de stad niet en
bewaert / te
vergeefs
waecht de
wachter.

Adien de Heer het huis niet bontot /
Is 't alles te vergeefs verricht /
Dat dooz de bontolien woardt gesticht :
Zoo Godt de stad niet zelf behondt /
En wel bewaert / is 't waaken niet /
Dat dooz getrouwe wacht geschiedt.

2 Het is te
vergeefs dat
gplieden vzoeg
opstaet / late
op blyft / ciet
hzoort der
smerten : her is
alsoo / dat hy
her sijnen be-
winden [als
in] den slaep
geeft.

2 **Het is vergeefs vzoeg op te staan /**
En laat te waaken in den nacht /
En t'eeren hzoort van smarte / in klagt /
Als zoude men van hzuk vergaen.
Gewyl hy syn' bewinden geeft.

Als in den slaap waar by men leeft.

3 **De kinders zyn een erflyk goedt /**
Dan 's Heeren zegen afgedaalt /
En van zyn liefde en gunst bestraalt /
Gewyl hyze onderhondt en voordt.
De vzych des blyhs is rene hzoon
Dooz 't kuische huyghbed ten loon.

3 Siet de kin-
deren zyn er-
fdeel des
: des blyhs
vrych is een
belouinge.

4 **Gelph de ppen in de handt**
Dan eenen heldt zyn / groot van hzacht /
Zoo zyn de zoonen ook geacht /
De zoonen van de senjt / in 't landt ;
Wanneer zy / met belydt en dringdt /
Der oudren steunsel zyn en vzeugdt.

4 Gelph de
ppen zyn in
de handt eenet
heldt, soodamg
zijn de soonen
der vzeugt.

5 **Welgaltig woardt de man geroemt /**
Die zynen koker met dat slach
Gebult heeft. 't steedigt zyn gezagh :
Hooit woerden in de poozt gedoemt /
Noch schaameoot / daer sy by en vrank /
Mer hant partt staan dooz de bank.

5 Wel-gelph
big is de man/
die sijnen yst-
koker met des
selve gebult
heeft: sy en sul-
len niet des-
schaemt woort
den/ als sy niet
de vpanen
speken salien
in de poozt.

Psalm 128.

De Cxxviii Psalm.

1 Een Liedt
Vanmaalt.
Welgelucksa-
lich is een ye-
gelich die den
H. G. H. G.
heest / die in
sine wegen
wandelt.

2 Want gy
sult een den
arbejt uwer
handen welge-
lucksalig sult
gy zyn / ende
het sal u wel
gaen.

3 Uwe huys-
drouwe sal
wesen als een
vruchtbare
wijn-stoek een
de zijden uwes
pupes; uwe
kinderen als
oljplanten
rontom uwe
tafel.

4 Ziet / alsoo
sal sekerlich die
man zegenen
worden / die
den H. G. H. G.
vzeest.

W **W**

1 **E**en Liedt
Vanmaalt.
Welgelucksa-
lich is een ye-
gelich die den
H. G. H. G.
heest / die in
sine wegen
wandelt.

2 **W**ant gy
sult een den
arbejt uwer
handen welge-
lucksalig sult
gy zyn / ende
het sal u wel
gaen.

3 **U**we huys-
drouwe sal
wesen als een
vruchtbare
wijn-stoek een
de zijden uwes
pupes; uwe
kinderen als
oljplanten
rontom uwe
tafel.

4 **Z**iet / alsoo
sal sekerlich die
man zegenen
worden / die
den H. G. H. G.
vzeest.

Ezalig is hy t'achten
Die trou den Heere vzeest /
En vzeest met alle krachten
Op 't padt van zynen Gveest.
Want gy zult zeker eeten
Den arbejt uwer handt /
En gansch gelukkig heeten /
En zyn in uwen staant.
2 Uw huysvrou zal ook wesen
Gelyk een wyngaardsam /
Dooz vruchtbareheit gepezen /
Die spnen groei bequam /
Van uwe woungs hantten.
Uw kinders zullen staan
Als freische olyvplanten /
Rontom uw tafeltaen.
3 Ziet zoo woardt 's Heeren zegen
Den mensche toegebracht /
Die / gaande in zyne wegen /

Zpu

Zyn vzeest steeds betracht.
Gy zult zyn heil genieten
In alles wat gy doet :
De Heer zal op u gieten
Zyn gunst en zegenbloedt.
4 **H**y zal uw heil ook bouwen
Uit Sion / naar zyn stem.
Steedts zult gy 't goede aanschouwen
Van Gods Jeruzalem.
Gy zult ook zien kindtskindzen :
Vrede over Israel.
De vzeengt zal nooit vermindzen
Uit Gods genadenwel.

De Cxxix Psalm.

Psalm 129.

Z **Z**

1 **E**en Liedt
Vanmaalt.
Gy hebben my
dichtwils be-
nauwt van
mijner jeugde
af / segge nu
Israel :
2 Gy hebben
my dichts
van mijner
jeugde af be-
nauwt : even-
wel en hebben
sy my niet
overmocht.

Gy hebben my zeer dichtwils hart
benauwt / Van mijner jeugde / zegge
Israel / in 't klaagen / Zoodat si was
van bloedig zweert bedauwt ; Maar
hebben my nooit gansch rer neer geflagen.
2 Ik ben gelyk op mynen rug dooz
ploegt /

2 Ploegers hebben op mijn rugge geplougt: si hebben hare booren langh getogen.

ploegt / Dan ploegeren / dat ik ga neergebogen. En / nimmer met myn zwaare smart vernoeget / Zoo hebben sy hun booren lang getogen.

4 De Heere die recht verdedich is / heeft de rouwen der goddeloosen afgehouwen.

2 De Hemelheer / rechtvaardig in be- dyf / heeft dooz syn kracht de touwen afgehouden Der boozen / schoon gespannen vast en styf; Dat Sion nu in blyfchap mag beschouwen.

5 Laetse beschaeint ende achterwaertis gedreven worden / alle die Sion haaten.

4 Beschaaumze / Heer / en dyfse ook achterwaart / Al die vergramt / uw dievbaat Sion haaten; Sy syn als gras / dat / dooz en onbergaat / Op dalen staat / en niemant ooit zal haaten.

6 Laetse worden als gras op de dalen / het welch verdort eer men het uytrecht.

5 Het gras waarmede een maaler synne handt niet vult; noch dat sy die de gaden binden Omarmen; maar 't geen dooz de zon verbrandt / Da 't is verstenst dooz koude noozbewinden.

7 Waar mede de maeler synne handt niet en vult / noch de gaden bindt sijnen arm.

6 Waarvan sy / die noozvgaan / op

8 Doch die voozby gaen

't gezicht / Hier zegen; dat by u des Heeren zegen Verhslybe: Godt gebede u syn heil en licht / Om d'eer syns naams / en hoede u op uw wegen.

niet en seggen / De zegen des Heeren zegen Verhslybe: Godt gebede u syn heil en licht / Om d'eer syns naams / en hoede u op uw wegen.

De Cxxx Psalm.

Psalm 130.

1 roep tot u / o Heere / Utr myne diepe elendt /

1 Een Liedt van Dauid. Utr de diepe roep ich tot u

Opdat uw goedheit keere myn lyden / zonder endt.

o Heer / hoor naar myn klagten / En merk op myne stem /

2 Heere / hoor naar myne stem: me: laet uw ooren oppmerkende zyn op de stemme myner smekinghe.

Kom myne smart verzagten / Want ik zit in de stem.

2 Zoo gy / o Heer / de zonden / En 't misdryf gade staat;

3 Zoo gy / o Heere / de ongerechtigheden gade staet: Heere / wie sal bestaen?

Daar wordt de mensch gebonden Die dooz uw recht bestaat;

Daar by u is vergeving / Opdat gy wordt gezeest:

4 Daar by u is vergevinge / op dat gy vergeest wort.

Diesse onse wedersteking

Der

Verschoont en ook geneest.

3 Ik zal den Heer verwachten /

Mijn ziel wacht met gedult /

Dol hoope in haar gedachten /

Tor hy zyn wooydt verbult.

'k Verwacht met al mijn harte

Den Heer / meer dan de wacht

Het mozenlicht met snarte

Vermacht / na doeven nacht.

4 Naar Israël dan hoopen

Op Godt; want by den Heer

Staat steeds de heilbeur open /

Dol liefde / t'zjner eer.

Hy zal zyn Arel slaaken /

Zyn volk dat hem verbeidt /

Uit 's doodig gewelt en slaaken /

En ongerechtigheit.

De Cxxij Psalm. Stem Ps. 100.

Heer / mijn harte ryst niet hoog :

Ik hebbe ook geen hodaardig oog /

5 Ich vees
michte den
H. G. H. G. /
mijne ziele
verwacht / ende
ich hope op sijn
wooydt.

6 Mijne ziele
[wacht] op
den Heere /
meer dan de
wachters op
den morgen :
de wachters op
den moogen.

7 Israël hope
op den H. G.
H. G. / want by
den H. G. H. G.
is goedertie-
renheit / ende
by hem is veel
verlossinge.

8 Ende hy sal
Israël verlos-
sen van alle
sijre ongerech-
tigheden.

Psalm 131.

1 Een Liedt
Hamnaalor
van David.
H. G. H. G. /
mijn herte en

Noch wandelde immer in het geen

Wooz my te groot en wonder schein.

2 Zoo ik mijn ziel niet heb geset /

En stil gehouden / naar uw wet /

Gelph een kindt dat wordt gespeent /

En ont zyn moeders borsten weent !

3 Mijn ziel is in my als een kindt /

Mu eerst gespeent / dat zich verwint /

En zich gelaaten toont en stil /

Als buigzaam wooz een hooger wil.

4 Dat Israël zyn hooye stel

Op Godt met ons / Emmanuel ;

Den Heer / die 't heil ons heeft bereidt

Van nu tot in der eeuwigheit.

De Cxxij Psalm.

Heer / gedenk aan uwen knecht /

Van David / en zyn bitter leet !

Dat hy den Heer mer eenen eddt

Gezworen heeft en toegezezt /

Den Magtigen / met eer behleedt :

2 Den

is niet verhe-
ben / noch mijn
ne oogen en
zijn niet hoog-
ge-oochen heb-
de ich niet ge-
wandelt in
[dangen] my
te groot / ende
te wonderlich.
2 Zoo ich mijn
ne ziele niet en
hebde gesert
ende stille ge-
houden / gelijch
een gesont
kindt by sijne
moeder / mijne
ziele is als een
gespent kindt
by my.

3 Israël hope
op den H. G.
H. G. / want nu
aen tot in der
eeuwigheit.

Psalm 132.

1 Een Liedt
Hamnaalor.
H. G. H. G. /
gedenkt aen
David / aen al
sijn lieden :
2 Dat hy den
H. G. H. G. ge-
sworen heeft :
den Magti-
gen Jacobs
gelofte gedaem

heest / [seg-
gende.]

3 Zoo ick in de
eene mijnes
huyzes inga
soo ick op de
hoefse van
mijn bedde
kluime!

4 Sou ick mijn
nen oogen
slaep geve;
mijnen oog-
den sluy-
p-
ringe.

5 Tot dat ick
hoor den
Heer
ene plaets ge-
bonden sal ge-
bonden: woon-
gen hoor den
Machtigen
Jacobs.

6 Siet / wy
hebben van
haar gehoor
in Ephraim:
wy hebben
gebonden in de
velden van
Jaar.

7 Wy sullen in
sijne woon-
ingen ingaan:
wy sullen ons
nederbuppen
hoor den voer-
bank sijn
voeren.

8 Saet op /
uwe ruste /
Op ende de
Rike uwer
Verste.

2 Den Magtigen die Jakob hoort:
Zoo ick ooit in myn huis zal gaan/
En my op 't bedde neberslaan!
Zoo ooit de slaap myne oogen voedt/
En d'oogenleên gesloten staan:

3 Tot dat ick hebbe hoor den Heer
Een plaats gebonden / daar hy woont /
En syne heerlykheit verroont /
Den Magtigen / die Jakob zee
Verzeert / en mer syne gunst bezooont.

4 Wy hebben lang van haar gehoorst /
Van 's Heeren Rike in Ephraim;
Wy bondense ook mer vzeugt daarna
In 't veldt van Jaar / ongestoorst;

5 Waar Godt gebent werdt vzege en spâ.
5 Wy sullen in syne woning gaan /
En busgen ons ter aarde neer /
Dooz synen voerbank. Opperheer

6 Sta op / om in uw rust te staan /
Maet d'Rike van uw stercke en eer.

7 De Heer heeft mer een' eedt besloft
Aan David / daar hy niet van wylt;
Maardien syne waarheit nooit bezwylt:
Uw zoon klygt eens de kroon op 't hooft /
Daar gy meede op den rystroon pzykt.

8 Indien uw zoonen myn verbondt
Crou houden sullen / en myn wet /
Hun ter getuigenis gezet;
Dan zal hun zaadt tot allen stonde
Uw' troon betreden / onbeler.

9 Want Sion / yders oogenslust /
Heeft hy bekoren en begeert
Tot syne woonste / en geleert
Dat dit de plaats is syner rust /

10 En weert
het aengesich-
te uwer Ge-
zalfden niet of
om Davids
uweg knecht
wille.

11 De Heer
heeft Dav-
id de waer-
heit geloo-
ren / waer
van hy
niet wyl-
ten en
sal: [seg-
gende.]
Dan de
vucht
uweg
vucht
sal ick op
u
wen
thoon
sien.

12 Indien
uwe
zoonen
mijn
verbondt
sullen
houden /
ende
myne
ge-
tuigenissen
die
ick
haar
leeren
sal: 100
sullen
oock
haar
soo-
nen
tot
in
eewi-
gheyt
op
u
wen
thoon
sien.

13 Want de
Heer
Sion
ver-
ho-
ren
hy
heest
het
begeert
tot
sijne
woon-
plaets / [seg-
gende.]

14 Dit
is
mijn
ruste
tot
in
eewi-
gheyt /

6 Laat uwe Priesters syn bekleedt
Met waarheit en gerechtigkeit:
Ceruypl uw volk 't gejuich verzyeide.
Datge uw Gezalfden niet vergeet /
Om Davids wil / naar uw bescheidt.

7 De Heer heeft mer een' eedt besloft
Aan David / daar hy niet van wylt;
Maardien syne waarheit nooit bezwylt:
Uw zoon klygt eens de kroon op 't hooft /
Daar gy meede op den rystroon pzykt.

8 Indien uw zoonen myn verbondt
Crou houden sullen / en myn wet /
Hun ter getuigenis gezet;
Dan zal hun zaadt tot allen stonde
Uw' troon betreden / onbeler.

9 Want Sion / yders oogenslust /
Heeft hy bekoren en begeert
Tot syne woonste / en geleert
Dat dit de plaats is syner rust /

10 En weert
het aengesich-
te uwer Ge-
zalfden niet of
om Davids
uweg knecht
wille.

11 De Heer
heeft Dav-
id de waer-
heit geloo-
ren / waer
van hy
niet wyl-
ten en
sal: [seg-
gende.]
Dan de
vucht
uweg
vucht
sal ick op
u
wen
thoon
sien.

12 Indien
uwe
zoonen
mijn
verbondt
sullen
houden /
ende
myne
ge-
tuigenissen
die
ick
haar
leeren
sal: 100
sullen
oock
haar
soo-
nen
tot
in
eewi-
gheyt
op
u
wen
thoon
sien.

13 Want de
Heer
Sion
ver-
ho-
ren
hy
heest
het
begeert
tot
sijne
woon-
plaets / [seg-
gende.]

14 Dit
is
mijn
ruste
tot
in
eewi-
gheyt /

Ruste.

hier sal ich
woonen / want
ich hebbe se be-
geert.
15 Icht sal ha-
ren hofk rphs-
lich zegenen :
hare noodwz-
zige sal ich met
bzoodt bezaa-
digen.
16 Ende hare
Priesters sal
ich met bepl
bkleeden / en-
de hare gunst-
genooten sul-
len seer ju-
chen.
17 Daer sal ich
David eenen
hoozn doen
upspuzpen :
Ich hebbe
mijnen Ge-
saliden een
lampe toe ge-
licht.

En daar hy eeuwig woordt geëert.

10 'k Zal hunne spzse rphelyk
Ook zegenen / en die met bzoodt
Verzaaden / dien de hongersnoodt
Bekneft : de Priesters in het rph
Met heil bekleeden / kleen en groot.
11 Hun gunstgenooten zullen dan
Seer juichen. David zal ik daar
Ook eenen hoozn in 't openbaar
Verwekken ; een' Gezalsden van
Zyn zaadt / booz myn verkoore schaat.
12 'k Heb hem een lampe toegericht.
'k Zal zyne vbanden met schandt
Bekleeden in het gansche land ;
Maar op hem blyft / booz elks gezicht /
Zyn hzoone in bossen bloet geplant.

De Cxxxij Psalm.

Psalm 133.
1 Een Liedt
Hammaalot
van David.
Diet hoe goet
en hoe lieflich
is 't / dar hoo-
zige ook

Zie toch / hoe goedt en liefelyk
is 't leven / Als hzoeders steefts naar
hzedt en eendzacht streeven / En

woonen in een stille rust. Hoe goedt / als
't hier van tweedzacht blyft gebluseft /
Daer Godt verkeerft met zynen Dzedt
neest ; Het is gelyk een eeuwig feest.
2 Ja 't is gelyk de liefelyke balssem
't Dzierkerdom / die / niet vermengt
met alssem / Gestozt woordt op Aarong
hoofdt / Die van zyn baardt / in 't
bloeien niet gedooft / Tot op zyn kleedt /
en boozt tot op den zoom Dan zy-
nen rok straalt als een stroom.
3 Het is gelyk de dauw / die / neerge-
zegen Op Hermon / 't landt vergulft
gelyk een regen / En Sions bergen
bzuchbaar maakt : Want Godt / die
ewist / en 't booz hzakheelen wzaakt /
Heeft daar zyn heil / en zegening / be-
zede / En 't leven tot in eeuwigheit.

1 Samen wo-
nen.
2 Het is gelyk
de hofeliche
olie op her-
hoofst nederda-
lende op den
baert Aarong ;
die nederdaact
tot op den
zoom sijner
kleedren.
3 Het is gelyk
de dauw we-
mons / ende
die neder-
daelt op de ber-
gen Sions :
want de
gebedt aldaer
den zegen / en-
de / het leven
tot in der eeu-
wigheyt.
Psalm 134
1 Een Liedt
Hammaalot.

De Cxxxiv Psalm.

Ooft den Heer / en wilt hem eeren /

1 Een Liedt
Hammaalot.

2iet/ looft den
H E E R alle
op knechten
des H E E.
E n d e; op die
alle nachten in
'r huys des
H E E R
staet.

2 Hef uwe
handen op
[na] 'r heilighom / ende
looft den
H E E R.

3 De H E E
R zegene u
op Zion: hy
die den hemel
ende de aerde
gemaect
heeft.

Psalm 135.

1 Haleu-Tab.
Dint den na-
me des H E E.
E n d e; ydilt
[hem] / op
knechten des
H E E R.
2 Die op staet
in het huys
des H E E R / in de
voornaden des
huyses onses
Gods.

3 Looft den
H E E R /
want de
H E E R

Al die knechten zyn des Heeren;
En die getrouwelijc de wacht
In 's Heeren huys houdt alle nachr.
2 Hef uwe handen in gebeden
Op naar 'r heiligdom / als leden
Van zyne Priesterlyke schaar /
Looft / looft den Heere in 'r openbaar.
3 Dat de Heer zyn heil en zegen
Zende uit Zion / als een' regen.
De Heer / die 't al geschapen heeft /
Den hemel / d'aarde en al wat leeft.

De Cxxix Psalm.

1 Loft en looft des Heeren naam;
Op die den dienst des Heeren /
Als zyn knechten / zeer bequaam
Derticht / en 'r zynen eeren
Staat in 's Heeren tempelhof /
En zyn huys / tot zynen lof.
2 Looft den Heer / want hy is goedt /
Druft zynen naam met zingen /

Wetich is hy / en hy hoedt
Ons / zyn verhoeringel /
Jakob hoos hy tot zyn deel /
Nicht werdt hem geheel
3 Want zeer groot is onse Heer /
Der boden alle Goden.
Hy doet alles / zynen eer /
Naar 't geen hy heeft geboden:
In den hemel en op d'aard /
In de zee / die diepten baert.
4 Hy trekt dampen op omhoog /
Uit d'aarde aan zee gelegen.
Schiet den bliken uit den hoog
Des hemels / met den regen.
Hy zenge wind / en ontweert voort
Uit zyn kameren / doot 'r woort.
5 Die den eerstgeborenen sloot /
In 't land van 'r yk Egypte /
Mensch en dier / waarna 't volk / vzoog
Des nehtens / 't leet onghie.

goet: 2 Salu
naght zyn
name want hy
is heilich.
4 Want de
H E E R
heeft sich Ja-
cob verhoert /
Niet tot syn
eggenom.

5 Want icht
weer dat de
H E E R
groot is: ende
dat onse Heere
boden is.
6 Al wat den
H E E R
haegt / door hy
in de hemelen /
ende op de aer-
de / inde zee /
ende alle ar-
gonden.
7 Hy doet
dampen op /
stommen van
het eynde der
aerde: hy
maect de wisse-
menen met den
regen: hy /
zenghe den
wind / zyn
ne schakme-
ren voort.

8 Die de eerst-
geborenen van
Egypten
sloot / van den
mensch / aem
tot beest.
9 Die den
aerdt /

117

9 **H**ij sondte
kenen ende
wonderen in 't
midde van u/
10 **G**oppen
tegen Pharao
ende tegen alle
sijne knechten.

Hij heeft rekenen gezocht

In Egypte / en 't swaar bezocht.

6 Hij heeft wonderen verricht /

Die Pharao hart dachten /

En syn knechten dooz 't gewigt /

Als sy dooz hem niet blikten :

Die veel volken heeft gehelt /

Koningen / en hun gewelt.

7 Koning Sion / Amorpt /

Heeft sy met Og verslagen /

Bazans koning in dien tyt /

Den Kanaanpt dooz plaagen.

Israël gaf sy sin landt

E' erben / als een onderpandt.

Luste.

8 **U**we naam / grootmagtig Heer /

Wozdt eeuwiglijk gepresen /

Die is van gesichte in eer.

Wat aan gesicht geresen.

14 **W**ant de Heer / bestuimt met licht /

Daart

Daagt syn volk dooz 't hoog gericht.

9 't Zal hem rouwen / naar syn gunst /

Om 't leer van syn knechten.

15 **D**afgoon 's menschen werk en kunst /

Ziet niemant iers vercrechten.

Sy / op wie de mensch betrouwt /

Syn van zilber en van gont.

10 **D**afgoon hebben eenen mondt /

Maar syzeeken taal noch rebden :

Cogen / dooz der menschen vondt /

Parc zien niet uit die leden /

Coren hebben sy ook / maar

Vooren niets / hoe luidt en klaar.

11 **H**unne mondt derst ademlucht.

Wat alle die ze maaken /

En betrouwen dooz een zucht /

Mer hen te schande raaken.

12 **D**och dat Israël den Heer

Koode / en synne hoogheit eer.

12 **K**oof den Heer / Arons zaadt /

sin volck rich-
ten / ende het
sal hem berou-
wen oore sijne
knechten.

15 **D**e afgoden
der heydenen
syn siltter ende
gont; een werck
van menschen
handen.

16 **S**y hebben
eenen mondt /
maer en syze-
eken niet; sy
hebben cogen /
maer en sien
niet.

17 **C**oren heb-
ben sy; maer en
hooren niet; ooch
en is 't geen
adem in
haren mondt.

18 **D**at die
maken / hen
nietigh worden /
leude; al wie
op haer hert-
soult.

19 **S**y huyt
Israels / lovet
den Heer
en C; sy huyt
Arons / lovet
den Heer.

10. Gy hebt
van hem / lo-
veden / lo-
vede / gy die
den heere
zegt / lobet
den heere.

1. Het Levens stamgenooten
 Gy die in Gods heere staar /
 Met Jakob hooggeleynoten
 Loof den Heer / die eeuwig leeft /
 Doo; wien aarde en hemel heeft.

11. Loof den Heer / die
den heere
zegt / lobet
den heere.

12. Loof den Heer / met hart en stem
 Mit Zion / die als koning
 t' Koninklyk Jeruzalem
 Verhoog tot zyne woning
 Welkya / loof den Heer /
 Alles klinke van zyne eer.

Psalm 136.

De Cruy Psalm.

1. Lobet den
heere / want
hy is
goed / want
sijne
goedertieren-
heit is in
des eeuwig-
heyt.

1. Loof den Heer / want hy is goed /
 Welk in alle deen hy doet :
 Want zyn goedertierenheit
 Is ons eeuwiglyk bereidt.

2. Lobet den
Godt der go-
den / want
sijne
goedertieren-
heit is in
des eeuwig-
heyt.

2. Loof den Godt der goden / dien
 Al het aerdelyk moet ontsien :
 Want zyn goedertierenheit

3. Loof den Heer / der heeren Heer ;
 Dat al d'aarde hem beerev :
 Want zyn goedertierenheit
 Is ons eeuwiglyk bereidt.

3. Lobet den
Heere der he-
ren / want sijne
goedertieren-
heit is in des
eeuwigheyt.

4. Dien die groote wonderen doet /
 En alleen ons steers behoedt :
 Want zyn goedertierenheit
 Is ons eeuwiglyk bereidt.

4. Dien die al-
leen groote
wonderen
doet ; want sij-
ne goedertie-
renheit is in
des eeuwig-
heyt.

5. Dien die / doo; zyn sterke handt /
 s' Hemelg hoog schep met beersandt ;
 Want zyn goedertierenheit
 Is ons eeuwiglyk bereidt.

5. Dien die de
hemelen met
beersandt ge-
maecht heeft ;
want sijne
goedertieren-
heit is in des
eeuwigheyt.

6. Dien die d'aarde op 't water heeft
 Mitgespannen ; Godt die leeft :
 Want zyn goedertierenheit
 Is ons eeuwiglyk bereidt.

6. Dien die de
aerde op het
water uyge-
spannen heeft ;
want sijne
goedertieren-
heit is in des
eeuwigheyt.

7. Dien die in des hemels trans
 Achten maakte groot van glans :
 Want zyn goedertierenheit

7. Dien die de
grooten lichten
heeft gemacht ;
want sijne
goedertieren-
heit is in des
eeuwigheyt.

Id ons eeuwiglyk bereidt.

8 't Zonnelycht / am 't hoog gezagh

Pier te voeren in den dag:

Want zyn goedertierenheit

8 De sonne tot
heerschappye
in den dag;
want sijne
goedertieren-
heit is in der
eeuwigheyt.

Is ons eeuwiglyk bereidt.

9 't Maanlicht heeft hy voorzgezagt

Met de starren / vooz den nacht:

Want zyn goedertierenheit

Is ons eeuwiglyk bereidt.

9 De maent en
de sterren tot
heerschappye
in de nacht;
want sijne
goedertieren-
heit is in der
eeuwigheyt.

I. Kuste.

10 Dien die in Egypten / vzoog

's Mozzens / d'eerstgebaoznen sloeg:

Want zyn goedertierenheit

Woardt in eeuwigheit verberzidt.

10 Dien die de
Egyptenaers
geslagen heeft
in hare eerst-
geborene;
want sijne
goedertieren-
heit is in der
eeuwigheyt.

11 Hy heeft Israels geslacht

Middden van hen uitgezagt:

Want zyn goedertierenheit

Woardt in eeuwigheit verberzidt.

11 Ende heeft
Israel up het
middden van
hen witzge-
vzacht; want
sijne goedertie-
renheit is in
der eeuwig-
heyt.

12 Met een sterke handt en arm /

In Egyptens droef gehernu:

12 Met eens
stercke handt /
ende met eenen
upgestreckten

Want

Want zyn goedertierenheit

Woardt in eeuwigheit verberzidt.

13 Dien die ook de schelzsee vzoog

Heeft gemaakt / vooz Israels oog:

Want zyn goedertierenheit

arm; want si-
ne goedertie-
renheit is in
der eeuwig-
heyt.

13 Dien / die
de schelzsee in
delen breidde;
want sijne
goedertieren-
heit is in der
eeuwigheyt.

Woardt in eeuwigheit verberzidt.

14 Dien die Israel dooz haar heen

Heeft gehoert / als hy verscheen:

Want zyn goedertierenheit

14 Ende voers
de Israel dooz
het middden
van de selve;
want sijne
goedertieren-
heit is in der
eeuwigheyt.

Woardt in eeuwigheit verberzidt.

15 Hy heeft Farao en 't heft

Meergestort in 't roode meir:

Want zyn goedertierenheit

15 Hy heeft
Pharao met
sijn heyr ge-
stort in de
schelzsee; want
sijne goedertie-
renheit is in
der eeuwig-
heyt.

Woardt in eeuwigheit verberzidt.

16 Die zyn volk / nu vrank en vyz /

Leidde dooz de woesteny:

Want zyn goedertierenheit

16 Die sijn
volck dooz de
woestijne ge-
leyst heeft;
want sijne
goedertieren-
heit is in der
eeuwigheyt.

Woardt in eeuwigheit verberzidt.

17 Die de Dozsten / groot van magt /

Sloeg en Pander heeft gebzaat:

17 Die groote-
koningen bes-
lagen heeft;
want sijne

Want

goedertieren-
heyt is in der
eewigheyt.

18 Ende heeft
heerliche kro-
nigen gedoot;
want sijne
goedertieren-
heyt is in der
eewigheyt.

19 Sijon den
Almoetschen
Koning;
want sijne
goedertieren-
heyt is in der
eewigheyt.

20 Ende O/
den Koning
van Saba;
want sijne
goedertieren-
heyt is in der
eewigheyt.

21 Ende heeft
dat land ten
oerle gegeven;
want sijne
goedertieren-
heyt is in der
eewigheyt.

22 Ten erde
sijnen knecht

Want syn goedertierenheit
Woardt in eewigheit verpzeidt.

18 Hy heeft Koningen / hoe groot
En vol heerlykheit / gedaadt:

Want syn goedertierenheit
Woardt in eewigheit verpzeidt.

J. J. Kuste.

19 Koning Sijon / Amorpt /
Die verbelge werdt in den streyt:

Want syn goedertierenheit
Woardt in d'eewigheit verpzeidt.

20 En ook Og / die Bazans landt
Fier beheerschte door syn hande:

Want syn goedertierenheit
Woardt in d'eewigheit verpzeidt.

21 Hy gaf 't landt / vol overuloecht /
Synen volke als eigen goedt:

Want syn goedertierenheit
Woardt in d'eewigheit verpzeidt.

22 Tot een erde aan synen knecht

Israël

Israël / als 't was voozegt:

Want syn goedertierenheit
Woardt in d'eewigheit verpzeidt.

23 Die aan ons / gesmaadt / veracht /
En vernedert / heeft gedacht:

Want syn goedertierenheit
Woardt in d'eewigheit verpzeidt.

24 Die ons / door veel leers gedrukt /
Onzen vyandt heeft ontrukkt:

Want syn goedertierenheit
Woardt in d'eewigheit verpzeidt.

25 Die den mensche spyzte geest /
En versadigt al wat leest:

Want syn goedertierenheit
Woardt in d'eewigheit verpzeidt.

26 Looft den Heer / met glang bezooont /
Die de hemelen bewoont:

Want syn goedertierenheit
Woardt in d'eewigheit verpzeidt.

Israël; want
sijne goedertieren-
heyt is in der eewig-
heyt.

23 Die aen
ons gedacht
heeft in onse
nederigheyt;
want sijne
goedertieren-
heyt is in der
eewigheyt.

24 Ende hy
heeft ons on-
sen tegenvan-
ders on-
trukkt; want sij-
ne goedertien-
renheyt is in
der eewig-
heyt.

25 Die allen
bleefse spyzte
geest; want sij-
ne goedertien-
renheyt is in
der eewig-
heyt.

26 Lobet den
Godt des he-
mels; want
sijne goedertien-
renheyt is in
der eewig-
heyt.

Psalm 137.

1 Men de riele-
ren van Ba-
bel / daer zaten
top / oock
teenen top /
als top ge-
dachte aen
Zion.

2 Wy hebben
onse harpen
gehangen aen
de wilgen die
daer inne sijn.

3 Als aldaer
die ons geban-
gen hielden de
woorden eens
lieds van ons
begeerden; en
de sy / die ons
over hoop ge-
woopen had-
den / hieugde:
[Eggede /]
Singt ons
[een] van
de liederen
Zions.

4 [Wy sey-
den /] Har-
den top een
lied / dat
[G. C. C.]
zingen in een
vreemdt land:

5 Indien ich u
vergete / O Je-
rusalem / so
vergete mijne
rechter hand
[Over selfs]

De Cxxvij Psalm.

An Babels stroom daar zaten
top beneepen / Van droefheit / die
ons hadde in 't hart gegreepen / Om
Sion / ganck verwoest / en tot een
smaat Der volken. top / in sulck een
doeben staat / Wy hingen onze har-
pen / langs de zoomen Van 't wa-
ter / aan de groene wilgeboomen.

2 Als sy van ons / in Babilon ge-
bangen / Begeerden een van Sions
bezeugdezangen / Te hooren / en de
woorden van een lied / Zy / d'oor-
zaak van ons lyden en verdriet;
Zoo zelden top: hoe zonden top
hier zingen / Daer toe in dit lande
zyn ballingsbezendelingen?

3 Indien ik u / Jeruzalem / vergete /
Wensche ik dat zelf myn rechte hand
niet moete. Om 't suartuyg meer te

roeren met verstant. Gedenk ik niet
aan u en uwen staet / En woerdge niet
dooz my ten top verheben / Moet myn
ne tonge aan myn gehemelt kleeven!

4 O Heer / gedenk aan Edoms boos-
geschichte / Dat schimpende Jeruza-
lem belachte / Wanneer het raakte in
zynen grootsten noodr: Dat op
dien dag slechts riep; Ontbloot /
ontbloot De stadt tot aan den grondt
met zyne vesten / En geeffe aan
moozdt en plondering ten besten.

5 O Sabel / dat ook eens in later
dagen Gedoelen zal des hemels straf
en plaagen: Welzalig zal hy zyn die
u het quaadt Vergelden zal / ons
aangebdaan uit haar: Die 't wzaak
zwaardt zal op uw verwoesting
wetten / En aan de rotze uw

hinderen verpletten!

6 Mijne tonge
ge liebe aen
mijn gehemelt
te / soo ich aen u
niet en gedenc-
ke / soo ich Je-
rusalem niet
en vergette bo-
ven 't hoogste
mijner byd-
schap.

7 O Heer /
gedenkt aen
de kinderen
Edoms / aen
den dag Jeru-
salems / die
daer seiden /
Ontbloote /
ontbloote tot
haer fondas-
ment toe.

8 O dochter
Babels / die
verwoest sult
woorden / wel-
geluchig sal hy
zyn / die u owe
misdaet ver-
geloensal / die
op aen ons
misdaen be-
dr.

9 Welguc-
tig sal hy zyn /
die uwe him-
berheng oer-
ven ende aen-
de steenrotze
verpletten sal.

Psalm 138.

De Eerrij Psalm.

1 [En Psalm] Da-
vid. Ich sal u
loven met
mijn geheel
herte: in de re-
gentwoezdig-
heyt der Ho-
den sal ich u
prijzen.

2 Ich sal my
nederbuigen
in het palteys
uwer heylig-
heyt / ende ich
sal uwen name
loven / om uwe
goedertieren-
heyt / ende om
uwe waer-
heyt: want gy
hebt van we-
gen uwen gan-
schen name u
woordt groot
gemaakt.

3 Een dage
[als] ich riep /

1 Ik zal u looven r'allen stontd /
Mit 's harten grondt /
En eer bewyzen:
Ja / in den hoogen Godenzang /
Met psalmgezag /
Uw deugden pryzen.
2 Ik zal my buigen / reis op reis /
Naar uw paleis /
In uwe hoven:
Om uwe goedertierenheit /
Alom verspreidt /
En naamt te looven.
3 Ik zal uw waareheit roemen / Heer /
Uw hemelleer /
Zoo hoog gepryzen:
Want van uw woordt is nu de saam /
Dooz uwen naam /
In top gerezen.
4 Een dage
[als] ich riep / Gy hebt my / als ik riep / verhoort:

En /

En / naar uw woordt /
Met nieuwe hachten /
Die gy / Heer / mit den hoogen werkt /
Mijn ziel gesterkt /
En haar gedachten.
3 Dan Koningen der aerde / in magt
Zeer hoog geacht /
Woridge aangebeden:
Wanneer gy zult dooz uwen mond
Uw heilverbondt
Hun klaar ontleeven.
4 Zo zullen in uw wegen gaan /
En u voortaan
Met zingen eeren:
Want groot is uwe heerlijkheit /
En Majesteit /
Als Heer der Heeren.
5 Want zcherlyk de Heer is hoog /
Doch laat zyn oog
Op kleemen straalen:

100 hebt gy my
verhoort: gy
hebt my her-
strecht [met]
hacht in my-
ne ziele.

4 Alle Konin-
gen der aerde
sullen u /
loven / want
gy hebt u
verhoort / als
ik hebben de
roemen uwe
mondts.

5 Ende sy sul-
len zingen van
de wegen der
Heer / want de
heerlychheit des
Heer is groot.

6 Want de
Heer is
hoog / noch-
rans siet hy
den nederigen
aen / ende den
verhevenen.

En

kan daer niet
op.

7 Waer soude
ich henen gaen
voor 't sterven?
Geest? ende
waer soude ich
henen bliden
voor u aenge-
sichte?

8 Zoo ich op-
voere ten he-
mel // op zyt
daer; of bedre-
de ich mi in de
helle / hier op
zyt [daer.]

9 Dame ich
vleugelen des
dageraets;
woonde ich
aan 't uiterste
der zee;

10 Ook daer
soude uwe
handt mi ge-
leiden; ende u
we rechtichant
soude mi hou-
den.

11 Indien ich
spede, de duys-
ternisse sal
mi sijnners
bedecken; dan
is de nacht een
licht om mi.

12 Ook en
beduyfster de
duysternisse
voor u niet;
maer de nacht
licht als de
dagh; de duys-
ternisse is als
het licht.

13 Want gy

De lentis is mi veel te hooge.

4 Waer soude ik gaan voor uwen Geest?
Waar bloodt ik vlesig; onbedreeft
Doo; 't blaaken van uw aangezicht?
Doeve ik ten hemel / in het licht /
Gy zyt daar: daale ik in de helle /
Daar zyt gy zelf / als 's levens welle.

5 Dame ik / bedreeft voor; straffe en quaadt /
De vleuglen van den dageraet;
En woonde ik aan het endt der zee /
Of aan de berstelege ree:
Ook daer soude uwe handt mi leiden /
Uw rechte handt niet van mi seijden.

6 Indien ik zet: de duysernis
Zal mi bedekken; dan zoo is
De nacht om mi gelijc een licht.
Ook sluit de duysernis 't gezicht
Alet van uw aldoofstraalende oogen /
Daar 't blaakt als 't licht der hemelboogen.

7 Want gy / de Heer van dag en nacht /

Hebt myne nieren in uw magt:

Gy hebt mi over mi gesecht /

En mi in 's moeder's lusch bedekt.

Otes loode ik u / want uwe werken

Zyn groot / en waardt om op te merken.

Truste.

8 Gy hebt mi / uwen naam ten wyse /

Gy eene wieselike wyse /

Wel wonderbaarelyc gemaakt!

Waarvan myn ziel ook is gemaekt.

Was voor uw aanschyn niet verborgen /

Als gy myn wezen quaamt bezorgen.

9 Coen was ook myn gebente niet

Voor u bedekt / die alles ziet /

Dannest ik verlyc ben gewoche

Gelijc een sijnwerk / uwezoche

In kunst / beneden op deeze aarde /

Doozdar mi myne moeder baarde.

10 Uwe oogen zagen mynen klomp /

Als eenen dagevozinden romp:

best myne
nieren: Gy
hebt mi in
sijnnes moe-
ders buisc be-
dekt.

14 Ich loof u
om dat ich op
rene heel dree-
selike wyse
wonderbaer-
lich gemaecht
ben / wonder-
lich zyn uwe
werken! doch
weet het myn
ziel seer wel.

15 Als gy ge-
bente en was
voor u niet
verholen / als
ich in het ver-
bozene ge-
waacht ben /
[ende] als een
hogduersel ge-
wocht ben / in
de uwerste
veelen der aer-
de.

16 Uwe oogen
hebden mynen
ongefoem-
den klomp ge-

17 Als eenen
dagevozinden
romp:

18

19

ken / ende alle dese dingen waren in u boeck geschreben; die dagen alsse nefus meert souden worden / doe noch geen van dien en was.

17 Daerom me / hoe kostelich zijn my / O God; uwe gedachten! hoe machtigh beese zijn hare sommen!

18 Soude ickse tellen? haerder is meer / als des zandts: woerde ick waeker / sooben ick noch by u.

19 O God! dat gy den goddeloofn ontzacht: ende gy mannen des bloeds / loght van my.

20 Die van u schendelich spreken; ende uwe vyanden ydelich berispen.

21 Soude ick niet haten / O God; die

Dit alles / waardig 't ondersoek /
 Vast gy geschreben in uw boek:
 Gy konde hoog den ryt bekieken
 Wanneer het zeker zou geschieden.

11 Hoe kostelich / O God! / hoe eel
 Zijn uw gedachten! magtig heel
 Zijn haare sommen! minner zal

'k Haar tellen / wegens 't groot getal!
 't Is meer dan 't zandt der zee te schatten!
 Daarvan men geen som kan vatten.

12 Woerde ik dan makker / zoo ben ik
 Noch by u / in dat oogenblik.
 O God! dat eens 't godtloos geslacht

Dooz uwe wraak wierde omgebragt!
 En gy / bloeddozige tyrannen /
 Wpht van my / als van Godt verbannen.

13 Die van u schendelich spreken / Heer /
 En uw bestryders / hol oneer /
 Verheffen: zoude ik dien geen haat
 Toedzaagen / tot hun schande en smaet?

Ven / die verwaant uw wer verlaaten /
 En uwen naam uit boosheit haaten!
 14 Ik haate / in groote afkeerighet /
 Als vyanden / om hun belet.

Dooz grondt my / Heer / en myn gingeft /
 Of daar woerd enig quaet geboedt:
 En lecht my op den weg naar boven /
 Om u in eerwighheit te loopen.
 Icy my op den eerwiden weeg.

De Cri Psalm. Stem 10 Gebod.

R Eder my / O Heer / van quaade menschen /
 Die onrecht pleegen en gewelt:
 Schoecht my nauz ben die steedts wenschen
 Dat ik verdozukt woerde en gewelt.

2 Van hen die quaet in 't hare denken /
 En alle dage zijn bedacht
 Op oorlog; om myn rust te krenken /
 Cordat ik t'onder zy gebagt.

3 Zy scherpen hunne tong als slangen /
 Selph een scherpegescepe stift.

die u hatende de verdriet hebben in de gene die regten u opstaen?
 22 Ich hatese niet volhoumen haer; tot wyanden zijnse my.

23 Dooz grondt my / O God! / ende hiet myn hert: bevoert my / ende hiet mijn gebachten.

24 Ende niet of by my een schadelike weg zy; ende

Psalm 140.

1 Een Psalm Davids / vooz den Opperfang-merster.
 2 Ederet my / O Heer / van den quaaden mensche / die woerd my dooz ben / man alle gewelt.

3 Die bed quaets in 't herte denken; alle dage t' samen houen om te oorloggen / om myn rust te krenken.

4 Zy scherpen hare tonge / als een slange / beet adder-

verloft is onder
der haren lippen / Sela.

5 Vermaact
my / **DEER** /

van de
handen des

goddloofen; be-
hoort my van

den man alle
gewelts; van

die / die mijn
doeten beknien

naeg te stoorn /

6 De boosde-
dige hebben

my eeren niet
verdoogen; en

de hoorden; sy
hebben een

net uitge-
sprukt aen de

zijde des
meegs; val-

strieden heb-
bende my gese-

helt / Sela.

7 Ich hebbe
tot den **DEER**

gebet /

Op zijde mijn
God / neem

mer boe /

DEER / de
stemme mijner

smekinghen.

8 **DEER** /

weex / kerke

mijner heyls /

op hebt mijn
hoofd bedeckt

ten dage der
woopinge.

9 En geeft /

DEER / de

1 Ook schuilt 'er onder hinnen' waagen /

2 En lippen abbetende verheft /

4 Vermaact / **DEER** / my van de handen

des goddloofen / van den man

van veel gewelds / en zyne banden /

3 Waardoo / 'k geen hoeren zetten' hal /

5 De strotzen hebben boose' hantken /

Door my verdoogen / en een net /

Daar me' sy op myn teken misken /

10 Ger yden aen den weg gezet.

6 'k heb verzoeken tot den 'Heere'

Op zijde mijn' God / van mine stem /

En smeeking' dat my' 'k mijn' Heere'

11 Doech / 'k houzen' dankel' my' waagen /

12 **DEER** /

weex / kerke

13 Op hebt mijn' hoofd' als van die' kerke /

bedeckt' dat over' 'k haat' den kerke /

14 Ger dage' van der Heere' geberic /

15 Laat minner' den godtlozer' taaken /

Wat zyn begeerte en quaet beslist;

9 O Heer / 'k zou hem hebbaardig maaken /

En stout; dies bidde ik dat gy 'k kuit-

10 'k wangaande 't hoofd der boose' schaaren /

Die my omringen met haer magt;

Laat d'overlast hun wederbaaren /

Door mine lippen voortgebragt.

10 Dat koolen vrees en bhrenstraalen

hen treffen / dat ze sijn vergaan:

11 Op stotze in 't hier / en doe ze daalen

In kuilen / dat ze noot opstaan.

12 Een lastertong zal op der aarde

13 Niet staande blyven; en men zal

hem / die gemelt met hoogheit vaarde /

Verjaagen / tot zyn' smaat en val.

12 'k weet dat de Heer / altoos rechtbaardig

13 De zaak nitboeren zal van dien /

Die / als elendig en onwaardig /

Van niemant hier wordt aangesien.

14 De hzoamen zullen sijnen naamte

begeerten des
goddloofen
niet; en d'boose'
die / sijn quaet
begheuen
niet; d'loofen
haer verhef-
fen / Sela.

10 Mengende
het hoof der
gener die my
omringen / de
overlast' hareg
lippen' duert /

11 De boose'
dige hebben
my eeren niet
verdoogen; en
de hoorden; sy
hebben een
net uitge-
sprukt aen de
zijde des
meegs; val-

12 strieden heb-
bende my gese-
helt / Sela.

13 Ich hebbe
tot den **DEER**

gebet /

Op zijde mijn
God / neem

mer boe /

DEER / de
stemme mijner

smekinghen.

14 **DEER** /

weex / kerke

mijner heyls /

op hebt mijn
hoofd bedeckt

ten dage der
woopinge.

15 En geeft /

DEER / de

16 Laat minner' den godtlozer' taaken /

17 De hzoamen zullen sijnen naamte

18 licht de' kerke

beerdige fallen
 uwen naam
 looden; de
 rechte zullen
 dooz u aen-
 sichte blijven.

Psalm 141.

1 Een Psalm
 Davids.
 Heer / ick
 roepe u aen /
 haest u tot my:
 neem mijne
 stemme ter
 oore / als ick
 tot u roepe.

2 Mijn gebedt
 worde gestelt
 als reukwerk
 dooz u aen-
 sichte; de op-
 besinge mij-
 ner handen/
 [als] het
 avond-offer.

3 Heer /
 niet een
 macht dooz
 mijnen mont:
 behoeder de
 heure mijner
 lippen.

4 En myn
 hart niet
 tot een quade
 sake / om cen-
 gen handelen in
 godloosheit
 te handelen/
 met mannen
 die ongeceh-
 righeyt wor-

Gewig dan looden in het sieh;
 D'oprechten zullen al te saame
 Ook blijven dooz uw aangezicht.

De Erijs Psalm.

1 Ik roep u aan in myn elende /
 Haast u tot my; neem myne stem
 Ter oore / en redt my uit de klem /
 Heer / als ik my tot u wende.

2 Naar mijn gebedt als offergeuren
 Zyn dooz uw heilig aangezicht;
 Als ik tot u myn handen richt /

Zoo help my uit myn angstig treuren:
 3 Zulke zy als d'avondofferhanden.

Heer / zet een macht dooz mynen mondt:
 Behoedt myn hart tot in den grond;
 En sluit myn lippen als in banden.

4 Reig dook myn hart tot geene zaaken
 Die quaat zyn / ont / dooz smoot belet /
 Met hun / die ongecehricheit
 Beduyden / handelsag te maaken.

5 Dat

5 Dat ik van hunne leskierpen
 Niet eete / noch my oost misga.
 Dat my d'oprechte straffe en sla /
 Die zal my tot myn heil gedgen.

Aufte.

6 Hy staffe my / om 't quaat te myden /
 't Zal als wizen op myn hoofd;
 Hierdooz woedt d'pder niet gedooft
 Van myn gebedt dooz hem in 't liden.

7 Men heeft hun rechters bygelaaften
 Bezynen aan de steenvotz / daar
 Myn zoet gespek in 't openbaer
 Schoont werdt / leslyk boben maaten.

8 Wy zyn verstrooit als doode beenen
 Konrom de graben in het veldt;
 Als of 'er semant met gewelt

Zets klooft en deelt / van hout of steenen.
 9 Doch / Heer / myn oogen zyn geslagen
 Op u / van wien ik hulp verwacht;
 Ontbloot myn ziel niet dooz de magt

ken; ende dat
 ich niet en ere
 van hare les-
 kierpen.

5 De rechte
 beerdige sla
 my / het sal
 weldadigheyt
 zyn / ende hy
 bestraffe my /
 het sal ome
 hoofst zyn /
 het en sal mijn
 hoofst niet hze-
 ken : want
 noch sal oock
 mijn gebedt
 [dooz hem] zyn
 in hare tegeu-
 spoeden.

6 Ware rich-
 ters zyn aen
 de zijde der
 steenvotze by-
 gelaten ge-
 weest / ende
 hebben ge-
 hoort mijne re-
 unen / datse
 aangenaem
 waren.

7 Onse been-
 den zyn ver-
 strooit aen den
 mondt der
 grafz / gelijk of
 yemant op der
 aerde het ge-
 klooft ende
 verdeylt lade
 de

8 Doch op u
 zyn mijne oogen
 Heer / op u be-
 trouwe ick / en
 ontbloot mijne
 ziele niet.

Dief

Des vbandts / en zyn booze laagen.

10 Bewaar my booz; 't gewelt der firikken /

Die dooz hen booz my zyn geleit /

En van den valstrik / laos gesczeit

Dan hen / die op myn leven mlikken :

11 Dan hen / die quaadt en onrecht smeeden

Dat elk goddloose zelf in 't net

En garen valle om my gezet ;

12 Cordat ik ben booz; by gerreeden.

De Christij Psalm, Stem Ps. 100.

1 **R**iep tot den Heer nit al myn hart /

En smeekte hem / toen ik benaert

Zat in de vaez; 'k heb myne klagt

Toen booz zyn aangesicht gebzagt.

2 **Ik** gaf hem mynen angst en noodt

Te kennen / als van hulp ontbloor.

Als ik bestolpt zat in elendt /

Zoo hebt gy / Heer / myn padt gekent.

3 **Zy** hebben booz my eenen strik

Verbozgen / naar hun loos derschik : *Ja /*

9 Bewaert my booz her geweld des streiks (dien) sy my gelycpe hebben; ende booz; de val- wicken der werkers der ongerechtigheyt. 4

10 Dat de goddloose / diek sit sijn garen vallen / 't samen toebat ick sal zijn booz by gegaan.

Psalm 142.

1 **Gr**onders wijfinge Davids / een gebedt ald by in de spelonche was.

2 **Ik** riep met mijn stemme tot den Heer. **Ik** smeekte te tot den Heer. **Ik** met mijn stemme.

3 **Ik** koutte mijn klachten upt booz sijn aengesichte. **Ik** gaf te kennen booz sijn aengesichte mijne benaught.

4 **Als** mijn geest in my over- steyt was / soo hebt gy mijn padt

gelenk: sy heb- ben up eenen strik verbozgen op den weg dien ick gaen soude.

5 **Ik** sag nipt ter rechter hant / ende niet soo en was daer niemant die my hende / daer en was geen ontbliecen booz my; niemant sozge de booz mijne ziele.

6 **Tot** u riep ik / o Heer / en zick;

7 **Let** eens op al myn naat geschzeit;

8 **Gy** zyt myn toebucht / en myn lot

An deze wereldt / magtig Godt.

9 **Dant** ik ben / laag! zeer utgeteert;

10 **Tiedt** my dan / Heer / die 't al beheert /

Van myn verbolgers; wier geslacht

Deel grooter is dan myne magt.

11 **Doer** myne ziele uit deese pzing /

Opdatse u loode met gezang.

12 **'t** wechvvaardig volk zal om my staan /

Wanneer gy my hebt welgedaan.

13 **Doert** mijn ziele nipt de gebangenisse / ont nwen name te loven: de rechtberdige sullen my omringen / wannere gy wel by my sulc gedaen hebben.

14 **Doert** mijn ziele nipt de gebangenisse / ont nwen name te loven: de rechtberdige sullen my omringen / wannere gy wel by my sulc gedaen hebben.

15 **Doert** mijn ziele nipt de gebangenisse / ont nwen name te loven: de rechtberdige sullen my omringen / wannere gy wel by my sulc gedaen hebben.

16 **Doert** mijn ziele nipt de gebangenisse / ont nwen name te loven: de rechtberdige sullen my omringen / wannere gy wel by my sulc gedaen hebben.

17 **Doert** mijn ziele nipt de gebangenisse / ont nwen name te loven: de rechtberdige sullen my omringen / wannere gy wel by my sulc gedaen hebben.

18 **Doert** mijn ziele nipt de gebangenisse / ont nwen name te loven: de rechtberdige sullen my omringen / wannere gy wel by my sulc gedaen hebben.

19 **Doert** mijn ziele nipt de gebangenisse / ont nwen name te loven: de rechtberdige sullen my omringen / wannere gy wel by my sulc gedaen hebben.

20 **Doert** mijn ziele nipt de gebangenisse / ont nwen name te loven: de rechtberdige sullen my omringen / wannere gy wel by my sulc gedaen hebben.

gelenk: sy heb- ben up eenen strik verbozgen op den weg dien ick gaen soude.

5 **Ik** sag nipt ter rechter hant / ende niet soo en was daer niemant die my hende / daer en was geen ontbliecen booz my; niemant sozge de booz mijne ziele.

6 **Tot** u riep ik / o Heer / en zick;

7 **Let** eens op al myn naat geschzeit;

8 **Gy** zyt myn toebucht / en myn lot

An deze wereldt / magtig Godt.

9 **Dant** ik ben / laag! zeer utgeteert;

De Christij Psalm.

Heer / booz myn gebedt en smeeken / *Ja /*

Psalm 143.

1 **En** Psalm Davids.

2 **Heer**

H E E F /
hoort mijn ge-
bed / neygh de
ooren tot mijn
ne smeekin-
gen : verhoort
mij na uwe
kroerheyt / na
uwe gerechtig-
heyt.

2 Ende en gaet
niet in het ge-
richte met u-
wen knecht :
want niemant
die leeft sal
hoor u aenge-
sichte recht-
veerdigh sijn.

3 Want de
lyant ver-
volgt mijne
ziel / hy ver-
ereet mijn le-
ven ter aerde/
hy legt my in
duisternissen /
als de gene die
over lange
doet sijn.

4 Daarom
kroede mijn
geest over-
stelpen in my /
mijn herte is
verbaet in 't
midten van
my.

Heig d'ooren tot my / schier bezweken

In 't leet. verhoort my naar uw woort /

En waarheit / my altoos gebreken ;

Maac uw gerechtigheit nu hoort.

2 **W**il / Heer' met uwen knecht niet treden

In 't recht / naar uw gerechtigheden ;

Want niemant / schoon volmaakt in schyn /

Zal immer dooz u hier beneden

Onschuldig of rechtsvaardig sijn.

3 **D**e vbandt / op myn ziel verbolgen /

Komt haar in bitterheit vervolgen /

Vertreedt myn leven tegen d'aard' ;

Ik woode als van het graf verzwolgen /

Maardien hy my ontzet noch spaart.

4 **H**y legt my / Heer / in duisternissen /

Als die het licht en leven missen.

Dies wordt myn geest in my bestelpt /

Dooz rouw in 't haer / niet uit te wiffchen :

Oewyl uw almagt my niet helpt.

5 **M**ijn harte sidder van uw slagen.

Doch

Doch ik gedenke aan d'oude dagen :

Ik denk op uwer handen werk /

Waarvan men my steeds hoort gewaagen :

Van uwe daaden spzeke ik sterk.

6 **O**pperheerscher aller volken /

Ik strek myn handen naar de wolken

Tot u / naar wien myn ziel als vbandt /

Die dooz u / in haar naare holken /

Is als een doz en dozstig landt.

Ruste.

7 **V**erhoort my / want ik moet bezwopen /

Zoo gy zoudt langer van my wyken /

Derberg hoort my uw aanschyn niet ;

Want ik zou worden als de lphen

En grave / die men niet meer ziet.

8 **L**aet my uw goedheit 's morgens hooren /

Want ik / tot kroon en troon geboren /

Verrouwe op u : maak my bekent

Den weg dien ik / als uw verhoren /

Te gaan heb tot myn levengendt.

3

9 **W**ant

5 Ich gedenke
aan de dagen
van oudts ; ik
overleeg alle
uwe daaden ; ik
spzeke by my
selven van de
werken uwer
handen.

6 Ich bryde
mijne handen
op tot u ; mijn
nie ziele is dooz
u / als een doz-
stig landt /
Sela !

7 Verhoort
my haestlicke
H E E F /
mijn geest be-
swopen ; en ver-
brecht u aen-
gesichte niet
van my ; want
ich soude ge-
lijck worden
den genen die
in den kuyl
valen.

8 Doet my
uwe goedertie-
renheyt in den
morgenstondt
hooren / want
ik verrouwe
op u : waekt
my bekent den
weg dien ik te
gaan hebbe /
want ik hebbe
mijne ziele tot
u op.

9 Want tot u hesse ik myne siele /
 Opdat het zwaardt haar niet verniele.
 Bedt my / o Heer / roch uit de handt
 Myns vbandts / of ik in haar viele;
 Gewyl ik by u schuile in 't landt.
 10 Keer my / o Heer / uw welbehagen
 En uwen wil doen al myn dagen;
 Want ik erkenne u als myn Godt:
 Behoedt my hoor der hoosen laagen /
 O Gode myns heils / myn lebenslot!
 11 Dat uwe Geest / dien ik verbede /
 My in een effe landtvech seide.
 12 Beslewendig' om uwen naam;
 Geef dat myn ziel nooit van u scherde /
 En vaer haar uit den angst en blaam.
 13 Doe dit om uw gerechtigheden /
 En wil des vbandts magt vertreeden /
 Om uwe goedertierenheit.
 14 Zengze om die oot myn ziel bestreeden;
 Want ik ben u' dienste bereidt.

9 Beddet my / o Heer / van mijne vbanden; by u schuyle ik.

10 Leert my u welbehagen doen; want gy zijt mijn Godt: uw goede Geest geleert my in een effen landt.

11 O Heer / maect my lebendig / om uwe naems wille: doet mijne siele upr de be-nauwtoeypr / om uwe ge-estcheigheyt.

12 Gode roept mijne vbanden upr / om uw-ze goedertie-renheit; ende zengze om-me / alle die mijne siele be-angstigen; want ik ben uw knecht.

De Cxlv Psalm. Stem. 18.

Psalm 144.

G Ezegent zy de Heer / myn rotze
 in 't liden / Die myne handt geeft ons
 beroups in 't steyden / Myn vvingeren
 de kunst des ooglogs leert // Myns
 goedheit my hoor' s vbandts magt
 vertreect. My is myn blyg' myn
 hoogvertrek en steekte // Die my be-
 vpedt / en seedis myn best beverchte;
 Myn schildt / op wien ik my be-
 trouw in noodt; Zoodat my 't volk
 gehoozzaamt / kleen en groot.
 2 O Heer / wat is de mensch en zyne
 waarde / Dat gy hem kent s vergang
 baar stof en aarde. Des menschen
 kindt / dat gy het zoo veel acht / En
 het beschut met uwe hemelwacht;
 De mensch is slechts als mistige vdel-
 heden / Die / bagelphsch dooz ramp
 op ramp bestreeden / Dooz vpgaar / als

1 [Sen] [Psalm] Dav[ids]. Eze-gent zy de Heer / myn rotz[en]; die mijne han-den onderwijst ten steyde; mijne vvinge-ren ten oog-loge.

2 Mijne goe-dertierenheit / ende mijne barmhertichheit / mijn hoog vertrek / ende mijn be-vecht; dooz uwe v[er]rijsting; die op wien ik my ver-trouw; die mijn volk my on-derwijst.

3 O Heer / wat is de mensch / dat gy hem kent s vergang; het kindt des menschen / dat op het acht;

4 De mensche is de vdelheit gelijck; sijn dagen zyn als een voochp gaendes schijn-ve.

14 Dat onse
offentlijc gelou-
den zijn: dat
geen onbetu-
noch geen up-
bal: noch ges-
krijchen sy op
onse straten.

vermeeren: Dat d'offen / die her gras
der weiden scheeren / Wel in het vleesch /
gezont zijn / en in hzacht: Her grode
vee sy vruchtbaar in zyn dzagt.

7 Geef dat wy nooit van 's byands
inbreuk hooren / Om onzen vze en
stille rust te slooren. Alden hoore geen
geklysch op onse straat / Noch moord-
geroep / de vrucht van sellen haer.

Welzalg is het volk altoos te roe-
men: Ja / tweerwef mag men hem
gelukkig noemen / Dien zulks zoo
gaar / wiens Godr Jehovah is / De
Heer / altoos in zyne help gewis.

De Eerly Psalm.

O Godr / myn Godr / en Koning
hoog geacht / Onsterfelyc wozdt uw
eer door my gedacht: 'k Verhooge en
pypse u toe in eeuwigheit / Want uw
genad hebtge over ons verspreid.

'k Zal

'k Zal u altoos en t'allen dage loo-
ben Door uwe gunst / op ons gedaalt
van boben. De Heer is groot en groo-
telijks te pypsen; Al 't scheepzel moer
hem eere en dienst bewyzen.

2 Zyn grootheid is gantsch ondoor-
grondelyk. 't Geslacht geeft aan 't ges-
lacht blyk op blyk Van uwen roem /
en uwer werken lof; Uw mogentheit

klinkt aan het starrenhof. 'k Zal
dani uw eer en Majesteit nu spzee-
ken / En wonderen / ons lusterryk
gebleken: Zy zullen al uw hzacht en
daaden spellen / Terwyl ik steeds
uw grootheid zal vertellen.

3 Zy zullen ook uw goedheit / hun
in nobdit bewyzen / seljel uitspreken /
kleen en groot / Uw hooge recht uit-
galsken tot uw eer: Genadig en
barmhartig is de Heer / Dankmoed-

2 Beth. Wat
len dage sal ick
u loben / ende
uwen name-
pypsen in eeu-
wigheit ende
altoos.
3 Gmel. De
Heer is
groot ende ster-
te pypsen; ende
synne grootheid
is ondoor-
grondelyk.

4 Daleth. Ge-
slachte aen ge-
slachte sal uwe
werken roe-
men / ende sy
zullen uwe mo-
gentheden be-
kiondigen.

5 He. Ich sal
uwtrochken de
heerlichheit
der eere uwer
majesteit / en-
de uwe won-
derlike daaden.
6 Dau. Ende
sy zullen uwe
werken de-
kzichte uwer
bzeeliker daa-
den / ende uwe
grootheid die
sal ick vertel-
len.

7 Zain. Zy
zullen de ge-
dachtenisse der
grootheit u-
wer goetheit
overbloedelyc
uyspreken; en-
de sy zullen u-
we gerschte-
heit met ges-
luych bekion-
digen.

8 Cheth. Ge-

Psalm 145.

1 Een Lofzang
Davids.
Alef. O myn
Godr / ge-
rinck / ick sal u
berhoogen / en-
de uwen name
loben in eeu-
wigheit ende
altoos.

nadigh ende
barmhertig is
de Heer / sal
lanimoedigh
ende groot van
goedertieren-
heyt.

9 Geth. De
Heer is
aen allen goet/
ende sijne
barmhertighe-
den zijn over
alle sijne wer-
ken.

10 God. Alle
uwe werken /
sal-
den u loben / en
uwe gunstige
nooten sulken
u zegenen.

11 Geth. Sy
sulken de heer-
licheit uwer
Koninkrijck
vermelden / en
de uwe mo-
genzucht sul-
ken sy uytzpre-
ken.

12 Lamed. Om
des men-
schen kinderen
bekent te ma-
ken sijne mo-
genzucht / en
de eere der
heerlicheit
sijnes Ko-
ninkrijcks.

13 Mem. Al
Koninkrijck
is een Konink-
rijck van alle
zeiden; ende
uwe heerschap-
pe is allen ge-
sachte ende
gesachte.

14 Samech.

dig / groot van goedertierenheden.
De Heer is goet aan allen / naar syn
reden; Barmhartig / tot behoudt van
al syn werken: Syn goedheit is
dooz niemant te beperken.

Ruffe.

4 Dies zullen al uw werken over 't
goedt u looben / datge uw gunstige
nooten doet! Wier keel dan ook zal
klinken van uw lof. De heerlicheit
uwer rijk zal syn de stof Dan hun
gejuich. Sy zullen ook gewaagen van
uwe magt / en die 't geslacht vooz-
dzaagen Dan 't menschedom / ja ook
d'eere van uw rijk. En heerlik-
heit / als zondez syns gelyke.
5 Uw koninkryck bestaat eenwe in
eenwe uit; Uw heerschappij / die rijk
noch heits besluit / Zal blyven van
geslachte tot geslachte. De Heer
schaaft

schaaft hen / die vallen / dooz syn kracht:
En recht hen op die neder syn gedo-
gen. Op uwe handt zien aller men-
schen oogen / Dan geeft gy hun ook
spyz t'allen ryden; Waardooz sy
zich in uwe gunst verbliden.

6 Uw milde handt ontsluit gy dooz 't
gemeen / En voedt hen die u breezen /
groot en kleen. Rechtvaardig is de
Heer in 't geen hy doet / Syn wegen
syn steeds heilig / recht en goedt: Hy
is in al syn werken goedertieren /
Daby hen die syn woozdt en witten
vieren / En die hem staag aanroepen
in der waarheit / Die hy bestraalt
met synen glans en klaarcheit.

7 Hy doet al 't welchagen van de
geen Die in syn breeze op syn
wegen treden; Hy hoorz hun klagen en
vedtze uit alle quaadt / Dewyl syn

De Heer
oondertien
alle die vallen;
ende hy richt
op alle geboge-
ne.
15 Nijn. Mer
oogen wacht-
ten op u / ende
gy geeft hen
hare spyz
t'lyner rijk.

16 De. Sy doet
uwe handt
open / ende ver-
zadicht al wat
daer leeft [na
u] welchag-
gen.
17 Tade. De
Heer is
rechtvaardig in
alle syn we-
gen / ende ge-
dertieren in al-
lesyne werken.

18 Kaph. De
Heer is
na by allen die
hem aanroep-
en; allen die
hem aanroepen
in der waer-
heyt.

19 Keth. Hy
doet het wel-
chagen der
geen die hem
breezen / ende
hy hoorz haer
geroep / ende
verloft.
10 Shin. De
Heer is
be-

De HCC richter de gebogene op; de HCC heeft de rechte beedige lief.

Recht hen op / die / neergebogen /

Tot zyn hulpe in nooden blien:

Hy liefst al 't rechtvaardig zaadt /

Dat in zyne wegen gaat.

7 Hy bewaart de weembelingen /

Houdt den weese in zynen stant /

En de weduwe / in de kizingen

Van der goddeloosjen landt:

Dien hun weg woerd omgekeert

Dooz den Heer' / van hun ontceert.

8 Godt / de Heerscher / zal regceeren

Mer zyn kzych in eeuwigheit;

Eeuwig blift de Heer der Heeren /

O Sp Sion; naar 't bescheyt;

Van gesachte tot gesacht.

Woerd zyn groote naam gedacht.

De HCC bewaart de weembelingen; hy houdt den weese ende de weduwe staende; marc der godloosjen wegh keert hy oin.

De HCC sal in eeuwigheit regceeren; om' Godt; Zion / is van gesachte tot gesachte. Psalch. Tob.

Psalm 147.

De Exlvij Psalm.

Looft den HCC want onsen Godt te psalmzingen is goer; bewilt is hy liefstic

Vreert den Heer met feestgezangen /

Taat d' aerde en lucht uw toonen vangen /

Oewyl 't beraamlyk is te zingen

Den lof van Godt; in alle dingen

Zoo goedt / zoo liefstic en weldadig.

Hy bouwte Jerusalem genadig /

En bzingt hen tot hun voorig leuen /

Al die van Iseel zyn verbeuden.

2 De Heer vertroost zyn volk in smarte /

En heelt gebzokenen van harte /

Vergeft hun quaad met 'allen stonden /

Maar hy verbindt hun diepe wonden.

Hy / die den basert kon ontwarren /

Telt al 't getal der hemelstarrn;

Ja / die hun ordje kon beraamen /

Noemtze alle by haar eige naamen.

3 Hy / onze Heer / zoo groot in kzychten /

Is eimdeloos in zyn gedachten;

Dooz zyn verstandt moet alles wyken /

Want wie kan ters by Godt gelijken;

De Heer zal hun verlossing geeuen /

Oic naar zyn woerd zachtmoedig leuen;

De goddeloosjen / hol ontwaarde /

is; de lofsic berauwelich.

De HCC bouwte Jerusalem; hy vergadert Iseel; verbeuden.

Hy getroost de gebzokene van harten; ende hy verbindt in hare smarten.

Hy telt het getal der sterren; hy noemtze alle by naamen.

Onze Heer is groot; ende van veel kzych; sijn gedachten; en is geen getal.

De HCC houet de sachtmoedige staende; de godloose verneder hy tot de aerde toe.

Hy strooit den rijn als asch daar heenen /

En klettert met zyn hagelsteenen.

9 Hy werpt zyn ys daar heen als stukken :

Die zou niet booz zyn hoogheit bukken ?

En wie bestaan booz zyne houde /

Die haare hzacht geboelen zoude ?

Hy zendt zyn woord en doertze ontslaaten /

Zoodat ze smelten op de straaten :

Hy dypft den windt aan / en de watten

Ontdoelen / datze in 't bloeien schatren.

10 Hy maakt aan Jakob zyne woorden

Bekent / als goude en zpde hoorden /

Daar hy mee trecht ; zyn recht en werten

Aan Iſrel / om zich naar te zetten.

Alsoo heeft hy aan geene volken

Sedaan / die / in de naare kolken

Dan diepe onwtrenheit gezeten /

Dan Godt noch zyne rechten weeten.

De Erelvij Psalm.

Looft den Heere uit 's hemels boogen :

Looft

Looft den Heerscher in den hoogen.

Laat den lof des Heeren hooren.

Looft hem gy zyn Engelenhooren.

Zyn lof klink' by de heerschaaten.

Dat Zon en Maan zyn lof verklaaren.

Looft hem al gy starrelichten /

Flonkerende nachtgezichten.

2 Looft den Heer gy hemeltraussen /

Zutverder dan spiegelglansen :

Looft den Heer gy opperwatten /

Daar de donderen uit klatten.

Dat Godt roch booz hen zy geprezen /

Als oirspzong van hun hzacht en wezen /

Daar zy eeuwig in beschyven /

En altoos behestigt blyven.

3 Hy gafze ook een' loop en ozden

Die niet zal verbzoken worden /

En die zy niet oobertreden.

Looft den Heer / van hier beneben ;

Gy wallebuischen die gebonden

Woordt

HEERE opt
de hemelen :
Looft hem in
de hoogste
placten.

2 Looft hem
alle sijne En-
len: Looft hem
alle sijne dyp-
scharen.

3 Looft hem
sonne ende
maen: Looft
hem alle gy
lichtende ster-
ren.

4 Looft hem
gy hemelen der
hemelen / ende
gy watten die
boven de hee-
melen zy:

5 Datse den
name des
HEEREN
loben: want
als hy her be-
wal / soo wate-
ren sy gescha-
pen.

6 Ende hy
heeftse behe-
sticht booz al-
toos in eeu-
wigheyt: hy
heeftse een oz-
den gegeven /
die geen van
hen sal oob-
ertreden.

7 Looft den
HEEREN
van der aerde:
gy walwuischen

17 Hy werpt
sijn ys heenen
als stukken:
wie soude be-
staen booz sij-
ne houde?

18 Hy zendt
sijn woord / en
de doerte smel-
ten: hy doet sijn
windt
waesfen / de
watten vloes-
jen heenen.

19 Hy maecht
Iacq. b. sijne
woorden be-
kent: Iſrael
sijne inſertin-
gen ende sijne
rechten.

20 Alsoo en
heeft hy ge-
nen volke ge-
daen / ende sijn
rechten die
en kennen sy
niet. Galcia-
Iab.

Psalm 148.

1 Galcia-
Iab Looft den

Looft den Heere uit 's hemels boogen :

ende alle afgronden.

8 Dier ende hagel/ sneeuw ende damp; of stormwindt/ die sijn woort doet.

9 Gy bergen ende alle heuvelen/ burchtboomen/ ende alle cederboomen.

10 Het wilde gebede/ ende alle beestende gebede/ ende geluget gevoelste.

11 Gy Koningen der aerde/ ende alle volken; gy Dorsten/ ende alle Dichters der aerde.

12 Jongeligen/ ende oock maegden; gy oude met de jonge.

13 Datse den name des Heeren loven: want sijn name alleen is hooge verheben; sijne Majesteit is ober de aerde/ ende den hemel.

Woort in de zee: of diepste gronden.

Dier en hagel/ sneeuw en dampen;

Stormwindt/ wekker van veel rampen.

4 Looft den Heer gy hooge huizen

Van de bergen/ heublen/ dulten/

Dzuchtgeboome ende cedarboomen.

't Wildt/ en 't beest/ dat aan de stroomen

Het gras afscheert; gekozde dieren;

De vogels/ die de lucht doorzwaeren.

Gy oock Koningen der aerde/

Dorsten/ Rechers/ hoog in waarde.

Maegden/ en oock jongeligen/

Ouden/ jongen/ wilt hem zingen.

Datse 's Heeren naame looben/

In zyn ruime tempelhoden.

Dempl zyn naam is hoogverheben/

Erkent als Godt van heil en leuen.

Zyne Majesteit en straalen

Schitteren uit zyn hemelzaalen.

* * * * *

6 Dus komt hy zyn' glans verhezen/

En zyn heerlychheit verhezen/

Over d'aerde aan alle kanten/

Daer hy komt zyn waarheit planten.

Men ziet den hoogen zyns volks verhoogen

En zynen roem tot 's hemels hoogen;

Van zyn ware gunstgenooten;

In zyn heilberhandt gestoten.

De CCLIX Psalm.

Zingt booz den Heere/ op nieuwe galmen/

In Sions liederen en psalmen/

Zyn lof/ dooz niemant te vergrooten/

Zy by zyn gunstgenooten.

Laat zich Israeël verhezen/

In zyn' Maker t'allen tyden.

Slang kroost wyse in zyn woning

Zynen Heer en Koning.

2 Datse alle zynen naame looben

Dooz zyne gunst/ gedaalt van boven.

14. Ende hy heeft den booz; of sijn's volck verhoogen/ den roem aller sijn'ner gunstgenooten/ der kinderen 's caels/ des volck dat na hy hem is. Psalm-Tag. Psalm 149.

1 Psalm-Tag. Singht den Heere een nieuw lied: sijn lof zy in de gemeente (sijn'ner) gunstgenooten.

2 Dat Israeël sich verheze in den genen die hem gemaekt heeft; dat de kinderen Sions hare verheugen ober haren Koning.

3 Datse sijnen name loven/ op de fluyten/ dat sy hem

psalmzangen op de trommel ende harpe.

4 Want de Heer heeft een welballen aen sijn volk: hy sal de sachmoedige verciaren met bejt.

5 Dat [sijne] gunstgenoeten van bzeughe opzuyngen om die eere: dat se juychen op hare legers.

6 De herhestingen Gods sullen in hare hele zyn; ende een cloesfijnde vloerdr in hare hande:

7 Om wreake te doen over de heydenen: ende de bestraftigen over de volken.

8 Om hare koningen te binden met ketenen: ende

Op sluiten; en met zoet gedommel
Dan zang op harp en trommel.

Want de Heer heeft aan hun allen/
Als zyn volk / een welgeballen:

't Sagtmoedig volk verciert zyn hande
Met heil in zynen stant.

3 Dat zyne gunstgenoeten zingen /
En om die eer van bzeugde opzuyngen:

Dat zy op hunne legersteden
Ook juychen / wel te vreden.

Gods herhestingen / zou veele /
Nlinken uit hun mond en keele;

Ook voerze / in het hart verbljdt /
Een zwaardt dat dubbel snydt.

4 Om / dooz een hemelgloet ontflecken /
Zich over 'r herdendom te wrecken /

Te straffen alle booze volken /
Wier trots vst aan de wolken.

Om hun koningen te binden /
Met zebellige hyspgezinden /

En

En hen te pzangen bast en sypf
Mer ketenen om 't lypf.

Om hunne Achtbaaren / in hun bloeten /
Te sluiten in verstaalde boeien /

En 't recht / tot dooving van hun leven /
Te doen / hun boozgeschelden.

Die zal d'ere zyn / ontfloren
Dooz al zyne gunstgenoeten /

Hun heerlykheit / die 's Heeren magt
Zal hebben boozgebjagt.

De Cl Psalm.

Looft Godt in zyn heilgdom /
Zynen grooten naam alom.

Looft hem in den hemelboog /
Witgespannen boven 't oog.

Looft den Heer / wiens mogentheden
Menighbuldig zyn gedacht.

Looft hem wegens zyne hzacht /
En zyn werking hier beneden.

2 Looft hem met het schel geklants

2

hare Achtbare met sferen borjen.

9 Om het bescheiden rechte over hen te doen: Dit sal de heerlichheit van alle sijne gunstgenoeten zyn. Haleu-Jah.

Psaln 150.

1 Haleu-Jah. Looft Godt in sijn heylgdom: Looft hem in het spanfel sijner sterichte.

2 Looft hem van wegen sijne mogentheden: Looft hem na de menighbuldigheyt sijner grootheit.

3 Looft hem met geklants

Der

het basune:
 Loof hem met
 de luyre / ende
 met de harpe.
 4 Loof hem
 met de trom-
 mel ende fluy-
 te: Loof hem
 met sinen hel
 ende oegel.

Der basune en met gezangh:
 Loof hem met de harp en luyt /
 Met de trommel en de fluyt /
 Laat de snaaren heider klinken
 Van des Heeren ere en lof /
 Dat het styge aan 't starrenhof /
 Daar de schitterlichten blinken.
 3 Loof hem met den oegeltoon /
 Met cymbaalen / hel en schoon
 In hun klinken en geluyt.
 Salmt den lof des Heeren uit /
 Al wat adem heeft en leven:
 Zingt met blyschap 't zynen eer /
 Halelujah / loof den Heer /
 Boven 't hemelruim verheven.

5 Loof hem
 met hel-klinc-
 de cymbalen:
 Loof hem met
 cymbalen van
 veyghoen ge-
 luyt.

6 Alles wat
 adem heeft lo-
 of den Heer:
 Halelu-
 jah.

End der CL. Psalmen van David.

De 10 Geboden des Heeren.

Op de gewoone maat en zangwyze getelt.

Hoor / Israel / want God zal spreken /
 Hy daalt op Sinaas toppen neer /
 Om zyne wet u tot een teken
 Te geeven / als uw' Opperheer.
 2 Ik ben de Heer uw' God / en ic bidde
 U uit Egyptens slaverny /
 Het diensthuis / daar gy tot my scheydde:
 Hebr' nimmer Godheit nebens my.
 3 Gy zult van my geen beelden maaken /
 Daar iets in hemel / of op aerd:
 Want ik zou dus in rooyn ontblaaken /
 Dat zelfs 't kindskindt niet werd geswaert.
 4 Gehyuk Godts naam / vol heiligheden /
 Nooft pbeik / en nooit in woer:
 Want zulk een' hoodt wordt niet geleben /
 Noch blyft ooit ongestraft van Godt.
 5 Gedenk den Sabbath Godt te wyden /
 Daar werk zes dagen naar uw' lust:
 Den

De zevente zy t'allen tyden
 Dooz Israëls een dag van rust.
 6 Eer uwen Vader en uw Moeder/
 Opdat gy lange op d'aarde leeft/
 In woosspacht/ dien Godt/ als uw hoeder/
 Al tot een erfbezitting geeft.
 7 Beblek u niet met bloet te slozen.
 Schendt nimmermeer den echtenstaat.
 Steel niet/ noch wilt geen mensch verkozen.
 Spreek nimmer vals tot 's naastens maadt.
 8 Gy zult geen naastens goetd begeeren/
 Zyn huis/ of wyf/ of knecht/ of maagdt/
 Of/ ezel/ of 't geen hy met eeren
 Bezit/ hoe zee 't uw oog behaagt.
 9 O Godt! uw wetten en geboden
 Zyn heilig/ en een hemelleer:
 Geef dat wy u/ o Godt der Goden/
 Vereeren als den Opperheer!

Het zy zoo.

De Lofzang der Jonkvrouwe
 Maria.

Luc. Cap. 1. vers 46-55.

Mijn ziel verheft den Heer/
 Mijn geest verheugt zich zeer
 In Godt/ myn hartsbetrouwen/
 Mijn Beslandt/ dien zyn Maagdt
 In nedzigheid behaagt/
 Om haar geluk te bouwen.
 2 Want ziet/ van nu woostaan
 Zal ik vooz zalig gaan
 By alle de geslachten/
 Want hy/ die magtig is/
 Doet my wat groots gewis/
 Der haben de gedachten.
 3 Gansch heilig is de Heer/
 Barmhartig/ naar zyn leer/
 Dooz allen die hem bzezen:
 Zyn liefde wordt gedacht
 Van Israëls geslacht/
 3

Luc. 1. vers
 46-55.46 Mijn siele
 maecht groot
 den Heere:
 47 Gade mijn
 geest ver-
 heugt hem in
 Godt mijnen
 Saligwaer:48 Omdat hy
 de nederhende
 sijner dienste
 maecht heest
 aengesten:
 Want fierd
 nu aen sullem
 impfalgich spre-
 alle de geslachte-
 ten.49 Want
 groote dingen
 heeft aen my
 gedaen hy die
 machtig is/ en
 de heyligh [is]
 sijnen Dacin.50 Ende sijne
 barmhertig-
 heyt is van ge-
 slachte tot ge-
 slachte/ ober de
 gene die hem
 bzeesen.

Dat

334 De Lozang van Maria.

Dat hem getrou zal wesen.
 4 Wy doet een kragtich werck/
 Der boden paal en perk/
 Voor 't goddijk alvermogen/
 Dat hy de troezen velt
 Met al hun boos geweld/
 Omr kleenen te verhoogen.
 5 Wy smyze van den troon
 Die praalen met een kroon/
 Hoe magtia en bermetel/
 Opdat hy kleenen zyn/
 Aan zyn verbondt getrou/
 Verhoogen op den zetel.
 6 Hun die verhongert zyn/
 Behnelt in angst en ynn/
 Heeft hy veel goetd gegeben;
 De rphen vol van vracht/
 En stout op hunne maet/
 Sanfch ledig werchgedeben.
 7 Aan Irael / zynen knecht /

71 Wy heeft een kragtich werck gebaert door synen arm: Wy heeft verftropt de hogdunelidige in de gebachten harer herren.

72 Wy heeft machtige van der troenen af getrocken / ende de nedrige heeft hy verhoogen.

73 Hongerige heeft hy met gorderen verhuut; ende rijke heeft hy ledig wech gedenken.

74 Wy heeft Irael synen

Heeft

De Lozang van Zacharias. 335

Heeft hy / (als 't was voorgeest
 Aan Abraham den Vader /
 En aan zyn nageflacht)
 Het heil te weeg gebragt/
 Mit zyne zegenader.

knecht opge-
 ommen /
 op dat hy ge-
 dachtich ware
 der barmher-
 tighed /
 55 (Sanfch hy
 geproven heeft
 tot onse vaden-
 ren / Unne-
 lich sat Abra-
 ham / ende sy-
 nen zaden) in
 der reuwigheit

De Lozang van Zacharias.

Luc. Cap. 1. vers 68-79.

Luc. 1. vers 68-79.

Geloofst zy onze Heer / de Godt
 Van Irael / wiens liefde en kragt /
 Zyn volk bezocht heeft / in 't genot
 Van 't heil door ons te weeg gebragt /
 En ons den hoozn heeft opgerecht
 In 't huis van David / zynen knecht /
 Van zaligheit / te hooren
 Van klaar gespelt door Godts orakelmouder
 In zyn Profeten / die hy zonde
 Van 't aanbegan / om zyn heil te hooren.
 2 Een flaking uit de handt en magt
 Van al die ons vrandig zyn /

68 Beloost
 [zy] de Heere /
 de Godt I-
 raels / want hy
 heeft bezocht /
 ende verlos-
 singe te weeg ge-
 bracht synen
 volcke:

69 Ende heeft
 eenen hoozn
 der saligheit
 ons opgerecht /
 in het huys
 Davids / syn
 knecht.

70 Gelych hy
 geproven
 heeft door den
 mond / sanfch
 hepliger / Pro-
 pheten die van
 den beginne
 der werelt ge-
 weest zyn /

71 [Sanfch]
 eenre verlos-
 singe van ons
 vanden ende
 van de handt

Heeft

Op

aller der gener die ons haten.
72 Op dat hy barmhertigheyt dede aen onse vadersen / ende gedachtyg warensind begheven verhoorts:
73 Ende des vedis / dien hy Abrahams onsen vader gesworen heeft / om ons te geuen /
74 Dat wy aelost zijnde zyt de handt onser vadersen / hem dienen sonder vrese /
75 An heyligheyt ende gerechticheyt booz hem / alle de dagen onser lebeng.

Opdat zyn liefde aan 't boozgeslacht
Der Daadzen baatte in angst en ypn.
En hy gedacht aan zyn verbondt /
Op erde onwankelbaar gegrondt /
Aan Abrahams den Vader
Gezworen dat wy / naar zyn wil en woordt
Verlost / eens zonden ongesloogt
Hem dienen zonder vrese te gader.
3 Met yver in gerechticheyt /
En heilichheit / als onse pligt /
Booz hem / naat 't woordt ons toegeseyt /
Tot 's lebensloop hier zy verricht.
En gy / myn kindt / zult een Profet
Des Hoogsten weeten / die geredt
Zult zyn om booz den Heere
Den weg te baanen van her zalig licht
Der blyschap / booz zyn aengesicht /
Een hoorde zynen heilige leere.

76 Ende gy kinderen zult een Propheet des Allerhoogsten genaemt worden : want gy zult booz her aengesicht des Heeren booz hem gaen / om sijne woegen te bescrepen.

4 Een leer booz 't volk ter zaligheit /
Tot slaking van her zondig quaet /

77 Om sinnen welke kennisse der saligheyt te geben / in ver-

Booz

Booz Godts barmhertigheit bereidt /
Naar zynen Godelphen raadt /
Booz d'innigste beweegingskracht.
Dit heil heeft ons te weeg gebragt
De Heilzon uit den hoogen;
Opdat ze met haar glans en licht verscheen /
En alle duisternis verdween
Van hen verblint en ganschlyk bedrogen.
5 Van hen beangstigt booz de doodt:
Op datmen treede op 't vredepadt /
Geredt int zult een' angst en noodt /
Gelyk hy het besoren hadt.

gehinge haer sonden:

78 Booz de innerliche betwelingen der barmhertigheyt onses Godts / met welcke ons besocht heeft de opgangh nader hooghte:
79 Om te verschynen den genen die geseten zijn in duysternisse / ende schadulke des doots: om onse dacten te richten op den wegh des vredepadt.

De Lofzang van Simeon.

Luc. Cap. 2. 29-32.

Nu laet gy / Heer / uw knecht /
Naar 't woordt hem toegeseyt /
Gaen in een' hollen vrede:
Omdat hy heeft geseten
Uw zaligheit / en dien

29 Nu laet gy / Heere / uwert dienstknecht gaen in vrede / na u woordt.

30 Want mijn oogre hebben uwe saligheit geyt gesien /

Die kom / naar onze bede.

2 Het heil van u bereide /

Dooz uw barmhartigheid /

Dooz 't aanschyn aller volken :

Den Heidenen een licht /

Tot Israels eer gericht /

Straalt hoog tot aan de wolken.

't Gebedt des Heeren.

Op de gewoone zangwyze.

Matth. Cap. 6. vers 9-13.

O Hemelsch Vader van al 't zaadt

Dat gy verhoost in uwen raadt /

En schonkt aan Christus uwen Zoon ;

Mer eerbied naadzen wy uw' troon /

Omsehene van het eeuwig licht :

Geef ons van u een klaar gezicht /

2 Uw groote Naam / vol heilicheit /

Dooz' dooz' al 't wereldruim verbzeidt /

Alden kenne uw' Zoon / die / zonder blaam /

Derjcrelykt yzont met uwen Naam / En

En zich een volk verworven heeft /

Dat waardig uwen Naame leeft.

3 Uw Koninkryk kom' tot ons / Heer.

Geef dat wy leeden 't uwer eer /

Als d' onderdaanen recht betaamt /

Die Christus erfdeel zyn genaamt :

De bygehochten dooz' zyn bloedt /

Aan wien hy schenkt zyn zaltg goedt.

4 Dat, uwe Will op d' aard' geschied'

Als in des hemels hoog gewiedt ;

Uw raadt / die nooit verandring lyd /

En al 't bestier heeft in den eys /

Geef dat wy / vreesende uw' gebodt /

Al eeren als een heilig Godt.

5 O Heer / die 't menschedom voedsel geeft

En 't heer / als Godt van al wat leeft ;

Die 't werk van uwe hand bewaart /

En alles voedt naar zynen aact :

Geef ons de spys die 't lichaam sterkt /

Doch meer die 't zielenleden werkt.

31 Die gy be-
rept hebt dooz'
het aengesichte
van alle de
Volcheren :32 Een licht
tot verlichtin-
ge der Wepo-
nen / ende tot
heerlichheyt
uwes volckg
Israels.9 Omse Dader /
die in de heme-
len zyt.10 Wten naem
uwer geber-
licht.10 Uw' Ho-
ninkrycke ho-
me.11 Wten wille
geschiede ge-
schie in den he-
mel [alsoo]
oock op d' e-
erden.12 Om' dage-
lichs vreesende
geeft ons be-
den.

12 Ende be-
geeft ons onse
schulden / ge-
lyck oock wy
vergeben on-
sen schuldena-
ren.

6 Vergeef ons onser zonden schulde /
Dat wy / met uwen Geest verbult /
Maer 't boozbeeldt uwer Majesteit /
Steedts tot vergeving syn bereidt /
Van hen die ons / dooz trots of haat /
Beledigt hebben met der daadt.

13 Ende en
lept ons niet
in verfoelun-
ge:

7 O Heer / die onse Schuttheer zyt /
Geden ons tot den heiligen scryft /
Dat geen versoeking ons derwin' /
Geef ons altyt een goeden zin.
Dat oock de list der onde slang
Ong niet in haare netten vang'.

Maer verloft
ons van den
boosht.

Want uwe is
het koninkry-
ke / ende de
kracht / ende de
heerlicheit /
alt der ewighe-
heit.

8 Want u / O Heer / is 't koningryk-
al 't scepel draagt een kraal en blyft
Van uwe Goddlyheit en kracht.
Dat u van wyde toenecht
Lof / ere / en ewighe heerlycheit:
't Scheelal henne um Majesteit.

Namen.

9 Maer A M E N slurrenwe onse be-
Derzeker ons van uwen bye.

Dolzeng in ons uw Goddlyk weck /
Als leben van uw waare heck.
Derhoor ons / Heer / om uwen Zoon /
Derheerlyk in den hemelvroon!

De Artphelen des Christelyken Geloofs.

1 G looobe in Godt den Vader /
die uit niet / Dooz 't Woordt / den
hemel schey en d'aarde. Den Heer
in 't hemelsch hoog gebiedt / Wiens
almagt zich toen openbaarde. Hy wil
onzen Vader heeten / In zyn liefd'
ons trou bewaaren. Zyn gunst ver-
schynt ons ongemeten / Dies zal
ons geen leet bezwaaren. Zyn
ooge zal ons steedts bewaaken:
Opdat ons geen quaadt mag naaken.
2 'h Geloobe oock in den Hellandt / zynen
Zoon / Alleen van eenwigheit geboren /
Den Heer / gedaalt mit 's hemels troon /

1 Ick geloobe
in Godt den
Vader den Al-
machten /
Schepver des
hemels ende
der aerden.

2 Ende in Je-
sum Christum
sinen eenich
geborenen So-
ne / onsen Heer
re:

Gelyk het was gespeelt te hooren:

3 Die ontfangen is van den Heyligen Geest geboren npt de Maaget Maria:

4 Die geleden heeft onder Pontio Pilato, is gekruyscht / gekruyscht / en be begraven / nedergebdaelt ter helien:

Van den Heyligen Geest ontfangen /

Uit een Maagdt in 't vleesch verscheenen:

Met smaact aan 't kruys hout opgehangen.

Daar ons leet dooz des verdoemen.

Geflochten / en toen ook begraven /

Om ons zyne doodt te slaaben.

5 Ten derden dage wederom opgestaen van den dooden:

Ten derden dage is hy / als 't was voozsegd /

Doozluchtig van den doodt verreezen;

Daardooz hy toonde 's Vaders recht /

Daar zynen eeffh / voldaant te wesen;

6 Opgebaeren ten hemel / sitzende ter rechter hande Gods des Almaghtigen Vaders:

En ten hemel opgebaeren /

Zichtbaar dooz syn kruysdegenen /

Verheben boden d' Engelsen schaaen /

Om syn heek dooz 't woordt te planten.

Danwaar hy zal als rechter komen /

Dooz onzaligen en vroomen.

7 Dan daer hy komen sal om te oozderien de lebende / ende de doode.

8 Geloofe in den Heyligen Geest.

9 Geloofe een heilige algemeen Chri-

stus Geloofe ooch vast in Godt den Heyligen Geest. Eene algemeene Chyfften kerke.

Die Godt van smette en schuldte gemeest /

Opdat hy haar gemeenschap sterke.

't Vleesch zal ook eens weder berreezen /

Ziel en lichaam eeuwig leeben /

Verheerlykt / om den Heer te pypzen.

Of hooz hem als rechter beeden.

Hy geeke ons / als syn gunstelingen /

't Heel in d'opperhemelzingen.

feliche ktrche /
gemeenschap
der heyligen.
10. Bergem
ge der sonden
11. Weder op
stantinge des
vleeschs:

12. Ende en
eeuwig leeben.

Symbolum Apostolorum.

Dat is /

Eene korte bekentenisse des waaren Chyffteliken Geloofs.

Geloofe in Godt / die onze Va-

der is / Almagtig / en in zyn verhande

gewijs: Die 't wereldtrumf schiepe dooz

zyn eeuwig woordt / Dien 't hemel

ryk en d'aarde toebchozt. Geloofe

ooch in zyn' reengeboren Zoon / Den

Chyfftus / die gedaelt is uit zyn' troon /

En eeuwig is des Vaders Woordt

gewest: Ontfangen dooz de ktracht

van

1. Ick geloofe
in Godt den
Vader / den Al-
maghtigen /
Schepper des
hemels ende
der aerden.

2. Ende in Jes-
sum Chyfftum
synen eenig
geborenen So-
ne / onsen Hee-
re:

3. Die ontfan-
gen is van den

Wepigen
Geest/ geboor-
ren upr de
Maaght Ma-
ria:

4 Die geleden
heeft onder
Pontio Pilat-
to is gekruip-
gekroben/ en
de begraven/
nedergedaect
ter hellen:

5 Ten derden
dage wederom
opgestaan van
den dooden:

6 Ongebaren
ten hemel/ sit-
tende ter rech-
ter hande
Gods besit-
machigen Wa-
ders:

7 Van daer hy
homen sal om
te oordeelen de
lebende/ ende
de doode.

8 Ick geloobe
in den Wepi-
gen Geest.
9 Ick geloobe

van zynen Geest/ Die dus geboort
is in den schoot der Maaght/ Wanneer
het Godt den Vader heeft behaagt. Van
haar is hy ook zonder smet geboren.
Hy lecht den doot dooz 't volck in
schulde verloren. Nadat hy dooz Pi-
latus was gedoemt Ten kruisdoot;
daar de Christenheit op roemt.
2 Zyn' doot is in 'r begraven klaet
geroont/ Waarin hy dooz verrotting
is verschoont. Hy rees uit 'r graf;
en voer naar 's hemels troon/ Daar
hy nu zit herheerlycht/ als Gods
Zoon/ In eenwigheit aan 's Vaders
rechte hande; Terwyl hy hier zyn
kerke sticht en plant. Vanwaer hy
eens ten oordeel wederkomt/ Als
Gods bazyn in 't ooz der dooden
hzoemt. 'k Geloobe ook in den Heil-
gen Geest/ als Godt; Een kerck die

W'alt

d'algemeenheit heeft ten lof/ En
die de schuldt genadig wordt vergeeben.
'k Geloobe dat dit vleesch eens weer
zal leeben/ En dat Godt heeft her
hoogste heil bereidt Dooz zyne
kerck/ tot in alle eenwigheit.

een heplige al-
gemeene Chris-
telicke kerck/
gemeenschap
der hepligen.
10 Beruevins
ge der sonden:
11 Weder op-
standinge des
vlechts:
12 Ende een
eenwig leuen.

Morgengebedt.

Op de Wyze van den 9 Psalm.

O Heerlyk en bescendig licht/
O Heison van ons zwak gezicht/
Wy danken u in dezen morgen/
Dooz uwe vaderlyke zorgen.
2 Wy danken u dat deze nacht
Met rust en vrede is doozgebragt/
Dat gy gewaakt hebt ons ten goede/
En ons gedeckt met uwe hoede.
3 Wy pryzzen uwen grooten naam/
Genadig Heer/ maak ons bequaam
Om u tot allen tyt te loouen.

En

En straal op ons uw' glans van boven.

4 Gy hebt ons uit den slaap gewekt /

En onzen levenszwaad' gerecht /

Dat wy het nieuwe licht beschouwen /

Geef dat we altoos op u betrouwen.

5 O Heer / van 't menschelyk geslacht /

Versterk ons dooz uw' hemelzacht ;

Laat uwe goede Geest ons leiden /

Opdat wy nimmer van u scheiden.

6 Verdryf in ons het zondig quaadt.

Leer ons hoe 't levenslichte vergaet /

Opdat we in uwe vreeze leven /

En met de ziel naar boven streeven.

7 Geef dat we eens komen in 't genot

Van uwe zaligheid / o Godt !

Om eeuwig / met uw' hemelstraalen

Bescheenen / in uw' ryk te paaalen.

En hozt Gebedt vooz de
Predikatie.

O Godt / die onze Vader zyt /

Wat allen zyt /

Dooz Christus : schenk ons uwen Geest /

Ons leidende in uw' waarheit.

Verhoor ons / Heer / te dezer stontd /

Ontsluit den monde

Uw' dienaars / dat sy onbezeeft

Uw' woordt onthouwe in klaarheit.

Geef in ons hart aandachtighheit /

En open ook onze ooren /

Opdat wy 't hooren met bescheit /

En 't in de ziel mag hooren ;

Zoodat wy / o' uwen dienst bereidt /

Steedig uwen lof doen hooren.

Gebet vooz den eeten.

O Vader / magtig / wys / en goedt /

Bezorgt van ons heil en leven /

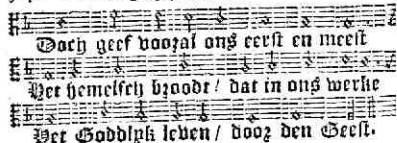
Die alles onderhoudt en boedt /

Wil ons uw' gunst en zegen geeven /

Opdat de spys en dzank ons sterke /

Doch

548 Dankzegging na den eeten.

 Doch geef voorszal ons eerst en meest
 Het hemelsch broodt / dat in ons werke
 Het Goddigh leven / dooz den Geest.

Gebruikt de spyze en drank, maar denkt
 Dat Godt ons die uit liefde schenkt.

Dankzegging na den eeten.

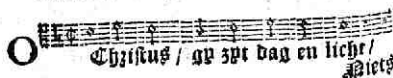

W Danken uwen naam / o Vader /
 Dooz uw welbadsghet en goedt /
 Dat gy / uit uwe liefdensader /
 Ons naar het lichaam hebt geboedt.
 Geef datwe u altoos dankbaar zyn /
 Opperoozzaak aller dingen /
 Van harte / en niet in waan en schyn /
 Dooz uw genade en zegningen.

Gedankt zy Godt, die eenwig leeft,
 Die ons zoo mild verzadigt heeft.

Het Avondtgebedt.

Christe qui lux es & dies.

Oste naar de Wyze van den C. Psalm.

O Christus / gy zyt dag en licht /

Het Avondt Gebedt. 549

 Niets is bedekt dooz uw gezicht /
 Uw Evangelwoozdt en Geest
 Verlichten ons in 't minst en meest.
 2 Wy bidden dat uw hemelwacht
 Ons wil behoeden dezen nacht ;
 Bewaar ons / Heer / vooz alle quaadt /
 Maar uwe liefde en wysen raadt.
 3 Verdypf den zwaaren slaap / o Heer /
 Dat 's byanders list ons nimmer deer'.
 't Vleesch zy geteint in reine tucht.
 Hooz als ons harte tot u zucht.
 4 Wanneer wy leggen in de rust /
 Zelf van het leven onbewust /
 Dek ons dan met uw rechte handt /
 En zyt ons dooz uw onderstant.
 5 Bescherm de gantsche Christenheit /
 Uw hulp zy ons altoos bereidt.
 Vredt ons / o Godt / uit allen noodt /
 Om Jezus bloet en bitteren doodr.
 6 Gedenk / o Heer / den zwaaren tyt /

Wan

Wanneer de Satan ons bestrydt;
 Als onze ziel dan zuchten looft/
 Zoo schenk haar uw genade en troost.
 7 Godt Vader hebbe roem en eer/
 Met zynen Zoonen / als onzen Heer:
 Den Heiligen Geest zy lof gezet
 Met hen tot in der eeuwigheit.

Een eigen Geschrift van David / uit
 de Griekische Bybels op Neder-
 landtschen dichteraut gebzagt.

Stemme: Psalm 19.

A Als ik noch jongeling /
 By broeders gering
 Geacht / een herder was /
 En't hee / van 's morgens vroe
 Tot 's avondts / gade sloeg /
 't Geen weidde in klavergaas /
 Zat ik in 't sonnmergroen
 Van eenig dicht plantken /
 En loofde Godt den Heere.

Ik hieefde een herdersluit /
 Wier helbere geluit /
 Klonk van des Hoogstens eere.
 2 Maar Godt / by wien geen vracht /
 Noch hoogheit mozt geacht /
 Verhoos my van het veldt:
 Zyn Bode / dien hy zondt /
 Die zynen last ontwoondt /
 Heeft my het rph boozspeldt.
 Hy heeft my 's Heeren raadt /
 Die eeuwiglyk bestaat /
 Getrouwelyk ontfloren /
 En my de kzoon beloofst /
 Waarna hy op myn hoofd
 Heeft d'ol uitgegooten.
 3 Godt / die geen' staat aanziet /
 Verhoos myn Broeders niet /
 Maar gins den al boozby:
 Hun boozrecht / trots en waan /
 Zag hy geheel niet aan.

Omrent de heerschappij.

Heb ook den Koning gebelt /

Den Filistijnschen heldt /

Dooz 's Heeren alvermogen.

Godt quam my dooz syn handt /

Die 't vee hoede op het landt /

Op Israels troon verhoogen.

G E B E D T.

Opperheer / uw Majesteit
Straalt op deze aarde uit 's hemels hoogen /
En blikt ons dag op dag dooz vogel /
Met ondergansche heerlychheit.

Uw glans is overal versprecht.
Geef / Heer / dat we uw naam verhoogen /
U eeren in uw alvermogen /
Oet uw gemeenschap opgeleidt.

Heerlicher in de hemelzangen /
Geef dat wy u ter ere zingen /
Op Davids Goddelijken toon :

Opdat wy dooz de wolken dzingen /
Daar d' Engelenhooren u omringen /
In 't zalig licht dooz uwen troon.

E N D.

Register aller Harpzangen.

127.	A	ant Babels stroom daar zaten wy beneepen	492.
42.		Als een heet scheruwat naar de stroomen	140.
12.	B	ehoud O Heer / om dat men ziet ontbreken	31.
16.		Bewaanze / O Godt / want ik betrouwe op u	37.
122.		Stichting konit mijn hart bevangen	464.
24	D	aarde is des Heeren eigenaen	69.
105.		Dat eik den Heere rechtbig loofde	373.
53.		De dwars zit in syn harte / boos en stout	177.
14.		De dwars zit stout in 't hart / daar is geen Godt	34.
170.		De Heer heeft zelf tot mijnen Heer gekozen	406.
48.		De Heer is groot / syn majesteit /	159.
23.		De Heer is my een herder en een hoeder	68.
93.		De Heer regeert / hy is niet eer bekeede	333.
57.		De Heer regeert niet kracht	342.
20.		De Heer verhoort u in de dagen	55.
79.		De Heerens syn / O Godt / niet magt gekonnen	283.
19.		De Hemelen vol glans	52.
36.		Der hooren oetere zing spreke	113.
125.		Die op den Heere zich betrouwen	467.
91.		Die zich in 's Hoogst. ns schuil plaats siele	326.
26.		Doet my / O Heer / doch verze	75.
43.		Doet my toch verze / O Godt der vraken	144.
115.	G	eeft ons niet / maar geef uwen naamt d' eer	415.
119.		Gekuningt zinge en zalig die overde	427.
51.		Gena / gena / naar uwe goetheit / Heer	170.
44.		Gezegt zy de Heer / mijn roze in 't liden	511.
100.		Gy ande en Welken loof den Heer	370.
39.		Gy / Heer / doorgaende en heit mijn hart	497.
13.		Gy 's Heeren knechten / loof den Heer	413.
29.		Gy Dorsien / geest den Heere	84.
30.		Gy waart ons van geslachte tot geslachte	322.
99.		Godt / de Heer / regeert	347.
10.		Godt / d' Opperheer / de Godt der Goden spreke	166.
27.		Godt is mijn licht / mijn heil / wien soude ik vzesen	78.
46.		Godt is ons eene vaste stecke	155.
73.		Godt is / hoor / Iesai / in uwe goet	248.
87.		Godt / onze Godt / zy ons genadig	218.
82.		Godt staet in Godts vergaderingen	295.
68.		Godt staet op niet majesteit	220.
87.		Godts tempel heeft zijn grondslag op de bergen	308.
70.	H	aast u / O Godt / tot mijne hulp	237.
86.		Heere / wieg tot my uwe oden	304.
85.		Heer / gy hebt uw gunst ons laten blyken	302.
202.		Heer hoor mijn gebede en hlagen	352.
61.		Heer hoor mijn gescheet en reden	200.
8.		Heer / ons / Heer / hoe glorijsij en heertijh	19.
13		Hoe langt gult gy mijner / Heer	33.

Omtrent de heerschapp.

'k heb ook den kruis gebest /

Den Filistijnfchen helde /

Dooz 's Heeren alvermogen.

Godt quam my dooz syn handt /

Die 't vee hoedde op het landt /

Op Israels troon verhoogen.

G E B E D T.

Opperheer / uw Majesteit
Straalt op deze aarde mit 's hemels boogen /
En blikt ons dag op dag dooz oogen /
Met onberganghze heerschijckheit.

Uw glans is overal verrijckheit.
Geeft / Heer / datwe uwen naam verhoogen /
Al eeren in uw alvermogen /
Tot uw gemeenschap opgeleideit.

O Heerscher in de hemelszingen /
Geeft dat wy u ter eere zingen /
Op Davids Goddelijcken toon :

Opdat wy dooz de wolken dzingen /
Daar d' Engelenhooren u omringen /
In 't zalig licht dooz uwen troon.

E N D.

Register aller Harpzangen.

127.	A nn Babels stroom daar zaten wy beneemen	492
42.	Als een heer schreuwet naar de stroomen	140.
12.	B ehoud O Heer / om dat men ziet ontbreken	31.
16.	Bewaanic / O Godt want hi betrouwe op u	37.
122.	Blijchap hoort mijn hart betangen	464
24	D 'aarde is des Heeren eigendom	69.
109.	Dat elk den Heerz erbijg loote	373.
53.	De dwaas seit in syn harte / boos en stout	177.
14.	De dwaas seit stout in 't hart : daer is geen Godt	34.
110.	De Heer heeft zelf tot mijnen Heer gesproken	406.
48.	De Heer is groot / syn majesteit /	159.
23.	De Heer is my een heider en een hoeder	68.
93.	De Heer regert / hy is niet een behleede	333.
97.	De Heer regert niet kracht	342.
20.	De Heer verhoort u in de dagen	15.
79.	De Heidenz zyn / O Godt / mit magt gekomen	283.
19.	De Hemelen vol glans	12.
36.	Der boogen oeterriding spreke	113.
115.	Die op den Heere zich betrouwen	467.
91.	Die sich in 's Hoogst n's sijn plaats sielt	326.
26.	Hoe my / O Heer / tocht recht	75.
43.	Hoe my tocht recht / O Godt der waanen	144.
115.	G eeft ons niet / maar geef uwen naame d' eer	415.
119.	Gefuklig zinge en zalig die oprecht	427.
51.	Gena / gena / naar uwe goetheit / Heer	170.
144.	Grageit zy de Heer / mijn toez in 't tijden	511.
100.	Hy asde en Dofsen loof den Heer	350.
139.	Hy / Heer / doorgronde en heert mijn hart	497.
113.	Hy / 's Heeren kerneken / loof den Heer	412.
29.	Hy Dofhen / greeft den Heere	84.
90.	Hy waart ons van geslachte tot geslachte	322.
99.	Godt / de Heer / regert	347.
10.	Godt / d' Opperheer / de Godt der Goden spreke	166.
27.	Godt is mijn licht / mijn heil / wien zoude hi vreesen	78.
46.	Godt is ons eene vaste sielste	155.
73.	Godt is / hoor Israels inners gae	248.
67.	Godt / onze Godt / zo ons genadig	218.
82.	Godt staet in omringz bergz zingen	295.
68.	Godt sta ru op met uwe majesteit	220.
87.	Gods tempel heeft zyn grondslag op de bergen	308.
70.	H oort u / O Godt / tot mijne hulp	237.
86.	Heerz / mijs tot my uwe ooren	304.
85.	Heer / gy hebt uw gunst ons liden blijsen	302.
61.	Heer hoor mijn gebede en klagen	352.
61.	Heer hoor mijn geteizen reden	200.
8.	Heer / ons Heer / hoe glanzijck en heertijck	19.
13	Hoe lange zult gy mijner / Heer	33.
		86.

83. Hoe liep ik uo heiligdom	299.
3. Hoe veel vanden / Heer	6.
17. Hoort de gerechtighet / O Heer	40.
49. Hoort / volken / hoorc / nemiit mijne leering aan	162.
40. Ik heb den Heere een langen tijt verzoacht	133.
116. Ik hebbe lief / want Godt hoort mijne stem	418.
123. Ik heb tot u mijn oogen naar omhoog	467.
130. Ik roep tot u / O Heer	477.
141. Ik roep u aan in mijn clende	504.
7. Ik seke op u / Heer / mijn betrouwden	17.
31. Ik seke op u / Heer / mijn betrouwden	89.
117. Ik sal den Heer met mijnen mond	408.
138. Ik sal u looden r' allen sionde	494.
9. Ik sal den Heere uit 's hazen goudt	21.
39. Ik seide / 'k sal mijn wegen gade slaan	130.
127. Indien de Heer het huis niet bouwde	470.
76. In Juda is Godt wel bekent	262.
66. Lucht Godt / zingt nu vengdep salmen	214.
120. K erkont in mijn bemaende dagen	461.
11. K ertrouw op Godt den Heere met mijn harte	29.
71. K ertrouw op u Heer / met mijn harte	238.
25. K erff mijn siele op tot den Heere	71.
97. Komt laet ons hoysen onzen Heer	338.
142. K erlep tot den Heere uit al mijn hart	506.
34. K er Zal Godt tot allen nit	103.
101. K er Zal van Godts gunste en milde goetheit zingen	350.
30. K er Zal uteren naem behoogen / Heer	86.
89. K er Zal zingen van Godts erze en godbezitendhe	313.
6. L aet uten toorn niet blaaken	13.
28. L aet utu' straffe op mi niet blaaken	123.
117. L ooft Godt den Heere al 't heidendom	421.
104. L ooft / loof den Heer / mijn ziel / en wil hem prijfen	359.
103. L oor / loof den Heer / mijn ziel / met al uwo' kragt	264.
134. L ooft den Heere en wilt hem eren	481.
136. L ooft d'n Heer / want sp is goer	486.
148. L ooft den Heere wie 's heurels hoogen	524.
150. L ooft Godt in zijn heiligdom	529.
107. L ooft Godt met ziel en leden	389.
118. L ooft onzen Godt het Oppertweyten	421.
67. M en looft in Sion met gezangen	210.
106. M en loofde Godt als heidensijn	380.
77. M ijne stem klinkt tot den Heere	264.
22. M ijn Godt / mijn Godt / waaraan verlaet op mi ?	561.
45. M ijn hart / onredonht / geeft op een goede reden	157.
18. M ijn liefde zal zich hoertich tot u sichten	43.
121. M ijn oogen seffe ik naar omhoog	469.
62. M ijn ziel is innuwe's sijn tot Godt	202.
94. O Godt der voraken / Godt der voraken	334.
109. O Godt / Dien ik altoop zal looden	400.

60. O Godt / gn hadt ons naar uo recht	197.
63. O Godt / gn zijt mijn Godt mijn kragt	207.
64. O Godt / hoer mijn stemme / klagtig	208.
68. O Godt / in doe mijn hart berecht	393.
69. O Godt / mijn Godt en sioning hoer gearst.	514.
71. O Godt / nemiit mijn gebet ter oeren	181.
72. O Godt / bezien aan uwen sioning	244.
74. O Godt / beziet mi door uwo' naem	179.
79. O Godt / beziet mi up te handen	193.
74. O Godt / maaron verstoneg in ecutoghett e	254.
66. O Godt / myn hebben r' met onse oogen	147.
44. O Godt / zijt mi genadig / want de mensch	187.
41. O Heer / de sioning is beschijde	57.
42. O Heer / gedenkt aan uwen knecht	477.
37. O Heer / hoor mijn Gebet en sichten	502.
43. O Heer / mijn harte rijst niet hoog	479.
88. O Heer / O Godt mijne heils / door u	309.
10. O Heer / waaron slaan ge van vette en ziet e	25.
7. O Heer / wil mijne reden hooren	9.
12. O hoe gelukkig is ip 'r' achtien !	410.
78. O Israel / neuu mijne leer ter oeren	268.
46. O Heels Herder / nemiit ter oeren	287.
80. O mijn siele / wyss den Heere	518.
77. Onze Godt / wij rouwen big	260.
31. P rijs en looft des Heeren naam	482.
33. R echtvaardigen zingt vengdep salmen	98.
40. R ied mi / O Godt / van quaede menschen	501.
8. S precht op gerechtighet naet waagheit	190.
24. T en waer de Heer / die sy ons is geweest	466.
92. T 's is goet dat rik den Heere	329.
7. T oen Israel Egypters slaverny	413.
138. T oe u roepet ik / O Heer / mijn kerichte	82.
17. T ruwt / Heer / met mijne twiffels / siex	108.
47. V ereert den Heer met seffteszangen	520.
69. V erlof mi door uwo' goderticzigheit	230.
7. V olken / goet van tal	157.
2. W aaron rot dug het heidendom breen e	2.
56. W anner de Heer / 308 goet in kragt	469.
12. W at reure op u doch in het quaede	177.
4. W anner ik roep wil mi bezhooren	7.
41. W elzalgig ip / die sich verstantig beaagt	137.
32. W elzalgig ip / wiens mit beduyt en zonden	95.
11. W elzalgig is de man die minnet gaat	1.
28. W elzalgig is ip 'r' achtien	472.
17. W ie zal bekeeren in uo tent e	36.

133.	Zie tosh / hoe goet en lieffelijc is 't leuen	480.
129.	Zij hebben mij zeer dikwijls had benauct	473.
17.	Zijt / O Godt / genadig / want in moode	188.
37.	Zijt oder sien in afgaunf niet ontfeeken	115.
81.	Zingt bij onsen Godt	291.
96.	Zingt Gode newe sefsefzangen	340.
98.	Zingt nu den Heere op nieuwe toonen	345.
149.	Zingt voor den Heere op nieuwe galmen	527.
83.	Zwijg niet / O Godt / en houd u niet als doof	296.

Register der Lofzangen.

De 10. Geboden	531.
De Lofzang der Jonkvrouwe Maria	533.
De Lofzang van Zacharias	535.
De Lofzang van Simeon	537.
Gebet des Heeren	539.
De Artigheden des Christelijken Geloofs	541.
Eene hore bekentenis des Christelijken geloofs	543.
Het Aengenebede	545.
Een hore Gebede voor de Exdikatie	546.
't Gebede voor den eeren	547.
Dankzegging na den eeren	548.
Het Aengenebede	548.
Een eigen geheest van David	550.

De Psalmen die men op eenerley wyzezingt.

Psalum 5. en 64.	Psalum 51. en 69.
Psalum 14. en 53.	Psalum 60. en 108.
Psalum 17. / 63 / 70.	Psalum 65. en 72.
Psalum 18. en 144.	Psalum 66. / 98 / 118.
Psalum 24. / 62 / 95 / 111.	Psalum 74. en 116.
Psalum 28. en 109.	Psalum 77. 86.
Psalum 30. 76 139.	Psalum 78. en 90.
Psalum 31. en 71.	Psalum 100. / 131 / 142.
Psalum 33. en 67.	Psalum 117. en 127.
Psalum 36. en 68.	Psalum 140. op de wijze van
Psalum 46. en 82.	de Tien Geboden.

CATHECHISMUS,

Ofte Onderwijfinge in de Christelicke Leere, die in de Nederlantsche Gereformeerde Kercken en de Scholen geleert werd.

Den Eersten Sondagh. Dat Eerste deel:
Eerste Dage. **Van des Menschen Etenbighebd.**

Werck is nuen bepen't leuen ende stercken?

2. Sondagh.
3 Dia. Wat uyt kent. gy wat Etenbighebd. gy. n Rom: 13. 20.
Antw. Uyt de Wet Godus. a

Antw. Dat ick niet isf n Rom: 13. 20.
en Cor ende ziele a / brude in 't
6. 39. leuen ende stercken b / niet
b Rom mijn / want wijng getrou-
14. 7. wen Salighmakers Jezu
8. 9. Christus eggen ben / c die
c Rom. niet sijnen dietbaren bloe-
17. 6. de / vooral in mijne sonden
b Eph volkomelijc betact d / ende
1. 7. my uyt alle gewelt des
1. 1. Duyvels verlost heeft e /
Joan. ende alsoo betwaert f / dat
3. 8. sionder den wille mijns
c Rom. 6. 39. Heemelchen Vaders / gen
ende ham van mijnen hoof de
10. 27. vallen hang s / ja coek dat
28. 29. my alle dingh tot mijn
ende salighebd dienen moet. h
17. 12. Daerom dat hy my coek
g mat. door sijnen heyligen Geest
10. 29. des ewigen leuens ver-
30. 37. seker is / ende den dootzarn
h Rom. te leuen / van herten wil-
3. 34. liggende bereynmaect. k
1. Cor. 2. 22. 2 Dage. Hoc veel sijn
h Rom. ken sijn u / noodigher we-
7. 22. tene ten / op dat gy in desen
e. 1. 4. troost salighelijc leuen ende
2. Cor. stercken uught? f
f. 15. Antw. Die sicken. l
1. mat. Ten eersten: Hore groot
11. 28. Ten eersten: Hore groot
29. 30. mijne sonden en elende
n Rom. 31. m Ten anderen: Hore
Rom. ick van alle mijne sonden
3. 9/ ende elende verlost wer-
10/ 11. de. n Ten verden: Hore
12. h Hoelck Gode hoort sulcke ver-
17. 13. lossinge sal danckbaar
a Rom. sijn. o
fo. 14.

6. 39. leuen ende stercken b / niet
14. 7. mijn / want wijng getrou-
8. 9. wen Salighmakers Jezu
c Rom. Christus eggen ben / c die
17. 6. niet sijnen dietbaren bloe-
de / vooral in mijne sonden
b Eph volkomelijc betact d / ende
1. 7. my uyt alle gewelt des
1. 1. Duyvels verlost heeft e /
Joan. ende alsoo betwaert f / dat
3. 8. sionder den wille mijns
c Rom. 6. 39. Heemelchen Vaders / gen
ende ham van mijnen hoof de
10. 27. vallen hang s / ja coek dat
28. 29. my alle dingh tot mijn
ende salighebd dienen moet. h
17. 12. Daerom dat hy my coek
g mat. door sijnen heyligen Geest
10. 29. des ewigen leuens ver-
30. 37. seker is / ende den dootzarn
h Rom. te leuen / van herten wil-
3. 34. liggende bereynmaect. k
1. Cor. 2. 22. 2 Dage. Hoc veel sijn
h Rom. ken sijn u / noodigher we-
7. 22. tene ten / op dat gy in desen
e. 1. 4. troost salighelijc leuen ende
2. Cor. stercken uught? f
f. 15. Antw. Die sicken. l
1. mat. Ten eersten: Hore groot
11. 28. Ten eersten: Hore groot
29. 30. mijne sonden en elende
n Rom. 31. m Ten anderen: Hore
Rom. ick van alle mijne sonden
3. 9/ ende elende verlost wer-
10/ 11. de. n Ten verden: Hore
12. h Hoelck Gode hoort sulcke ver-
17. 13. lossinge sal danckbaar
a Rom. sijn. o
fo. 14.

6. 39. leuen ende stercken b / niet
14. 7. mijn / want wijng getrou-
8. 9. wen Salighmakers Jezu
c Rom. Christus eggen ben / c die
17. 6. niet sijnen dietbaren bloe-
de / vooral in mijne sonden
b Eph volkomelijc betact d / ende
1. 7. my uyt alle gewelt des
1. 1. Duyvels verlost heeft e /
Joan. ende alsoo betwaert f / dat
3. 8. sionder den wille mijns
c Rom. 6. 39. Heemelchen Vaders / gen
ende ham van mijnen hoof de
10. 27. vallen hang s / ja coek dat
28. 29. my alle dingh tot mijn
ende salighebd dienen moet. h
17. 12. Daerom dat hy my coek
g mat. door sijnen heyligen Geest
10. 29. des ewigen leuens ver-
30. 37. seker is / ende den dootzarn
h Rom. te leuen / van herten wil-
3. 34. liggende bereynmaect. k
1. Cor. 2. 22. 2 Dage. Hoc veel sijn
h Rom. ken sijn u / noodigher we-
7. 22. tene ten / op dat gy in desen
e. 1. 4. troost salighelijc leuen ende
2. Cor. stercken uught? f
f. 15. Antw. Die sicken. l
1. mat. Ten eersten: Hore groot
11. 28. Ten eersten: Hore groot
29. 30. mijne sonden en elende
n Rom. 31. m Ten anderen: Hore
Rom. ick van alle mijne sonden
3. 9/ ende elende verlost wer-
10/ 11. de. n Ten verden: Hore
12. h Hoelck Gode hoort sulcke ver-
17. 13. lossinge sal danckbaar
a Rom. sijn. o
fo. 14.

6. 39. leuen ende stercken b / niet
14. 7. mijn / want wijng getrou-
8. 9. wen Salighmakers Jezu
c Rom. Christus eggen ben / c die
17. 6. niet sijnen dietbaren bloe-
de / vooral in mijne sonden
b Eph volkomelijc betact d / ende
1. 7. my uyt alle gewelt des
1. 1. Duyvels verlost heeft e /
Joan. ende alsoo betwaert f / dat
3. 8. sionder den wille mijns
c Rom. 6. 39. Heemelchen Vaders / gen
ende ham van mijnen hoof de
10. 27. vallen hang s / ja coek dat
28. 29. my alle dingh tot mijn
ende salighebd dienen moet. h
17. 12. Daerom dat hy my coek
g mat. door sijnen heyligen Geest
10. 29. des ewigen leuens ver-
30. 37. seker is / ende den dootzarn
h Rom. te leuen / van herten wil-
3. 34. liggende bereynmaect. k
1. Cor. 2. 22. 2 Dage. Hoc veel sijn
h Rom. ken sijn u / noodigher we-
7. 22. tene ten / op dat gy in desen
e. 1. 4. troost salighelijc leuen ende
2. Cor. stercken uught? f
f. 15. Antw. Die sicken. l
1. mat. Ten eersten: Hore groot
11. 28. Ten eersten: Hore groot
29. 30. mijne sonden en elende
n Rom. 31. m Ten anderen: Hore
Rom. ick van alle mijne sonden
3. 9/ ende elende verlost wer-
10/ 11. de. n Ten verden: Hore
12. h Hoelck Gode hoort sulcke ver-
17. 13. lossinge sal danckbaar
a Rom. sijn. o
fo. 14.

6. 39. leuen ende stercken b / niet
14. 7. mijn / want wijng getrou-
8. 9. wen Salighmakers Jezu
c Rom. Christus eggen ben / c die
17. 6. niet sijnen dietbaren bloe-
de / vooral in mijne sonden
b Eph volkomelijc betact d / ende
1. 7. my uyt alle gewelt des
1. 1. Duyvels verlost heeft e /
Joan. ende alsoo betwaert f / dat
3. 8. sionder den wille mijns
c Rom. 6. 39. Heemelchen Vaders / gen
ende ham van mijnen hoof de
10. 27. vallen hang s / ja coek dat
28. 29. my alle dingh tot mijn
ende salighebd dienen moet. h
17. 12. Daerom dat hy my coek
g mat. door sijnen heyligen Geest
10. 29. des ewigen leuens ver-
30. 37. seker is / ende den dootzarn
h Rom. te leuen / van herten wil-
3. 34. liggende bereynmaect. k
1. Cor. 2. 22. 2 Dage. Hoc veel sijn
h Rom. ken sijn u / noodigher we-
7. 22. tene ten / op dat gy in desen
e. 1. 4. troost salighelijc leuen ende
2. Cor. stercken uught? f
f. 15. Antw. Die sicken. l
1. mat. Ten eersten: Hore groot
11. 28. Ten eersten: Hore groot
29. 30. mijne sonden en elende
n Rom. 31. m Ten anderen: Hore
Rom. ick van alle mijne sonden
3. 9/ ende elende verlost wer-
10/ 11. de. n Ten verden: Hore
12. h Hoelck Gode hoort sulcke ver-
17. 13. lossinge sal danckbaar
a Rom. sijn. o
fo. 14.

den soude / hem te loosen
ende te ruyfen. c
e Col 1.10
7 Dia. Van waer hout
dan sulken verdooven aard
des menschen?
Antw. Niet den val ende
ongeloochsaemheid onser
eetlicke doot-overden / Al-
c Psalms ende Ecliesim 13 Para-
clijds d / daer onse nature
e Ph. alsoo is verdooven gewo-
den / dat wy alle in sonden
f 3. on-
ontfangen ende geboren
f Psalms. worden. c
14. 2.
8 Dia. Maar sijn wy
alsoo verdooven / dat wy
7.18. gant' sijnlicke onbegrepen
e Dia sijn tot enigen goede, ende
3. 3. gelycghyt tot allen quade?
e Cor. 12. 3.
Antw. Ja wy sijn: 't En
3. 3. wy dan daer. wy door den
3. 5. Gheest Gods wedergebo-
e Ph. ren werden. g
4. 5.

4. Sondagh.

9 Dia. Doet van Godt
den mensche geen on-
recht / dat hy in sijne wer-
ken kan spreken / dat hy
niet doen en kan?
Antw. Neen hy: 't Want
e Mat. Godt heeft den mensche
18. 27. alsoo geschapen dat hy
14. dat konde doen b / maar de
e Ph. mensche heeft hem selven
4. 24. ende alle sijne nakomelingen
e Dia. / door het ingeden des
14. 44. duivels c / ende door
nietwillige ongehoor-
samen verdoof / der selver ge-
e Rom. slen verdoof. d
5. 12.

10 Dia. Wil Godt sulke
ongeloochsaemheid ende
afval ongeschick maken?
Antw. Neen hy geen-
s Rom. sins: 't Maar hy verdoofent
2. 18. hem sijnlicke e / hejde
f Rom. over de ongehoorne sijn-
5. 12. delike sonden g / ende
e Rom. wil die door een verdoof-
2. 18. big oordeel / tijdelick en-
5. 6. de ewighelick straffen /
alho hy gesproken heeft:
e Gal. h Verdoofent zy een pege-
3. 10. lic die niet en blijft in al

datter geschiedde is in 't
Boeck des Wets / dat hy
dat doe.
11 Dia. Is dan Godt
oock niet hartigh?
Antw. Godt is wel hart-
1 Psal. hertigh i / mienshy is oock
26. 15. verdoofendigh k / daerom
1 Psal. soa epische sijne gerechtig-
7. 5. heid / dat de sonde / wel-
ke tegen de alderhoogste
Majesteit Gods getaan
is / oock niet der hoogste /
Dat is / niet de ewige
straffe aan lijf ende ziel
gestraff werde. l
10. 18.

Daer andere deel.

Van des Men-
schen Verlossinge.

5. Sondagh.

12 Dzag. Aengesehen wy
dan / nadat rechtvaardigh
oordeel Gods / tijdelike
ende ewige straffe ver-
diend hebben / is 't tenigen
middel daer door wy dese
straffe ontgaan mochten /
ende wederom ter genade
komen?
Antw. Godt wil dat
sijne gerechticheid ge-
noeg geschiede a / daer-
om moeten wy der selven
b / of door ons selven b / of
door zinnen anderen c / vol-
comenlicke betalen. d
13 Dia. Maar komen
wy door ons selven be-
talen?
Antw. In genede: 't
wijke: 't Maar wy maken
oock de schuld noch dage-
lichs weder. d
14 Dia. Kan oock er-
gens een bloote creature
getonden worden / die door
ons betale?
Antw. Neen: 't Want
een carlen en wil Godt
aan geen andere crea-
turen de schuld straffen die
de mensche gemaect
heeft: 't En anderen / so
e Rom. 1. 17.

en kan oock geen bloote
creature des last des ewi-
ghen dootigs Gods / re-
gen de sonde dragen / ende
andere creaturen daer van
verlossen. f
13. 3. 1 f Dzag. Wat moeten
12. 29. wy dan voorenen Mid-
delael ende Verlosser soe-
ken z.
Antw. Een sulcken
die een waerachtigh / ende
rechtvaardigh mensche is /
ende nochtans oock ster-
ker dan alle creaturen /
Dat is / die oock waerach-
tigh Godt zy. 1

6. Sondagh.

16 Dzag. Watcom
moet hy een waerachtigh
ende rechtvaardigh Men-
sche sijn?
Antw. Om dat de recht-
vaardigh Godt wo-
derbe / dat de mensche
nature die gesondigh had-
de a / vooz de sonde betael-
de a / ende dat een mensche
selve een sondaer zijnde /
niet en konde booz a ideren
b betralen. b
17 Dia. Watcom moet
Phim hy 't maken een waerach-
49. 8. tigh Godt sijn?
7. 26. Antw. Om dat hy up
kracht sijner Godtsh-
den last des dootigs Gods
aan sijner Menschicheit
c / ende ons de ge-
rechticheid ende dat leuen
verwerden ende weder ge-
ben mochte. d
18 Dia. Maar wie is de
20. 28. selve Middele die te sa-
e Cor. men een waerachtigh God /
f. 19. ende een waerachtigh recht-
vaardigh mensche is?
Antw. Onverre Jesus
e Mat. Christus e / die ons van
2. 23. Godt tot wijshyde / recht-
2. 21. vaerdighmakinge / heylig-
Joan. maekinge / ende tot
14. 5. volkomen verlossinge ge-
e Cor. schoncken is. f

19 Dia. Watcom moet
hy dat?
Antw. Up den heyligen
Euangelio / der welken
Godt selve arseflick in 't
Paradijs geopenbaert
e Rom. heeft s / ende mannelick dooz
3. 22. de heylige Martiaeren
ende d'apostelen laten ver-
10. 4. bondighen h / ende dooz de
4. 46. offerhanden / ende aldere-
5. 17. re creaturen des Wets
laten woerden i / ende
e Rom. ten laetren dooz sijn
20. 4. engheren Soone ver-
Gal. 3. buult. k
2. 4. en

7. Sondagh.

20 Dzag. Werden dan
alle menschen wederom
doz Christus saligh / also
hy dooz? Want sijn ver-
doent geworden?
Antw. Neemt: 't Maar
alleen de gene die hem
dooz een oprecht geloof
werden ingelijst / ende
alle sijne wledaden aten-
men. a
21 Dzag. Wat is een
oprecht geloof?
Antw. Een oprecht ge-
loofde en is niet alleen een
seker wten of kennis /
daer door ick het al vooz
waerachtigh houde / dat
ons Godt in sijn woord
geopenbaert heeft b / maar
oock een seker vertrou-
11. 23. wen c / 't welck de heylig-
e Rom. geest d / dooz dat Euan-
3. 22. gelium e / in mijn herte
wercht / dat niet alleen
anderen / maar oock wy
16. 17. veringende der sonden
16. 17. bereytinge der sonden
16. 17. en gelycghyt ende
salighen van Godt ge-
schoncken zy / up son-
der genade / alleen om de
dienste Christus wille. f
22 Dia. Wat is dan een
Christen noodigh te gelo-
ven?
Antw. Al wat ons in
den Euangelio behoof
A 4. wude

weegen de werdbighejde mijns geloofs Godt aangenamen 31: waer daerom / dat alleen de genogdoeninge / gerechticheit ende heylighede Christi / mijne gerechticheitd behoort Godt is / ende dat ick bedieve niet anders dan alleen door het geloofe aennemen: ende my toegeegnen kan. I

24. Sondagh.

62 Daer. Waerom konnen onse goede wercken niet de gerechticheitd doot? Godt / ofscien sijnck der selver sijn?

Antw. Doetom / dat de gerechticheitd / die door Godes gerichte bestaen kan / gantsch volkomen ende der wer Gods in allen sinnen gelyckmaetich sijn moet. Ende dat oock onse beste wercken in desen sinnen alle onvolkomen ende niet sonden beslecht sijn. b

63 Daer. Hoe verdien onse goede wercken niet / die nochmans Godt in desen ende in den overstaet konnen leven wil bezien? Antw. Dese besooninghe geschiet niet uyt verdienst / waer sijn / waer onghenad. d

64 Daer. Waer moet ick dese leer geen so welsoelste ende godloofse menschen? Antw. Antw. Jherem: e: waer 103. 4. het is onnuttelich / dat soom wie Christus door een waerachtich geloofe ingesplant is. is / niet en soude dootsoem. h: nigen buchten der dankbaerheyt. f

Van de Sacramenten.

25. Sondagh.

65 Daer. Hengosten dan

alleen het geloofe ons Christen ende aller siner wercken deelachtich maect / van waer konn sijnck geloofe?

Antw. Van den heyligen Geest: a die het geloofe in onse herten werck / door de verbondinge des heyligen Evangeliums: b ende sterck dat selve doot: c het gebuyck der Sacra: d menten. e

66 Daer. Wat sijn de Sacramenten?

Antw. De Sacramenten sijn heylige sijnckbaerliche waeractenken ende zegelen van Godt ingeset / op dat hy ons door het gebuyck der selcken / de belofte des Evangelij des te beter te verstaen geve / ende verzegle / nautelich dat hy ons van wegen des enigen sijnck-offers Christi aen het kruys volbracht / vergevinge der sonden / ende dat ewigh leven uyt genaden schenckte. d

67 Daer. Sijn dan heydre dat woort ende de Sacramenten daer haen getrecht oft daer toe verordent / datse ons gelofe op de offerhande Jesu Christi aen het kruys / als op den eerigen gront onser saligheyt wisten?

Antw. Jase doot: Want de heylige Geest leert ons in den Evangelio / ende verheert ons door de Sacramenten / dat onse volkomene saligheyt in de enige offerhande Christi staet / die voos: ons aen het kruys geschiet is. e

68 Daer. Hoe veel Sacramenten heeft Christus in den sijncken Verbonde ofte Testament ingeset?

Antw. Twee: Naem: 1. In den heyligen Doop / 2. Ende dat heyligh maect. g

Van den heyligen Doop.

26. Sondagh.

69 Daer. Hoe werd gy in den heyligen Doop vernieuwt ende verheert / dat de enige offerhande Christi aen het kruys geset / u te goede konn?

Antw. Alsoo / dat Christus die uptwendighe waerhad ingeset a / ende daer in dat hy toegeleert heeft / dat ick bloede ende Geest van der ontpeynghed mijne ziele warden / dat is / van alle mijn sonden gewasschen bin / som. als ick uptwendig met den water / i welck de onsuiverheyt des vleesches pleegh werck te nemen / gewasshen ben. c

70 Daer. Wat is dat / met den bloede ende Geest Christus gewasschen sijn? Antw. Hieris verghinghe der sonden van Godt uyt genaden hebben / om des bloeds Christi wille / het welck hy in sijn offerhande aen het kruys doot: ons uyt-geset heeft. d. Daer na oock in den heyligen Geest vernieuwt / ende tot lieuen Christi gelyghet sijn / op dat wy hoe langer hoe meer der sonden affkeren / ende in een Godtsaligh ontsaemelich leven wandelen. e

71 Daer. Waer heest ons Christus toegeleert / dat hy ons foo sekerlich met sijnen bloede ende Geest wasshen wil / als wy met het Doop-water gewasshen worden?

Antw. In de insettinge des Doops / welcke alsoo sunder: Gaer hem / leer alle volcken / ende doopre in den name des Vaders / ende des Soons / ende des heyligen Geestes f. Ende. Die gelooft sal hebben / ende gedoopt sal sijn / sal saligh worden: e: Maer die niet en sal gelooft hebben / die sal verdorren worden. h

Dese belofnisse werd u oock vermeld: daer de Schrift den Doop dat daer der verbergeboorte / ende de afwassinghe der sonden noemt. i

27. Sondagh.

72 Daer. Is dan dat uptreffe waerhad / de afwassinghe der sonden selve?

Antw. Jherem: a: Want a sijnck dat bloet Jesu Christi / ende de heylige Geest vermynt ons van alle sonden. b

73 Daer. Waerom noemt dan de heylige Geest / den Doop / dat hadt der werbergeboorte / ende de afwassinghe der sonden?

Antw. Gode en sijnrecht alsoo in syner groote oeffne / nautelich: niet alleen om ons daer mede te leeren dat gelijck den onsuiverheyt des lichaems door het water / alsoo oock onse sonden door dat bloet / ende der Geest Jesu Christi kochmenen werden: c: Maer: d: daer hier / dat hy ons doot: die Gadelicke pande ende waerkeren wil hersekeren / dat wy foo waerachtelich bin onse sonden gesetelich gewasshen sijn / als wy uptwendig met water gewasshen worden. d.

74. Daer.

1. Cor. 1. 30. ende 2. 3. f. 1. 10. 2. 10. 3. 10. 4. 10. 5. 10. 6. 10. 7. 10. 8. 10. 9. 10. 10. 10. 11. 10. 12. 10. 13. 10. 14. 10. 15. 10. 16. 10. 17. 10. 18. 10. 19. 10. 20. 10. 21. 10. 22. 10. 23. 10. 24. 10. 25. 10. 26. 10. 27. 10. 28. 10. 29. 10. 30. 10. 31. 10. 32. 10. 33. 10. 34. 10. 35. 10. 36. 10. 37. 10. 38. 10. 39. 10. 40. 10. 41. 10. 42. 10. 43. 10. 44. 10. 45. 10. 46. 10. 47. 10. 48. 10. 49. 10. 50. 10. 51. 10. 52. 10. 53. 10. 54. 10. 55. 10. 56. 10. 57. 10. 58. 10. 59. 10. 60. 10. 61. 10. 62. 10. 63. 10. 64. 10. 65. 10. 66. 10. 67. 10. 68. 10. 69. 10. 70. 10. 71. 10. 72. 10. 73. 10. 74. 10. 75. 10. 76. 10. 77. 10. 78. 10. 79. 10. 80. 10. 81. 10. 82. 10. 83. 10. 84. 10. 85. 10. 86. 10. 87. 10. 88. 10. 89. 10. 90. 10. 91. 10. 92. 10. 93. 10. 94. 10. 95. 10. 96. 10. 97. 10. 98. 10. 99. 10. 100.

1. Cor. 1. 30. ende 2. 3. f. 1. 10. 2. 10. 3. 10. 4. 10. 5. 10. 6. 10. 7. 10. 8. 10. 9. 10. 10. 10. 11. 10. 12. 10. 13. 10. 14. 10. 15. 10. 16. 10. 17. 10. 18. 10. 19. 10. 20. 10. 21. 10. 22. 10. 23. 10. 24. 10. 25. 10. 26. 10. 27. 10. 28. 10. 29. 10. 30. 10. 31. 10. 32. 10. 33. 10. 34. 10. 35. 10. 36. 10. 37. 10. 38. 10. 39. 10. 40. 10. 41. 10. 42. 10. 43. 10. 44. 10. 45. 10. 46. 10. 47. 10. 48. 10. 49. 10. 50. 10. 51. 10. 52. 10. 53. 10. 54. 10. 55. 10. 56. 10. 57. 10. 58. 10. 59. 10. 60. 10. 61. 10. 62. 10. 63. 10. 64. 10. 65. 10. 66. 10. 67. 10. 68. 10. 69. 10. 70. 10. 71. 10. 72. 10. 73. 10. 74. 10. 75. 10. 76. 10. 77. 10. 78. 10. 79. 10. 80. 10. 81. 10. 82. 10. 83. 10. 84. 10. 85. 10. 86. 10. 87. 10. 88. 10. 89. 10. 90. 10. 91. 10. 92. 10. 93. 10. 94. 10. 95. 10. 96. 10. 97. 10. 98. 10. 99. 10. 100.

36. Sondag.

99 Dag. Wat wolk dat dede gebod?

Antw. Dat wy niet alle of zekeren met vloeken a / ofte

b / met valschen ede b / maar b / met oock niet onnodigh / we-

10. 12. c / den naam Gods niet en lasteren / noch

35 / 36 / misbruyken / noch ons met ons sijnwijgen ende

37. troosten / sulstier spijelic- sicker sonden desachtigh

maket. Enden sijnna / dat wy den heyligen

naam Gods anders niet dan met byese ende eer-

d / beschidinge d / gebuyken e /

12. 23. op dat hy van ons recht e / nat beken / aengeroepen f /

12. 32 / ende in alle onse woor-

33. den ende werken gepre-

100 Dag. Is 't van

100. 8. soo groten sonde Godts

naam niet te wrecen ende vloeken te lasteren / dat

Godt hem oock over die vertroone / die soo veel

als hen mogelijk is / dat vloeken ende wrecen

niet en hepen wrecen / ende verbiiden?

Ant. Ja / grawsichlik / want dat en is geen

grooter sonde / noch die Godt meet vertroone /

h / 12. b / van de lasteringe sijnes

1. 5. naams b / Daerom hy oock deselve niet de doot

2. 4. 57 / te straffen bevolen heeft. f

37. Sondag.

101 Dag. Magh men oock Godtslijckich by den naam Gods enen ede wrecen?

Antw. Ja / als het de Overhep van hare on-

berdamen / ofte andersingh oock denoot volhet / om

trouwe ende waerheyt daer doot te bevestigen / ende dat tot Gods ere /

ende des naesten salig-

hep: want sulck ede- wrecen is in Gods woerde gegronde a / ende daerom oock van de heyl- 11. ige in 't Oude ende nieu- we Testament verje ge- buycht geweest. b

102 Dag. Maghmen oock by de heyligen of by eenige andere creaturen enen ede wrecen?

Antw. Neen c; Want en verken ede wrecen is Godt anroepen / dat hy / als die allen dat herte kennt d / der waer- heyt getugenis wil ge- en / ende ny straffen in e / dien ik valscheich wrec- te e / welcke ere gemen creaturen coelhep. f

38. Sondag.

103 Dag. Wat gebiedt Godt in 't vierde gebod?

Antw. Grawsichlik / dat de Kercken dienst ofte het Bedich-antp / ende de Schoolen onderhouden werden a; ende dat ick / a

in sonderheyt op den Tim-

Sabbat / dat is op den 4. 23 /

10. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

Ant. Ja / als het de Overhep van hare on-

berdamen / ofte andersingh oock denoot volhet / om

trouwe ende waerheyt daer doot te bevestigen / ende dat tot Gods ere /

ende des naesten salig-

39. Sondag.

104 Dag. Wat wil Godt in het vijfde gebod?

Ant. Dat sijnnig b / der ende moeder / ende alle

die over my geset sijn alle ere / lief d / ende trouwe betuyge / ende my haer goede leere ende straf- se niet beponlicke gehoos- lige in 't Oude ende nieu- we Testament verje ge- buycht geweest. b

105 Dag. Wat eyscht Godt in 't vijfde gebod?

Antw. Dat ick mijnen naesten noch niet gedacht / noch niet woorden / ofte eenigh geset / veel weyniger niet der dat doot my selven / of doot

andere ontzee / hate /

quese ofte doode a; maar dat ick alle waerighe- righeid afsage b / oock

my selve niet en quese / ofte moerwilligheich in

106 Dag. Wat gebiedt Godt in 't sechste gebod?

Antw. Godt verbieden den doodslag / leere ons dat hy den doodslag /

leere ons dat hy den doodslag / leere ons dat hy den doodslag /

leere ons dat hy den doodslag / leere ons dat hy den doodslag /

leere ons dat hy den doodslag / leere ons dat hy den doodslag /

leere ons dat hy den doodslag / leere ons dat hy den doodslag /

leere ons dat hy den doodslag / leere ons dat hy den doodslag /

leere ons dat hy den doodslag / leere ons dat hy den doodslag /

leere ons dat hy den doodslag / leere ons dat hy den doodslag /

leere ons dat hy den doodslag / leere ons dat hy den doodslag /

leere ons dat hy den doodslag / leere ons dat hy den doodslag /

leere ons dat hy den doodslag / leere ons dat hy den doodslag /

leere ons dat hy den doodslag / leere ons dat hy den doodslag /

leere ons dat hy den doodslag / leere ons dat hy den doodslag /

leere ons dat hy den doodslag / leere ons dat hy den doodslag /

leere ons dat hy den doodslag / leere ons dat hy den doodslag /

leere ons dat hy den doodslag / leere ons dat hy den doodslag /

leere ons dat hy den doodslag / leere ons dat hy den doodslag /

leere ons dat hy den doodslag / leere ons dat hy den doodslag /

leere ons dat hy den doodslag / leere ons dat hy den doodslag /

leere ons dat hy den doodslag / leere ons dat hy den doodslag /

leere ons dat hy den doodslag / leere ons dat hy den doodslag /

leere ons dat hy den doodslag / leere ons dat hy den doodslag /

lijckhep betuygen m / sijn in sijnhep / soo veel als ons Rom. 12. 10. mogelijk is / afsaken m. 12. 10. ende oock onse wanden 23. 5. goet doen. o

41. Sondag.

108 Dag. Wat leere ons dat sevend gebod?

Ant. Dat alle onghewy- ppe van Godt verboden

is a; ende dat wy doot a /

on belive van haren Gor. 6. 10. byant synde b / hunsen- de eudicheliken leven m. 6. 10. ten c / het sijn den heylig- sten b /

109 Dag. Wat bidt Godt in 't acht gebod niet wer- dan rechtaken / ende niet- geselike schanden a;

Antw. Beuyse ons lijf ende siele / onvrijen des e /

110 Dag. Wat verbiedt Godt in 't acht gebod?

Antw. Godt verbieden niet allen dat seelen a / a

ende roken b / het welcke Cor. 6. 19. d / Overhep straf: a; maar b /

hy noemt oock die dwere / Cor. alle boese sicken ende 5. 10. anslagen / daer inde wy onses naesten goet gedee- ken en ons te brengen / e

111 Dag. Wat leere ons dat sevend gebod?

Antw. Dat alle onghewy- ppe van Godt verboden

is a; ende dat wy doot a /

on belive van haren Gor. 6. 10. byant synde b / hunsen- de eudicheliken leven m. 6. 10. ten c / het sijn den heylig- sten b /

112 Dag. Wat bidt Godt in 't acht gebod niet wer- dan rechtaken / ende niet- geselike schanden a;

Antw. Beuyse ons lijf ende siele / onvrijen des e /

113 Dag. Wat leere ons dat sevend gebod?

Antw. Dat alle onghewy- ppe van Godt verboden

is a; ende dat wy doot a /

on belive van haren Gor. 6. 10. byant synde b / hunsen- de eudicheliken leven m. 6. 10. ten c / het sijn den heylig- sten b /

114 Dag. Wat bidt Godt in 't acht gebod niet wer- dan rechtaken / ende niet- geselike schanden a;

Antw. Beuyse ons lijf ende siele / onvrijen des e /

115 Dag. Wat leere ons dat sevend gebod?

Antw. Dat alle onghewy- ppe van Godt verboden

is a; ende dat wy doot a /

on belive van haren Gor. 6. 10. byant synde b / hunsen- de eudicheliken leven m. 6. 10. ten c / het sijn den heylig- sten b /

116 Dag. Wat bidt Godt in 't acht gebod niet wer- dan rechtaken / ende niet- geselike schanden a;

Antw. Beuyse ons lijf ende siele / onvrijen des e /

Christelike Gebeden.

beroeven hebt / gemadelick bewo-
ren ende tegeren / in onbeghep
des waerachtighen geloofs / end
godsalighgheyt des levens / op dat
u hijsche dagelicks toenuene / ende
des satans ijckte te niete ga / tot
dat u hijsche volkomen werde /
als gy sulc alle in allen sijn.

In onbeghep bidden wy u
voor de Overheden / die het u
belicst heeft odat ons te sicken /
voor de Hoogh Mogende Hee-
ren Staten Generael van dese
Verrengde Nederlanden / ende
voor den Raet van State / voor
Jh. onse getrouwe Gouverneur /
voor myne Heeren de Staten
dan desen lande / ende de Heeren
Gecommitteerde Raden: voor
myne Heeren van den Houde
Provinciael / ende voor den
Heerbaer Magistraet / Schout /
Burgemeester / Schepenen /
ende Raet der Stede: Ver-
keert hen allen uwen genade ende
gaben / een pegetick in sijn be-
roep ende staet / daer inne sy van
u geselt is / op dat sy 't volck dat
gy hen toebetrouwe hebt / wijs-
selick regeren / kloeklick be-
schermen / uwen dienst getrou-
welick hanthaben / ende de Ju-
sticie aen haeren onderdanen recht
bedienen: wilt voortreuen met
uwen Heilige Geest in hare
samenkomsse: op datse in alle
saken niet anders is bekluyt
goed ende behoedlick is besluet
gheleuckelick updoeren mogen:
Ten eynde desen Landen van
hare vparten bewaert / ende
de quade toenders gestraft / ende
de broome voorgesaken sijnde
uwen naem daer door geerec
ende het Rijkse dese Koning
der Koningen Christi Jhu ge-
woedert mag werden / Ende dat
wy een gerust sijn scken leyden
mogen in alle Godsalighgheyt
ende eerbachthep.

Voorder bidden wy u voor
onse medebroederen / die onder
den Paus ofte Caeck verbol-
ginge sijn / wiltse niet uwen:

Heiligen Geest troosten / ende
genadelick daer upt verlossen:
en laet niet toe dat uwe Chri-
stienheyt gansselick verwoes-
ter / ende de gedachtenisse uwer
nacys / op aerden upgecoete
werde / dat niet de vparten
uwer waerghyp hen roemen toe
uwer onre ende lasteringe.
Maer inden het uwen Godde-
lichen wille is / dat de gewangene
Christenen niet haeren dood dre
waerghyp gewygnisse geven /
ende inden naem pissen / soe
geefse troost in haer liden /
datse sulckis van uwe Dader-
licke hand opmeren / en daerom
uwen wille volgende / besian-
sigh blijven / 't sy in leuen ofte
in sterben / tot uwer ere / toe-
sichtinge uwer geneynte / ende
toe haer salighghep.

Wy bidden u oock voor alle
die gy heiligh wilt armode / ge-
borenisse / knechticheyt des lijfs /
ofte aensichtinge des geests:
troostse alle / O Heere / na dat
gy kutter dat haer noot is op-
schende. Geest dat hen hare
knechticheyt dien te kenneisse haer
lesons. Wilt hen oock geuen vol-
standige gebulghghep / veract
haer liden / ende verlostse eynde-
licke / op datse hen uwer goed-
heyt verlijghen ende uwen
naem eeruyghelick pissen.

Gebedelick / O Heere wilt
ons denke de onse / nietgaders al-
les waer ons aenlaet / in uwe
bewaeringe houen. Geest dat
wy in onsen heeroep na uwen
wille mogen leuen / ende de pa-
ven die wy van uwen zegen ont-
fangen / alsof gebuyghen / datse
ons niet verghaderen / waer ver-
uwer tot het eenwige leuen wo-
deren. Sterck ons oock in alle
aensichtingen / op dat wy in
den waeren gelooue standende
overminnen mogen / ende hier
nauwelick niet Christo dat ewige
geleuen bestien.

En dese dingen alle bidden
wy u / ghechertwoys onse getrouwe

Christelike Gebeden.

we Heere ende Salighmaeker
Jhesus Christus ons selve ge-
seert heeft: Onse vader &c.

Daer na werd de Gemeynthe ver-
laten met den gewoonlick en
zegen.

Ontfangt den zegen des Heeren.
De Heere zegene u, ende broe-
de u. De Heere verlichte sijn
aensichyn odat u / ende sy u ge-
nadigh. De Heere wende sijn
aensichyn t'uwerts / ende geue
u sijnen vrede / Amen.

Gebedt voor de Heere des
Catechisui.

O Heerliche Dader / uwe woord
is volkomen / ende bekeert
de ziele / een waerachtig gewy-
gnisse / den engelien inden wyghet
gebende / ende der blifenden oogden
verlichtende / een kragtichyug
bel cer salighghep / allen die geloos-
ben. Waer oetwings dat wy
van naturen niet allen blint
niet onbegruuen sijn tot eenigen
goede. Ende dat gy oomnuant
helpen wilt / van die oomnuog
ende verclagen sijn van herten:
Wy bidden u dat gy ons ver-
stant wilt verclagen met uwen
Heiligen Geest / ende ons geuen
den sachnuochigh herte / van het
wlechte alle onbeghefentghep ende
vleschelicke wysghyp gewere
sy / op dat wy u woort hoorende
't selve recht verclagen uwen /
ende ons leuen daer na aensich-
ten: wilt oock genadelick beke-
ren alle die noch van uwe waer-
heyt afswalen / op dat wy u alle
te samen eendachselick dienen /
in waerachtighe heylighghep ende
gerechtigheyt alle de dagen on-
ses lebens. Die begeeren wy al-
leen van Christo wille / die ons in
sinnen naem albus heeft leeren
hadden / ende oock behoest te ver-
hooren: Onse vader &c.

Gebedt na de Heere des
Catechisui.

O Genadige / barmhertige
Godt ende Dader / wy dan-

ken u dat gy niet alleen ons in u
verbond genomen hebt / waer
oock onse sijnne kinderen / het
welck gy hen niet alleen versee-
ghe hebt door den Jh. Doop /
waer oock bagelicks b'wysert /
als gy uwen lof volmaket uwe
haren morde / om alsof de wijse
verleed te beschamen: Wy bid-
den u / veruort in hen u genade
datse aen Christum uwen Doon
alzoet toe-nemen ende waschen:
tot datse haer volkomen man-
nelicken omdanden in alle wijs-
hep ende gerechtighep eclar-
pjen. Geest ons oock genade dat
wyse in uwe kenneisse ende vze-
se / gelick gy ons behoven hebt /
onderwijzen / op dat door haer
Godsalighghep het Rijkte
des satans verhooyt werde / en-
de het Rijkse Jhesu Christi in
dese ende andere geneynten
versterck werde / ter eren uwer
heyligen naem / ende tot hare
eendwiger salighghep / doo: Jhesu
Christum / Amen.

Gebedt voor de Predicatie
in de Stede.

Heerliche Dader / eeruashge
ende barmhertige Godt /
wy bekennen ende begheden voor
uwe Goddelicke Predicatie / doo
wy arue elendige sondaren sijn /
ontfangen ende geboren in alle
hooghghep ende verborghentghed /
genegheyt tot allen quade / ende
omint tot eenigen goede / ende dat
wy met ons sondig leuen sonder
ophouden uwe heilige geboden
overtreden / daer doo: wy uwen
toorn tegen ons verwoeschen / ende
na uwen rechtverderigen oordeel
op ons leden te eenwige ver-
doemnissen. Dader / o Heere / wy
hebben betrouwe ende tever-
sien van dat wy u vertoonst hebben /
wy bescluyden ons seluen / ende
de beclagen onse medebaden / be-
geerde dat gy genadelick onse
elendighghep wilt aensien. Wilt
u oer ons ontmaen / O adre-
godterterste Godt ende Dader /
ende ons verclen alle onse son-
den

den / door dat Heilige Iyden
 uwe Iyden Soons Jesu Chri-
 sti. Wilt ons oock verlossen de
 genade uwe Heiligen Geestes/
 die ons onse ongerechtigheyt
 van gantscher herten seer ken-
 nen / ende ons selven recht mis-
 bagen / op dat de sonde in ons
 wlag gedoodet worden / ende wy
 in een nieuwen Iyden opstaen / in
 't werck wy oeyertide vruchten der
 heylighheyt ende gerechtigheyt
 voorschynen / die u doo Jesum
 Christum mogen aenigenen
 sijn: Wilt ons oock uwe heylig
 woord na uwen Goddeliken
 wille te verstaen geven / dat wy
 daer uye leeren al ons hervou-
 wen op u afken te siesen / ende
 van alle creaturen te trecken:
 dat oock onse oude mensche niet
 alle sijne begerten van dage te
 dage meet ende niet gekruypt
 werde / ende dat wy ons in op-
 offeren tot eeren Iydenigen
 offer / ter eeren uwe heyligen
 naemts ende tot sichtiging onses
 naemts / doo onsen Heere Jesu
 Christum / welcke ons heeft
 geredt ende bevoolen alsoo te
 bidden: Onse vader, &c.

Gebed na de Dedicatie
in de week.

Heer almachtige Godt / en
 laet uwen Heiligen Aen-
 ou onser sonden wille niet ge-
 laster werden / want wy hebben
 op menighere wijsse tegen u ge-
 sondigh / misdaeten wy u Heylig
 Woord niet gehoort / sijn soe
 het bekennen: ende niet onrecht-
 heyt ende inuandereken woen-
 toden dagelicks tegen ons ver-
 werken: Daerom gy ons ten
 rechten staet: **M**act / **G**heest
 zij gedachtig uwe goet-
 dardighheyt / ende ontfaem
 u onse Geest ons kennisse ende
 leedwesen onser sonden / en be-
 teringe onses leuens: **S**terck
 de Dieners uwer Kercken / op
 datse getrouwelick ende stand-
 vastelick uwe heylig Woord mogen

verhandigen: ende de Overheyt
 uwe volck / op datse dat we-
 redelike leere niet gerechtig-
 heyt ende bedroegheheyt uwe-
 ken voeren. **B**evraec ons voor
 alle halghheyt ende onrechtwe-
 derhoor alle boose ende listige
 raedigen / die tegen uwe woord
 ende kercke overdacht werden.
Gheest onrecht ons niet
 uwen Geest ende Woord / waer
 geest ons vermerderinge uwe
 geloofs in alle kants ende
 cogenspoet hydrachtghedt ende
 volghingheyt. **K**onue uwe
 kercke te hulpe / verlosse van
 allen overlast bespottinge ende
 spijunijse. **S**terck oock alle
 swaerke ende behoefde herten/
 ende sende ons uwen vrede / doo
 Jesum Christum onsen Heere
 die ons die sekere belofnisse
 gegheuen heeft: voorwaer / voort-
 waer segeerick u / al wat gy den
 vaderwilbiddē in mynen naem
 dat sal by u geuen: Ende heeft
 ons alsoo bevoolen te bidden:
 Onse vader, &c.

Het Drogen Gebed.

Overachtige Vader / wy
 nauclit u / dat gy desen
 naryt soo getrouwelick voor
 ons getwaert hebt / ende bidden
 u / dat gy ons wilt stercken met
 uwe Gheest / die ons voer-
 taren geleide / dat wy desen dag
 onsgaders alle de dagen onses
 leuens mogen besteden tot alle
 gerechtigheyt ende heylighheyt
 ende wat wy in handen nemen /
 dat onse oogen altyd sien om
 uwe eere te verbroeden / alsoo
 dat wy alle den voerspoet onses
 voornemens van uwe milde
 hand allen veruadeten: Ende
 op dat wy sulcke genade van u
 betrijgen: wilt ons (na uwe
 beloften) vergeuen alle onse son-
 den / doo dat heyligh Iyden ende
 bloed vergieten onses Heeren
 ende Salmiganders Jesu Chri-
 sti: want sy sijn ons van herten
 leet. **V**erlicht oock onse herten

op dat wy alle werken des dups-
 hernisse afsaget hebbende / als
 hinderen des lichts in een
 nieuus Iyden mogen wandelen/
 in alle Goddelighheyt. **G**heest
 uwen zegen tot de verhandin-
 ge uwe Goddeliken woords:
Verhoor alle wercken des dups-
 dels. **S**terck alle Kercken die-
 naets ende Overheten uwe
 volcks. **T**roost alle behoude en
 vernatode herten / doo Jesum
 Christum uwen lieuen Soen/
 welcke ons heilooft heeft / dat gy
 ons alles / wat wy in sinen na-
 me bidden / sekerlick geuen sult /
 en daerom ons alsoo heeft herten
 bidden:
 Onse vader, &c

Het Kwondt Gebed.

Overachtige Godt / een-
 wigh leyt sijnende in de
 duyskerisse / gy die verdyfde de
 nacht der sonden / ende alle
 blintheyt des herten: **M**adien
 gy de nacht veradindere hebt
 mi te rusten / gelijck den dag om
 te arbeiden: **W**hy bidden u / gheest
 dat onse heyligen in vrede en in
 sluyepd rusten / op datse daer na
 bequaem sijn mogen te sijden den
 arbest diese dagen moect. **M**aa-
 nte onsen slay / dat die niet on-
 redelick en sy / op dat wy een
 sal ende ziele onbederick mogen
 bliuen / **J**a dat onse slay sel-
 gheyt ende tot uwer eeren. **B**erij-
 ge oogen onses verstaens / dat wy
 in den doode niet en ontlaepen
 waer alstj veruadeten op on-
 se verlossinge uyt dese elendig-
 heyt. **B**eschreem ons oock voor
 alle aenverdinge des dups-
 dels / ons in u heylig geset namende.
Ende hoerel wy desen dag niet
 onrechtelick en hebbem / sonder
 tegen u goetelicks gefondtheit
 te hebben: **W**hy bidden u / wilt
 onse sonden bedercken doo uwe
 genadighheyt / gelijck gy alle
 dingen op aeden niet de dups-
 hernisse des nachts bederck / op
 dat wy daerom van uwe aenrichting
 niet verlossen werden. **G**heest

oock rust ende troost alle kraen-
 ken / behoefde ende aengehoort-
 enen herten / doo onsen Heere
 Jesum Christum / die ons
 alsoo heeft leeren bidden:
 Onse vader, &c.

Gebed voor den Eten.
Psalm 145. vers 15 / 16.

- 15. Alle oogen wachten op uz
 ende gy geeft hen hare spysse
 t'sijner tydt.
- 16. Gy doet uwe hand open
 ende verzadigt al wat daer
 leeft [na u] welbehagen.

Heer Almachtige Godt / gy
 die alles geschapen hebt /
 ende noch doo uwe Goddelike
 kercke onderhouet / en dat volck
 Itrael in de woestijne gepijst
 hebt / wilt uwen zegen stercken
 over ons uwe arne diensers /
 ende ons heyligen dese gabe / die
 wy van uwe milde goetghed
 ontfangen / op dat wyle matig-
 lick ende heylighlick na uwen
 goeden wille mogen gheuyghen
 ende daer doo bekennen / dat gy
 onsen Vader / ende en oochspronck
 alles goets sijn. **G**heest oock uwe
 wy aflijen / ende vooe alle din-
 gen / soecken dat geestelick
 bloode uwe woords / niet het
 woorden onse ziele gepijst
 werde ten erwingen Iyden / het
 wercke gy ons bereyt hebt doo
 dat heyligh bloede uwe Iyden
 Soons onses Heeren Jesu
 Chri-
 sti. Amen.
 Onse vader, &c.

Wilso vernatode ons onse Heere
 Jesu Christum / Luc. 21.
 vers 34 / 35.

- 34. Ende waet u selven / dat we-
 herten niet te eeniger tyt be-
 swaert en worden met brack-
 ryende dronckenschay / ende
 sorguldigheden deses Iewens
 ende dat u die dagh niet on-
 veruolens / over Ien come.
- 35. Want gelijck een striek sal

hy komes over alle de gene die op den gantichen aerdbodem gefeten zijn.

Scheldt na den Eeten.

Alsso spreect de Heere in her vijfde Boeck Moyses / cap. 8. vers. 10 / 11.

10 Als gy dan sult geeten hebben / ende veradicht zijn. Soo sult gy den HEERE uwen Godt loven over dat goede land / dat hy u sal hebben gegeven.

11 wachtu / dat gy den HEEREN uwen Godes niet en vergetet: dat gy niet en soude houden sijne geboden: ende sijne rechten: ende sijne instellingen: die ick u beden geschiede.

Heerre Godt heilichste Dade / wy danken u doot alle uwe werelden / die wy sonder opzouden van uwe milde hand ontfangen / dat uwen Goddeliken wille is ons te onderhouden in die cybelische leuen / ende ons te verlossen mit alle onse noodduis: **M**eer intonderbeid dat gy ons herboden hebt tot de hope dan en beter leuen / het welke gy ons geopenbaert hebt doot u heyligh Evangelium. **W**y hidden u / dancverrige God ende Vader / dat gy niet toe en haet dat onse herten hier in beferdeliche ende verpurcheliche dingen sonden gewoent zijn: mer dat wy alreys mogen verwarden sien den heuvel / verwardende onsen Salighmaeker Jesum Christum / tot dat wy in de woerden verschijnen sal tot onser verlossing. Amen.

Onse vaeder &c.

Scheldt doot de Francke ende aengheochtere menschen.

O Verachtige / ewighe ende barmhertige Vader / gy die een

Heere des doods ende des leuens zijt / sonder wijsing wille niet en geschiet / noch in den heuvel / noch op der aerden / hoeal wy niet waardigh zijn uwen name en te roepen / noch te verhoopen dat gy ons sult verhooren: als wy aensien hoe dat wy tot noch toe onsen tijd ontghegheacht hebben / wy hidden u / dat gy ons na uwe barmhertigheyt wilt aensien in het aenschijn Jesu Christi / die alle onse swaakheyt op hem genamen heeft: **W**y bekenen dat daer niet in ons is / dan geingheyt tot den dooten: ende onbegripenheyt t'entigen gods: **d**aerom wy oock dese strafte / ja noch veel meerder verdien hebben. **M**eer Heere / wy veret dat wy u volck / ende wy onse Godt zij: wy hebben toe minnanc wouderke / dan allen toe uwe barmhertigheyt / die gy nogt niemant vergeert en hebt: die hem tot u bekenen heeft / Dies hidden wy dat gy ons onse sonden niet wilt toelichten / mer reekent ons toe de wijsheyt / gerechtigheyt ende heyligheyt Jesu Christi: op dat wy in hem hoop u bestaen mogen. **W**erolt ons om sijnre wille niet desen liden / op dat de hope niet en dencken / dat gy ons verlaten hebt. **E**nde soo het u bekeft / ons langer alsoo te oeffinen / soo geeft ons gedult ende sterckheyt / sulke als ghena uwen wille te dragen / ende haet her ons alle na uwer wijsheyt en besten houen. **K**onste ons leuen hier / dan dat wy hier na mer der werelde sonden niet verloren gaan. **G**eest ons doe wy deser wereld / ende al wat aerdelich is / mogen afwerpen / op dat wy daghelich in her cumberck Jesu Christi wandende mer vernieuwe werden. **L**aet ons doot geen ding na uwer liden afgeschreyden worden: **M**eer trecht ons daghelich mer ende mer toe u / op dat wy her eynde onses bedroeps

brengden aenbeelden mogen / t'welck is niet Christus te sterben / te verrijzen / ende in ewigheyt te leuen. **W**y geloben oock / dat gy ons verhooren sult doot Jesum Christum / die ons aldus heeft leeten hidden: Onse vader / &c.

Streckt ons oock in t'rechte geloofte / het welck wy van herren ende mit den monde besijden: Ick gelooue in Godt / &c.

Formulier van den 11. Doop. te bedienen een beukhene kinderen der Gelouighe.

Des heylighen Doops is in dese drie stucken begrepen: **G**esielich / dat wy mit onse kinderen in sonde ontfangen ende gebooren / ende daerom kinderen des toorns zijn / soo dat wy in t'rijcke Gods niet en mogen houen / t'en sy dat wy van nieuw gebooren worden. **D**ie keer ons de onderganch ende verpanginge mer het water / daer doot ons te ondergheyt onser zielen woed aengewonen / op dat wy vernuuet worden en mislagen aen ons seluen te hebben / ons voor: **G**odt te veroonwoedigen / ende onse reynmaechinge ende salighgheyt wyten ons seluen te soechten. **E**n tweeden / beuuygt ende verzeget ons de heylighe Doop de afwaschinghe der sonden doot Jesum Christum. **D**aerom werden wy geboopt in den naem des Vaders / ende des Soons / ende des heylighen Geests. **W**an als wy geboopt werden in den naem des Vaders / soo beuuygt ende verzeget ons Godt de Vader / dat hy mit ons een ewigheit verbondt der genade op t'rechte / ons tot sijne kinderen ende erfgenanen aen-nemende ende daerom van alle goet ver-

lozen / ende alle quat van ons weeren / ofte t'onken besien loeken wil. **E**nde als wy in den naem des Soons geboopt werden / so verzeget ons de Soon dat hy ons waerheit in sijnen woerde van alle onse sonden / ons in de gemeenschap sijn doods ende weder-opstandinge inhoudende / alsoo dat wy van alle onse sonden beuydt ende rechtverdigheit voor: **G**odt gereken werden. **D**agelich als wy geboopt werden in den naem des heylighen Geests / soo besochert ons de heylighe Geest / doot die heylighe Sacrament / dat hy by ons woonen / ende ons tot libananc Christus heyligen wil / ons toe-eigenende de her geen wy in Christus hebben / namelech d'afwaschinge onser sonden / ende de dagelichse vernieuwinge onses leuens / tot dat wy symbolische de genuyte der uwerkeren in t'ewighe leuen onbevleet sullen gesiet worden.

En derden / **W**ermit daer in alle verbonden twee deesen begrepen zijn / soo worden wy oock herdaer van Godt doot den Doop vernuuet ende verplicht tot eere nieuw geboortichheyt / namelech / dat wy den eenigen Godt / Vader / Soont / ende heylighe Geest aenhangen / beuouden / ende lief hebben van ganser herten / van ganser gancde / ende alle krachten / de wereld verlaten / onse oude nature dooden / ende in een nieuw Godsachtigh leuen wandelen. **E**nde als wy sonderling mit swaakheyt in sonden vallen / soo moeten wy aen Godts genade niet verwojffelen / noch in de sonde sijnen liden / obermits de Doop en zegel ende ongetuifheit geuuygens is / dat wy en ewigheit verbondt der genade mer Godt hebben.

Ende hoewel onse jonge herten

deren dese dingen niet en verstaen / soo en magh uienst nootdang daerom van den Doop niet ughluden / aengienen sy oocht sander haer woede tot verdoemnisse in Adam verclachtigt sijn / ende alsoo oock wederom in Christus tot genaden aengenomen worden / gesicht Gode spreect tot Abraham den Vader aller gelovigen / ende overmitsichs mede tot ons ende onse kinderen / Gen. 17. 7. seggende: Ende ick sal myn verbondt oprichten tusschen mi ende tuschen u, ende tuschen uwen zede na u in hare gesachten tot een ewigh verbond; om u te zyn tot eenen God ende uwen zede na u.

Dit beuyghet oock Petrus. A. 6. 33. niet dese woerden / Want u komt de belofte toe, ende uwen kinderen, ende allen die daer verre zyn, so veede als 'er de Heere onse Gode toeroepen sal. Daerom heesick Gode voornmaets bevolen te verminden / het welck een zegel des Verbonds ende der gherechtighdijt des geloofs was / gesichte oock Christus onse Heel / de handen opgelegde ende gezegent heest. Marc. 10.

Wetende nu mit de Doop in de plaetse der Vermindnisse gekonincis / soo sal men de jonge kinderen / als erigenaen des wrijckes Godes / ende sijns Verbonds godden. Ende de Kinderen sullen gehouden sijn haer kinderen in het opwassen hier van byder te onderwisen. Op dat wy dan oock dese heylige uderinghe Godes tot sijnre eren / tot onsen troost / ende tot sijnre eren der gherechte uwerchen mogen / so laet ons sijnen Heyligen Naem aldus anroepen: **O** Heerliche / ewige God / op die na uwen sterren doordet / de ongelovige werde ende onovercredige werelde niet de sondelooche gestraft heyt / ende der gelovigen Heel sijn arbe-

ster uyt uwe goote hantkerichtigheit behouden ende bewaert / op die den verstoekten Pharao niet alle sijnen volke in het roode Alzee verzoncken hebt / ende uwe volck Israel doorgaets daer doot gebruyt doot het volck den Doop beuyghet weerd / wy bidden u door uwe goetdooeloe barmhertighheyt / dat gy dese kinderen genadelick wilt aentien / ende doot uwen Heyligen Geest in den Soone Jesu Christus inghien / op dat sy niet hem in sijnen doot begraven werden / ende niet hantwogen opslaan in een nichts leden / op dat sy haer knyp / hem daerlichs naboigende / vrolich dragen mogen / hem aenhangen mit waerachtigen gelooven / vast hope / ende vperige liefste / dat sy dit leden (t welck duyl niet anders is dan een gesindige doot) nu want wisse getroost verlaten / ende ten laetsten dage voor den Kerkerstoel Christus uwe Soons onder verhoerken mogen kerckennen / doot den selven onsen Heere Jesum Christum uwen Soon / die niet u ende den Heyligen Geest een enig Gode leet / ende regent in ewighheyt. Amen.

Vermaninge aen d' Ouders, ende die mede ten Doope komen.

Ghedede in den Heere Christus / gy hebt gheoor dat de Doop een onderinghe Godes is / van ons ende onsen zede sijn Verbond te verseggen: daerom moet wy hem tot dien eude / ende niet uyt geboorte oefft sijn kerckte gebruycken. Op dat het dan openbaer werde / dat gy alsoo getine sijn / sult gy dan want wegen hier op ongewisselich antwoorden:

Gerstelic / hoewel onse kinderen in sonden ontfangen ende geboren sijn / ende daerom alserhande ekenighheyt / ja de verdoemnisse selve onderwoopen / op

gy niet bekent dat in Christus gheuyghet sijn / ende daerom als libtwaen sijnre gherechte behoren geboopte wesen?

Den anderen of gy de leere die in het Eude ende Nieuwe Testament / ende in de Verheelen des Christelicken geloofs begrepen is / ende in de Christelike kercke alhier geleerd word / niet en bekent de waerachtige ende volcomene leere der salighheyt te wesen?

Den dreen / of gy niet en behoest ende voog u naem / dese kinderen / als sy tot hare verstante sulken gekoninc sijn / een practick de sijn / waer van den Vader of Setunge is / in de boosspide leere na uwe veruogten te onderwisen / ofte te doen ende te helpen onderwisen?

Antw. Ja wy. Daer na in 't Doopen spreect de Dienaer des Goddelicken Woords aldus.

Ick dooge u in den name des Vaders / ende des Soons / ende des Heyligen Gees.

Dancksegginge.

Alnachtige / Barmhertige God ende Vader / wy danken ende loven u / dat gy ons / ende onse kinderen doot het bloed uweu lieuen Soons / Jesu Christi / alle onse sonden vergeben / ende ons doot uwen Heyligen Geest tot libtwaen uweu onghelorenen Soons / ende alsoo tot uwe kinderen aentgenamen heyt / ende ons dat selve mit den Heyligen Doop versegd ende bekentachtigt: Wy bidden u oock doot hem uwen lieuen Soon / dat gy dese geboopte kinderen niet uwen H. Geest alhie wilt terreuen / op dat sy Christelic ende Godtsalich opgevoede werden / ende in den Heere Jesu Christus wassen ende toenemen / op dat sy uwe Christelike goetdeyt ende barmhertighheyt / die gy hem ende ons

alke beuopen hebt / mogen bekennen ende in alle gherechtighheyt / onder onsen eerrekerker / Koningh ende Hoogen Heester Christus Jesu loven / ende verachtich tegen de sonde / ende de duylche / ende sijn gansehe wrijck / on u ende uwen Soon Jesum Christum / mitsegaders den Heyligen Geest / dien coninc ende waerachtigen Godt zewenighlic te loven ende te prijsen. Amen.

Formulier om den Heyligen Doop te bedienan een Beiaerde Partanen.

Hetwel de kinderen der Christeliken onachtighheyt sijn / die niet en verstaen / wy kerckte des Verbonds uweu geboopt worden / is 't nootdang niet goetloof de Beiaerde te doopen / 't en sy die te uwen hare sonden gherecht / behoudens doot van hare boete ende gelouwe in Christum. Want om dese oorlike heest niet allen Ioanncs de Dooper / gherechtende na 't gebod Godes den Doop der boete / tot vergevinge der sonden / die hare sonden beliden / geboopt / Marr. 1. ende Luc. 3. Marr. onse Heere Jesus Christus best oock sijnre discipelen bevolen / alle volckere te kerren / ende die setlinge te doopen in den name des Vaders / ende des Soons / ende des Heyligen Gees / Marr. 28. ende Marr. 16. Dese beioefte daer sy waerde / dat die gelouven sal ende geboopt sal sijn / saligh sal sijn. Geliclyc oock de Apostelen / als blyckt uyt de Wandelingen der seluer / Act. 2. 10. en 16. volgens desen reoef / gene andere beioede geboopt hebben / als die behydenis waer hare gekon ende boete gekon hebben. Dien volgens is bedendachheit niet goetloof eenige andere beioede te doopen / als

die de verhogentheden der heyligen Doopsyt te worden / ten eynde het u zy een zegel der inlyfge in de Kercke Gods / ende dat blyfket dat gy niet allen de Chastelike Kercke aenmeent / in daveelike gy pynbaerlyck van ons zyt onderwezen / daer van gy mede voors / oors beynidene gedane hebt / maer oock uw' leuen na doefte / doos Gods genade / wilt ontfencken / sult gy voos / Godt ende sijne genade ongebedenlyck mitwoosden.

Ten versten / Of gy geloof in ten eenen waerachtigen God / onderfcheyden in drie personen Vader / Soen / ende Heylige Geest / die hemel ende aerde / ende alles wat daer in is / upt niet geschapen heeft / ende noch ondelhoude ende regere / soo dat niet gescheit in den hemel ende op der aerden sonder sijnen Goddelicken wille ?

Antw. Ja.

Ten tweeden / Of gy geloof dat gy in sonden ontfangen ende geboden zyt / ende volghen dien een kind des toorns van naturen ten goede gantsch onbequaem / genoght tot allen quade / ende dat gy niet gebogen / woorden / ende wercken te geboden des Heren inwighmael hebt overgetreden / ende of dese sonden u van heren leer zyn ?

Antw. Ja.

Ten darden / Of gy geloof dat Christus / die waerachtigh ende ewigh God is / ende waerachtig mensche / die sijn menschelike nature upt den Wasche ende bloede der mager

Maria heeft aengenomen / u oock den Salighmaeker van Godt geschoncken zy / ende dat gy doos / die geloof ontfangt vergevinge der sonden in sijnen bloede / ende dat gy een lidt Christi / ende sijner Kercke / doos kragt des Heyligen Geestes zyt geworden ?

Antw. Ja.

Ten vierden / Of gy alle die Wrijvelen der Chastelike Kercke / gelijck die hier / in de Chastelike Kercke / upt den woerde Gods geleert worden / toefent / ende van boozmannen zyt in de selve leere ten eynde uws' leuens standbaerlyck te verhouden : ende bawens den verbaerck alle ketterigen ende dwalingen mer dese leer smidende / ende besloof dat gy in de gemeenschap van onse Chastelike Kercke niet allen in 't ghooft des woords / maer oock in 't ghebruyt des Woordmaets / sult volhouden ?

Antw. Ja.

Ten vijfden / Of gy u balt heren voogefet hebt / alse Chastelike te wandelen / de wereld ende sine quade begreetheden te verhasen / als dat den Wonnaten Christi ende sijner geaure bereint / ende u alle Chastelike bemaeningen wilt onderwerpen ?

Antw. Ja.

De goede ende goote Godt herkenne goddeterenlyck tot die u boozmannen sijn genade ende zegen / doos Ihuu Christus : Amen.

Formulier van het Heylige Nachtnaels te houden.

Gheerde in den Here Iesu Christo / hoor aen de woorden der insettingen des H. Nachtnaels onses Heren Iesu Christi / welke ons becluyft de heylige Apostel Paulus / 1 Cor. 11. vers 23 / 24 / 25 / 26 / 27 / 28 / 29.

Want

Wint ick hebbe van den Here ontfangen het gene ick oock u overgegeven hebbe / dat de Here Iesus in den nacht / in welchen hy vareden woldt / het brood nam : Ende als hy gebedant hadde / blyck hy het / ende seide / Heuer / Eet : dat is wijen lichaem / dat voos / gebouwen wort : daer dat tot miner gedachtenste. Weggeghet [nam] hy oock den drinckheer na het eten des Wonnmaets / ende seide / Dese Drinckheer is het Wonne Testament in wijen bloede. Doer dat / soo bickwils als gy [dien] sult drincken / tot miner gedachtenste. Want soo bickwils als gy dit brood sult eten / ende desen drinckheer sult drincken / soo verhoont den doode des Heren / tot dat hy leuen. Sed dan wie onwerdelick dit brood eet / ofte den drinckheer des Heren drinckt / die sal schuldig zyn aen het lichaem ende bloede des Heren. Maer de mensche beproeue hem seluen / ende ee alsoo van het brood / ende drinckhe van den drinckheer : Want die onwerdelick eet / ende drinckt / die ende drinckt hem seluen een oordeel / niet onderfcheydende het Lichaem des Heren.

O droeft des Heren Nachtnaels mogen houden / is voos alle dingen ons van nooden / dat wy ons te voren vergete woeden. Ten anderen / dat wy het tot dien goede richten / daer toe het de Here Christus verordineert ende ingelet heeft / mannelick tot sijnre gedachtenste. De waerachtige beproevinge onses selfs / bestaet in dese drie stucken :

Ten versten / Bedencke een gevelick hy hem seluen sine sonden / ende verdoelicheit / op dat hy hem selue misgaue / ende hem voos Godt verhoornodigh.

Winget dat de toorn Gods tegen de sonde alsoo groot is / dat hy die (eer by de ongestraft heit) aen sijnen lieuen Soen Iesu Christo / mer den bitteren en hardelicken doot des kumpes gestraft heeft.

Ten anderen / Onderforcke een gevelick sijn here / of hy oock dese gewilte beproe Gods geloof / dat hem alle sijne sonden / allen ont des sijdens ende steruens Iesu Christi wille vergeven zyn / ende de volkomene gerechticheit Christi hem als sijn eygen toegerichte ende gerechticheit zy / ja so volkomen / als / of hy selue in eygne persoon / hoos alle sijne sonden betaelt / ende alle gerechticheit volbracht hadde.

Ten darden / Onderforcke een gevelick sijne consciencie / of hy oock gelint is voortaan mer sijn gantsche leuen / waerachtige dankbaerheyt tegen Godt den Here te bewijzen / ende voos het aengestichte Gods oerrechtelick te wandelen : Tran / of hy sondie et enige gebruycheit alle vromtschap / haet ende niet van heren afscheydende / een ernstigh boozmannen heeft : ou van nu voortaan in waerachtige liefde ende onghetoeft mer sijnen nasien te leuen.

Alle die dan alsoo gelint zyn bickwilt God geveelick in genaden aenmenen / ende voos werdige ongedenaten der Tafel sijns Soons Iesu Christi houden. Daer en tegen die dit getuopenisse in hare herten niet gebouwen / die eten ende drincken hem seluen het oordeel. Daarom wy oock na 't beuel Christi ende des Apostels Pauli / alle die sich uer dese nadolgende naturen bestruuet woen / vermannen van de Tafel des Heren haer te onthouden / ende verhoornodighken daer geen deel in 't Rijke Christi

stu hebben: als daer zin alle af-
 goden dienaren; alle die verfoe-
 den heyligen / Engelen / of ande-
 re creaturen aanroepen; alle die
 den heelden eere aciden; alle
 tovenaers ende waerfeggens / die
 bere andere bingens zegenen / ende die
 sulcke zegeninge geloofde geuen;
 alle verachtter Gods ende sijn
 Woords ende der heylige Sa-
 cramenten; alle Godeloofst-
 tary; alle die tweedacht / setten
 ende inuyterije in kercken ende
 wereltliche regnmenten begeren
 aen te richten / alle uernedige;
 alle die hare Gubderten Over-
 heiden onghoorsam zin / alle
 dootflagers / hofers / ende die in
 haer ende niet tegen haen nae-
 ften leven; alle eghelichers / boe-
 verders / broeckarts / dieven /
 woerthars / roovers / speeters /
 giergaerts / ende alle de gone die
 een eerlijck leven leiden: Dese
 alle / soo lange sy in sulcke la-
 fteringe bliften / sulen sig deser
 spijse (welke Christus alken sin-
 nen geloovigen verordinnert
 heeft) onthouden / op dat haer ge-
 rechte ende verdoenisse niet
 dies te sunderd werde. Maer
 dit waert ons (seer geseide) Woer-
 ders ende Susters in den Heere)
 niet vooghouden / om de ver-
 slagene heren der geloovigen
 Kienwoudich te maken / elen
 of nimannd tot het Sacrament
 des Heeren gaen mochte / dan
 die sonder ernige sonde wa-
 re: want wy en haeren niet
 tot dit Wondmael / om daer
 mede te betuygen / dat wy in
 ons sellen volkomen ende
 rechtverdiggin zin: maer eer
 contrarie / verhefpen dat wy
 ons leden burken ons sellen
 in Jesu Christo soeken / soo
 bekennen wy dat wede dat
 wy inden in den doot sigen /
 betrom / al is het dat wy noch
 vele gebreken / ende eldenigheden
 in ons behouden / als nanelich
 dat wy geen volkomen geloofde
 hebben: dat wy ons oock niet

sulcken puet om Godt te die-
 nen niet begeten / als wy wel
 schuldig zin: maer dagelijck
 niet de swaerheide onses ge-
 loofs / ende de boefe sulken ge-
 bleefes te slyden hebben:
 nochtans dies niet tegenstaen-
 de / oermits dat ons (door de
 genade des heyligen Geestes)
 sulcke gebreken leit zin / ende
 wy van heren begeren te-
 gen ons ongeloebe te sly-
 den / ende na alle geboden
 Gods te leven: soo sulen wy
 gewis ende seker zin / dat
 gerne sonde noch swaerheide
 die noch (regen onsen wille) in
 ons overgebleeden is / ons kan
 hindersen / dat ons Godt niet in
 genade soude nemen / ende
 alsoo deser heyligher spijse en-
 de drankts waerdigh ende del-
 achtigh maken.

En anders / laet ons nu oock
 overdencken / waer tot ons de
 Heere sijn Wondmael heeft
 ingeset / nanelich / dat wy sulds
 doen /ouden tot sinner gedach-
 tenisse. Maer aldus sulen wy
 sijn daer hy gedunken;

Eerstelick dat wy gancsthe-
 lick in onse heren vertrouwen /
 dat onse Heere Jesus Christus
 (na luyde der belosten die den
 voogholders in het Oude Tes-
 tament van den beginne an
 geset is) van den Dader
 in dese werelt gesonden zy / ons
 bleefes ende bleef aencomen /
 den doot Gods (onder welken
 wy ewighigh hebben wesen
 verlicken): van den begin-
 ne sijnre menschevondinge / tot
 den eynde sijnr levens op aer-
 den voos ons gedagen / ende alle
 ghooftaenigh der Godlicher
 Wet / ende gerechticheit voos
 ons veruulde: voognameelich doen
 hem de last onser sonden / ende
 des toorns Gods her bloeyige
 vloer in den hof upgedruke
 heeft / daer hy gebonden wierd /
 op dat wy ons soude ontbinden
 daer na ontseeliche vermaeliche-
 den geiden heeft: op dat wy

maer

minnemer te slyden vonden
 werden / ongheluyg der doot
 verwoedde / op dat wy voos het
 gericht Gods hy souden ge-
 zochten werden: Ja sijn ge-
 gene lichaem aen het kruys sa-
 ten nagelen / op dat hy dat
 handescheit onser sonden daer
 aen soude hechten. Ende heeft
 alsoo de verwoerdinge van ons
 op hem geladen / op dat hy ons
 niet sijn zegeninge veruullen
 soude. Ende heeft hem verze-
 der tot in de alderdiepste ver-
 smaechede ende angst der hel-
 len / niet sij ende sij / aen den
 houte des kruyses / doen hy riep
 niet luyder stemme: myn Godt /
 myn Godt / waerom hebt gy my
 verlaten? Op dat wy tot Godt
 souden genomen / ende minner-
 der van hem verlaet werde. En-
 de eyndelick / inder sinnen doot
 hoefthoringe dat sijnue ende
 ewigige Testament / dat ver-
 bonde der genade ende der ver-
 soeninge besloten / als hy seide:
 Het is volbrachte.

Ende op dat wy vastelick
 souden gelooven / dat wy tot
 die genaden-verbonde behooren /
 naem de Heere Jesus in sijn
 laetste Wondmael het brood-
 brackten / brack het / ende gaf het
 sinnen jongten / ende spack:
 Eaten / etet / dat is mijn lig-
 ham dat voos u gegeven werd /
 daer dat tot mijner gedachtenis-
 se. Dageelijken na het Wond-
 mael naem hy den danchheiter /
 seide dancs / ende spack: Dinc-
 het alle daer up: Dese beker is
 dat sijnue Testament in wij-
 nen bloede / dat voos u ende
 voos wesen vergoren werde tot
 vergevinge der sonden: sulds
 daer soo dinkwils als gy daer
 van danchet tot mijner gedach-
 tenisse: Dat is / soo dinkwils
 als gy van die brood etet: ende
 van de en beker danchet sulds
 daer doos / als doos een ge-
 wone gedachtenisse ende pande
 vermaende ende veracht wer-
 den van dese mijne heertelike
 liefde ende trouwe regen u / dat
 ich voos u (doos gy anders den
 ewigen doot hadde moeret
 steruen) mijn lichaem aen dat
 hout des kruyses in den doot
 geue / ende mijn bloed vergiet /
 ende waes hongrige ende dor-
 stige ziele niet het selve mijn ge-
 scaplike lichaem ende vergoten
 bloed tot den ewigen leben
 spijse ende late / alsoo sesterlick
 als een pegelis dit brood voos
 sijn oogden gebraken / ende dese
 beker hem gegeven werde / ende
 gy deselue tot mijner gedach-
 tenisse niet uwen moude etet ende
 danchet.

Wet dese insettinge des heyl-
 ighen Wondmaels onses Hee-
 ren Jesu Christi sien wy / dat
 hy ons geloofde ende betrouwen
 op sijn volkomen offerhande
 die eenmaal aen het kruys ge-
 schiede is / als op den conigen
 gronde en: e fondament onser
 saligheid wipet / daer hy onse
 hongrige ende dorstige ziele
 tot een waerachtige spijse en-
 de drank des ewigen levens ge-
 uoeden is: Want doos sijn
 doot heeft hy de oorsaeke onses
 ewigen hongers ende stom-
 panche / nanelich / de soude ver-
 genomen / ende ons den leuen-
 digmakenden Geest verwoe-
 ven / op dat wy doos den sel-
 ven Geest / (die in Christo
 als in de Hoorde / ende in ons
 alle sijn lidmaten woonet)
 niet hem waerachtige ganc-
 schap souden hebben / ende aller
 sijnre goederen des ewigen
 levens / gerechticheit / ende
 heerticheits / beclachtigh wer-
 den. Daer bekenden dat wy
 oock doos den selven Geest
 onderuolkomen als lidma-
 ten eens lichaems in waerach-
 tige broedelike liefde verbon-
 den werden / gelick de heylige
 Apostel spreket: Den brood
 is het / soo zin wy vele en lig-
 hamen / dewijle wy alle eens
 broodts

broodts deklaefghij zijn. Want
 broedht up veele hoopdangs een
 mee gemaken / ende een brood
 gebakken werc / ende up veele
 bespen t'samen g'perft zijnde /
 eenen wijn ende vranck vlietende
 ende hou onder een vermenget:
 Alfo sullen wy alle / die door
 den waerachtighen geloofde
 Christus ingelijft zijn / door brood-
 derliche siende / om Christi onse
 lieven Salvatoers wille / die
 ons te dooren wy upnemende
 heest ius gepadt / alle te samen
 een lichaem zijn: ende sulchs
 niet afken met woorden; waer
 metter daet tegen malkanderen
 bewijzen.

Daer toe helpe ons de Al-
 machige Godt ende Vader
 onses Heren Jesu Christi /
 door sinen Heyligen Geest /
 Amen.

Op dat wy dan dit al mogen
 verkyren, laet ons voor
 Godt ons veroetmoedig-
 en, ende hem met waer-
 achtigen gelooove om syn
 genadeaenroepen.

Barmhertige Godt ende Va-
 der / wy bidden u / dat gy in
 dit Avondmael stercken in
 her algeneime ongewijfede
 Christielicke geloofde; daer hou
 wy bekentnisse doen met wons-
 de ende herte / sprekende: Ick
 geloove in Godt, &c.

Derwonds der genaden deklaef-
 ghij zijn mogen. Dat wy niet
 en wijfsefen / of gy sult ewi-
 ghichtich onse genadige Vader
 zijn / ons onse sonden minna-
 ren / ons toetrechtende ende niet
 alle dingen aen lichaem ende
 ziele verhogende als wien siene
 kinderz / ende erfgenamen. Ver-
 leent ons oock uwe genade dat
 wy gecrooft ons kungs up ons
 nemien / ons selven verlostje-
 nen / onsen Heylant bekennen /
 ende in alle doelheyt niet oeg-
 hevenen hoofde onsen Heere
 Jesum Christum up den hemel
 verwachten / daer hy onse ier-
 seltelicke lichaem sinen verlaer-
 den heerlichen lijchame welck
 maken / ende ons tot hem nemen
 sal in ewighgeheyt / Amen.

Wilt ons oock door dit heylig-
 e Avondmael stercken in
 her algeneime ongewijfede
 Christielicke geloofde; daer hou
 wy bekentnisse doen met wons-
 de ende herte / sprekende: Ick
 geloove in Godt, &c.

Op dat wy dan niet het
 waerachtige hemelicke
 broodt Christi gepijst
 mogen werden; soo laet ons niet
 ons heren niet aen her uwer-
 linc broodt ende wijn sijn den han-
 den; Maer deselve opwaerts in
 den hemel verheffen / daer Chri-
 stus Jesu is onse voo'spake /
 ter rechter hand sijns hemel-
 licken Vaders; daer hemen ons
 oock de Artichelen onses Chri-
 stelicke geloofs wijzen / niet
 lichaem ende / wy sullen so
 waerachtelich / door de werking-
 den des Heyligen Geests / niet sijn
 lichaem ende bloed aen onse ziele
 gepijst ende geseft werden /
 als wy dat heylige broodt ende
 vranck tot siner gedachtenisse
 ontfangen.

In trecken ende wydeelen des
 Broods; sal de Dienaer
 spreken:
 Dat brood dat wy bekien / is

de gemeenschap des lichaems
 Christi.

En als hy den drinckbeler
 geeft:

De drinckbeler der dankefeg-
 ginge / daer mede wy dankefeg-
 gen / is de gemeenschap des
 bloeds Christi.

Terwijl dat men Communiqueert
 sal men stichtelich singen, of
 sommige Capitelten lesen ter
 gedachtenisse des steruens
 Christi dienende, als Jelsa
 Cap. 53. Joannes 13. 14.
 15. 16. 17. 18. of dierge-
 lycke.

Na voleydinge der Communi-
 catie sal de Dienaer spreken:

Gelofde in den Heere / bewijse
 de Heere nu aen sijne tafel onse
 ziele gepijst heest / so laet ons al
 te samen sijnen naem niet danke-
 segginge prysen / ende een pege-
 lich sprecke in sijn herte aldus:

Loof den HEERE mine
 ziele / ende al wat binnen in
 my is / sinen heyligen name.
 2 Loof den HEERE mine
 ziele / ende en vergeter gene van
 sijne werckden.

3 Die alle uwe ongerichtig-
 heyt vergeeft / die alle uwe
 listichghedt geneest.

4 Die uw leuen verlost van her
 verdert; die u Kroont met goe-
 deertichghedt ende barmhertig-
 heden.

5 Barmhertig ende genadig
 is de HEERE / lancmoedigh
 ende groot van goedertierenheyt

10 Gy en doet ons niet na onse
 sonden: ende en verget ons niet
 na onse ongerichtigheden.

11 Want soo hooge de hemel
 is boven de aerde / is sijne goe-
 deertierenheyt groetigh ober de
 gene die hem bescien.

12 Soo verre het Oosten is
 van het Westen: soo verre doet
 Up onse overtredingen van ons.

13 Gelijch hem een Vader

ontfermt ober de kinderen: ont-
 fermt hem de HEERE ober de
 gene die hem bescien.

Wachte oock sinen eygenen
 Sonne niet gepaert en heest /
 maer heest hem doer ons allen
 overgedegen / ende ons alles
 niet hem geschoncken; Daerom
 bewijst God daer mede sijne linc-
 de tegen ons / dat Christus brood
 ons gestouwen is / als wy noch
 sondacs waren; soo sullen wy
 oock heest maer doer hem behou-
 den werden doer; sijnen togen /
 nadien wy door sijn bloedt ge-
 rechteverlijgh zijn: Want soo
 wy Gode verzoent sijn door den
 doot sijns Soons doen wy nog
 bydanden waren / daer niet sul-
 len wy salig werden door sijn le-
 ven / nadien wy niet hem ver-
 zoent sijn. Daerom sal mijn
 mond ende herte des Heren lof
 verkanighen van nu aen tot in
 der ewighgeheyt. Amen.

Soo spreekte een yegelik met
 aendachtiger herren.

O Almachige / barmher-
 tige Godt ende Vader /
 wy danken u van gants-
 scher herten / dat gy up goetde-
 lose barmhertighd' ons uwen
 on geborenen Soont tot eenen
 Middelaer / ende offer uwe
 onsen / ende tot en spijse en-
 de vranck des cruuighen leuens
 geschoncken hebt; Ende dat gy
 ons geest een waerachtigh geloo-
 ve / daer door wy sulcher waer-
 wickden deklaefghij werden. Hy
 heest ons oock tot sterkinge des
 selde / uwen lieben. Soone Jesum
 Christum sijn heyligh Barm-
 hertich maek laten instellen ende verog-
 denen; Wy bidden u / o geroove-
 wode Godt ende Vader / dat gy
 door de werkinge uwer Heylig-
 en Geests de waerachtighe
 onses Heren Jesu Christi / ende
 de verhoedinge sijns doots / ons
 tot daegelickche conuincinge in
 t'rechte gelooove / ende salige we-
 rigen

menschap Christi wilt laten
gebeden / door den selven waer
sieben Sone Jesum Christum / in
wiens naam wy onse geboden
aldus besluten /
Onse Vader, &c.

Noch een krachtigh Gebede
omtrent het Nachtmal des
Heeren te gebruycken.

O Mijn Godvriende Da-
der / ik heb u van mijn
geestigheit bevoonden inden
geantchen loop mijns levens /
naer onsonderpep doen gy mi
gaect de hemisse woer waar-
heid ende mijn saligheyt. Ende
nu tegenwoordigh / Heer / gy
hebt mi gepiecent Jesum
Christum / geheel met alle sijne
welbaden. Nadien gy dan /
God mijner saligheyt / wilt dat
ich u Alvoort gehoorsame / en mi
aen uwe taef borge / soo en
siet doch niet toe dattet gy toe
mijner verdorments. Maect /
o mijn goede Godt / dat gy verre
dat ick daer voog geweest / want gy
hebt mijn here geacht niet
eenigh te wesen: Ick ghroef
oock wel dat gy mi selver uwe
hand geest / om handen d'Al-
teher mijner saligheyt t'on-
fangen. / O ghelucke dag / op
den welken ick voog u veruog
dat ick mijn sonde verlosche /
mijn ongerechtigheyt verlate /
en toegelaten te werden tot de
gemeenschap des Sacraments /
van dat nieuwe genaden ver-
bont: goede Godt geest mi nu de
genade / en de door mijns Sa-
lignaters te verkonnen: Geest
dat ick in sijn herten bevin-
de / hoe gaect dat u gantich
was / hoe streng uwe rechtver-
dighdett tegen onse sonden / na-
denael dat gy en die te verbe-
gen / u eegen Sone niet en hebt
gepaert. Daert oock dat ick re-
kenne u onyndelike barmhert-
eigheyt tegen ons / nadien gy
voog ons / uwe vpanden / in den

doed gedren hebt / dien verbe-
derigen / naen engeboorn.
Maect Heer: geest mi oock / dat
ick mi veruondere over de on-
vergelijckelike lieve / die u So-
ne mi toedragt / nadien hy op
hem geladen heeft / beude mijne
sonden / ende uen toom / om
hem selven mi te schenken tot
een spijse des ewigen levens:
Och! hoe wonderbaerlicke gyt
gy in uwe goederen / nadien gy
huyden / door heylighe sichten-
like rekenen / mijn vgherichap
wilt vernemen / en mijn oegen
doen sien u hemellicke ende on-
sichtbare genade: tegenwoordigh
hebt gy mijn gebeden een iker
gant mijn vereninge met Je-
su Christum / en doo hem met u /
O mijn Dader / als oock met u-
wen H. Geest. Nu sal ick ver-
scherp zyn dat Christus in mi
is / ende ick in hem / O uwe
vriende vereninge: hy aldiciet het
soo is dat ick vrede uer u
heb / dat Jesus Christus alle
mijne qualen op hem neemt:
Dat hy mi alle sijne goederen
geest / dat hy mi doo sijn
H. Geest lewendigh maekt / dat
ick vereningt hen uer alle ge-
toovigen / dat geen ding mi
sal scheyden van uwe liefse /
dat merken mi sal verken uer
de handen mijns salignaters /
noche uyt het midden sijn
Heerke. Ick en veeg dan mijne
sonden niet / want siet hier het
bloed mijns Salignaters daer-
se uwtloft / noche u gantichap /
want siet hier den zegel mijner
verloeninge met u / noch den
dughel / want siet hier Christum
die hem heeft veruonnen / noch
de boode / want ick ontfangen
hebbe het Sacrament des ewi-
gen levens. Huyden is mi de
belofte gebeden / ende het zegel
mi geschenken / dat de Heeren
ien mi geuent zyn / dat mijn
wooning sal wesen in t'Wys
Godts ewighelick: doch Heer-
te verniet mijn geloof / Heer-
verhet mijn geest tot u / geest
dat

dat ick t'waer een / ende tot
mijner saligheyt / beugje de
upnemenheide ende nuttig-
heide deser dingen: / en dat ick
daer uyt scheppen en vast beru-
om de werdt te veraken / te
wardelen als een ropend man /
te gaen na mijn salignater /
mijn naelien tot mi te verken
doo een sichtig exempel / u in
waerheyt en te ghenen / in de
beligdenis alre te volghen /
tegen de waerijne ende schal-
ghede van al mijn gesellicke
vbande tot den lesen ademijns
levens / Auen.

Formulier om den Houweliken-
saet voor de Gemeente
Christi te bevestigen.

O Derruits dat den ge-
houwden gewenlich
veederhande tegenfou-
ende kuyt van wogen de sonde
is toekomende. Op dat gy J.
ende J. (die uwe eerstelike ver-
bindinge in Gods name open-
lick alhier in de Kercke wite
saten bevestigen) oock in uwe
haren verkeret zyn meugh /
ken de gewisse hulpe Gods
in uwen kuyte: Soo hoort
uut den woode Godts / hoe
estlick den Houweliken-saet
gy / ende dat hy een ustering
Godes is / die hem behaeght /
daerom hy oock de geuoude
wil zegenen / ende hem hysien
gelijck hy belooft heeft: daer
reken de hoerceders ende over-
speeders wil hy oordeelen ende
sicken.

Ende eerstelick sult gy weten /
dat Godt onse Dader / (nadien
hy hem en aerde / ende alles
wat daer in is geschapen hadde)
den mensche scheyt tot sijnen
evenbeelde ende gelijcknisse / op
dat hy een Heer soude zyn over
de dieren der aerden / over de vli-
schen des zee / ende over de boge-
den des hemels. Ende nadien
dat hy den mensche geschapen

hadde / sprecht hy: ' En is niet
goet dat de mensche alleen zy /
ick wil hem een hulpe maeken
die wil hem zy. Doe liet Godt de
Kercke enien diepen sleep vullen
op Adam / ende hy ontsiep.
Ende Godt nam eenen van sijne
ribben / ende sloot de plaete toe
met vleesch. Ende Godt de
Kercke scheyt een wijf uyt de
ribbe / die hy van den mensche
nam / ende vuerste toe hem.
Doe sprecht de mensche / dat is
nu inmiens een been van mijne
been / ende vleesch van mijn
vleesch. Men siet na den man
heeren / om datte van den man
genouen is. Daerom sal de man
sijn Dader en Moeder verlaten
ende sijnen wijfe aenhangen /
ende sy twee sullen een vleesch
zyn. Daerom sult gy oock niet
schoffelen of den Houweliken-
saet en beugje Godt den
Heer / ockmits hy den
Adam sijne huygroude ge-
schapen / selde toegesacht / ende
hem tot een huygroude gege-
ven heeft: dat nede beug-
gende dat hy noch hiederdaggh
leuen verelicken sijn huyg-
roude gelijck als uyt sijne
hand toezeght. Om dies wille
heeft oock de Heer Jesus Chri-
stus den selven so hoog ge-
uert met sijne tegenwoordighdett /
gisten / ende wonderrekenen
tot Cana in Galilea / om daer
mede te betungen / dat den
Houweliken Saet behoode
estlick ghouden te werden by
alle / ende dat hy den geuou-
den sijne hulpe ende bystand al-
tijd wil behouen / oock wanneer
men sulcke aldermijnt is ver-
waerdene.

Maer op dat gy in desen saet
Godtsaig leuen moeg / soo sult
gy weten de goelaten / om wel-
ker wille Godt den Houweliken-
saet heeft ingeset. De eer-
te oorake is / dat de een den an-
deren trouwelick helpe en bysta-
den in alle dingen / die tot het
licke ende ewige leuen beho-
ren.

ren. De andere / datse hare kinderen (diese kinderen sullen) in de waerachtige kennisse ende vrees Gods / han teeren / ende tot haer saligheyt ophangen. De derde / op dat een pegetlich aften opvangende ende hoose lusten vernijgende / niet een goede ende gerruue confenticie moog leuen: want om hoerijde te vernijden / sal een pegetlich uan sijn eegen wijf hebben / ende een pegetlich wijf haeren eegen man: Alsoo dat alle die tot hare jaren gekomen sijn / niet de gabe der ont-houdinge ende behouwen / na het beuel Gods verbonnen te seuen: op dat de Tempel Gods / dat is / ons lichaem / niet veront-reynigt worde: want fo ge-uant den Tempel Gods schen-det / dien sal God schencken.

Daer na sult gy weten / hoe hem den een eegen den ander na Gods woord schuldigh is te houden:

Erstelick sult gy man weten / dat u Godt geet heeft als een hoest des wijfs / op dat wyse na uwen vernogen verstantelick seydente / sonder ont erwispen / te troefen ende geschreuen / gelijck het hoest het lichaem vegeet: ja gelijck als Christus het hoest / wijfshet / troost ende bystant sinner geintpate is. Soeken dien sult gy uwe hups-boutue hie hebben als u eegen lichaem / gelijck als Christus sijn geintpate hie geheet heeft: gy sult uwe biter tegen hare sijn / waer by haer woonen niet verstante / ende de bjouue / als den swaeteren bae / hare cere geden: aengefien dat gy inde-erten der genade des leuens sijn / op dat u gebet niet verhandert worde. Ende nadien het Gods beuel is / dat de man in het woert sijn aenscheijng sijn brood een sal / fo sul-

te trouwelick ende neestelick in uwen Goddelicken broep an-veerden / op dat gy u hups-gemint Godt ende niet verbaerijde niet moog onderhouden / ende oock wat daer benoden sijn / om den nootdruftigen made te deken.

Begeghen sult gy vrouwe weten / hoe gy u na den woord de Gods houden sult tegen uwen man: Gy sult uwen wettelicken man hie hebben / eeren ende vresen / oock han gheez-saem sijn in alle dingen / die verde ende billick sijn / als uwen Heere / geijcherwys het lichaem den hoest / ende de geintpate Christus onderdanigh is. Gy sult geen heerschaps-nie gebuonden ober uwen uwan / maer stille sijn: want Waan is erck gemaect / daer na Eva den Adam ter hulpe. Ende na den val heeft Godt tot Eva / ende in haer persoon / tot het gantsche vrouwelick geslachte ghepoken; Alre wille sal den man onderwoyen sijn. Dese ordmantie Godts sult gy niet wederstaen / maer veel meer den geboode Gods / ende der heylige vrouwen eereijal na volgen / welcke Godt betrouwen / ende waeren hare mannen onderdanigh: gelijckerwijs Sara ghehooyan geweest is den Abraham / han normende haren Heere. Gy sult oock uwen man in alle goede ende oprechte dingen behulpig sijn / op uwe hups-houdinge goede arjt hebben / ende in alle tucht ende eerbare wandelen / op dat gy den anderen een goed exempel der tucht meegt geuen.

Daerom gy A. ende A. nae dien gy verstant sijn / dat God den Houwelickien-flaet ingeet heeft / ende wat u daer in han beuolen is: sijn gy des sijn ende wilfisen / in den seluen heyligen Saet also te leuen / gelijck gy hier betuyge voor dese Christelicke geintpate: ende hogert dat

dat de selue uwen Houwelickien-flaet beuestigt worde?

Antwoort. Ja.

Daer na spreect de Dienaer tot de Gemeynte.

Ich name u alle die hier nu vregadert sijn / tot getuygen / dat daer geen wettelicke verhandinge voor gelouen is.

Voorts tot den getrouwden:

Ende nadien het dan recht ende behooylich is / dat uwe sake geuodert worde / soo wille omme Heere Godt u vooguenen / het welck hy u gegeuen heeft / beuestigen / ende u beginnel in den name des Heeren / die hemel ende aerden geschapen heeft.

Daer na sullense malkanderen de hand geuen: Ende de Dienaer spreect eerelick tot den Bruydegom.

A. bekent gy hier voor Godt ende dese sijne heylige geintpate dat gy genomen hebt / ende want tot uwe wettelicke hups-bouue A. hier tegenwooydigh / hare be-solende / dat gys minnemer sult verlaten / haer lief te hebben / ende trouwelick te onderhouden / als een getrouwe ende Godbeseude man sijne wettelicke vrouwe schuldigh is: dat gy oock heylighelick met haer leuen wijf / haer trouwe / ende geloude houdende in allen dingen / na uwe wijzen des heyligen Euangelij?

Antwoort. Ja.

Daer na tot de Bruyd:

A. bekent gy hier voor Godt ende dese sijne heylige geintpate dat gy genomen hebt / ende want tot uwen wettelicken man. A. hier tegenwooydigh / welcken gy beuoort geuooyt te sijn / hem te dienen ende te helpen / han

minnemer te verlaten / heylighelick met han te leuen / han trouwe ende geloude in alle dingen te houden / gelijckerwijs en uone ende getrouwe hups-houdue hare wettelicken man schuldigh is / na uwe wijzen des heyligen Euangelij?

Antwoort. Ja.

Soo spreect de Dienaer:

De Vader der barmhertighe heyt / die u door sijn genade toe beien wettelicken flaet des Houwelickien beroupen heeft / verbinde u mit recht liefde ende trouwe / ende geue u sijnen zegen / Amen.

Hi hoort nu uge den Euangeli ho / hoe seick de bande des Houwelickien gy / alsoo Mattheus dat beuestigt / Cap. 19. wuert: 31 / 31 / 31 / 7 / 8 / 9.

Ende de waerkeken quanten tot han / verstaekende han / ende seggende tot han: Is het een mensche geuoort / sijn wijf te verlaten om alleley geofake? Doch by antwooydende / sepede tot haer / En hebt gy niet geliefen Die van den beginne (den mensche) gemaect heeft man ende wijf? Ende geucht heeft / Daerom sal een mensche vader / ende moeder verlaten / ende sal sijnen wijfe aenhangen / ende die twee sullen tot een vleesch sijn? Alsoo dat hy niet meer twee en sijn / waeren vleesch. Het gene dan Godt te samen geuoort heeft / en sepede de mensche niet. So sepede tot han / Daerom heeft dan Moyses geuoden enen schenck-brief te geuen / ende haer te verlaten: Als sepede tot haer / Moyses heeft han wegen de hardighede uwer herten u toegelaten uwe wijuen te verlaten: maer van den beginne en is / e also niet geuoort: Maer les sege u / dat too wie sijn wijf verlaet andere dan om

Saninge Sprucken. om haerheit / ende een ander trouwt / die doer overfel: ende die de verlatene trouwt / die doer soock) overfel.

Geloof dese woorden des Heeren Christi / ende zijc daer af verheert ende grouw: dat onse Heere Zoon u te sinen gekoort heeft toe desen Heiligen Staet. Ende daerom sult gy doch alles waer u daer in tegen komt / niet gebuit ende dankvanginge armenen / als dan de hande Gottes / soo sal 't u doch alles ten besten / ende ter saligheyt gebruyen / Amen.

Daer na heet de Kerken-Dienaer de Getrouwde neder knielen, ende vermaend de Gemeynre voor haer te bidden.

Alnachtige Godt / gy die uwe goetheyt ende wijsheyt in alle uwe wercken ende opdeninge bewijst / ende van den beginne gevoelen hebt: dat het niet goet is / dat de mensche alleen zij / ende om dies wille hem een hulpe / die soude by hem zijn / geschapen hebt: ende verordinet: dat die twee waeren een souden zijn / ende staet oock alle onvergheyt: Wy bidden u / aengien dat gy dese twee personen tot den Heiligen Staet des houwelijckes vromen / ende 't sinen verbonden hebt: dat gy hen wilt geuen uwen Heiligen Geest / op daer in waerachtigen ende waken getoede heylighen leden na uwen Godtlichen wille / ende alle hoosheid tegenstaen / Wiltse oock vergheuen / gelijckertwijc gy de geloude Daders / uwe vrienden ende getrouwe dienars / Abraham / Isaac / ende Jacob geseght hebt: op daer als uwe erigenen des Verbonds: 't welc gy niet den seluen Waderen opgerecht hebt) heylige Godtlichen krigen / ende deselue Godtsalighick ophengen mogen / ter eeren uwer heyligen naems / tot sterckinge uwer

Sprucken. geneynt / ende verhandinge uwer Heiligen Euangely. Wilt ons verhooren / O Wader aller bemertighen / dooy Jesum Christum uwen lieken Zoon / onsen Heeren / in wiens naem wy onse gebeden beclupten: Onsen vader &c.

Nu hoort de belofte Godes uyt den 128. Psalms 128. &c.

Welchwillich is en preschick die den Heere werft / die in sijne wegen wandelt.

2 Want gy sult eten den aetschep uwer handen / welchwillich salig sult gy zijn / ende het sal u wick naen.

3 Uwe ingangzouwe sal wesen als een brachtbare wijnschoet an den sijden uwer huyses: uwe kinderen als olyf-planten rontom uwe tafel.

4 Siet / alsof sal sterck die man geyent worden / die den Heere werft.

5 De Heere sal u zegenen uyt Zion / ende gy sult het goede Jerusalem aenschouwen alle de dagen uwer leueninge.

6 Ende gy sult uwe kintz kintz betren sien: vyde oder Israel. Onselieve Heere Godt vervulle u met sijn genade / ende geue u / dat gy in aller Godsaligheyt lange ende beylyglick te samen meught leuen Amen.

Item / hier volgen noch sommelge spreucken / den krancken dieneend in haer yterste.

Heerre en strafte my niet in uwen toorn / ende en schijde my niet in uwer granschap.

O Heere vernaecht mijn siele / ende led my op de verchte banne / en blyft by my.

Zyt my genadigh / en aensicht mijn elendighed / onder de vanden / gy die my verheft uyt de poorten des doots.

En

En maecte u niet veere van my / want benautochep is nabij / ende hier en is geen helper. Heere op u betrouwe ik / en laet my niet te schande worden. Heert u toe my / zyt my genadigh / want ick ben eenfaem ende elendigh.

Aensicht mijn lammet ende elendighede / ende neem wech alle mijn sonden.

Gy zijt my enen stercken steen / ende een hoest / wilt my boeren ende lepen.

Als ick u aentoepe / so werde ick seker dat gy mijn Gode zijt / die mijn siele van der doot verlost.

Verhecht u aensicht hogh mijn sonden / ende doet mijn onsoed uyt.

Heere en verberge u aensicht niet van my / want by my is benautochep / verhoort my heyligh / ende verlost my.

In den tijd des doots toep ick toe u / heert u toe my / zyt my genadigh / ende sterck uwen aensicht.

Stercken des doots hebben my onvangen / ende benautochep der hellen hebben my geraecht / O Heere verlost mijn siele.

Heere en gaet niet uwen hertje niet in u oordeel / want geen mensche en woerd toot u vertroudegh.

Dan dese ende dergelycke Sprucken meught gy lesen De gantsche Psalmen doot.

Sommige troosteliche Spreken uyt de Heylige Schrift / om in doots noodentebidden.

Kont alle toe my die belast ende beladen zijt / ende ick sal u helpen / ende gy sult uwer siele kintz binden.

Helpet my niet Simon van Cyrenen sijn kruyce dragen.

Gaet my buyten de poorten sijn vermaetheyt te helpen dragen.

Heert ons nu een ure niet heil waken / op dat wy niet in behouling en dalen.

En moer gy den seck dancen / dien Christus gedoncken heeft: waerom hy bloedige wunden gescoekt heeft / om den seluen te ontgaen / maer badt dat sijnz Waders wille goetgheden soude.

Seght nu met den woerde maer: Heere gedreuckt uynidet als gy in u sijnche keur.

Werk my arme sondaer genadigh.

Heere Davids Zone ontferme u my / ber.

O Heere Jesu ontfangh mynen Geest.

Ick verlange na u / waermet al ick aensic ouken u sterck aenschijn / want mijn siele dorst na u als een dorre lande.

O Heere op zyt mijn leuen / ende 't sien is mijn gewin.

Ick hebbe lust ontfonden te zyn / ende by u te wesen.

Ick elandigh mensche / waermet sult gy my verlossen van die sicken in der sonden?

Ick hebbe liever te steruen dan te leuen.

Dan Heere uwen wille gesetende.

Wader in uwe handen b. vele ick mijnen geest.

Wiltch ons al te make Godt onsen lieken Daer' minne / doot de verbiensten sijnz lieken Soons / onses Heeren Jesu Christi / Amen.

Wilgheloen in eenen Gode den Aluachtigen Wader / Schepper des hemels ende der aerde / ende aller dingen sijnliche ende onselliche: ende in eenen Heere Jesum Christum / den eenighen geboren Zoon Godes / voort uyt den Wader / hoe alle rennen: Godt uyt Godt / ende licht uyt licht / waeract is / ende

uyt

C c

Belydenisse des Geloofs
Gehelt in 't Conclium van Niccen, geschreyen in 't Jaer na Christi geboorte 325.

(46) **Belijdenis des Geloofs** van den H. Athanasii.
 1. **W**at waerachtigh Godt/ geboren ende niet gemaect / van 't selve wefen niet den Vader/ door; welcke alle dingen gemaect sijn. Die ons menschen ende om ons salighend is wedergehooren uit den hemel: ende vleesch geworden is uit den Heiligen Geest/ ende de maegt Maria/ ende een mensch is geworden: die door ons gekruyger is onder Pontius P. statius / die geleden heeft en de begraven is / ende een bedden dage opgeslaen is na de Schryften: ende die opghewaren is ten hemel: ende sit er rechter hande des Vaders. Ende dat sy sal weder komen met heerlicheit om te noedelen de lebende ende de dooden; wiens rijkhe geen eynde en sal hebben. Ende in den Heiligen Geest/ die gesproken heeft door de Propheten. Ende een Heilige Aegeneur ende Wifonlichheit. Ich behelge eenen Doop tot berigeninge der sonden. Ich verwarre de opstandinge der dooden/ ende het leben der coehoujende zeitue / Amen.

GELOOF-S-FORME.

En bekenen. isse des

H. ATHANASII.

Bischoep van Alexandria. geschreven in Jaerna Christi getoonde 333.

- 1 **W**ie wil saligh sijn / Sdien is door alle dajgh noodigh / dat hy het algueyn geloof houde.
- 2 **H**et weelk soo wie niet geheel ende ongeschend en beuware / die sal onder twyffel eenwighlich verdedden.
- 3 **H**et algueyn geloof is die / dat wy den eenigen Godt in de Drieheid / ende de Drieheid in de Eenheid eeren.
- 4 **S**o: der bepersonen te beuennen / ofte het wefen ende substantie te depien.
- 5 **W**ant het is een ander Personen des Vaders; ten ander

des Soons/ een ander des Heiligen Geest.
 6 **W**aer de Vader / Sone en de Heilige Geest hebben een Godheyt / gelijcke eere / ende gelijcke eeuwige heerlicheit.
 7 **W**ordanigh de Vader is / soodanigh is oock de Sone / soodanigh is oock de Heilige Geest.
 8 **D**e Vader is ongeschapen / de Sone is ongeschapen / de Heilige Geest is ongeschapen.
 9 **N**umeretlich is de Vader / numeretlich is de Sone / numeretlich is de Heilige Geest.
 10 **D**e Vader is eenwigh / de Sone is eenwigh / de Heilige Geest is eenwigh.
 11 **H**erctans en sijn 't niet drie eeuwige / maer een eeuwige.
 12 **G**elijch oock niet drie ongeschapene / noch drie numeretliche / maer een ongeschapen / en een numeretliche.
 13 **G**eeuelich is de Vader almachtig / de Sone almachtig / de Heilige Geest almachtig.
 14 **E**nde nochtans en sijn 't niet drie almachtige / maer een almachtig.
 15 **A**lso is oock de Vader Godt / de Sone Godt / de Heilige Geest Godt.
 16 **E**nde nochtans niet drie Goden / maer sijn 't een Godt.
 17 **A**lso is de Vader Heere de Sone Heere / de Heilige Geest Heere.
 18 **E**nde nochtans en sijn 't niet drie Heeren / maer een Heere.
 19 **W**ant gelijch wy door de Christen waerlyc bedwongen worden eenen pegelicken Personen bysonder Godt ofte Heere te noemen:
 20 **A**lso is ons oock door het algueyn geloof verboden drie Goden ofte Heeren te bekenen.
 21 **D**e Vader en is van niemant gemaect / noch geschapen / noch gegeneert.
 22 **D**e Sone is van den Vader alleen niet gemaect / noch geschapen / waer gegeneert.
 23 **D**e Heilige Geest is van den

Belijdenis des Geloofs van den H. Athanasii. (47)
 den Vader ende den Soon niet gemaect / noch geschapen / noch gegeneert / maer uygeschapen.
 24 **S**oo is daer dan een Vader / niet drie Vaders; een Sone / niet drie Sonen; een Heilige Geest / niet drie Heilige Geesten.
 25 **E**nde in vele Drieheid en is niet eer / noch laet / niet meek / noch minst.
 26 **W**aer de gantche drie Personen hebben gelijcke eenwighheid / ende sijn hen seluen allefing gelijch.
 27 **S**oo dat alomne (gelijch nu geseyt is) de Eenheid in de Drieheid ende de Drieheid in de Eenheid sy te eeren.
 28 **P**acton so wie wil saligh sijn / die moet alom van de Drieheidighheid geuoren.
 29 **W**aer het is tot de eenwighge salighheid noodigh / dat hy oock de menschuwinge onses Heeren Jesu Christi trouwelich gelooue.
 30 **S**oo is dan het verste geuorde dat wy geloouen ende beeliden / dat onse Heere Jesus Christus Gods Sone / 33 Godt ende mensche.
 31 **H**ij is Godt uit de substantie des Vaders; door alle tijden gegeneert / ende mensch uit de substantie sijn's moeders in der tijd geboren.
 32 **W**olhouen Godt / wolhouen mensche hebende een heerlicheit ende waf en geleet / die en vleesch.
 33 **D**e Vader gelijch na de Godheyt / minder dan den Vader na de menschheid.
 34 **D**ewelcke boewel hy God is en mensche / so is hy nochtans niet doot / maer een Christus.
 35 **H**ij is een / niet door beranderinge der Godheyt in het vleesch / maer door de aemmening der menschheit in Godt.
 36 **H**ij is een / niet door de beueninge der substantie / maer door de Eenheid des Persoons.
 37 **W**ant gelijch de versians drie ziele / ende het vleesch een mensche sijn / also is Godt ende de mensche een Christus.
 38 **D**ewelcke geleden heeft om ons / salighde wille; nebergebaet is ter hemel / ten deroden dage weder opghewaren van den dooden.
 39 **O**pghehouen en ten hemel sit er rechter hande Godt des Vaders almachtig.
 40 **E**nde sal van daer come oordelen de lebende ende de doode.
 41 **H**et des weelkes konste alle menschen sullen weder opslaan met hare lichamen.
 42 **E**nde van hare eygene woerden rekenliclyc geuen.
 43 **E**nde die goet geuen hebben sullen in het eeuwige leben gaen / maer die quaet geuen hebben / in 't eeuwige dyer.
 44 **D**it is het algueyn geloof / 't weelk so wie niet trouwelich ende waf en geleet / die en sal niet mogen saligh sijn.

REGISTER.

C rechtspraak. Pag. 1/2/3/	D ag: n Gebede	29
4/5/6/et.	Gebede voor van Eten.	29
Christelike Gebeden / die	Gebede na den Eten.	30.
men in de vereenertige der ge-	Formulier om den Heiligen	
loofhigen / ende elders gebruikten	Doop te bebiennen aen de kleyn-	
sal.	23	kinderen der geloofhigen.
Gebede des Sondaghs voor	31	Formulier om den Heiligen
de Predicatie.	24	Doop te bebiennen aen de bejaer-
Gebede voor alle nood der	de Personen.	33
Christenheyt: des Sondaghs	Formulier van het Hystige	
na de Predicatie.	24	spachmaet te houden.
Gebede voor de Leere des	35	Formulier om den Houtweke-
Catechismi.	27	ken-staet voor de Gemeente
Gebede na de Leere des Ca-	27	Christi te bevestigen.
techismi.	27	41
Gebede voor de Predicatie in	27	Belydenisse des geloofs / ge-
de werke.	27	stelt in het Conclium van Nis-
Item / na de Predicatie in de	28	ceen.
kerke.	28	45
ghevonde Gebede.	29	Geloofs-foarne des H. Atha-
		nasius.
		46

